

NEDERLANDSCH INDIE.

VOOR HET JAAR 1819.

(N°. 1.) **BESLUIT** van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 1, houdende: ten eerste, eenige bepalingen nopens het koffijstelsel in die residentien, waar hetzelfde geheel of gedeeltelijk onder de administratie van den lande genomen is, of waar de koffij, door den planter en grondeigenaar, aan den lande moet geleverd worden. Ten tweede, afschaffing van het zoogenaamde famielje- of huisgezinngeld in de Preanger Regentschappen en Krawang.

Is in deliberatie gebracht, eene missive van den Inspecteur Generaal en Adjunct-inspecteur Generaal der landelijke inkomsten, geschreven op 5 December 1818, daarbij, ter voldoening aan het 13de en 14de art. van hunne Instructie, verslag doende over den staat van de koffijteelt in die residentien, waar dezelve geheel of gedeeltelijk onder de administratie van den lande genomen is, of waar de koffij door den planter en grondeigenaar aan den lande moet geleverd worden, en wijders, na ontwikkeling van eenige gronden en redenen, onderscheidene voorstellen doende:

En op dit alles, in eene opzettelijk gehouden bijeenkomst, met den Inspecteur en Adjunct-inspecteur Generaal voornoemd, zijnde geraadpleegd, is goedgevonden en verstaan, de navolgende bepalingen vast te stellen.

1°. Enz.
7°. In te trekken de tot nu bestaan hebbende bepaling, om, bij de pakhuishoeken en rekeningen, een pikol koffij te verhandelen met 128 ponden, en te bepalen dat voortaan de pikol zal inhouden 125 ponden.

8°. Enz.
11°. In te trekken de tegenwoordige wijze, op welke wordt opgekocht de koffij van onvermogenen, of van hen, die ontbloot zijn van middelen tot vervoer van dezelve, naar de pakhuizen te Karangsembong of Tjikao, en te bepalen, dat daartegen in de onderscheidene districten, pakhuizen zullen worden aangelegd, in welke, onder het opzettelijk gehouden bijeenkomst, met den Resident van de Preanger Regentschappen, die koffij zal worden aangenomen, ontvangen en betaald; werdende hem Resident gelast, aan den Gouverneur Generaal eene voordracht te doen, tot het opslaan dier pakhuizen in de onderscheidene districten, waarin zulks noodig is.

12°. Enz.
15°. Te bepalen, dat de koffij uit alle Regentschappen naar de pakhuizen zal worden vervoerd op dezelfde wijze en naar de gewoonte in het Regentschap Tjanjor gebruikelijk en niet, gelijk in sommige districten tot nu plaats had, bij groote transporten te gelijk.

17°. Te bepalen, dat, voor vrachtloon van Karangsembong naar Indramajo, zullen worden betaald negen stuivers voor de 125 ponden, en dat aan den Pakhuismeester van Karangsembong niet meer dan negen stuivers voor gelijke hoeveelheid zullen worden te goed gedaan.

18°. Te bepalen, dat de koffij voortaan van Tjikao niet zal mogen worden vervoerd met prauwen, toebehoorende aan den Pakhuismeester aldaar; dat dezelve prauwen van den genoemden Pakhuismeester zullen worden overgenomen tegen eenen billijken prijs; dat zal worden onderzocht, of het voordeliger is, die prauwen voor 's lands rekenen aan te houden en de daarop varende bij dagloon, of bij de reis in te huren, dan wel om dezelve aan de inwoners van Tjikao tegen inkoopsprijs en termijnsgewijze betaling over te doen, om alzoo de koffij door hen tegen redelijke vrachtloon van Tjikao naar Batavia te doen afvoeren; werdende den Resident van de Preanger Regentschappen gelast, den Gouverneur Generaal daarentrent zijne consideratie in te zenden.

19°. Den Residenten van Buitenzorg, Krawang en Batavia aan te schrijven, om, ieder in den zijnen te zorgen, dat de rivieren en Binnen wateren, langs welke de koffij van Tjikao naar Batavia wordt vervoerd, diep en schoon gehouden worden, en dat de oevers van de rivier Tjitarum schoon gekapt of gebrand zijn, ten einde de prauwen met de lijn langs dezelve te kunnen optrekken.

20°. Te bepalen, dat voortaan een elk, die buffels uit de Preanger Regentschappen zal willen vervoeren, daartoe aan den Resident verzoek zal moeten doen; zullende de Resident in de beoordeeling van de hem gedane verzoeken bepaaldelijk moeten in het oog houden, dat de uitvoer der buffels geen hinder toebrengt aan den vervoer der koffij; werdende hem Resident aanbevolen, daarin met onzijdigheid en billijkheid te werk te gaan.

21°. Aan de opzieners der koffijteelt te verbieden, het middellijk of onmiddellijk handel drijven in buffels en koebenesten, en den Resident van de Preanger Regentschappen te gelasten, nauwkeuriglijk toe te zien, dat de opzieners zich in den vervoere daarvan onthouden.

22°. Af te schaffen de belasting van het zoogenaamde famielje- of huisgezinngeld, thans in de Preanger Regentschappen en Krawang geheven werdende, en de Residenten aan te schrijven, om te zorgen, dat deze afschaffing werde ter kennis gebragt van den ingezetenen, en wijders zorgvuldiglijk toe te zien dat noch Regenten, noch mindere inlandsche hoofden, noch bijzondere landeigenaars die belasting van hunne onderhoorigen of inwoners afvoerden; met verderen last aan den Resident der Preanger Regentschappen, om nu in die districten, in welke de koffijteelt minder bloeit, dezelve meer aan te moedigen; zullende van deze afschaffing aan den volke worden kennis gegeven bij Publicatie aan dit Besluit gevoegd.

23°. Te bepalen, dat het landje Ijalakong, door den laatst overleden Regent van Tjanjor bezeten geweest zijnde, niet zal mogen worden vervreemd, maar moeten blijven in deszelfs geheel, om alzoo over te gaan op de wettige afstammelingen in de nederdalende lijn, en dat, bij ontstentenis van zoodanige afstammeling, het genoemde land wederom zal vervallen aan het Gouvernement; werdende de Resident van de Preanger Regentschappen aangeschreven, deze bepaling te brengen ter kennis van den belanghebbenden, en toe te zien dat aan dezelve behoorlijk voldaan worde.

24°. Enz.
Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
J. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 1, (Staatsblad. n°. 1.)

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen Salut! doen te weten:

Reeds in den voorleden jare hebben wij afgeschaft de belasting, welke in sommige districten der Preanger Regentschappen en Krawang voor de onkosten der koeppokinenting, boven het famieljegeld geheven werd.

Wij hebben nader in overweging genomen, dat de belasting, bekend onder den naam van famieljegeld, in waarheid nog te drukkende is voor de goede ingezetenen. Wij grijpen gretig elke gelegenheid aan, om ter voldoening aan de begeerte van den Koning, alle bezwaren, die de inlandsche bevolking drukken, weg te nemen, voor zoo verre zulks maar eenigzins met de algemeene belangen kan worden overeengebragt; wij verlangen daarvan te dezen een vernieuwd blijk te geven.

Wij schaffen aldus bij deze af, de belasting, bekend onder den naam van het famieljegeld en brengen ter kennis van de ingezetenen, dat zij ongehouden zijn, voor het vervolg die belasting te voldoen, en gelasten aan de Residenten nauwkeuriglijk toe te zien, dat noch Regenten, noch mindere hoofden, noch bijzondere landeigenaars die belasting van hunne onderhoorigen of inwoners afvoerden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, in de Nederlandsche en Inlandsche talen, in de Preanger Regentschappen en Krawang, alom waar zulks gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegien en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo verre hem aangaat, aan de nauwkeuriglijke uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den derden Januarij des jaars achttien honderd en negentien.
De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
Ter ordonnantie van dezelve.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 2.) **BESLUIT** van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 2, bij amptiatie van het Besluit van 17 Julij 1818, n°. 18, betrekkelijk de vestiging van het koffijstelsel, eenige maatregelen daarsstellende tegen het ter sluik uitvoeren van koffij ter residentie Passarouang.

Is in deliberatie gebracht, eene missive door den Inspecteur generaal en Adjunct-inspecteur generaal der landelijke inkomsten, op 16 December 1818, n°. 11, geschreven, daarbij ter voldoening aan art. 12 hunner instructie, verslag doende nopens de werking van het koffijstelsel, bij Besluit van 7 November 1817, vastgesteld;

En in eene daartoe opzettelijk gehouden bijeenkomst met de genoemde Inspecteur generaal geraadpleegd, en in aanmerking genomen zijnde, dat de maatregelen, bij Besluit van 17 Julij 1818, n°. 18, beraamd, ten einde uit de districten Malang en Antang, in de residentie Passarouang gelegen, het aangenomen koffijstelsel naar de daar plaats hebbende omstandigheden te wijzigen, niet genoegzaam voldoende zijn bevonden;

Dat in die districten nog steeds een groot gedeelte der gewonnen koffij ter sluik, en zonder de daarvoor verschuldigde grondhuur te betalen, wordt uitgevoerd; dat het enige geschikte middel, om in genoemde districten het bekende koffijstelsel in al deszelfs uitgestrektheid in werking te brengen, bestaat in het aanleggen van de bosschen, waarin de koffij thans in het wilde groeit, tot geregelde tuinen.

Dat echter, inmiddels eenige nadere maatregelen dienen genomen te worden, om aan den lande te verzekeren, het genot van de wettige voordeelen, aan hetzelfde toekomstende, doch met den minsten hinder aan de heilzame gevoelens, welke het stelsel zelf voor de ingezetenen bedoelt;

Zoo is goedgevonden en verstaan:
1°. Enz.
2°. Te volharden bij het Besluit op 17 Julij 1818, n°. 18, bevestiging van het koffijstelsel, op 7 November 1817 vastgesteld, genomen, doch tevens bij amptiatie van hetzelfde te bepalen:

a. Dat geene koffij in de districten Malang en Antang zal mogen worden vervoerd, dan langs de groote en gewone wegen, leidende naar de pakhuizen, waar de koffij, ten gevolge van het aangehaalde Besluit, moet worden gebragt, gewogen en daarvan de verschuldigde betaling geëald.

b. Dat alle koffij, welke op eenige andere wegen of paden vervoerd wordt, gelijk mede alle koffij, die uitgevoerd wordt, zonder dat dezelve aan de pakhuizen gebragt en de betaling daarvan gedaan is, zal worden aangehouden, en ten voordeele van den lande verbeurd.

c. Dat, ten einde de zoo even gemaakte bepalingen, met des te meer klem zullen worden volgehouden, aan hen, die zoodanige ter sluik vervoerd werdende koffij aanhalen, en onder de bewaring van den Resident brengen, zal worden betaald een derde van de waarde der alzo aangehaalde en verbeurd verklaarde koffij.

3°. Ter betere voorkoming van het ter sluik uitvoeren van koffij, den Resident te magtigen, om aan de bewerkers der koffijgronden, die zulks verkiesen mogten, twee derde gedeelten voor te schieten van de waarde op welke de huurprijzen gedurende dezen jare is bepaald, en wel onder de noodige voorzorgen, dat de ontvangende derzelden de daarvoor verschuldigde koffij aan den lande leveren.

4°. Den Resident te gelasten, om dit Besluit op eene gepaste, zekere en verstaanbare wijze, ter kennis van de ingezetenen van de meergenoemde districten Antang en Malang te brengen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 3.) **PUBLICATIE** van 3 Januarij 1819, houdende bepaling van den prijs, welke door de huurders der koffijtuinen, gedurende het jaar 1819, kan betaald worden, in stede der wegens huur verschuldigde koffij, en tot welken insgelijks koffij aan het Gouvernement kan worden geleverd.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Bij art. 12 van de voorwaarden, op welke bij Besluit van 7 November 1817, de koffijtuinen zijn verhuurd, is bepaald, dat de huurders van de koffijtuinen de be-

voegdheid hebben zullen, om, in plaats van de koffij zelve, geld te betalen, tegen zoodanige prijs, als jaarlijks zal worden vastgesteld en bekend gemaakt.

Bij art. 14 van die zelfde voorwaarden is bepaald, dat het Gouvernement zich verbindt, om, ten allen tijde, den geheelen oogst aan te nemen, voor denzelfden prijs, voor welken jaarlijks de koffij in voldoening der pachten zal worden ontvangen, en aan den huurder, des verkiezende, een redelijk voorschot toegestaan.

De marktprijs van de koffij is, sedert het verleden jaar, en de toen betaalde pacht zeer veel gestegen.

De ingezetenen, huurders van koffijtuinen, kunnen alzoo ook eenen hooger prijs voor de koffij, welke na de betaling der pacht, hun volle en vrijen eigendom is, hedingen. Het Gouvernement wil ook naar die mate, eenen hooger prijs bepalen, voor welken hetzelve den geheelen oogst van de koffij wil overnemen van zoodanige huurders, die zouden verkiezen dezen af te staan.

Het Gouvernement heeft aanspraak om denzelfden prijs te vorderen, als de pacht van de koffijgronden van de ingezetenen, welke geld, in stede van koffij, tot voldoening van die pacht zouden willen betalen.

Op die gronden bepaalt het Gouvernement bij deze, dat de huurders van de koffijtuinen in voldoening van de verschuldigde huur over den jaer 1819, zullen kunnen volstaan met de betaling van drie en dertig gouden en tien stuivers voor elke pikol koffij, of van tien stuivers voor ieder katje koffij; zullende van wege het Gouvernement de koffij tegen denzelfden prijs aangenomen worden van zoodanige huurders, die hunne koffij ter verkoop zullen komen aanbieden.

De bovenstaande Publicatie zal worden gezonden aan de Residenten, wien zulks aangaat, die gehouden zijn, dezelve openlijk bekend te maken, op de onderscheiden plaatsen in hunne residentie aan te plakken, en voorts alle gepaste midelen aan te wenden, dat niemand hiervan onkundig blijve, met last aan gemelde Residenten om aan den Gouverneur Generaal bericht in te zenden, van het door hen te dezen verrigte.

Gegeven te Batavia, 3 Januarij 1819.

De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
Ter ordonnantie van dezelve.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 4.) **BESLUIT** van Commissarissen Generaal van 3 Januarij 1819, n°. 4, houdende bepalingen nopens de beheering der pakhuizen.

Is goedgevoonden en verstaan:

1°. Te bepalen, gelijk geschiedt bij deze, dat de pakhuizen voor de buitenlandsche en koloniale goederen te Batavia, onder eene administratie vereenigd, voortaan, onder de benaming van algemeene pakhuizen, zullen zijn en blijven afgescheiden van de pakhuizen der Marine, alsmede dat eene gelijke afscheiding tusschen de Algemeene en Marine pakhuizen, zal plaats hebben te Sourabaja; zullende de pakhuizen te Samarang, bij provisie, op den tegenwoordigen voet blijven, tot dat daaromtrent nader of anders zal worden gedisponeerd.

2°. Den post van Geecommitteerde van 's lands magazijnen te Sourabaja in te trekken, gelijk geschiedt bij deze, en de directie over 's lands Algemeene pakhuizen aldaar, even als op alle andere residentien op te dragen aan den Resident.

3°. Enz.

4°. Te arresteren, gelijk gearresteerd wordt bij deze, de Instructie voor de Pakhuismeesters der Algemeene pakhuizen te Batavia, Samarang en Sourabaja, zoo als dezelve aan dit Besluit is geannexceerd.

5°. Deze Instructie, voor zoo verre dezelve van applicatie kan worden gemaakt, mede toepasselijk te verklaren op de administratie der Generale pakhuizen in alle de overige residentien.

6°. Overeenkomstig het Besluit van den Gouverneur Generaal, van 5 September 1817, n°. 12, te bepalen, dat, uitgezonderd te Batavia, zoo lang daarna het magazijn op Weltevreden zal in stand blijven, de verstreking van vivres aan de militairen, zal blijven geschieden uit 's lands Algemeene pakhuizen, met vrijlating echter aan de Residenten van Samarang en Sourabaja, om, indien zij oordeelen, dat er redenen van nuttigheid of noodzakelijkheid bestaan, om gemelde verstrekingen en die, welke dagelijks moeten plaats hebben, niet onmiddellijk uit de Algemeene pakhuizen te doen geschieden, daaromtrent nadere voorzieningen aan het Gouvernement voor te dragen; mits deze voorstellen geene strekking hebben, om afzonderlijk en geheel afgeheide militaire magazijnen op te rigten, noch ook om het personeel der ambtenaren te vermeerderen, maar alleen om de administratie der groote of Algemeene pakhuizen te vereenvoudigen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 4, (Staatsblad n°. 4.)

INSTRUCTIE voor de Pakhuismeesters der Algemeene pakhuizen te Batavia, Samarang en Sourabaja.

Art. 1. De Pakhuismeesters der Algemeene pakhuizen te Batavia, Samarang en Sourabaja, zijn wegens de beheering van 's lands goederen, verantwoordig schuldig aan den Resident, wiens orders zij moeten opvolgen, en zijn rekenplichtig aan de Algemeene rekenkamer.

2. Zij zullen een goed en oplettend toezigt houden, over de pakhuizen aan hunne beheering toevertrouwd, en dagelijks nagaan of doen nagaan, of aan dezelve enige gebreken, daaer wel van 's lands goederen enig bederf wordt bespeurd, waarvan zij de nadelen aan den lande zullen moeten vergoeden, indien de gemelde gebreken zijn veroorzaakt door verkeerde opschuring der producten, dieverijen, dan wel eenig ander verzuim, hetwelk aan eene onachtzame administratie mogt zijn te wijten; gevende de Pakhuismeesters, in een der aangegeven gevallen, daaryan terstond kennis aan den Resident, ten einde daarop zijne provisionele orders te verstaan.

3. Zij zullen diensvolgens, niet alleen zorgen voor eene goede opschuring, en andere tegen het bederf van de koopmanschappen, producten, pakhuishoeften en andere goederen, onder hunne beheering staande, maar ook, door eene goede directie, den lande de meest mogelijke voordeelen aanbrengen, zoo als bij voorbeeld, alsmede het afzonderlijk plaatsen van verschillende producten of koopmanschappen, ver verschillende soorten, en qualiteiten, van de koffij, rijst, suiker enz. naar derzelver contrarie geval, verantwoordelijk zijn, voor de nadelen en voor de verwarring, welke door nalatigheid in dezen zouden mogen ontstaan.

4. De Pakhuismeesters zullen geene goederen, producten enz., het Gouvernement toebehoorende, doen lossen, noch laden, dan onder behoorlijk opzigt van politie bedienden of oppassers, waarvan zij telkens de hulp, bij tijds, aan den Resident zullen moeten aanvragen.

5. Zij zullen geene goederen ontvangen of afleveren, dan in presentie en ten genoegde van eene Commissie, wien de aflevering of ontvangst aangaat, of wel in tegencontrarie geval, voor alle minderbeden, door den Resident te benoemen, en zullen, in ontvangens of afleverens anders, dan op schriftelijke ordonnantie van den Resident, hetzij afzonderlijk, hetzij op of onder de documenten verlend.

6. Desgelijks zullen, bij aanbreng van kisten, kisten, balen enz., dezelve niet dan in bijwezen van den aanbrengrer, of iemand van zijnetwege, moge worden geopend, op straffe in het voorgaande artikel bepaald.

7. Bijaldien de weging niet dadelijk kan gevolg nemen, zullen de goederen worchende opgestapeld worden in de pakhuizen, welke zullen worden gesloten met twee onderscheidende gesleutels, waarvan een bij den Pakhuismeester zal verblijven, en de andere eene Commissie benoemt is, in handen van die Commissie, dat wel, of indien de afleveraar zulks moet verkiezen, zal de sleutel, door hem verzegeld, in handen van den Pakhuismeester verblijven.

8. Wanneer verschil mogt ontstaan tusschen den Pakhuismeester ter eene en den ontvanger of afleveraar ter andere zijde, omtrent de weging, meting, tellug, als anderszins, zal de Pakhuismeester daarvan aan den Resident kennis geven en deszelfs dispositie deswege inwachten.

9. Bij ontdekking van minderheden bij den aanbrengrer, hetzij door dieverij en andere oorzaken, dan wel beschadiging aan de goederen, die in de pakhuizen afgeleverd worden, mitgaders slechte qualiteit der aangebragt wordende producten, zal de Pakhuismeester daarvan, op de voorafgemelde wijze, aan den Resident kennis geven, en zal middelerwijl alles in zijn geheel blijven, en geene uitpakking of storting plaats vinden, tot dat hij nadere order zal hebben ontvangen.

10. Alles wat ten aanzien der lossing, lading en weging der goederen, op eene andere wijze, dan volgens de hier vorenstaande artikelen behandeld wordt, zal ten perikel van den Pakhuismeester komen.

11. Verzegelde kisten en kasten, zullen niet mogen geopend, dan in tegenwoordigheid van de kapiteins der schepen of de eigenaars der goederen, dan wel in presentie van eene door den Resident te benoemen Commissie.

12. In het algemeen zullen, bij ontvangst van goederen uit schepen en vaartuigen, zoo ook bij binnenlandsche leverancien van producten, de Pakhuismeesters verplicht zijn, binnen vier en twintig uren, nadat de goederen in het pakhuus zijn geleverd, daarvan een schriftelijk bericht aan den Resident in te dienen, waarbij naauwkeurig wordt vermeld, de aard en hoeveelheid der goederen, en, zoo dezelve in kisten of fusten zijn, de hoeveelheid en conditie van de kisten en fusten, zoo als het een en ander aan den Pakhuismeester, door den kapitein of afleveraar der goederen is opgegeven of door hem zelve is bevonden, behoudens de nadere verificatie, bij het vierde en de volgende artikelen dezer instructie bepaald, welke steeds, binnen den kortst mogelijken tijd zal moeten geschieden.

13. Bij den afscheep van producten en koopmanschappen, welke van 's lands wege, naar elders verzonden worden, zal hij vooral zorgen, dat de kisten, balen en zakken, waarin dezelve producten en koopmanschappen worden afgepakt, wel verzegeld, berottingd en in allen opzigt goed geconditioneerd worden afgeleverd, en wijders de gemelde kisten en balen voorzien van een door hem geteekend afpakkbriefje, duidelijk beschreven met het bruto, netto en tarra gewigt.

Hij zal, tot dat einde, inleveren eene aanvraag tot verstreking van de noodige objecten van emballage, uit 's lands voorraad, over eenige maanden berekend.

14. De zuiker zal van de leveranciers worden aangenomen in kanassers, hebbende de zwaarte van 375 tot 425 ponden bruto gewigt, met een doorslag van vijf ponden op ieder kanasser, doch zwaarder, wegende, aan de leveranciers worden terug gegeven; dezelve zullen behoorlijk met stroozakken worden geëmballeerd en berottingd, en voor tarra zal niet meerder gerekend mogen worden, dan hoogstens 36 ponden per kanasser, doch zullen bij iedere leverancie, niettemin enige kanassers netto gewogen en daarna de tarra berekend moeten worden.

15. Vreemde dingen en particulieren zullen de producten, die aan hen worden afgestaan, in de pakhuizen ontvangen, en wanneer de aflevering aldaar, ten hunnen genoegde is geschied, verder alle risico dragen, moettende tevens alle de onkosten door de ontvangers worden betaald.

16. Alle prauwen, of andere vaartuigen, welke aan 's lands pakhuizen, hetzij met rijst of andere producten, voor rekening van den lande worden beladen, zullen door den Pakhuismeester voorzien worden van een afscheepbriefje, inhoudende het getal der zakken, balen of kisten, en den netto inhoud der daarin afgepakte goederen; zoo mede eene opgave, naar welk schip of vaartuig dezelve zijn geconsigneerd, en wijders of de gemelde goederen en producten, uit 's lands pakhuizen verkocht, dan wel op vracht naar elders, voor 's lands rekening, vervoerd worden.

17. Desgelijks zal de Pakhuismeester van alle afscheppingen, dadelijk, en wel zodra de goederen alle afgewogen zijn, een cognossement, door den kapitein geteekend en eene factuur, beiden in triplo, aan den Resident bezorgen, aantoonende de quantiteit en soorten der goederen, zoo aan bruto als netto gewigt, met welk vaartuig de verzingd geschiedt en naar welke plaats, zoo mede den naam van den gezaghebber.

18. Met uitzondering van zon- en feestdagen, zal de Pakhuismeester des voormiddags van half acht tot namiddags ten twee uren, en zoo de dienst het vordert, ook des achtermiddags van vier tot zes uren in zijne administratie moeten present zijn, doch bij buitengewone gelegenheden zoo veel langer, als zijne dienst in het pakhuus wordt vereischt, in die gevallen de zon- en feestdagen daarvan niet uitgesloten, bijzonderlijk bij belading of ontlossing van vaartuigen, die met spoed moeten geëxpeditieerd of ontlost worden; blijvende alle nadeel, hetwelk den lande, door vertragingen in deze mogt worden toegebragt, voor zijne verantwoordig.

19. De Pakhuismeester zal, uiterlijk vóór den 8 van elke maand, aan den Resident inzenden eene staat, ingerigt volgens het model La. A, van al de in de vorige maand plaats gehad hebbende ontvangsten en verstrekingen van de producten en goederen, onder zijne administratie staande. Deze staat zal verzegeld moeten zijn, van eene door den Pakhuismeester geteekende memorie van aanmerkingen, waarvan de doorloopende nummers zullen moeten corresponderen met die van de laatste kolom van den maandstaat. Deze memorie zal al de noodige ophelderingen bevatten, welke de Pakhuismeester, ter zijner verantwoording, en ter voldoening aan de onderscheidende bepalingen, bij deze Instructie voorkomende, zal vermeenen ter kennis van de Hoofddirectie der financiën te moeten brengen. Ingevalle er echter zoodanige ophelderingen niet vereischt mogen worden, zal de Pakhuismeester kunnen volstaan, met den maandstaat alleen in te zenden.

De Resident zal deze stukken onverwijld viseren en aan de Hoofddirectie der financiën inzenden.

20. Ten aanzien der dagelijksche rapporten, zullen de Pakhuismeesters zich moeten gedragen ingevolge de orders, welke zij van de Residenten zullen ontvangen.

21. Wanneer aan de Pakhuismeesters eene ordonnantie, of een besluit, tot afschepping of verzingd van goederen, zal zijn gezonden, en er voor dat oogenblik, nog geene scheepsgelegenheden is, of wel dat, om andere redenen, de afschepping of verzingd, nog geene plaats kan vinden, zullen zij niettemin deze goederen moeten afzonderen, tot tijd en wijle de afschepping of verzingd kan geschieden, en dezelve op hunne boeken afschrijven, zonder deze goederen op de restant lijsten te brengen; met dien verstande nochtans, dat in de kolom van aanmerkingen, zal moeten worden melding gemaakt van de nog onafgehaalde of nog niet verzonden goederen.

22. Desgelijks zullen de Pakhuismeesters op hunne boeken geene andere goederen afschrijven, noch op hunne restant memorien brengen, dan degene, waar van ordonnantiën tot inname zijn verleend, zullende zij mitsdien zorgen, dat van alle ordonnantiën en verstrekingen van goederen, op besluiten of andere autoritat ingegedaan, vóór of met het einde van de maand, aan den Resident bericht worde ingezonden, ten einde deze ontvangsten of verstrekingen door ordonnantiën geregulariseerd kunnen worden.

23. De Pakhuismeesters zullen van hunne administratie houden de navolgende boeken, als:

a. Een distinct weegboek van alle aangebragte producten en goederen, en in ieder pakhuus afzonderlijk, en een gelijk boek van den afscheep, in welke beide naauwkeuriglijk zullen moeten worden aangegetekend, de dagen van den ontvangst of afscheep, en de weegsels, zoo als deze, na den anderen, hebben plaats gevonden, het vaartuig waarmede de ontvangens of afgeschepte goederen zijn aangebragt of worden vervoerd, of de naam van den gezaghebber, die het vaartuig commandeert en het nummer van de prauwen, waarmede de afscheep van of naar boord geschiedt.

b. Een distinct pakhuus- en zolder restantboek, waarin ten naauwkeurigste moet worden genoteerd, hetgeen in elk pakhuus of op elken zolder, welke voortaan genommerd moeten zijn, opgeschurd en daaruit wederom afgegeven wordt, zoo mede hetgeen uit het eene pakhuus in het andere of van den eenen zolder op den anderen wordt overbragt en verplaatst, alles in dier voege, dat, met opzigt opslag van het oog, kan worden nagegaan, welke goederen in ieder pakhuus en op elken zolder geborgen liggen.

c. Een algemeen pakhuusboek, voorzien van een alphabet der pakhuizen, en waarbij alle goederen van dezelfde soort, in of op onderscheiden respectieve hoofden bekend worden bij elkander getrokken, onder derzelver respectieve hoofden bekend kunnen gesteld, en waaruit de generale inkomsten, afleveringen en restanten het model worden aangewezen; zullende dit boek ingerigt moeten zijn volgens het model La. B.

d. Een restant-boek van materialen en emballage goederen, als anderzins, die door den lande, ten dienste der pakhuizen zijn ingekocht of ontvangen, met eene naauwkeurige aantekening, waartoe dezelve verstrekt, afgegeven, dan wel in 's Lands magazijnen verbruikt zijn.

En voorts zoodanige andere boeken en volgens zood nige modellen, als nader door de Hoofddirectie der financiën zullen worden voorgeschreven; zullende alle speciaal de hierboven vermelde boeken, door de respectie Residenten gequoteerd en geparaphereerd moeten worden

24. Al de aangebragt wordende goederen, provisiën en wat dies meer zij, zullen ingenomen moeten worden, zoo als dezelve door den leverancier of verzender worden opgegeven, lugevalle van te kort, zal daarvan door de Pakhuismeesters aan de respectie Residenten kennis gegeven en afschrijving gevraagd worden; terwijl alle tekortkomingen of minwigten hoognaamd, niet anders, dan volgens het daarop reeds bestaande en nader te arresteren reglement van spillage, zullen mogen berekend worden.

25. Al wat na gedane korting van de spillage, volgens welgemeld Reglement toegestaan, door eene goede en trouwe behandeling in de pakhuizen wordt over bevonden, zal verbijten ten voordeele van den lande, terwijl het te kort komende, tegen de hoogste uitkoops prijzen, door de Pakhuismeesters zal moeten worden vergeod.

26. Bij den aanbreng van 's lands goederen zullen, tusschen de overheden der vaartuigen en de Pakhuismeesters, geene particuliere schikkingen mogen worden gemaakt, wegens over of te kort bevondene artikelen, veelmin aan de gemelde overheden worden toegestaan, om van hetgeen zij op hunne spillage kunnen rekenen over te hebben, aan boord te houden, maar zal alles ontscheept en daarvan zoodanig distinct berigt ingelieënd moeten worden, als bij art 9 en 12 hierboven is voorgeschreven.

27. Uit deze berigten zullen, ter secretarij van de respectie Residenten, de bevindingen der ladingen opgemaakt, en het, volgens de bestaande bepalingen, te kort komende, door de overheden, of dien zulks incumbert, moeten worden vergeod; terwijl het over uitgeleverde ten voordeele van den lande zal worden ingenomen.

28. De Pakhuismeesters zullen verplicht zijn, om in tijds, de materialen of emballage goederen voor de pakhuizen en den afscheep benoodigd, als stroozakken, kaaijmaten, bindrottings en agulgaeren, op te geven, ten einde dezelve ingekocht of van elders kunnen onbouden worden

29. Maandelijks zal door de Pakhuismeesters, te gelijk met hun maandelijksch rapport, eene specificatie moeten worden ingezonden van het gebruik, hetwelk van de gedachte materialen is gemaakt, ten einde eene qualificatie, tot afschrijving van dezelve hij hunne boeken te erlangen.

30. De Pakhuismeesters zullen, bij de aanvaarding hunner bediening, in handen van de respectie Residenten afleggen den navolgenden eed:

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den post van Pakhuismeester te bekomen, aan niemand, wie het zij, in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel » het zijn moge, beloofd of gegeven hebbe, noch beloven of geven zal."

» Dat ik in mijne administratie, alles zal aanwenden ten voordeele van het » Gouvernement, wat men van een getrouw en eerlijk administrateur kan of mag » verwachten, zonder mij direct of indirect, op eenigerhande wijze, tot prejudicie » van het Gouvernement te beoordeelen of te verrijken, ter vermeerdert van de » inkomsten die mij wettiglijk zijn toegelegd, of nog toegelegd zullen worden."

» Dat ik ook stiptelijk, zal nakomen en observeren het gestelde verbod tegen alle » particulieren in en verkoop in mijne administratie, en ook geenen handel hoegenaamd, hetzij door mij, door iemand van mij, of wel door anderen, zal drijven » in goederen of waren tot mijne administratie behoorende."

» Dat ik getrouwelijk, en zonder eenige de minste achterhouding, aan het Gou- » vernement zal verantwoorden de overwigten, die op de goederen, welke in de » aan mij toevertrouwde pakhuizen geborgen zijn, of nog geborgen mogen wor- » den komen te vallen, hetzij dat die overwigten spruiten uit hetgeen op de aan mij » geaccordeerde spillage wordt overbehouden, dan wel uit enige andere oorzaken."

» Dat ik niemand in het zijne zal verkorten, maar integendeel, tegen alle excessen en kwade practijken zoo zorgvuldig zal waken, als iemand, om niet bedrogen » te worden, in zijne eigene zaken zoude kunnen doen"

» Dat ik ten dien einde, opk met naauwlettendheid zal gade slaan het gedrag » van de bedienden in mijne administratie, ter wering van alle fraudes, en dat ik » niet gedogen zal, dat het Gouvernement of particulieren bij de ontvangst en afle- » vering van eenige artikelen, in maat, gewigt, of op eenige andere onregmatige » wijze, worden verkort, hetzij door mij zelven of door iemand van mij."

» En dat ik wijders, zoo veel in mijn vermogen is, zorgvuldig zal toezien en wa- » ken, dat de mij aanbetrouwde goederen niet ontvreemd, of op eenigerlei wijze » aan bederf onderhevig worden, en voorts in alle gevallen, zoodanig den mij » toevertrouwden post zal waarnemen, als een' getrouw administrateur toestaat en » betaamt"

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig."

Aldus gearresteerd bij hunne Excellentien Commissarissen Generaal over Neder- landsch Indië, 3 Januarij dezes jaars achttien honderd en negentien.

Mij bekend.
De Secretariss Generaal,
R. DOUJL.

BATAVIA MAANDSTAAT. November 1818. ALGEMEENE PAKHUIZEN

OBJEGTEN.	Ontvangst en aflevering.	Datum. Novem-ber.	Nº der ordon- nantie.	Van wien, of met welk schip, of aan wien en met welk schip.	Van waar ontvangen of verwaarts bestemd.	Ontvangene of afgeleverde hoeveelheid.	Restant onder ultimo October 1818.	Restant onder ultimo November 1818.	Nº. van de memorie van aanmerkingen.
Koffij (pikols.)	ontv.	d. 3. - 15.		Koffij praauwen. idem.	Tjicao. idem.	1,225. 3,526.108 pt.	6,321. 20 pt. 4,751.108 -		
	afgel.	- 10. - 25.		Henrietta Elisabeth. idem.	Amsterdam. idem.	625. 2,365. 12 pt.	1,073. 3 - 2,990. 12 -	8,032.116 pt.	
Lamp-olie, (kannen.)	ontv.	d. 10. - 12.		Limpogoan. idem.	Batavia. idem.	1,737. - 2,725. -	2,300. - 4,462. -		
	afgel.	d. 17.		Jacoba Ambrosina.	Sourabaja.		210. - 75. -	6,762. -	
Arak, 1ste soort, (leggers.)	afgel.	d. 17.		Lie Boensoe.	Batavia.		185. - 33. -	145. -	
Arak, 2de soort, (leggers.)	ontv.	d. 10.		Marijann.	Tagal.		k. p. 210.1375. - 135. 785. -	218. -	
Rijst, (koijangs en ponden.)	ontv.	d. 2.						355. 2,160.	

Aldus opgemaakt, door mij ondergeteekenden Pakhuismeester der Algemeene pakhuizen te Batavia, 5 December 1818.

NOTA. Bij den maandstaat van December van ieder jaar, worden na aantooning der objecten, waartrent veranderingen hebben plaats gehad, de restanten van al de overige, welke in het pakhuis voorhanden blijven, soort bij soort, in de op één na laatste kolom bekend gesteld.

Model I. a. B. GENERAAL PAKHUISBOEK.

KOFFIJ.				ONTVANGEN.				KOFFIJ.				AFGELEVERD. No. 1.			
1818.	ordon.	picoles.	pond.	ordon.	picoles.	pond.	ordon.	picoles.	pond.	ordon.	picoles.	pond.	ordon.	picoles.	pond.
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.			No. 2	6,321	20	Nov. 15.	Naar Ned., pr. schip. Elizabeth.	No. 3.	1,800					
» 3.	Van Tjicano, met de koffijpraauwen.				1,200		» 30.	Per restant op heden.		5,721	20				
					7,521	20									
Dec. 1.	Aan restant van ult. Nov. 1. l.				5,721	20									

RIJST.				ONTVANGEN.				RIJST.				AFGELEVERD. No. 2.			
1818.	ordon.	koijs.	pond.	ordon.	koijs.	pond.	ordon.	koijs.	pond.	ordon.	koijs.	pond.	ordon.	koijs.	pond.
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.			No. 6	210	1,375	Nov. 13.	Aan 't Mil. Dep. Mag. Weltevred.	No. 4.	72					
» 12.	Van Tagal, met het schip Marij.				135	783	» 30.	Per restant op heden.		283	2,160.				
					355	2,160				355	2,160.				
Dec. 1.	Aan restant van ult. Nov. 1. l.				283	2,160									

ARAK 1ste soort.				ONTVANGEN.				ARAK 1ste soort.				AFGELEVERD. No. 3.			
1818.	ordon.	legg.	kann.	ordon.	legg.	kann.	ordon.	legg.	kann.	ordon.	legg.	kann.	ordon.	legg.	kann.
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.				210		Nov. 17.	Naar Sourabaja, pr. schip Jacoba.	No. 5.	73					
Dec. 1.	Aan restant van ult. Nov. 1. l.				135		» 30.	Per restant op heden.		135					
										210					

KATJANG BONEN.				ONTVANGEN.				KATJANG BONEN.				AFGELEVERD. No. 4.			
1818.	ordon.	pond.		ordon.	pond.		ordon.	pond.		ordon.	pond.		ordon.	pond.	
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.				372		Nov. 13.	Aan 't Mil. Dep. Mag. Weltevred.	No. 8.						

(No. 5.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 4 Januarij 1819, n. 1, waarbij, met referentie aan het besluit van 9 Maart 1818, n. 1, (Staatsblad n. 13) provisionele bepalingen nopens den aanslag en invordering der landrenten worden vastgesteld.**

In aanmerking genomen zijnde, dat de bepalingen, voorkomende bij Besluit van 9 Maart 1818, n. 1, alleenlijk voor het gemelde jaar 1818 van kracht zijn geweest; dat als nu voor den volgende vaste bepalingen behooren te worden gemaakt; dat intusschen nog niet is verkregen die afgeheele kennis van de uitgestrektheid, gesteldheid en vruchtbaarheid der velden, als vereischt wordt tot het daarstellen van vaste en onbetroefelijke regelen; dat echter enige bepalingen moeten worden gemaakt, welke tot zoo lange werken kunnen, als die meer volmaakte kennis verkregen is; Zoo is goedgevonden en verstaan, vast te stellen, zoo als vastgesteld worden bij deze, de volgende bepalingen:

1°. De aanslag der landrenten, over den jaren 1819 en volgende jaren, zal, immers zoo lang de landen niet beoorlijkt gemeten, geclasseerd en gewaardeerd zullen zijn, deszelfs gewijze worden gedaan.

2°. De aanslag zal geschieden voor een jaar, gerekend van den eersten Januarij tot den laatste December, beide ingesloten.

3°. Omtrent de betaling van het bedrag van den aanslag zal, met de hoofden en oudsten van elke dessa, eene overeenkomst worden getroffen.

4°. Bij deze overeenkomst zal moeten worden in acht genomen de aanslag en het zuivere bedrag van vorige jaren, en de vergelijking daarvan met de omstandigheden van iedere dessa, en de vermoedelijke gesteldheid van het gewas; alles met de meeste billijkheid en met vermindering van bezwaar voor de ingezetenen.

5°. De voorschreven aanslag zal telken jare geschieden, wanneer het te veld staande gewas tot zoodanigen trap van rijpheid is gevorderd, dat daarop met enige zekerheid de vooruitzichten op den oogst kunnen worden gegrond; zullende de Hoofdspecteur der financiën den tijd, waarop de aanslag zal moeten begonnen en volbragt zijn, met overleg van de Residenten, nader regelen.

6°. Ten einde door voormelde bepalingen aan de inning der landrenten geen nadeel wordt toegebracht, zullen de ingezetenen, welke landen in bezit hebben, verplicht zijn, om tot zoo lang de eendielige regeling van den aanslag voor het loopende dienstjaar zal zijn volbragt, ten minste een vijfde van het bedrag van den laatst voorgaanden aanslag, in mindering van den nieuwen, op te brengen.

7°. Van de alzoo in billijkheid geregelde en onderling overeengekomen bepaling van den aanslag, zal geene remissie worden verleend, dan in zeer buitengewone gevallen van groot misgewas; in welke gevallen de hoofden der dessa's zoo tijdig dit misgewas moeten opgeven, dat naar de gesteldheid van hetzelfde onderzoek kunne worden gedaan, gedurende het gewas nog op het veld staat; terwijl bij verzuim van deze tijdige aangifte, geene remissien zullen worden verleend.

8°. Tot zoo lang de aanslag deszelfs gewijze zal geschieden, en zal ook de misgewassen over de geheele dessa's worden opgenomen en berekend, en dienvolgens ook de remissien niet hoofdelijk, maar deszelfs gewijze worden toegestaan.

9°. De Residenten zullen, met overleg van den Hoofdinspecteur van financiën en na ingewonnen consideratie en advies van de Regenten en andere bekwaame Inlandsche hoofden, plaatselijk de gronden regelen, op welke, naarmate van de vruchtbaarheid der velden en derzelver meerdere of mindere opbrengsten, de aanspraak tot erlanging van gedeeltelijke of geheele remissie zal worden gegrond, en daarom trent, door middel van den Hoofdinspecteur voornoemd, eene gemotiveerde voordragt aan het Gouvernement aanbieden.

10°. Bij den aanslag der dessa's zal niet worden in berekening gebracht de zoo genoemde huistaks, welke blijft afgeschikt, voor zoo verre betreft de ingezetenen der dessa's en plaatsen, verre buiten de hoofdnegorijen gelegen; dan in de hoofd-negorijen en andere plaatsen, waar zulks zonder bezwaar der landrenten kan zijn, zal deze huistaks blijven standigrijven naar eene billijke regelmaat, waartoe, ten minste bij provisie, telken jare eene opnaam van alle bewoners zal worden gedaan.

11°. Op de registers van den aanslag dezer belasting zullen alleen worden gebracht de huizen aan Javanen toebehoorende, welke geene landbouwers zijn, en zal mitsdien onder dezen aanslag niet worden begrepen de Chinesen en anderen, onder deze of soortgelijke benaming opbrengende; met dien verstande nochtans, dat de laatst-gemelde belasting, ten minste bij provisie wel zal worden ingevorderd, doch afgescheiden van den Javaanschen huistaks zal moeten worden verantwoord.

12°. De hoofden en oudsten des volks in iedere dessa, zullen de velden onder de ingezetenen, verdelen naar billijkheid zonder partijdigheid, en uit die verdeling geene winst mogen onttreken, noch meer omslaan dan de algemeene huur betaagt; op straffe van anders handelende, als knevelaars te worden beschouwd.

13°. Deze verdeling zal onverwijld in alle dessa's moeten gevolg nemen, zoodat men daarmede tot den aanslag zal moeten wachten.

14°. De Residenten zullen toezien, dat bij deze verdeling, de wettige bezitters der velden, zoo als daar zijn, de eerste onginners der gronden of derzelver erfenamen en anderen, die volgens de herkomst der Inlandsche bevolking, of uit eenigen anderen hoofde, als wettige bezitters beschouwd moeten worden, in hunne rechten niet worden verkort.

15°. Ingevolg zullen de Residenten, met overleg van alle Regenten en andere bekwaame Inlandsche hoofden, zorg dragen, dat, ingevalle in sommige dessa's meer velden gevonden worden, dan ingezetenen om dezelve aan te slaan, (aan welke ingezetenen in allen gevallen daaromtrent de voorkeur zal moeten worden gegeven), de overschietende velden, door de hoofden en oudsten van zoodanige dessa's, zullen worden afgestaan aan de bewoners der naburige dessa's, in welke eene meerdere bevolking, in evenredigheid van de daartoe behoorende landen gevonden wordt, of wel, bij ontstentenis van deze, dat de overschietende velden worden bestemd tot bestrijding van betalingen, welke nu of in het vervolg in land moeten geschieden.

16°. De Residenten zullen niet toelaten, dat door de dessa's bewoners, ten einde de belasting der landrenten te ontgaan, nieuwe velden worden ontgonnen, zoo lang er nog bebouwde landen in de dessa's, waartoe dezelve bewoners behooren voorhanden zijn, welke geene bezitters hebben; en zullen de gemelde ambtenaren mede gehouden zijn, om na een beoorlijkt onderzoek, van de te dezen aanzien bestaande Inlandsche gebruiken en herkomsten, door middel van den Hoofdspecteur van financiën, aan het Gouvernement voor te dragen, de meest doelmatige bepalingen, om de nieuw ontgonnen wordende velden, na een zeker tijdsverloop, even als andere aan de belasting te onderwerpen; bij deze voordragt in het bijzonder hunne aandacht vestigende, op de onderscheidene soorten en classificatie der velden.

17°. Deze ambtenaren zullen nauwkeurig waken, dat geene dessa's shoofden, boven en behalve de hun procento's gewijze toegekende beloning, eenige inkomsten genieten uit de landen tot hunne dessa's behoorende, door derzelve zonder betaling van lasten voor hun eigen gebruik te nemen, of wel anderen te verhuuren, met dien verstande nochtans, dat aan deze hoofden niet zullen vermogen te worden afgemeten de velden, aan hen of hunne voorgangers in hunne betrekking toegekend; mits deze velden, even als alle andere, in de belasting deelen.

18°. Deze ambtenaren zullen, ten aanzien der landen tot de respective dessa's behoorende, de doch wel onder de Engelsche regering aan Chinesche suiker-molenaars of anderen zijn gelaten, of voor een of meer jaren, tegen betaling van zekere lasten, zijn afgestaan, met nauwkeurigheid en onzijdigheid onderzoeken, in hoe verre, ter instandhouding of bevordering van de suikercultuur in het bijzonder, of den landbouw in het algemeen, noodig kan worden geacht, dat deze afwijkingen alson, ten minste bij provisie voortduren, tot dat daaromtrent betere voorzieningen kunnen worden gemaakt, alsmede hunne consideratie daaromtrent, door middel van den Hoofdspecteur van financiën, aan het Gouvernement ten spoedigste inzenden.

19°. De hoofden zullen voor de inning en verantwoordelijkheid der gelden, en het houden eener goede politie binnen hunne dessa's, een inkomten genieten van acht en een derde ten honderd, of een dubbeltje van iederen gulden, van de som, welke door hen, van den lande, voor landrenten zal worden opgebracht.

20°. De landrenten zullen kunnen voldaan in geld, of in producten, naar welke de producten van elke dessa zal worden bekend gemaakt de prijs, voor behalven der in betaling te geven producten, zullen worden aangelegd pakhuizen, zoo nabij mogelijk de dessa's, ten gerieve der ingezetenen.

21°. Niemand wie hij zij, buiten de Inlandsche Ondercollecteurs, zal de landrenten van de dessa's shoofden vermogen te innen of te ontvangen; of die zulks doet, zal dadelijk van zijne bediening ontzet en naar de Wetten gestraft worden.

22°. Bij den aanslag van elke dessa zal worden bepaald de tijd, binnen welken de landrenten zullen moeten zijn betaald, en de Hoofdspecteur en Inspecteurs van financiën zullen een wakend oog houden, dat de Residenten en Collecteurs voor dezen inzaam op den gezeten tijd zorgen.

23°. De hoofden der dessa's zijn verantwoordelijk voor de aangeslagen som, en zullen de noodige zorg dragen, dat de bijzondere huurders het door hen verschuldigde voldoen; almede zijn zij gehouden, van alle wanbetaling dadelijk kennis te geven aan den Opziener over de landelijke inkomsten, onder wiens ressort zij behooren.

24°. De hoofden der dessa's zullen het door hen ontvangene, binnen zekeren plaatselijk te bepalen tijd, bij den Ondercollecteur moeten overbrengen; deze hieromtrent in gebreken blijvende, zullen dadelijk worden afgezet, terwijl zij, die de bij hen ontvangene gelden vreemden, of tot eigen gebruik bezigen, als lands dieven zullen worden gestraft.

25°. De Hoofdspecteur en Inspecteurs zullen toezien, dat geene dessa's volkeren of anderen, op den grond van oude bepalingen of ingesloopen misbruiken, ten behoeve der Residenten of andere ambtenaren, zonder daarvoor eene beloning te genieten, of tegen vrijstelling van de betaling der landrenten, persoonlijke diensten verrigten.

26°. Onder de voorgaande bepaling zullen echter niet zijn begrepen, zoodanige dessa's volkeren, welke uitsluitend bestemd zijn ter bewaring van de graven der voorouders van Vorsten, Regenten of andere Inlandsche Grooten, of van Tempels en andere, in de oogen der Inlandsche bevolking geheiligde plaatsen; omtrent al welke een nader onderzoek zal moeten plaats hebben, en door het Gouvernement nader zal worden geësponeerd.

27°. Ten aanzien van de opnaam en meting der velden en al wat daartoe betrekking heeft, zullen bij afzonderlijke besluiten nadere bepalingen worden gemaakt.

28°. De Hoofdspecteur en Inspecteurs van financiën, zullen met de onderscheidene Residenten gezamenlijk, de voormelde bepalingen in werking brengen, en de uitvoering derzelve onafgebroken bewaken; vooral zorgende, dat de hoofden en de gemene inlanders een regt verstand verkrijgen van deze bepalingen, en de weldadige gezindheid van de Hooge Regering in derzelve blijkbaar.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(No. 6.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n. 15, enige voorzieningen daarstellende nopens en in verband met de bij besluit van 7 November 1817 (Staatsblad n. 55), gemaakte bepalingen omtrent het koffijstelsel.**

De deliberatiën op de missive door den Inspecteur en Adjunct-inspecteur generaal over de landelijke inkomsten, geschreven op 16 December 1818, n. 11, voortgezet zijnde, is, naar aanleiding van de daarbij opgegeven berigten en voorstellen, goedgevonden en verstaan:

Aan de Residenten van de plaatsen, waar het koffijstelsel, bij besluit van 7 November 1817, is bevolen te worden ingevoerd, te kennen te geven.

Dat het Gouvernement met leedwezen is ontwaar geworden, dat niet allerwegen met dien ijver en die nauwkeurigheid is gehandeld, als behoord had; dat noch in de opnaam, telling en sortering der boomen, noch in het onderhoud der tuinen; noch in de bescherming van dezelve van wege de politie, met genoegzame en gestadige zorg en waakzaamheid is te werk gegaan;

Dat het Gouvernement verlangt dat de Residenten dezen belangrijke tak van landbouw en handel met ijver behartigen, en mitsdien de volgende bepalingen daargesteld heeft, met ernstige aanmaning, om dezelve nauwkeuriglijk te achtervolgen.

Eerste del. De Residenten zullen, ieder in den zijnen, nauwkeuriglijk toetsen, of de gedane huur heeft plaats gehad in overeenkomst met de voorschriften. Bij besluit van 7 November 1817 gegeven.

Ten tweede. De Residenten zullen met de meeste zorg waken, dat de tuinen beoorlijkt worden ombeind, schoon gemaakt, en bij voortdoring in goede order gehouden en dat op de nommerpalen van iederen tuin, het getal, de ouderdom en de sortering der boomen blijken.

Ten derde. De Residenten zullen zorgen, dat de onderlinge belangen der huurders worden gewaarborgd door eene goede verdeling, waardoor elk een genoegzaam deel aan de winsten hebbe, ten einde de berooving, welke uit te groote versnipperingen zoude kunnen voortvloeijen, voor te komen.

Ten vierde. De Residenten zullen persoonlijk de koffijboomen voor den jare 1819 classificeren; zij zullen door de collecteurs en opzieners van de landelijke inkomsten daarin worden bijgestaan; zij zullen voornamelijk letten, of de paggerkoffij onder de middelsoort gerekend is, dan of die op sommige plaatsen, onder de derde klasse, met betrekking tot de grondhuur, zou dienen gebracht te worden.

Ten vijfde. De Residenten zullen zorgen, dat de inboeking van jonge koffijplantjes, in stede van de uitgestorven of kwijnende boomen, gedurende dit regensizoen, gedaan worde, ofte wel nieuwe tuinen in plaats van het getal uitgestorven of kwijnende boomen aangelegd.

Ten zesde. De Residenten zullen zorgen, dat de aanplanting van een vijfde der geuurde boomen, almede gedurende dit regensizoen plaats hebbe, en tevens eene meerdere aanplanting, dan het gezegde gedeelte, aanmoedigen, daar, waar zulks uit hoofde van de geschiktheid der gronden, en de hoegrootheid van de bevolking, zonder hinder kan plaats hebben.

Zij zullen wijders zorgen, dat de gronden, vóór de aanplanting, genoegzaam gezuiverd zijn van onkruid, wortels en alangalang, en geene te jonge of te oude koffijplantjes of dadaptakken genomen worden.

Ten zevende. De Residenten zullen al de Europeesche en Inlandsche beamten bijeenroepen, hun te kennen geven, dat het Gouvernement verlangt, dat aan het Besluit van 7 November 1817, en de daarbij gemaakte bepalingen, in verband met het hierboven vastgestelde, met alle nauwkeurigheid voldaan worde, ten einde de koffijteelt, zoo nuttig voor den planter, zoo belangrijk voor den handel, werde aangemoedigd en uitgebreid. met verdere verklaring, dat het Gouvernement zich zal doen onderdrijven, nopens de wijze van handelen door elk hunner gehouden, ten einde de nalatigen te straffen, en den ijverigen zijne goedkeuring te betoonen.

Ten achtste. De boetingen en aanplantingen zullen, uiterlijk voor 1 Maart aanteaande en verder van elk volgend jaar, moeten zijn volbragt, ten einde niet door latere aanplanting de boomen kwijnen.

Ten negende. De Residenten zullen alsdan, dadelijk verslag van hunne verrigtingen en bevinding, ten aanzien der uitkomst, aan den Inspecteur der financiën, waaronder zij behooren, inzenden.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(No. 7.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 5 Januarij 1819, n. 19, houdende bepaling hoedanig de belasting van grondhuur verschuldigd voor de paggerkoffij zal worden berekend.**

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat de belasting van grondhuur, verschuldigd van de paggerkoffij, niet zal gerekend worden naar het werkelijke getal der aanwezige boomen maar naar het getal, hetwelk op de uitgestrektheid gronds,

welke een pagger beslaat, had kunnen en moeten gepland worden, op een afstand van zes voeten van elkander, gelijk in de geregelde koffijtuinen het geval is.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 8.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 5 Januarij 1819, n°. 22, houdende kwijtscheiding van den geheel achterstand der landrenten van den jare 1815, 1816 en 1817.

In aanmerking genomen zijnde, de onregelmatige behandeling van het landelijke stelsel in de jaren 1815, 1816 en 1817 plaats gehad hebbende, zoo ten aanzien van den aanslag, aan de inning en de verantwoording van de verschuldigde landrenten; Dat het niet mogelijk is, om van de Javasche bevolking, uit aanmerking hunner gewoonten en van een zeer algemeen gebrek aan de andere eigendommen, zulke achterstand te innen, al waren ook de belastingsschuldigen meer bekend;

Dat de juiste werking van het besluit van 9 Maart 1818, en de gegronde vooruitzichten der nieuwelingen gemaakte bepalingen, voor den vervolge alle vrees wegnemen, welke vóór het nemen van die geleidelijke maatregelen bestond, dat eene afgeheele kwijtscheiding op de inning van de landrenten in het toekomstige eene nadeelge werking doen zou.

Dat in tegendeel eene zoodanige algemeene kwijtscheiding, in de thans plaats hebbende omstandigheden, aan de Javasche bevolking een nieuw bewijs zal geven van de billijkheid en edelmoedigheid van de Nederlandsche Regering;

Zoo is goedgevonden en verstaan, den geheel achterstand van de landrenten over de jaren 1815, 1816 en 1817, kwijt te schelden, en daarvan aan de ingezetenen van Java kennis te geven, bij de volgende

P U B L I C A T I E.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Volgens eene strenge regtvaardigheid heeft het Gouvernement regt, om van de ingezetenen van Java te vorderen alles, wat zij nog verschuldigd zijn over de verloopende jaren van 1815, 1816 en 1817.

Wij gevoelen echter, hoe moeilijk en schadelijk het voor de Javanen wezen zou, die gelden nu nog op te brengen.

Wij zijn niet onkundig van de onregelmatige en hier en daar drukkende wijze, op welke de aanslag te voren gedaan is.

Wij hebben bij den aanslag over den jare 1818 getoond, hoe wij genegen zijn, de Javasche bevolking, in al wat redelijk is, te gemeet te koezen.

Wij volgen hier in den wil van onzen geëerbiedigden koning en Zijne edelmoedigheid. Wij willen een nieuw bewijs daarvan geven.

Wij schelden alzoo aan de Javasche bevolking kwijt, alle achterstallige sommen, welke zij wegens den aanslag van de landrenten over den jare 1815, 1816 en 1817 nog schuldig is.

Wij begeeren, dat haar dit alles geschonken worde, en brengen dit ter harer kennis bij deze eenvoudige en openlijke Publicatie, opdat zij weten zoude, dat zij niets meer over de jaren 1815, 1816 en 1817 betalen moet en dat niemand, noch Europeesch noch Inlandsch ambtenaar of hoofd, regt heeft van den Javaan, eenige gelden uit hoofde van dat verschuldigde te vorderen.

Wij zijn nu zeker, dat al wat voor den jare 1818 nog ontbreken mogt, dadelijk door de belastingsschuldige deszels zal voldaan worden, en dat evenzer die aanslag, welke nu over 1819, op dezelfde gronden en wijze als in 1818 gedaan is, gedaan zal worden, geregeld werken en getrouw zal opgebracht worden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, in de Nederlandsche en Inlandsche talen, alom waar zulks behoort.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën, ambtenaren, justitiëren en officieren, ieder voor zoo verre hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 9.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 5 Januarij 1819, n°. 23, houdende bepalingen nopens de verdeling van de residentie Cheribon en de uitgebreidheid van derzelve regentschappen.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelyk. Om naar aanleiding van enz.

1°. Te bepalen, dat de residentie Cheribon zal verdeeld worden in vijf regentschappen, te weten: die van Cheribon, Bengawan wetan, Madja, Galo en Koenangan, welke zullen worden bepaald door de volgende scheidingen, als:

Voor het regentschap Cheribon, van den uitoop der rivier van Lossarie opwaarts, tot daár, waar de rivier Tjandé in dezelve vloeit, alsdan deze rivier tot aan de dessa Soesoekan, alwaar dezelve den naam van Tjienkrang aanneemt, de Tjienkrang opwaarts tot aan haren oorsprong, en van daár in eene rechte linie west tot op den top van den Gunung Tjermaj, alsdan in eene noordelijke richting de scheiding van het tegenwoordige regentschap Radja Galo tot bij de dessa Lenkong, en van daár de rivier, bij Lenkong, genaamd Tjimangoeng, bij Drambang Tjapiejong, en bij haren uitoop, rivier van Singapoera, tot in zee.

Voor het regentschap Bengawan wetan, de rivier van Singapoera, van haren uitoop in zee opwaarts tot aan den grooten postweg bij de dessa Drambang, dezo weg west tot aan de rivier Tjimanok bij de overvaart te Karangambong, de rivier Tjimanok vervolgens af tot haren uitoop in zee.

Voor het regentschap Madja, de groote postweg van de overvaart bij Karangambong Oost op, tot aan de rivier Tjapiejong bij Drambang; deze rivier opwaarts tot bij de dessa Lenkong, van daár de scheiding van het tegenwoordige regentschap Radja Galo tot op den top van den berg Tjermaj, vervolgens zuidwaarts de scheiding van het tegenwoordige regentschap Tjalaga tot aan de rivier Tjijalang, alsdan zuidwest en westwaarts dezelfde scheiding tot aan die van de residentie Cheribon met het regentschap Sumodang en deze scheiding noordwaarts tot aan den grooten postweg bij de overvaart te Karangambong.

Voor het regentschap Galo, de westelijke scheiding van de Sourakartascho of Vorstenlanden, met het tegenwoordige regentschap Tjamies, vervolgens de rivier Tjijalang opwaarts tot aan de scheiding van het regentschap Madja, de scheiding van dat regentschap tot aan den oorsprong van de rivier Tjidant en deze rivier af tot haren uitoop in de binnenzee bij Nesa Kambangan.

Voor het regentschap Koenangan, de rivier Tjandé, ter plaatse waar dezelve met de rivier van Lossarie zamenvloeit, opwaarts tot bij de dessa Soesoekan, alwaar dezelve den naam van Tjienkrang aanneemt, van daár den verderen loop van deze rivier opwaarts langs haren oorsprong tot aan den top van den berg Tjermaj, van den top dezes bergs, zuidwaarts de scheiding van dit regentschap tot aan de rivier Tjijalan, alsdan deze rivier afwaarts tot daár, waar dezelve op de scheiding van

de Vorstenlanden valt, en eindelijk deze scheiding noordwaarts tot aan de zamenvloeiing van de rivieren Tjandé en Lossarie.

2°. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 10.) PUBLICATIE van 5 Januarij 1819, houdende bepalingen nopens het aangaan van contracten met en tusschen de inlandsche bevolking.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Alzoo het ons genoegzaam is gebleken, dat de gemeene Inlander nog niet bezit die ondervinding en dat doorzicht, hetwelk noodig is, om op eenen gelijken voet over zijne belangen met anderen te handelen; en steeds werkzaam om te voldoen aan de op ons liggende verplichting, om de inlandsche bevolking door alle middelen te beschermen, hebben wij ook de noodzakelijkheid ingezien, om dezelve te beveiligen tegen de misleiding en het verkeerde gebruik, dat van hare onkunde zoude kunnen gemaakt worden; op deze gronden, hebben wij goedgevonden vast te stellen, zoo als vastgesteld worden bij deze, de volgende bepalingen:

1°. Geene contracten of overeenkomsten van welken aard ook, tusschen Javanen en anderen, geene Javanen zijnde, noch tusschen Javanen en hunne regenten of hoofden aangegaan, zullen mogen bestaan, veelmin als bestaandaar in regten worden beschouwd, vóór dat dezelve bij den Resident ter plaatse, alwaar die contracten moeten werken, behoorlijk zullen zijn geregistreerd.

2°. Geene contracten zullen deszels gewijze, of met de hoofden der dorpen aangaan, maar individueel met elk ingezetenen, die daardoor eenigermate verplicht wordt, mogen worden aangegaan, met dien verstande nochtans, dat het niet vereischt zal worden, dat voor elk individu een afzonderlijk contract wordt opgemaakt, mits de verbintenis, bij de acte vermeld, slechts individueel is gesloten geworden.

3°. De contracten, loopende over zoodanige aanplantingen, of leverancien van op het veld wassende producten, die in een jaar kunnen alooopen, zullen ook niet langer dan voor een jaar kunnen worden aangegaan; doch ingevalle tot deze aanplantingen en leverancien van producten meer dan één jaar wordt vereischt, zullen de contracten en overeenkomsten ook voor zoodanigen meerderen tijd mogen aangegaan worden.

4°. Het staat aan bijzondere personen vrij, om over hunne fabrieken, of over de aanplanting van eenig gewas, de bewerking van hetzelfde, en tot andere diergelijke einden, opzitters te stellen, ten einde de planters of werklieden in hunnen arbeid te besturen, doch zullen deze opzitters zich onthouden van eenig verder gezag over die menschen, dan voor zoo ver hunnen arbeid betreft, en allen zijn gebonden, in de gewone en dagelijksche zaken van politie en andere, de bevelen van de hoofden hunner deszels of districten, door het Gouvernement bevestigd zijnde, te gehoorzamen.

5°. De Residenten zullen geene contracten vermogen te registreren, dan na zich behoorlijk verzekerd te hebben van de identiteit der personen, die als contractanten daarbij voorkomen, en van de volkomen toestemming van de wederzijdsche partijen, tot die einde een persoonlijk voor hen zullen moeten verschijnen; terwijl de ambtenaren daarenboven verplicht zullen zijn, om zich van den eenen kant, van alle directie of invloed te onthouden, maar ook, van den anderen kant, niets te verzuimen, om derzelver onderhoorigen, bij het aangaan van verbintenissen, op hunne regten en belangen oppermakzaam te maken, ten einde daardoor alle misleiding, zoo veel mogelijk voor te komen en niet toe te laten, dat de ingezetenen door inboezeming van ongegronde hoop of vrees, veel min door bedreigingen of dwangmiddelen, ondanks hunzelve, tot overeenkomsten worden overgehaald, welke niet met derzelver vrijen wil of eigene verkiesing overeenstemmen.

6°. De Assistent residenten en opzitters der landelijke inkomsten, zullen zorgvuldig waken, dat aan de verbintenissen, in deze bedoeld, geene strekking worde gegeven, welke met den inhoud der contracten strijdig is, en zullen tot dat einde van den Resident ontvangen een extract uit het register der contracten van de residentie, onder welke zij behooren, elk voor zoo veel zijn ressort aangaat.

En opdat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche en inlandsche talen, alom, waar zulks gebruikelijk is.

Gelasten en bevelen voorts dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justitiëren en officieren, ieder voor zoo verre hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den vijftien Januarij des jaars achttien honderd en negentien.
De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
Ter ordonnantie van dezelve.

De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 11.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 5 Januarij 1819, n°. 25, bepalingen daarstellende omtrent de inkomsten der Inlandsche Regenten, Hoofden en Gepensioneerden.

Is gelezen eene missive van den Inspecteur generaal en adjunct-inspecteur generaal van de landelijke inkomsten, geschreven op 19 December 1818, n°. 13, daarbij verslag doende en eenige bepalingen voordragende, omtrent de inkomsten van de Inlandsche Regenten en Hoofden;

En hierover, in eene daartoe opzettelijk gehouden bijeenkomst met gemelde Inspecteurs generaal geraadpleegd, en in aanmerking genomen zijnde:

Dat niet al het licht over dit belangrijk onderwerp is opgegaan, hetwelk tot het maken van vaste bepalingen voor den vervolge noodig is;

Dat echter, bij besluit van 9 Maart 1818, alleenlijk voorzien zijnde in de regeling van de inkomsten over het gemelde jaar 1818, het noodzakelijk is daaromtrent voor nu eenige nadere maatregelen daar te stellen.

Dat daartoe, zoo veel mogelijk, reeds nu moet worden in acht genomen de volmaking van het landelijke stelsel;

Dat daartoe bijzonderlijk strekkende is de betalingen in gelde te doen;

Dat reeds de ondervinding heeft doen zien, dat deze betaling aan veelvuldig aangezins met de begeerte van anderen strijdig is;

Zoo is goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eerstelyk. Dat alle Inlandsche Regenten, Hoofden en Gepensioneerden voor dezen jare, en in vervolg van tijd, zullen betaald worden in geld, niet in land.

Ten tweede. Dat de landen en dessa's, welke tot nu aan dezelve Regenten, Hoofden en Gepensioneerden, in betaling van hunne inkomsten waren afgestaan of bestemd, allen zullen worden begrepen in den aanslag van de landrenten door de onderscheiden Residenten, naar luid der gemaakte bepalingen te doen.

Ten derde. Dat de eens bepaalde inkomsten aan dezelve Regenten en Hoofden, van drie tot drie maanden zullen worden uitgereikt.

Ten vierde. Dat zoo lang geene nadere en vaste bepalingen gemaakt zullen zijn, dezelve Regenten en Hoofden zullen genieten dezelfde vaste tractementen hun tot nu toegelegd.

Ten vijfde. Dat, zoo spoedig mogelijk, door den Hoofinspecteur en Inspecteurs der inkomsten, met overleg van de onderscheiden Residenten, zullen worden herzien de inkomsten aan dezelve Regenten en Hoofden voor alsoeg toegelegd of uitbetaald geworden zijnde, ten einde daarna aan den Gouverneur Generaal zoodanige voordragt te doen, als zij zullen vermeenen in redelijkheid te behooren.

Wijders, naar aanleiding van de consideracien in de bovengemelde missive van den Inspecteur Generaal en adjunct-inspecteur generaal voorkomende, nopens de schadelijkheid die de Regenten en andere Hoofden zich in handelsbetrekkingen inslaten, waardoor een verkeerde invloed op de goede ingezetenen geboren wordt; Is goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eerstelyk. Dat geene Regenten of eerste Inlandsche Hoofden zullen vermoogen

eenigen handel te drijven, middellijk, of onmiddellijk, noch eenige suiker- of kadjangmolens te houden, noch zich in eenigen koop van producten in te laten, dan voor eigen gebruik, op pene van ontzetting uit hunne posten.

Ten tweede. Aan de Regenten en Hoofden, welke thans in enige handelsbetrekkingen mogten ingewikkeld zijn, of enige suiker- of kadjangmolens of andere fabrieken bezitten, te laten eenen nader en overeenkomstig de plaatselijke omstandigheden te bepalen tijd, om zich van een en ander te ontdoen.

Ten derde. De Residenten te gelasten, om zorg te dragen, dat aan de bovenstaande bepalingen voldaan worde, en om wijders ten aanzien van het tweede punt te dienen van consideratie aan den Gouverneur Generaal.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 12.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië**, van 5 Januarij 1819, n°. 27. *bepalingen daarstellende op de betaling van de tractementen der Regenten en Hoofden voor den jare 1818, voor zoo verre dezelve gevonden worden uit de opbrengst van de dessa's en Landen aan hen ter voldoening afestaan, en het tijdstip, waarover en tot welk die betalingen loopen moeten.*

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen vast te stellen:

1°. Naar aanleiding van art. 19 van het Besluit van den 9 Maart 1818, n°. 1, in verband met de plaats hebbende omstandigheden, zullen de Regenten, Inlandsche Hoofden en Gepensioneerden, zoo vele inkomsten over den jare 1818 genieten, als aan hen zijn toegekend, en waarvoor hun zijn aangerekend de landen en dessa's, onder het Britsche gouvernement, aan hen in voldoening van die toegekende inkomsten, afgestaan.

2°. Het volle bedrag van de sommen, waarop die landen en dessa's, volgens het vorige artikel, aan hen zijn aangerekend, zal uit 's lands kas aan hen worden betaald, voor zoo verre die landen of dessa's door hen, volgens de keuze bij gemeld Besluit van 9 Maart gelaten, aan het gouvernement weder zijn afgestaan.

3°. In zoodanige plaatsen, waar de Regenten, inlandsche Hoofden of Gepensioneerden, verkozen hebben geheel of gedeeltelijk de landen en dessa's, hun in voldoening afgestaan, zal worden in het oeg gehouden, of dezelve bij den aanslag over 1818, meer of minder inkomsten hebben opgeleverd; zullende in het eerste geval, de meerdere inkomsten ten voordeele van den lande worden behouden; terwijl in het andere geval, het ontbrekende en dus de volle inkomsten aan de geregtigen zullen worden uitbetaald.

4°. De Residenten in de residentien, waar het landelijke stelsel plaats heeft, worden gemagtigd, om op de wijze, bij de vorige artikelen gemeld, in verband met het Besluit van heden, onder n°. 26, met de Regenten, Inlandsche Hoofden en Gepensioneerden, de hun toekomende tractementen te veriffenen en te voldoen.

Zij zijn wijders gehouden, van hunne verrigtingen ten dezen aan den Gouverneur Generaal verslag in te zenden, met juiste aantooning van het bedrag der alzoove betaalde sommen, van de gedeelten in geld en land verreffend, ten einde zal kunnen worden nagegaan, of in alles overeenkomstig de gemelde bepalingen gehandeld, dan wel eenig abus ingesloopen is, om hetzelfde in dat geval te kunnen redresseren.

5°. Wanneer de verrekening en betaling alzoove, ingeolge van dit Besluit, in verband met het Besluit van heden, onder n°. 26, over een tijdvak van een jaar zal zijn gedaan en voldaan, wordt het daarvoor gehouden, dat de geheele verschuldigde penningen zijn voldaan en verreffend, tot en met den laatsten December van den jare 1818.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 13.) **PUBLICATIE van 8 Januarij 1819, houdende bepalingen, omtrent het verkiezen van de dessa's- of dorpschouffden.**

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Nademaal het ons dienstig en nuttig is voorgoekende, eenige bepalingen vast te stellen, ten aanzien der dessa'schouffden.

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, op dit stuk te maken de volgende bepalingen:

1°. De oude gewoonte, volgens welke de dessa'svolkeren hunne Hoofden uit hun midden verkiezen en verwisselen, blijft stand houden en wordt aan genoemde volkeren verzekerd.

2°. De verkiezing van de dessa'schouffden zal gewoonlijk plaats moeten hebben, vóór dat de aanslag der landrenten in het loopende jaar zal zijn geregeld.

3°. Wanneer na dien tijd, de dessa'svolkeren tegen hunne Hoofden eenige regmatige bezwaren hebben, en uit dien hoofde het voor hunne rust en belang nuttig oordeelen, zullen zij tot eene verwisseling of eene verkiezing van een nieuw hoofd niet overgaan, dan na alvorens daarover met den Resident gesproken, en van hem daartoe vrijheid bekomen te hebben.

4°. De verkiezing van de Hoofden der dessa's is, in alle gevallen, onderworpen aan de goedkeuring van den Resident. De Resident zal echter gewoonlijk zijne goedkeuring niet mogen weigeren; zoo hij daartoe, om dringende redenen overgaat, moet hij zulks brengen ter kennis van den Gouverneur Generaal, met opgave der redenen.

5°. Niemand mag tot Hoofd van eene dessa verkoren worden, dan die in de dessa hoort en in dezelve woonachtig is.

6°. Wanneer een dessa'schouff, uithoofde van verzuim, wangedrag of misdrijf, door den landraad of andere daartoe bevoegde magt van zijne bediening ontzet wordt zal het nieuwe Hoofd, in dit, gelijk in andere gevallen, door het dessa'svolk zelf gekoren worden.

En opdat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd, en aangeplakt in de Nederlandsche en inlandsche talen, alom, waar zulks gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo verre hen aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons. Gegeven te Batavia, den achtsten Januarij des jaars achttien honderd en negentien.

De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
Ter Ordonnantie van dezelve.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 14.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië**, van 9 Januarij 1819, n°. 1, waarbij gearresteerd wordt de Instructie voor den Hoofdinspecteur en de Inspecteurs der financiën.

In aanmerking genomen zijnde de noodzakelijkheid, om aan den Hoofdinspecteur en Inspecteurs der financiën, bij art. 87 en 88 van het Reglement op het beleid der regering daargesteld, eene instructie te geven, naar welke zij zich, in hunne werkzaamheden, kunnen richten;

is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, de instructie voor den Hoofdinspecteur en Inspecteurs der financiën, te vinden in de bijlagen tot de notulen van dezen dag.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819, n°. 1. (Staatsblad n°. 13.)

INSTRUCTIE voor den Hoofd-inspecteur en de Inspecteurs van financiën in Nederlandsch Indië.

Art. 1. Ten einde, zoo veel mogelijk, eene regelmatige behandeling der financiële zaken, vooral op Java zelve te bevorderen, en om tevens aan de Hooge Regering en aan de Hoofddirectie der financiën, al die inlichtingen te geven, welke tot een geleidelijk en vast stelsel, zoo wel van inkomsten als van uitgaven, noodig zijn, wordt het algemeene toezigt over al hetgeen tot de financiën van Nederlandsch Indië betrekking heeft, opgedragen aan eenen Hoofdinspecteur van de financiën.

2. Onder dezen amptenaar zullen op Java werkzaam zijn drie Inspecteurs, die elk over eene bijzondere afdeling van dit eiland hunne functien zullen uitoefenen. De Hooge Regering zal nader in overweging nemen en bepalen, of er behalve de Inspecteurs, op eenige plaatsen nu reeds over bijzondere lakken van inkomsten bestaande, mede over de buiten Java gelegen bezittingen, zoodanige meer algemeene amptenaren, als in deze zijn bedoeld, zullen worden aangesteld.

Tot zoo lang dit niet is geschied, zullen de functien van Inspecteurs der financiën, op de buiten-establissemten, worden opgedragen aan de Gouverneurs en Residenten der buiten Java gelegen bezittingen.

3. Al deze amptenaren zullen steeds als het hoofdoel van hunne bedieningen aanmerken, de daarstelling en bewaring eener regelmatige en zoo veel mogelijk geleidelijke werking van alle belastingen en andere inkomsten van den lande, genee uitgezonderd; mitsgaders de invoering en strikte handhaving van alle bepalingen, welke strekken kunnen, om ook ten aanzien der uitgaven de meest mogelijke orde, regelmatigheid en zekerheid te vestigen.

4. Zij zullen zoo veel doenlijk, in persoon op de verschillende plaatsen de noodige onderzoekingen doen, en zich alle ophelderingen doen geven, welke zij tot eene ware kennis van den staat der zaken behoeven.

Zij zijn mitsdien geregtigd, om van de Gouverneurs, Residenten, Algemeene of Bijzondere ontvangers, Assistent residenten, Regenten, Revenuambtenaren, Hoofden der dorpen, en in het algemeen van elk, die met de beheering der zaken eenigzins belast is, berigten en consideratiën te vragen, en met dezelve te corresponderen; aan alle welke bij deze (voor zoo veel des noods) wordt gelast, zich naar de bepaling van dit artikel, en hetgeen verder te dezen aanzien in deze instructie of opvolgende Besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen.

5. De Hoofdinspecteur zal aan de Hoofddirectie der financiën, hetzij uit zich zelve, of op derzelve aanvragen, al zoodanige openingen geven, als het belang van den lande zal eischen.

6. De Hoofdinspecteur zal het verslag van zijne bevindingen, met overlegging van de rapporten, welke hij van de Inspecteurs en andere amptenaren ontvangt, aan den Gouverneur Generaal inzenden.

7. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen toezien en met zorgvuldigheid waken, dat gene belastingen worden geheven, dan op uitdrukkelijken last of goedkeuring van het Gouvernement, en zijn verplicht alle overtredingen of afwijkingen, welke zij te dezen aanzien ontdekken, dadelijk ter kennis te brengen van den Gouverneur Generaal.

8. Zij zullen na een behoorlijk onderzoek, aan den Gouverneur Generaal al zoodanige voorvragen doen, als strekking kunnen hebben, om allerwegen, voor zoo verre bijzondere plaatselijke omstandigheden genee onoverkomelijke beletselen opleveren, belastingen van geijken aard en op gelijken voet te doen heffen en behandelen.

9. Zij zullen het landelijke stelsel, thans op Java bestaande, in al deszelfs bestanddeelen nagaan, en met de meeste nauwkeurigheid onderzoekten de wijze op welke, in iedere residentie, wordt gehandeld met betrekking tot den aanslag, omslag en inning der landrenten, alsmede in hoeverre aan de deswege uitgevaardigde Reglementen wordt voldaan, of daarvan afgeweken.

10. Zij zullen bijzonderlijk onderzoeken:

a. Of, in de uitgifte en omslag der gronden, op eene billijke wijze gehandeld wordt.

b. Of de Dorpschouffden en hoogere, zoowel Europeesche als inlandsche amptenaren, zich ten aanzien van den gemeenen man, ook eenige willekeurigheden of kwellingen veroorlooven.

c. Of het door den gemeenen man betaalde, werkelijk in 's lands kas wordt gestort, dan of te dezen aanzien ook verkeerdheden plaats grijpen.

d. Of de Dorpschouffden en hoogere amptenaren, met de inning en controle der landrenten, daarin met genoegzamen ijver voor 's lands belangen werkzaam zijn.

e. Op welke wijze, in de verschillende residentien, het onderzoek gedaan wordt naar het kwalijk slagen der velden, en de daarop gegronde remissien van de landrenten.

f. Of de toegestane remissien in waarheid worde geleden aan de werkelijk beschadigden.

g. Of de bezoldiging der Revenuambtenaren en de kosten op de inning in het algemeen, aan den enen kant voor bezuinigingen vatbaar zijn, of aan de andere zijde tot verzekering van 's lands belangen, of ten billijken gerieve van de ingezetenen, eene verhooging vorderen.

11. Zij zullen na de punten in het vorige artikel omschreven, mitsgaders al hetgeen verder te dezen aanzien belangrijk is, onderzoek te hebben, gezamenlijk overwegen, of en welke verbetering zouden kunnen worden ingevoerd, en zal de Hoofdinspecteur verplicht zijn, daarentrent telkens de noodige voordragen aan den Gouverneur Generaal te doen.

12. Zij zullen onderzoeken, of het in het vervolg beter zij, de betaling der landrenten geheel in geld te vorderen, dan ook gedeeltelijk in voortbrengselen van den grond, en in het laatste geval, of behalve de padij en rijst zelve, ook nog andere voortbrengselen, bijzonderlijk die voor de Europeesche markten geschikt zijn, zouden kunnen worden aangenomen, ten einde alzoove den landbouw, ten voordeele van 's lands schatkist en van de Inlanders zelve, aan te moedigen.

13. Zij zullen onderzoeken, of al de bebouwde landten, tot betaling der landrenten zijn aangeslagen, hoe het met de betaling der landrenten gelegen is op landten; aan bijzondere personen toebehoorende, of waarvan het gebruik aan Residenten, Regenten of andere amptenaren of particulieren mogt zijn toegestaan.

14. Zij zullen de Residenten, zoo veel mogelijk, in het doen van den aanslag der landrenten voorlichten en behulpzaam zijn, en toezien, dat deze aanslag op eene regelmatige wijze geschiede, overeenkomstig de bevelen en bedoelingen van de Hooge Regering.

Zij zullen voorts, in alle hunne onderzoekingen, zoo veel de aard der zaken zulks toelaat, communicatief met deze amptenaren te werk gaan en aan dezelve hunne bevindingen mededeelen.

15. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen, bij hunne voordragen tot het invoeren van nieuwe, en tot de regeling van reeds bestaande belastingen, steeds oplettend zijn, om daarbij zooveel mogelijk, het belang van den lande met het gerief der ingezetenen in verband te brengen.

16. Zij zullen de belastingen, welke den smallen handel der inlanders belemmeren, of minder gemakkelijk maken, met nauwkeurigheid nagaan, en de noodige voordragen doen, om dezelve zoo mogelijk, door anderen te doen vervangen.

Zij zullen zorgen, dat de tolpoorten, zoowel als de bazaars of markten, hetzij de opbrengst van deze laatste ten behoeve van den lande, of van bijzondere personen geind worden, aan de bepalingen door de Regering gemaakt of nog te maken, worden en blijven onderworpen.

17. Zij zullen de belastingen op de bebouwde en onbebouwde eigendommen of gronden, met de meeste nauwkeurigheid overzien, en omtrent dezelve zoodanige bepalingen voordragen, als met de voortzetting van den landbouw en de uitgiften van landten, in verband met het belang van 's lands schatkist, noodig zullen gevonden worden.

18. Zij zullen met zorgvuldigheid toezien, dat, in de beheering der domeinen van den lande, met de meeste orde en regelmatigheid gehandeld worde, en dezelve,

zooveel mogelijk, in verband gebracht worde met het landelijke stelsel, in alle plaatsen waar dit stelsel in werking is.

19. Zij zullen mede op andere plaatsen, zorgvuldig waken, dat de bewerking en beheering van 's lands domeinen overeenkomstig zij met met der ingezetenen belang en begeerte, zooveel als met 's lands belang.

20. Zij zullen ten aanzien van Java, onderzoeken, den staat en de uitgestrektheid der nog onbebouwde woeste landen in elke residentie, en opgeven welk nut van dezelve voor den lande zal kunnen getrokken worden.

21. Zij zullen bijzonderlijk nagaan, op welke wijze die zullen kunnen worden uitgegeven, hetzij aan Inlanders, hetzij aan Europeanen, en ook of sommige streken geschikt zoude zijn, om door eene Europeesche bevolking geheel te worden bebouwd, ten einde aan bijzondere personen in Europa, die daartoe mogten genegen zijn, gelegenheid te geven, om zich als kolonisten naar Java te begeven.

22. Zij zullen zich zoo nauwkeurig mogelijk, bekend maken met de inrigtingen van het Boschdepartement op Java, en een nauwkeurig toezigt houden, dat de plaatselijke ambtenaren aan hunne verplichtingen, ten aanzien van de beheering en administratie der houthosschen, stiptelijk voldoen. Zij zullen hunne bevindingen daaromtrent aan den Directeur der houthosschen mededeelen, aan denzelfden overlatende, om deswege de noodige voorzieningen daar te stellen, of aan het Gouvernement voor te dragen.

23. Zij zullen op Java, nagaan den staat der koffijteelt in die residentie, waar dezelve geheelijk onder administratie van den lande genomen is, of waar de koffij door den planter en grondeigenaar aan den lande moet geleverd worden.

24. Zij zullen nagaan bijzonderlijk:

- Of de tuncen en boomen in dezelve allen op de boeken bekend staan.
- Of het aanplanten, schoonhouden, plukken en de verdere beheering der koffijtuinen en gronden behoorlijk wordt gade geslagen.
- Of de verdeling der werkzaamheden over de districten en huisgezinnen billijk is.
- Of er een goede waarborg is voor eene goede wigtige leverantie in 's lands pakhuizen, zooveel als voor het rigtige gewigt van het door den gemeenen man geleverde, en de volle betalingen daarvan aan hem, volgens de bestaande bepalingen, en in het algemeen, of aan de eene zijde, aan het land gewordt, dat aan hetzelfde toekomt, en aan de andere, of de gemeene man het zijne geniet, en niet gekweld of willekeurig behandeld wordt.
- Of door de eigenaars der landen aan hunne verplichting, tot leverantie der door hen verschuldigde koffij, behoorlijk voldaan wordt.
- Of en welke verbeteringen, ten aanzien van al deze bijzonderheden, zouden kunnen worden ingevoerd.

25. Zij zullen onderzoeken, of het Besluit door Commissarissen Generaal, op 7 November 1817, met betrekking tot de verhuur der koffijgronden en de koffijteelt genomen, mitsgaders de nadere bevelen door het Gouvernement te dezen aanzien gegeven of nog te geven, in de residentie, waar hetzelfde Besluit moet in werking zijn, behoorlijk worden achtervolgd.

Zij zullen wijders de werking en de gevolgen van het te dezen aangenomen stelsel nagaan, en overwegen, of en welke verbeteringen en doelmatige uitbreiding daaromtrent zoude kunnen worden ingevoerd.

26. Zij zullen omtrent de vogelnest klippen op Java, al de voorzieningen voordragen, welke kunnen strekken, om ook te dezen aanzien 's lands inkomsten te bevorderen en te verzekeren.

27. Zij zullen met betrekking tot het monopolie van het zout, na een nauwkeurig en algemeen overzigt, al die verbeteringen voordragen, welke zij ter uitbreiding van dezen tak van inkomsten, en verzekering derzelve, dienstig zullen oordeelen.

28. Zij zullen onderzoek doen, naar de middelen om de producten op de gemakkelijkste wijze af te voeren in die streken, waar zulks door gebrek aan wegen, kanalen of door andere omstandigheden, moeilijk zijn mogt.

29. De Hoofdingspecteur zal, ten aanzien der specerijperken en timinjen, na ingewonnen informatien van de plaatselijke autoriteiten, al zodanige voordragen aan den Gouverneur Generaal inzenden, als hem geschikt en doelmatig voorkomen, ter verbetering van het beheer en de administratie derzelve.

30. De Hoofdingspecteur en inspecteurs, de laatste in de afdelingen, waarin zij fungeren, hebben in het algemeen, het toezigt over het behoorlijk ten uitvoer brengen van alle wetten en verordeningen, 's lands andere middelen betreffende; mitsgaders het algemeen toezigt over de administratie en rigtige opbrengst derzelve.

31. Zij hebben insgelijks het toezigt over alle ambtenaren, geëmplojeerden en bedienden bij de administratie van die middelen, en zorgen, dat dezelve stiptelijk aan hunne verplichtingen en instructiën voldoen.

32. De Hoofdingspecteur en inspecteurs zijn verplicht, wanneer zij daartoe in de gelegenheid zijn, de boeken der comptable ambtenaren te visiteren, en te zorgen dat dezelve in de, door de Hoofddirectie van financiën voorgeschreven vormen worden gehouden. Zij zullen van deze visitatiën, telken drie maanden, de Inspecteurs aan den Hoofdingspecteur, en deze aan de Hoofddirectie der financiën, rapport inzenden.

33. De Hoofdingspecteur zal nopens al de verschillende onderwerpen, aan zijn toezigt opgedragen, jaarlijks, of zoo dikmaals als dit van hem gevorderd zal worden, een algemeen verslag aan den Gouverneur Generaal aanbieden.

34. Noch de Hoofdingspecteur, noch de Inspecteurs vermogen aan de Gouverneurs, Residenten en andere ambtenaren, aan wie de beheering van 's lands financiën is toebetrouwd, eenige stellige bevelen te geven, maar zijn verplicht, de voordragt daartoe aan den Gouverneur Generaal te doen, en alle zodanige orders te provoceren, als zij voor de belangen van den lande dienstig oordeelen.

35. De Hoofdingspecteur en inspecteurs zullen geen handel mogen drijven, noch eenige voortbrengselen van den grond koopen of huren, of daarop voorschotten doen, ten einde daarmede, of voor eigen rekening, of voor geheele of gedeeltelijke rekening van anderen, handel te drijven, of de voortbrengselen te dien einde aan anderen af te geven.

36. Zij zullen geene giften, gaven of geschenken aannemen, of door iemand van hunne familie, huisgezin of bedienden doen aannemen, van de zoodanigen, met wie zij uit hoofde hunner ambtsbetrekkingen, eenige uitstaande zaak hebben, of waarschijnlijk krijgen zullen.

Zij vermogen geen aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken, waarover met den lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan. Zij vermogen wijders geene ordonnanciën of schuldverordeningen, ten laste van den lande te koopen, of voor hunne rekening te nemen.

37. De Hoofdingspecteur zal zijne residentie houden te Batavia, de Inspecteurs zullen hunne woonplaats moeten vestigen in de divisie, waarover de inspectie aan hen is opgedragen.

De Hoofdingspecteur zal zijne residentie niet verlaten, zonder voorkennis van den Gouverneur Generaal, de inspecteurs zullen niet buiten hunne divisien mogen gaan, dan met de toestemming van den Hoofdingspecteur.

38. De Hoofdingspecteur en inspecteurs, zullen gehouden zijn, den volgende eed af te leggen, in handen van den Gouverneur Generaal, of zodanige andere autoriteit, als door denzelfden daartoe zal worden geëmmiteerd.

Ik verklaar en zweer, dat ik aan niemand in of buiten het bewind, iets beloofd, of gegeven heb, noch beloven of geven zal, tot verkrijging mijner bediening als Hoofdingspecteur (inspecteur) van de financiën dat ik mij, in de beoefening van het ambt, mij toevertrouw, zal gedragen achtervolgens de instructie en bevelen mij van wege de Hooge Regering van Nederlandsch Indië gegeven, of nog te geven, en dat ik mij in alles zal beernaasten, om aan de bedoeling van mijnen post te voldoen, en alzoo de beste middelen uit te denken, tot bevordering van den bloot en de welvaart van Nederlandsch Indië en het moederland.

« Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig. »

Aldus gearresteerd, bij Hunne Excellentien Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, 9 Januarij 1819.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(No. 15.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819. n. 2, waarbij gearresteerd wordt de Instructie voor den Hoofddirecteur en de Raden van financiën.

In aanmerking genomen zijnde, de noodzakelijkheid om aan den Hoofddirecteur en Raden van financiën, bij art. 83 en 84 van het Reglement op de Regering daargesteld, eene instructie te geven, naar welke zij zich in hunne werkzaamheden kunnen rigten

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, de instructie voor den Hoofddirecteur en Raden van financiën, te vinden in de bijlagen der notulen van dezen dag

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal
R. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 6 Januarij 1819, n. 2. (Staatsblad n. 15)

INSTRUCTIE voor den Hoofddirecteur en de Raden van financiën.

Art. 1. De Hoofddirecteur van financiën is, onder het opperzeg van den Gouverneur Generaal, belast met het algemeene bestuur over de domeinen, goederen, gelden, inkomsten en uitgaven van Nederlandsch Indië.

2. Aan den Hoofddirecteur worden toegevoegd vier Raden van financiën en een Secretaris.

3. De Secretaris zal bijzonderlijk ten dienste der vergadering en van den Hoofddirecteur werkzaam zijn.

Elk der Raden wordt door een Hoofddirectie bijgestaan.

Het getal der verdere beambten wordt nader bepaald.

De Secretaris heeft echter het algemeene bestuur over de geheele secretarij.

4. De Secretaris is onder het toezigt van den Hoofddirecteur, belast met de zorg, dat alle registers, charters en papieren in orde worden gehouden, en dat aan niemand eenige toegang tot, of kopij van dezelve wordt gegeven, verder of anders, dan ingevolge de hem gegeven bevelen, of den aard der zaken, vereischt wordt.

5. De Hoofddirecteur, Raden en Secretaris, mogen elkanderen, ten tijde hunner aanstelling, niet bestaan in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

6. De Hoofddirecteur, Raden, Secretaris en verdere beambten, vermogen geen handel te drijven, nocht eenig aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken waarover met den lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan.

Zij mogen wijders geene ordonnanciën of schuldverordeningen ten laste van den lande koopen, of voor hunne rekening nemen.

7. De Hoofddirecteur, Raden, Secretaris en verdere beambten, zullen geene giften, gaven, geschenken, of beloften daartoe mogen ontvangen van eenige personen, welke met hen in hunne ambtsbetrekking eenige uitstaande zaken te behandelen hebben.

Zij moeten zich wijders gedragen naar de algemeene bepalingen, tegen het geven en nemen van verboden geschenken gemaakt

8. Ten einde aan de behandeling der zaken eenen vasten en geregelden loop te geven, zoo zal elke Raad van financiën belast worden met de behandeling van eenigen bijzonderen tak van bestuur, naar aanleiding van de volgende aanwijzingen.

1. De handel en hetgeen daartoe betrekking heeft.

De behoeften van goederen en verstrekking voor de civile en militaire departementen, in de onderscheidene gouvernementen en residentien.

De magazijnen, stapelplaatsen en pakhuizen.

Het inhuren en beladen van schepen tot overvoer van levensmiddelen en andere benoodigheden.

De inname en verkoop van 's lands goederen en producten.

2. De verantwoording van 's lands goederen en gelden.

De jaarlijksche begrotingen van inkomsten en uitgaven, met al de gevolgen van dien.

Het ordonnancieren van gelden, het houden der boeken, en toezigt op de boeken door Gouverneurs, Residenten en andere besturende collegiën en ambtenaren te houden.

3. De landelijke inkomsten, het monopolie van het zout, de vogelnestklippen, de koffijteelt en koffijtuinen, de houthosschen, specerijteelt en timinjen.

4. De posten.

Het muntwezen.

De constructie-winkel.

De inkomende en uitgaande regten, en voorts alle andere belastingen en inkomsten.

9. De Hoofddirecteur in het algemeen, en elk der Raden, voor zoo verre zijne werkzaamheid betreft, in het bijzonder, moeten zorgen dat de onderscheiden deelen van het bestuur eenen goeden geregelden loop hebben.

Zij onderhouden te dien einde, eene gestadige correspondentie met de Gouverneurs, Residenten en alle bestierende collegiën en ambtenaren, gelijk mede met den Hoofdingspecteur van financiën.

10. Alle loopende zaken, daaronder begrepen alles wat uit kracht van een gegeven bevel door den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bado, dadelijk behoort te worden uitgevoerd, worden door den Hoofddirecteur, en het raadslid met dien tak belast, behandeld, buiten bemoeienis van de natemelden vergadering, in welke echter door den Hoofddirecteur van het verrigte gerigt gegeven wordt, ten einde al de Raden met den loop der zaken bekend blijven.

11. De Hoofddirecteur en Raden van financiën, vergaderen gewoonlijk tweemaal in de week, en voorts zoo dikwijls als 's lands dienst zulks vordert.

12. De Hoofddirecteur heeft het beleid der vergadering, en brengt ter kennis en beoordeeling van dezelve, al zodanige zaken of voorstellen, als hij meent voor den lande nuttig te zijn.

13. Elk Raad is bevoegd en verplicht, zodanige voorstellen, als naar zijn inzien daartoe strekken, ter vergadering in te dienen.

14. Deze vergadering is bepaaldelijk ingerigt, tot het houden van een verband tusschen de onderscheiden deelen van het bestuur, en ter overweging van alle zaken, welke tot de algemeene beheering in al hare deelen betrekking hebben.

15. In de vergadering wordt bij meerderheid van stemmen besloten. In alle berichten en adviën echter welke door hetzelfde aan den Gouverneur Generaal worden toegezonden, wordt melding gemaakt van de afwijkende gevoelen der bijzondere leden.

16. Van al het verhandelde wordt een register gehouden, hetwelk voor elke vergadering door den Secretaris wordt opgemaakt, en door den Hoofddirecteur en de Raden onderteekend

17. De Hoofddirecteur is belast met de uitvoering van alle Besluiten der vergadering, en de verdeling der werkzaamheden, daaruit voor elken bijzonderen Raad voortvloeiende, naar aanleiding der hierboven gegeven aanwijzingen.

18. De Hoofddirecteur geeft met voorkennis van de vergadering, of wel van eenigen bijzonderen Raad, naar den aard der zaken, aan alle bewindvoerende collegiën en ambtenaren zodanige bevelen, als hij ter instandhouding en bevordering van een goed bestuur, achtervolgens de bepalingen reeds uitgevaardigd, of nader door den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bado, vast te stellen, noodig acht.

19. De Hoofddirecteur is bevoegd en verplicht, al zodanige voordragen aan den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bado, vast te stellen, noodig acht, die van regelmaticheid en gepaste bepalingen, alsmede alle voordragen tot het betrekkelijk alle onderwerpen van het bestuur.

20. De Hoofddirecteur zorgt, dat hij steeds bekend is met den staat der gelde-

lijke kassen en den voorraad van goederen in de magazijnen, pakhuizen en stapelplaatsen aanwezig, zoo wel als met de behoeften, op de onderscheiden bezittingen en residentien benoodigd.

21. De Besluiten van de Hoofddirectie der financiën, houdende autorisatie tot eenige betaling van gelden of verstreking van goederen, zullen door den Hoofddirecteur en den Secretaris geteekend, en door den Raad van financiën, tot wiens bijzonder departement zulks behoort, worden gecontrasigneerd.

Deze Besluiten zullen moeten gegrond zijn op de algemeene of bijzondere bevelen van het Gouvernement, welke daarbij zullen moeten worden aangehaald, en voorts inhouden het object van dienst, waarvoor de betaling of verstreking moet geschieden, het hoofdeel of de afdeling der jaarlijksche begrooting, waartoe het object behoort, alsmede de som bij de begrooting toegestaan, waaruit de betaling of verstreking moet worden bestreden.

De Hoofddirectie zal daarbij bijzonderlijk moeten waken, dat de sommen, bij de jaarlijksche begrooting bepaald, niet worden overschreden.

22. De Hoofddirectie zal geen autorisatie mogen verleenen tot betaling van prestaties ten laste van het Gouvernement, welke voor eenige liquidatie vatbaar, of aan eenige berekening of verrekening onderworpen zijn, tenzij de declaratiën daarvan, na behoorlijke examinaatiën van de Hoofddirectie, door de Algemeene rekenkamer zullen zijn geliquideerd.

Deze declaratiën zullen mitsdien, door de Hoofddirectie der financiën aan de Gemeemde Kamer, verzegeld van de noodige aanmerkingen, moeten worden toegezonden, en ten hijke dat dezelve nauwkeurig zijn nagzien, met het visa van een der leden van de Algemeene rekenkamer moeten zijn gemuniëerd. Het appointment van finale liquidatie zal door den President en Secretaris van de Algemeene rekenkamer moeten zijn geteekend, zullende daarna de declaratiën aan de Hoofddirectie der financiën worden teruggezonden.

23. De Hoofddirectie der financiën zal verplicht zijn, om van alle Besluiten, houdende autorisatie tot eenige betaling of verstreking, een duplicaat te zenden aan de Algemeene rekenkamer, die dezelve, voor zoo verre den zakelijken inhoud betreft, zal registreren op zoodanige respecten en onderdeelen der jaarlijksche begrooting, als waartoe de betaling of verstreking behoort.

24. De registratie in het voorgaande artikel voorgeschreven, zal echter in geen geval, eenige vertraging in de uitvoering der daarbij vermelde Besluiten mogen te weeg brengen; nogtans zal de Algemeene rekenkamer verplicht zijn, om gemelde Besluiten nauwkeurig te examineren, en om ingevalle zij vermeent, dat dezelve met de algemeene of bijzondere verordeningen strijdig zijn, hare bedenkingen aan de Hoofddirectie der financiën mede te deelen, die onverwijld de gevraagde ophelderingen zal moeten geven. De Algemeene rekenkamer, oordeelende in de gegeven ophelderingen niet te kunnen berusten, zal gehouden zijn, hare bedenkingen aan de beslissing van het Gouvernement te onderwerpen.

25. De Hoofddirectie zorgt, dat de begrooting van inkomsten en uitgaven ter behoortlijken tijd worden opgemaakt, om alzo door den Gouverneur Generaal in Rade, tegen het volgende jaar, te worden vastgesteld.

Zoo de staat der uitgaven onverhooptelijk de inkomsten mogt overtreffen, zal hij, in de vergadering der Raden van financiën, de middelen overwegen en aan den Gouverneur Generaal voorstellen, om in het te kort komende te voorzien.

26. De Hoofddirectie ziet toe, dat de eenmaal vastgestelde begrooting van uitgaven niet overschreden worde; dat in dezelve geen verandering worde gemaakt, noch eenige overschrijving van de eene afdeling, of onderafdeeling tot de andere gedaan, anders dan op gezag van den Gouverneur Generaal in Rade, aan wien hij te dien aanzien de noodige voordragten doen kan.

27. Behalve de jaarlijksche begrootingen, zal de Hoofddirectie, maandelijks, aan den Gouverneur Generaal inzenden eenen staat van inkomsten en uitgaven, alsmede der gedane inkoopingen, verkooping, en wat dies meer zij, in de afgelopen maand gehad en gedaan, met opgave van de waarschijnlijke vooruitzichten voor de aanstaande maand, en eenige bijvoeging van een restantlijst der goederen op geheel Java, en mede van de buitenbezittingen, voor zoo verre de opgaven daarvan bij hem zullen zijn ingekomen.

28. De Hoofddirectie en de Raden van financiën, zullen in handen van den Gouverneur Generaal afleggen den volgende eed:

» Ik zweer, dat ik om den post van Hoofddirectie (Raad) van financiën te bekomen, aan niemand, wie hij zij, in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het ook zijn moge, beoefde of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Dat ik gehouwen en getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg. Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.

» Dat ik den mij aanbetrouwden post, met al mijn vermogen, overeenkomstig de Wetten en instructie deswege vastgesteld, of nog vast te stellen, getrouw en ijverig zal waarmaken, zonder om lief of leed, vriend- of vijandschap, gunst of ongunst, of om eenigerhande reden of oorzaak, daarvan af te wijken.

» Dat ik geheim zal houden, wat uit den aard der zaken, en overeenkomstig de mij deswege gegeven bevelen, geheim behoort te blijven.

» Dat ik, in alle mijne handelingen en raadgevingen, steeds het belang van den lande, en het houden van eenen rigtige, geregelde, getrouwe en nauwkeurige behandeling van 's lands gelden, goederen en inkomsten zal voor oogen houden.

29. Een gelijke eed wordt door den Secretaris afgelegd, met verdere belofte, dat hij in het optekenen der handelingen en Besluiten door den Hoofddirectie, het zij buiten of in de vergaderingen gedaan en genomen, met alle opregtheid en ter goeder trouwe zal te werk gaan, en de registers, charters en papieren met alle zorg bewaren.

Aldus gearresteerd, bij Hunne Excellentien, Commissarissen Generaal, 9 Januarij 1819.

Mij bekend.
Do Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 16.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819, n°. 3, waarbij gearresteerd wordt het Reglement op het binnenlandsche bestuur en dat der financiën op Java.**

In aanmerking genomen zijnde, dat het noodzakelijk is, om naar aanleiding van art. 61, van het Reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië, meer bijzondere bepalingen ten aanzien van het binnenlandsche bestuur op Java en dat der financiën, hetwelk daarmede nauw verbonden is, te maken, dan bij hetzelve reglement zijn vastgesteld.

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, het Reglement op het binnenlandsche bestuur en dat der financiën op Java, te vinden in de bijlagen der notulen van dezen dag.

Accordeert met het Register der Handelingen en Besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
Do Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819, n°. 3, (Staatsblad n°. 16.)

REGLEMENT op het binnenlandsche bestuur en dat der financiën op Java.

Art. 1. Het eiland Java, daaronder Madura begrepen, wordt bij deze verdeeld in de navolgende residentien, als:
Bantam,
Batavia,

Buitenzorg.
Preanger-Regentschappen,
Krawang,
Cheribon,
Tagal,
Pakkalongang,
Samarang,
Kadoe,
Djokjokarta,
Sourakarta,
Japara en Joana,
Rembang,
Grissee,
Sourabaja,
Passarouang,
Pesoeke,
Banjoeangie, en
Madura en Sumanap.

2. De grensscheidingen dezer residentien onderling, zoowel als de onderdeeling, van elke van dezelve, blijven voor het tegenwoordige bestaan, met magt nogtans aan den Gouverneur Generaal in Rade, om omtrent deze geheele verdeling, zoodanige veranderingen en verbeteringen in der tijd daar te stellen, als bij onderzanding, bijken zal met den toenemenden staat van landbouw, handel, en andere omstandigheden nuttig te zijn.

II. Van het plaatselijke gezag, bijzonder van de Residenten.
3. Het algemeene bestuur van elke residentie wordt toebetrouwd aan eenen Resident, met toevoeging van eenen Secretaris en zoo vele Assistent-residenten, als tot eene goede beheering zullen noodig bevonden worden.

4. De Residenten, hunne Assistenten en Secretarissen vermogen geen handel te drijven, geen aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverancie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken waarvoor met den lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan. Zij mogen wijders geen ordonnantiën of schuldverordeningen ten laste van den lande koopen of voor hunne rekening nemen.

5. Zij zullen geen giften, gaven, geschenken of beloften daartoe mogen ontvangen, van eenige personen, welke met hen in hunne ambtsbetrekkingen, eenige zaken te behandelen hebben.

6. De Residenten zullen tot hunne hulp, gebruik maken van de Inlandsche ambtenaren, die onder den titel van Regenten, of eenige anderen, nu bestaan, of naderhand dienstdienst zullen geoordeeld worden.

7. De Resident is de eerste ambtenaar in zijne residentie, en oefent aldaar het hoogste plaatselijke gezag.

8. De Resident moet steeds als zijnen eersten plicht aanmerken, het algemeene Reglement van regering, de verdere bestaande algemeene en bijzondere verordeningen en bevelen, zoowel als die, welke nader door den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Rade, zullen worden uitgevaardigd, stiptelijk na te komen, en door zijne ondergeschikte ambtenaren, alsmede door de ingezetenen van zijne residentie te doen nakemen. Hij mag zich nimmer eenige vertraging, schorsing of afwijking van dezelve veroorlooven.

9. De Resident is belast met de handhaving van de goede orde en politie. Hij is bevoegd, daaromtrent zoodanige bevelen te geven, als de dagelijkse correspondentie met de overige Residenten, vooral der nabij gelegene plaatsen, welke allen gehouden zijn, elkander onderling alle mogelijke hulp en bijstand te bewijzen.

10. De Resident vermag, ter handhaving van de dagelijkse politie, onder nader goedkeuring, keuren uit te vaardigen, doch de boeten en straffen op zelvzer overtredding, mogen niet te boven gaan drie guldens, of eene gevangenis van acht dagen.

De Resident moet die keuren dadelijk ter kennis van den Gouverneur Generaal brengen.

11. Het is den Resident, overigens ten sterkste verboden, eenige algemeene reglementen of verordeningen, waaromtrent ook, uit te vaardigen; maar hij is verplicht omtrent de maatregelen, welke daarstelling hij noodig oordeelt, aan den Gouverneur Generaal eene voordragt te doen.

12. De Residenten zullen in de oefening der politie, gebruik kunnen maken van de mandatoors, door de landeigenaren over hunne landen gesteld, indien de landeigenaren daartoe verzoek doen.

De mandatoors bekomen alsdan, te dien einde, eene aanstelling.

13. De ingezetenen op particuliere landen, zijn even als anderen, aan het gezag van den Resident onderworpen, en de eigenaars dier landen, zijn in de oefening der politie, aan den Resident ondergeschikt.

14. De eigenaren zullen geen Inlandsche priesters of andere Inlandsche hooften op hunne landen toelaten, dan na voorafgaande kennisgave aan den Resident.

15. De Resident zal, in de waarneming van zijne bediening, met die klem handelen, als tot de handhaving van de Wetten en het hem toebetrouwde gezag noodig is; doch tevens zich zorgvuldig onthouden van eenige harde of willekeurige behandeling der ingezetenen.

16. Hij zal bijzonderlijk zorgen, dat door niemand, wie hij zij, eenige knevelarijen, geldafpersingen, dwangarbeid, mishandelingen of willekeurigheden jegens de Inlanders gepleegd worden, maar dat hun allen volkomen recht wedervare.

Hij zal daarom, aan alle ingezetenen de gelegenheid verschaffen, hem over hunne belangen mondeling of schriftelijk te onderhouden.

17. De Resident zal den landbouw op alle gepaste wijzen aanmoedigen, en ter bevordering van denzelve, zoo wel als van den geoorloofden handel, alle hulp en bijstand verleenen, welke met de algemeene verordeningen overeenkomstig zijn; deze handhaving wordt hem ten sterkste aanbevolen.

18. De Resident zorgt voor de rigtige beheering van 's lands domeinen en goederen in zijne residentie en is mitsdien, verplicht nauwkeurig toe te zien, dat geen uitbetalingen of verstrekingen gedaan worden, dan in gevolge en overeenkomstig de algemeene of bijzondere verordeningen en bevelen van den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Rade, of op bijzondere Besluiten van den Hoofddirectie der financiën; dat hij de inzaam, berging, vervoer en afschepping van goederen en producten, 's lands belangen behoorlijk worden gadeslagen; dat alle lands inkomsten hetzij uit landrenten, koffijrenten of pachten, hetzij in gelde of natura, geleverd worden op de behoorlijke tijden, en met getrouwheid worden ingevorderd, en in 's lands magazijnen of kassen regelmatig verantwoord.

19. Hij zal te dien einde, nauwkeuriglijk toezien, dat alle ambtenaren, zoo financiële als andere Europeanen of Inlanders, de hun toebetrouwde werkzaamheden behoorlijk uitvoeren; deze allen zijn te dien aanzien, aan den Resident ondergeschikt.

20. In zoodanige residentien, waar geen afzonderlijke Ontvangers van 's lands middelen zijn, zullen de Residenten als zoodanig werkzaam zijn.

21. Alle verpachtingen, mitgaders alle leverancien en aanbestedingen, welke in de residentien gedaan worden, zullen plaats hebben ten overstaan van den Resident, met uitzondering echter van de zoodanige, met welke andere gezagvoerende collegien of personen bijzonderlijk mogen worden belast.

22. De Resident zal met getrouwheid en nauwkeurigheid, uitvoeren de bevelen, welke hem door de daartoe bevoegde hoogere bestuurders worden gegeven, tot inkoop, verzending, afscheep en vervoer van eenige goederen en gelden. Hij is voor alle verzuimen en abuzen, daarin door hem begaan verantwoordelijk.

23. De Resident is niet bevoegd, om eenige belasting op te leggen, om geen reden of voorwendsel hoegenaamd.

Hij mag in de belastingen, die bestaan, of nader door den Gouverneur Generaal in Rade zullen worden vastgesteld, geen verandering of wijziging maken; maar hij is verplicht, de bepalingen dien aangaande na te komen en te doen nakomen, zoo als zij liggen.

Zoo hem eenige twijfel of moeilijkheid in de uitvoering voorkomt, zal hij daarvan den Gouverneur Generaal kennis geven; doch inmiddels de letter der verordeningen of bevelen stiptelijk volgen.

24. De Resident maakt jaarlijks op, eenen staat van begrooting van alle in-

komsten en uitgaven voor het volgende jaar, overeenkomstig de voorschriften deswege reeds gemaakt, of nader te maken, en hij zendt denzelfden, op den bepaalden tijd, aan den Hoofddirecteur van de financiën. Deze begrooting eenmaal door den Gouverneur Generaal in 'sade zijnde vastgesteld, vermag de Resident daarin geene verandering te maken, nochtan eenige overschrijving te doen van de eene afdeling, onderafdeeling of bijzondere post tot de andere, dan na bekome uitdrukkelijke vergunning van den Gouverneur Generaal in 'sade zelfden.

25. De Resident draagt zorg, dat alle tractementen en pensioenen, zoo veel mogelijk, op den eersten dag der volgende maand, en dat alle andere schulden zoo spoedig mogelijk, na de bekome bevoegdheid, worden uitbetaald.

26. Geene leverantiën uit 's lands pakhuizen zullen gedaan worden, dan op ordonnantiën van den Resident, met het toezigt over dezelve belast insgelijks zullen geene betalingen uit 's lands kassen geschieden, dan door de Residenten in derzelver kwaliteit, als algemeene Ontvangers, of in die residentien, alwaar algemeene Ontvangers zullen worden benoemd, op ordonnantiën van de Residenten, onder welke deze ambtenaren behooren.

27. De Resident zal geene ordonnantiën tot betaling van gelden, of verstreking van goederen mogen verleenen, veelmin zelve enige uitgaven vermogen te doen, dan ten gevolge van algemeene of bijzondere bevelen van den Gouverneur Generaal, of van besluiten van de Hoofddirectie der financiën, zulende hij, anders handelende, daarvoor persoonlijk verantwoordelijk zijn en de daardoor veroorzaakt wordende schade moeten vergoeden.

28. Hij zal mede geene ordonnantiën tot betaling mogen verleenen, veelmin zelve enige betaling vermogen te doen, van pretensien ten laste van het Gouvernement, welke voor enige liquidatie vatbaar, of aan eenige berekening of verrekening onderworpen zijn, dan na bekome autorisatie van de Hoofddirectie der financiën, op de straf in het voorgaande artikel bepaald.

29. De Resident ziet naauwkeuriglijk na de Staten en verantwoordingen, welke hem door de Ontvangers, Pakhuismeesters en andere diergelijke ambtenaren, moeten worden toegezonden. Hij maakt daaruit de algemeene staten op, en zendt dezelve, met zijne aanmerkingen, aan den Hoofddirecteur der financiën, alles ten gevolge en overeenkomstig de verordeningen, te dien aanzien gemaakt, of nog te maken.

30. De Resident ziet insgelijks de rekeningen en verdere stukken der aan hem ondergeschikte comptabele ambtenaren na, en zendt dezelve vervolgens, met zijne aanmerkingen, aan de Hoofddirectie der financiën, om door dezelve aan de Algemeene rekenkamer te worden geëxplicieerd.

31. De Resident houdt het toezigt over 's lands civiele gebouwen en werken, mitsgaders over de bruggen en wegen in zijne residentie. Hij is bevoegd de dagelijkse kleine gebreken te doen herstellen, en de kosten daarvan, uit den post op de begroting te dien einde uitgetrokken, te betalen.

32. Hij vermag geene belangrijke verbeteringen of nieuwe werken aan te leggen, hetzij al of niet ten koste van den lande; maar hij is gehouden, daaromtrent voorloopig de voordragt aan den Gouverneur Generaal te doen, ten einde deze, des goetvindende, die voorstellen door zoodanige ambtenaren, als met het oppertoezicht over deze werken, gebouwen, bruggen en wegen belast zijn of zullen worden, zal kunnen doen onderzoeken.

33. De Resident zal, met betrekking tot de behandeling van de criminele en civile rechtspleging, zich gedragen naar de verordeningen op die onderwerpen gemaakt, of nog te maken.

34. De Resident zal zich zorgvuldiglijk wachten, om over enige gepleegde misdaden zich zelven, of anderen, eenige afmaking of compositie te veroorloven, maar naar de pligten, hem in zijne regterlijke betrekking opgelegd, de onschuld beschermen, en de schuld naar de wetten straffen.

35. De Resident zorgt, at de beschuldigten in de gevangnissen menschelijk behandeld worden, en geene strengere behandeling ondergaan, dan vereischt wordt, om zich van derzelver personen te verzekeren.

36. Aan alle Residenten wordt bij deze opgedragen en bevolen, om, ten aanzien van den tegenwoordigen staat der gevangnissen, de noodige en mogelijke verbeteringen voor te dragen; daarbij vooral in het oog houdende, dat de beschuldigten, zoo veel mogelijk, van de reeds veroordeelden worden afgezonderd.

37. De Resident heeft het oppertoezicht over het bestuur van alle 'sde schuizen, Godshuizen, en andere openbare gestichten van liefdadigheid. Aan alle Residenten wordt bijzonderlijk opgedragen, om zich met den aard van derzelver instellingen, met de wijze, waarop de daarin bevondene wordende personen worden verpleegd, behandeld en opgevoed, bekend te maken, ten einde zoodanige verbeteringen voor te stellen, als ten nutte van al dezelve personen strekken kunnen en als bijzonderlijk ook kunnen dienstig zijn, om de weeten tot nuttige leden der maatschappij te vormen.

38. De Resident zal, ten aanzien zijner verhouding tot de militaire magt, zich stiptelijk gedragen naar het besluit door Commissarissen Generaal op 12 Januarij 1817 genomen.

39. De Resident zal de noodige zorg dragen, dat reizigers, vooral die in commissie reizen, hetzij militaire of burgerlijke, van de noodige hulp voorzien worden.

40. De Resident is verplicht, van tijd tot tijd, zijne residentie te doorreizen, ten einde zich met de menschen en zaken bekend te maken, en aan de onderscheidene ingezetenen gelegenheid te geven, hem hunne belangen voor te dragen.

41. De Resident vermag zich niet uit zijne residentie te begeven, zonder daartoe verlof van den Gouverneur Generaal bekome te hebben.

42. Bij overlijden, ziekte of andere wetlige verandering, wordt de post van Resident, bij voorraad waargenomen door den Assistent-resident, ofte wel door den Secretaris, indien op de hoofdplaats der residentie geen Assistent-resident, bescheiden is.

43. De Resident vermag, op eigen gezag, geen zijner ondergeschikte ambtenaren, Europeërs of inlanders, van hunne ambten te ontzetten.

Ingevalle van dringende noodzakelijkheid is hij bevoegd, die ambtenaren in hunne bediening te schorsen; maar tevens gehouden, de zaak dadelijk ten kennis van den Gouverneur Generaal te brengen, met zoodanige voordragt, als hij noodig oordeelt.

44. Alle Europeesche ambtenaren, alle inlandesche regenten en andere hoofden, worden door den Gouverneur Generaal in 'sade aangesteld.

De aanstelling echter van boden, cipiers, inlandesche schrijvers en oppassers, wordt aan den Resident overgelaten.

De hoofden der des'sa's, door de ingezetenen gekozen, worden door de Residenten bevestigd.

45. De Resident geeft aan al zijne ondergeschikte ambtenaren zoodanige bevelen, als ter uitvoering van de werkzaamheden, hem bij de algemeene en bijzondere verordeningen opgedragen, noodig zijn. Zij allen zijn gehouden, die bevelen op te volgen, voor zoo verre dezelve niet tegen de hun bekende verordeningen en bevelen van den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten 'sade, aanloopen.

46. De Resident moet van al zijne besluiten, bevelen en verrichtingen, dagelijks aantekening houden, en het register daarvan, telken drie maanden, aan den Gouverneur Generaal inzenden.

Hij moet voortaan den Gouverneur Generaal telkens kennis geven, van elke bijzondere belangrijke zaak, die in zijne residentie voortvalt.

47. De Resident is gehouden, aan alle collegiën en ambtenaren, zoodanige openingen, toelichtingen, hulp en bijstand te geven, als ter voldoening der aan hen opgedragen werkzaamheden noodig zijn.

48. De meer bijzondere pligten der Residenten in de onderscheiden residentien, en derzelver verhouding tot andere inrigtingen, collegiën en ambtenaren in dezelve, wordt bij bijzondere listbrieven of besluiten bepaald.

49. De Residenten zullen, in handen van den Gouverneur Generaal, of van dengenen, die daartoe door denzelfden mogt gemagtigd worden, afleggen den volgende eed.

» Ik zweer, dat ik, om tot Resident te worden aangesteld, aan niemand, wie hij zij, enige geschenken of beloften gegeven of gedaan heb, noch geven of doen zal.

» Dat ik gehouwen en getrouw zal zijn aan zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg.

» Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.

» Dat ik, in de oefening mijner ambtspligten, mij steeds met alle getrouwheid en ijver kwijten zal, en in acht nemen de algemeene en bijzondere bevelen, mij ten voorschriften gegeven, of gegeven zullende worden.

» Dat ik wijders het belang van den lande zal behartigen, en dat ik alle ingezetenen der residentie met regtvaardigheid zal behandelen, en zonder aanzien van 's persoon, zonder gunst of ongunst, vriendschap of vijandschap, de pligten mij opgelegd, vervullen zal, en daarvan om lief noch leed afwijken.

» at ik voorts alles doen zal, wat een goed en getrouw Resident schuldig is en behoort te doen.

50. De Assistent-residenten en Secretarissen leggen in handen als voren, eenen gelijken ambteed af, met deze bijvoeging, voor den Assistent-resident: » dat ik den Resident in de oefening zijner ambtspligten behulpzaam zal zijn, en zijne bevelen overeenkomstig de instructie zal opvolgen.

» Voor den Secretaris: » dat ik getrouwelijk te boek zal stellen, al hetgeen door den Resident is gedaan en besloten.

Aldus gearresteerd bij Hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den negenden Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend.

De Secretaris Generaal,

B. DOZIJ.

(N°. 17.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819 n°. 4. houdende bepalingen omtrent de beheering der houthosschen, en de ambtenaren, etc. tot die beheering zullen worden aangesteld.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. De volgende bepalingen daar te stellen.

1°. Het algemeen beheer der houthosschen zal worden opgedragen aan eenen ambtenaar, onder den titel van Directeur van de houthosschen.

2°. Aan den Directeur van de houthosschen zullen worden toegevoegd, twee Inspecteurs en één Secretaris.

3°. Ten dienste van den Directeur zullen worden aangesteld drie klerken en een Javaansche schrijver, benevens acht oppassers.

4°. De Residenten zullen, onder toezigt van de Directie der houthosschen, elk in zijne residentie, met de beheering der houthosschen belast zijn, en in de oefening van dit gedeelte hunner pligten, met overleg van de Hoofddirectie der financiën, op eene doelmatige wijze, gebruik moeten maken van de Assistent-residenten en Opzieners der landelijke inkomsten aan hen ondergeschikt; welke ambtenaren, even min als de Residenten, daarvoor eenige betaling zullen genieten boven het hun toegelegde tractement.

5°. De beheering van de houthosschen zal zorgvuldig moeten en blijven afgescheiden van die der stapelplaatsen, welke laatste aan de Residenten zal blijven opgedragen, wordende onder de stapelplaatsen niet verstaan de verzamelplaatsen, alwaar de houtwerken uit de houthosschen aangevoerd, moeten blijven liggen, tot eene geschikte gelegenheid, om naar de stapelplaatsen te worden afgevoerd.

6°. De Residenten zullen, met de Directie der houthosschen, in overweging nemen, de regeling der stapelplaatsen, en het getal der ambtenaren en geëmployeerden daarbij benoodigd, en daaromtrent een beredeneerd voorstel aan het Gouvernement aanbieden.

7°. Behalve de ambtenaren, welke ingevolge de bovenstaande bepalingen, tot de beheering der houthosschen zullen worden gesteld, zullen nog tot meerdere verzekering daarvan, in de residentien, hierna gemeld, worden aangesteld Europeesche opzieners of van houthosschen, inlandesche hoofden, schrijvers en boschwachters van verschillende klassen, welke uitsluitend tot het Boschdepartement zullen behooren, te weten:

In de Residentie Besorkie.

- Eén Europeesche opziener over de houthosschen van de 1ste klasse.
- Eén inlandsch boschoofd van de 1ste klasse.
- Eén inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- Twee magangs of oppassers bij den Opziener, Twee bij het boschoofd.
- Vier boschwachters.

In de residentie asaurouang.

- Eén Europeesche Opziener van de 2de klasse.
- Eén inlandsch boschoofd van de 3de klasse.
- Eén inlandsch schrijver bij het boschoofd.
- Twee magangs of oppassers bij den Opziener, Twee bij het boschoofd.
- Drie boschwachters.

In de residentie Sourabaya.

- Eén Europeesche opziener over de houthosschen van de 1ste klasse.
- Eén inlandsch boschoofd van de 1ste klasse.
- Eén inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- Twee magangs of oppassers bij den Opziener, Twee bij het boschoofd.
- Tien boschwachters.

In de residentie Grissee.

- Eén Europeesche opziener van de 2de klasse.
- Drie inlandesche boschoofden van de 3de klasse.
- Drie inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- Twee magangs of oppassers bij den Opziener, Drie bij de boschoofden.
- Vijf boschwachters.

In de residentie Rembang.

- Drie Europeesche Opzieners van de 1ste klasse, Eén van de 2de klasse.
- Drie inlandesche boschoofden van de 1ste klasse, Vier van de 2de klasse.
- Zeven inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- Acht magangs of oppassers bij de Opzieners, Veertien bij de boschoofden.
- Vier en twintig boschwachters.

In de residentie Japara en Joanna.

- Twee Europeesche opzieners van de 2de klasse.
- Eén inlandsch boschoofd van de 1ste klasse, Eén van de 3de klasse.
- Twee inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- Vier magangs of oppassers bij de Opzieners, Vier bij de boschoofden.
- Tien boschwachters.

In de residentie Sinarang.

- Eén Europeesche Opziener van de 1ste klasse, Twee van de 2de klasse.
- Twee inlandesche boschoofden van de 2de klasse, Twee van de 3de klasse.
- Vier inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- Zes magangs of oppassers bij de Opzieners, Acht bij de boschoofden.
- Vier en twintig boschwachters.

In de residentie Pakkalongang.

- Eén Europeesche Opziener van de 2de klasse.
- Eén inlandsch boschoofd van de 3de klasse.
- Eén inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- Twee magangs of oppassers bij den Opziener, Twee bij het boschoofd.

In de residentie Tegal.

- Eén Europeesche Opziener van de 1ste klasse, Eén van de tweede klasse.
- Twee inlandesche boschoofden van de 2de klasse.
- Twee inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- Vier magangs of oppassers bij de Opzieners.

Vier bij de boschhoofden.

e. Zes boschwachters.

In de residentie Cheribon.

a. Een Europeesche Opziener van de 1ste klasse.

b. Een Inlandsch boschhoofd van de 1ste klasse.

c. Een Inlandsch schrijver bij het boschhoofd.

d. Twee magangs of oppassers bij den Opziener.

Twee bij het boschhoofd.

e. Zes boschwachters.

80. De Europeesche Opzieners over de houtbosschen zullen, ten koste van het Gouvernement, van woningen worden voorzien, even als zulks aan de Opzieners der landelijke inkomsten is toegestaan.

90. Aan de houtvlotters zal geene betaling in rijstve den in voldoening hunner bezoldiging worden toegelegd, maar zij zullen bij den dag worden betaald, tegen een billijk loon, naar de plaatselijke gebruiken te bepalen; zullende de hooften der vlotters op gelijke wijze worden bezoldigd en ten aanzien dezer laatsten in aanmerking genomen worden de rang, dien zij bekleeden.

100. De houtvlotters en hooften derzelve, tot den afvoer van houtwerken uit de bosschen naar de stapelplaatsen gebezigd wordende, zullen komen ten laste van het boschdepartement; terwijl die, welke dienen om de houtwerken van de eene stapelplaats naar de andere af te vloten, ten laste van de stapelplaatsen zullen moeten worden gebragt.

Ten trede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(N°. 18.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië**, van 9 Januarij 1819, n°. 5, bepalingen daartellende nopens de betaling der boschvolkeren, de verplichtingen voor deze, en de verdeling der werkzaamheden.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen daar te stellen:

1°. De boschvolkeren of blandongs, die tot den houtkap en het siepen van houtwerken gebezigd zullen worden, zullen hunne betaling genieten in velden.

2. In de residentien van Sourabaya en Passarouang zullen de volkeren tot den kap en het siepen gebezigd, voor eerst in geld betaald worden, en de Residenten van die beide plaatsen zullen aan den Directeur van de houtbosschen de voortdurende uitkomsten van deze proeve, met hunne consideratiën, inleveren.

3. De volkeren in het eerste artikel genoemd, zullen verplicht wezen, om, volgens oed gebruik en bij afwisseling, gedurende acht maanden van het jaar, al de werkzaamheden aan de houtbosschen verbonden, te verrigten, alsmede hunne buffels of andere trekdiere daartoe te leveren.

4. Aan de hooften, arbeiders, eigenaars van buffels of andere trekdiere, zal worden uitgegeven zoodanige uitgestrektheid van velden, als in evenredigheid zijn met de betaling in geld, welke hun, naar de volgende bepalingen, zal worden toegelegd, als:

a. Aan een hoofd, die het opzigt heeft over twintig tot dertig kappers, een jaarlijksch inkomen van twintig tot dertig guldens, en alzoo aan de twee hooften, die elkanderen vervangen moeten, van veertig tot zestig guldens.

b. Aan elken kapper een jaarlijksch inkomen van zes tot acht guldens, en alzoo aan elken ploeg, bestaande uit twee man, die elkander afwisselen, van twaalf tot zestien guldens.

c. Aan elk hoofd, die het opzigt houdt over twintig tot dertig span buffels, een jaarlijksch inkomen van twintig tot dertig guldens, en alzoo aan de twee hooften, die elkanderen vervangen moeten, veertig tot zestig guldens.

d. Aan de eigenaars van een span buffels, of andere trekdiere, daaronder de drijvers, daartoe benooid, begrepen eene jaarlijksche belooning van twintig tot dertig guldens; en voor twee span, die elkanderen verwisselen moeten, veertig tot zestig guldens.

e. Alle voorschreven landen zullen vrij van alle lasten worden afgegeven, en aan de hooften van de dessa's, waartoe zij behooren, zal eene jaarlijksche belooning worden toegestaan van twintig tot dertig guldens.

5. Wanneer de belooning, in het vorige artikel vastgesteld, niet gevevredigd mogt zijn aan de uitgestrektheid van de dessa's, en de hooften van die dessa's alzoo aanmerklijke verliezen in hunne inkomsten zouden ondergaan, zoo zal dezelve belooning, naar gelang der omstandigheden, kunnen worden verhoogd, en wel tot een bedrag van vijf ten honderd.

6. Van de velden, welke aan de boschvolkeren in voege als voren, vrij van lasten, zullen worden afgestaan, zullen geene remissien verleend of in rekening geleiden worden.

7. Uit hoofde van de genoegzaamheid van de betaling voor de buffels en andere trekdiere, zal geene vergoeding gedaan worden voor de beesten, welke mogten sterven.

8. Aan de boschvolkeren zal, volgens oed gebruik, zout verstrekt worden. Op plaatsen, waar de bepaling te dezen aanzien te gering mogt zijn, zal eene zoodanige grootere hoeveelheid worden uitgereikt, als door de Residenten, met overleg van den Directeur van de houtbosschen, zal geoordeeld worden billijk te zijn.

9. Aan de boschvolkeren, die in het midden van de bosschen, of verre van hunne velden verwijderd, werken, zal worden verstrekt rijst, en wel aan ieder man een katje.

10. De gereedschappen zullen van wege den lande, aan de boschvolkeren, zonder eenige betaling geleverd worden; alle vernieuwingen, of groote herstellingen van dezelve, zullen alsmede door den lande worden bekostigd, het gewone onderhoud en herstel komt ten koste van de boschvolkeren zelve.

11. De boschvolkeren zijn verplicht, om voor de aan hen alzoo toegekende belooning, mede de zoogenaemde sleepwegen te maken. Zij worden daarin, zoo veel mogelijk geholpen door de inwoners van de dessa's, nabij de bosschen gelegen, welke niet tot de blandongs of boschvolken behoorende, even als alle andere dessa's tot het maken van de wegen gehouden zijn.

12. Tot het doen van nieuwe aanplantingen, zullen gebruikt worden de kappers en drijvers, die gedurende dien tijd van allen naderen arbeid zullen worden verschoond; de tijd, op welken die aanplantingen zullen moeten gedaan worden, wordt plaatselijk bepaald; daarbij moet worden in acht genomen, dat aan de kappers en drijvers een genoegzame tijd worde over gelaten, om hunne velden te bewerken.

13. De Residenten zullen met overleg van den Directeur van de houtbosschen en van den Hoofdspecteur van de financiën, ten spoedigste en nauwkeuriglijk doen opnemen den staat van de boschvolkeren, die, achtereenvolgens de gemaakte bepalingen, tot het werk van de bosschen gebezigd zijn moeten worden en daarentegen alzoo op het bezit van velden, vrij van lasten aanspraak hebben zullen; zij zullen tevens opnemen de dessa's, welke aan dezelve volkeren zouden moeten worden afgestaan; daarbij zooveel mogelijk, de wederzijtsche belangen van die volkeren en van den lande gadelandde.

14. De Residenten zullen met overleg als voren, onderzoek doen naar de plaatsen, op welke geheel nieuwe aanplantingen zouden kunnen worden aangelegd, daarbij voornamelijk acht slaande op de geschiktheid dier plaatsen tot eene gemakkelijken afvoer.

15. Het Besluit omtrent de bosschen, genomen op 8 October 1817, n°. 43, blijft in werking, voor zoo verre in hetzelfde door de tegenwoordige bepalingen geene verandering is gemaakt.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(N°. 19.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië**, van 9 Januarij 1819, n°. 6, houdende bepalingen: 1°. Omtrent de afschaffing van de onderscheiding van de houtwerken in goede en defecte, 2°. Omtrent het verkoopen van de houtwerken bij publieke veilingen, 3°. Omtrent de prijzen der houtwerken, 4°. Omtrent de belooning voor het aanhalen van gesnoekelde houtwerken, 5°. Nopens het kappen van wild en brandhout, 6°. Nopens het maken en herstellen van de bruggen.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen daar te stellen:

1°. Bij de verhandeling van de houtwerken, in de berigten van de beheering der bosschen, in de staten en boeken zal voortaan de algemeene onderscheiding tuschen goede en defecte, zoo als dezelve tot nu werd behandeld, worden afgeschaft.

2°. Bij de omschrijving en verhandeling van de houtwerken in voorschreven berigten, staten en boeken, zoo in de bosschen als op de stapelplaatsen, zal het houtwerk naar eene gelijken standaard van maten worden omschreven en verhandeld, en wel van vijf tot vijf Amsterdamsche voeten en van twee tot twee duimen.

3°. De houtwerken, op die stapelplaatsen voorhanden, zullen van tijd tot tijd, bij openbare veiling worden verkocht.

De Directeur van de houtbosschen zal dienaangaande zoodanige voorstellen aan den Gouverneur Generaal doen, als hij na rijp onderzoek, meent dat meest overeenkomstig zijn met de belangen van den lande en het gerief van de ingezetenen.

4°. Ten einde den kleinen scheepshouw, zoo veel mogelijk, ten nutte van het algemeen te bevorderen en aan te moedigen, zal aan zoodanige inlander, welke op openbare veiling houtwerken daartoe bestemd koopen, worden verleend een krediet of uitstel van betaling voor zes maanden, zult borgen stellende, dat zij binnen den tijd van een jaar een vaartug daarvan zullen hebben afgeboord, en zulks op eene boete van tien ten honderd boven den koopprijs.

5°. Wanneer in enkele dringende gevallen, houtwerken, vooral ten behoeve van de schepen, benooid mogten zijn, en dezelve bij de kooplieden niet voorhanden, of op de publieke veilingen niet te verkrijgen waren, zullen dezelve, op bijzondere vergunning van de Regering, worden afgestaan, tegen zoodanigen prijs, als in redelijkheid zal worden bepaald.

6°. Tegen het ter sluik kappen en vervoeren van hout uit de bosschen, en nopens de belooning voor de aanhalers van het gesnoekelde hout, zullen zoodanige nadere bepalingen gemaakt worden, als in der tijd, na behoorlijk onderzoek, nuttig zullen bevonden worden.

7°. De Residenten zullen met overleg van den Directeur van de houtbosschen, elk in zijne residentie, onderzoeken, op welke wijze best zal kunnen worden voorzien in de behoefte van de suikermoleenaars en andere ingezetenen van wild en brandhout:

Daarbij zal moeten worden nagegaan:

a. Of ook het verlenen van passen, tot dien aankap, den lande nadeel zoude toebrengen; welk middel zoude kunnen worde aangewend, om te waken tegen het misbruik daarvan en de beschadiging van het jatje hout.

b. Of het ook doelmatiger zijn zoude, den aankap voor rekening van den lande te laten doen en het aangekapte hout in het openbaar te verkoopen.

c. Of het nuttig, raadzaam en uitvoerbaar zij, de hout en kreupelbosschen, als niet behoorende tot de eigenlijk gezegde beheering van de bosschen, in het openbaar te verpachten of te verlueren, onder de noodige voorzorgen tegen eene overmatige aanloop en de beschadiging van de bosschen.

8°. Voor alnog zal blijven stand houden de verplichting van de ingezetenen, om de onderscheiden bruggen van wild, of, in sommige gevallen, van jatje hout te maken, zonder daarvoor betaling te erlangen; de mogelijkheid en nuttigheid om steenen bruggen aan te leggen, of alle bruggen van jatje hout te doen maken, zal nader op last van den Gouverneur Generaal worden onderzocht.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(N°. 20.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië**, van 10 Januarij 1819, n°. 6, waarbij gearresteerd worden: 1°. Eene Instructie voor het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië. 2°. Eene Instructie voor de Raden van justitie in Nederlandsch Indië. 3°. Eene Instructie voor de deurwaarders en exploitieers bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie. 4°. Eene Instructie voor de cipiers bij het Hof en de Raden van justitie. 5°. Een Reglement op de Criminele regtsvoering bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie. 6°. Een Reglement op de Manier van procederen in Civile zaken bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie. 7°. Een Reglement op de Civile en Criminele regtsvoering onder den Indoner. 8°. De bepaling der Jurisdictie van de onderscheiden Raden van justitie.

In aanmerking genomen zijnde, dat het zoo voor Nederlandsch Indië, als voor Nederland zelf, van belang is, dat de wetten en bepalingen voor deze gewest daar te stellen, zooveel immer mogelijk in verband worden gebragt met die, welke in het Vaderland bestaan:

Dat de Civile en Criminele wetboeken, en die op de Manier van procederen in civile en criminele zaken, welke in Nederland zullen worden ingevoerd, tot dus verre nog niet zijn gearresteerd.

Dat dienvolgende alle eenduidige bepalingen in Nederlandsch Indië, wil men die naar de Nederlandsche wetten schoeijen; voorbarig zouden zijn, en het intengende raadzaam is, die te verschuiven, tot dat gemelde wetboeken bekend zullen zijn gemaakt.

Dat het echter noodzakelijk is, reeds nu de Instructie voor de hoogere en lagere regthanken in overeenstemming te brengen met het Reglement op het beleid der Regering, omlangs vastgesteld.

Dat het ook noodzakelijk is, om provisioneel in de Manier van procederen in civile en criminele zaken, eenige veranderingen te maken, ten einde de eerste worde verkort, en in de andere meerder waarborg voor de persoonlijke vrijheid en tegen willekeurige handelingen ingevoerd;

Dat het insgelijks noodzakelijk is, dat de bestaende regulatiën op de regtspleging in civile en criminele zaken, worden vervangen door meer duidelijke, doch op dezelfde gronden berustende voorschriften, en die te vervatten in een afzonderlijk reglement, en te doen werken over het geheele eiland Java, behoudens de uitzonderingen, daarentrent bij de instructien van de Raden van justitie gemaakt;

Dat, alvorens dit reglement in de bezittingen, buiten Java gelegen, kan worden ingevoerd, nit een nader en plaatselijk gedaan onderzoek zal moeten blijken, in hoeverre het aldaar toepasselijk kan gemaakt worden;

is goedgevonden en verstaan:

1°. Te arresteren, zoo als gearresteerd worden bij deze, de volgende Instructien en Reglemnten, om provisioneel, en tot dat daarentrent nadere bepalingen zullen worden vastgesteld, te worden achtervolgd, als:

a. Eene Instructie voor het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië;

b. Eene instructie voor de Raden van justitie in Nederlandsch Indië;

c. Eene Instructie voor de deurwaarders en exploitieers bij het Hooge Gerechtshof, en de Raden van justitie;

d. Eene Instructie voor de cipiers bij het Hof van Raden van justitie;

e. Een Reglement op de Criminele regtsvoering bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie;

f. Een Reglement op de Manier van procederen in civile zaken bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie;

allen aan dit besluit gemaxceerd.

2°. Te bepalen, dat behalve de Raden van justitie, welke volgens art. 63 van het Reglement op het beleid der Regering, op Java moeten zijn gevestigd, er nog Raden van justitie zullen zijn te Amboina, Macassar en Malakka.

3°. Te bepalen, dat de jurisdictie der onderscheidene Raden van justitie zal bepaald zijn als volgt:

De Raad van justitie te Batavia, over de residentien van Bantam, Batavia, Buitenzorg, de Preanger regentschappen, Krawang en Cheribon, alsmede over de etablissementen op het eiland Borneo en Sumatra.

De Raad van Justitie te Samarang over de residentien van Tagal, Pekalongan, Samarang, de Kadoe, Djocjakarta, Sourakarta, Japara en Joanna, en van Hambang.

De Raad van justitie te Sourabaja, over de residentien van Grissce, Sourabaja, Passarouang, Poesoekie, Hanjoewangie, Madura en Sumanap.

De Raad van justitie te Amboena, over de Moluksche eilanden, Ternate en verdere onderhoorigheden daaronder begrepen.

De Raad van justitie te Macasser, over Macasser en onderhoorigheden.

De Raad van justitie te Malacca, over Malacca en onderhoorigheden.

4°. Te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, het Reglement op de Civile en Criminele regtsvordering onder den Inlander, zoo als hetzelfde aan dit besluit is geannexceerd.

5°. Te bepalen, dat dit Reglement zal worden achtervolgd over geheel Java, Madura daaronder begrepen, met uitzondering van de steden en voorsteden van Batavia, Samarang en Sourabaja, binnen welke, even als tot dus verre heeft plaats gehad, de Civile en Criminele justitie in deszelfs geheel door de Raden van justitie zal worden geoefend.

6°. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.

De Secretaris Generaal,

H. DOZIJ.

Behoort bij besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie.

Aangaande het Hof in het algemeen.

Art. 1. Het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie zal bestaan uit negen leden, een aanblijvende President daaronder begrepen, en worden bijgestaan door één Griffier en Adjunct griffier; zullende het regt der Hooge Overheid bij hetzelfde worden waargenomen door eenen Procureur Generaal.

2. Het Hof zal in alle acten en schriften genoemd, en gesqualificeerd worden: De President en Raden in het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie, en zullen zij, tot bekrachtiging der uit te geven sententien, decreten, ordonnantiën en andere acten, zich bedienen van een groot zegel (hetwelk onder berusting van den President blijven zal), voerende s' hijsk wapen, met het omschrift, Hoog Gerechtshof van Nederlandsch Indie, alsmede, tot sluiting van brieven en andere te verzendende stukken, van een gelijk klein zegel.

3. De President en Raden moeten zijn geboren in Nederland, of in eene Nederlandsche bezitting, of wel het Nederlandsche burgerregt, volgens de Nederlandsche Wetten, verkregen hebben.

4. De President zal ten onderdom van dertig, en de Leden zullen dien van vijf en twintig jaren ten vollen hebben moeten bereikt; ook zullen zij allen, zoo veel mogelijk, in regten moeten geëduceerd zijn, en zijn gehouden, alvorens in functie te treden, in handen van den Gouverneur Generaal in Rade af te leggen, den eed achter deze instructie uitgedrukt.

5. Zij mogen geene andere ambten of bedieningen bekleeden, noch eenigen koophandel drijven, of deel hebben in dien van anderen; zij mogen niet zijn pachters van eenig financieel middel, noch medestanders, borgen of contra-borgen van dezelve; zij mogen geene zaakgelastigde zijn van iemand, binnen of buiten de indische bezittingen woonachtig; noch ook enige vromdschap, executeute, of welke administratie ook, buiten die hunner bloedvrienden, aannemen, aanvaarden of beheeren.

6. En zullen in den Hove niet te gelijk mogen zitting nemen vader en zoon, schoonvader en schoonzoon of broeders en zwagers; doch zal zoodanige opkomende affiniteit geene verhandeling aanbrengen.

7. Bij vacature van eene der bedieningen van President en Leden, zal door het Hof, bij missive, onverwijld daarvan kennis worden gegeven aan den Gouverneur Generaal, met verzoek om voorzetting, door het doen der noodige benoeming en aanstelling.

8. Bij tijdelijke verhandeling des Presidents, door ziekte of andere wettige redenen, worden deszelfs functiën waargenomen door het volgende Lid in rang, tot dat dezelve redenen van verhandeling zullen hebben opgehouden.

9. De President en Leden van het Hooge Gerechtshof zich aan enige misdada, hetzij in officie of daarbuiten, schuldig makende, zijn deswege alleen voor hetzelfde Hof actionabel.

10. Zoodra enig Lid, wegens misdada, geregtelijk zal zijn beschuldigd, is het Hof gehouden daarvan dadelijk aan den Gouverneur Generaal in Rade kennis te geven.

11. Geene zaken zullen bij het Gerechtshof, in het criminele en civile, kunnen beslist worden, met minder dan vijf Leden.

12. De vergadering van den Raad zal gewoontlijk gehouden worden des maandags, woensdags en vrijdags, des morgens ten half acht uren, behoudens de vrijheid des Presidents, om, naar gelang der aanwezigte of voorkomende zaken, buitengewone vergadering te beleggen. En zullen alle Leden verplicht zijn, de vergadering bij te wonen, ten ware zij, door ziekte of andere wettige redenen, daarin verhindert of door den President daarvan verschoond wierden.

13. De civile rolle en regtsdag zal worden gehouden in het openbaar, eenmaal per week, des woensdags morgens ten halftacht uren, en de criminele terechtzittingen op zoodanigen tijd en dagen, als bij het Hof daartoe zullen worden bepaald.

14. De President zal hebben het beleid en bestuur over de orde, waarin de zaken, de eene na de andere, zullen worden verhandeld. Hij zal eenigen tijd, vóór het aangaan der gewone vergadering, in de Raadkamer zijn, ten einde over de zaken, welke in overweging moeten worden genomen, waar het noodig is, met den Griffier, of met de Leden, over hunne commissariaten te kunnen spreken.

15. De President zal daarin, zoo veel mogelijk, in acht nemen, dat de zaken, welke hij zonden spoed vereischen, vóór alle andere worden afgedaan. Bijzonder de criminele vóór de civile, en zorgen dat voortz aan een' ieder prompt en onvertoegen regt wedervare.

16. Alle beslotene brieven, van wat aard of natuur, aan het Gerechtshof toegezonden, zullen door den President worden geopend, en in de eerste vergadering aan den Raad medegedeeld, of aan de Commissarissen, met de zaak, waartoe dezelve betrekkelijke zijn, belast, ter hand gesteld.

17. De verzoeken, op welke in den Raad moet worden gedisponeerd, zullen door de partijen of van harenwege, moeten worden ingeleverd bij den President, of wel ter griffie, om ten spoedigste, aan den President te worden bezorgd. De Leden van den Raad zullen zich nimmer met het aannemen of overbrengen daarvan mogen bemoeien.

18. De President of Leden van het Gerechtshof zullen nimmer aan de partijen, die enige processen of andere zaken bij het Hof hebben, of mogelijk staan te krijgen, enig advies of raad geven, hetzij dat dezelve Leden over zoodanige zaak mede zouden delibereren, of niet. En bijaldien een der Leden, onwetend, iemand enig advies of raad mogt gegeven hebben, en dat die zaak naderhand voor het Hof evenwel teler werd, zal de zoodanige gehouden zijn, zich zelven daarvan te excuseren.

19. Zij zullen op eigen gezag nimmer mogen openbaren, hetgeen behoort geheim te blijven; bijzonder ook niet de gevoelens van zich zelve, of van hunne medeliden, het zij vóór, of na den afloop der zaak.

20. De President en Leden zullen, onder de strenge strafbedreiging in het algemeen desaangaande vastgesteld of nog vast te stellen, geene giften, gaven of geschenken mogen geven, aannemen of genieten, aan of van de zoodanigen, welke zij weten of vermoeden enige proces of andere zaak voor het Hof te hebben of te zullen krijgen, of in welke zaak door het Hof zal moeten worden geadviseerd, of die zij weten, dat, gedurende den tijd hunner functie, enige proces of andere zaken bij het Hof gehad hebben, of in welke zaken, gedurende dien tijd, is geadviseerd,

hoo klein dezelve giften, gaven of geschenken ook zouden mogen zijn. Zij zullen ook niet dullen, dat het eene of andere door hunne huisvrouw, kinderen, huisbedienden of iemand hunnentwege geschiedt, alles op pome van daarenboven, als ontrouw aan hunnen ambtsbed, van hunne posten ontzet te worden, niet verlies hunner inkomsten van den dag af, waarop zij tegen dit verbod gehandeld mogen hebben. En voor zoo verre zij mogten vernemen, zulks bij hunne huisvrouwen, kinderen of bedienden gedaan te zijn, of, indien zij ook zelve onwetend iets dergelijks mogten hebben ontvangen, of hun toegezonden ware, zullen zij, bij de ontdekking daarvan, dadelijk aan het Hof kennis geven, en de waarde van voorszede giften, gaven of geschenken, moeten uitkeeren, zoodaanig als het Hof zal goedvinden.

21. De President en Leden zullen gehouden zijn, bij de eerste gewone zitting in elk jaar, in den Raad uitdrukkelijk te verklaren: »Dat zij, zoo veel zij weten, »zich hebben gedragen naar het voorschritt van deze Instructie, tegen het geven of nemen van giften, gaven of geschenken, en op nieuw beloven zich naar de Instructie, op dit stuk altijd stiptelijk te zullen gedragen.» Ter bevestiging van dien, voor zoo verre het niet met iemands godsdienstige geloofsbelijdenis strijdig zij, zeggende: *Zoo waarlijk help mij God Almagtig!*

22. Ieder Lid zal ook eene, niet ongegronde bedenking tegen hem in Rade geopperd, gehouden zijn zich met eede te zuiveren.

23. En insgelijks zullen de partijen, of eene derzelve, op welke suspicie valt, bij eede gehouden wezen te verklaren, dat zij van of aan niemand van President en Leden, of derzelve ministers, directelijk of indirectelijk, iets hebben genoten, gegeven of geschenken, mochte hetzij zelve, dan wel door anderen zullen aannemen, doen geven of schenken, in welke maniere ook hoegenaamd.

24. Tot de deliberatiën over enige zaken van justitie of gratie, zullen niet mogen toegelaten worden de leden:

- Welke, hetzij voor zich zelve, of in eenige qualiteit, alleen of met anderen, partijen zijn, of belang hebben in de zaak, waarover wordt gehandeld.
- Welke aan eene of meer van de partijen bestaan, in den zeden of naderen graad van maagschap, of nog bestaende affiniteit.
- Die voogden of curatouren zijn geweest over eene of meer der partijen.
- Diegene, welke of zelve onwetende, of ook welker huisvrouwen of kinderen mogten hebben ondield tegen het verbod omtrent het geven of ontvangen van enige gaven, giften of geschenken van partijen, hetzij de zaak, waarover gehandeld wordt, reeds bij het Gerechtshof hare gebragt, of nog stund gebragt te worden, en
- Die teene eene of meer van de partijen een proces voor het Hof, of voor eenigen anderen regter, aanhangig hebben.

25. Het Hof zal op de stipte nakoming van den inhoud van het voorgaande artikel acht geven, en zullen de President of andere Leden, welke zich in één der daarbij vermelde gevallen bevinden, gehouden zijn, vóór den aanvang der deliberatiën daarvan kennis te geven.

26. Wanneer het twijfelachtig is, of het voorhanden zijnde geval, al of niet, onder de hier voren uitgedrukte behoort, zal zulks bij het Hof, in afwezenheid van dengenen, wien het aangaat, worden beslist, en dezelve zal gehouden zijn, zich naar die beslissing te gedragen.

27. Wanneer de President of enig ander Lid, zich tot eene of meer der partijen in enige betrekking bevindt, hiervoren wel niet uitgedrukt, doch om welke hij echter zoude verlangen, van de behandeling van derzelve zaken te wezen ontslagen, als, uit hoofde van bijzondere vromdschap, vijandschap, groote gemeenschappelijke belangen, aanmerkelijke betoende of genotene weldaden, van, met, of aan de partijen, of derzelve ouders, huisvrouw, kinderen of broeders en zusters, of om diergelijke redenen, zal zoodanig Lid daarvan aan het Hof kennis geven, en in zijne afwezenheid, over het gewigt der redenen worden geraadpleegd en beslist.

28. Het Hof zal hieromtrent in het oog houden, dat, aan den eenen kant, de vergadering zoo veel mogelijk worde vollielig gehouden, en ook niemand zonder gewichtige redenen, zich van de behandeling van eene of andere zaak onttrekke, en dat aan den anderen kant, alle schijn van niet genoegzame onzijdigheid geweerd worde.

29. En zoo wanneer, door het verleenen van ontslag om eene der vooregemelde redenen, het mogt komen te gebeuren, dat geene vijf Leden konden gevonden worden, om sententie te vellen, zal het Hof daarvan bij missive kennis geven aan den Gouverneur Generaal in Rade, met verzoek, dat een of meer personen aan het Hof zal of zullen worden toegevoegd, om dussdanige zaak te kunnen afdoen.

30. Omtrent alle inkomende stukken, verzoeken en voordragten, van waar zulks ook zij, en welke een voorloopig onderzoek als anderszins vereischen, zal de President de vrijheid hebben, om dezelve tot dat einde, te stellen in handen van een of meer Commissarissen.

31. Tot vervulling van de commissiën, volgens het Reglement op de manier van procederen in civile zaken, bij den Hove te verleenen, zullen door den President altijd worden benoemd twee Commissarissen, één uit de vier oudste Leden in rang, buiten den President, en één der vier jongsten, die daartoe zullen vaeren op zoodanige tijden, dat s' Hof's werkzaamheden daardoor niet worden verbroken.

32. Wanneer eenmaal Commissarissen in eene of andere zaak zijn werkzaam geweest, zal verder alles aan hen worden opgedragen, hetgeen daarna in diezelfde zaak voorvalt, of daartoe eene werkelijke betrekking heeft.

33. Wanneer in enige zaak, adviisen, rapporten, berigten, missives of andere uitgebreide stukken, op naam van het Hof, moeten worden opgemaakt, zullen de in die zaak benoemde Commissarissen verplicht zijn, die stukken te stellen, en ter goedkeuring in den Raad te brengen.

34. In alle civile processen, geheel of ten deele in feiten bestaande, zal, alvorens daarin ten uiteinde te vommisen, door den President een rapporteur worden benoemd, waarbij de President in het oog zal houden, de onderscheidene bekwaamheden der Leden, naar den aard en het gewigt der zaken.

35. Men zal zorgvuldig geheim houden, wie tot rapporteur is benoemd, zoewel vóór de sententie, als daarna, en indien men mocht outwaren, dat, bij onvoorzien toeval, zulks vóór het doen van rapport, ware bekend geworden, zal men onverwijld den President daarvan kennis geven, ten einde door hem dadelijk een ander worden benoemd; blijvende het den President aanbevelen, om, bij ontdekking, dat deze geheimhouding was geschonden, daaromtrent in voege voorschreven te handelen.

36. De rapporteur zal zijn uiterste best doen, om het proces naarstiglijk te doorzien en volkomen te verstaan, makende daarvan een behoorlijk recueil of uittreksel, ten einde klaar te kunnen aantoonen, al hetgeen zoude mogen dienstig zijn, tot verstand van het proces, en hetgeen daarin voorkomt.

37. Niemand mag Commissaris of rapporteur zijn in zoodanige zaak, waarin zijn vader, zoon, schoonvader, schoonzoon, broeder of zwager is dieneude, of gedeeld heeft, als practicien of notaris.

38. In de zaken, welke in Rade worden verhandeld, zullen alle stukken, van wederzijden overgegeven, door den Griffier moeten worden gelezen, ten ware eenparig mocht worden begrepen, dat de woordelijke lezing van het een of ander, zoo er naede, kan worden achtergelaten.

39. Geen der Leden zal van de partijen of iemand anders mogen ontvangen enige bewijstakken, memorien of iets dergelijks, buiten hetgeen aan het Hof, of aan Commissarissen, zal zijn overgegeven.

40. In alle zaken zal de President doen hoofdelijke omvraag, eerst aan den rapporteur of Commissarissen, en daarna aan de verdere leden, van het jongste tot het oudste, brengende zijn eigen advies het laatste uit.

41. Een iegelijk zal zijn gevoelen met reden bekleeden, doch met alle bescheidenheid spreken van de verschillende gevoelens zijner medeliden.

42. Niemand zal zijne medeliden onder het adviiseren mogen inspreken, of daarin hinderlijk zijn; niettemin, wanneer een lid adviiserende zich klaarblijkelijk vergist omtrent eene of andere feit, of toont niet te vatten den staat van het geschil, zal de President, of een ander Lid, na bekome permissie van den President, hetzelve voor eenmaal en met korte woorden mogen opmerken.

43. Niemand vermag, afwezend zijnde, zijn gevoelen door een ander te doen voordragen, of schriftelijk inzenden, ten ware hij Commissaris of rapporteur ware in de zaak, en als zoodanig door ziekte of andere wettige redenen belet werd, de

raadplegingen bij te wonen. In dat geval zal zijn rapport of advies wel gelezen, maar nogtans in het optellen der stemmen of het opmaken der conclusie niet medegerekend mogen worden.

44. De President zal de conclusie opmaken, bij eenparigheid of volstreekte meerderheid van gevoelens, dan wel meer dan tweederlei gevoelens plaats vinden. naar datgene, waarin de meerderheid blijkt overeen te komen, en, waar de gevoelens voor en tegen gelijk staan, in eene zaak ter eerste instantie, ten voordeele van den verweerder, en bij eene tweede instantie, ten voordeele van het vonnis of de dispositie in kwestie, al ware het tegen het gevoelen, waarbij hij President zich heeft gevoegd, zonder zich oot op eengerlaande wijze eene beslissende stem aan te matigen.

45. Het zal aan elk lid vrijstaan, om zijn advies, met de redenen en overwegingen, schriftelijk uit te brengen, en zulks noodig oordeelende, over te leveren, ten einde het door den Griffier in een secret register word ingenomen.

46. Alle onderhandelingen, welke zouden mogen plaats vinden tusschen den Gouverneur Generaal in of buiten Iade, en het Hooge Gerechtshof, zullen moeten geschieden schriftelijk, bij besloten brieven.

47. Het Gerechtshof zal ten allen tijde, gehouden zijn, om, zonder de minste vertraging, den Gouverneur Generaal in of buiten Iade, te dienen van al zoodanige berigten, consideratien en advijzen, als door denzelfden zullen worden gevraagd.

Over de macht en bevoegdheid van het Hof in civile en criminele zaken.

48. Het Hooge Gerechtshof zal het toezicht hebben en houden op het administreren eener goede en prompte rechtsoefening, bij alle ondergeschikte collegien van justitie en regtbanken in Indië.

49. Niet alleen derhalve, dat het Hof, hetzij bij wege van hooger beroep, dan wel op de schriftelijke vordering van den Procureur Generaal, kennis van zaken zal nemen, om enkel recht te spreken, bij confirmatie of correctie van het vonnis, waarvan men in beroep is gekomen, of door den Procureur Generaal eene vordering heeft ontvangen.

50. Maar bevindende dat in een of ander geval, bij den lagere regter niet naar behooren is procedeeerd, zal het Hof bovendien bevoegd en gehouden zijn, den regter de noodige aanmerkingen te maken, ten einde zich in den vervolge naar de vastgestelde manier van procederen te gedragen.

51. En waar het blijkten mogt, dat men zich ter kwader trouw aan overtreding zijner pligten, als regter, schuldig heeft gemaakt, zal het Hof den Procureur Generaal gelasten, het regt der Hooghe overheid tegen zoodanige schuldenaars waar te nemen, en tevens zelf den Gouverneur Generaal in Iade daarvan ter voorziening kennis geven, bijzondere het overigens aan het Hof overlaten, om anderszins, even als in alle gevallen, aan den Gouverneur Generaal in Iade eene voordragt te doen tot voorziening, naarmate de zaak zulks zal vereischen.

52. Aldus zal het Hof, in het algemeen, bij wege van hooger beroep, kennis nemen van alle gewijsden in civile zaken, voor eenige der lagere regtbanken in Indië gediend hebbende, voor zoo verre die zaken, naar gemeene regten als anderszins, appellabel zijn, en het aan de voornoemde lagere regtbanken niet zal zijn toegestaan, daarin te wijzen zonder beroep.

53. Insgelijks over gewijsden der lagere regtbanken, in en omtrent alle kwestien, rakende buiten en prijzen, die door schepen van oorlog of andere, hetzij van gouvernementen, hetzij bij particulieren, op bekende commissie of *titre de marque* uitgerust schepen en vaartuigen, zullen worden achterhaald, en in eene van 's lands bezittingen in Indië opgebracht; met gaders over al zulke gewijsden, betrekkelijk kwestien en geschillen, die tusschen eenige van de voorschrevene schepen te dier zake zouden mogen rijzen; zoo wel als betrekkelijk de misbruiken en overtredingen, welke dienaangaande zouden mogen worden gepleegd, alsmede omtrent kwestien, rakende zeeoverrijen, beeroovingen, uitplunderingen of dieverijen aan schepen of ladingen, in volle zee, of op de reeden en in de havens gepleegd.

54. En zullen dus alle verzoeken van appel, reformatie of reductie, niet alleen zonder, maar ook met de clause van relief tegen de indebitie interjectie, verheffing en prosecutie, direct aan het Hof worden gedaan.

55. Door het Hof zal des ook, bij wege van evocatie, kennis worden genomen van alle civile zaken, waarin bij voornoemde regteren, regt geweigerd, of onbehoorlijk wordt gedelajerd, om dezelve voor zich ter eerste instantie, doch in het hoogste ressort, te doen vervolgen.

56. In het criminele zullen voorts, ten zelfden einde, de lagere regtbanken derzelve vonnissen met de stukken, volgens de daaromtrent bij het Reglement op de criminele rechtsoefening gemaakte bepalingen, ter herziening verzenden aan het Hooge Gerechtshof.

57. Waar het Hof, zoo in het criminele, bij wege van revisie, als in het civile, bij wege van hooger beroep, bevindt, dat door eenen lagere regter, buiten of tegen deszelfs competentie is gevonnisd, zal het Hof de bevoegdheid hebben, om het vonnis, of geleidelijk, of wel geheelijk te vernietigen, en in de zaak zelf naar bevinding regt spreken, tenzij het vonnis, hetwelk in revisie of appel was overgezonden, de zaak niet ten principale beslist, als wanneer het Hof, blotelijk regt doende op de geadmiteerde of gerejecteerde exceptie van incompetentie, of het vonnis zal confirmeren, dan wel bij correctie van hetzelve, den triumfant in appel zal renvoijeren naar den competenten regter. En zal het Hof ook kennis nemen van alle verschillen, welke over de jurisdictie tusschen den eenen en anderen regter ontstaan, om daaromtrent daarbij te doen en de zaak te verwijzen aan den bevoegd geoordeelden regter, om daarop te verlijven. Doch in vers-billen, tusschen de politieke en regterlijke collegien of ambtenaren, alsmede tusschen de civile en militaire collegien van justitie, over des eenen of anderen bevoegdheid tot afdoening der zaak gerezzen, zal door den Gouverneur Generaal in Iade de uitpraak geschieden.

58. Het Hof zal ook kennis hebben en nemen, van alle criminele zaken, van welke aard en door wien ook bedreven, dewelke onder de jurisdictie der lagere regtbanken in Indië ongestraft zijn gelaten, om niet alleen omtrent den schuldige zelve, voor zoo verre zulks nog bestabaar is met de verjaring der straffen, maar ook ten aanzien des regters, onder wiens ook zulks heeft plaats gevonden, te handelen, zoo als het Hof, volgens deszelfs biervoren beschrevene bevoegdheid en gehoudenis, zal oordeelen in goede justitie heb oren.

59. Het Hof zal ook kennis hebben en nemen van zaken, tot de justitie of derzelve administratie betrekking hebbende, alwaar van ondeugdelijkheid gecallageerd worden costumen en gewoonten, ook dezelve mogen declareren corruptelen, en die als ondeugdelijk aboleren en te niet doen, bijaldien zal bevonden worden, dat zulks behoort te geschieden; doch voor zoo verre zulk een of ander mogt gelden omtrent keuren, ordonnantien en wat daarmede gelijk staat, zal het Hof er gehouden wezen, de noodige voordragt desaangaande te doen aan den Gouverneur Generaal in Iade.

60. Het Gerechtshof zal ter eerste instantie, oordeelen over alle actien, zoo in het petitioire, als possessoire, waarin het Gouvernement in Indië of eenige collegie staat in Azië, in derzelve qualiteit, als gedaagden worden aangesproken, gelijk mede over alle questen, tusschen zoodanige collegien of ambten in derzelve qualiteit als aanleggers, en particuliere personen als verweerders, zoo wanneer dezelve zich bij aangegane contracten of anderszins, aan de jurisdictie van het Hof onmiddellijk zullen hebben onderworpen, en zij onder de residentie van het Hof ressorteren.

61. Het Hof zal ook ter eerste instantie, oordeelen over alle civile zaken, waarin als gedaagden worden aangesproken de Gouverneur Generaal, de Iaden van Indië, de President en leden van het Hof zelf, Gouverneurs, Residenten, Opperhoofden en verdere Hoofden van administratie, voor zoo verre deze ambtenaren onder het ressort van atavia residenten.

62. Weduwen, wezen en andere miserable personen, zullen hunne zaken ter eerste instantie voor het Hof mogen brengen; doch niet, wanneer dezelve bij cessie of transport, *titu in hereditate*, zijn gekomen aan de actien van alzulke personen, welke niet ter eerste instantie onder de judicature van het Hof behooren.

63. De Gouverneur Generaal vermag in geenerlei geval in Indië geregtelijk te worden aangesproken, noch mogen eenige procedures, van wat aard ook, tegen hem worden gealland, ter zake van misdaad in of buiten deszelfs officie gepleegd.

64. De Iaden van Indië zijn, zelfs na het eindigen van hunne bediening in Indië gelijk mede hunne vrouwen, weduwen en kinderen, wegens misdaad alleen aansprakelijk voor het Hooge Gerechtshof. Wat tevens de Iaden persoonlijk betreft, dezelve vermogen nimmer op eene andere wijze in verzekering worden genomen, dan die is

voorgeschreven bij het Reglement op het beleid van de Regering in Nederlandsch Indië.

65. Wanneer eenig lid van het Hof zich aan eenig misdrijf, hetzij in officie of daar buiten, mogt hebben schuldig gemaakt, zal het Hof, daarvan kennis hebbende, en na ingenomen advies van den Procureur Generaal, oordeelende de zaak te zijn van dien aard, dat daarop van wege de Hooghe Overheid zoude behooren te worden gealland, den Procureur Generaal gelasten daaromtrent de noodige bewijzen voor twee Commissarissen uit den Hof te winnen, en verder te procederen volgens de algemeene bepalingen op de criminele rechtsoefening.

66. Het Hof moet voorts, ter eerste instantie, kennis van alle misdrijven, door Gouverneurs, residenten, Opperhoofden, Gezaghebbers en verdere hoofden van administratie, gedurende hunne bedieningen bedreven.

67. Zoo lang echter eenige der voorschrevene ambtenaren nog in functie zijn, zal geen decreet van apprehensie of acte van dagvaarding tegen hem worden ter executie gealland, of geexploiteerd, tenzij alvorens de zaak gebragt zij ter kennis van den Gouverneur Generaal in Iade, ten einde dezelve de meest geschikte maatregelen zal kunnen nemen, waardoor die procedures, buiten nadeel voor de dienst van den lande, kunnen worden voortgezet en tegen den aangeklaagde vervolgd, waarvan aan den Hof zal kennis gegeven worden.

68. Waar tevens over misbruik van gezag, knevelarijen en andere dergelijke onrechtvaardigheden tegen voornoemde ambtenaren klagen ontstaan, zullen dezelve bij het Hooge Gerechtshof niet ingebracht of ter afdoening worden aangenomen, dan krachtens een besluit van den Gouverneur Generaal in Iade, waarbij de Procureur Generaal tot de vervolging mag worden gelast, bijzondere hij niet te min gehouden, *ex-officio* des aangaande alle opsporingen te doen.

69. De Secretarissen van den Gouverneur Generaal en de Hooge Regering, de Procureur Generaal, de Ministers, alsmede de bedienden en opvoosten van het Hooge Gerechtshof zijn, zoo wel in het criminele als civile, raauweliks aan de judicature van het Hof onderworpen.

70. Het Hof moet ook omtrent personen, anders niet tot deszelfs jurisdictie behoorende, ter eerste instantie, bij preventie, kennis van de misdaad van hoog verraad.

71. En zal uitsluitend alle personen ontvangen ter purge.

72. Het Hooge Gerechtshof zal ook, bij wege van hooger beroep, oordeelen over alle bezwaren, geopperd tegen of over de dispositien der lagere regtbanken, op questien met de Weeskamers in Indië, nopen, derzelve bevoegdheid of verpligtig tot het aanvaarden van boedels of nalatenschappen van overledenen; alsmede over alle dispositie op questien, betrekkelijk het benoemen van voogden en curateuren over minderjarigen en andere toezigt behoevende personen; het removeren van suspecte voogden, curateuren en andere dergelijke administrateurs; mitgaders het confirmeren van de zoodanigen, wier verkeering in de maatschappij niet geodogd kan worden; wijders voor zoo verre het betreft personen, ter eerste instantie onder de judicature van het Hof staande, in alle voors-brevene zaken en questien, raauweliks doen en verrigten, hetgeen de dagelijks he regter daarin bevoegd is te doen; moeterde het Hof zich tevens in en omtrent dat alles gedragen naar de bepalingen, desaangaande den Iaden van Justitie, bij derzelve instructie van art. 30 tot art. 35, voorgeschreven.

73. Ten aanzien van personen, ter eerste instantie staande onder de jurisdictie van het Hof, en dezelve zich in ongeligheid hunner zaken bevindende, dan wel na hunnen dood zulks bevonden wordende, zal het Hof, op het daartoe ontvangen verzoek, bevoegd en verpligt zijn, daaromtrent te handelen, gelijk den Iaden van justitie, als den dagelijkschen regter, bij derzelve instructie is voorgeschreven.

74. Het Hof zal ook mogen verlenen verzoeken civil om gereleveerd te worden van alle judicie foute, omissien, verzuimissen, verloop of verstek van premtoire delajen, fatale tijden en andere dergelijken, om te dienen in de processen bij hetzelve aanhangig, of waarvan de kennisneming, achtervolgens deze instructie, aan h etze ve toekomt.

75. Hoeh zal het Hof niet mogen verlenen beneficiën van inventaris, brieven of verzoeken civil tot relevement van contracten, substantieel en extra-judicie bewaarsissen, daaronder begrepen die van een gehouden *judicium concorsentia et preferentia* in cas van insolventie, noch brieven van cessie of alternatie, maar zullen al dezelve verzoekt en gealland worden bij den Gouverneur Generaal in Iade met *committimus*, hetzij aan het Hooge Gerechtshof, voor zoo verre het zaken of personen zijn, waaromtrent het Hof, volgens deze instructie, bevoegd is raauweliks kennis te nemen, dan wel aan den dagelijkschen lagere regter, ten fine van interinertem.

76. Alle prerogatiën van jurisdictie, uitgezonderd die vermeld zijn in art. 60 op het einde, zijn verboden.

77. Het Hof is gehouden tot een waakzaam toezigt over deszelfs gevangnissen, en laat dezelve maandelijks, door twee Commissarissen inspecteren, om daarvan rapport te ontvangen.

78. Het Hof wijst, in alle criminele en civile zaken, bij arrest; behoudens de vrijheid om in civile zaken te mogen komen in revisie, waar dezelve volgens algemeene regelen des regts, mitgaders volgens de bepalingen op de revisie, verzoekt en verkregen kan worden, en mits in alle gevallen, de zaken van eersten aanleg zijn hoer zoodanige sommen, als waaromtrent het aan lagere regtbanken is vergund te wijzen bij arrest.

Van de Vacantiën

79. De vacantiën zullen zijn twee in het jaar, eene van den laatsten Zaterdag voor Kersmis, tot den tweeden Maandag in Januarij, en de andere van den eersten Zaterdag in Julij, tot den tweeden Maandag in Augustus, behalve nog de eerste Woensdagen na Paaschen en Pinksteren.

80. De gewone vergaderingen van het Hof zullen gedurende de voorgezede vacantiën stil staan; doch zal het beleggen van informatien, of het doen van inspectien in criminele zaken, het houden van criminele terzittingen, alsmede het examineren en besnoijeren over criminele processen en vonnissen, van lagere regtbanken ingekomen, uithoofde van de vacantiën niet mogen worden verschoven, noch achtergelaten.

81. Ook zullen twee gecommiteerde leden, gedurende de vacantiën, moeten blijven fungeren, om, ter gestelde gewone retdagen, de rolle haren justitie, welke zonder nadeel van partijen, geene vertraging kunnen lijden; ten ware zij onderling in gevoelen mogten verschillen, of in de beslissing merkelijk zwaarigheid vinden, als wanneer zij dezelve zullen brengen in den Raad ter dispositie, na alvorens met den President, of het in deszelfs plaats fungerende lid, deswege te hebben besnoijerd.

82. De verzoeken, aan Commissarissen ingeleverd wordende, zullende niettemin aan het Hof met den gewonen titel moeten gedresseerd zijn. En zullen ook alle uitspraken en decisien, bij Commissarissen gedaan, mitgaders alle appointementen en dispositien, bij dezelve gezeven, worden ingerigt op naam van het Hof, en in het slot alleenlijk melding gemaakt, dat zulks is gedaan bij dezelve Commissarissen.

83. En zullen wijders bij den President, ook in de vacantiën, buitengewone vergaderingen mogen worden belegd, en des noods de afwezige leden daartoe beschreven, zoo dikwijls de dienst der justitie dit een en en er zal vereischen.

Van den Procureur Generaal.

84. De Procureur Generaal zal moeten zijn geboren in Nederland, of in eene Nederlandsche bezitting, of wel het Nederlandsche burgerregt, volgens de Nederlandsche wetten, verkregen hebben; voorts den ouderdom van acht en twintig jaren ten vollen heb bereikt, en in regten moeten gegraduateerd zijn.

85. Hij staat, met betrekking tot het bekleeden van andere ambten of bedieningen, het druyen van koophandel, of deel hebben in dien van anderen, het pachten van eigen financieel middel, of het zijn van medestander, borg of contrahorg van zulke pachters, en het zijn van zaakgelastigde, alsmede het aannemen of mede van zijn geschenken, giften of gaven, of het dulden dat zulks geschiedde door die van zijn gezin, inzonderheid met opzigt tot degenen, welke hij wet onder vermoeden van misdaad te liggen, of daarvan te worden beschuldigd, mitgaders tot degenen, die hij wet of geloof van derzelve naastbestaanden, vrienden of begunstigers te zijn, onder dezelve verpligtigen, als de President en Leden van het Hooge Gerechtshof, welke bij art. 5, 27, 28, 29 en 35 dezer instructie staan uitgedrukt.

86. Wanneer hij zich, zoo in als buiten zijn officie, aan misdrijf mogt schuldig maken, zoodanig, dat hij door het Hooge Gerechtshof niet langer geschikt wordt geoordeeld, tot de waarneming van zijn ambt, zal hij door den Gouverneur Generaal in Iade, op voordragt van het Hof, kunnen worden geschorst in zijne bediening.

87. Bij zoodanige schorsing in de waarneming zijner bediening, of door ziekte

daarin verhinderd wordende, zullen zijne functiën worden waargenomen door een der leden van het Geregts Hof, daartoe, op voordragt van den President, door het Hof te qualificeeren.

88. Zoo ook bij vacature, tot dat door den Gouverneur Generaal in Rade, op ontvangens kennisgeving, naar het voorgeschreven bij art 7 dezer instructie, een persoon tot Procureur Generaal zal zijn benoemd, en deze is in functie getreden.

89. De Procureur Generaal is, voor de geheele uitgestrektheid van Nederlandsch Indië, belast met de waarneming, handhaving en bezorging van het regt der Hooge Overheid, waar en bij wien hetzelve zal moeten gelden, ter zake van alle strafbare misdrijven, van welken aard ook, om die, of zelf voor het Hooge Geregts Hof te vervolgen, achtervolgens de deszelve bij de Instructie van den Hove gemaakte bepalingen, dan wel door de Officiëren van justitie bij de lagere regtbanken, welke zich des als zijne ondergeschikten moeten beschouwen, behoorlijk te doen vervolgen, voor zoo verre het zaken zijn, waarvan de kennisneming ter eerste instantie niet aan dezelve regtbanken onttrokken is.

90. Tot dat einde is hij ook, als het hoofd der regtspolitie over geheel Indië, belast met al wat tot derzelver prompte en krachtigade uitoefening, volgens het Reglement op de criminele regtsvordering behoort en van hem gevorderd wordt. om dit, zoo wel zelf, met allen ijver en in aller weg te betrachten, alsmede zulks gelijkmatig te doen betrachten door de respectieve Officiëren van justitie bij de lagere regtbanken, en door al degenen, die bij het gezegde Reglement op de criminele regtsvordering, als hunne daarin toegevoegde en ondergeschikten, worden bekend gesteld.

91. Gelijkzamen voorts het Hooge Geregts Hof het toezigt houden moet, op het administreren eener goede en prompte regtsvoering bij alle lagere regtbanken in Indië, om daarin volgens deszelfs instructie werkzaam te wezen, zoo is de Procureur Generaal ook verplicht, zelfs ongevraagd, alles te doen wat den Hove daarbij dienstig en behulpzaam kan zijn.

92. Al wat derhalve, bij het Reglement op de regtsvordering, den Procureur Generaal, zoo ten aanzien der regtsvordering, als de regtspolitie, mitsgaders het opvoeren, aanleggen en vervolgen van zaken, alsmede het doen betrachten van dat alles, door zijne onderhoorige Officiëren van justitie en andere ambtenaren, ter nakoming wordt voorgeschreven, moet gehouden worden, als ware het van woord tot woord in deze instructie herhaald, en dus begrepen te zijn onder den eed, welke hij, voor het aanvaarden van zijnen post, in handen van den Gouverneur Generaal in Rade zal moeten afleggen.

93. Tot het waarnemen en aanvaarden van al, wat tot de voorschreven verplichtingen van den Procureur Generaal behoort, zal hij gehouden zijn, de hem, zoo wel van President en Raden in het Hooge Geregts Hof, als onmiddellijk van den Gouverneur Generaal, zoo buiten als in Rade, gegeven bevelen te gehoorzamen.

94. Wanneer President en Raden op eenige zaken berigt of consideratie van hem vorderen, dan wel dat hij zich deszelve verklar, is hij gehouden, plichtmatig met alle speed daaraan te voldoen.

95. De Procureur Generaal is overaangenoemd gehouden, om in alle civile zaken, zoo in het petitioere als possessioere, en zoo wel eischemer als verwerder wijze, waarin het interest en de belangen van den lande betrokken zijn, alomte, waar het vereischt en gevorderd wordt, het regt en de belangen van den lande waar te nemen, voor te staan, te bezorgen, te solliciteren en te beschermen tegen allen en een iegelijk, hetzij als principale partij of met andere gevoegd, dan wel bij wege van interventie; met dien verstande tevens, dat hiertoe niemand moet gerekend worden, aan zijnen dagelikschen regter te zijn onttrokken. Moede dus het aanleggen en vervolgen van eenige actie tegen personen, niet aan de judicature van het Hooge Geregts Hof ter eerste instantie onderworpen, verblijven voor de Officiëren van justitie bij de lagere regtbanken.

96. Aan den Procureur Generaal kan echter de last tot het aanleggen, aanneemen of bevorderen van al zulke zaken, door niemand anders worden gegeven, dan door den Gouverneur Generaal in of buiten Rade, behoudens echter de vrijheid voor de respectieve Ontvangers van de belastingen, om, voor zoo verre de nalatige belasting-schuldigen ressorteren onder de jurisdictie ter eerste instantie van het Hooge Geregts Hof, daarvan den Procureur Generaal, bij behoorlijk ingestelde missive, de noodige kennis te geven, ten einde hij daarin, volgens gehoudens, naar eisch van zaken zal handelen.

97. De Procureur Generaal zal geen toegang hebben tot het Hof, in Rade vergaderd, dan na bekomen verlof, hetwelk hem nootdus, buiten gewichtige redenen, niet zal worden geweigerd. Hij zal nimmer bij de besnoeiens of deliberatiën tegenwoordig zijn; naar intengende zich, in en omtrent de waarneming en uitoefening zijner bediening, aan de orders en dispositiën van het Hof moeten onderwerpen.

98. Hij zal op eigen gezag, niet mogen openbaren, hetgeen geheim behoort te blijven; bijzonder ook niet hetgeen hem, in de informatiën zal voorkomen ten laste van deze of gene personen, verder of anders, dan zijn plicht vereischen zal.

99. Hij zal uit geenehande confiscatiën, multen, boeten of breuken, enig ander aan- of voordeel mogen genieten, dan bij de Wet is bepaald, en hem bij regterlijk gewijsde zal zijn toegekend. Hij zal zich wel zorgvuldig hebben te wachten, van, op welke wijze ook, over eenige zaak in compositie te treden, of te gedogen, dat zulks door zijne onderhoorigen strafloos geschiede, op verbeurte van zijn ambt, en zoodanige zwaardere en infamerende straffe, als volgens de reeds bestaande of nader uit te gevende wetten op de misdaad van concussie, naar vereisch van zaken, zal blijkend dat behoort te worden oplegd.

100. De Procureur Generaal zal moeten houden eene volledige aantekening van alle gevangenen, en andere in bewaring genomen personen, en daarbij bekend stellen de oorzaken, waarom of over wat misdrijf als anderszins, zulks zij geschied.

101. Alsmede een nauwkeurig register moeten houden van alle, bij hem behandeld wordende zaken, geene hoegenaamd ook uitgezonderd, met duidelijke bekendstelling van derzelver aard, van de daarin betrokkenen, mitsgaders van den tijd, en de wijze der afdoening, om hetzelve daartoe vermaand zijnde, den Hove te vertoonen.

Van den Griffier en Adjunct-Griffier.

102. De Griffier zal den ouderdom van vijf en twintig, en de Adjunct-Griffier dien van twee en twintig jaren ten vollen hebben moeten bereikt.

103. Zij zullen, alvorens in functie te treden, in handen van den Gouverneur Generaal in Rade afleggen den eed achter deze instructie uitgedrukt.

104. Zij staan onder de orders van President en Raden in het Hooge Geregts Hof, en zullen, in de waarneming hunner bediening, de bevelen van hetzelve collegie stiptelijk gehoorzamen.

105. Zij staan met betrekking tot het bekleeden van andere ambten of bedieningen, het drijven van negotie, participeren in pachten, het zijn van zaakgelastigde, en wat des meer, alsmede het geven van eenig advies, onder dezelfde verplichtingen, als de President en Leden van het Hof, welke bij artikel 5, 22, 23, 24 en 25, dezer instructie staan uitgedrukt.

106. In cas van vacature zal door het Hof, daarin gehandeld worden in gelijker voege, als in art. 7 en 88, omtrent andere vacatures is gezegd.

107. Zij zijn bestemd tot het bijwonen van de vergaderingen en terzittingen van het Hof, ook van alle commissiën en comitatien daaruit voortvloeiende.

108. Des zullen zij zich niet vermogen te absenteren, of buiten de residentie van het Hof te begeven, zonder weten en goedgevinden van den President, bij wien zij onthouden zijnde, verplicht zijn onverwijld te komen.

109. Zij zullen voorts, bij elke vergadering van het Hof, getrouwelijk optekenen en beschrijven, om daartuit het Register der resolutiën van het Hooge Geregts Hof te formieren, al wat in Rade zal worden goedgevonden en verstaan, geordonneerd en gedisponeerd; daarbij behoorlijk innemende alle missives en stukken, bij derzelve zitting ingekomen en verhandeld, alsmede de gearresterde missives, rescriptiën en rapporten, om daarna, door hen geschreven, geteekend en met 's Hof's cachet verzegeld zijnde, verzonden te worden; en wijders al wat hun bij den Hove belast zal worden, om aldus van het in elke vergadering bespokene een volledig geheel te presenteren.

110. Zij zullen dezelve registers, zoo geheel, als gedeeltelijk, bewaren in eene gesloten kas, waarvan de eerste Griffier de sleutel in bewaring zal houden. En zal hij aan niemand eenigen toegang of inzage dier registers verleenen, dan alleen aan den President en Leden van het Geregts Hof.

111. Op vordering van den President of zij deszelfs afwezen, van het in deszelfs

plaats fungerende Lid, zijn zij gehouden, dezelve registers te vertoonen, om in stade nageslagen of geëmineerd te worden.

112. Zij zullen ook, om daarvan een afzonderlijk register te houden, eigenhandig aantekenen, en beschrijven alle secrete resolutiën en besnoeiens, volgens de hun daartoe door President en Raden te gevende bevelen, om al hetzelve, met de daartoe behoorende stukken, in de secrete kas zorgvuldig te bewaren en geheim te houden; zullende de sleutel dier kas bijwonen onder den President, om alleen door denzelve, ten overstaan van twee Commissarissen, geopend te worden.

113. Zij zullen de onderscheidene civile rollen behoorlijk verzamelen, om dezelve vervolgens, tot boekdeelen van bekwane grootte te doen vervaardigen, en aldus te bewaren, daarbij alle *dicta* verzoeken, conclusiën, presentatiën, protestatiën en al wat in regten geschied mag zijn, mitsgaders 's Hof's appointementen en dispositiën exactelijk aantekeneende, en tevens innemende al wat volgens stijl en praktijk, of op ordonnantie van het Hof, zal behooren daarbij gevoegd te worden.

114. Insgelijks ook de minuten van alle civile, zoo provisionele, interlocutoire als definitieve sententiën in bijzondere boekdeelen bijeen houden, onder bijvoeging van behoorlijke registers der personen, tusschen wie dezelve zijn gewezen.

115. Alsmede alle civile processen-verbaal, houdende 's Hof's daarop verleende willoge condemnatiën of appointementen condemnatoir buiten de rolle, met eenen exacten naamwijzer der partijen.

116. Zij zullen in gelijker voege, onder den naam van civile request-rol, onafgebroken vergaderen alle verzoeken, behorende tot de gerechtszaken, met de daarop zoo provisioneel als definitief verleende dispositiën, ordonnantiën, en appointementen, om kopijelijk te kunnen worden geëxpideerd, waar en aan wien zulks behoort.

117. Zij zullen ook, in een afzonderlijk en ordelijk register, vergaderen alle plakaten, ordonnantiën, publicatiën en wat dies meer, van wege den Gouverneur Generaal in of buiten Rade, aan het Hof ter openbare aflezing zal worden gezonden; met verderen last, om, nadat zij ten overstaan van Commissarissen uit het Hof, de afkondiging hebben gedaan, daarvan aan den voet van het stuk behoorlijke aantekening te stellen.

118. Zij zullen de processen-verbaal der criminele terzittingen, met de daartoe behoorende stukken, successievelijk, naar de orde des tijds, bij de anderen leggen om ook aldus, onder behoorlijk register der namen van de daarbij betrokkenen, tot boekdeelen vereeuigd te worden.

119. Zij zullen geene sententiën, ordonnantiën, decreten, appointementen, zoo van zaken die ter rolle hebben gediend als anderszins, mitsgaders eenige missives en extracten uit de resolutiën mogen teekenen, veelmin openbaar maken, aan iemand mededeelen, verzenden of uitreiken, dan na resumtie van het Hof of van den President, en nadat het openbaar of kennelijk maken zal zijn geordonneerd; ten ware het Hof moet goedgevinden het een of ander zonder resumtie te gelasten.

120. Tevens zijn zij gehouden, om aan partijen of haren Procureur, uiterlijk binnen den tijd van drie dagen, hunne acten judicieel te leveren, op pene van alle schaden, die daaruit zouden resulteren, te moeten vergoeden en daarentooven 'bij het Hof geoordeeld te worden, naar vereisch van zaken.

121. In gelijker voege zullen zij moeten zorgen, dat aan de respectieve Procureurs, welke visie en des noods kopij van partijs schrifturen en documenten verzoeken, dadelijk na het afdoen der rolle, de visie gegeven worde, en al ten laatste acht dagen daarna, naar de uitgebreidheid der zaak, exacte en leesbare kopijen, zoo wel van de gezegde schrifturen, als van de gemelde documenten verleend worden.

122. Met dien verstande nogtans, dat alle acten, appointementen en decreten, in zaken, het regt der Hooge Overheid of den Procureur Generaal rakende, vooraf ten spoedigste zullen worden geëxpideerd, zonder dat daarvan eenig salaris zal mogen worden gevorderd, ten ware de tegenpartij in de kosten verweerd wordt.

123. Wanneer het Hof moet goedgevinden, iemand *pro deo* te verlenen, zullen zij ook gehouden zijn, dezelve lieden om Godsdoon te dienen, zonder iets daaraf te nemen, ten ware dezelve triumfeerden met de kosten.

124. Zij zijn verplicht, tegen alle roldagen te zorgen, dat voor President en Raden behoorlijke afschriften der rollen in gereedheid zijn.

125. Zij zullen niet mogen in Rade tegenwoordig wezen, bij de resumtie en het afdoen van zaken of processen, hen persoonlijk, dan wel iemand hunner bloed- of door verzwaering verwanten rakende.

126. De Adjunct Griffier is inzonderheid, gehouden den Commissarissen ter equesten van wege het Hof, te assisteren bij alle zittingen en vacatiën in criminele zaken, onder de stipte nakoming van hetgeene den Griffier daartoe bij het Reglement op de criminele regtsvordering is voorgeschreven; moede bij zij absence of ziekte, daarin vervangen worden door den Griffier, tenzij het Hof dan wel de President moet verneemen, dat de eerste gezwoeren klerk, daartoe a n worden gemagtigd, waarvan dan schriftelijk zal moeten blijken.

127. Zij zullen ter griffie in onderscheidene vakken doen bewaren alle zaken, stukken en monumenten, die de justitie zoo in het civile als criminele aangaan.

128. Zij zullen wel hebben te letten, dat de processen pertinentelijk worden gefourneerd, en in zaken gedaan, achtervolgens den inventaris; alsmede dat na het fournissement, in de zaken niets worde veranderd, noch bij het proces gevoegd, tenzij op ordonnantiën van het Hof, partijen daarop gehoord zijnde.

129. Des zullen zij geene processen ter fournier tafel mogen brengen, tenzij die als voren, ter wederzijde behoorlijk zijn gefourneerd.

130. En nadat die zaken eens onder het Hof gediend en geleverd zijn, zullen zij dezelve, noch vóór noch na de decisie, aan partijen weder mogen laten geven, zonder consent van het Hof; noch daarvan visie laten nemen, dan ten overstaan van hen of hunnen gezwoeren klerk, opdat er geene stukken verwisseld of verloren worden.

131. Wijders zullen geene processen gefourneerd mogen worden, tenzij op den omslag of rugge van ieder der stukken, de namen en qualiteiten van de collectanten, mitsgaders de namen der Procureurs geschreven staan, zijnde de Griffiers gehouden, dadelijk, na het fournieren van de stukken, dezelve te examineren, en bij bevinding dat aan dezen last niet is voldaan, het Hof daarvan kennis te geven, ter inwinning van deszelfs order.

132. De eerste Griffier is gemagtigd, om te ontvangen al de boeten, welke betaald moeten worden, bij het gebruik maken van eenig middel van hooger beroep en revisie, om dezelve nader, bij het uittrede der zaak, of aan den triumfeerden impetrant te restituëren, of, indien hij mogt succumben, aan den lande te verantwoorden.

133. Hij zal ook bevoegd zijn, te ontvangen de boeten, staande op het impetren van verzoeken civil, om te worden gereleveerd van eenige judicieele verzuimenissen, en dergelijken meer, alsmede dezelve door den deurwaarder te doen innen en uitkeeren, volgens 's Hof's condemnatiën.

134. Tot waarborg tevens eener rigtige handeling der zaken in de twee voorgaande artikelen, zal hij telken reize aantekenen, aan wien een appointement van appel, reformatie, reductie en revisie, alsmede een request civil tegen eenig judicieel verzuim, of eenige condemnatie tot boete is verleend, en wanneer de gelden zijn ontvangen; ten einde alle zes maanden precies den Procureur Generaal een gestuurd afschrift daarvan te presenteren, om door denzelve, na confrontatie met de civile rollen en processen verbaal ter griffie, voor het accord bevondene geteekend, door den Griffier aan de Hoofddirectie van financiën te Batavia overgegeven te worden, ter behoorlijke verantwoording der penningen.

135. Van condemnatiën tot geldboeten, die buiten de gevallen van eene definitieve sententie, bij het Hof tegen iemand worden verleend, ter zake van plichtverzuim, overtreding of andere ongeregeldeheid, zal door den Griffier, dadelijk na de resumtie, ten behoeve van het land, een extract, die condemnatie inhoudende, aan de Hoofddirectie te Batavia worden uitgereikt, om door dezelve, na geuome aanteekening, de invordering daarvan den Procureur Generaal op te dragen.

Van de Gezwoeren Klerken.

136. Op dat een ieder des te beter geriefd worde, zullen de Griffiers worden toegevoegd twee gezwoeren klerken, dewelke bij den Gouverneur Generaal zullen worden aangesteld, en alvorens in functie te treden, in handen van den President van het Hof den eed zullen afleggen, achter deze instr. uitgedrukt, bij vacature handelt het Hof daarin, zoo als omtrent andere vacatures bij deze instructie is vastgesteld.

137. Zij staan onder de directe bevelen van den Griffier en Adjunct-Griffier. Zij

moeten derzelver aanmerkingen wegens tekortkoming in hun verplichting gehoorzamen, en zich naar dezelve schikken. Verbliffende het aan den Griffier en Adjunct-Griffier, om, bij gebreke van zulke gehoorzaamheid, den Hove daarvan kennis te geven, om bij hetzelfde te worden gedisponeerd naar verzen van zaken, bliffende niettemin de Griffier en Adjunct-Griffier, als de Hoofden der Griffie, aansprakelijk voor de aldaar pla te hebbende verzuimen.

138. De gezworen klerken zullen alle dagen van des morgens ten zeven, tot des namiddags ten één ure, zich ter Griffie moeten laten vinden, ten einde partijen of belanghebbenden behoorlijk te gerieven, en de zaken te expedieren, volgens de hun door den Griffier of Adjunct-Griffier gegeven orders.

139. Zij staan dus ook, ten einde de zaken gene de minste verachting zullen lijdén, onder hetzelfde verbod van zaakgelastigen te mogen wezen, eenige voogdijdschap, administratie, of andere dergelijke handeling, buiten die hunner bloedverwanten, te mogen aannemen, aanvaardén of beheeren, als omtrent de Griffiers, in art. 103 dezer Instructie is aangevraagd.

140. Zij zijn ook gehouden, bij afwezigte of ziekte van den Griffier en Adjunct-Griffier, alles in dier voege waar te nemen, als hierboven omtrent derzelver verplichtingen en werkzaamheden staat geordonneerd.

141. Zij zullen ook acht geven, dat de verdere klerken ter Griffie, dagelijks op voorschreefne bestemde uren, buiten ziekte of verkregen consent, aldaar verschijnen en blijven, tot verrijting van het hun te gevende schriftwerk, dat deze gene buitensporigheden, noch ongehoorzaamheden begaan, met vrijheid om hen te corrigeren, en zende dat zulks vruchteloos blijft, 's Hof's dispositie te verzoeken om hen van de Griffie te verwijderen.

142. Van deze ondergeschikte klerken zullen zij de vier oudste en bekwaamste toezien, dat in het registreren en kopiëren van schrifturen, missives, bevelen, ordonnantiën, acten of andere stukken, gene fouten of verzuimenissen begaan worden, en daarom de uit te gevende kopijen met alle aandacht nauw eurig zullen collationeren, en daarvoor teekenen, alvorens dezelve den gezworen klerken, dan wel den Griffieren ter teekening aan te bieden. En zullen zij gehouden zijn dezen hunnen eed stiptelijk te achtervolgen, op pene van arbitrairlijk bij den Hove gecorrigeerd te worden.

143. Elk der gezworen klerken zal gehouden wezen, eigenhandig te registreren en in te boeken alle secrete notulen en besnoegen, met de daartoe behoorende stukken, en zulks gezinsins door anderen mogen laten doen, wanneer hun, bij afwezigte of ziekte der Griffieren, door het Hof een of ander dergelijks wordt opgedragen, en daarvan gene afschriften hoegenaamd mogen afgeven, dan wanneer, en ten wiens behoeve hun zulks in hede wordt gelast; voorders dezelve registers en stukken in de secrete kas moeten leggen, en inmiddels wel zorgvuldig geheim houden.

144. De gezworen klerken zullen naastiglijk toezien, dat geenerhande minuten, concepten, missives, munimenten, acten, documenten, schrifturen, certificaten, appointementen, interrogatiën, extracten, notulen, sententiën, verbalen, dispositiën, of wat dies meer, ter Griffie buiten derzelver vakken verblijven of slingeren, nochtan ook, dat daarvan kopijen, extra ten, zoo simpele als geautentiseerde, genomen, of afgegeven worden, zonder last van den Griffier of Adjunct-Griffier omtrent de expeditie, volgens de bevelen en intentie van het Hof of deszelfs President.

145. Des eersten gezworen klerks voornaamte verplichtingen zal daarenboven wezen, om, bij alle comparitiën, dewelke voor Commissarissen uit het Hof in civile zaken, met welk oogmerk ook, gehou en worden, te assisteren; om van al het daarbij voorgevallene en gebesoeneerde, volgens het goelvinden van Commissarissen, bij proces-verbaal aantekening te houden, ten einde het Hof bij ontvangst van het rapport, volledig worde ingelicht; zullende hij bij afwezigte of ziekte, daarin vervangen worden door den Adjunct-Griffier, tenzij het Commissarissen beliefdén, den jongeren gezworen klerk daarbij toe te laten.

146. Ook zal hij, bij het overlijden van een der Procureurs, voor het Hof postulerende, op order van het Hof of den President, zich behoorlijk met twee gezworen geassisteerd, moeten verveogen in het sterfhuis, om aldaar exactelijk te inventariseren, en ter Griffie over te brengen alle de stukken, acten, documenten, schrifturen, kopijen en wat dies meer, van processen, welke de overledene voor het Hof loopende had, om aldus ter Griffie te verblijven, tot dat dezelve kunnen worden uitgereikt aan den nader in elke zaak als acceptant aangestelden Procureur. En zal dezelve inventaris, voor rapport, aan het Hof ter eerste zitting, worden aangeboden, tot afwachting van deszelfs dispositie.

147. Indien het tevens zijn mogt, dat de overledene Procureur mede voor den Raad van Justitie te Batavia postulerde, zal de eerste gezworen klerk gehouden zijn, krachtens de orders van 's Hof's President, met zich te roepen den eersten gezworen klerk bij den Raad van Justitie voornoemd, ten einde deze, na gedane kennisgave daarvan aan deszelfs President, zich almede met twee getuigen geassisteerd, gelijktijdig met 's Hof's President, met zich te roepen den eersten gezworen klerk bij den Raad van Justitie hangen e had.

148. Ook is hij gehouden, maandelijks eene behoorlijke memorie of advijs-rolle van processen, die in staat van wijzen zijn, te formeren; dezelve steeds aan te vullen en voor den President op de fourneer-tafel in gereedheid te hebben.

149. De gezworen klerken zullen van nu voortaan, zich moeten onderhouden van het opmaken ter Griffie van eenige notitiën van onkosten, zoo ten behoeve van de Griffiers, als van hen zelve en de deurwaarders, mitsgaders van het daarbij door de praktijns verdiende salaris, om daarna diezelfde notitiën, hetzij met, hetzij zonder approbatie en taxatie des regters, den deurwaarder ter invordering in handen te stellen, wordende zoodanige handeling, van nu voortaan verboden, met vrijlating voor de praktijns, om hunne declaratiën zelve op te maken, en die hunnen meesters ter voldoening aan te bieden. Edoch, bijaldien de praktijns verplicht moeten zijn, hunne meesters of partijen te dagvaarden, tot het overnemen van declaratiën van salaris, verschot en proceskosten, met vrijheid van dezelve te diminueren, of dat de voornoemde meesters, dan wel partijen, mogten komen te doleren over de exorbitantie van de gemelde declaratiën, reeds betaald of nog te betalen, zullen zoodanige declaratiën, op last van het Hof, door een der gezworen klerken, op kosten van ongelijk, met de vastgestelde salarisljst worden geconfronteerd, en de onderscheidene posten, naar die lijst, te margine gedresseerd, mitsgaders hetzelfde exactelijk gedaan zijnde, alle zulke declaratiën aan het Hooge Gerechtshof, ter ta alie approbatie en onderteekening worden overhandigd; zullende alsdan gemelde klerken voor het voorgezede nazien en dresseren worden gesalarieerd in voege, als bij de salarisljst is geexpressieerd.

150. En in zoo verre mogt bevonden worden, dat bij ezelve gezworen klerken dienaangaande eenige mesuses of excessen begaan waren, zullen zij deswege arbitrairlijk gecorrigeerd worden.

151. Voorts zullen zoo wel de Griffiers als de gezworen klerken, moeten in acht nemen, dat van al hetgeen ter Griffie wordt gerequireerd, geexpedieerd en afgegeven, uitgezonderd de zaken, waarin hij den Hove is verstaan, bij acte pro Doo te laten procederen, telkens worde gevorderd en betaald, het daartoe zoo aan zegel verschoten geld, als het bij de salarisljst hermaand regt, zonder dat zij daarvoor op enigerhande manieren den Procureurs of iemand anders zullen mogen crediteren, op pene, dat nadere, ten behoeve der Griffiers of gezworen klerken uitgevengene notitiën van salaris of onkosten en verschotten aan zegels, bij het Hof niet gevalideerd mogen worden.

152. Overigens zullen de gezworen klerken zich niet buiten de stad mogen begeven, zonder verkregene toestemming van den President van het Hof, en zijn gehouden, om bij den President geroepen zijnde dadelijk te komen.

Eed voor den President en Leden van het Gerechtshof.

• Ik be loof en zweer (verklaar), dat ik, om tot President (lid) in het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct of indirect aan gene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, • eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal, dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn. Dat ik mijn ambt, als Procureur (lid) in het Hooge Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naastigheid zal waarmemen; dat ik mij in alle zaken, bij den Hove voorkomende,

• zoo van justitie als van gratie, in het regt spreken en advijseren, zal gedragen • met alle oprechtheid, zonder daarin aan de partijen eenige gunst of ongunst toe • te dragen, en zonder mij daarvan te laten aftrekken door eenige beweegredenen • hoegenaamd. Dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te • laten, van niemand enige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of • indirectelijk. En dat ik voorts, zoo veel enigzins in mijn vermogen is, getrouw • welijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie, voor het zelve Hof reeds • gemaakt, of nog te maken.

• Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig •

Eed voor den Procureur Generaal.

• Ik be loof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Procureur Generaal bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct of indirect aan gene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven • zal. Dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn. Dat ik mijn • ambt, als Procureur Generaal bij het Hooge Gerechtshof, ter goeder trouwe, met • alle vlijt en naastigheid zal waarmemen. Dat ik, zoodra eenige misdaden of ver • moeden van misdaden, ter mijner vervolging staande, tot mijn kennis zijn ge • komen, daarvan zonder uitstel, en zoo veel mogelijk, de regte waarheid zal • trachten op te sporen, en doen hetgeen mijn ambt vereischen zal. Dat ik daarin • zal te werk gaan met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder den • schuldige en zijne vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder den onschuldige • te kwellen. Dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te • laten, van niemand enige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of • indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel enigzins in mijn vermogen is, ge • trouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie voor het zelve Hof reeds • gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

• Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig •

Eed voor den Griffier of Adjunct-Griffier.

• Ik be loof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier (Adjunct-Griffier) bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct of indirect, • aan gene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voor • wendsel ook, enige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of ge • ven zal. Dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn. Dat ik mijn • ambt, als Griffier (Adjunct-Griffier) bij het Hooge Gerechtshof, ter goeder • trouwe, met alle vlijt en naastigheid zal waarmemen. Dat ik getrouwelijk, en met • alle oprechtheid, zal aantekenen, al wat mij bij het Hof, of door Commissarissen • zal belast worden. Dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt • behooren, zorgvuldig zal bewaren. Dat ik niet zal openbaren de gevoels van de • Leden van het Hof of Commissarissen, noch ook hetgeen in de informatiën mij • zoude mogen voorkomen, of iets anders hetgeen geheim behoort te blijven. Dat • ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand • eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk. En dat ik • voorts zoo veel enigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en • nakomen de instructie, voor het zelve Hof reeds gemaakt of nog te maken, voor • zoo verre dezelve mij aangaat.

• Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig •

Eed voor de gezworen Klerken.

• Ik be loof en zweer (verklaar), dat ik, om tot gezworen klerk bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct of indirect aan gene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, enige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal. • Dat ik mijn ambt, als gezworen klerk, bij het Hooge Gerechtshof, ter goeder • trouwe, met alle vlijt en naastigheid zal waarmemen. Dat ik getrouwelijk, en • met alle oprechtheid, zal aantekenen, al wat mij bij het Hof of door Commissarissen zal belast worden. Dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt • behooren, zorgvuldig zal bewaren. Dat ik niet zal openbaren de gevoels van de • Leden van het Hof of Commissarissen, noch hetgeen in de informatiën mij • zoude mogen voorkomen, of iets anders hetgeen geheim behoort te blijven. Dat ik ook, • om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand enige • beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk. En dat ik voorts, zoo • veel enigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de • Instructie, voor het zelve Hof reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre • dezelve mij aangaat.

• Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig •

Aldus gearresteerd bij hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den 10 Januarij achtien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij het besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor de Raden van justitie in Nederlandsch Indië.

Van de Raden in het algemeen.

Art. 1. De voornoemde raden van justitie, zullen zijn te zamengesteld op de navolgende wijze, als: één President en zes Leden, of zoo veel minder, als naar plaatselijke omstandigheden, toereikend geoordeeld worden, onder den titel van President en Leden in den Raad van justitie te enz.; om bij alle missives, adressen, requesten, en uit te gevengene acten, aldus genaamd en gequalificeerd te worden. Zij zullen elk in den hunnen worden bijgestaan door een Griffier en het regt der Hooge Overheid zal hij hen door een Officier van justitie, onder den naam van fiskaal, worden waargenomen.

2. Het groote en kleine zegel der Raden zal wezen 's Rijks wapen, met een gelijk omschrift als in het voorgaande artikel; zullende het groote getrouwelijk bij den Presi ent in bewaring blijven.

3. De voor elk dezer Raden respectievelijk te benoemen President en Leden, zullen moeten hebben bereikt den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren; en zullen, alvorens in functie te treden, den eed achter deze Instructie uitgedrukt, afleggen te Batavia in handen van den Gouverneur Generaal in hede; en elders, in handen van dengenen, welke aldaar het gezag voert.

4. Bij eene vacature van President of Leden zal door den Raad van Justitie, bij missive onverwijld daarvan kennis worden gegeven aan den Gouverneur Generaal, met verzoek om voorziening, door het doen der noodige benoeming en aanstelling.

5. In voorschreven Raden zullen te gelijker tijd niet mogen zitting nemen vader en zoon, schoonzvader en schoonzoon, of broeders en zwagers; doch zal zoodanige opkomende verzwaringen gene verhuidering aanbrengen.

6. Ook zullen gene Leden van die Raden mogen oordeelen in zaken, waarin de betrokken partijen hen bestaan tot in den zesden graad van verwantschap, hetzij door den bloede, hetzij door het huwelijk.

7. Geen van de Leden der Raden zullen pachters van enige 's lands middelen, noch medestanders, noch borgen of contra-borgen van dezelve mogen zijn, directelijk of indirectelijk.

8. Zij zullen onder de strenge strafbedreiging, in het algemeen desaangaande vastgesteld, gene giften, gaven of geschenken mogen geven, aannemen of genieten van de zoodanigen, welke zij weten of vermoeden, of in enig proces of andere zaak voor den Raad te hebben of te zullen krijgen, of in welker zaken bij den Raad zal moeten worden geadviseerd, of die zij weten, dat gedurende den tijd hunner functie, enig proces of andere zaken bij den Raad gehad hebben, of in welker zaken gedurende dien tijd is geadviseerd, hoe klein dezelve giften, gaven of ge-

geschenken ook zonden mogen zijn, zelfs niet van spijs of drank. Zij zullen ook niet dulden, dat het een of ander door hunne huisvrouwen, kinderen, bedienden of iemand hunnente geschiedt. Alles op pene van daarenboven, als ontrouw aan hunnen ambtsceel, van hunne posten ontzet te worden, met verlies hunner inkomsten, van den dag, waarop zij tegen dit verbot gehandeld mogen hebben. En voor zoo verre zij mogten vernemen, zulks bij hunne huisvrouwen, kinderen of bedienden gedaan te zijn, of indien zij ook zelve onwetend iets dergelijks mogten hebben ontvangen, of hun toegezonden ware, zullen zij bij de ontdekking, daar van dadelijk in lade kennis geven, en de waarde van voorzegde giften, gaven of geschenken, moeten uitkeeren, zoodanig als de Raad zal gevoerd hebben; en tevens zich onthouden van de deliberation over zaken, waarin de goederen betrokken zijn.

9. Alle jaren, op den eersten regestdag na nieuwjaar, zal ieder Lid des Raads, in handen van den President, en die wederom in handen van het oudste Raadslid, uitdrukkelijk verklaren: » dat zij, zoo veel zij weten, zich hebben gedragen naar » het voorschrift dezer Instructie, tegen het geven of nemen van giften, gaven of » geschenken, en op nieuw beloven zich naar de Instructie op dit stuk altijd stipte- » lijk te zullen gedragen. » Ter bevestiging van dien, voor zoo verre het niet met iemand's godsdienstige geloofbelijdenis strijdig zij, zeggende:

» Zoo waarlijk helpe mij God Amagtig. »

10. Zij zullen zich ook zorgvuldig wachten, van aan iemand der partijen, die voor hen eenig proces hebben of staan te krijgen, in hunne zaken eenig advies of raad te geven; en bijaldien eenig Raadslid, onwetend, iemand eenig advies of raad mocht gegeven hebben, en die zaak naderhand voor den Raad geventileerd mogt worden, zal de zoodanige gehouden zijn, zich van de beoordeeling dier zaak te excuseren.

11. Zij mogen, noch in het civile, noch in het criminele regt spreken of vonnis wijzen, dan waar de volstreckte meerderheid der Leden van het collegie tegenwoordig is.

12. En zal de President het Besluit moeten opmaken, of naar het eenparige gevoelen of naar dat der volstreckte meerderheid van de tegenwoordige zijnde Leden; dan wel, waar meer dan tweederlei gevoelens zijn, naar datgene, waarin de meerderheid blijkt overeen te komen; en in geval de stemme aan wederzijde gelijk staan, zal hij moeten concluderen ten voordeele van den gedaagde of beklagde en verweerder, al is het tegen het gevoelen, waarbij hij President zich heeft gevoegd, zonder zich ooit op eenigerhande wijze een beslissende stem aan te matigen.

13. Bij wettige verandering en ziekte van den President, zullen deszelfs functien worden waargenomen door het oudste Raadslid.

14. Zij zullen tweemaal per week vergaderen, des morgens ten half acht uren en daarvan eenmaal, om vooraf rol in civile zaken te houden; staande het niettemin aan den President, of wie deszelfs functien waarneemt, vrij, naar gelang van aanhangige of voorkomende zaken, extraordinaire vergadering te beleggen, met last voor de Leden om ge rouwelijk op te komen.

15. De criminele terzittingen zullen gehouden worden op zekere eenmaal ter week vastgestelde, mitsgaders nog al zulke dagen, als bij elke Raad moogt zullen geoordeeld worden, naar gelang der zaken; tevens in het oog houdende, dat een spoedige afdoening derzelve almede een hunner eerste verplichtingen is.

16. Noch de President, noch eenig Raadslid zal in geval van ziekte of andere afwezigheid, zijn gevoelen, advies, of wat dies meer, bij brief of anderszins in lade mogen inzenden, alhoewel schriftelijk gelidende rapporten ingezonden, en in overweging genomen mogen worden; doch zonder dat het gevoelen van den rapporteur, bij het opmaken van het Besluit, medegerekend mag worden, alsof hij daarbij tegenwoordig ware.

17. De bovengemelde Raden van Justitie zijn elk respectievelijk, voor de uitgestrektheid van het hem aangewezen district, bestemd, om als de algemeene districtelijke regter van eersten aanleg in het civile en in het criminele, onverschillig van welke grootte aanlegende de zaak zij, regt te spreken, voor zoo verre het geen personen of zaken betreft, welke volgens algemeene of bijzondere bepalingen, hetzij voor het Hooge Geregtsch Hof van Nederlandsch Indië, raauwelijk in regten geroepen en ter kennis van hetzelfde gebragt moeten worden, dan wel, volgens het Reglement op de regtspleging voor de landraden en regtbanken van ommevang, aan de judicature der Raden van Justitie zijn onttrokken.

18. Zij moeten ook, ter eerste instantie, kennis nemen en vonnissen over alle verschillen, rakende buiten en prijzen, die door schepen van oorlog, of door schepen bij particulieren, op bekomene commissie of *lettres de marque*, uitgerust, zullen worden achterhaald, en in eene van 's lands bezittingen, in Indië opgebracht; mitsgaders over alle geschillen, die tusschen eenige van de voorschrevene schepen te dier zake zonden mogen rijzen; zoo wel als over de misbruiken en overtredingen, welke dienaangaande zonden mogen worden gepleegd; voorts over alle questien, rakende zeeovertrengen, beroovingen, uitplunderingen of dieverijen aan schepen of ladingen, in volle zee of op de reeden en in de havens gepleegd; alsmede over buiten en prijzen, welke door 's lands of andere tot toegang van den verboden handel, in de zeeën en wateren, of op de kusten onder het Nederlandsch Gouvernement in Indië, uitgerustten schepen en vaartuigen, a. herhaald, genomen en alvorens opgebracht zullen zijn; en eindelijk ook over alle zee- en strandvonden.

19. In de administratie der Justitie zijn zij gehouden, steeds met de grootste nauwgezetheit te zorgen, dat zij elk en een tegelijk, die regt van hen verlangt, hetzelfde te doen geworden, kort en onvertogen, zoo als getrouwe regters betaamt, zonder aanzien van personen, hetzij rijk of arm, groot of klein, van wat staat of conditie iemand ook zij, zonder gunst, vrees; haat of nijd, simulatie of dissimulatie.

20. Zij zullen vervolgens hunne vonnissen, decreten, ordonnantiën, en appointementen doen executeren, voor zoo verre dit niet bij de Reglementen op de civile en criminele regtsvoering, dan wel andere bijzondere Reglementen op deze en gene zaken, aan eenigere voorafgaande bepalingen onderworpen zij, om kracht van gewijsten te erlangen.

21. Des zal van de vonnissen en andere dispositiën der Raden van Justitie, in civile zaken gewezen, degen die zich dezelve bezwaart rekent, in hooger beroep kunnen komen bij het Hooge Geregtsch Hof, voor zoo verre zulks naar regelen van algemeen regt, is vrijgelaten, of bij bijzondere Reglementen niet is ontzegd; mits het in alle gevallen zaken zijn, eene somma van vijf hondert gulden, zonder interessen en kosten daaronder te rekenen, te bovengaannde, als tot welke somme de Raden van Justitie bij arrest en zonder hooger beroep, wijzen.

22. En in de uitoefening hunner criminele jurisdictie moeten zij, zoo in het aanleggen en vervolgen der zaken, als in het doen executeren hunner vonnissen, zich gedragen naar de bepalingen, desaangaande n het Reglement op de criminele regtsvoering vastgesteld, als welke van dezelfde verpligting zijn, alsof die van woord tot woord in deze instructie waren uitgedrukt.

23. Zij hebben verder de volle bevoegdheid, waar het ook zijn moge, binnen de limieten van hun regtsgebied, de respectieve officieren van justitie bij hunne regtbanken, en d'zelver bedienden, van wege de Hooge (verheid te gelasten, de noodige assistentie te verleen, bij het doen executeren van vonnissen, ordonnantiën en appointementen, alsmede kracht van gewijste erlang behoudende, daartoe den sterken arm bij zich te requireren, waar het vereischt wort.

24. Zij zullen alle misbruik van gezag, excessen, onorgtvaardigheden, knevelarijen, gepleegd door eenig ambtenaar onder hun regtsgebied, voor zoo verre het geen personen of zaken zijn, welke naauwelijk behooren tot de cognitie van het Hooge Geregtsch Hof, beoorlijk naar vereisch van zaken, doen straffen; alsmede alle abuzen en nalatigheden der officieren van justitie en regtsplacitie niet ongecorrigeerd laten, om bij herhaling, dezelve naar verdienste te straffen.

25. Zij zullen mogen verleenen requesten civil, om gereleveerd te worden van alle judicieele fouten, omissiën, verzuimenissen, verloop of verstek van peremptoerdelijken, fatale tijden en andere dergelijke, om te dienen in de processen bij hen aanhangig, of waarvan de kennisneming hun achtervolgens deze instructie toekent.

26. Doch zullen niet mogen verleenen beneficiën van inventaris, brieven of requesten civil tot relevenanten van contracten, substantiële en extrajudiciele bezwarenissen, daaronder begrepen die van een gehouden *judicium profectio et concursio* in cas van insolventie; noch ook brieven van cessie en arteminatie, maar zullen al dezelven verzocht en geexpedieerd worden bij den Gouverneur generaal in lade, met *commissiën* aan dezelve Raden, als den dagelijkschen regter.

27. Dezelve Raden van Justitie worden elk in den hunnen, ook geconsidereerd

als oppervoogden over alle minderjarige erven. Van alle verschillen derhalve, welke bij de plaatselijke Weeskamers mogten ontstaan over het al of niet aanvaarden van eenen onbeheerden boedel, uit welken hoofde of uit welke oorzaak zulks ook zoudt zijn, uitgezond die van eene gestuineerde nulliteit, en daartegen vermeende validiteit van eene acte van uitersten wil, (waarvan nader, zullen de Raden van Justitie kennisnemen, om daarin, zonder vorm van proces, te disponeren, zoo als zij in den geest van de Instructie voor de Weeskamers, en ten meesten voordeele van de daarbij belanghebbenden, oorbair zullen achten; met vrijheid tevens, om wanneer de boedels van dien aard zijn, dat tot derzelve administratie eene dagelijkse, meer bijzondere werkzaamheid wordt vereischt, zoo als voornamelijk in buitenslandschen handeldrijvende negotiehuizen, de Weeskamers daarvan te ontslaan, en daartoe bekwaame, vertrouwde en goeode personen te benoemen, ten einde die administratie te aanvaarden, en nadat dezelve tot liquiditeit zal zijn gebragt, die of aan de belanghebbenden te verantwoorden, dan wel, zoo die nog minderjarig zijn, aan de Weeskamers zelve, om daar te verblijven, tot dat de minderjarigen tot eene gewettigen staat mogen zijn gekomen, alles volgens de dispositie des regters. Al de vorengemelde dispositiën der Raden van Justitie zullen tevens, bij wege van hooger beroep, gebragt kunnen worden ter nadere kennis van het Hooge Geregtsch Hof, om door hetzelfde, zonder vorm van proces, daarin geisponeerd te worden.

28. In gevalle wijders, waar de Weeskamers ter zake eener gestuineerde nulliteit, en daartegen getendeerde validiteit van eene acte van uitersten wil, hetzij zulks gelde het testament, dan wel eene acte condicillair, mits beide in derzelve geuek beschouwd, zich tot het aanvaarden eenes boedels verpligt en gerechtigt mogt oordeelen, zal hetzelfde verschil bij de raden van justitie, langs den ordinairen weg van procederen in civile zaken, moeten worden afgedaan, met vrijheid voor den regter, om het daartoe bij requeste, van wege de Weeskamer gedane verzoek om acte *pro Deo*, te mogen toestaan, zoo wanneer, na een voorloopig onderzoek bevoonden wordt, dat de Weeskamer in de zaak zelve geen klaarblijkend ongelijk heeft.

E dispositie op zoodanig verschil blijft, als in alle gevallen, aan hooger beroep bij het Hooge Geregtsch Hof onderworpen.

29. In geval van klagen en bedenkingen tegen de goede directie en administratie van particuliere voogden, curatoren, administratoren en executeuren, en de daarop gebaseerde actien, ten einde derzelve bij definitief vonnis, als suspect geroemoveerd mogen worden, zullen de Raden van Justitie de bevoegdheid hebben, om bij voorloopig onderzoek, zonder hetwelk in zoodanige gevallen geen ingang in regten verleend zal worden, beyndende dat de klager geen klaarblijkend ongelijk heeft voor het verzoek van provisie, zoodanige voogden, curatoren, administratoren en executeuren te gelasten, behoorlijke cautie ten genoegen des regters te stellen, op pene van bij gebreke van dien, binnen den voorgescrevenen tijd, te zien dat de gelden, effecten en goederen van waarde, ten overstaan van gecommiteerden uit den Raad, onder behoorlijken inventaris van onder hunne beheering worden overgebragt in de consignatiekas, om aldaar te verblijven, tot dat bij definitief vonnis zal zijn bepaald, of al hetzelfde aan dezelve, dan wel aan andere, door den Raad te benoemen personen, of ook aan de Weeskamers zal worden gerestitueerd.

30. Bij de Raden van Justitie zal ook, zonder vorm van proces worden voorzien, door het stellen van bekwaame, vertrouwde en goeode personen tot curatoren, omtrent de goede verzorging en administratie der personen en goederen van de zulken, welke door gebrek van verstandelijke vermogens, schoom meerderjarig, zich zelve noch hunne zaken kunnen verzorgen en waarnemen, mits behoorlijk daarvan blijke; en behoudens hooger beroep aan het Hooge Geregtsch Hof, mitsgaders de verpligting en bevoegdheid voor de officieren van justitie, om, vermeende dat in deze niet wel gehandeld was, het gezag van het Hooge Geregtsch Hof in te roepen, hetwelk daarin, zonder vorm van proces, na verhoor van den Procureur Generaal, zal disponeren naar bevinding.

31. Dezelve Raden van Justitie zijn, ieder in den hunnen bevoegd, op verzoek van naastbestaanden, of wel ter requisitie van de officieren van justitie, tot behoud van de goede orde, wering van openbare zedeloosheid of voorkoming van ongelukken zoodanige personen, welke wegens zinneloosheid, verregaande verkwisting, of andere buitensporige en slechte gedragingen, of voor de samenleving ongeschikt zijn, of dezelve zich onwaardig hebben gemaakt, buiten vorm van proces, op daartoe geschikte plaatsen, onder verzeerde bewaring te stellen, zoo lang zij geene merkbare blijken van beterschap geven; alsmede bekwaame personen te benoemen, tot curatoren over dezelve personen en goederen.

32. Zoodanige autorisatiën zullen echter, ten verzoeken van naastbestaanden, door den regter niet mogen worden verleend, dan nadat de officier van justitie in zijne conclusie zal zijn geoord; ook niet langer mogen worden verleend, dan voor den tijd van één jaar; zullende niettemin prolongatie daarvan kunnen worden gevraagd en verleend, mits telkens niet langer dan voor gelijken termijn, en na den officier van justitie in deszelfs conclusie gehoord te hebben.

33. En zullen de dispositiën, door de Raden van Justitie dienaangaande genomen, onderworpen kunnen worden aan een hooger beroep bij het Hooge Geregtsch Hof, hetwelk buiten vorm van proces, doch niet zonder verhoor van den Procureur Generaal, daaromtrent uitspraak zal doen; des echter, dat de dispositiën, door de Raden van Justitie verleend, dien onverminderd, inmiddels executabel zullen zijn.

34. De Raden van Justitie hebben de bevoegdheid om, op het daartoe gepresenteerde request, en de bijgevoegde verifiatoire bescheiden, hetzij van den man, die zich in ongelenigheid zijner zaken bevindt, zelve, dan wel, zoo iemand overleden is van de erfgename, onder reuunciatie der nalatenschap, of van de boedelreddeers, waar de erfgename uitlandig zijn, of dat zij zelve te gelijk voogden over de minderjarige erven zijn, indien niet met dezelve geen aanwezige meerderjarigen tot de erfenis komen, alsmede van een of meerdere der creditieuren, eenen boedel als desolant, ter administratie over te geven aan de plaatselijke boedelkamer, onder welke ressort of de man is geolomiceerd, of de nalatenschap is komen te vallen; zullende echter, wanneer het verzoek door een of meerder der creditieuren geschiedt, daarop door den regter niet worden gedisponeerd, dan na den man zelve, of na deszelfs dood, de boedelreddeers, alsmede de erfgename, waar die aanwezig zijn, te hebben gehoord, en dat van den desolanten staat blijke.

35. Alle koopbrieven, transporten en overschrijvingen van huizen, tuinen, landerijen, en alle andere vastigheden, hetzij met of zonder de daarop, tot uitoefening van eenige nering of hantering, geplaatste opstellen en gebouwen, of wel van dezelve afzonderlijk, ook van schepen en vaartuigen, gelijk mede alle hypotheken of verbanden van al dezelve vastigheden, mitsgaders de cessiën van zulke hypotheken of verbanden, zullen voor zoo verre die goederen onder of binnen de residentien van de Raden van Justitie gelegen zijn, dan wel de acten gepasseerd worden door personen onder of binnen voorscreven residentien woonachtig, of zich tijdens het passeren aldaar bevindende, op pene van nulliteit, voor en door niemand anders worden gepasseerd, verleden en geexpedieerd, dan voor, mitsgaders onder de handteekening en de bijzondere zegels van twee gecommiteerde leden uit dezelve Raden van Justitie, en elders, gelijkwijze voor niemand dan den resident en deszelfs Secretaris, in gelijker voege.

36. En zulks om te waargorgen, dat bij en omtrent dit alles, het van wege het ene of andere verschuldigde aan 's heeren gerechtigheid voldaan, en niets daarbij geschiedt of gepraactiseerd worde, ten nadeele of in fraude van den lande, of eenderde, noch met voorbijgang of in contraventie van eenige, hetzij algemeene of bijzondere, betrekkelijk dezelve onderwerpen, reeds gemaakte of nog te maken wettigen, reglementen, ordonnantiën en Besluiten der Hooge regering, vermeende dezelve gecommiteerde, op derzelve bijzondere verantwoordelijkheid, weene van al zulke acten te teekenen, veel niet te expedieren, voor en aler hun gebreken is, eensdeels, dat behoorlijk is voldaan aan hetgene geboden wordt, als anderdeels, dat er niets geschiedt of gepraactiseerd worde, hetwelk verboden is, directelijk of indirectelijk.

37. Tot het passeren van alle vorengemelde brieven en verbanden zullen de Commissarissen, ten minste eenmaal om de veertien dagen, op eenen bepaalden tijd vaceren, onverminderd de verpligting, om bij voorkomende omstandigheden, die zulks vereischen, op andere extraordinaire dagen daartoe te vaceren.

38. De Raden van Justitie zijn wijders belast met het algemeene toezigt over de Protocol-kantoren, alwaar de minuten van al zoodanige brieven en verbanden zorgvuldig behooren bewaard te blijven.

39. Insigelijks zullen onder het toezigt der Raden van Justitie, op behoorlijk daartoe ingerigte plaatsen overgebragt en bewaard worden de protocollen der No-

arissen, welke of komen te overlijden, dan wel anderszins die functien verlaten.
 40. Dezelve Raden van Justitie zullen, van drie tot drie maanden, twee Leden uit hun midden committeren, om geassisteerd met den Griffier, eenmaal per week, op eenen anderen dan den ordinairen rotdag, te vaceren tot afdooning van zoodanige zaken, welke bij het reglement op de civile regtsvordering zijn bekend gesteld als kleine zaken, om daarin te doen procederen en te handelen, achtervolgens de bepalingen desaangaande bij hetzelfde reglement voorgeschreven.

41. Zij zullen ook maandelijks, twee Leden uit hun midden committeren om, geassisteerd met den Griffier, zich te vervoegen aan de kantoren der Notarissen onder hun ressort, en aldaar bij vertooning van derzelver protocollen, te onderzoeken, eerstens: of door de Notarissen behoorlijk betracht is, al hetgeen zij volgens hunne zoo algemeene instructie, als bijzondere orders, gehouden zijn, bij het passeren van eenige acte, hoe ook genaamd, in acht te nemen en te doen in acht nemen en tweedens: of behoorlijk is nagekomen al hetgeen van hen, bij de Ordonnantie op het zegel wordt gevorderd, ter ontdekking of zij voor elke acte het vereischte zegel hebben gebruikt, zullende dezelve commissarissen gehouden zijn, van hunne bevinding, met bekendstelling van de nummers der acten, in den loop van elke maand door ieder Notaris gepasseerd, proces-verbaal te doen beschrijven, om, ter eerste vergadering, te dienen voor rapport in nade, ten einde bij denzelfden, naar vereisch van zaken, worde gedisponeerd.

42. Zij zullen ook maandelijks, twee Leden committeren, om de boeien en gevangnissen hunner rechtbanken, alsmede de bijzondere taken der officieren van justitie, binnen de jurisdictie hunner residentie, te bezigtigen, en zich informeren nopens de goede behandeling der gevangenen, ten einde bij proces-verbaal, te dienen van rapport hunner bevinding in nade, ter dispositie omtrent het voorgekomene en geoteerde.

43. Wanneer de Gouverneur Generaal, in of buiten Rade, op eenige voorkomende zaak het berigt of de consideratie enz. van dezelve Raden van Justitie verlangt in te winnen, zijn zij verplicht, met de minste vertaging en meeste nauwkeurigheid en oprechtheid, daaraan te voldoen.

44. De Gouverneur Generaal in nade vermeenende, op het daartoe ontvangen verzoek, eenige provisionele of onbepaalde sursance te moeten verleenen, zullen de zelve Raden van Justitie, nadat hun het besluit zal zijn ter hand gesteld, daarin berusten.

45. Aan elke dezer Raden blijft wel expresselijk verboden, kennis te nemen omtrent personen of zaken, onder de jurisdictie van de anderen behoorende, al geschiedt zulks bij vrijwillige prerogative of onderwerping van jurisdictie, als waaraan geen kracht of waarde mag worden gegeven.

46. Blijvende mettenim, elk dezer Raden van Justitie gehouden, op ontvangst van aanschrijving des anderen, ten dienste der Justitie aan het verlangde en verzochte behoorlijk te voldoen, mitsgaders de een des anderen vonnissen, naar dien vorm en inhoud, te doen executeren, en daarin alle hulp en bijstand te verleenen.

47. De Officieren van Justitie of Fiskalen bij voorgezede Raden van Justitie, zullen hebben moeten bereikt den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren en zullen, alvorens in functie te treden, dien eed achter deze instructie uitgedrukt, afleggen te Batavia in handen van den Gouverneur Generaal in Rade, en elders, in handen van degenen, welke aldaar het gezag voert.

48. Zij staan, met betrekking tot het pachten van eenig financieel middel, of hetzij van medestander, borg of contra-borg van zulke pachters, alsmede het aannemen of genieten van geschenken, giften of gaven, of het dulden dat zulks door hun gezin geschiede, inzonderheid met opzigt tot degenen, welke zij weten dat onder vermoeden van misdaad liggen, of daarvan worden beschuldigd, mitsgaders tot degenen, die zij weten of gelooven van derzelver naasbestaanden, vrienden of begunstigers te zijn, onder dezelve verplichtingen, als de President en Leden der Raden van Justitie, welke bij de artikelen 7 en 8 dezer instructie staan uitgedrukt.

49. Wanneer zij zich, zoo in als buiten hun officie, aan misdrijf mogten schuldig maken, zoodaang dat zij door de Raden van Justitie niet langer geschikt worden geoordeeld tot de waarneming van hun ambt, zullen zij, onder approbatie van den Gouverneur Generaal in Rade, door dezelve Raden van Justitie in hunne bedieningen geschorst kunnen worden.

50. Ingeval van zoodanige schorsing of ziekte, zullen hunne functien worden waargenomen door een van de Leden der Raden, daartoe op voordrag van den President door het collegie te qualificeeren. Zoo ook bij vacature, tot dat door den Gouverneur Generaal, op ontvangst der kennisgeving, naar het voorgeschrevene bij art. 4 dezer instructie, een Officier van Justitie benoemd, en deze in functie getreden zal zijn.

51. Zij zijn, elk in den hinnen, voor de uitgestrektheid van het district en regtsgebied der rechtbank, aan dewelke ieder is opegevoegd, bestemd tot de waarneming, handhaving en bezorging van het regt der Hooge Overheid, waar en bij wien het zelve zal moeten gelden, ter zake van alle strafbare misdrijven, van welken aard ook, ten einde die, of zelve bij den Raad van Justitie te vervolgen, dan wel, waar het personen of zaken gelden mag, die uitsluitend onder de judicature van het Hooge Geretshof staan, den Procureur Generaal onverwijld daarvan de noodige kennis en informatie te doen toekomen, ter inwachting van deszelfs aanschrijving, dan wel voor zoo verre het personen of zaken betreft, omtrent wie en welke de cognitie behoort aan den Landraad of aan de rechtbank van ommegangen, hen met goetdinden der Raden van Justitie, of wel hetzelve Presidenten, over te geven, aan wien zal lijken te behooren.

52. Tot dat einde zijn zij ook, als de hoofden der regtspolitie, voor het district of regtsgebied invoege voorschreven, belast met al wat tot derzelver prompte en krachtigade uitoefening; volgens het reglement op de criminele regtsvordering, behoort en van hen gevorderd wordt, en dit, zoo wel zelve, met allen ijver en alierwegen te betrachten, alsmede zulks gelijkelijk te doen betrachten door al degenen, die bij het gezegde reglement op de criminele regtsvordering, als hunne toegevoegden en ondergeschikten worden bekend gesteld.

53. Al wat derhalve, bij het reglement op de criminele regtsvordering, zoo ten aanzien der regtsvordering, als der regtspolitie, in het opsporeen, aanleggen en vervolgen van zaken, alsmede het doen betrachten van dat alles door hunne daarin ondergeschikten, ter nakoming wordt voorgeschreven, moet gehouden worden, als ware het van woord tot woord in deze instructie herhaald, en dus begrepen te zijn onder den eed, welken zij vóór het aanvaarden hunner bedieningen, moeten afleggen.

54. Tot het waarnemen en aanvaarden van al wat tot de voorschrevene verplichtingen behoort, zullen zij gehouden zijn de hun, zoo wel door President en Leden der Raden van Justitie, als van Gouvernementswege, gegeven bevelen, te gehoorzamen, alsmede op advertentie en requisitie der Residenten, onverwijld die pligten te vervullen, welke het reglement op de criminele regtsvordering van hen vordert.

55. Wanneer door den Raad van Justitie omtrent eenige zaak berigt of consideratie van hen gevorderd wordt, dan wel dat zij zich desaangaande zullen verklaren, zijn zij gehouden pligtmag met allen spoed daaraan te voldoen.

56. Zij zijn ook gehouden, ieder in den hinnen, voor zoo verre het geen personen betreft, welke voor het Hooge Geretshof gebracht moeten worden, op aanschrijving der Residenten, of de Ontvangers van lands middelen, tegen al degenen, welke uit hoofde van nietvoldoening aan hunne verbintenissen, of malatigheid in de voldoening van het verschuldigde aan belastingen, in regten betrokken kunnen worden, het regt en de belangen van de lande waar te nemen, voor te slaan en te bezorgen, zoo als naar stijl en practijk behoort.

57. Zij zullen geen loezing hebben tot de gesloten vergadering van de Raden van Justitie, dan na bekomen verlof, hetwelk hun nogtaans, buiten gewichtige redenen, niet zal mogen worden geweigerd. Zij zullen nimmer bij de besouwen of de liberalien mogen tegenwoordig zijn, maar integendeel zich in en omtrent de waarneming, en uitoefening hunner functien, aan de orders en dispositien van Raden moeten onderscherpen, alsmede bij den President gerequireerd zijnde, zich daarvan niet mogen onttrekken.

58. Zij zullen op eigen gezag, niet mogen openbaren hetgeen behoort geheim te blijven, bijzonder ook niet hetgeen hun in de informatien zal voorkomen ten laste van deze of gene personen, verder of anders dan hun pligt vereischen zal.

59. Zij zullen uit geneerale verdelingen, mulcten, boeten of breuken, eenig ander aan- of voordel mogen genieten, dan bij de wet bepaald, en hun bij regterlijk gewijsde toegekend zal zijn; zij zullen zich wel zorgvuldig hebben te wach-

ten van, op welke wijze ook, over eenige zaak in compositie te treden, of te gedogen, dat zulks door hunne onderhoorigen straffeloos geschiede, op poene van deswege bij de Raden van Justitie geoordeeld, en zelve gestraft te worden met verbeurte van hun ambt, en zoodanige zwaardere en infamere straf, als volgens de reeds bestaande of nadere uittegeven wetten, op de misdaad van concussie, naar vereisch van zaken, zal behooren te worden opgelegd.

60. Zoo zeer tevens in hen gelijkwijze strafbaar is alle misbruik van gezag, hoe ook genaamd, directelijk of indirectelijk gepleegd, even zeer zijn zij ook gehouden, omtrent al hetzelve door anderen gepleegd, de meeste werk- en waakzaamheid te gebruiken, ten einde alzulks niet ongestraft blijve. Doch wanneer zulks betrekking mogt hebben tot Gouverneurs, Residenten, Opperhoofden en Gezaghebbers, zullen zij naar aanleiding van het gestatuerde bij art. 68 van de Instructie voor het Hooge Geretshof, onverwijld van hunne wetenschap den Gouverneur Generaal kennis geven, met verplichting tevens, om ook den Procureur Generaal gelijkijdig van het een en ander te informeren.

61. Zij zullen moeten houden, volledige aantekening van alle gevangenen en andere in bewaring genomen personen, en daarbij bekend stellen de oorzaken, waarom, of over wat misdrijf, en op last van welke autoriteit, politieke of justitie, zulks' zij geschied; voorts, alle drie maanden, den Procureur Generaal een nauwkeurig afschrift van dezelve aantekeningen of registers zenden, onder bijvoeging van alle inlichtingen en daartoe strekkende aanmerkingen.

62. Zij zullen almede, een nauwkeurig register houden, van alle bij hen behandeld wordende zaken, geene hoegenaamd uitgezonderd, met duidelijke bekendstelling van derzelver aard, de daarin betrokkenen, van hetgeen daarin is geschied of verrigt, met aantooning van den voortgang der zaak, mitsgaders wanneer, door wien en hoe zelve is afgedaan, voorts almede van dit register alle drie maanden den Procureur Generaal een getrouw afschrift zenden.

63. De opzendingen, bij de twee voorgaande artikelen voorgeschreven, moeten beschouwd worden als bloote kennisgevingen zonder eenige verdere uitwerking, maar gedeeltelijk om den Procureur Generaal te onderrigten nopens den staat der justitie en regts-politie door geheel India, en wijders om te dienen tot verantwoording der Officieren van Justitie wegens hunne werkzaamheden en verrigtingen, de gedurende de drie verstreken maanden. In al hunne verplichtingen, zoo bij deze instructie als bij het reglement op de criminele regtsvordering uitgedrukt, moeten zij zich niet alleen beschouwen, als den Procureur Generaal dienstbaar te moeten zijn in het geven van alle narigt, kennis of wetenschap, maar ook als ondergeschikten en verantwoordingschuldigen, ten einde hem in staat te stellen, om zijn ambt en pligt te kunnen betrachten, en omtrent alle malatigheid of verzuim bij het Hooge Geretshof voordragt te kunnen doen, om naar vereisch van zaken te voorzien.

Van de Griffiers bij de Raden van Justitie voormeld.

64. De Griffiers zullen moeten hebben bereikt den ouderdom van twee en twintig jaren, en zullen alvorens in functie te treden, den eed achter deze instructie uitgedrukt, moeten afleggen, te Batavia in handen van den Gouverneur Generaal in Rade, en te Samarang, Sourabaya, enz. in handen van degenen, welke aldaar het gezag voert.

65. Zij staan, met betrekking tot het pachten van eenig financieel middel, of het zij van medestander, borg of contraborg van zulke pachters, alsmede het aannemen of genieten van geschenken, giften of gaven, of het dulden dat zulks door die van hun gezin geschiede, alsmede het geven van eenig advies, onder dezelve verplichtingen, als de President en Leden van den Raad van Justitie, welke bij art. 7 en 8 dezer instructie zijn uitgedrukt.

66. Zij staan onder de orders van President en Leden respectievelijk, en zullen in de waarneming hunner bediening, de bevelen van die collegien stiptelijk gehoorzamen.

67. Wanneer zij zich aan eenige misdaad, hetzij in officie of daar buiten, schuldig maken, zoodaang dat zij door de Raden van Justitie niet langer geschikt worden geoordeeld tot de waarneming van hun ambt, zullen zij onder approbatie van den Gouverneur Generaal in Rade, door dezelve Raden van Justitie, in hunne bedieningen geschorst kunnen worden.

68. Ingeval van zoodanige schorsing, alsmede van ziekte, zullen hunne bedieningen worden waargenomen door Gezworenen klerken.

69. En bij een dijnltief vonnis ten hunnen nadeele, gelijk mede bij een andere vacature, zal door de Raden van Justitie gehandeld worden, als omtrent andere vacatures bij art. 4 en 50 is gezegd.

70. Zij zijn bestemd, tot het bijwonen van de vergaderingen en terzittingen van de Raden van Justitie, ook van alle commissien en comparitien, daartoe voortvloeiende.

71. Ets zullen zij zich niet vermogen te absenteren, of buiten de residentie der Raden van Justitie te begeven, zonder weten en goedvinden van den President, bij wien zij ontboden zijnde, verplicht zijn onverwijld te komen.

72. Zij zullen voorts, bij eene vergadering der Raden getrouwelijk opteekenen en beschrijven, om daartoe het register der resolutien van de Raden te formeren, al wat in Raden zal worden goedgevonden en verstaan, geordonneerd en gedisponeerd; daarbij behoorlijk innemende alle missives en stukken, bij dezelve zitting ingekomen en verhandeld, alsmede de gearresterde missives, rescriptien en rapporten, om daarna door hen geschreven, geteekend en met het klein zegel van den Raad gesloten zijnde, verzonden te worden; en wijders alles, wat hun bij den Raad gelast zal worden, om aldus van het in elke vergadering verhandelde een volledig geheel te presenteren.

73. Zij zullen dezelve registers, zoo geheel als gedeeltelijk, bewaren in eene gesloten kas, en daarvan den sleutel onder zich houden, met verbot om aan iemand anders, dan alleen aan den President en Leden van den Raad, toegang of inzage der registers te verleenen.

74. Op vordering van den President, of bij deszelfs afwezen, van het in deszelfs plaats fungerend waardslid, zijn zij gehouden dezelve registers te vertoonen, om in Rade nagesagen of getaxamineerd te worden.

75. Zij zullen ook, in een afzonderlijk register, eigenhandig aanteeekenen en beschrijven alle secreete resolutien en deliberatie, volgens de hun door den Raad gegeven bevelen, om al hetzelve, met de daartoe behoorende stukken, in eene secreete kas zorgvuldig te bewaren en geheim te houden; terwijl de sleutel die kas zal moeten blijven onder den President, om alleen door denzelfden, ten overstaan van twee Commissarissen, geopend te worden.

76. Zij zullen de onderscheiden civile rollen behoorlijk verzamelen, om dezelve vervolgens tot boekdelen van bekwame grootte te doen vervaardigen, en aldus te bewaren; daarbij alle deelen, verzoeken, conclusien, presentatien, protestatien en al wat in regten geschied is, mitsgaders 's Raads appointementen en dispositien, naauwkeurig aanteeekenen, en tevens innemende al wat volgens stijl en practijk of ordonnantie van den Raad zal behooren daarbij gevraagd te worden.

77. Ingeval ook de minuten van alle civile zoo provisionele, interlocutoire als definitieve vonnissen in aparte boekdelen bijeen houden, onder bijvoeging van behoorlijke registers der personen, tusschen welke dezelve zijn gewezen.

78. Alsmede alle civile processen-verbaal, houdende 's Raads daarop verleende willige condemnatie, of appointementen condemnatoir, buiten de rolle, met eenen exacten naamwijzer der partijen.

79. Zij zullen in gelijkijze voege, onder den naam van *Civile-request-rol*, onafgebroken vergaderen alle requesten, behorende tot geregtszaken, met de daarop gevallen zoo provisionele als definitieve dispositien, ordonnantie en appointementen, om kopijelijk te kunnen worden gerepodeerd, waar en aan wien zulks behoort.

80. Zij zullen de processen-verbaal der criminele terzittingen, met de daartoe behoorende stukken naar de orde des tijds, bij elkanderen leggen, om ook aldus, onder behoorlijk register der namen van de daarbij betrokkenen, tot boekdelen vereeuigd te worden.

81. Zij zullen geene vonnissen, ordonnantie, decreten, appointementen, zoo van zaken die ter rolle hebben diende als anderszins, mitsgaders eenige missives of extracten uit de resolutien mogen teekenen, veelmin openbaar maken, aan iemand gedeedeelen, verzenden of uitreiken, dan na resumtie van den Raad van den President, en nadat het openbaar of kennelijk maken zal zijn geordonneerd; ten ware de Raad moet goetdinden, het een of ander zonder resumtie te gelasten.

82. Tevens zijn zij gehouden, om partijen of hare Procureurs, uiterlijk binnen den

tijd van drie dagen, hunne acten judicieel te leveren, op pene van alle schaden, die daaruit zouden resulteren, te moeten vergoeden, en daarenboven bij den raad gecorrigeerd te worden.

83. In gelijker voege zullen zij moeten zorgen, dat aan de respectieve Procureurs, welke visie, en des noods kopij, van partij's schriften en documenten verzoeken, dadelijk na het afloopen der rolle de visie gegeven worde; en dat ten laatste acht dagen, naar de uitgebreidheid der zaak, exacte en leesbare kopijen zoowel van de gezegde schriften als van gemelde documenten verleid worden.

84. Met dien verstande nochtan, dat alle acten, appointementen en decreten, in zaken het regt der Hooge overheid of den Officier van Justitie rakende, vooraf ten spoedigste zullen worden gecommitteerd, zonder dat daarvan eenig salaris zal mogen worden gevorderd, ten ware de tegenpartij in de kosten verwezen wierd.

85. Wanneer de Raad mogt goetdienen iemand acte *pro Deo* te verleenen, zullen zij ook gehouden wezen de zoodanigen om Godsloon te dienen, zonder iets daarvoor af te nemen, ten ware dezelve triumfeerden met de kosten.

86. Zij zijn verplicht, tegen alle rol-dagen te zorgen, dat voor President en Leden van den Raad, behoorlijke afschriften der rollen in gereedheid zijn.

87. Zij zullen niet in Raad mogen tegenwoordig zijn, bij de resumtie en het afdoen van zaken of processen, hen persoonlijk dan wel iemand hunner maagschap of affiniteit rakende.

88. Zij zijn gehouden, de Commissarissen ter enquete van wege den Raad te assisteren bij al derzelver zittingen en vacatiën in criminele zaken, onder stipte nakoming van hetgene hun daarentrent bij het Reglement op de criminele rechtsvordering is voorgeschreven.

89. Zij zullen ter grille, in onderscheidene vakken doen bewaren alle zakken, stukken en munimenten, die de justitie zoo in het civile als criminele aangaan.

90. Zij zullen wel hebben te letten, dat de processen behoorlijk worden gefourneerd, en in zakken gedaan, achtervolgens den inventaris; alsmede dat, na het fournissement, in de zakken niets worde veranderd, noch bij het proces gevoegd, tenzij op ordonnantie van den Raad partijen daarop gehoord zijnde.

91. Iets zullen zij geene processen ter fournertafel mogen brengen; tenzij die, als voren, ter wederzijde behoorlijk zijn gefourneerd.

92. En nadat die zakken eens onder den Raad gediend en geleverd zijn, zullen zij dezelve noch voor, noch na de uitspraak, aan partijen weder mogen laten geven, zonder consent van den Raad, noch daarvan inzage laten nemen, dan ten overstaan van henzelve of van den Gezworen klerk, opdat er geene stukken verwisseld of verloren worden.

93. Wijders zullen geene processen gefourneerd mogen worden, tenzij op den omslag of rugge van ieder der stukken, de namen en qualiteiten van de colligantien, mitgaders de namen der Procureurs geschreven staan; zijnde de Griffiers gehouden, dadelijk na het fournieren van die stukken, dezelve te examineren en bij bevinding dat aan dezen last niet is voldaan, den Raad daarvan kennis te geven, ter inwinning van deszelfs orders.

94. Zij zullen ook bevoegd en verplicht zijn, door de Deurwaarders te doen intzen en onder zich te ontvangen de boeten, waartoe, ter zake van relief van judicieele verzuimenissen en wat dies meer, de condemnatiën bij den Raad zijn verleend, van dat alles behoorlijke aantekening en boek houdende, ten einde die gelden van zes tot zes maanden aan den lande te verantwoorden.

95. Tot waarborg eener rigtige nakoming daarvan, zullen zij verplicht zijn, telken dage, aan te teekenen aan wien eenig request civil tot relief van eenig judicieel verzuim, alsmede tegen wien eenige condemnatie tot boete, ter zake voorschreven, is verleend, en wanneer de gelden zijn ontvangen, ten einde een getrouw afschrift dier aantekeningen, alle zes maanden juist, aan den Officier van Justitie aan te bieden, om door denzelfden, na confrontatie met de civile rollen en processen-verbaal, ter grille voor het accord bevondene geteekend, aldus door den Griffier aan de plaatselijke Hoofdadministratie overgegeven te worden, ter behoorlijke verantwoording der penningen.

96. Van condemnatiën tot geldboeten, die, buiten de gevallen van een definitief vonnis, bij den Raad tegen iemand worden verleend, ter zake van plichtverzuim of andere ongeregeldeid, zal door den Griffier, dadelijk na de resumtie, ten behoeve van het land, een extract, die condemnatie inhoudende, aan de plaatselijke Hoofdadministratie worden uitgereikt, om door dezelve, na genomen aantekening, de invoering daarvan den Officier van Justitie op te dragen.

97. Ter gemoetkoming der Gecommitteerde leden tot het passeren en doen expedieren van de transporten of overschrijvingen van vaste goederen, hypotheccatiën, of verhanden van dezelve, wordt den Griffieren respectievelijk gelast, de volgende bepalingen in acht te nemen:

1°. Dat, om de ingezetenen, zoo omtrent het koopen van vaste goederen, als het uitzetten van gelden op dezelve, alle mogelijke zekerheid te waarborgen, bij alle voorvallende hypotheccatiën, de Griffiers zulks niet alleen, zoo op de originele koop- of andere brieven van eigendom, maar ook in het protocol der eigendomsbrieven, ter zijde zullen moeten aantekenen, met aanwijzing van den datum en het folium of nummer, waarop of waarmede de verbandbrief in het protocol of register van dergelijke acten van hypotheek of zoogenaamde raads-kennissen is ingenomen dan wel geregistreerd.

2°. Dat zij insgelijks, ook bij het afbetalen en roeijen van eenige schuldbrieven of hypotheccatiën, zulks mede telkens, niet alleen op dezelfde acten in het protocol der raads-kennissen, maar ook in andere transport of koopbrieven, zelve zullen moeten aantekenen.

3°. Dat, bij het doen van transport of overschrijving van eenige vaste goederen, de koop- of andere eigendomsbrieven aan Gecommitteerde leden door de Griffiers niet zullen mogen worden aangeboden om geteekend of gezegeld te worden, voor en aler door de Griffiers, onder hunne handteekening, op den rug dier brieven zal zijn bekend gesteld, dat 's heeren gerechtigheid is voldaan en ontvangen, alsmede, dat wegens dien koop of andere overschrijving, de behoorlijke aantekening op den vorigen eigendomsbrief is gedaan, met aanwijzing van den datum en het folium of nummer, waarop of waarmede de nieuwe acte van transport is geregistreerd. Zijnde het ten ernstigste verboden, eenige acte van transport of overschrijving te teekenen of te verzegelen, zonder eene vooraf op de acte, invoege voorschreven, geplaatste aantekening van den Griffier.

4°. Dat, in gelijker voege en onder hetzelfde verbod, aan Gecommitteerde leden geene acte van verband, hypotheek of zoogenaamde raads-kennissen, ter onder-teekening en verzegeling zal mogen worden aangeboden, voor dat door den Griffier, onder deszelfs handteekening, op dezelve acte, als ook op den laatste eigendomsbrief, de behoorlijke aantekening van dit verband is geschied, met bekendstelling van den datum, het folium of nummer, waarop of waarmede deze uit te geven acte is geregistreerd.

5°. Dat, met betrekking tot alle dienstbaarheden of servituten op huizen, erven, gronden of landerijen, tijdens dezelve door verkoop of versterf van eigenaar veranderen, bereids liggende, of nieuwlings gelegd wordende, telkens bij elke acte van transport of overschrijving, niet slechts in algemeene bewoordingen zal worden gesteld, dat de koper of nieuwe eigenaar, zal moeten geheugen en gedooget de servituten, op het perceel liggende, zonder aanhaling, waarin die bestaan, maar dat dezelve servituten of dienstbaarheden met derzelver eigenlijke namen uitgedrukt en kennelijk omschreven moeten worden; en

6°. Dat in de registers der transporten, overschrijvingen, en hypotheccatiën, niet alleen geheelijk uitgeschreven en bekend gesteld moeten worden de namen dergenen, die in qualiteit van secretarissen, vendumeesters, erfgenamen, executeuren, voogden of andere gemagtigden compareren, maar ook gelijker wijze de namen der principalen, hetzij levende of overledene, in welker plaatsen en namen de comparanten het een of ander verrigten, zijnde het wel ernstig verboden, om eenige van zoodanige acten of brieven te teekenen of te verzegelen, waarin zonder dat de namen en qualiteiten geheelijk zijn uitgeschreven, de letters *q. q.*, dan wel de woorden *eum suis*, of in derzelver plaatse de letters *e s.* gevonden worden.

7°. Te dezen aanzien zullen de Griffiers, daarenboven gehouden wezen tot gerechtigde dergenen, die genegen zijn eenige vaste goederen te koopen, op hunne begeerte en zonder hen noodloos op te houden, niet alleen bij de protocollen na te

zien, of dezelve niet reeds bezwaard, of ook aan anderen verkocht en getransporteerd mogten zijn, maar ook des gerequireerd wordende, daarvan een schriftelijk bewijs, met hunne gewone handteekening bekrachtigd, af te geven. Zullende de Griffiers voor elk protocol, dat nagezien, en ieder schriftelijk bewijs dat door hen afgegeven wordt, twaalf stuivers van den requirant mogen genieten.

99. Zij zullen tevens geene kopijen van enigen koop- of anderen eigendomsbrief of acte van transport, onder voorwendsel, dat de originele verloren zoude zijn, mogen uitgeven dan op autorisatie der Raden van Justitie, op het daartoe schriftelijk gedane verzoek.

100. De Griffiers zijn verder persoonlijk belast met de zorg, dat onder inachtneming van al de gezegde voorschriften, door hen geen blijk worde gegeven van de minste onverschilligheid of nalatigheid, in het volledig opmaken der registers met de daarbij bevolen aantekeningen; zullende zij wegens de schaden, die door contrarie handelingen blijken veroorzaakt te zijn, persoonlijk in regten aansprakelijk zijn, en tot de vergoeding daarvan kunnen verwezen worden.

101. Zij zijn ook belast met het dagelijkse loozigt van de protocollen der Notarissen, onder de bewaring der Raden van Justitie overgebracht, en zijn bevoegd om den genen, die aantoonen naar regten daartoe gewettigd te zijn, extracten of kopijen, onder hunne handteekening, uit te geven, met stellig verbod niettemin, van aan iemand anders, wie hij ook zij, en omtrent wiens bevoegdheid tot zulke vordering maar de minste twijfel is, enige inzage, opening of toelichting, veelmin eeuwig afschrift of extract, hetzij al of niet geauthenticeerd, af te geven, zonder vooraf bekende autorisatie des regters. Zullende de Griffiers bij de minste overtreding van dit verbod, door den regter tot eene boete worden verwezen van drie honderd guldens voor de eerste reize, en voor de tweede reize, van hun ambt worden ontzet.

102. En zullen zij wijders, omtrent het opstellen van extracten, zich moeten gedragen naar de orders, die hieromtrent den Notarissen gegeven zijn en voor het een en ander niet meerder mogen rekenen, dan hetgene den Notarissen bij het Reglement omtrent het salaris is toegezegd.

Van de Gezworen Klerken.

103. Opdat een ieder des te beter geriefd worde, zal elken Griffier, op voordragt van de Raden van Justitie, naar gelang der werkzaamheden, een of twee Gezworen klerken worden toegevoegd, dewelke door den Gouverneur Generaal zullen worden aangesteld, en alvorens in functie te treden, in handen van den President van den Raad, den eed zullen afleggen, welke achter deze Instructie staat uitgedrukt. En bij vacature handelen de Raden daarin, zoo als omtrent andere vacaturen, bij deze instructie in art. 4, 50 en 69 is vastgesteld.

104. Zij staan onder de directe bevelen van de Griffiers; zij moeten derzelver aanmerkingen wegens tekortkoming in hunne verplichtingen gehoorzamen, en zich naar dezelve schikken, verbijvende het aan de Griffiers om, bij gebreke van zulke gehoorzaamheid, den Raden van Justitie daarvan kennis te geven, om bij dezelve te worden gedisponeerd naar vereisch van zaken, zelfs tot ontzetting van hunne bedieningen. Blijvende niettemin de Griffiers, als de hoofden der grille, aansprakelijk voor de aldaar plaats hebbende verzuimen.

105. De gezworen klerken zullen, dagelijks van des morgens ten zeven tot des namiddags ten een ure, zich ter grille moeten laten vinden, ten einde partijen of belanghebbenden behoorlijk te gerieven, en de zaken te expedieren, volgens de hun door de Griffiers gegevene orders.

106. Zij zijn ook gehouden, bij absentie of ziekte van den Griffier, alles in dier voege waar te nemen, als hierboven omtrent deszelfs werkzaamheden en verplichtingen staat geordonneerd.

107. Zij zullen ook acht geven, dat de verdere klerken ter grille, dagelijks op voorschreven bestemde uren, buiten ziekte of verkenge consent, aldaar verslijnen en verblijven, tot verrigting van het hun te geven schriftwerk; dat zij geene buitensporigheden of ongehoorzaamheden bedrijven, met vrijheid om hen te corrigeren, en, ziende dat zulks vruchtloos blijft, de dispositie van den Raad te verzoeken, om hen van de grille te verwijderen.

108. Van deze ondergeschikte klerken zullen zij de twee oudsten en bekwaamsten den Raad aanbieden, om met eeden te beloven en zweren, dat zij naarstig zullen toezien, dat in het registreren en kopiëren van schriften, missives, bevelen, ordonnantiën, acten of andere stukken, geene fouten of verzuimen begaan worden, en daarom de uit te geven kopijen, mel alle aandacht naauwkeurig zullen collationeren, en daarvoor teekenen, alvorens dezelve den Gezworen klerken, dan wel den Griffiers ter teekening aan te bieden. En zullen zij gehouden zijn, deren eed stipitelijk te achtervolgen op pene van arbitrairlijk bij den Raad gecorrigeerd te worden.

109. Elk der gezworen klerken zal gehouden wezen, eigenhandig te registreren en in te boeken alle secreta notulen, besognes, met de daartoe behoorende stukken en zulks geenszins door anderen mogen laten doen, wanneer hun bij absentie of ziekte van de Griffiers, door den Raad een of ander dergelijks wordt opgedragen; en daarvan geene afschriften hoegenaamd mogen afgeven, dan wanneer nu ten wiens behoeve hun zulks in rade wordt gelast; voorts dezelve registers en stukken in de secreta kas moeten leggen en inmiddeels wel zorgvuldiglijk geheim houden.

110. De Gezworen klerken zullen naarstiglijk toezien, dat geene handteekeningen, concepten, missives, munimenten, acten, documenten, schriften, certificaten, appointementen, interrogatoriën, extracten, notulen, vonnissen, verbalen, dispositiën, of wat dies meer, ter grille buiten derzelver vakken verblijven of slingeren, alsmede dat daarvan geene kopijen, extracten, zoo simple als geauthenticeerde, genomen of afgegeven worden, zonder last van den Griffier, volgens de bevelen en de intentie der Raden van Justitie of derzelver President.

111. Des eersten Gezworen klerks voornamelijk verplichting zal nog wezen, om bij alle comparatiën, dewelke voor Commissarissen uit den Raad in civile zaken, met welk oogmerk ook, gehouden worden te assisteren; om van al het daarbij voorgvallende en geseoigneerde, volgens het goedvinden van Commissarissen, bij het proces-verbaal, aantekening te houden, ten einde de Raad, bij ontvangst van rapport, volledig worde ingelicht, zullende hij bij ziekte of andere verhindering, daarin vervangen worden door den Griffier.

112. Ook zal hij, bij het overlijden van een der Procureurs, op order van den Raad, of deszelfs President, zich behoorlijk met getuigen geadsisteerd, moeten verzoeken in het sterfhuus, om aldaar exactelijk te inventariseren en van daár ter grille over te brengen alle stukken, acten, documenten, schriften, kopijen, en wat dies meer van processen, welke de overledene loopende had, om aldus ter grille te verblijven, tot dat dezelve kunnen worden uitgereikt aan den nader, in elke zaak, als acceptant aangestelden Procureur. En zal dezelve inventaris voor rapport den Raad, ter eerster zitting, worden aangeboden, tot afwachting van deszelfs dispositie.

113. Nog is hij gehouden, maandelijks eene behoorlijke memorie of advys-rolle van de processen, die in staat van wijzen zijn, te formieren; dezelve steeds aan te vullen, en voor den President op de fourneer-tafel in gereedheid te hebben.

114. De Gezworen klerken zullen, van nu voortaan, zich moeten onthouden, van het opmaken ter grille van eenige notitiën van onkosten, zoo ten behoeve van de Griffiers, als van hen zelve en de Deurwaarders, mitgaders van het daarbij door de Praktijks verdiende salaris, om daarna dezelve notitiën, hetzij met of zonder approbatie en taxatie des regters, den Deurwaarder ter invoering in handen te stellen; wordende zoodanige handeling van nu voortaan verboden, met vrijlating voor de Praktijks, om hunne declaratiën zelve op te maken en die aan hunne meesters, ter voldoening aan te bieden. Doch, bijaldien de Praktijks geenoorzaakt zouden mogen zijn, hunne meesters of partijen te dagvaarden tot het overnemen van declaratiën van salaris, verschotten en proceskosten, met vrijlating om dezelve te dimineren; of ook dat de voornoemde meesters, dan wel partijen, mogten komen te klagen over het bovenmatige van dezelve declaratiën, reeds betaald of nog te betalen; zullen zoodanige declaratiën, op last van den Raad, door den Gezworen klerk, op kosten van ongelijk, met de vastgestelde salaris-lijst worden geconfronteerd, en de onderscheidene posten, naar die lijst, op den kant worden gedresseerd, mitgaders hetzelve exactelijk gedaan zijnde, al zulke declaratiën aan den Raad, ter taxatie, approbatie en onderteekening worden overhandigd; zullende de Gezworen klerk voor het voorschreven nazien en dresserden worden gesaericerd, in voege, als bij de salaris-lijst is gecompreseed.

115. En voor zoo verre moet bevonden worden, dat bij den Gezworen klerk, dienaangaande eenige mecesses of excessen begaan waren, zal hij deswege arbitrairlijk gestraft worden.

116. Verder zullen, zoo wel de Griffiers als de Gezworen klerken, moeten in acht nemen, dat van al hetgeen ter Griffie gerequireerd, geexpeedeerd en afgegeven wordt, uitgezonderd de zaken, waarin bij den Raad is verstaan, bij acte *pro Deo* te la en procederen, telkens worden georderd en betaald, het daartoe zoo aan zegels verschoten geld, als het bij de salaris lijst beraamde regt; zonder dat zij deswege op eenigerhande maniere de Procureurs of iemand anders zullen mogen crediteren, op pene dat nadere, ten behoeve der Griffiers of Gezworen klerken uitgegeven notitien van salaris of onkosten en verschotten aan zegels, bij den regter niet gevalideerd mogen worden.

117. Overigens zullen de Gezworen klerken zich niet buiten de stad mogen begeven, zonder verkregen toestemming van den President, en zijn gehouden om bij den President geroepen zijnde, dadelijk te komen.

Eed voor den President en Leden der voornoemde Raden van Justitie.
 »Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot President (Lid) in den Raad van Justitie te enz, te worden benoemd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstdezelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn, dat ik mijn ambt als President (Lid) in den Raad van Justitie, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheit zal waarmaken; dat ik mij in alle zaken bij den Raad voorkomende, in het regtspreken en adviseren, zal gedragen met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder daarin aan de partijen eenige gunst of ongunst toe te dragen, en zonder mij daarvan te laten aftrekken, door eenige beweegredenen hoegenaamd; dat ik ook, om iets hoegenaamd, in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie voor de Raden van Justitie, reeds gemaakt, of nog te maken.

«Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.»
Eed voor de Officieren van Justitie of Fiskalen bij voorsz. Raden van Justitie.
 »Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Officier van Justitie of Fiskaal in den Raad van Justitie te enz, te worden benoemd, direct of indirect, aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstdezelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn, dat ik mijn ambt, als Officier van Justitie of Fiskaal, met alle vlijt en naarstigheit zal waarmaken; dat ik, zoodra eenige misdaden of vermoeden van misdaden, ter mijner vervolging staande, tot mijne kennis zullen zijn gekomen, daarvan, zonder uitstel en zoo veel mogelijk, de regte waarheid zal trachten op te sporen en doen hetgeen mijn ambt vereischen zal; dat ik daarin zal te werk gaan met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder den schuldige, zijne vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder den onschuldige te kwellen, dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen, de Instructie voor de Raden van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

«Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.»
Eed voor de Griffiers bij voorsz. Raden van Justitie.
 »Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier bij den Raad van Justitie te enz, te worden benoemd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstdezelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn ambt, als Griffier bij den Raad van Justitie, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheit zal waarmaken, dat ik getrouwelijk en met alle oprechtheid zal aantekenen, al wat mij, bij den Raad van Justitie of door Commissarissen, zal belast worden; dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt behooren zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal openbaren de gevoelens van de Leden van den Raad of Commissarissen, noch hetgeen in de informatie mij zoude mogen voorkomen, of iets anders hetgeen geheim behoort te blijven; dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie, voor den Raad van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

«Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.»
Eed voor de Gezworen klerken.
 »Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Gezworen klerk bij den Raad van Justitie te enz, te worden benoemd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik mijn ambt, als Gezworen klerk bij gezegden Raad, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheit zal waarmaken; dat ik getrouwelijk en met alle oprechtheid zal aantekenen, al wat mij bij den Raad of door Commissarissen, zal belast worden; dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt behooren, zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal openbaren de gevoelens van de Leden van den Raad of Commissarissen, noch hetgeen in de informatie mij zoude mogen voorkomen, of iets anders, hetgeen geheim behoort te blijven; dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie, voor den Raad van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

«Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.»
 Aldus gearresteerd, bij Hunne Excellentie de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, 10 Januarij 1819.

Mij bekend.
 De Secretaris Generaal,
 R. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, no. 6, (Staatsblad no. 20.)

PROVISIONEEL REGLEMENT op de Criminele regtsvordering bij het Hooge Gerechtshof en Raden van Justitie.

Algemeene bepalingen.
 Art. 1. Niemand mag wegens misdad, in regten betrokken worden, dan volgens de wetten en reglementen, en op de wijze, zoo als die hierna zal worden omschreven.
 2. De Criminele Justitie kan alleen worden geoefend door de regtbanken, tot dat einde daargesteld, en de Criminele regtsvordering zal gelijkewijls niet geschieden, dan door de ambtenaren daartoe bevoegd verklaard.
 Over de beambten der Regts-politie, hunne ondergeschikten en toegevoegden en derzelver werkzaamheden.
 3. Behalve de zaken en personen, omtrent welke de Procureur Generaal, volgens gemaakte bepalingen, zelf wordt geroepen om bij het Hooge Gerechtshof het regt der Hooge Overheid waar te nemen en te bevorderen, is het dadelijk toezigt over de Criminele regtsvordering, of het vervolgen der misdaden en het vorderen van straf, alsmede over de Regts-politie, of het opsporen der misdaden, der schuldigen en bewijzen, aan hem als hoofd van beide toebetrouwd, om te zorgen dat, over geheel Indië, beide behoortlyk worden betracht en behartigd door de hem daartoe ondergeschikte ambtenaren.
 4. Tot de uitoefening van de criminele regtsvorderingen en van de regts politie voor de uitgestrektheid van de Jurisdicte der Raden van Justitie, worden geroe-

pen de daar bij tot de waarneming van het regt der Hooge Overheid aangestelde Officieren van Justitie, onder den naam van Fiskaals.
 5. Aan hem zijn ondergeschikt alle ambtenaren of bedienden van politie, onder welke benaming ook, daargesteld tot het opsporen van overtredingen en het ontdekken van de daaraan schuldigen.
 6. Alle, zoo hoegere als lagere plaatselijke autoriteiten zijn verplicht, om bij het vernemen, van eenige misdad of inbreuk op de Wetten van den lande, te doen, al wat noodig is, om van het bestaan daarvan te doen blyken, de daders ter overlevering te achterhalen en ter bereiking dier oogmerken, de beambten van politie werkzaam te doen zijn; blyvende dezelve autoriteiten verantwoordelyk voor al hetgeen, waarmintrent zij, van wege den Procureur Generaal, ten dienste der regts-politie geadvleerd worden.
 7. De Hoofden der Inlanders, Chinezee en Mooren, de Wijkmeesters zonder onderscheid, mitsgaders de Hoofden der kampongs, de Mandoors der landerijen en derzelver kamngs, worden in deze hunne betrekkingen beschouwd, als toegevoegden en ondergeschikten aan de Officieren van Justitie, en zijn dus, op hunne verantwoordelykheid, aan diegenen van dezelve, onder wie zij behooren, verplicht en gehouden, om naauwkeurig te doen letten en waken op alle inbreuk en overtreding der Wetten; voorts, bij de ontwaring van iets dergelyks, alles te verrigten, wat strekken kan om daarvan te doen blyken en de daders op te sporen en te achterhalen, elkanderen daarin den krachtigsten bijstand te verlenen en te doen verlenen, en tevens zonder vertoeven, den naastzijnde beambte van politie te waarschuwen, ter dadelijke volbrenging zijner ambtsverplichtingen; al ware het buiten de grenzen van het anderszins hem aangewezen district.
 8. Alle Residenten en plaatselijke autoriteiten zijn niet alleen gehouden, om op de minste ontwaring, de beambten van politie werkzaam te doen zijn; maar ook, waar het belang der zaak alreeds zulks vereischt, onverwijd daarvan kennis te geven aan den Officier van Justitie. Zij zullen ook alle aangiften, klagen, rapporten of denunciatien, hoe of op welke manier dezelve worden gedaan, ontvangen, zonder vrijheid om dezelve elders over te wijzen, en voorts verplicht zijn, daarvan proces-verbaal op te maken, daarbij den aard en de omstandigheden der overtreding, mitsgaders den tijd wanneer, en de plaats waar dezelve is begaan, alsmede de bewijzen in indicien ten laste der vermoedelyk schuldigen, zoo naauwkeurig als mogelijk, beschrijvende.
 9. Zij zullen voorts, dezelve processen-verbaal, met alle toebehoorende stukken, binnen den tijd van drie dagen, daardoor gerekend de dag van de ontwaring, doen geworden aan den Officier van Justitie bij de regtbanken van hun ressort.
 10. De Residenten zijn bevoegd, om op de klagen en vordering der Officieren van Justitie, zoodanige ligte straffen en boeten op te leggen, als bij de plaatselijke ingrigtingen, ordonnautien en keuren, onder approbatie en sanctie des Gouvernements, op de overtreding zijn daargesteld.
 11. De beambten van politie en hunne verdere bedienden zijn allen verplicht, ieder voor hun aangewezen terrein, gestadig werkzaam, en door naarstiglyk en onophoudelyk overal heen te zien en te doen zien, werkzaam te wezen tot opsporing, ontwaring en ontdekking der misdaden en diergelyke overtredingen; dus, ten einde daarvan te doen blyken, ook proces verbaal op te stellen, daarbij den aard en omstandigheden der overtredingen, derzelver tijd en plaats, alsmede de bewijzen en indicien, die zij hebben kunnen inwinnen, zoo naauwkeurig als mogelijk, omschrijvende; voorts dezelve processen-verbaal en toebehoorende bescheide, zonder vertoeven, door komen in handen van den Officier van Justitie bij de regtbank, waaronder zij ressorteren. Waar zulks ook geschieden kan, zijn zij gehouden, denzelven Officieren van Justitie, medeling kennis te geven van hunne ontdekkingen, ter inwachting van verdere bevelen.
 12. Zij zijn ook gehouden, om alle gestolene, of op welke strafbare wijze ook van derzelver plaats en eigenaar of den persoon, wien zij waren toevertrouwd, weggevoerde goederen, van welken aard ook, te vervolgen ter plaatse, waar die mogten zijn gebragt. Wanneer zij wijders ontwaren, dat die goederen zijn gebragen in eenige huizing of gebouw, of anders tot wering der binnenkomst afgesloten erf, zullen zij onverwijd, het hoofd der gebeurte, wijk of kampong, waaronder zulk gebouw of erf behoort, tot hunnen bijstand roepen ter gezamenlijke binnengang. In is het, dat de vervoering is geschied naar eenig in een haven of aan den wal liggend vaartuig, zullen zij de assistentie requireren van den opzigt der haven, of, waar ter plaatse geen zoodanige opzigt gevonden wordt, het Hoofd van het land of de gebeurte, aan welker wal het vaartuig wordt gevonden, en het daarvan opgemaakt proces verbaal, om met hetzelfde te handelen, in voege, als bij het voorgaande artikel is gezegd, zal ook getekend worden door dengenen, onder wiens assistentie en tegenwoordigheid zulks is geschied.
 13. Van den zoodanige, die zij op heeter daad of met enige ander uiterlyk bewijzen wegens de gepleegde daad, alsmede met het vervoerde goed bij zich betrapten of ontmoeten, mitsgaders wie hun, bij een algemeen geroep, als de dader wordt aangewezen, zullen zij zich trachten te verzekeren en meester te maken; daartoe waar het noodig is, den sterken arm tot hulp roepende van de plaatselijke autoriteit of weik ander Volkshoofd.
 14. Zij zullen zulk eenen gevangene dadelijk brengen voor den Officier van Justitie, ten einde deze, na onderzoek der zaak, omtrent denzelven handele volgens zijne verplichtingen.
 15. Alle openbare autoriteiten en ambtenaren, in de uitoefening hunner werkzaamheden, kennis erlangende van eenige misdad, of ander zoodanig wanbedrijf, als met enige openbare strafoplegging moet worden geboet, zullen zoo spoedig zulks eenigzins doenlyk is, daarvan kennis geven aan den Officier van Justitie bij de regtbank, onder welker ressort de daad is geschied, en, of de dader zal gevonden worden, en deswege alle inlichting en aanwijzing, met de daartoe betrekkelijke acten en processen verbaal, den Officier van Justitie in handen geven.
 16. Van allen toelieg op de openbare zekerheid, op het leven of op de bezittingen van een ander, zal de aangifte moeten gedaan worden aan den Officier van Justitie, of van de plaats van het bedrijf, of van de plaats waar de schuldige kan gevonden worden.
 Over de werkzaamheden der Officieren van Justitie met betrekking tot de Regts-politie.
 17. Alle aangevingen of klagen, bij de Officieren van Justitie ontvangen, en door den aangever of klager niet alreeds ten geschrifte gebragt, zullen zij zelve naauwkeurig in geschrifte stellen, en behoortlyk tekenen.
 18. Wanneer de Officieren van Justitie kennis erlangen van een op heeter daad ontdekte, dan wel nog versch gepleegde misdad, welke eene doodstraf ten gevolge zoude kunnen hebben, en in alle gevallen, waar de omstandigheden de daad en de straf komen te verzwaren, zijn zij verplicht, zonder eenig vertoeven, zich persoonlijk ter plaatse te vervoegen, om aldaar de noodige processen-verbaal op te maken, te doen blyken zoo van het *corpus delicti* en deszelfs gesteldheid, als van de plaats zelve en andere ontdekte omstandigheden, mitsgaders daarbij te hooren, en verklaringen in te winnen van degenen, die daarbij tegenwoordig zijn geweest, van de naastbestaanden, bureu, huisgenooten, bedienden of wie anderszins in staat zijn, eenige aanwijzing of toeliching te geven.
 19. Zij zullen ook dadelijk onder zich nemen, alle wapenen en andere werktuigen, die blyken zullen tot het misdrijf gebruikt of daartoe ingerigt te zijn, alsmede van hetgeen daardoor moogt wezen voortgebragt of daargesteld, en eendlyk van al wat strekken kan, tot eenige opheldering in het kennelyk maken der waarheid.
 Zij zullen ook den vermoedelyk schuldige, indien hij tegenwoordig is, aanmanen om zich omtrent dit alles te verklaren, en proces-verbaal opmaken.
 20. Indien de misdad van zulk eenen aard is, dat het bewijs daarvan te erlangen, zullen zij door papieren of eenige andere stukken, in het bezit van den beschuldigde, zullen zij daarvan kennis geven aan den regter, welke daarop eene Commisatie van den beschuldigde, zoodanig onderzoek zullen doen, als zij noodig oordeelen; van dit onderzoek zal behoortlyk proces-verbaal worden opgemaakt.
 21. Bij ontmoeting van hetgeen alsdan tot overtuiging, of wel tot ontlasting van den beschuldigde kan strekken, zullen zij ook daarvan, in gelijker voege als hierboven gezegd is, proces verbaal opmaken en dezelve stukken, onder en met zich nemen, en al wat zij, krachtens en der drie voorgaande artikelen, onder beschrijving zullen zij, waar zulks geschieden kan, doen insluiten en verzegelen, met beschrijving wat het is en tot welke zaak of gevangenen het behoort; en Indien de voorwerpen ont-

vatbaar zijn, om aldus beschreven te worden, zullen zij dezelve in eene doos, kist of zak doen, onder aanteekening van een stuk papier, hetwelk de Officier van justitie in gelijker voege beschrijven en zegelen zal.

29. Al deze verrigtingen zullen, wanneer de beschuldigde reeds is gevat, in zijne tegenwoordigheid worden volbragt, ten einde uit de herkenning der stukken meerder licht te verkrijgen.

30. In geval van heeter of versch gepleegde daad, zoo als bij art. 18 is gezegd, zullen de Officieren van justitie, mits er zware teekenen van schuld of vermoeden ten laste van den beklagde aanwezig zijn, zich van denzelve mogen meester maken en hem doen vasthouden.

31. Als op heeter versch gepleegde daad, worden ook beschouwd de gevallen, waar, bij het plegen van dezelve, of niet lang daarna, iemand onder het algemeene geroep wordt vervolgd, dan wel met wapenen, werktuigen en andere voorwerpen tot de misdaad behoorende, die vermoeden van schuld of medeplichtigheid daarstellen, is achterhaald.

32. In geval van moord of ander sterfgeval, waarvan de oorzaak onbekend is en als misdadig voorkomt, zullen de Officieren van justitie, ter volbrenging hunner verplichtingen bij art. 18 voorgeschreven, alsmede de Officieren van politie, wanneer de inwachting van den Officier van justitie, door den afstand der plaats, maar eenigzins nadeelig zoude kunnen zijn, zich doen assisteren door een of twee geneesheeren, heelmeeesters of deskundigen, tot het opmaken van een rapport wegens de schouwing en bevinding van het lijk, met deszelfs wonden, als anderszins, daarbij tevens den staat van het lijk, en de oorzaak des doods, zoo verre die komt te blijkten, omstandig beschrijvende.

33. De Officieren van justitie zullen vervolgens al de door hen opgemaakte processen-verbaal en acte, alsmede alle stukken, behoorende tot de door hen ingewonnen informatien verzamelen, en met een daarbij gevraagd request, zenden aan den regter, met verzoek dat Commissarissen mogen benoemd worden, tot het nemen van geregtelijke informatien, en in gevalle iemand door hen op heeter daad is geapprehendeerd, dat deze apprehensie moge worden geappreërd.

34. De regter, in de bekomen stukken geen voldoende grond vindende, tot het nemen van geëgtelijke informatien, zal het verzoek van den Officier van justitie kunnen wijzen van de hand, en in gevalle van apprehensie gelasten den gevengene op vrije voeten te stellen; onverminderd de bevoegdheid en verplichting van den Officier van justitie, om werkzaam te blijven, tot het inwinnen van meerdere bewijzen en het doen van een naeder onderzoek.

Over het nemen van geregtelijke informatien.

29. De stukken, door de Officieren van justitie ingezonden, en genoegzaam bewijzen inhoudende, dat eene misdaad is gepleegd, zal de regter tot het nemen van geregtelijke informatien twee Commissarissen benoemen, die geassisteerd zullen worden door den Griffier, Adjunct-Griffier of Getzouwen klerk.

30. Wanneer in de gevallen bij art. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 en 25 vermeld, eene apprehensie moet hebben plaats gehad, zal de regter dezelve, daartoe termen vindende, te gelijker tijd oproeven.

31. Alle verhooren van getuigen, inspectien op de plaats der gepleegde misdaad, alsmede alles, wat verder strekken kan tot het bekomen van bewijs, zal door deze Commissarissen worden gedaan in bijzijn van den Officier van justitie, hetzij op zijne vordering of zonder denzelve, wanneer zij zulks noodig mogten achten.

32. Zij zijn verplicht, alle zaken, hun te dien einde door de Officieren van justitie in handen gegeven, met de meeste getrouwheid, ernst en gestrengheid te onderzoeken; zij zijn ook gehouden, om van al hetgeen zij wegens het bestaan of plegen van misdaden ontvooien, onverwijld kennis te geven aan de Officieren van justitie, met bevoegdheid, om dezelve ter verdere behandeling der zaak tot zich te roepen.

33. De uit handen der Officieren van justitie ontvangen stukken zijn zij gehouden, ten nauwkeurigste te onderzoeken en te overwegen, het onvolledige aan te vullen of wel te herdoen, en aldus het onderzoek voort te zetten, achtereenvolgens het verzoek van den Officier van justitie, als hun ten leidraad moeiende strekken; onder verplichting van na den afloop van dat onderzoek, het daarvan opgemaakte proces-verbaal, door hen en den Griffier onderteekend, met de toebehoorende stukken, om verwijld den Officier mede te deelen; ten einde hij, binnen den tijd der drie eerstvolgende dagen, nader vordere, wat hij zal noodig oordeelen, dat nog geschiede.

34. Tot het hooren als getuigen zullen zij op de vordering van de Officieren van justitie, voor zich ontbieden alle personen, die zij bemerkten, langs welken weg zulks ook moge zijn, kennis te dragen, hetzij van de misdaad zelve, hetzij ook van de omstandigheden, die vooraf daarmede, of daarna, hebben plaats gehad.

35. Ingevalle ook allen, welke door den beschuldigde, die op heeter daad in hechtenis mogt genomen zijn, worden opgegeven als getuigen wegens zijn onschuld, of tot wegneming der tegen hem geopperde bezwaren te kunnen geven.

36. De getuigen zullen ontboden worden door eenen Deurwaarder of Getzouwen klerk, dan wel, waar de afstand zulks niet gedooft, door dengene, die daartoe door de plaatselijke autoriteit, op verzoek van den Officier van justitie, zal worden gelast.

37. De Deurwaarder, fode, of wie met de oproeping van getuigen belast is geweest, zal een relas daarvan opmaken en hetzelfde aan den Officier van justitie doen toekomen, voor den bepaalden tijd, dat de getuigen moeten vershijnen, op pene van wegens nalatigheid daarvan ernstiglijk geroegordeerd, en naar gelang van omstandigheden, geboet of van hune posten ontzet te worden.

38. De getuigen zullen altoos ieder afzonderlijk worden gehoord.

39. Aan de getuigen zal gevraagd worden hune namen, voornamen, onderdom, staat, beroep of kostwinning en woonplaats; mitgaders, of zij ook bediening zijn, bloedverwanten of aangehuwden van den beklagde, dan wel van den beledigde, en zoo ja, in welken graad. Van deze vragen en antwoorden, zal bij het verhoor aanteekening gehouden worden.

40. De getuigen zullen, alvorens het geven van getuigenis, beloven en zweren, dat zij zullen spreken zonder haat, vreeze of toegevendheid, en dat zij in alles, de waarheid en niets anders, dan de gheele waarheid zullen zeggen.

Personen, beneden de zestien jaren oud, alsmede lifeigenen, zullen gehoord worden onder voorbehouding hunner verplichtingen, doch zonder aflegging van eene eed.

41. De opgaven der getuigen zullen kennis is gekomen, en zoo veel doenlijk, met hune eigen woorden worden opgeteekend.

42. Nadat de opgaven zullen zijn gedaan en in geschrifte gebracht, zullen zij aan de getuigen worden voorgelezen, en zal aan hen worden gevraagd of zij daarbij persisteren. Van alle veranderingen, bijvoegselen en uitleggingen, na deze voorlezing gedaan, zal op het slot aanteekening worden gehouden, met woordelijke vermelding van het gezegde.

43. De acten, houdende de opgave der getuigen, zullen worden geteekend door de Commissarissen, den Griffier en de getuigen. Bij weigering of verhandering, zal daarvan aanteekening worden gehouden.

44. In dezelve acten mogen geene doorhalingen, tusshenwoorden of regels, noch renvoojen gemaakt worden, zonder dat dezelve daar berijden, aan den voet, of op het einde, door den regter, den Griffier en de getuigen voor de goedkeuring worden onderteekend.

45. Bij verzuim der formaliteiten, in en omtrent de acten van verhoor der getuigen, volgens de drie laatste artikelen 42, 43 en 44 in acht te nemen, zullen de Griffiers, of wie in die qualiteit hebben geassisteerd, verbeuren eene boete van vijftig gulden, op de vordering van de Officieren daartoe bij de regtbank gedaan, op te leggen; blyvende het aan de Commissarissen aanbevoelen, om te zorgen, dat aan hetzelve worden voldaan, en dat telkens blyke, dat door hen almede zijn in acht genomen de voorschriften der art. 38, 39 en 40.

46. Dengenen die als getuigen ontboden worden zelfs wanneer zij tot ontlasting van den beschuldigde zijn, zijn gehouden te verschijnen en aan het opontbod te voldoen. Bij gebreke daarvan hebben de Commissarissen de bevoegdheid, om, indien blykt van het behoorlijk gedane opontbod, voor de eerste reize, op de vordering der Officieren van justitie, den nalatige eene boete op te leggen voor het hoogst van honderd gulden, zonder hooger beroep of beklag deswege, en voor de tweede reize, te gelasten, dat de nalatigen bij lijfwaard zullen verplicht worden, getuigenis te komen geven.

47. Een aldus voor de eerste maal tot eene geldboete verwezene zal, bij verschijning op het tweede opontbod, onder aantooning der wetigheid zijner verhandering, van de boete kunnen worden verschoond.

48. Indien het voldoende komt te blyken, dat de getuige door ziekte, buiten

staat is van te kunnen komen, zullen Commissarissen, behoorlijk geassisteerd, zich naar deszelfs woning begeven.

49. Indien de getuigen gezeten zijn buiten het regtsgebied van de regtbank, van welke wege Commissarissen zijn gecommitteerd, zullen zij de noodige aanschrijving doen aan den President der regtbank, onder welke de getuigen behooren, ten einde, door derzelve gecommitteerden, de getuigen te doen hooren, naar aanleiding van de overgezonden aanteekeningen en onderrigtingen nopens de daden of het bedrijf, waaromtrent dezelve zich moeten verklaren.

50. Indien de getuigen, ofschoon niet buiten het regtsgebied der regtbank, onder eene afgelegen residentie wonen, zullen zij daartoe in gelijker voege den President de noodige aanschrijving doen, ten einde deze hen, naar aanleiding der ontvangene inlichtingen, ondervrage en hoore, met inachtneming van de daaromtrent gemaakte voorschriften dezer wet.

51. Zoodanige aangeschreven Regter of Resident, zal de ingewonne verklaringen en andere mogelyk te bekomen inormatien, behoorlijk gesloten en gezegeld, ten spoedigste overzenden aan de Commissarissen, van wie zij de aanschrijving hebben ontvangen.

52. De Commissarissen zijn almede gehouden, om, na bekomen autorisatie van de regtbank, op het verzoek van den Officier van justitie, of van henzelve verleend, zich te vervoegen ten huize der beklagden, tot het doen van onderzoek naar zoodanige papieren, effecten, en in het algemeen, naar al wat dienstbaar wezen kan, ter openbaring der waarheid.

53. Ingevalle zullen zij zich vervoegen tot alle andere plaatsen, waar vermoedelyk zulke voorwerpen verborgen zijn, en zullen zij voorts in beide gevallen, al het ten oogmerk dienende met en onder zich nemen, in maniere als zulks omtrent de Officieren van justitie, ingeval van de op heeter of versch gepleegde daad, is vastgesteld.

54. Indien tevens de voorwerpen van zulk eene aard zich onder het regtsgebied van eenen anderen Staat van justitie, dan wel onder eene afgelegen residentie bevinden, zullen Commissarissen, tot bewerkstelling van het plaatselijk onderzoek, handelen als bij art. 49 en 50 is gezegd omtrent het hooren van getuigen; zullende de aangeschreven Regter of Resident verplicht zijn, om, zoo wel hieromtrent, als in het vorige, al het noodige met pligtmatig ernst te behandelen, en met in acht-neming van de bepalingen der wet.

Van de Instructie, om den afloop der geregtelijke informatien.

55. Het onderzoek voor Commissarissen afgeploegen zijnde, en wanneer zij en de Officier van justitie van oordeel zijn, dat de zaak genoegzaam is onderzocht, zullen al de stukken gesteld worden in handen van den Officier van justitie, die dezelve onder inventaris, zal zenden aan den Regter en, naar gelang der omstandigheden, decreet van apprehensie tegen eenen beschuldigde, dan wel dagvaarding in persoon, verzoeken.

56. Wanneer de Regter verneemt, het verzoek te moeten wijzen van de hand, zullen de gronden daarvan in de dispositie uitgedrukt worden en wijders aan de Officieren van justitie gelast, of vrijgelaten, om nadere informatie in te winnen.

57. De Regter zal zulks noodig oordeelende, een ander decreet, dan het verzoeken, kunnen verleenen.

58. Decreten van apprehensie zullen worden verleend, wanneer het waarschijnlijk is, dat de gepleegde misdaad met lijfstraf zal moeten worden geboet.

59. Zij zullen moeten inhouden, voor zoo verre men daarmede bekend is, de namen en voornamen van den beschuldigde, deszelfs beroep of kostwinning en laatste woonplaats, onder bijvoeging van hetgeen men verder weet en verwacht kan, dat tot verkenning dienstbaar is. De decreten van apprehensie zullen bovendien, eene bekendstelling beizelen van de bes huldiging ter welke zake zij zijn verleend.

60. Zij zullen inhouden, eenen last aan alle collegien en Officieren van justitie en aan alle autoriteiten, met de plaatselijke politie belast, aan wie dezelve zullen worden vertoond, om den persoon, tegen wien het is gericht, in zijn woonhuis en alom, waar hij zich zoude mogen ophouden, te apprehenderen en te doen overbrengen in de gevangenis van den Regter, bij wien het de reet is verleend.

61. Deze decreten zullen aan het hoofd voeren de woorden *In naam des Konings*, en geteekend worden bij den Regter, bij wien dezelve zijn uitgevaardigd, mitgaders door den Griffier; zijnde de Griffier in het bijzonder verantwoordelyk, voor de verzuimen, die in den vorm worden aangetroffen, op straffe van boete tot twee honderd gulden.

62. Wijders zijn alle Kommandanten en hoofden der gewapende magt verplicht, om den Deurwaarder of officier van politie, die met de uitvoering derzelve is belast, op vertooning van het decreet van apprehensie, alle verlangde hulp te verleenen, ten einde de te apprehenderene niet ontsnappe.

63. Dagvaarding in persoon zal verleend worden, wanneer de misdaad waarschijnlijk, geene lijfstraf en ten hoogste een bannissement kan ten gevolge hebben; alsmede wanneer wel eene lijfstraf zoude te pas komen, doch de ingewonnen informatien geen zoodanig voldoende bewijs opleveren, om zonder verhoor van den beschuldigde, tot eene apprehensie te doen besluiten.

64. Deze dagvaarding zal inhouden, eenen last aan den persoon, tegen wien dezelve is gericht, om op zekeren bepaalden dag, te compareren voor Commissarissen, daartoe door den Regter te benoemen, geassisteerd door den Griffier, Adjunct-Griffier of Getzouwen klerk, en in bijwezen van den Officier van justitie.

65. Indien de beschuldigde, of wel een der getuigen, de Nederlandsche taal niet mogt verstaan, of dat de beschuldigde en getuigen niet eene en dezelfde taal spraken, zal de regter zich bedienen van eenen tolk, en zal dezelve, zoo hij niet daartoe in het algemeen beëdigd is, alvorens onder eede beloven, zich zoo voor het vertolken en overbrengen, als voor de geheimhouding, getrouwelyk te zullen gedragen; behoudens de vrijheid voor den bes huldigde en den Officier van justitie, om den tolk, ter zake der aangevoerde redenen, ter beoordeeling des regters, te weigeren.

66. Voor ieder verhoor zal de Officier van justitie aan Commissarissen overgeven de vraagpunten, waarover hij den beschuldigde wil hooren. Na examinate dezer vraagpunten zullen zij, met overleg van den Officier, daarin de veranderingen kunnen maken, die zij noodig zullen oordeelen. In zullen deze vraagpunten, gedurende het verhoor, naar aanleiding der gegeven antwoorden, mogen worden veranderd, vermeerderd of gewijzigd; de antwoorden van den beschuldigde zullen zoo veel mogelijk, met zijne eigen woorden aanteekend worden.

67. Indien in den loop der verhooren, mogt blyken, dat meerder getuigen, hetzij tegen, hetzij voor den bes huldigde moeten worden gehoord, zullen zij tot dat einde, worden geroepen, en daarmede gehandeld worden, zoo als hierboven is omschreven.

68. Blyddien bevolen wordt, dat de beschuldigde worde geconfronteerd, hetzij met getuigen of met medeplichtigen, zal de Officier van justitie zijne vraagpunten indienen, als bij art. 49 is gezegd.

69. De Commissarissen en de Officieren van justitie zullen in de verhooren, alles aanwenden, om tot ontdekking van de waarheid te geraken, en zulks zoo wel tot ontlasting als tot bezwaar van den beschuldigde.

70. Na den afloop van het verhoor zal aan den beschuldigde, ingeval hij de hem ten laste gelegde misdaad bekennt, worden gevraagd, of hij iets tot zijne verschooning heeft in te brengen.

71. Eder verhoor zal aan den beschuldigde worden voorgelezen, en van alle veranderingen, bijvoeging en uitleggingen behoorlijk aanteekening worden gehouden, zoo als in art. 41, omtrent de getuigen is gezegd.

72. De verhooren zullen geteekend worden door de Commissarissen en den Griffier, mitgaders den beschuldigde; ingevalle van weigering of andere verhandering, zal daarvan melding worden gemaakt.

73. Wanneer in den loop der verhooren zal blyken, dat een gedaagde dient in

hechtenis te worden gebragt, zullen Commissarissen dit kunnen gelasten, mits daarvan, ter erlanging van approbatie, dadelijk verslag doende aan den Regter.

77. Doch intendeel bevondende, dat er geene genoegzame bewijzen tegen den beschuldigde bestaan, of dat de gepleegde misdaad, waarschijnlijk met geene lijstraft zal moeten worden goet, zullen Commissarissen daarvan rapport doen aan den Regter, die, na den officier van justitie te hebben gehoord, den gevangene zal kunnen ontslaan, of onder belofte van geene gevangenschap, den gevangene zal kunnen ontslaan, of anderszins, zoo als de Regter zal meenen te behooren, en zulks met of zonder borgstelling, zoo als de Regter zal meenen te behooren, zullende hiervan acte worden opgemaakt en door den beklagde getekend.

78. Alle verhooren afgevoeren zijnde, zullen de stukken worden gesteld in handen van den officier van justitie, die dezelve onder inventaris, zal zenden aan den Regter, vergezeld van een verzoek, hetzij tot verwijzing van den beschuldigde naar de criminele teregtzitting, hetzij tot een sijnal of ook provisioneel ontslag, onder belofte van ten allen tijde, daartoe geroepen zijnde, te compareren.

Van de dispositie des Regters, na de instructie der criminele procedures.

79. Indien de Regter, na onderzoek en overweging der ontvangen stukken, hetzij in overeenstemming met, hetzij ook tegen het gevoelen van den officier van justitie, van oordeel is, dat het feit noch misdadig, noch wanbedrijf, noch eenige andere strafbare overtredding daargestelt, of dat er geenerlei bezwaar tegen den beschuldigde bestaat, zal de regtbank, bij schriftelijke ordonnantie verklaren, dat er geene reden voor verwijzing is, en dat, indien de beschuldigde in hechtenis is, dezelve in vrijheid zal worden gesteld.

80. Het staat tevens aan de Regters, om, wanneer zij vermoenen, dat het een of ander nog nader moet worden onderzocht, hetzelfde den officier van justitie en Commissarissen ter uitvoering op te dragen, en den beschuldigde, in hechtenis zijnde, intusschen aarin te doen verblijven, ten einde, op het ingekomen verslag, daaromtrent te ordonneren, wat zal blijkten te behooren.

81. Wanneer de ingewonnen informatien, wel geen voldoende bewijs opleveren, van het plegen der misdaad door den beschuldigde, doch het waarschijnlijk is, dat er zich meerdere bewijzen zullen opdoen, zal, ingeval hij zich in hechtenis bevindt, dezelve op vrije voeten gesteld kunnen worden, mits belovende van bij de eerste oproeping voor den Regter te zullen verschijnen. En zal van deze belofte acte worden opgemaakt en door den beschuldigde getekend.

82. Na verloop van een jaar, zal de beschuldigde kunnen verzoeken, van de gehoudenis in het voorgaande artikel vermeld, te worden ontslagen, en zal aan hem dit verzoek, na ingewonnen advies van den officier van justitie, worden toegestaan, tenzij er nieuwe bewijzen tegen den beschuldigde ingewonnen mogten zijn.

83. In geval, na verloop van een jaar, sedert het laatste verhoor van een gedaagde in persoon, geene dispositie door den regter genomen is, zal hij kunnen verzoeken, van de tegen hem verleende dagvaarding te worden ontheven, waarop zal worden gehandeld, als in het voorgaande artikel is bepaald.

84. Bevinden de regters daarentegen, in verschil van art. 79, dat het feit een strafbaar bedrijf daargestelt, en dat de beschuldigingen en vermoedens, bij den loop van het onderzoek, zoo al niet bevestigd, ten minste niet voldoende opgegeven en weggenomen, zijn, zal de regtbank den beschuldigde, bij schriftelijke ordonnantie, onder bekendstelling der beschuldiging, naar de openbare teregtzitting verwijzen.

85. Van de bij het voorgaande artikel omschreven ordonnantie, zullen ten spoedigste, twee afschriften gegeven worden aan den officier van justitie, om daarmede te handelen, als nader zal worden gezegd, terwijl de stukken zullen blijven ter Griffie van de regtbank, om door den officier van justitie, of ten dienste van den beschuldigde, door die van zijnen rade aldaar te kunnen worden ingezien.

Over de wijze van rechtsvordering, of het houden der rechtszittingen.

86. De officier van justitie, de bij art. 85 vermelde afschriften ontvangende, houdt van dezelve het ene afschrift voor zich, om het ten dage dienende, in judicio over te leggen, ten blijkde dezer qualificatie, en doet, zonder nadere autorisatie des Regters, het andere afschrift, om te strekken tot acte van dagvaarding, door eenen Deurwaarder, ten minste acht vijftien dagen vóór den regtdag, aan den beschuldigde, zoo hij in hechtenis is, overhanvigen, of anderszins ter zijner woonstede aan denzelven, of zijne huisgenooten, bestellen en overgeven met betekening van den dag, waarop de zaak dienen zal, en aanzegging om alsdan, in persoon te compareren ter openbare criminele rolle, ter gewone plaats der regtbank.

87. De officieren van justitie zullen de dagvaarding tevens ten spoedigste, en uiterlijk binnen drie dagen na de ontvangst der ordonnantie, bewerkstelligen, en te meerder in geval de beschuldigde in hechtenis is; zullende de officieren verplicht zijn te zorgen, dat de over te gevende ordonnantie zij overgebragt in de eigene landtaal van den beschuldigde.

88. In geval zelfs van dringende noodzakelijkheid, en waar zulks van een andere zijde tevens zonder nadeel der zaak geschieden kan, hetzij de beschuldigde al of niet in hechtenis zij, zal het uitsel van acht vrije dagen, tusschen de gedane dagvaarding en den bereekenden regtdag verkort kunnen worden, doch niet zonder schriftelijke qualificatie der regtbank na gemene kennis van zaken.

89. Van den oogenblik der overgave van de meergemelde ordonnantie en dagvaarding van den gevangene, komt van zelf op te houden en te vervallen alle verhouding van acces en correspondentie, en zal de toegang van vrienden, magen of raadsliden, dadelijk zijn toegestaan, onverminderd nogtans de verplichting van den gevangene, om in denzelfden staat van hechtenis ter verkerde bewaring te blijven, op straffe van nadere voorziening, zoo hij zich mogt verzetten of wederspanning toonen.

90. De criminele regtsgedingen geschieden in het openbaar op de daartoe, door de regtbanken, eenmaal vastgestelde dagen en uren, zoo kort mogelijk, ongebroken worden geeneidig; ook zal de regter niet, dan om zeer gewichtige redenen, uit hoofde der afwezigheid van getuigen of andere bewijzen, waarop men zich beroept, aan de zaak eenig uitsel geven.

91. Het beleid des regtsgedings is den President der regtbank toevertrouwd; deszwaande, zoo vóór als in den loop van het regtsgeding, kennende bevelen, al wat hij noodig oordeelt ter ontdekking der waarheid en bevestiging der bewijzen, zoo ten voor, als ten nadeele des beschuldigten.

92. De beheering der politie bij het regtsgeding, tot handhaving der orde en van den eerbied, aan de justitie verschuldigd, is in handen van den President der regtbank, met verplichting voor een iegelijk om te gehoorzamen aan de vermaning, door den Deurwaarder op last des Presidents gedaan; op poene van bij wederstreeving gevat en achteraf te kunnen gebragt worden, ten einde, na den afloop des regtsgedings, nog bij dezelfde teregtzitting, over dat wangedrag te worden teregtgesteld.

93. De beschuldigten moeten compareren in persoon, doch zullen in alle gevallen, zijn ontslag van alle boeien en banden, onverminderd de vrijheid der officieren van justitie, om hen, wanneer zij gedetineerden zijn, door hunne bedienden te laten bewaken; zij brengen mede die van hunnen rade, welke hun ook, zoo op hun verzoek, als ambshalve en ongevraagd, door den President der Regtbank zullen worden toegevoegd.

94. Indien de beschuldigde niet in hechtenis is, en hij na ontvangst der dagvaarding, zich door ziekte in de volstrekte onmogelijkheid bevindt, om, ten dage dienende, in regten te verschijnen, hebben de regtbanken de bevoegdheid, om op het daartoe, door of van wege den beschuldigde, gepresenteerde request, onder aanbieding van een getuigenis, behelzende een waarachtige en omstandige beschrijving van den staat en ziekte des beschuldigten, door een of twee geene-heeren, onder presentatie van eede, getekend, en nadat de officier van justitie daarop zal zijn gehoord, te gelasten, dat het regtsgeding zal worden verschoven. En blijven de geene-heeren verantwoordelijk voor hunne verleende getuigenissen, en bij het bezigen van dubbelzinnigheden in regten reprochabel en corrigabel, alsmede, zoo wanneer zij van onwaarheden of andere gepleegde collusie overtuigd worden, strafbaar, als schuldig aan de misdaad van valsche getuigenis.

95. Indien een gedaagde in persoon, ten bestemde dage, niet verschijnt en van de bevoegdheid in art. 94 gemeld, geen gebruik heeft gemaakt, en echter uit het relaas van den Deurwaarder blijkt, dat hij beoorloofd gedagvaard is, zal de regtbank bevelen dat hij in verkerde bewaring worde gesteld, om bij eene volgende zitting te regt te worden gesteld.

96. De getuigen zullen, op schriftelijke vordering van den officier van justitie,

door een Deurwaarder tegen den bepaalden regtdag gedagvaard worden, tot het geven van getuigenis in de zaak van den, hun met name op te gevenen beschuldigde, en onder te kennen gave, dat hij gebreke van opkoming ter bepaalde plaats en ure, tegen hen zal worden voortgegaan, achtervolgens de bepalingen der wet.

97. Dezelve dagvaardingen moeten geschieden, voor zoo verre zulks, naar gelang van den afstand, voldoende is, ten minste driemaal vier en twintig uren bevoren; zul nde dezelve, voor zoo verre de getuigen wonen buiten de residentie der regtbank, ook mogen geschieden door andere, door de plaatselijke besturen daartoe gequalificeerde personen op aanschrijving der officieren van justitie.

98. De Deurwaarders of andere der voormelde personen staan omtrent de, bij de drie voorgaande artikelen vermelde dagvaardingen en exploitien, onder dezelfde verplichtingen, als bij art. 37, op dergelijke onderwerpen, zijn vastgesteld.

99. Omtrent de getuigen, welke beoorloofd opgeroepen, nalatig zijn of in gebreke blijven van te verschijnen, zal door de regtbank gehandeld worden in geijker voege, als bij art. 46 en 47 is bepaald, en wel staande de openbare teregtzitting.

100. De beschuldigten hebben de vrijheid, om niet alleen in het minzame te verzoeken, maar ook door den Deurwaarder formeel te doen dagvaarden, tegen de bepaalde dagen, alle hunne getuigen tot wegneming der bezwaren, en wanneer zij, of die van hunnen rade, zich bij verzoekschrift vervoegen tot den President, ten einde de opgegevene personen, op regterlijk gezag, als getuigen te doen ontbieden, en de aldus opontbodene in gebreke blijven van te verschijnen, zal omtrent hen gehandeld worden, als omtrent de getuigen tot bezwaar, bij voorgaand artikel vastgeseld.

101. Geene bloedverwanten of aangehuiven van den beschuldigde, in betrekking van ouders of grootouders, kinderen of kindskinderen, broeders of zusters, man of vrouw, zelfs niet wanneer het huwelijk is vernietigd, zullen als getuigen tegen den beschuldigde geroepen of gehoord worden. Wanneer zij voor den beschuldigde gehoord worden, zal van hen geen eed worden afgenomen.

102. De getuigen doen, alvorens te spreken, den eed bij art. 40 vermeld, en moet omtrent hen, wijders betraacht worden al hetgene bepaald is bij art. 39, met verplichting voor de officiers, om van dat alles aantekening te houden, even als ook van den voornaamsten inhoud hunner verklaringen, behoudens de vrijheid des Presidents, om tot het houden van deze en geene aantekeningen den griffier te gelasten.

103. Het bewijs geschiedt, niet alleen door de verklaringen der getuigen in het openbaar, ter opene rolle der regtbank gegeven; maar ook door processen-verbaal en rapporten opgemaakt, met inachtneming der wetsbepalingen, door daartoe bij de wet gemagtigde autoriteiten en ambtenaren, ter bekendstelling van hetgene wegens het bestaan van het feit en deszelfs omstandigheden plaatselijk en tijdelijk is komen te blijkten.

104. De rechtsvordering geschiedt wijders op de navolgende wijze:

§ 1. De beschuldigde, hetzij een alleen, hetzij met medeplichtigen, alsmede de getuigen, zoo aan de zijde van den officier, als aan de zijde der beschuldigten, hetzij vrijwillig, hetzij op ontvangene dagvaarding opgekomen, op last des Presidents, door den Deurwaarder, ter openbaren rolle binnen geroepen, en aan den beschuldigde hunne namen, voornamen, ouderdom, burgerlijke stand, beroep of kostwinning en laatste woonplaats afgevraagd, voorts, benevens de getuigen, aangemaand zijnde, om aandachtelijk te letten op hetgene ten hunnen aanzien gevraagd en gezegd, alsmede in regten overgelegd zal worden, ten einde zich op dat alles, duidelijk en naar waarheid te verklaren, wordt door den officier van justitie, onder overlegging en voorlezing der, van wege de regtbank ontvangene ordonnantie, al verder met luider stemme eene schriftelijke acte van beschuldiging voorgelezen, inhoudende den naam en voornaam, beroep en laatste woonplaats, mitsgaders andere persoonlijke beschrijvingen der beschuldigten; voorts eene voordragt der zaak, onder verhaal van zoodanige omstandigheden, welke de daad voorafgegaan, veld en gevolgd hebben, als eenigermate tot verligting of verzwaring van schuld der beschuldigten zouden kunnen dienen; wijders eene openlegging der toespeldde gemaakte gronden regten, en eindelijk, de op al hetzelve gegrondde beschuldiging, onder aanduiding der misdaad of misdaden, beschreven onder de namen en bewoordingen, welke de wet aan elke soort van misdaden heeft toegekend; moettende de officieren daarbij in het oog houden, dat eene nauwgezette opvolging der waarheid in de opgave der feiten en eene gemoedelijke toepassing des regts, de hoofdvereischten dezer acte van beschuldiging zijn. Indien de beschuldigde de Nederlandsche taal niet verstaat, zal hem de voorhouding dier acte van beschuldiging nader geschieden, bij een getrouw translaat van dezelve, vervaardigd door een beëdigd translateur, de taal der beschuldigten volkomen magtig, en zal in alle gevallen, waar zulks om het onderscheid der talen, van de beschuldigten en de getuigen tot voortzetting des regtsgedings noodig is, de President der regtbank een tolk gebruiken, die alvorens, in deszelfs handen, voor de getrouwe vertolking en overbrenging den eed zal afleggen, achtervolgens de bepalingen bij art. 88.

§ 2. Na deze volbragte lezing zal, bij monde van den President, aan den aangeklaagde, of, zoo er meerder zijn, aan elk hunner worden afgevraagd, of hij erkent de hem ten laste geleide feiten te hebben gepleegd ja dan neen.

§ 3. De beklagde zal, alvorens op de gedane vraag te antwoorden, kunnen proponeren al zoodanige exceptien van incompetentie, nonqualificatie, litisinitio bij gewijsden, van verjaring, verkregene gratie, abolitie, of zoodanige andere, als hij zal te rade worden; en zal de admisse of rejectie der geproponeerde exceptie, na een volddingen met den officier van justitie, dadelijk door den regter worden beslist.

§ 4. In geval eener halsstarrige weigering van den beklagde, om de gedane vraag te beantwoorden, zal zoodanige weigering worden aangemerkt als eene ontkentenis; en door den regter in de zaak worden voortgeprocedeed, even alsof de beklagde had geantwoord, neen.

§ 5. In geval daarentegen, de beklagde mogt komen tot eene vrijwillige erkentenis van het aan hem ten laste geleide feit, zal, ofschoon de regtspraak alleen moet geschieden op bewijs, zonder dat daartoe de bekentenis van den aangeklaagde noodig zij, de regter deze vrijwillige bekentenis echter niet behoeven te verwerpen, maar tot deszelfs meerdere gerustheid mogen aannemen, voor zoo verre die aan de zijde van den officier van justitie wordt gesterkt en bevestigd, ter overtuiging, dat die erkentenis geen gevolg is geweest van waanzinnigheid, verdriet in het leven, of andere geheime oorzaken.

§ 6. Hetzij de beklagde dus komt tot erkentenis der feiten of niet, verzoekt de officier van justitie toegelaten te worden, om voor te brengen, al wat dienen kan tot goedmaking zijner aanklagte. Dat dienvolgens door den griffier zullen worden voorgelezen, zoodanige processen-verbaal en rapporten, indien dezelve er zijn, als gehoord bij art. 103, gezegd worden tot bewijs te kunnen strekken. Dat wijders volgens zullen worden de getuigen, ingevolge de daarvan gemaakte lijsten, achtervolgens den rang, welke den officier van justitie of wel den President geschikt zal voorkomen.

§ 7. De getuigen worden gehoord elk afzonderlijk, terwijl de overigen te verblijven, zocht, zich inmiddels in eene andere kamer te begeven, en aldaar te verblijven tot dat één voor één wordt binnen geroepen. Ieder getuige geeft zijne verklaring bij monde, en onder eede, als is gezegd.

§ 8. De beschuldigde, hetzij alleen, hetzij met meerderen, naar het oordeel des regters, wordt ondervraagd, naar aanleiding van de verklaringen der getuigen, doer door hen opgegevene daadzaken. Hij doet voorts de getuigen aan zijne zijde hooren; moettende omtrent hen gehandeld worden, even als met de getuigen aan de zijde des officiers van justitie.

§ 9. Het staat intusschen den beschuldigde, met opzigt tot de getuigen aan des officiers zijde, alsmede den officier met aanschouwen op de getuigen des de getuigen den, ten allen tijde vrij, de vragen, waarop zij mogen verlangen dat de getuigen zullen worden gehoord, den President voor te dragen.

§ 10. Het staat insgelijks den officier van justitie en den beschuldigten volkomen den getuigen zullen worden voorgehouden.

§ 11. Overigens moeten de stukken, die tot overtuiging, dan wel tot ontlasting zijn daarop zijn gehoord, bij den regter te worden beslist.

§ 12. Wanneer nu de beschuldigde op de hem, krachtens de invoege voor-

schreven voorgebrachte bewijzen, alsnog, of de daadzaken ontkent en het onvolgende der bewijzen verlangt aan te toonen, dan wel, bij erkenntis der feiten, het niet misdadige van dien, op gronden regtens, wil betoogen, zal zulks hem, of die van zijnen rade, worden toegelaten, om, bij wege van antwoord, zich tegen de acte van beschuldiging te verdedigen, en te concluderen, zoo als hij zal te rade worden, ook tot vergoeding van schade en interessen, zoo daarvoor termen zijn.

§ 13. Hierna is het de plicht van den Officier van Justitie, om, bij wege van repliek, onder een beknopt vertoog omtrent het in regten voorgebrachte, den staat des geschils, het feit ter beslissing, de merieten der zaak, voornamelijk uit het oogpunt van het al of niet misdadige derzelve, de geloofwaardigheid der bewijzen voor en tegen, het meerder of minder verplichtende of verzwarende, naar gelang der omstandigheden, mitsgaders omtrent de straffen, welke in het eene en andere geval, bij de wetten van den lande zijn bepaald, te dienen van schriftelijk conclusie, zoo als hij zal vermoeden dat behoort te worden gevonnisd, tot oplegging van straf; daarbij tevens in acht nemende, dat hij de straf bepaaldelijk uitdrukke, en voorts op de conclusie, die voor of van wege den beschuldigde is genomen, replicere.

§ 14. En hierna staat het den beschuldigde, of die van zijnen rade vrij, om te dupliceren, waarna de regters zich van het publiek afzonderen, ter overweging van het te velle vonnis.

105. In geval de regtbank verneemt, dat het feit, noch als misdadig, noch als eenige strafbare overtreding moet gerekend worden, zal dezelve den beklagde ontslaan, en op de vorderingen wegens schaden en interessen, waar die mogen zijn gedaan, uitspraak doen.

106. Verneemt de regtbank daarentegen, dat het feit eene misdadig of andere strafbare overtreding daargestelt, zal dezelve, hetzij in overeenstemming met het door den Officier geposeerde en geconcludeerde, hetzij verschillende van dien, den beschuldigde zoodanige straf opleggen, als de regters ter zake hunner gemoedelijke overtuiging, wegens de schuld en onschuld des beklagden, overeenkomstig de verplichtende of verzwarende omstandigheden, en naar gelang van de misdadig of overtreding, waaraan zij hem regtens schuldig kennen, zullen vermoeden, dat achtervolgens de wetten van den lande, behoort. alles echter met dien verstande, dat bij vonnissen der regtbanken, geene zwaardere straf zal worden opgelegd, dan welke door den Officier is geëischt. En zullen de Officieren mitsdien, op hunne verantwoordelijkheid, en onder inwachting der gevolgen daarvan, zich ten zorgvuldigste toeleggen op het nauwkeurig kenschetsen der ten laste gelegde misdrijven, en in hunne daarop gegronde conclusien tot straffen, zich in diervoerge gedragen, dat de regters niet in de moeijelijkheid geraken, van tot eene lichtere straf te moeten verwijzen, dan welke zij vermoeden dat de feiten naar de omstandigheden komen te vorderen.

107. De vonnissen met verwijzing tot straf, zullen ook moeten inhouden, eene verwijzing in de kosten en misen der justitie, mitsgaders in die van de apprehensie en detensie, waar zulks plaats vindt. Bij dezelve vonnissen moet de misdadig duidelijk worden uitgedrukt en omschreven, met bekendstelling der omstandigheden, in zoo verre die voor erkend of bewezen zijn gehouden.

108. De regters hebben tevens daarbij de vrijheid, om de ontvreemde goederen aan den eigenaar te laten teruggeven.

109. De vonnissen worden voorts, in het openbaar en in tegenwoordigheid van den beschuldigde, door den President met luider stemme uitgesproken.

110. Van alle vonnissen zal het eerste ontwerp op de minste, in derzelve geheel, binnen de eerstvolgende vier en twintig uren, door al de regters, bij welke dezelve gegeven zijn, moeten zijn geteekend, op eene boete van vijftig guldens, telken reize door den Griffier, bij de minste nalatigheid te verbeuren; onverminderd de bevoegdheid der regterlijke collegien omtrent de Griffieren, bij herhaalde overtreding.

111. Van al het bij het regtszeding voorgevallene, zullen de Griffiers behoorlijk proces-verbaal opmaken, om bij hen te worden onderteekend, daarbij in acht nemende, het bij art. 102 voorgeschrevene, nopens het houden van aanteekening der voornaamste verklaringen, en van hetgene hun, door den President, zal worden gelast ten verbaie in te nemen.

Over de herziening der vonnissen van de Raden van Justitie.

112. De condemnatoire vonnissen der Raden van Justitie op het eiland Java gevestigd, tegen wie ook gewezen, zullen voor zoo verre die niet in de navolgende uitzondering zijn begrepen, in alle gevallen tot onderzoek of herziening gezonden worden aan het Hooge Gerechtshof.

113. Daarvan zijn alleen uitzonderd dezulke, waarbij de beschuldigten, zoo het Europeanen of gelijkstandige personen zijn, worden verwezen tot eene gevangenzetting voor minder dan zes maanden zonder meer, en zoo het Inlanders, Chinezen, Mooren of andere vreemde Indische natien zijn, tot kettingslag, om aldus aan de gemeene werken ten arbeid gesteld te worden, voor den kost zonder loon, gedurende een tijdvak van twee jaren; alsmede de beboetingen door de Residenten of andere plaatselijke autoriteiten, krachtens art. 10, ter zake van overtreding der plaatselijke iurigtigen en ordonnantiën.

114. Ter voldening aan art. 112 zullen, binnen tweemaal vier en twintig uren, na de pronuntiatie van het vonnis, al de stukken, het proces-verbaal der terechtzitting en het vonnis, door de regtbank in een behoorlijk verzegeld pakket, onder geleidebrief, worden gezonden aan President en Raden in het Hooge Gerechtshof.

115. De Griffiers der regtbanken houden van dergelijke verzendingen een nauwkeurig register, daarbij de stukken, met de namen der daarbij betrokkenen en derzelve misdaden, alsmede de datums der verzendingen bekend stellende, om nader, vóór de terugontvangst, daarop te kunnen worden afgeschreven, in de daartoe open gelaten kolom.

116. De Officieren van Justitie behouden de vrijheid, om tevens hunne consideratiën omtrent het vonnis den Procureur Generaal mede te deelen. Insgelijks de gecondemneerden, hetzij als misdadige, hetzij als civiel verantwoordelijk gestelde, tot adstructie hunner gediende conclusien, en bij requeste den Hove eene memorie aan te bieden, met oplegging der gesustineerde gronden regtens, mits hetzelve zoo tijdig doende, dat de Procureur Generaal en het Hof daarvan kennis kunnen nemen, onverminderd derzelve gehoudens omtrent den tijd ter afdoening der zaken.

117. Bij ontvangst van het een en ander gelast het Hof, of wel deszelfs President, dat al hetzelve zal worden gesteld in handen van den Procureur Generaal, om na pronuntiatie, te dienen van deszelfs schriftelijke conclusie.

118. De Griffier van het Hof is verplicht, van die onderscheidene ordonnantiën een gezamenlijk register te houden, ingerigt in maniere als de registers der Griffiers van de regtbanken, voor de verzending, volgens voorgaand artikel 115.

119. De Procureur Generaal is gehouden, om, uiterlijk binnen acht dagen na de ontvangst of datum der ordonnantie, met overlegging der ontvaangene stukken, aan den Hove te dienen van schriftelijke conclusie, onder opgave zijner aanmerkingen en overwegingen, zoo ten aanzien der feiten, als met opzigt tot het regt.

120. Het een en ander zal daarop, bij den Hove ten spoedigste worden gelezen, om op het vonnis te wijzen, zoo als bevonden zal worden te behooren.

121. Het Hof heeft de bevoegdheid, om het vonnis te bekrachtigen, te vermindern of geheel te vernietigen, met onthefing van den gecondemneerde, en last om denzelve te ontslaan, zoo hij in hechter is is, alles achtervolgens de bepalingen, desaangaande voorkomende in de artikelen 105 en 106.

122. In geval het Hof meent te moeten wijzen tot bekrachtiging van het vonnis, zal hetzelve, aan den voet van het vonnis, of op een aan hetzelve met 's Hofs cachet vastgelegd papier, stellen het navolgend arrest:

» Het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië, gezien hebbende het vorenstaande vonnis, waarbij N. N. ter zake van *geheele* . . . wordt gecondemneerd om enz. alsmede in de kosten en misen der justitie; . . .

» Nog gezien hebbende de stukken van den Procureur Generaal in naam en van wege Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Heertog van Luxemburg.

» Bekrachtigd hetzelve vonnis, om naar dien inhoud behoorlijk ter executie te worden gelast.

» Aldus gedaan en gearresteerd op heden den . . . , bij ons President en Raden in veigvermelden Hove.

en moeten geteekend worden bij den President en Raden, bij wie hetzelve is gear-

resteerd, alsmede door den Griffier, uiterlijk binnen den tijd der eerstvolgende vier en twintig uren, op *penne* als deswege is bepaald.

123. Verneemt het Hof daarentegen, dat bij het vonnis de feiten te veel zijn be- zwaard, en dat uit dien hoofde de straf te hoog is gesteld, heeft het Hof de bevoegd- heid om de condemnatie te veranderen, en onder aanvoering der redenen van ver- schil, nieuwlings te condemneren, zooals verstaan wordt te behooren, en doet, te dien einde, achter het vonnis, in maniere als bij voorgaand artikel is geëischt, het navolgend arrest plaatsen.

» Het Hoog Gerechtshof enz.;
 » Gezien hebbende enz.;
 » Nog gezien hebbende enz.;
 » Gehoord hebbende enz.

» In aanmerking nemende dat enz.; (daarbij duidelijk beschrijvende, waarin het Hof verschilt van de regtbank, bij welke het vonnis is gegeven, nopens de waarde van het bewijs wegens deze of gene verzwarende omstandigheid.)

» Regt doende enz.;
 » En diensvolgens voorschreven vonnis corrigerende, condemneert den voornoem- den gevangene om enz.

» Aldus gedaan enz.;

124. En verneemt het Hof, dat, niettegenstaande het vonnis door de regtbank gewezen, de beschuldigde behoort te worden vrijgesproken, alsdan handelt het in- ge- lijker voege, als bij laatst voorgaande artikel, met bekendstelling van het daartoe in aanmerking genome, en stelt voorts, bij de wijziging van het arrest:

» Absolveert den voorn. N. N. van de tegen hem uitgebrachte beschuldiging en con- clusie, mitsgaders van het vorenstaande vonnis, en gelast (zoo hij in hechtenis is) dat hij dadelijk zal worden ontslagen.

125. De Raden van Justitie, buiten Java gevestigd, zijn gehouden, alle drie maan- den de vonnissen die in den loop van dien tijd zijn gewezen, benevens de proces- verbaal van alle criminele terechtzittingen, al ware het dat de zaken, krachtens het *fat executi* door den plaatselijken Gouverneur of den Resident verleend, waren afgedaan, te zenden aan het Hooge Gerechtshof, als belast met het algemeene toe- zigt over de administratie der justitie.

Over de Executie.

126. Al wat gerekend kan worden tot de executie der vonnissen te behooren, moet blijven uitgesteld, tot dat de vonnissen kracht van gewijsde hebben verkregen.

127. De sententiën van het Hooge Gerechtshof, onderschillig of het zijn condemnato- ire, dan wel absoluteire, hebben dadelijk, na de pronuntiatie, kracht van ge- wijste en gelden voor arresten.

128. De condemnatoire vonnissen der Raden van Justitie, op het eiland Java ge- vestigd, voor zoo verre die aan herziening onderworpen zijn, erlangen kracht van gewijsde, wanneer dezelve door het Hooge Gerechtshof, bij wege van revisie, zullen zijn bekrachtigd.

De condemnatoire vonnissen van de Raden van Justitie, buiten het eiland Java ge- wezen, bekomen kracht van gewijsde, dadelijk na derzelve pronuntiatie; behou- den de bevoegdheid, bij art. 70 van het Reglement op het beleid der Regering, aan de Gouverneurs of Residenten van op zich zelve staande bezittingen, om die vonnissen te schorschen

129. Overigens hebben zoodanige condemnatoire vonnissen, als bij art. 113 van de revisie zijn vrij gesteld, gelijk mede alle absoluteire vonnissen der Raden van Jus- titie, dadelijk na de pronuntiatie kracht van gewijsde.

130. En zal het in vrijheid stellen van eenen vrijgesprokene, om geenerhande reden eenigzins worden opgehouden.

131. De arresten van het Hof, ter eerste instantie bij hetzelve gewezen, zullen bij het Hof zelf, ten spoedigste worden ten uitvoer gebracht.

132. In geval van revisie zendt het Hof deszelfs arresten, met de daartoe behoo- rende proces stukken, doch zonder de conclusie van den Procureur Generaal, onder geleidebrief, onverwijld terug aan de regtbank, van welke dezelve zijn ontvangen, ten fine van executie.

133. Geene doodvonnissen zullen echter worden ter executie gelegd, zonder daarop vooraf, overeenkomstig het bepaalde bij art. 56 van Reglement op het beleid van de Regering te hebben bekomen het *fat*, op het eiland Java van den Gouverneur Generaal, en buiten Java, van de ambtenaren met het hoogste gezag bekleed; en zullen mitsdien, die vonnissen, met de stukken van het proces, onder geleide- brief, ter erlanging daarvan, aan dezelve worden gezonden.

134. Wanneer de Gouverneur of Resident van eene op zich zelve staande bezitting, zwaarigheid mogt maken in het verlenen van het *fat executie*, zal hij het vonnis, benevens de daartoe behoorende stukken, zenden aan den Gouverneur Generaal, met opgave der redenen van zijne weigering, en verzoek dat door denzelve moge worden gedisponeerd.

135. Wat voorts betreft de executie van zulke arresten, welke door het Hof bij revisie zijn gewezen, dezelve zullen onverwijld na de terugontvangst, met de dis- positie van den Gouverneur Generaal, onder geleidebrief, ten fine van executie, worden verzonden naar de regtbank, van welke dezelve herkomstig zijn.

136. Voor het overige blijft de uitvoering van zoodanige vonnissen, welke aan geene revisie onderworpen zijn, aan de regtbanken, bij welke dezelve zijn gewezen.

137. Met de verzending van bannelingen naar de plaats van hunne ballingschap, zal tevens, zoo wel bij den Hove, als bij andere regtbanken, moeten worden ge- wacht, tot dat, voor zoo verre dezelve op het eiland Java gevestigd zijn, de Gouverneur Generaal, en voor zoo verre die regtbanken op plaatsen buiten Java gevestigd zijn, de Gouverneur of Resident, de plaats der ballingschap zal hebben be- paald; en moet mitsdien, in alle daartoe strekkende arresten en vonnissen, in stede van eene te noemene plaats, gesteld worden, op Java, ter plaats door den Gouverneur Generaal te bepalen, en buiten Java, ter plaats door den Gouverneur of Resident te bepalen.

138. En zullen mitsdien al zulke arresten van het Hof en vonnissen der Raden van Justitie, door het Hof zijnde geconfirmeerd, en mitsdien kracht van gewijsde erlangd hebbende, op Java, door het Hof aan den Gouverneur Generaal en buiten Java, door de regtbank, bij welke zij zijn gewezen, aan den Gouverneur of Resident, onder geleidebrief, worden aangeboden, ter erlanging van beschikking omtrent de plaats der verzending.

139. In de vonnissen, waarbij Europeanen worden gebannen uit Zijner Majesteit bezittingen in Indië, zal moeten worden gesteld, om naar Nederland te worden gezonden, en bij de condemnatie in de kosten enz., moeten gevoegd worden, als- mede in die van hun transport naar Nederland. En zullen dezelve vonnissen, ter erlanging van executie, den Gouverneur Generaal in maniere, als bij voorgaand artikel is geëischt, worden aangeboden.

140. De uitvoering der lijfstraffelijke vonnissen, zal geschieden op de vordering der Officieren van justitie, ten overstaan der regtbank, bij welke dezelve zijn uit- gegeven, ter gewoner plaats, of op andere tot meerdere afschrik te bepalene plaatsen, of voor Commissarissen uit dezelve, om te zorgen dat, in de uitvoering, niets onbetamelijks geschiede, en om ingeval van veroordeeling tot slagen, derzelve hoeveelheid te bepalen, zijnde van den aanvang tot het einde der execu- tie, het beleid der politie dier plaatsen in handen van den President der regt- bank of der Commissie, met magt om van den sterken arm, welke bij de executie zal worden verleend, naar de omstandigheden gebruik te maken, en onder ver- plichting, voor de respectieve commanderende officieren, om daaraan te gehoor- zamen.

141. Aan eenen ter dood veroordeelde zal, driemaal vier en twintig uren vóór de executie, de dood worden aangezegd door Commissarissen van het Hof of de regtbank, geassisteerd door den Officier van Justitie en den Griffier.

142. Van dien tijd af, zal aan den veroordeelde de toegang worden vergund van zoodanige leeraren, als hij verkiezen zal.

143. Van vonnissen met verwijzing tot eene geldboete, zal, na het erlangen van kracht van gewijsde, door den Griffier een afschrift gezonden worden aan den Ont- vanger van 's lands kas, ter invordering der opgelegde boete.

144. De doodstraf zal altijd ten uitvoer gebracht worden, door het ophangen aan eene galg.

145. Het zal den Regter vrijstaan, om op het daartoe schriftelijk ontvangen verzoek van naastbestaanden of vrienden, te vergunnen, om op hunne kosten de

noodige kist voor het lijk van eenen ter dood gecondemneerde, alsmede deszelfs begravingen te verzorgen, mits dezelve geschiedt buiten tijds en zonder eenige openbaarmaking.

146. Waar het wijders zal mogen zijn, dat de Regter, naar den aard der misdadaad, en naar mate van de omstandigheden, den misdadiger vermeent te moeten verwijzen tot de straffe naast den dood, zal ingeval het inlanders, Chinezen, of andere vreemde Indische natien zijn, de verwijzing moeten geschieden tot *gesseling*, met den strop om den hals aan de galg vastgevoert. *branderken* en *kettingslag*, om aldus gebaven ter plaatse, door het Gouvernement te bepalen aan de geneene werken voor den kost 2 neder loon, ten arbeid gesteld te worden, gedurende eenen termijn door den Regter te bepalen, niet te bovengaan den tijd van twintig achtereenvolgende jaren.

147. De h. indien de misdadigers Europeaan of gelijkstandige zijn, zal de straf naast den dood, aan hen moeten worden uitgevoerd, door geesseling met den strop om den hals, aan de galg, of zoo het vrouwen zijn, aan de wurgpaal vastgemaakt; voorts met brandmerk en bonnisement, indien het mannen zijn; doch, indien het vrouwen zijn, tot eene gevangenzetting levenslang in den vrouwen tuchthuis, om aldaar met haren handenarbeid den kost te verdienen.

Aldus gearresteerd bij hunne excellentie van de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den 10 Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen
Generaal over Nederlandsch Indië van 10
Januarij 1819, n. 6. (Staatsblad n. 20.)

PROVISIONEEL REGLEMENT op de Manier van procederen in civile zaken, voor het Hooge Gerechtshof van, en de R den van Justitie in Nederlandsch Indië.

Van de provisien van justitie en h t aanleggen d r zaken, in het algemeen.

Art. 1. Iegeden die iemand voor den Regter wil doen dagen, of in regten betrekken, zal door een Procureur laten opstellen, en aan den Regter doen presenteren, een gearceleerd, en door hem zelven, dan wel door den Procureur, onder overlegging der op hem gepasseerde procuratie, geteckend request, daarbij opgegeven zijne naam, zijne qualiteit en woonplaats, mitgaders die van dengenen, tegen wien hij ageren, of van wien hij iets vorderen wil, met een kort en beknopt verhaal van de sistemie, actie of het recht, dat hij heeft op zijne partij, en waarop hetzelfde gefundeerd is; alsmede verzoekende appointment, uit kracht van hetwelk zijne partij worde geordonneerd hem requirant genoeg te geven of te voldoen, en te betalen de kosten daarom gedaan, of dat, in cas van weigering of oppositie, den opposant dag zijn betekend om te compareren, dan wel gemagtigden te zenden ter rolle, om te zeggen de redenen van dien, en te aanhooren zoodanigen eisch, conclusie of verzoek, als de suppliant, ten dage dienende, zal willen doen en nemen, daartegen te antwoorden en voort te procederen, als naar regten.

2. Op dit request wordt door den regter, alvorens finally te disponeren, eene comparitie geordonneerd, om partijen daarop te hooren en te vereenigen, indien het doenlijk is; zullende te dien einde, de deurwaarders bij het doen der dagvaardingen, kopij van het request en de ordonnantie aan den gedaagde overleveren.

3. Partijen door des regters tusschenkomst met elkanderen vereenigd zijnde, wordt daarvan een verbaal opgemaakt, ten overstaan van Commissarissen gesloten, om daarop de condemnatie des regters te erlangen.

4. Wanneer degenen, tegen wien het onderzoek is ingerigt, behoorlijk door den deurwaarder geroepen zijnde, op de geordonneerde comparitie niet verscheijnt, noch een Procureur van zijne wijk zendt, of wanneer de partijen wel verschenen zijn, maar door des regters tusschenkomst tot geen vergelijk bewogen hebben kunnen worden, wordt van het een of ander op het kopij-request, met de daaronder staande ordonnantie des regters, eene bloote aantekening gehouden, zonder van enig zeggen of wederzeggen van partijen gewag te mogen maken; op weik rapport door den regter zal worden verleend een appointment, om hetzelfde door den Griffier behoorlijk te doen apostilleren en teekenen.

5. Voorts zal het geobteneerde appointment door den Procureur ter Griffie worden geligt, en den deurwaarder ter hand gesteld, om het aan den gerequieerde te exploiteren, en denzelve te betekenen eenen zekeren, door den regter telkens te bepalen regtsdag; welk exploit en betekening van dag door den deurwaarder zal moeten worden gedaan, ten minste acht vriedagen voor dat de dag dienen zal, op pene dat de deurwaarder gehouden zal zijn, hetzelfde ten zijnen koste te houden, behoudens partij's actie van interesse op denzelve.

6. En opdat degenen die gedagvaard wordt, in staat zij, om ten bepaalden dage, behoorlijk onderdigg, te compareren, zal de deurwaarder bij het exploiteren, voor den gedaagde moeten afgeven kopij van het request of appointment, van al hetwelk hij behoorlijk zal relatoren.

7. Zoo ook bijaldien eenige provisie gevorderd wordt, kopij authentiek van de verbandbrieven, obligatiën, schuldbekentnissen, transcriptiën ofte andere documenten en instrumenten, waarop de impetrant, ten dage dienende, zoodanige provisie zoude willen verzoeken.

8. Noch een appointment van het Hooge Gerechtshof, krachtens hetwelk moeten worden gedagvaard personen, buiten de residentieplaats van het Hof woonachtig, zal in gelijkervolge, als bij de voorgaande drie artikelen, door den deurwaarder aan dezelve gemagtigden, binnen gezegde jurisdictie wonende, worden geexploiteerd; doch daar geene zijnde, of die het exploit niet willende aannemen, zal de deurwaarder zijn exploit doen bij edicte en zoodanig een dag betekenen, als bij den regter zal worden bepaald, tenzij de impetrant liever 's Hof's letteren requisitoriaal mogt verzoeken aan den regter, onder wien de gedaagde ressorteert, om het appointment aan hem te doen exploiteren.

9. Na het exploiteren en het terug bekomen van het appointment, nevens het schriftelijke relaas van den Deurwaarder of exploitier, zal de eisder door zijnen Procureur, tegen den dag, waarop de zaak dienen zal, dezelve door een bijkij voor de rolle doen presenteren, en wijders ten dage dienende, onder referre aan de middelen van zijn appointment, of *ren en cour*, dan wel bij anderen, des noods bij amptatie daarboven *arrestation* te allegeren, eisch doen en conclusie nemen; daarbij tevens, onder register overleggende de stukken, dienende tot verificatie en justificatie van den eisch en conclusie.

Van Comparitie.

10. Maar indien de gedaagde vermoeden had, dat de zaak door den impetrant alsdan niet mogt zijn of worden gepresenteerd, zal hij zulks zelf mogen laten doen, en ook moeten werkstellig maken, zoo hij ten geprefigeerden dage comparitie wil obtineren.

11. De eisder alsdan ten gezelden dage niet gereed zijnde, of zelf, noch bij behoorlijk gemagtigden niet comparerende, zal de regter, op verzoek van den gedaagde en op bewijs dat de dag dient, moeten verleenen, *comparitie*, en voor het profijt van dien, in rauwaakte hem gedaagde absolveren van de instantie; in provocatie en revisie, de provocatie en revisie verklaren desert, met condemnatie van den impetrant in de geconsigneerde boete; in maintenance of complainte, den impetrant verklaren vervallen van het gempetreerde appointment, den gedaagde toewijzen de provisionele possessie of retablisement, en den impetrant condempneren in de kosten, schaden en interesten; in arresten, het arrest opheffen en doen ontslaan, met condemnatie in de kosten, schaden en interesten; in cas ponaal, de interdictie, ponaal kost en schadeloos opheffen; wijders in alle gevallen den impetrant condempneren in de gemaakte kosten.

12. Maar indien de verweerder niet promptelijk kan doen blijken, dat de dag dien, zal hem gegeven worden *comparitie*, hetwelk ter rolle aangetekend zal worden, en eene citat te niet intiatie om te zien wijzen het profijt van dien; en is het dat hij, alsdan niet eijkt, dat de dag ter voorgaande reize had gediend, en bij dat den eisder eisch niet wordt geallegerd, dat ter contrarie zoude mogen moeven, zal het voorsz. comparitie hem absoluutelijk worden toegewezen met de kosten, enz. als boven.

Van Defauten.

13. De gedaagde ten gezelden dage niet comparerende, zal bij den regter tegen

hem, op verzoek van partij en vertooning van het relaas van den Deurwaarder, het eerste defaut gecondemnerd, voor het profijt van dien de gedaagde van de exceptien declinatorie verstoken, en eene andere dagvaarding ten naasten verleend worden.

14. En bijaldien de gedaagde andermaal gedagvaard zijnde, niet compareert, zal tegen hem het tweede defaut gecondemnerd, hij voor het profijt van dien van de exceptien dilatorie verstoken, en eene derde citatie verleend worden.

15. En weder voor de derde reize gedagvaard zijnde, en niet comparerende, zal de regter verleenen het derde defaut, en uit kracht van dien, den gedaagde versteken van alle exceptien peremptorie, voorts van alle defensiën en weeren van regten, mitgaders aan den eisder geene admisse, om te dienen van *Intendit*, en eene vierde dagvaarding *ex superabundanti* om den gedaagde en defaillant wederom te dagen, ten fine den aanlegger te zien dienen van hetzelfde *Intendit*, en daarbij over te leggen de verificatie van dien, als ook om vonnis te aanhooren.

16. 'oo de gedaagde ten dage dienende, wederom niet compareert, zal men verleenen het vierde defaut, en voor het profijt van dien, in zoo verre de eisder, den regter ten genoegen, zijnen eisch bewijst, hem denzelve toewijzen, met condemnatie van den gedaagde in de kosten.

17. En bijaldien de eisder zijn eisch en *Intendit* niet ten vollen kwam te bewijzen, en de verificatie dubieus en niet sufficient zijn, zal men den aanlegger, na alvorens wel in acht te hebben genomen de qualiteit van den persoon, de natuur en omstandigheden van de zaken, en gronden regens daartoe vindende, kunnen admittieren zijnen eisch te sterken met eede, en alsdan den gedaagde condempneren als voorschreven.

18. De h bijaldien de regter bevond, dat de eisder zijnen eisch en *Intendit* niet geverifieerd had, of dat de zaken niet geconsponeerd waren, om den eisder tot den eed te admittieren, zal men den gedaagde en defaillant, ten principale absolveren van den eisch, doch nem niettemin condempneren in de kosten van de voorschrevene defauten.

19. Behalve de voorschrevene generale effecten der vier defauten, zal de regter daarenboven, voor zoo veel aangaat de speciale effecten van het eerste defaut, in zaken, waar iemand gedagvaard is, om te kennen of ontkennen zijne handteekening, geschrift of zegel, mitgaders om op de provisie te antwoorden, item tot nantisement uit geregtelijke of notariële obligatiën, constitutionen, schuldrepen of andere publieke charters en do uementen, voor het profijt van het eerste defaut, de handteekening, 'ge geschrift of zegel, voor bekend houden, en den gedaagde condempneren, de geëschte penningen, zoo verre zulks blijkt te behooren, en andere gronden regens het niet beletten, te nantisieren.

20. Zoo mede bijaldien iemand, gedagvaard zijnde om te zien deerenen executie op eene verjaarde sententie, of wilige condemnatie, of uitspraak van goede mannen, transactie en zoo voorts, niet compareert, zal de regter tegen hem, voor het profijt van het eerste defaut, deerenen de executie of de condemnatie met de kos en.

21. Doch wanneer, na de pronunciatie van de verjaarde sententie, eenige interesten verlopen of vervallen zijn, zal de regter nepens dezelve, bij non comparitie van den gedaagde, den impetrant admittieren zijn *Intendit* over te leggen en eene andere citatie accorderen, met intimatie van de partij.

22. Zoo iemand geoteerd wordt, om getuigen der waarheid te geven en niet compareert, zal hij uit kracht van het eerste defaut, gecondemnerd worden, getuigen der waarheid te geven, ten zijnen koste.

23. Desgelijks zullen, in materie van cessie, beneficie van inventaris, attermatie en alle andere geobteneerde beneficien, die geintimieerd moeten worden op het eerste defaut, de brieven van cessie, beneficie van inventaris, attermatie en anderszins worden geintimieerd.

24. Verder, als iemand zal gedagvaard wezen, om de arrementen van den processe aan te nemen en om procureur ac ptant te stellen, zal de gedaagde op het eerste defaut daartoe gecondemnerd worden.

25. Insgelijks, in cas ponaal of arrest, de gedaagde niet comparerende, zullen voor het profijt van het eerste defaut, de bevelen ponaal of het arrest gecontinueerd worden, tot het uitende van de zaak.

26. In materie van reparatie van attentaten, spolie, violatie van arrest van ponaal, interdictiën, enz., zal de gedaagde niet comparerende, uit kracht van het eerste defaut, gecondemnerd worden al het voorsz. te repareren en af te doen.

27. In materie van provocatie, zal, voor het profijt van het eerste defaut, de clause van inhibitie niet verleend zijnde, alsdan op verzoek van partij, dezelve verleend worden, of verleend zijnde, gecontinueerd worden tot het uitende van de zaak.

28. In cas van meugheid of complainte zal, voor het profijt van het eerste defaut, aan den impetrant provisionele possessie geadjudiceerd of retablisement gecondemnerd worden.

29. In zaken waar geordonneerd is inspectie oculaire te nemen, of demonstratie te doen, indien de gedaagde niet compareert, zal de inspectie voltrokken, of demonstratie gedaan, en hij in de kosten gecondemnerd worden; indien hij de inspectie of het doen der demonstratie heeft verzoekt, of dat die bij den regter is geordonneerd; gelijk ook, in cas van non-comparitie van den geintimieerden tot het hooren of zien beveligen van getuigen, op het eerste defaut, met het hooren of beveligen der getuigen voortgegaan zal worden.

30. Zoo mede, als eene van de partijen, hangende het proces, verzoek van eenige provisie kwam te doen, en de wederpartij dag nam, om daarop te antwoorden, en den zelven dage defaillieerde, zal uit kracht van dien, de zaak op de provisie afgedaan worden, naar behooren.

31. Insgelijks, zoo na de volle litisconstitatie, of het voldingen der zaak, iemand defaillieerde, hetzij aanlegger of verweerder, zal in dat geval, de voorschreven defaillant voor het profijt van het defaut verstoken worden van al hetgeen, waartoe de termijn diende; te weten, hadde hij dag om te reprocheren, salveren en zoo voorts, zal hij daarvan verstoken zijn.

32. En wanneer partijen bij den regter geordonneerd zijn te compareren voor Commissarissen, ten fine van accord of anderszins, en een van hen niet compareert, zal tegen den absente, door Commissarissen defaut verleend zijnde, om het profijt van dien bij den regter te erlangen, door den regter de defaillant voor het profijt in de kosten van de comparitie gecondemnerd, en in de zaak voort geprocedeerd, dan wel eene andere comparitie des noods geordonneerd worden.

33. Verder, wanneer iemand gedagvaard is, om declaratie van proceskosten over te nemen, die te diminuieren en te zien taxeren, zal, op het eerste defaut, de defaillant tot overneming dier declaratiën gecondemnerd, van diminutie verstoken, en tot taxatie geprocedeerd worden.

34. Wanneer een huis- of landhuurder, bij expiratie van den huurlijf, gedagvaard wordt, tot huis of landruiming, zal hij op het eerste defaut, daartoe gecondemnerd worden.

35. Ook in executiën van vonnissen, in feiten bestaande, of welke daarmede zijn gelijk gesteld, en bij gijzeling gedaan worden, zal tegen den gedaagde, niet comparerende, voor het eerste defaut, worden gecondemnerd eene tweede gijzeling met apprehensie.

36. In wanneer iemand, krachtens het aan zijne partij compererende regt van parate executie, gedagvaard is om condemnatie, mitgaders executoriën te zien verleenen, 'om dezelve paratelijk te zien executeren, en bijkens het relaas van den deurwaarder, behoorlijk gedagvaard zijnde, ten dage dienende niet compareert, zullen, voor het profijt van hetzelve defaut, zonder meer, de condemnatie mitgaders de executoriën verleend worden.

37. Vervolgens aangaande de byzondere effecten van het tweede defaut, zal de regter, in materie van anticipatie, deserte en interruptio, op het tweede defaut, de appellatie verklaren desert en het proces interrupt.

38. En in cas van appel of reformatie, zal voor het profijt van het tweede defaut, het vonnis in kwestie worden te niet gedaan, en de impetrant geadmittieerd raauweijks zijn *Intendit* over te leggen, en eene derde citatie met intimatie verleend, om hetzelfde te zien verifieeren.

39. Item, in uaintenu of simple possessie, zal op het tweede defaut, de impetrant in zijne possessie worden gestijf en gesterkt.

40. En in cas compulsif, als de gedaagde op de tweede citatie niet compareert, zal hij worden gecondemnerd, de gevorderde acten en schrifturen ten koste van den impetrant te leveren, mits deze doe blijken tot de gevorderde acten en schrifturen geregtigd te zijn.

41. In materie van indemniteit of garant, zal de gedaagde, op het tweede default, gecondemneerd worden den impetrant te indemnieren of garantireren, zoo wel voor het principaal als voor de kosten, schaden en interessen.

42. Als iemand wordt gedagvaard, om acte te institueren, zal, voor het profijt van het tweede default, hem op het gediende *Intendit* een eeuwige stilzwingen worden opgelegd, indien hij binnen den bepaalden tijd zijne actie niet institueert, behoudens de bepalingen op het einde van art. 165 en 168 beschreven.

43. Indien de weduwe of erfgenamen, dan wel andere gemagtigden, gedagvaard zijn, om ter goeder trouwe te kennen of ontkennen de hanteekening of het handschrift van den overleden of hunnen principaal, zal op het tweede default, de hanteekening of het handschrift gehouden worden voor aldus bekend, en de gedaagde gecondemneerd, de geëschte penningen te nantificeren, even als bij art. 10 is gezegd.

44. Zoo er tot evocatie gecontendeerd wordt, zal voor het profijt van het tweede default, de evocatie geadmitteerd worden.

45. In revisie zal op het tweede default, geprocedeerd worden tot visitatie, en uiting van den processe; en schoon de impetrant kwam te succumben, zal de gedaagde niettemin, worden gecondemneerd in de kosten van de defaulten.

46. En wanneer iemand wordt gedagvaard, tot provisionele betaling van alimentatie- of kraamkosten, zal voor het profijt van het tweede default, de provisie worden gejudicieerd.

47. Laatsteijk, behelgende de singuliere effecten van het derde default, zal, in materie van appellatie of reformatie, op het *Intendit*, en de bewijzen raauwlijks regt gedaan worden.

48. En zal in alle andere zaken, het derde default lisiscontestate maken.

49. Doch zullen de voorz. defaulten niet altoos op de non comparitie absoluut en ten volle worden verleend, maar naar gelegenheid van zaken, ook wel *salvo purge*, tot een zekeren dag, voor of op welken het den defaultant vrij zal staan, de reden van zijne absentie te allegeren, en dezelve sufficient geoordeeld zijnde, te mogen doen, zoo als hij te rade worden zal, zonder dat het profijt van de defaulten hem daaromtrent zal obstere; maar van des te doen in gebreke zijvende, zal het effect van de defaulten worden gedeceerd.

50. En wanneer de defaulten absoluut en ten volle zijn verleend, en de defaultant ter tweede of derde dagvaarding compareert, zal hij niet gehoord worden, tenzij hij purge verzoekt van het verleende default of defaulten, en dezelve purge verzoekt hebbende, zal hem die verleend worden, mits blijvende het effect van dezelve, ten ware om merkelijke redenen, en de tegenpartij daarop gehoord, de purge van het default of de defaulten ten volle wierd toegestaan, in welk geval niettemin, de defaultant de kosten van de tweede of beide dagvaardingen zal moeten betalen.

51. Zoo op de vierde citatie, de defaultant compareert, zal hij redenen daartoe dienende, en purge verzoekt en erlang hebbende, zoo lang daar nog geen vonnis is gewezen, in zijne defaulten worden gehoord; mits refunderende al de kosten door zijne contumacie gevallen, en blijvende de effecten van de verleende eerste en tweede defaulten.

Van verstekken en derzelver purge.

52. Wanneer hij den eischer, ten gezetten dage, is eisch gedaan, en de gedaagde, dag genomen hebbende om te antwoorden, daarvan in gebreke blijft, of door den gedaagde geantwoord zijnde, de eischer nalatig is te repliceren, dan wel, gerepliceerd zijnde, de gedaagde niet komt te dupliceren (al hetwelk zoo wel in conventie, als reconventie, mitgaders in alle exceptien en incidenten kan gebeuren) zal, op het verzoek van de eene of de andere der partijen, worden verleend verstek van antwoord, replek of dupliek, hetzij absoluut of *salvo purge* ten naasten, ten koste van den Procureur, indien het verzuim bevonden wordt, door des Procureurs eigene nalatigheid veroorzaakt te zijn.

53. En het verstek *salvo purge* gedeceerd zijnde, indien de partij in gebreke blijft te purgeren, zal hetzelfde absoluut gedeceerd worden.

54. Het profijt van het verstek van antwoord zal hetzelfde zijn, als het profijt is van het derde default, en zal daarvoor provisie gedeceerd worden, als de zaak daartoe gedisponeerd is. mitgaders de eischer geadmitteerd worden, zijn *Intendit* over te leggen ten principale, en hem eene vierde citatie toegestaan, om hetzelfde te zien verifiëren.

55. Voor het profijt van het verstek van replek of dupliek, zal de zaak voor volgend gehouden, op de provisie, door den gedaagde verzoekt, regt gedaan, en dispositie nopens de verdere instructie ten principale verleend worden, naar dat de regter de zaak gelegen zal vinden.

Van Delajen.

56. Een iegelijk van partijen zal, alleenlijk in de zaak ten principale, eene reize delai of dag van beraad ten naasten hebben, behalve dat de eischer ten eersten dage geen delai zal mogen nemen, noch ook die gedaagd is om procureur acceptant te stellen; gelijk hetzelfde mede niet zal worden verleend, in materie van provisien, tenzij op den termijn van antwoord, wanneer bij de citatie niet zijn afgegeven kopijen der instrumenten, waarop men de provisie funderen wil, of wanneer erfgenamen of gemagtigden gedagvaard zijn, om te kennen of te ontkennen de hanteekening van de overledenen of hunne principalen.

57. Buiten welke voorsz. ordinaire delajen geen andere, noch continuatie van dien, zullen mogen worden verzoekt of toegestaan, tenzij om sufficiente redenen, den Regter gebieken.

Van *Præparatoire verzoeken en provisien*, zoo aan de zijde van den gedaagde of verweerder, als aan die des aarleggers.

58. Zal ook vervolgens de gedaagde of verweerder, alvorens hij zich ten principale of op de geëschte provisie behoef in te laten, nog vermogen eenige verzoeken te doen, als namelijk, tot cautie voor de kosten en voor de reconventie, tot het stellen van *domicium et audiendi*, tot cautie voor de kosten van sequestratie, visie, exhibitie, enz., mitgaders tot de afdoening van arresten, en interdictien; zullende al dezelve provisien en verzoeken, op peremptorie termijnen van acht tot acht dagen, bij ibellicuse schrifturen van eisch, antwoord, re- en dupliek zonder meer, worden voldongen, ten zij om redenen bij den Regter anders wierd verstaan.

Van Exceptien.

59. Wijders zal de verweerder, zoo hij voornemt eenige exceptien te hebben, die mogen employeren; doch gehouden zijn, dezelve tevens alle te gelijk te propereeren, en dien onverminderd, ten principale te antwoorden, begeernde regt *ex ordine*; uitgezonderd de exceptien declinatoire, van litespendentie of litesinitie, daaronder begrepen transactien, en uitspraak van arbiters, van non-qualificatie, mitgaders van regten, waarvan hij publike instrumenten of de eigene hand van partij blijkt; al welk hij zal mogen voorstellen, om daarbij te peristeren; zullende dezelve alsdan vooraf, op peremptorie termijnen van acht tot acht dagen, voldongen en in staat van wijzen gebracht worden, even als de vorenstaende verzoeken.

60. De voorz. preparatoire verzoeken, provisien en exceptien, in maniere als boven voldongen zijnde, zullen partijen dadelijk, of op den naasten retdag, hare gemelde schrifturen of dingtalen, mitgaders de stukken en documenten daartoe relatief, *hinc et inde* overleggen, onder een register; bij de respectieve Procureurs ondertekend, en daarop regt verzoeken, zonder eene verdere figur van proces.

Van *voorzijn ten principale*, zoo bij *missives*, als in *reconventie*, enz.

61. Te gedaagde, de voorz. verzetmiddelen niet hebbende, of dezelve afgeloopen zijnde, zal zijne defensien, dan wel eene presentatie ten principale moeten doen, bij eene gearticuleerde schriftuur of conclusie.

62. En indien hij daarenboven, eene contra-pretentie tegen des eischers pretentie hadde, zal hij, zonder daartoe eenige dagvaarding noodig te hebben, dezelve bij wege van reconventie mogen institueren, eu daarin mede tot provisie contenderen, mitgaders tevens daarop moeten laten volgen eene presentatie, dan wel conclusie van antwoord in conventie.

63. Vervolgens zal door den eischer en verweerder, in reconventie worden geantwoord, en zoo wel in enkele zaken, als in dewelke reconventie wordt gesustineerd, bij replek en dupliek, of termijnen als voren, *hinc et inde* een behoorlijk volgend gehouden worden, alles insgelijks bij gearticuleerde schrifturen.

64. Doch wanneer de gedaagde simple contrarie conclusie neemt, en daarbij perseistert, zal de eischer dadelijk, op dezelfde wijze moeten peristeren voor replek; en zoo door den eischer voor replek eenvoudig perseistert wordt bij den eisch, zal den gedaagde geen dag om te dupliceren vergund worden, maar hij ter-

stond voor dupliek in zelvvervoege moeten peristeren, of van dupliek verstoken zijn.

65. Zoo als wijders in art. 9, zulks omtrent den eischer en aanlegger is gezegd, even zeer is ook de gedaagde, hetzij hij diene van libellens antwoord en conclusie, dan wel daarnevens eisch doen in reconventie, ofte ook presentatie doe, dan wel simple contrarie conclusie neme, en daarmede perseistere voor antwoord gehouden, gelijkdijk, onder register over te leggen zoodanige acten en bescheiden, als moeten dienen tot verificatie en justificatie van het door hem geposeerde en gesustineerde, om aldus bekwaamlijk bij re- en dupliek te kunnen worden geprocedeerd, in voege als bij de twee voorgaande artikelen is gezegd.

Van *Appanement dispositief*, en *nuovere productie*.

66. Er bestaat dus na het dienen van dupliek, geen termijn meer om brieven, monumenten, verklaringen, beëdigd of onbeëdigd, of wat dies meer te produceren; maar op den dag van het dienen van dupliek moet eeniglijk dag worden genomen, om te dienen van inventaris, met vrijheid voor den eischer, om van partij's schriftuur van dupliek kopij te verzoeken.

67. Het zal evenwel aan elke der partijen, ten einde een of meerdere van de bij eisch of antwoord overgelegde documenten *in forma probanti* te brengen, vrijstaan ten dage van dupliek, mondeling ter rolle te verzoeken, commissie of hegters-commissarissen, ten fine van rolemont op de met name duidelijk; te noemene stukken, en wijders dag tot productie van het daarvan, bij wege van enquesten, opgemaakte en verzegelde proces-verbaal, ten einde de opening daarvan te hooren verzoeken. En de tegenpartij daarop gehoord zijnde, zal de regter daartoe mogen verleenen dag tot productie, om te dienen, uierlijk eene maand daarna, en voorts te reprocheren, salveren, wederzijds te dienen van inventaris, en regt te verzoeken.

68. Wanneer tevens partijen of eene derzelve als zog, nieuwlings, getuigen verlangte te doen hooren en examineren onder eene, dan wel andere inspectie of demonstratie en het opmaken van proces-verbaal mogt noodig hebben, zal het vrijstaan dag te nemen ten naasten, om *appointement dispositief* hooren verzoeken.

69. En zal alsdan ten dage dienende, door dengenen, die daartoe dag genomen heeft, ter rolle request worden gepresenteerd, waarbij hij zijn verlangen tot het nieuwlings hooren van getuigen, met overlegging der interrogatorien te kennen geeft, en mitsdien verzoekt appointement, om de opgegevene personen te doen dagvaardden, tot het geven van getuigen der waarheid, om hetzelfde op den ordinarren weg te vervolgen, dan wel, zoo bij eenige locale inspectie of demonstratie verlangte, bij request, in gelijker voege de redenen en het oogmerk van zijn verlangen duidelijk beschrijven, en commissie of hegters-commissarissen verzoeken, ten einde daartoe te vaceren en proces-verbaal op te maken.

70. De tegenpartij op het eene en andere verzoek, staande rolle, gehoord zijnde, zal door den regter worden gedisponeerd, zoo als bevonden zal worden te behooren, hetzij tot ontzegging, dan wel tot verleening van het verzoek.

71. Ingeval van ontzegging, zal door den regter worden gelast, dat de acten en dingtalen opgemaakt en van dezelve, nevens inventaris, met middelen wederzijds, ten naasten zal worden gediend en dispositie verzoekt.

72. En ingeval van verleend verzoek tot het doen van locale inspectie en demonstratie, zal, na uiting van dit dispositief, de impetrant, staande rolle verzoeken, dag tot productie van het ontvangen proces-verbaal, met qualificatie om partij daartoe te dagvaardden, en opening van enquesten te hooren verzoeken.

73. Edoch, in geval van een verleend appointement, om de opgegevene personen te dagvaardden tot het geven van getuigen der waarheid, zal eerst, ten dage van de daartoe geëbteerde condemnatie, verzoek worden gedaan, om commissie of hegters-commissarissen, tot het hooren en beëdigden der gecondemneerden en daarvan proces-verbaal te maaken, alsmede dag worden verzoekt, tot productie van het ontvangen proces-verbaal met qualificatie, om partij daartoe te dagvaardden en opening van enquesten te hooren verzoeken.

74. En zal ook door den regter, zoo in het laatste, als in het eerste geval der twee voorgaande artikelen, de commissie alsmede de dag van productie verleend zijnde, dezelve dag worden bepaald om te dienen precieselijk over zes weken daarna, zonder verdere delajen meer, ten ware dat met kennis van zaken, bij den regter, na partijen deswege te hebben gehoord, de termijn mogt worden verlengd of wel verkort, met verderen last, dat opening van enquesten verzoekt, reprochen en salvatien ingeleverd of geëmployeerd, en nevens de stukken, wederzijds van inventaris met middelen gediend en wijders regt verzoekt zal worden.

75. De commissie geëbteerd zijnde, zal de Deurwaarder de getuigen, welke onder het district van s regters residentieplaats zijn renmoreerde, behoorlijk dagvaardden en partij intimeren, om te compareren ten dage, ure en plaats, welke voorsz. Commissarissen zullen goedvinden en hij, eijurwaarder hun vervolgens zal betekenen.

76. Zoo ten gestelden dage, een of wel beide de Commissarissen door ziekte verhinderd wordt of worden te vaceren, zal onverwijld, daartoe een der andere leden verzoekt, dan wel kennis daarvan gegeven worden aan den President, ter benoeming van eenen anderen Commissaris.

77. En zal de Deurwaarder de intimatie ten minste acht vrije dagen moeten doen, voor dat de getuigen zullen worden gehoord, en daarbij overleveren kopij van de artikelen, waarop zij zullen worden gehoord, mitgaders van de verklaringen of interrogatorien, welke dezelve mogen hebben verleden, en waarop zij zullen worden geroelleerd.

78. Vervolgens moeten voorschreven artikelen, verklaringen of interrogatorien, alsmede partij's contra-interrogatorien, zoo die er zijn, ten dage dienende, aan Commissarissen worden overgegeven, met een biljet, waarop de namen der depositanten of getuigen zijn gesteld, om volgens die opgave, afzonderlijk voorgebragt en gehoord te worden.

79. Daarna zal elk der getuigen of depositanten, door Commissarissen, op den inhoud der overgelegde verklaringen bij wege van recollement, of nieuwlings op de overgelegde vragen, dan wel contra-vragen worden gehoord, ten einde van al het geëposeerde of geantwoorde, zoo veel mogelijk met de eigen woorden van den getuige, getrouwe aantekening geschiede. Moetende dit hooren geschieden met elken getuige alleen, zonder dat iemand zoo van zijnen rade als van zijne partij, daarbij tegenwoordig zij, tot dat wordt overgegaan tot het doen van den eed, hetwelk openlijk moet geschieden, zonder echter over den inhoud van een of ander gezegde te gewagen, moedeende alles geheim blijven, tot dat het verbaal van enquesten, behoorlijk met het regterlijk zegel gesloten, ten dage van productie in *judicio* overgelegd, en opening van enquesten verzoekt zal zijn. Met de inspectien en demonstratien, zoo als die noodig zijn zal gehandeld worden, zoodanig, als bij art. 103 en volgende is geregeld.

80. Doch in geval de getuigen op de buitenkanten zich zijn ophoudende, zullen bij partijen, ten dage van het verkregen appointement dispositief, van den regter worden verzoekt *missives* aan den regter van die plaats, waar de getuigen woonachtig zijn, ten einde die na gedane citatie, in voege voorschreven, tot examinatie of beëdiging van dezelve getuigen pro-edere, en derzelver depositien in geschrift gesteld, in *originis*, gesloten overzende.

81. Zullende de gemelde partijen, na obtenu van voorschreven *missives*, elkander moeten intimeren en kopij der artikelen, verklaringen enz., worden overgegeven, in voege als in art. 77 is gezegd, ten minste acht vrije dagen voor den tijd, welke door den regter zal zijn geprocedeerd tot het indienen van contra interrogatorien, die na denzelve tijd niet zullen worden ontvangen, terwijl gemelde *missives*, alsdan door den regter zullen worden geëxpedeerd.

82. De voorschreven zes weken, of wel al zulke tijd, als aan partijen gegeven was, om productie te doen, geëxpereerd zijnde, zullen zij *hinc et inde*, op den eerstvolgenden retdag, ter rolle, van hun verbaal van enquesten moeten diencken, en renunciëren van verdere productie, opening der enquesten verzoeken, en dag nemen om te reprocheren ten naasten.

83. Welke tijd gekomen zijnde, zullen partijen, ter wederzijden, elkander communiëren de reprochen om daartegen op gelijken termijn te schrijven bij salvatien.

84. Te termijnen tot het leveren van salvatien dienende, zullen dezelve in *judicio* moeten worden overgelegd, doch niet aan partijen geëxpereerd, en tevens dag ten naasten genomen, om ter rolle, wederzijds te dienen van inventaris met middelen, in regten te concludieren en dispositie te verzoeken.

85. Buiten voorschreven reprochen en salvatien, zullen gene meerdere schrifturen worden aangenomen, dan alleenlijk een gesloten advertisement van regten; mits hetzelve vooraf op den inventaris zij bekend gesteld, om het bij het dienen, volgens den inventaris te quoteren.

85. Wijders moet worden in acht genomen, dat de schrifturen van reprochen niet anders zullen mogen inhouden, dan hetgeen tot reproche der getuigen van de tegenpartij kan dienen; gelijk ook, dat de schrifturen van door partijen, alzoohij reproche is voorgebracht, zonder daarbij eenige nieuwe feiten te mogen poseren, of de meriten van het principale proces te behandelen en weder op te halen.

87. En daar de voorschreven termen, die na het afsloopen der enquesten worden verleend, zullen wezen peremptoer, zoo zullen diegenen, welke in gebreke blijven daaraan te voldoen, met der daad worden verstoken van hetgeen waartoe de dag dient.

88. Doch wanneer partijen dag genomen hebben, om te dienen van inventaris, zal de Procureur, die daarvan in gebreke blijft, verbeuren twee gulden, en zal nog de tijd van acht dagen worden verleend, op welken hij, nog niet in gereedheid zijnde, zal verbeuren vier gulden, mitsgaders de inventaris ten zijnen kosten, ter griffie, door een der bezworenen klerken worden opgemaakt; ten welken einde die Procureur gehouden zal wezen, binnen twee maal vier en twintig uren, ter griffie te leveren al de notulen tot het proces behoorende, bereids door hem geligt, op pene, dat de ontbrekende ten zijnen kosten zullen worden uitgetrokken, en eener boete van zes gulden.

89. En zullen de productien of voorschreven inventarissen moeten worden relatie gemaakt tot de artikelen van het *tenu en cour*, of van het appointement en de respectieve schrifturen van eisch, antwoord, re- en dupliek; zonder dat onder éénen letter meer dan één stuk, schoon met nommers onderscheiden, zal mogen worden gebracht, tenzij tot bewijs van een feit of positief, verscheidene productien waren concurreerende.

Van allerhande verzoeken, den vorm van rechtspleging rakende.
90. Bijaldien er enige fouten, omissien en verzuimenissen zijn geschied in judiciele acten, als bij voorbeeld; wanneer een Deurwaarder een appointement verkeerdelijk en niet naar behooren heeft geëxploiteerd, iets in de conclusie van eisch of antwoord is gecommiteerd, te min geëischt of te veel gepresenteerd, of in de schrifturen iets bij abuis is gesteld; door den laps van tijd eene instantie interrupt is gevallen; iemand van de contentenden, nadat de tijd van bewijs verstreken of de inventaris afgemaakt is, eenige verklaringen of attestatie niet overleggen, dan wel de eene of andere, na de conclusie, in regten eenige nieuwe positieven, waarvan in de schrifturen niet is gementioneerd, wil maken en dezelve nog bewijzen, en generallyk, wanneer er enige fatale tijden verloop, of verstekken van peremptoere delajen, en andere diergelijke gevallen zijn, zal men van den regter, voor wien de zaak hangende is, moeten verzoeken request civil, om daartegen gereleveerd en tot het doen van het gecommiteerde, of het redresseren van het kwalijk gedane, gecommiteerd te worden, met *Committimus* naar de rolle.

91. Doch zal zoodanige request civil niet noodig zijn, wanneer de impetrant of eischer, vóór dat er is geantwoord, van zijnen eisch wil renuncieren, mits refundende de kosten, om op nieuw van eenen anderen te dienen, dan wel zoo partijen, in welken staat het proces ook zij, hunne conclusien willen vermindern.

92. Het voorschreven request civil gebooneerd zijnde, zal met dies bijlagen, behoorlijk aan partij geëxploiteerd, en kopij van alles gelaten, mitsgaders op den eersten retdag, volgens het *Committimus*, ter rolle gepresenteerd en daarop, ten internemente geconcludeerd moeten worden, op pene dat het request civil zal worden gerejecteerd, indien men niet gereed is met heigene, waarvan men onder beneficium van hetzelfde, zouden willen dienen.

93. En zal partij, ten dage dienende, dadelijk of daarin moeten conciteren, mits met refusie der kosten van het retardement, behoudens debat en mits van gelijke te mogen doen; dan wel hetzelfde condradiceren en, staande Tol, voldingen, ten ware bij den regter, om redenen, anders wierd goedgevonden.

94. Iegene die relief verzoeken wil, zal voor de eerste maal, onder den Griffier moeten consideren de boete van tien gulden, en voor de tweede maal, twintig gulden, welke bij rejectie van het request civil, geconisqueerd, doch bij internement, aan hem gerestitueerd zullen worden.

95. In zullen de Procureurs de kosten van het retardement aan partijen moeten refunderen uit hunne eigene beurs, indien zij niet doen blijken, dat het verzuim door hun meesters schuld is veroorzaakt.

96. Alle andere verzoeken van eische aangelegenheid, absoluut geen relief verschiedende, die men doen wil, en om buiten den gewonen vorm van rechtspleging, tot iets gecommiteerd te worden, als: om voor Commissarissen met zijne partij in persoon te compareren; om te hebben visie van een instrument of default met den effecte van dien te purgeren; om te mogen concluderen tot provisie of nantissement van iets, hetgeen hangende den processe, opkomt ofte voorvalt; om zich met een der litiganten te mogen voegen of voor denzelfden te intervenieren; om zich in eene zaak voor zijn eigen interest bekend te maken, en zoo voort, zullen worden gedaan bij requesten in *judicio*, en al daarin gehandeld, geprocedeerd en voldongen worden, als omtrent request civil (uitgezonderd het internement en de boete) is gezegd.

97. Doch verzoeken van minder belang, als: om te hebben het effect van default en verstekken; om zakeu de *plano* of op korte termijnen te voldingen en zoo voorts, zal men den regter alleen mondeling voordragen.

Van Interlocutoire vonnissen.
98. Het proces in staat van wijzen gebragt zijnde, en de regter bij examinatie bevindende, dat hetzelfde niet is gedisponeerd, om ten definitieve te worden geterminceerd, zal daarin worden geinterloqueerd, hetzij om partijen te accorderen, of bij opening van punten van officie, nadere verificatie te gelasten.

99. Partijen, uit kracht van voorschreven dispositie voor Commissarissen Comparerende, en zijnde geassopieerd, zal een accord worden ontworpen onder welke condemnatie; welke door de respectieve Procureurs *hinc et inde* mondeling verzoekt, wederzijdsch geconsenteerd en door Commissarissen ten verbale gnotoerd zal worden, ter dispositie van het collegie.

100. Doch partijen niet kunnende worden vereenigd, zal van het voorgevallene en wederzijds gesustineerde insgelijks proces-verbaal gehouden en hetzelfde behoorlijk getekend, in den zak gevoegd worden, om daarop, in het visiteren van het proces, regard te worden genomen, zoo als men bevinden zal te behooren.

101. En bijaldien, bij vonnis interlocutoir, aan den eenen of anderen der litiganten, dan wel aan beide is gejungeerd, iets te verifiëren, zal daarin, zoo door munimenten alleen kan worden voldaan, daartoe worden geprocedeerd en bijaldien productie van getuigen enz. noodig is, in voege, als nopens het doen van productie, bij art. 66 en volgenden is gezegd, met dit onderscheid, dat in plaats van het verzoeken van commissie en appointement van getuigen, door voorschreven Commissarissen autorisatie zal worden verleend, om getuigen voor zich te laten dagvaarden, demonstratie te doen, inspectie te bezorgen, mitsgaders partijen te doen intimieren.

102. Maar indien partij het point van officie, ten haren laste geopend, directelijk niet kan voldoen, doch anderszins wil solveren, zal zij bij het verbaal, dag nemen, om het point van officie te voldoen of te solveren, en op dien dag peremptoer moeten indienen een schriftuur van voldoening of solutie; waartegen op gelijken dag, geschreven zal worden bij supersolutie zonder meer, tenzij, om gewichtige redenen, meerder tijd wierd toegestaan.

103. Van al hetgene, tot voldoening van het geopende point van officie, voor Commissarissen over en weder zal zijn geleverd of ingediend, zal eene amptelijke inventaris gemaakt en met het verbaal, bij het principale proces gevoegd worden.

104. Zoo partijen, bij interlocutoir vonnis geordonneerd zijn, een principaal document te exhiberen, waarvan kopij authentiek in den processe is geprocedeerd, zal men, onder amptelijke van inventaris, eerst het voorschreven interlocutoire vonnis en dan hetzelfde originele muniment in *judicio* moeten overleggen.

105. En bijaldien men hetzelfde origineel niet magtig is, maar het onder een ander berust, zal die daartoe moeten worden geinsueneerd, of door den ordinairen weg van justitie geconstringeerd.

106. En in geval de houder op een der buitenkantoren, dan wel elders zich bevindt, zal, tot obtien van het gerequieerde muniment, van den regter worden verzoekt missive aan den regter van de plaats, waar hij zich onthoudt, om daarin te handelen zoo als in voege voorschreven wordt vereischt.

Van sommige speciale materiën en eerst van complainte.
107. Iemand feitelijk gearbeid of gestoord zijnde in de deugdelijke possessie van eenige goederen of gerechtigheden, die hij door zich zelven, zijne voorzaten, huis-

zinnen, gemagtigen of huurders, vreedelijk, zonder letsel of gebrek, jaar en dag gebruik heeft, zal hij van zijnen dagelijkschen regter kunnen verzoeken, appointement van complainte, uit kracht van hetwelke Commissarissen verleend en door dezelve op des suppliant possessie geïnformeeerd zijnde, aan partijen bevelen zij, de turbatie, den suppliant in zijne deugdelijke possessie gedaan, kost- en schadeloos af te doen, met interdictie, op zekere groote pene, jegens de Hooge Overheid te verbeuren, van gelijke meer te doen, mitsgaders te betalen de kosten; en in cas van oppositie (gebleken zijnde van de voorschreven possessie en turbatie) hem suppliant, bij provisie, ten minste onder cautie, retablisieren in de voorschreven possessie, en hetzelfde gedaan zijnde, de contentieuse zaken te stellen en nemen in handen van de Hooge Overheid, om des noods, onder dezelve bij een sequester geregeerd en bewaard te worden, en den opposant dag beteekenen tot comparatie ter rolle, om het bij en door Commissarissen, geordonneerde te zien approberen, en voorts in ordinaire maintainue, zoo nopens de recedentie, als op de materie possessor, voort te procederen als naar regten.

108. Het voorschreven appointement gebooneerd en gedepescheerd zijnde, zal de impetrant de genomene Commissarissen en den Griffier verzoeken, zich te willen transporteren ter plaatse contentieuse, en aldaar informatie te nemen, op de possessie van den impetrant en de turbatie, hem daarin aangedaan.

109. Commissarissen, aldaar ten dage, door hen geprefigeerd, gekomen zijnde, zullen (indien het noodig is) de demonstratie ontvangen, of inspectie nemen, en wijders de Deurwaarder autoriseren, om te dagvaard-n al zulke getuigen, als de impetrant zal goedvinden te produceren, tot probatie van zijne possessie en de turbatie van den gedaagde.

110. De getuigen gedagvaard en daarvan aan Commissarissen bij relax van den Deurwaarder gebleken zijnde, zal worden geprocedeerd tot het hooren, examineren en beheidigen van dezelve, op zoodanige artikelen en premissen van de brieven of het request en appointement van complainte, demonstratie, verklaringen, enz., als de bijzelden, welke de impetrant aan gemelde Commissarissen daarvan moet overhandigen, zullen inhouden.

111. Na dat hiermede gedaan is, zal de impetrant aan Commissarissen verklaren, geene verdere demonstratie ofte productie van getuigen te zullen doen, en bij inventaris, zich te refereren aan het in voege als voren ingewonnen, en wijders overleveren, zijne verdere stukken en documenten, indien hij eenige heeft, met verzoek dat voortgeprocedeerd mag worden, tot verdere executie van het appointement van complainte.

112. En indien de impetrant zijne bovenjarige possessie en turbatie daardoor niet heeft gejustificeerd of geprobeerd naar behooren, zal hem alleen verleend worden simple citatie, om voor den regter, in ordinaire maintainue voort te procederen.

113. Maar aan Commissarissen ten genoegde komende te blijken van des impetrants overjarige possessie en des gedaagdes turbatie, zal de deurwaarder worden geautoriseerd, om den turbateur te citeren tot zekeren dag en uur, ter plaatse contentieuse, om aldaar te zien procederen tot opening van de brieven van complainte, en tijd prefigeren, om te poseren contrarie feiten possessor, *destructive of exceptive*, en dezelve te verifiëren, zoo het hem goëddunkt.

114. De gedaagde alsdan comparerende, zullen hem de brieven van complainte voorgelezen en des verzoekende, kopij daarvan behandigd worden, en zal daarop door den impetrant retablisement worden verzoekt, bijaldien de gedaagde geconcontrarie feiten possessor wil poseren; doch zulks willoende doen, zullen Commissarissen hem daartoe behoorlijk tijd verlenen, en alsdan, ten koste en laste van den gedaagde, ter plaatse contentieuse verblijven.

115. Doch zal hij niet vermogen, het interdict te redoubleren, of retablisement bij reconventie te verzoeken, maar daartoe separaatelyk appointement van complainte moeten verzoeken.

116. De gedaagde, zijne contrarie feiten ten possessorie geallegerd en aan Commissarissen overgeleverd hebbende, zal nopens de verificatie van dezelve, het renuncieren van verdere productie, en het dienen onder inventaris, moeten worden geprocedeerd, als omtrent den impetrant, in art. 109, 110 en 111, is gezegd.

117. Doch zal de gedaagde van de voorschreven schriftuur aan den impetrant geene verdere opening behoeven te geven, dan alleen bij extract, zoo veel aangaat de contrarie feiten possessor, en niet van degene, die destructief of exceptief zijn, zonder dat nogtans daartegen geschreven, iets meerder overgelegd of verdere schrifturen zullen ingediend mogen worden, dan alleenlijk *hinc et inde* een advertisement van regten.

118. Commissarissen, de overgevene stukken gevisiteerd en geëxamineerd hebbende, en gereed zijnde om te disponeren, zullen zij de partijen contentenden, door den Deurwaarder, doen insinieren, om voor hen te compareren en te zien disponeren, als naar behooren, welke dag zal zijn ten koste en laste van den impetrant.

119. En zoo aan Commissarissen klaarkijk is gebleken van des impetrants possessie en de turbatie, hem daarin gedaan, zullen zij niettegenstaande eene provocatie of oppositie, procederen tot fournissement, retablisement en voldoening aan de voorschreven complainte reëlijk en met der daad, en den gedaagde een korten en behoorlijken dag beteekenen voor den Regter, om met den impetrant in ordinaire maintainue voort te procederen.

120. Doch, bij zoo verre niet volkomenlijk, in regard van al de punten der brieven van complainte, van des impetrants possessie en des gedaagdes turbatio komt te constateren, zal alleen retablisement gedeceerd worden, voor zoo veel de geblekene punten concerneert, en nopens de verdere zullen de brieven van complainte veranderd worden, in simple dagvaarding als boven.

121. En wanneer van niet eenig lid der brieven van complainte, of van de possessie en turbatie, volkomenlijk is gebleken, of dat, bij informatie van den gedaagde, consteert van zelfs contrarie possessie, zullen Commissarissen geen retablisement deecneren, maar de brieven van complainte alleen doen executeren bij simple citatie als voren, latende den hefter nader disponeren op de recedentie, en daartoe overbrengende de informatie bij hen genomen.

122. Na het deecneren van retablisement, zullen Commissarissen en de adjunct verblijven ter plaatse contentieuses, ten koste en laste van den gedaagde en gedeceerde, tot tijd en wijle hij aan het retablisement reëlijk en met der daad zal hebben voldaan.

123. De gedeceerde wiilg zijnde te voldoen, zal aan Commissarissen moeten overleveren eene acte van voldoening, met presentatie van te betalen de kosten, na datum van het deecneren van retablisement gevallen, tot taxatie van Commissarissen, waarop de impetrant zich zal moeten declareren; zoo hij daarmede geen genoege neemt, daartegen overleverende zijn contrarie gesustineerde, waarop *hinc et inde* voldongen en dispositie van Commissarissen verzoekt zal moeten worden.

124. Maar zoo de gedeceerde mogt onwilg zijn, zal hij tot voldoening, bij sommatie, renovatie, gijzeling en apprehensie, constringeerd worden.

125. Indien tot de voldoening te veel tijds wierd vereischt, zullen Commissarissen intusschen mogen vertrekken, doch zal de herstelling alvorens moeten begonnen worden in hunne presentie, en bij den gedeceerde aangenomen, en het verdere binnen zekeren behoorlijken tijd, door Commissarissen, na verhoor van partijen, te prefigeren, te vollrekken; op pene dat zulks alsdan niet gedaan wezende, Commissarissen wederom *in loco* zullen komen, ten koste en laste van den gedeceerde en daár blijven, tot dat alles zal zijn geëffectueerd.

126. Wanneer de gedeceerde, door middelen van regten niet kan worden constringeerd, aan het vonnis van retablisement te voldoen, ten koste van den going door Commissarissen worden bezorgd en geëffectueerd ten koste van den gedeceerde, en de contentieuse zaak gesteld in handen van de Hooge Overheid, om bij een sequester geadministreerd te worden.

Van vervolg van complainte.
127. Partijen, ten dage, door Commissarissen geprefigeerd, voor den Raad comparerende (hetzij er retablisement of niet), zal bij den impetrant geconcludeerd in ordinaire maintainue eisch gedaan en tot provisionele recedentie kopij van hetgene, worden, zonder gehouden te zijn, aan den gedaagde te leveren kopij van hetgene, waarop hij zijne provisie fundeert.

128. De gedaagde daartegen dag genomen hebbende zal, alsdan daarop moeten antwoorden, doch ook vermogen het interdict te redoubleren, en bij reconventie tot recedentie te concluderen, waarna de zaak bij ordinaire termijnen voldongen, en de zakken met stukken *hinc et inde* overgeleverd zijnde, op de recedentie zal worden geëxponeerd.

129. Na dit alles, zal de zaak in het plenair possessoir worden geïnstrueerd en voortgezet, zoo als omtrent de raauwactien hiervoren is gezegd, zonder dat de enquesten en informatiën, bij Commissarissen op het retablissemment genomen, alsdan ten laste van den gedaagde iets zullen kunnen opereren, maar daartoe in *forma probanti* gebragt zullen moeten worden.

130. En nadat het possessoir is afgelopen en getermineerd, zal nieuwlings op het petitioire in raauwactie moeten voortgeprocedeerd.

Van maintenu zonder voorgaande complainte.

131. Wanneer iemand geturbeerd wordt in de possessie of *quasi* possessie, welke hij nog geen jaar en dag gehad heeft, zal hij van zijnen dagelijken regter kunnen verzoeken appointment van maintenu, uit kracht van hetwelke hij wordt gemaateneerd in de possessie, of *quasi* possessie zijner goederen, gerechtigheden, erfenissen, enz., en de partij gelast en bevolen, alle turbatiën, hinder en stoornis ter contrarie gedaan, kost- en schadeloos af te doen, en geinterdicteerd van gelijke meer te doen, mitsgaders geordonneerd te betalen de kosten hierom gedaan, en in cas van oppositie, den opposant en alle anderen, die zich partij zouden willen stellen, dag betekend tot comparitie ter rolle, om te zeggen de redenen van dien, en te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als de suppliant, ten dage dienende, zal willen doen en nemen, daarop mitsgaders op het verzoek van recedente of provisionele commissie te antwoorden en voort te procederen als naar regten; en zal in deze materie, in zelve voege worden geoprocedeerd, als in de vier voorgaande artikelen is gezegd.

Van Spolie.

132. Als iemand met geweld of anderszins gespoeloid of beroofd wordt van eenige goederen, waarvan hij in de possessie is, zal hij van den dagelijken regter kunnen verzoeken appointment van spolie, uit kracht van hetwelke de spoliat wordt gelast en bevolen, de handen te trekken en te houden van het voorschreven goed, en den suppliant daarmede te laten geworden, als met zijn eigen goed, mitsgaders hetzelfde met de vruchten, baten, profijten, kosten, schaden en interesse te restitueren in zijnen eersten en gewonen staat en den suppliant in de possessie van dien te herstellen, en te betalen de kosten daarom gedaan, en, in cas van oppositie, dag betekend, om te zeggen de redenen van dien, en verder te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als de suppliant, ten dage dienende, ter zake voorschreven zal willen doen en nemen, daartegen, alsmede op het verzoek van provisie, te antwoorden en voort te procederen, als naar regten.

133. Welk appointment geobtaineerd en geëxploiteerd zijnde, zal de impetrant tot de provisionele possessie en reparatie mogen concluderen, en zal in deze, *ordinario modo* worden voortgeprocedeerd, uitgenomen dat de gedaagde geene reconventie zal mogen sustineren.

Van Poenalen.

134. Wanneer bij iemand, eenige zaken worden ondernomen, waarmede tegen iemands klaar en ontwijfelbaar regt, op eene feitelijke wijze indragt geschiedt, of wettige vrees voorhanden is, dat iets dergelijks ondernomen zal worden, ook wanneer in het geval dat iemands regt meer of min bedenkelijk is, het gedrag van zijne partij van dien aard is, dat hetzelfde een onherstelbaar nadeel aan zijn vermeerd regt zoude kunnen toebrengen, kan men van den dagelijken regter verzoeken, dat, bij appointment poenaal, aan de partij het plegen der feitelijkheid worden verboden, op zekere groote pene tegen de Hooge Overheid te verbeuren, en dat, in cas partij daartegen eenige oppositie meent te hebben, gemelde bevelen poenaal, inmiddels, zullen stand houden, tot dat nader bij den regter zal worden gedisponeerd, en den opposant wijders zij dag betekend, om te zeggen de redenen van dien, en verder te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als de suppliant, ten dage dienende, ter zake voorschreven zal willen doen en nemen, zoo tot bekrachtiging der bevelen poenaal, als op de zaak zelve, daartegen te antwoorden en voort te procederen als naar regten.

135. Deze bevelen poenaal zullen juist niet altijd worden verleend, of in het geheel afgeslagen, maar ook wel toegestaan een simpel bevel, met de clause om de bevelen poenaal, ten dage dienende, te mogen verzoeken; of ook geacordeerd bevelen poenaal tot zekeren dage juiste en dien dag al, van welken laatste de continuatie, tot het uiteinde van de zaak, op dien dag zal mogen worden verzoekt.

136. En zal de requirant tevens ook mogen verzoeken, de clause van autorisatie, om iets hetwelk reeds gedaan is en verder gevolg heeft, te herstellen, alsmede citatie om actie te institueren.

137. De voorschreven interdictie poenaal bekrachtigd zijnde, en de geinterdicteerde daartegen voortgaande feitelijk te handelen, zal de impetrant kunnen verzoeken appointment van attentaten poenaal, om den geinterdicteerde tot herstel der door hem gepleegde feitelijkheden, bij dadelijke gijzeling, zonder verdere vooraafgaande sommatie te noodzaken, waarop door den regter, na verhoor van partij, wordt geacordeerd, zooals hij in goede justitie en naar bevinding van zaken, vermeent te behooren.

138. De gedaagde in cas poenaal zal den impetrant mogen anticiperen.

139. Wijders zal het hem gedaagde vrijstaan, bij antwoord te concluderen, dat hij provisie, de bevelen poenaal zullen worden veranderd in simpel bevel.

140. En zal op die provisie, en voor zoo veel betreft het bekrachtigen en decreteren van de interdictie poenaal, worden geoprocedeerd, gelijk in materie van arrest staat te volgen, terwijl op de zaak zelve zal worden voortgeprocedeerd, als in raauwactie.

Van autorisatiën de facto.

141. Wanneer in weerwil van iemands klaar en ontwijfelbaar regt, eene feitelijkheid gepleegd wordt van dien aard, dat, door de afdoening tot na een gewoon onderzoek te verschuiven, een onherstelbaar nadeel zoude kunnen worden toegebragt, kan men bij request, met bijvoeging van de noodige bewijzen, van den regter verzoeken autorisatie op den Deurwaarder, om dadelijk aan den requirant datgene te bezorgen, hetwelk hij anders, bij wege van proces, zoude moeten vorderen; derhalve, zonder dat den gerequireerde worde vergund, om in eenige oppositie te komen.

142. Op dit request wordt, zelfs bij den President van de regtkan, indien er *periculum in mora* is, eene comparitie geordonneerd, ten ware zulks, uit hoofde van de toedragt der zaak, ondoenlijk mogt zijn; bij welke comparitie Commissarissen partijen trachten te vereenigen, doch zulks niet gelukkende, en na partij in deszelfs contradictie gehoord te hebben, zal door den regter, op ontvangst van het proces-verbaal, waarbij in geval van contradictie, het zeggen en wederzeggen van partijen duidelijk is opgeteekend, op het verzoek worden gedisponeerd, of, door de autorisatie geheel of gedeeltelijk te verleenen, indien hem voorkomt, dat daarvoor wettige gronden zijn, of door het verzoek te ontzeggen, indien hij hetzelve oordeeld ongegrond te zijn, of door den verzoeker te verwijzen tot een gewoon regtsgeging, indien de zaak hem twijfelachtig toeschijnt.

Van Arresten.

143. Degene, die tot vervolging van zijn goed regt bij raauwactie, tevens eenig arrest op goederen mogt vermeenen noodig te hebben, zal kunnen verzoeken appointment van arrest. En ten dien einde, bij zijn request moeten insereren de redenen en motiven, waarom hij zulks is verzoekende, mits daaraan annexerende zoodanige documenten als waarop hij sustineert, dat het arrest zoude kunnen worden verleend. Zoo er *periculum in mora* is, zal zulk appointment bij den President verleend kunnen worden.

144. Men zal niemand onder zijnen dagelijken regter, met arrest mogen lastig vallen, om zich aldus, bij wege van provisie, van deszelfs goederen en bezittingen te verzekeren, ten ware hij merkelijke suspicie, van zijne goederen te willen verduisteren, vervoeren, of in *fraudem creditorum* alieneren, of dat ook de arrestant op dezelve goederen het regt van eigendom, van leaan en stilzwingend, dan wel expres en speciaal verband of hypotheek, hebbe.

145. Zij zullen in dierzelf personen, in geen deel met arrest vermoedelijk mogen worden, anders dan bij wege van executie, krachtens eene geobtaineerde condeemnatie, om dan daarin te handelen, achtervolgens de daaromtrent gemaakte bepalingen.

146. Die onder eenen dagelijken regter in Indië gezeten zijn, kunnen alsmede niet ter plaatse hunner tijdelijke gearresteerd worden, noch in hunne goederen noch personen, ten einde daarmede de jurisdictie des plaatselijken regters te funderen, dan om schulden, die aldaar gemaakt zijn: met dezen verstand nogtans, dat, in gevalle van oppositie tegen de geëischte voldoening, het arrest op

de goederen nader zal kunnen worden gedeceeteerd, om tot het uiteinde stand te houden, doch het arrest op den persoon zal kunnen en moeten worden afgedaan, en wel kosteloos, zoo de gearresteerde goederen, klaarblijkelijk, voor het geëischte en de kosten voldoende zijn, en anderszins onder het passeren eener acte van sufficienten cautie voor de kosten van het gewijsde, met aanwijzing van een *domicilium citandi et executandi* daar ter plaatse: met het stellen van welke cautie, ten genoegen des eischers, het arrest der goederen ook zal kunnen worden opgeheven.

147. Ambteuaren tevens, welke krachtens Gouvernements bestemming of bevelen, de plaats van hun domicilie, dan wel die van hun tijdelijk verblijf, staan te verlaten, mits zulks niet strekke, om zich te begeven buiten het Gouvernement generaal over Nederlandsch Indië, zijn voor hunne civile schulden, verbindtenissen of verpligtingen in hun persoon, of iets wat tot hunnen dienst behoort, niet arrestabel.

148. Gelijk mede, in hun persoon of hunne goederen, niet zullen mogen worden gearresteerd vreemdelingen, die in ambassade of publieke commissien gekomen zijn.

149. Het geobtaineerde arrest, door den deurwaarder behoorlijk zijnde geëxploiteerd, zoo wel aan den genen, onder wien de goederen zijn, als aan den persoon, wien hetzelfde principaalkijk raakt, zal ten naaste rechtigde, op pene van nulliteit moeten worden beklagd, en zal door den impetrant tegen den gedaagde en geintimeerde respectievelijk, alvorens eisch te doen in raauwactie, van het arrest, decretatie en obediencie verzoekt worden, om daarna ten principale, op de ordinaire wijze voort te procederen.

150. Ten aanzien tevens van het voorschreven beklagen van het geobtaineerde arrest, om daarvan ten naaste rechtigde, de decretatie en obediencie, dan wel iets anders in de plaats te verzoeken, staat te letten, dat derhalve, bij alle requesten om arrest, op het slot gewag moet worden gemaakt van de nadere ordonnantie des regters desaangaande, en wel onderscheidenlijk naar aanleiding der verschillende gevallen, volgens art. 144 en 146, te weten, dat, waar arrest in het eerste geval bij wege van provisie verzoekt wordt, krachtens een regt van eigendom of hypotheek, bij de gebruikelijke clause, dat, in cas van oppositie, dagvaarding zal worden verleend, of dag betekend, achter de woorden en in cas van oppositie, gesteld moeten worden de woorden, *het voorschreven arrest standhoudende, tot dat partij gehoord, anders zal zijn geordonneerd*, zonder iets desaangaande meerder; doch dat, waar arrest in het tweede geval is verzoekt, om jurisdictie te funderen, achter de woorden in cas van oppositie, gesteld moeten worden de woorden, *het voorschreven arrest standhoudende, tot dat partij gehoord, anders zal zijn geordonneerd, of cautie sufficient voor het gewijsde en de kosten zal zijn gesteld, met aanwijzing van een domicilium citandi et executandi*, om aldus achter beide deze clausulen te laten volgen *zij den opposant dag betekend*.

151. Die geconvinceerd zal zijn, een arrest gevoelend te hebben, zal verbeuren honderd guldens; en zoo wanneer hetzelfde ook plaats vindt omtrent goederen, onder eenen derde gearresteerd, zal deze boven de voorschreven boete, nog gehouden wezen, het gewijsde als zijne eigene schuld, met de koste te voldoen; ten ware hij, binnen zekeren korten tijd, dezelve goederen wist te exhiberen, en bij den regter daartoe geadmiteerd wierd; doch in zoo verre hij voor het gewijsde niet sufficient geacht mogt worden, zal hij bovendien, op bevel van den regter, in apprehensie genomen en gehouden moeten worden.

Van Guarand.

152. Iemand bij koop of bij ruiling, verdeling of anderen diergelijken titel, het eigendom verkregen hebbende van enig onroerend goed, of hetgene daarvoor gehouden wordt, en naderhand gedagvaard wordende, tot voldoening van eenige hypotheecaire of andere reële lasten, waarmede hetzelfde buiten zijn weten, belast was, zal hij den vorigen eigenaar, bij appointment van guarand, in regten mogen betrekken, ten einde deze hem garantere en afhoude de voorschreven lasten, of de zaken voor hem aanneme, met de kosten hierom gedaan.

153. De impetrant van guarand, ten dage dienende, daartoe verzoek doende, wordt de zaak ten principale geschorst, tot dat de gedaagde, in de voorschreven materie van guarand, of zoo er diverse successive guarandeurs zijn, de laatste in cas van oppositie, daarop zal hebben geantwoord, of de zaken bij defaulten of verstekken afgedaan zijn.

154. Voor het profijt van het tweede default, (zoo als reeds gezegd is bij art. 41), alsmede van het verstek van antwoord, wordt zonder een nader te dienen intendit, of eene derde dagvaarding met intimatie de gedaagde gecondeemneerd om den impetrant, ter zake in het appointment gemeld, te garantieren met de kosten.

155. De gedaagde in cas van guarand comparerende, is zonder eene exceptie declinator te mogen proponeren, gehouden om *de* te consenteren in den eisch in cas van guarand, dan wel contrarie conclusie te nemen, om daarop door den Regter te worden beslist, zoo als blijkend zal te behooren.

156. En zoo de gedaagde in cas van guarand gewillig is, den originele gedaagde te defenderen, of voor hem te interveniëren, zal de impetrant ten principale daarin niet simpel en eenvoudig behoeven te consenteren, maar wel onder die mits, dat het vonnis, in de principale zaak te wijzen, executabel zal wezen, zoowel tegen den originele gedaagde, als den guarandeur, voor het principaal en de kosten.

Van Indemniteit.

157. Wanneer iemand gehouden is, eenen ander eenige actie af te houden, gelijk een originele debiteur zijnen borg, of dat hij anderszins geobliqueerd is, een' ander voor namanning te vrijen omtrent personele schulden, en dat in zoodanig voorval, proces was gemoveerd, zal men een' zoodanigen geobliqueerde, bij appointment van indemniteit, in regten mogen betrekken, om die geointereerde actie af te houden.

158. Maar indemniteit zal de zaak ten principale niet furcheren; en al is het, dat de gedaagde tot indemniteit de zaak wil aannemen, zal nogtans de originele verweerder in den processe moeten blijven.

Van Appointementen om actie te institueren.

159. Zoo iemand voorwerd eenige actie tot eens anders laste te hebben, kan degene, tot wiens laste hij zulks voorgeeft, tegen hem van deszelfs dagelijken regter, onder overlegging der bewijzen, waarop het verzoek gegrond is, verzoeken dat aan denzelven, bij appointment worde geordonneerd, binnen zekeren korten tijd, zijne voorgewende actie te institueren, op pene van zich anders een eeuwig stilzwingen te zien opleggen loopende in deze, volgens art. 42, maar twee defaulten, tenzij de citatie niet aan des gedaagdens persoon mogte zijn geëxploiteerd, wanneer nog een derde dagvaarding plaats zal hebben.

160. Die gecondeemneerd is, om actie te institueren, heeft de keuze, of hij zulks doen wil voor zijnen regter, voor welken hij opgeroepen is, om actie te institueren, of voor den bevoegden regter van zijne partij.

161. Geene appointmenten om actie te institueren, mogen verzoekt of verleend worden bij edicte tegen onbekende personen, die eenige actie tot iemands laste, uit welke oorzaak ook, dan wel eenig regt op een of ander goed meenen te hebben, maar moet, in zoodanig geval, indien het onroerend goed is, degene, die verzoekt daartoe eenig regt te hebben, appointment van de dagvaarding bij edicte vragen aan den regter, onder wiens jurisdictie hetzelfde gelegen is, tegen allen en een iegelijk, en concluderen, dat hij daartoe gerechtigd verklaard zal worden, en indien het onroerend goed is, moet hij door middel van arrest, de jurisdictie des regters funderen.

162. Zij die vermeenen, regt te hebben op eene nalatenschap, waarvan de erfgenamen onzeker zijn, en dat regt willen doen gelden, moeten verzoeken appointment van dagvaarding tegen degenen, die het bewind in den boedel hebben, mitsgaders bij edicte, tegen allen en een iegelijk, om te antwoorden en voort te procederen op des verzoekers eisch, ten einde tot de nalatenschap gerechtigd verklaard te worden, en de bewindhebbers in den boedel tot het leveren van staat en inventaris, het doen van rekening en verantwoording, en het afgeven der nalatenschap worden gecondeemneerd, en voort allen en een iegelijk om zulks te gehengen en te gedoogen.

163. In het geval van de twee voorgaande artikelen zal, op het derde default, *ex supradictis* met intimatie op het gediende intendit, den defaulten een eeuwig stilzwingen worden opgelegd, en verder op des aanleggers eisch en conclusie, alsmede op die, welke aan de zijde van een of meerdere gedaagden mogt zijn gediend, bij den regter worden gevonnisd, zoo als in goede Justitie, bevonden zal worden te behooren.

164. Wanneer er erfenamen beducht zijn, dat de boedel van den overledene zoodanig met schulden mogt bezwaard, dat dezelve niet overduidelijk kunnen betaald, zullen zij, binnen den tijd van zes weken na het overlijden, of naderhand onder beneficie van relief, aan den Gouverneur mogen verzoeken brieven van beneficie van inventaris, met *Commissum* aan den regter, onder wiens jurisdictie het sterfuis is gevallen.

165. De brieven van beneficie van inventaris, in voege geschreven geboiteerd zijnde, zal de impetrant door den Deurwaarder, op bekomene autorisatie des regters, ten zekeren dage, ure en plaaste, de bekende creditoren persoonlijk, en alle onbekende mitsgaders alle anderen, die het beneficie creditoren of legatarissen zouden of zich daartegen opposeren, of die zich als creditoren of legatarissen zouden willen of mogen funderen, bij edicte dagvaarden, om door den Deurwaarder, ten overstaan van Commissarissen en den Griliver, den boedel te zien inventariseren, estimeren en cautie stellen voor de bewaring der goederen: mitsgaders, voor zoo verre er questie mogt vallen over den inventaris of borgtogt, dien te debatteren, voorts een curateur te zien aannemen, en de goederen te regeren, tot dat anders geordonneerd zijde, en mitsdien, om de voorsz. inventaris gemaakt zijnde, ten zekeren anderen dage te compareren ter rolle, en aldaar de gemelde brieven te zien interineren of dezelve te debatteren, met intimatie, dat, hetzij zijlieden compareren of niet, nogtans tot het interinment zal worden voortgeprocedeerd, als naar behooren.

166. Ten bepaalden dage, de inventarisatie naar de opgave der impetranten, alsmede de estimatie, stelling van cautie, enz. in voege voorschreven gedaan zijnde, zullen, op den gestelden retdag, de voorschreven brieven, benevens de inventaris, met de daarachter gestelde respectie acte, door den impetrant, ter rolle moeten worden gepresenteerd, en ten interinment van het beneficie geconcludeerd, en zal voorts, *ordinario modo*, de zaak haren voortgang hebben.

Van Brieven van a terminatie.

167. Wanneer iemand, wiens boedel wettelijk solvent is, zich door een tijdelijk gebrek aan gereede penningen, buiten staat bevindt, om zijne schuldeisers oogenblikkelijk te voldoen, terwijl hij, een geschikt uitstel van tijd hebbende, daartoe zeer wel in staat zoude zijn, kan hij op die gronden, van het Gouvernement verzoeken brieven van a terminatie, met *Commissum* aan des suppliants-competenten regter, dewelke uit kracht van dien, al de creditoren voor zich, ten zekeren bekende dage, zal doen dagvaarden, om in materie van a terminatie gehoord en is het deontelijk geconcludeerd te worden, op zulk een redelijk uitstel van tijd, als hij heeft verzocht, onder behoorlijke cautie, om aan een iegelijk deszelfs achterwezen vóór of op de expiratie van den geboiteerden termijn te zullen betalen, en in geval dezelve creditoren geene redelijkheid zouden willen verstaan, in de voorschreven zaak *ex officio* te dien dispoenen, als naar regt en rede behooren zal.

168. In zal de impetrant, ten dage dienende, behoorlijke acte van borgtogt moeten exhiberen, op ponne van *compromissum* met de kosten, en dat de creditoren niet gehouden zullen zijn, op de approbatie of het interinment te antwoorden.

169. Indien over de meriten van den borgtogt mogt worden gecontroverleerd, zal dat verschil, bij termijnen van acht tot acht dagen, in staat van wijzen gebragt worden.

170. Doch in de principale zaak zal, bij ordinaire termijnen, geconcludeerd en voldongen worden.

Van Beneficie van cessie.

171. Wanneer iemand, door tegenspoed en gelede schade, in zoodanig verloop van zaken is geraakt, dat hij zijne creditoren niet kan voldoen, en dezelve niet kunnen worden overgehaald tot uitstel of accoord, zal hij, om van gevangenis bevrijd te blijven, aan het Gouvernement bij requeste opgeven de namen en woonplaatsen van zijne voornaamste creditoren, en verzoeken brieven van cessie met *Commissum* aan zijnen gedagelijken regter.

172. De brieven van cessie geboiteerd en het *Commissum* aan den regter geaddresserd zijnde, zal de impetrant dezelve, binnen eene maand na de obtent, aan den regter moeten presenteren, en tevens daarbij voegen eenen pertinenten staat van al zijne effecten en schulden; verklaren voorts wat goederen hij heeft, waar die zijn, de lasten daarop staande, en dat hij geene andere verduisterd noch verzwegen heeft; mitsgaders opgeven de dagteekening van de contracten met elk zijner creditoren, waaruit de schuld spruit, al hetwelk hij gehouden zal zijn, onder eede te affirmeren; daarenboven zal hij ook verpligt wezen aan te toonen, wat kwade fortuna of tegenspoed hij gehad heeft na datum van de voorschreven contracten, waarom hem van noode geweest is, brieven van cessie te impetreren, hetwelk hij zal moeten onderteekenen, en na dat alles, doch eerder niet, zal aan den impetrant verleend worden appointment van citatie tegen zijne creditoren, met de clause van edicte, voor zoo veel de onbekende en absente aangaat.

173. Bij het exploiteren van gemelde citatie zullen bij het appointment gevoegd, en aan partijen (des begeernde), ten haren koste, kopijelijk gegeven worden de voorschreven staat en verklaringen.

174. In zal onder anderen, de citatie aan de creditoren moeten inhouden de clause, om te komen zien stellen een curateur over des cessionants goederen, die de behandeling derzelve zal hebben, tot anders bij den regter geordonneerd zij.

175. Ten dage dienende zal de impetrant gehouden zijn, in persoon ter rolle te compareren en aldus zelf zijne brieven van cessie te presenteren, om, indien fout bevonden wordt in hetzelve, wat hij te kennen gegeven en verklaard heeft, alsdan correctie daarvoor gedaan te worden, zoo als het behooren zal; dienende zijn Procureur tevens van eisch ten interinment van de geboiteerde brieven, en dat de impetrant provisioneel zal worden ontslagen van de personele comparitie, met admisssie om bij Procureur te mogen occuperen.

176. In geval van fraude zullen de creditoren verzoeken, dat de cessionant, bij provisie, zal worden gesteld in beslotene hechtenis; welke provisie, *de plano* voldongen, en geconcludeerd zijnde, zal de impetrant van cessie in hechtenis moeten gaan en blijven, tot dat op het interinment zal zijn geconcludeerd.

177. Doch indien de provisie niet wordt verzocht, of wordt ontzegd, zal *ordinario modo* in de zaak voortgeprocedeerd worden, en ten dage van de pronunciatie van het vonnis, de impetrant in persoon moeten verschijnen, om, bij rejectie van deszelfs brieven van cessie, in gevangenis geleid te worden.

178. Wanneer, bij een' lager regter, regt geweigerd of onbehoorlijk gedelajieerd wordt, en generaallijk, zoo er sufficiente redenen zijn van beduchting, dat men ter lagere vierschaar aan zijn goed regt niet zou geraken, zal men zich ten eerste instantie, bij request, aan het Hooge Geregts-hof van Nederlandsch Indië kunnen adresseren, en verzoeken, dat hetzelve de zaak voor zich wil evoceren.

179. Alvorens daarop te dispoenen, zal door het Hof hetzelve request, bij missive, worden gesteld in handen van den legter, over wien geklaagd wordt, ten einde, binnen zekeren gestelden tijd, het proces te termineren of te doen heigene de suppliant verzoekt, dan wel anderszins den Hove te rescriberen.

180. Zoo dezelve request zulks geen van allen doet, zal de suppliant aan het Hof een tweede request moeten presenteren, daarbij verzoekende appointment van evocatie, met allegatie van het appointment op het eerste request, en hetzelve verder daaromtrent is voorgevallen, en alsdan zal het Hof aan den suppliant, redenen daartoe dienende, het appointment van evocatie toestaan, en uit kracht van dien, den lagere regter ordonneren, de stukken van het proces, dat gevoerd wordt, behoorlijk geëvangeliseerd, onverwijd ter griffie van den Hove over te zenden; voorts dag bekekenen aan deuzelven geregte, en aan de tegenpartij om de zaken voor het Hof te zien evoceren, en daarin voort te procederen, zoo als behooren zal.

181. Ingeval van contradictie bevonden wordende, dat de impetrant ten onregte heeft geklaagd, zal het Hof verklaren, dat de zaak behouden blijft, en daarin, eerste gelegenheid vonnis geuit zal moeten worden, terwijl de impetrant, in de kosten ten deze gevallen, wordt geconcludeerd.

182. Doch, zoo wanneer de eisch in cas van evocatie wordt geadjudeerd, zal geordonneerd worden, voor het Hof voort te procederen, volgens de laatste retroacten voor den lagere regter gevallen.

183. Wanneer iemand, bij een vonnis van een' lager regter, van hetwelk geappelleerd kan worden, verneemt bezwaard te wezen, moet dezelve, binnen tien

dagen, nadat het vonnis gepronuncieerd is, aan het Hooge Geregts-hof bij request, onder overlegging van het vonnis, verzoeken appointment van appel met de clause van inhibitie, voorts hetzelve ligen en doen exploiteren: dan wel, binnen denzelfden tijd, ter griffie van gemelden lagere regter doen aantekenen, dat hij zich van dat vonnis constitueert appelland, en na die tien dagen, binnen twintig dagen, of wel in het geheel binnen dertig dagen na voorschreven pronunciatie, zijn appel verheffen en prosecueren, door in voege voorschreven te verzoeken, te ligen en te doen exploiteren een appointment van appel, met de clause van inhibitie, zoodanig dat ook de dag van regten binne de voorschreven dertig dagen zal moeten dienen, alles op ponne van desertie.

184. Ingevalle een der gemelde fatale tijden van interjectie, verheffing of prosecutie, mogt zijn verlopen, zal de suppliant tegen dezelve, of elk van dien bij zijn request, moeten verzoeken de clause van relief, of, zulks verzuimd hebbende, en de zaak ter rolle presenterende, zal de gedaagde mogen concluderen tot absolute van de instantie, dan wel de zaak, van zijnen kant, opbrengen in cas van desertie, van welke desertie de appelland niet zal worden geleverd, dan onder beneficie van request civil.

185. Alvorens het appointment aan den suppliant zal worden ter hand gesteld, zal dezelve, in handen van den Griliver van het Hof, moeten consigneren de boete van appel-ter somme van veertig gulden, welke aan hem (ingevalle hij, hetzij in het geheel of voor een gedeelte komt te triomferen) gestitueerd, doch anderszins geconificeerd zullen worden.

186. Wanneer bij het Hof bedenking mogt vallen, of de clause van inhibitie wel absoluut zoude behooren te worden verleend, zal dezelve inhibitie alleen worden geconcludeerd tot den dag in regten dienende, als wanneer, bij provisie, voor de continuatie van dien tot het uitende van de zaak, en tevens in appel zal moeten worden geconcludeerd.

187. De zaak, krachtens het geboiteerde appointment, ter rolle gebragt zijnde, zal de impetrant, boven de voorschreven provisie, nog kunnen contenderen tot *annullatie illico*, en de gedaagde tot *approbatie illico*, of ten minste tot afdoening van de clause van inhibitie, waarenboven het den gedaagde zal vrijstaan, te proponeren de exceptie van niet ontvankeijk in cas van appel, of die van homologatie en acquiescement, al welke provisie en exceptie *de plano* zullen moeten worden voldongen en in staat van wijzen gebragt, tenzij het Hof, om merkelijke redenen, mogt ordonneren, dat daarin bij korte termijnen, ten langste van acht dagen, geconcludeerd zal worden.

188. De provisie afgeloopen of geene verzocht zijnde, zal de gedaagde, na dat eisch in cas van appel is gedaan, alvorens te antwoorden, bij wege van reconventie, kunnen proponeren *grievae a minima*, en tevens antwoorden in appellé, mitsgaders verder met den impetrant *ordinario modo* voldongen en voort procederen.

Van Attentaten.

189. Indien bij den Regter, van wien geappelleerd is, of bij de geappelleerde partij, iets in prejudicie van de appellatie geatenteerd wordt, vóór of na de inhibitie, en aler eisch gedaan is, zal, bij den impetrant in cas van appellé, ten dage dienende, verzocht worden, eerst en alvorens reparatie van die attentaten, en hetzij zulks voorviel na het doen van eisch, of onder het verder voldongen der zaak, zal de appelland tot die reparatie bij een verzoek in *judicio* mogen contenderen; doch ingevalle, voor den appelland, zoo groot prejudicie in het geatenteerde vóór datum van den eisch mogt steken, dat hij den dag van regten in appellé niet zoude kunnen afwachten, zal hij moeten verzoeken appointment van attentaten, om het genoveerde, als attentaten, kost- en schadeloos gerepareerd te hebben, waarbij kan worden verzocht de interdictie poenaal, indien men voor verdere attentaten beducht is.

Van Anticipatie.

190. Zoo iemand, die getriomfeerd heeft, aan de bespoediging der zaak gelegen zijt, en verneemt dat zijne partij het appellé heeft gedaan interjecteren, zal hij niet behoeven te wachten den tijd der verheffing en prosecutie, maar bij request van het Hof kunnen verzoeken appointment van anticipatie, ten einde aan succumbant een korte dag worde geprefereerd, binnen welke hij zijne grieven moet proponeren, op ponne, dat het appellé zal worden verklaard desert, in welk geval dezelve, in anticipatie geconcludeerd zijnde, geen appointment van appellé noodig heeft, maar op den gestelden dag gehouden is, in cas van appellé eisch te doen, en alvorens de boete van appellé te consigneren.

Van Desertie.

191. In geval een succumbant het appellé wel heeft geinterjecteerd, maar niet verheft of vervolgt, zal het den triumfant vrij staan, van het Hof te verzoeken appointment van desertie, ten einde het appellé worde verklaard desert en hij triumfant met de executie van het vonnis mag voortgaan: en zal de suppliant gehouden wezen, aan zijn request te annexeren kopij authentiek van de acte van appellatie.

192. Het appointment van desertie geboiteerd en geexploiteerd zijnde, zal de impetrant, ten dage dienende, in dat cas eisch doen en bij contradictie daarenboven tot provisionele afdoening der clause van inhibitie, waar die mogt zijn verleend, mogen concluderen, waartegen het den gedaagde zal vrij staan, presentatie te doen van te willen refunderen de kosten op het impetreren en exploiteren van het appointment van desertie gevallen, mits gemiddteerd wordende, om in cas van appellé eisch te doen; dan wel van het Hof kunnen desertie, doch tevens, bij de conclusie, tot het interinment van hetzelve gehouden zijn, eene presentatie tot refusie van voorschreven kosten te voegen; op een en ander van hetwelk *ordinario modo* zal worden voldongen.

Van Reformatie.

193. Indien aan iemand, bij een' lager regter, zijn eisch is ontzegd met compensatie van kosten, of hij gesuccumbant heeft in cas van desertie, dan wel de *fatalis appellatio* heeft laten verlopen, en generaallijk, wanneer men bezwaard is bij een vonnis, waaruit geene executie kan worden gedrigerd en mitsdien de clause van inhibitie geen plaats vindt, zal van het Hof, binnen 's jaars na de pronunciatie, kunnen worden verzocht appointment van reformatie, zoodanig, dat ook binnen dien tijd de dag van regten dienen moet.

194. De boete van reformatie is dezelfde als in appellé, en zal ook op dezelfde wijze daarin worden geconcludeerd; uitgezonderd dat de vonnissen, waarvan reformatie wordt verzocht, onder cautie ter executie gelegd kunnen worden.

195. Op dat echter een triumfant, die een vonnis voor zich heeft, waaruit geene executie kan vallen, eenmaal mag zeker zijn tegen verdere reformatie striktelijk worden geobserveerd, zullen bij het Hof de *fatalis reformatio* formeel met de clause van relief worden geconcludeerd, dan om redenen in regten bekend.

196. De triumfant zal daarenboven, de vrijheid hebben, om, na den laps van de *fatalis reformatio*, als er geene provocatie is geintendeerd, om zich te ren aan het Hof, en tegen den succumbant verzoeken appointment, om zich te ren verklaren vervallen van alle regt van provocatie, in welke materie zal geprocedeerd worden op dezelfde wijze, als in materie van desertie om de effecten van dien.

Van Reductie.

197. Eene uitspraak van arbiters zal voortaan, aan geen hooger beroep onderworpen zijn, ten ware partijen zich hetzelve, bij het compromis, indien geene hebben voorbehouden. En in dat geval geschiedt het hooger beroep, van dengenen, bepaling bij het compromis gemaakt is, tot den gewonen regter van desertie, tegen wien hetzelve zoude moeten dienen, of aan het Hooge Geregts-hof, ter keuze van den appelland, door het verzoeken van een appointment van appellatie en reformatie; zoodanig, dat, als men de executie wil voorkomen, de clause van inhibitie, tot de verheffing en prosecutie, als in appellé, gedaan moet zijn binnen twintig dagen na de interjectie; of dat anders de succumbant, van reductie met eene simple van tien dagen na gedane uitspraak, het appointment van reductie met eene simple van inhibitie moet ligen en doen exploiteren, terwijl, ingevalle in reformatie, reductie is, zonder clause van inhibitie, de reductent, even als in reformatie, den tijd heeft van één jaar tot het verzoeken van een appointment.

199. De boete en de wijze van procederen bij appointement van reductie, zal dezelfde zijn, als in cas van appel en reformatie, met gelijke vrijheid van partijen, om ook ten aanzien van reductie, appointementen van attentaten, anticipatie en deserte te verzoeken.

Van vonnissen, waaraan geen hooger beroep wordt toegelaten.

200. Van dispositiën waarbij de redenen, waarom ouders de huwelijken hunner kinderen willen beletten, wettig zijn verklaard, en het middelen den kinderen verboden wordt het voorgenomen huwelijk aan te gaan; van concessiën van simple of personele dagvaardingen, en het verleenen van arresten, van appointementen dispositief, nopens de behandeling en instructie eener zaak; van nautissemanten of provisionele condemnatiën, alsmede van het gewezen in cas van oppositie tegen de executie van dien; van interlocutoire vonnissen, alsmede van vonnissen, die bij contumacie of in gevolge eener gedane presentatie gewezen zijn; van civile en domestike correctiën der regters over suppoosten en litiganten, en laatste van uitspraken of appointementen en vonnissen, welke op overgifte en willige condemnatie, alsmede die in cas possessorij zijn gewezen, zal geene provocatie hoegenaamd worden geadmiteerd.

201. Wel verstaande nochtans, dat de concessiën van dagvaardingen of arresten niet moeten inhouden, eenige clause van poenaal, autorisatie of andere dergelijke, dewelke geene simple citatiën zijn, noch ook de provisionele condemnatiën en vonnissen interlocutoir ten definitive irrepairabel mogen zijn, eenige sequela van infamie contineren, ofte andere merkelijke prejudicie hebben, alzoo in die gevallen de weg van provocatie open blijven zal.

Van Interruptie.

202. Wanneer eene der partijen de zaken binnen jaar en dag niet heeft gepresenteerd ter rolle om termijn te houden, en alzoo heeft laten loopen interrupt, zal dezelve daarin niet mogen voortgaan, dan na van de voorschrevene interruptie te zijn gereleveerd, onder beneficium van request civil, dan wel zal het de tegenpartij die gaarne van de zaak wilde afdien, vrijstaan van te verzoeken appointement van interruptie, om het proces te zien verklaren interrupt, met condemnatie van kosten en absolute van de instantie; doch in regten geconcludeerd zijnde, zal geene interruptie meer vallen.

Van appointement om de arrementen van het proces aan te nemen.

203. Eene der partijen litiganten komende te sterven, of onder curatelle te geraken, of eene vrouw een huwelijk aangaande, hangende het proces, vóór dat in regten is geconcludeerd, moet de wederpartij bij een ongearticuleerd request, houdende eene korte voordragt der litispandende zaak en derzelver staat, appointement verzoeken, krachtens hetwelk de erfgenamen of representanten van den overledene, de curator of de man worden gelaagd, om de arrementen van het proces aan te nemen en voort te procederen volgens de laatste retroactiën, of van de zaak te renuncieren, dan wel in de genomene conclusie te consenteren.

Om Procureur acceptant te stellen.

204. Zoo ook, wanneer een van de Procureurs der litiganten komt te sterven, te vertrekken of buiten staat te geraken, om zijn meester verder te dienen, zal de tegenpartij gehouden wezen, te verzoeken appointement tot dagvaarding van zijne partij, om procureur acceptant te stellen, en voort te procederen, volgens de laatste retroactiën.

Van Enquesten valetudinair en ad perpetuum rei memoria.

205. Indien iemand een proces heeft, en beducht is, dat degen, die daarin ten zijnen behoeve zoude moeten attesteren, door ziekte, ouderdom of vertrek hem mogt komen te ontvallen, vóór dat hij eene getuigenis onder eede gegeven had, zoo dat hij, door dit gemis, nader de waarheid van de zaak niet zoude kunnen aantoonen, zal hij van den regter mogen verzoeken, dat hem Commissarissen worden verleend, om dien getuigen te doen hooren, onder presentatie van eede bij forme van enquesten valetudinair.

206. Partij daartegen gehoord zijnde, en hare belangen gezegd hebbende, zal daarop worden gedisponeerd naar behooren, en het verzoek geaccordeerd wordende, zal met het hooren der getuigen worden geprocedeerd, als omtrent de ordinaire enquesten is gezegd.

207. Doch zoo men nog geen proces heeft, maar hetzelfde te gemoet ziet, en de vreeze als boven nopens den getuigen zich opdoet, zal men, in gelijker voege, requireren het hooren van denzelfden ad perpetuum rei memoria.

208. Dit toegestaan zijnde, zal de requirant dengenen, met wien hij beducht is proces te zullen krijgen, moeten intimieren, om de getuigen te hooren zweren, en denzelfden moeten geven kopij van de positiven, waarop de enquesten gedaan zullen worden.

209. De informatiën, hetzij valetudinair, hetzij ad perpetuum rei memoria genomen, zullen moeten blijven secret tot dat het proces zal voortgezet zijn om recollectie te verzoeken, als wanneer de getuigen in dier voege gehoord, doch niet beëdigd zijnde, op nieuw moeten worden geëerd en geëxamineerd, ten ware partij, uit hoofde van het vooroverlijden van den getuigen, of andere toevallige omstandigheid, denzelfden wilde houden voor gerecolleerd.

Van proes in materie van staat, inventaris en rekening.

210. Wanneer iemand, bij sententie is geordonneerd, dan wel vrijwillig of bij verdrag, heeft aangenomen, te leveren staat en inventaris, of te doen rekening, bewijs en afgifte van en wegens hoedsel of goederen, die hij heeft geadministreerd, en zoo dienvolgens, zoodanige staat en inventaris of rekening door den rendant is overgeleverd, zal den gerandeerde de weg open blijven, om daartegen zijne belangen in te brengen bij een debat, waartegen op ordinaire termijnen, verder zal worden geschreven bij contra-debat, soluten en super-solutiën, en voorts de zaak geïnstrueerd, zoo als omtrent raauwactie is gezegd.

Van vergoeding van kosten, schaden en interessen.

211. En zal mede, in gelijker voege, worden geschreven, als iemand is gecondemneerd tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, volgens daarvan te leveren memorie, en dezelve zal zijn geleverd; met dit onderscheid nochtans, dat in die materie, de termijnen zullen zijn peremptoer van acht tot acht dagen.

Van Proceskosten.

212. Doch iemand gecondemneerd zijnde, om rekening van proceskosten over te nemen, zal tegen de declaratie van dezelve maar alleen geschreven mogen worden bij diminutiën en contra-diminutiën, zonder meer.

Van Definitive vonnissen.

213. De definitive vonnissen zullen moeten inhouden condemnatie of absolute, dan wel eene verklaring van niet ontvankelijk met opgevolgde absolute in geheel of ten deele van den daartop te meldene eisch en conclusie, of hetgene, waarover questie geweest of gelitiscontesteerd zal zijn, zonder dat daarin zal gebruik mogen worden de clause van den eisch en conclusie te ontzeggen, zoo en in diervoege als die gedaan en genomen is geweest, of dergelijke.

214. Item zullen dezelve mede moeten inhouden condemnatie of compensatie van kosten.

215. Wanneer de eischer geconcludeerd zal hebben, en de regter zal beviuden, dat de gedaagde gehouden is tot melioratie, reparatie, schaden en interessen, en andere dergelijke, zal de condemnatie daartoe expresselijk bij het vonnis moeten geschieden.

216. En zal, in cas van zoodanige condemnatie van schaden en interessen, daarvoor bij het vonnis worden gesteld eene zekerde somme, zoo als de regter alles uit het proces zal waardeeren en begrooten; zanschouwend nemende op de grootheid van de zaak en consideratie ware, dat de schaden en interessen, zonder voorgaande informatiën, niet konden worden getaxeerd, en den triumfant wierde vergoed, binnen zekeren bepaalden tijd, zijne partij eene memorie daarvan te doen beteekenen, als wanneer daaromtrent zal worden geprocedeerd, als hiervoor bij art. 211 is gezegd.

217. Bijaldien de verwerder een conventioneel eisch tegen den eischer mogt hebben gedaan, zal ook daarop bij dezelve vonnissen eisch tegen den verwerder geëerd, zoo dat op de conventie ten definitive eerst, en daarna in cas van reconventie, gevonnissen moet worden.

218. De vonnissen, zoo interlocutoire als definitive, in behoorlijke vorm opgesteld zijnde, zullen bij den Griffier, op den ordinairen regtdag, ter rolle geprononceerd worden, zonder dat partijen tot het aanhooren van dezelve zullen behoeven geëerd te worden.

219. Alle vonnissen zullen wezen executabel en hun effect moeten hebben tot den tijd van drie jaren toe, zonder dat ondertusschen de gecondemneerde behoeve te worden gedagvaard, om op dezelve, als verjaard, executie te zien decerneren.

220. Doch de voorschrevene drie jaren verlopen, of de gecondemneerde overleden zijnde, vóór dat de vonnissen ter executie zijn geëerd, dan wel reeds aanvankelijk bij het leven van den succumbant ter executie geëerd, maar zijn dood vóór den afloop daaryn opgekomen zijnde, zal de triumfant den gecondemneerde, of wel de erfgenamen van den overledene, op nieuws moeten dagvaarden, om executie te zijnen of hunnen laste te zien decerneren.

221. Wanneer een gecondemneerde geene goederen heeft, om daaraan de executie te dirigeren onder het ressort des regters, door wien hij gecondemneerd is, zal de triumfant van denzelfden regter verzoeken, letteren requisitoriaal aan den regter, onder wien des gecondemneerders goederen zijn ressorterende, ten einde daarmede verder te handelen, als bij art. 224 wordt gezegd.

Van Executiën.

222. De sententiën van het Hooge Geregts Hof in raauwactie, en de vonnissen van den lagere regter te Batavia, welke in appel of reformatie gealtereerd of gecorrigeerd zijn, zullen, binnen de residentie van het Hof, door deszelfs Deurwaarders en gezworen exploitoren, ter executie worden geëerd; en wanneer de gecondemneerde woonachtig is onder eene residentie buiten Batavia, afschoon binnen de jurisdictie van den plaatselijken regter aldaar, op 's Hofs letteren requisitoriaal aan zoodanigen Resident. Doch dezelve vonnissen, op 's Hofs letteren requisitoriaal, zal het staan aan de keuze van den triumfant, bij het Hof geaprobeerd zijnde, zal het staan aan de keuze van den triumfant, om tot derzelver executie de Deurwaarders van het Hof, dan wel die des lagere regters te gebruiken; alsmede, waar zulks in voege voorschrevene noodig is, letteren requisitoriaal of van het Hof, of den lagere regter te verzoeken. Om voorts de sententiën van het Hooge Geregts Hof in raauwactie, alsmede die, waarbij het vonnis van eenen anderen lagere regter wordt gealtereerd en gecorrigeerd, elders ter executie te leggen, zullen in alle gevallen van het Hof moeten worden verzocht letteren requisitoriaal, naar de verschillende omstandigheden gerigt, of aan den regter zelve, van wiens vonnis is geappelleerd of gecorrigeerd, dan wel aan eenen anderen, zoo wanneer kwam te blijken, dat de gecondemneerde niet aldaar, maar elders zijne goederen had liggende, om daaraan het gewijste te verhalen, en de triumfant daarom, volgens zijne verplichting, 's Hofs letteren requisitoriaal aan den regter, onder wiens ressort de goederen mogen gelegen zijn, had verzocht. Doch dergelijke vonnissen, bij het Hof geaprobeerd zijnde, alsmede dezulke, welke aan geen hooger beroep onderworpen zijn, zullen door de Deurwaarders dier lagere regteren, of op derzelver letteren requisitoriaal, ter executie geëerd worden.

223. Van geen vonnis eens lagere regters, voor hooger beroep vatbaar, zal met de executie worden aangevangen, dan na verloop van tien dagen na de pronuntië, met verplichting voor den Deurwaarder, om zoo hij daarna bij behoorlijk verzoende acte, zal bevinden dat de gecondemneerde appel heeft geïnterjecteerd, de zaak te laten in state, tot dat bij het Hooge Geregts Hof over de clause van inhibitië zal zijn gedisponeerd.

224. Om sententiën of arresten van het Hooge Geregts Hof en vonnissen der lagere regters, welke, of door het niet gebruik maken van het middel van hooger beroep, of door de approbatie van het Hof, kracht van gewijste hebben verkregen, dan wel, uit hoofde zij aan geen hooger beroep onderworpen zijn, dadelijk kracht van gewijste hebben, ter executie te leggen, moet men bij request van het collegie, bij hetwelk het vonnis gegeven is, of, waar de nood zulks vereischt, van den President verzoeken 's Executoriën, dan wel letteren requisitoriaal, waar die, volgens art. 211 en 22, worden vereischt, om onder overlegging van dezelve, bij den regter, onder wiens regtsgebied de executie moet geschieden, bij nader request, te erlangen letteren van attache, dewelke den Deurwaarder even als alle andere executoriën, moeten strekken tot acte van commissie, om het vonnis, naar diens vorm en inhoud, behoorlijk ter executie te leggen. En zal de triumfant of wel deszelfs gemagtigde, tot dat einde, niet anders behoeven te doen, dan dezelve executoriën, of letteren van attache, ter griffie te ligten, en aan den Deurwaarder, nevens het geannexeerde vonnis, ter hand te stellen, zonder dat iemand anders zich daarmede zal mogen bemoeien, wordende bij deze, al zulke bemoeiingen der Griffiers, of wie ook anders, wel uitdrukkelijk verboden, en hebbende de Deurwaarders, in en omtrent dat alles, niemands last te volgen, dan dien van den triumfant of zijnen gemagtigde; alles onder verplichting der Deurwaarders, volgens hunne instructie omtrent de hun opgedragen exploitien.

225. Krachtens dezelve executoriën, of letteren van attache, zullen alle sententiën of vonnissen in reële actie, waarbij den aanlegger eenige huizen, landen en andere vaste of losse goederen toegewezen zijn, bij den Deurwaarder reëlijk, en bij feiten geëxecuteerd worden, zoodanig dat de gecondemneerde en de occupateur van de toegewezen goederen zullen moeten worden gesommeerd, om, binnen drie dagen daarna, van dezelve goederen hunne handen te trekken en de triumfant daarmede te laten geworden.

226. En, bij zoo verre zij hetzelfde binnen voorschrevene drie dagen niet doen, zal daarna, met assistentie van den Officier van Justitie, onder wien het goed gelegen is, de gecondemneerde of occupateur met er daad daaruit gezien, en de triumfant daarin gesteld worden.

227. Van gelijke zal, in materie van possessie, wanneer iemand daarbuiten zijnde, dezelve bij vonnis zal hebben geobtimeerd, de succumbant uit de possessie en de triumfant daarin gesteld en gehouden, mitsgaders alle contrarie beletsel afgedaan worden.

228. Doch zoo iemand, reëlijk in de possessie van eenig goed zijnde, daarin gemainteneerd zijnde, zal hem tot behoud dier possessie, het vonnis strekken voor executie, en zal daarmede tusschen geene verdere executie gedrigterd kunnen worden, dan tot reparatie der turbatiën.

229. En bijaldien degen, die in het possessoire heeft getriomfeerd, in het petitoire insgelijks triomfeerd, en zijne partij in de kosten wordt gecondemneerd, zal de executie alleen plaats hebben omtrent de kosten daarop gevallen, in maniere als nopens personele actiën, hierna geordonneerd zal worden.

230. In personele actiën, wanneer iemand eenige somme van penningen wordt toe- en aangewezen, zal de Deurwaarder zich met het vonnis en de executoriën, of letteren van attache, vervoegen aan den persoon, of woonplaats van den gecondemneerde, en denzelfden eerstelijk sommeren, om binnen 24 uren te voldoen aan het vonnis, met bekendmaking, dat hij gebreke van dien drien, hij met de voornoemde executie zal moeten voortgaan, latende aldaar kopij van de condemnatie, der executoriën, of letteren van attache, en acte van sommatie.

231. De voorschrevene 24 uren verstreken en geene voldoening gedaan zijnde zal hij in gelijker voege renovatie doen, om alnog, binnen 24 uren te betalen de somme, bij het vonnis begrepen, of anderszins hem Deurwaarder aanwijzing van goederen te doen, waaraan de executie, tot voldoening van het gewijste met de kosten kan worden gedrigteerd.

232. De gecondemneerde alsdan nog in gebreke blijvende te betalen, of goederen aan te wijzen, zal de exploitoreur, geassisteerd met den eersten Gezworen klerk ter griffie en twee getuigen, van 's Heeren wege, in handen en beslag nemen de meubelen en goederen, bij den gecondemneerde gevonden en presumtieflijk hem toebehoorende, of door hem aangewezen, in zulke quantiteit, als hem exploitoreur genoeg zal denken, om de executie daaraan te dirigeren, makende van dezelve eenen behoorlijken inventaris door hem, den eersten Gezworen klerk en de getuigen geleekend. Te exploitoreur zal echter, bij het doen van zoodanige executie, ten behoeve van den geëxecuteerde en zijn gezin, moeten laten hunne dagelijkse kleederen en lijfsbenodigdheden, alsmede een bed met diens toebehooren.

233. En in geval de gecondemneerden, binnen den tijd van drie dagen, de voorschrevene goederen niet komt te redimeren, door het voldoen aan het gewijste en de kosten bereids gevallen, zal de voorschrevene executant, (of zelf, of wel door Vendumeesters, waar die van 's lands wege zijn daargesteld, om bij uitsluiting van alle andere zulke doen), na gedane publicatie en bekenslag, de in beslag genomen goederen in het openbaar te veilen, en de Veilmeesters ten voor goed geld verkoopen; en zulks wel, waar geene Vendumeesters zijn, ten overstaan van twee regters-commissarissen, waar die bestaan, en den Griffier, zullende als dan de Griffier, gelijk elders Vendumeesters, waar die bestaan, van zoodanige verkooping bij executie gedaan, een ordelijk register of memorie moeten houden, met specifieke bekendstelling, tot welken prijs en aan wien elk stuk is verkocht. Sttaande het verders den executant

vrij, om, in gevalle het preventu reeds voor het gewijde en de kosten toereikende is, de verdere verkoop te staken.

234. De exploitateur zal de geëxecuteerde, zoo hij zich wilde opposeren, niet vermogen als opposant te ontvangen. Blijvende voor denzelfden de vrijheid om, termen daartoe zijnde, van den regter te verzoeken een appointment om-ontvangen te worden als opposant, ten einde daarin worde gehandeld, zoo als bij art. 233 is gezegd.

235. Doch, zoo een derde zich kwam te opposeren, om redenen dat de meubelen, goederen of eenigen van dien, in beslag genomen en te koop gesteld, de zijne of aan hem verbonden waren, zal de exploitateur denzelfden ontvangen in oppositie, hem behoorlijk dag beteekenen, en om redenen zijner oppositie te geven, waarvan hij aan den Regter zijn verdere afzichten zal moeten relatoren.

236. Van gelijke zal hij gehouden warden, daarvan mede kennis te geven aan den executant, (blijvende de executie inmiddels gesurbeerd), ten einde die, ten geprefigeerden dage, alsmede kan compareren, de redenen van oppositie aanhooren, en daartegen die belangen inbrengen, mitsgaders verder, na summier verhoor van partijen, zien te ordonnaren als naar bevinding van zaken, zal worden goedgeoordeeld te behooren, hetzij om met de voorschreven executie voort te gaan, dan niet.

237. Bijaldien de opposant ten gezette dage niet compareert, zal tegen hem verleend worden absoluut defaut, en voor het profijt van dien verklaard, dat met de voorschreven executie voortgeproceederd zal worden, met condemnatie in de kosten, schaden en interessen, die de opposant, door de strekking van de executie, heeft veroorzaakt en de executant daardoor heeft komen te lijden.

238. En bijaldien de executant geen volle voldoening aan des geëxecuteerde meubilaire goederen konde behalen, of dat de gecondemneerde in het geheel geen meubilaire goederen hadde, zal de exploitateur, na gedaan onderzoek, bij zijn relaxas moeten certificeren en alsdan mogen procederen tot in beslagneming van de onroerende goederen, den gecondemneerde toebehoorende, zoo veel als genoeg zullen zijn, om de executie daaruit te kunnen voldoen.

239. De voorschreven eigen onroerende goederen niet genoeg zijnde, zal hij verder onderzoek doen, of iemand eenige goederen, den gecondemneerde toebehoorende, heeft ofte onder zich heeft, ten einde die te achterhalen en daaraan zijne executie dirigen.

240. De voorschreven onroerende goederen in handen van de Hooge Overheid gesteld zijnde, zal hij Deurwaarder, na voorgaande publicatie en affixie van bijtellen, waar het behoort, mitsgaders, na drie successive bekendmakingen in couranten van acht tot acht dagen, in gelijker voege als gezegd is in art. 233, of zelf, of wel door Vendumeesters, waar die van 's lands wege zijn daargesteld, om met uitsluiting van alle anderen zulke te doen, dezelve vastigheden voor gereed geld, in het openbaar aan den meestbiedende verkoopen of doen verkoopen. In alle gevallen, hetzij die vendutie geschiedt door den Deurwaarder zelven, hetzij door Vendumeesters, ten uitbreng van de vendutie moeten tegenwoordig zijn twee Regters-commissarissen, uit de regtbank; bij dewelke het vonnis, krachtens hetwelke die vendutie geschiedt, gegeven is. En waar de vendutie niet geschiedt door Vendumeesters, zullen dezelve Commissarissen geassisteerd worden door den Griffier, tot het houden der venditu rol, dat is de acte der vendutie, van 's Heeren wege gehouden op den krachtens de daarbij duidelijk te beschrijven regterlijke autorisatie, waarop dezelve vendutie geschiedt, of het is krachtens een vonnis, en dus bij wege van executie, dan wel eenige andere ordonnantie, decreet of appointment en ten overstaan der twee (met namen te noemen) Regters-commissarissen, leden van enz., van de na te meldene percelen, beschreven volgens de daarvan aanwezige bescheiden, zoo ten aanzien der belendingen, als de metingen en andere bekende regten, op de daarna te meldene conditie. Zullende voorts de Griffier, na gedaau bekken-slag, dezelve venditu-rol in haar geheel den volke voorlezen, en wanneer dan het perceel aan den meestbiedende zal zijn toegewezen, zal op dezelve venditu-rol worden bekend gesteld, dat het perceel is toegewezen aan N. N., als den hoogsten bieder, voor een somme van eerst met woorden en daarna met cijfers bekend gesteld; waarna die venditu rol zal geteekend worden, eerst door den kooper en zijne twee borgen, daarna door de Commissarissen onder de woorden: *ten overstaan van ons Commissarissen van wege den enz.*, en wijders door den Griffier onder de woorden: *in kennis van mij, Griffier van enz.*

241. Wanneer het plaats vindt, dat, al ware het bij den aanvang der vendutie, dan wel vroeger, een of meerderen zich tegen de verkoop wilden opposeren, en sustineren, het ter verkoop aangeslagen perceel hem of huu te competieren, of eenig regt daarop hadden, zal de exploitateur hem of hen ontvangen in oppositie, en verder daarin handelen gelijk omtrent de losse goederen is geordonneerd.

242. Ten gestelden dage zullen de opposanten summierlijk hunne redenen van oppositie, en de wederpartij, des noods niet eene vergunning van nog ééne regtdag, hare verantwoordig daartegen libellieren, en tevens onder register, daarbij voegen hunne respectieve munimenten, alsmede des verkiezende, eene deductie of advertisement van regten zonder meer, ten einde daarin bij den regter worde gevonnisd, zoo als bijliken zal te behooren; zullende bij defaut van den opposant gehandeld worden, als gezegd is bij art. 237.

243. Waar de vendutien door de Griffiers, ingevolge art. 233 en 240, zijn gehouden, zal, uiterlijk binnen vier maanden, na den dag der vendutien, door hen aan den impetrant aan executie, tegen quantitie voor het ontvangene, worden uitbetaald hetzelve denzelfden, zoo ten aanzien van de hoofdsom als van de interessen en kosten, krachtens het regterlijke vonnis toekomt, onder afreuk nogtans der regterlijke ongeden, mits de notitie daarvan door den Regter zij getaxeerd en goedgekeurd. Alles onder de dadelijke voorziening des Regters, zoo de Griffiers in dezen eenige nalastigheid, of tekortkoming hunner verplichtingen komen te begaan.

244. En bijaldien eenige penningen van de verkoopping, bij executie gedaan, mogen overschieten, zullen de Griffiers dezelve tegen quantitie, na exhibitie der rekening, des begeerd warden, aan den geëxecuteerde uitkeeren. De verplichting van Vendumeesters, waar die bestaan, ten aanzien van het bij dit en het voorgaande artikel vermeld, zullen bij derzelver instructie, warden bekend gesteld.

245. Indien tevens blijkt, dat de verkochte goederen niet toereikende zijn, tot de voldoening van het gewijde, en de gecondemneerde nog eenige goederen, onder de jurisdictie van andere regters, bezittende is, zal in voege als bij art. 221 is gezegd, bij request om letteren requisitoriaal aan den regter, waar die goederen gelegen zijn, nader verzoekt mogen worden, dat de executie en verkoop daaraan door deszelfs Deurwaarder, volgens de vorenstaande bepalingen van art. 240, mag worden gedirigeerd, ten einde de executant aldus aan zijn achterwege gerake.

246. De exploitateur geene roerende noch onroerende goederen van den geëxecuteerde kunnende ontdekken, vervolg hij de executie op des geëxecuteerde's nits aandeschulden, actien en renten. En wanneer de geëxecuteerde geene of niet genoegzame goederen bezat, waaraan de inhoud van het vonnis bij executie verhaald kan worden, vermag de executant bij request verzoeken, appointment van autorisatie op den Deurwaarder, om den geëxecuteerde in civile hechtenis te stellen en te houden, tot dat hij aan het vonnis, met de kosten van executie zal hebben voldaan; op welke reust eenige comparatie geordonneerd, en, zoo de geëxecuteerde op dezelve niet compareert, of anders na verhoor van denzelfden, gedisponeerd zal worden, zoo als de regter zal oordeelen te behooren.

247. Personale arresten, ter executie van een regterlijk vonnis, zullen niet alleen bij ontmoeting op 's Heeren wege, maar ook binnen 's huis, zoo aan den geëxecuteerde zelve als aan eenen ander, mogen worden gedaan en zullen de bewoners verplicht zijn, te dien einde, den exploitateur, benevens degenen, dien hij noodig oordeelt dat hem assisteren, toegang in hetzelve te verlenen; mits de Officier van justitie, dan wel, naar het goedvinden des regters, een lid uit de regtbank van de plaats, daarbij tegenwoordig zij.

248. Het houden in civile hechtenis zal niet langer mogen worden gecontineerd drie jaren; behoudens de vrijheid voor den triumfant, om, wanneer de geëxecuteerde nader tot beteren staat mogt geraken, alsnog het aan den inhoud van het vonnis ontbrekende te verhalen, en daartoe gelijk gezegd is, hem in regten doende dagvaardden om executie op het verjaarde vonnis te zien decerneren.

249. Civile personale arresten zullen echter, ook niet ter zake van executie verleend of verzoekt mogen worden tegen Gouvernements ambteuaren.

Van vonnissen tot nantissementen.
250. Vonnissen, waarbij een nantissement is toegewezen, worden ter executie gelegd op twee delzij wijte, ter keuze van den executant; hetzij met de penningen

te betalen aan den executant, onder behoorliken borgtocht van twee personen, ten gecondemneerde van den gecondemneerde, met afstand van alle beneficiën, anders den borgen competentende, en overgifte van willige condemnatie tot de prompte en effectuele restitutie, bijaldien de gecondemneerde, bij definitief vonnis, mogt komen te triumferen, van welke acte van borgtocht eene kopij, bij de sommatie, door den Deurwaarder aan den gecondemneerde moet worden overgegeven, met vermelding van dezelve bij de acte van exploit; dan wel met de penningen ter gewoner plaats in consignatie te doen overbrengen, en dezelve of aldaar te doen verblijven tot aan het einde der zaak, of inmiddels op ene, bij request verzochte en verkregen autorisatie des regters van daar te ligten, na gelijken borgtocht gesteld en de acte daarvan aan den gecondemneerde gesignueerd te hebben. En indien de gecondemneerde, zoo in het eerste als in het tweede geval, met den borgtocht geen genoege neemt, zal de Deurwaarder, daartoe last ontvangen hebbende, hem ten naasten rol-dage; mits dezelve ten minste driemaal vier en twintig uren daarna diene, dagvaardden om den volgens relaxas overgelegden borgtocht te debatteren, dan wel bij defaut, ten dage dienende, gecondemneerd te worden, om met denzelfden genoege te nemen.

Van de Consignatie-kas.

251. Alle gelden, effecten en kleinoodien, welke, hetzij vrijwillig of op regterlijke ordonnantie, als litigius worden gesquestreerd, alsmede welke krachtens een ge-decreteerd arrest, onder de dadelijke bewaaring der Hooge Overheid genomen moeten worden; zoo ook, welke krachtens een vonnis tot nantissement en daarop gedirigeerde executie in consignatie worden overgebragt, zullen moeten worden gelegd in eene daartoe afzonderlijke kist, staande in de gewone raadzaal des regters, met twee of drie onderscheidene sloten gesloten, waarvan één sleutel zal verblijven onder den Griffier, en een andere onder den President der regtbank, mitsgaders een derde, zoo die daar is, onder een der leden, maandelijks te verwisselen. Zullende de kist niet geopend mogen worden, dan door den Griffier, in tegenwoordigheid van den President en nog een ander lid, om daarna ook aldus wedergesloten te worden.

252. In dezelve kist zal niets mogen worden gelegd, tenzij van de daartoe afzonderlijk verleende autorisatie der regtbank, krachtens eene vooraf verzochte of geordonneerde sequestratie, een ge-decreteerd arrest, vonnis tot nantissement, of ander verkregen appointment, behoorlijk blijk bij het register der resolutien der regtbank.

253. Al het geconsigneerde zal in de kist onaangeroerd blijven liggen, om aldus in natura, aan den daartoe gerechtigde te kunnen worden uitgekeerd, hetwelk echter geene plaats zal mogen vinden, tenzij van de daartoe verleende autorisatie, zoo als bij het voorgaande artikel is gezegd, behoorlijk bij het register der resolutien van de regtbank blijk.

254. Van al het in de kist geconsigneerde zal door den Griffier, worden gehouden een *Consignatie boek*, waarin aan de eene zijde zal worden opgeteekend de *Inkomst*, en aan de overzijde de *Uitgang*, met bekenstelling, 1. van den datum van het eene en het andere; 2. van de resolutie, krachtens welke het een en ander is geschied; 3. van de namen van dengenen, die de gelden, effecten enz. ter consignatie brengt; 4. van de namen der belanghebbenden en de zaak waartoe het behoort; 5. van de somme, eerst binnen 's lijns geheel uitgeschreven en daarna met cijfers ter zijde uitgetrokken, van effecten geschiedt van elk derzelve eene gelijke teboekstelling, onder duidelijke beschrijving van derzelve aard, van de namen dergenen, door en voor wien die zijn verleden, alsmede waar het te pas komt, van derzeiver geldswaarde, als voren te beschrijven. Van kleinoodien geschiedt de aanteekening bij vermelding van eene met het regterlijk cachet verzegelde houten of andere kist of doos, of wat van dien aard meer tot berging dienende, met edele gesteenten, volgesd den daarnevens in dezelve kist of doos geborgen inventaris.

255. Hetzelve consignatie-boek zal wijders, door den Griffier gehouden worden in *duplo*, met inachtneming dat, bij elke inkomst en uitgang, in beide de exemplaren, telkens de op- en aanteekening door dezelfde hand geschiedt. En zal het eene exemplaar verblijven onder den Griffier en het andere in de consignatie-kist.

256. Aan dengenen, die iets ter consignatie overbrengt, zal, nadat de post in het consignatie boek in *duplo* is ingenomen, voor de ontvangst in consignatie, worden gegeven een, in alle gevallen op een zegel van een kwart gulden, geschreven bewijs. In wederkeriglijk zal, bij uitgang uit de consignatie-kas, nadat de post in *duplo* zal zijn afgeschreven, door dengenen, die door de uitspraak des regters tot de ontvangst gerechtigd is verklaard, voor de ontvangst, onder de gedane afschrijving in *duplo* worden geteekend.

257. De gelden, effecten of kleinoodien van den eenen zullen geaarborgd worden, door met die van anderen niet te kunnen worden vermengd, om al wat tot eene zaak of dezen en genen persoon behoort, afzonderlijk door zamenbinding te vereenigen, en daarop een bekwaam stuk papier te hechten, waarop geschreven staat, tot welke personen of zaak al hetzelve behoort; met vermelding van het regterlijke besluit en dezelfs datum, om aldus elk het zamengebundene en vereenigde, van den anderen duidelijk te kunnen onderscheiden.

258. Wanneer de President der regtbank van eenig vendutu departement, volgens deszelfs instructie, kennis ontvangt van eene, op de daartoe door de regtbank verleende autorisatie, aan den Griffier gelane uitbetaling, met oogmerk om die gelden verder ter gewone plaatse te doen consigneren, zal de President zorgen, dat, te zinnen overstaan, die consignatie achtereenvolgens de vorenstaande bepalingen zonder wistel behoorlijk gevolg hebbe.

259. Wanneer ter plaatse, waar geen vendutu-departement bestaat, door den Griffier enige vendutie is gehouden, krachtens eene geordonneerde sequestratie, decreet van arrest, vonnis tot nantissement, of ander appointment, in afwachting van de finale toewijzing der penningen, zal, binnen den tijd van vier en twintig uren na de vendutie, door den Griffier aan den President, onder oplegging van de vendutur, worden verhandigd, eene door den Griffier onderteekende, (bij deze niet te min van het zegelregt vrijgestelde) *Promissie van het bruto bedrag der vendutie, gehouden op den enz. van des goederen, behoorende aan . . . of tot den boedel van enz. ingevolge de ordonnantie* (en wat des meer) van de regtbank enz.; met verdere verplichting van den Griffier, om, uiterlijk binnen vier maanden daarna, het netto bedrag, onder verantwoordig en overlegging der daartoe dienende bescheiden, ter inwachting van de goedkeuring des regters, daarop achtereenvolgens de vorenstaande voorschriften, in consignatie over te brengen. Blijvende het den President bijzonderlijk aanbevolen, om te zorgen, dat aan deze verplichtingen der Griffiers getrouwelijk worde voldaan, zonder daarentrent de minste toegevendheid te gebruiken.

260. De consignatie-kist zal, van zes tot zes maanden, door het geheele collegio worden genomen, en met de beide exemplaren van het consignatie-boek vergeleken, waarvan in beide de boeken, onder de handteekening van den President en het oudste lid, aanteekening zal geschieden.

261. Betreffende andere losse goederen, die, hetzij bij wege van executie, hetzij ook krachtens eene gempetreerde provisie van justitie, hetzij sequestratie of arrest, in bewaarder hand zijn genomen, en na gedane verzegeling en inventarisatie, niet bekwaamlijk ter plaatse, waar dezelve zich bevinden, bewaard kunnen worden, of dat ter bewaking te groote kosten zouden worden vereischt, dezelve zullen door den Deurwaarder of exploitateur, worden overgebragt in een daartoe geschikt vertrek van het raadhuus, onder den naam van Conciergerie en de bewaking van dengenen, die met de zorg over het raadhuus is belast; moete de sleutel van dat vertrek verblijven ter griffie, onder de verantwoordig van den Gezworen kloerk, die ook gehouden zal zijn, om bij elke opening, in- en uitgang en sluiting in persoon tegenwoordig te zijn.

262. Goederen wijders, welke ter zake van eenige contraventie der wetten, zijn achterhaald of aangehouden, en waarentrent door de Officieren van justitie moet worden geproceedeerd tot consignatie, zullen, even als zulks bij het reglement op de in- en uitgaande regten te dien aanzien reeds is bepaald, in alle gevallen, na gedane inventarisatie ten overstaan van twee Regters-commissarissen, in 's lands pakhuizen worden opgeslagen en bewaard; onverminderd nogtans de bevoegdheid der Regters, om, zoo wanneer zich daaronder goederen bevinden, welke niet zonder bederf bewaard kunnen worden, de noodige autorisatie te verlenen, om dezelve te doen verkoopen in het openbaar, met in achtneming van alle vereischten tot eene verkoop van losse goederen, van 's Heeren wege geschiedende, ook ten aanzien van de daarvan geprovenieerde gelden.

263. Bij inventarisatie van een aangehaald vaartuig, enige losse gelden of wel kleinoodien, alsmede ongemunt goud en zilver gevonden warden, zullen dezelve,

na behoorlijke bekendstelling daarvan op den inventaris, en eene afzonderlijke inventarisatie der kleinoorden, om dezelve te voegen in de kast, kist of doos, waarin de kleinoorden geborgen zijn, en nadat dezelve kast, kist of doos met het zegel des regters zal verzegeld zijn, worden overgebracht in de consignatie-kist, in voege als hiervoren is geordonneerd.

264. In gelijker voege zal ook gehandeld worden, wanneer eenig ongemunt goud of zilver, misgaders eenig goud- of zilverwerk, of hetgene daarmede is versierd en bezet, om welke reden ook, op geregtelijk gezag in bewaarder hand genomen wordt.

Van Gijzeling.

265. Wanneer iemand, hetzij uit eigen hooft, hetzij in eenige qualiteit gecondemneerd is, om rekening, bewijs en afgifte doen, of eenige andere daad te verrigten, of wel dat het vonnis is gewezen tot laste van eenige collegien, voogden, curateurs, rentmeesters, of gemagtigden, geschiedt de executie van zoodanig vonnis bij wege van gijzeling, en wel in maniere als volgt.

266. Met in achtneming van al hetgeen nopens het aanvangen en bewerkstelligen van executien is voorgeschreven, wordt de gecondemneerde eerst door den Deurwaarder of exploitateur gesommeerd, om binnen acht dagen aan den inhoud van het vonnis te voldoen.

267. Deze tijd zonder voldoening verstreken zijnde, wordt hij, bij wege van renovatie, geïnsinueerd, om binnen vier en twintig uren na het vonnis te voldoen en bij gebreke van dien, na verloop van tien vrije dagen na den dag der renovatie, in persoon te verschijnen in des cipiers woning, of andere door den regter te bepaalde gijzeling, buiten de woning van den gecondemneerde, en aldaar gijzeling te houden, tot dat hij aan het vonnis zal hebben voldaan; wel verstaande, dat de gegijzelde niet zal gehouden zijn, in gijzeling te verblijven, maar verstaan kan met eenmaal 's daags zich ter beteekende plaats te vertoonen, en telkens, door den cipier of kastelein, daarvan aantekening te doen houden.

268. Een executant gijzeling beteckend hebbende, is verplicht, voor den betekendag, met den cipier of kastelein van het gijzelhuis overeen te komen omtrent de betaling der kosten, door den gegijzelden te maken, en den cipier of concierge zulks begeerende, daarvoor cautie te stellen. Indien de executant zulks verzuimd mogt hebben, waarvan de cipier of kastelein den gegijzelden, bij zijne komst in het gijzelhuis, schriftelijk zal moeten kennis geven, is de gegijzelde niet gehouden aan de gijzeling te gehoorzamen, maar zal acte kunnen verzoeken van den cipier of kastelein, dat de gijzelkosten niet zijn afgesproken, met bevoegdheid, om die acte den regter te kunnen vertoonen, wanneer het noodig is; en vermag als dan de executant niet voort te procederen, maar moet op nieuw in voege voorschreven gijzeling betekenen.

269. De gecondemneerde, vermenende dat de executie en betekening van gijzeling geheel en al ten onregte tegen hem is ondernomen, kan zich daartegen verzellen, door het verzoeken van appointment om ontvangen te worden als opposant van executie, in voege, als nader bij art. 283 is gemeld.

270. Indien de gecondemneerde in het onzekere is, wat de executant eigenlijk tot voldoening aan het vonnis door hem verrigt wil hebben, of wel vermenet, dat men van hem te veel en iets onredelijks vordert, kan hij bij request, aan den regter verzoeken dat eene comparitie voor Commissarissen worde geordonneerd, ten einde de wijze van voldoening van het vonnis onderling geregeld, of wel anders, bij appointment van den regter bepaald worde, bijzondere inmiddels de betekende dag om in gijzeling te verschijnen, opgeschort, en welke ordonnantie, zonder dat de executant daarop zal worden gehoord, dadelijk verleend en ten spoedigste van wege den gecondemneerde, aan den executant geïnsinueerd zal moeten worden.

271. Op de comparitie levert de gecondemneerde eene acte van voldoening over. De executant daarmede geen genoegen nemende, is gehouden, schriftelijk op te geven, wat hij meerder vordert met de reden van dien; Commissarissen trachten partijen deswege te vereenigen, en d. n. niet gelukkende, wordt na een kort verhoor, de wijze van voldoening, op rapport van Commissarissen, bij appointment van het collegie bepaald.

272. De gecondemneerde aan dit appointment niet voldoende, kan de executant hem andermaal insinueren, om alsnog, op den tienden dag daarna, in persoon in gijzeling te komen, tot dat hij aan den inhoud van hetzelfde appointment zal hebben voldaan.

273. Wanneer de gecondemneerde op den tienden dag niet in gijzeling verschijnt, hetzij dit is op eene, krachtens voorgaand art. 272 gedane insinuatie, dan wel op de allereerste, volgens art. 267, en zonder dat hij eenig gebruik heeft gemaakt van het geen hij, volgens art. 269 en 270, vernogt te doen, kan de executant, bij request, met bijvoeging van het relaas van den exploitateur, dat hij den gegijzelden in de gijzeling gezocht doch niet gevonden heeft, verzoeken appointment, met autorisatie op den exploitateur, om den gecondemneerde in civile hechtenis te stellen en doen houden, tot dat hij aan het vonnis, met de kosten van executie en gijzeling, zal hebben voldaan; met welk request voorts wordt gehandeld, als hiervoren, bij art. 246 is gezegd; terwijl alverder het appointment verleend zijnde, hetzelfde wordt geëxecuteerd in voege, als bij het volgende artikel 274 is gezegd.

274. Dan de gecondemneerde in gijzeling verschenen zijnde, hetzij zulks almede op eene eerste dan wel op de tweede insinuatie geschiedt, is verplicht daaraan te gehoorzamen, zoo lang hij aan het vonnis niet zal hebben voldaan, en wanneer hij binnen tien dagen niet voldoet, kan de executant verzoeken, appointment om den gegijzelden in civile hechtenis, ter plaats, welke bij de regterlijke collegien daartoe bijzonderlijk gededineerd mogt zijn, te doen overbrengen.

275. Indien zoodanig iemand veertien dagen lang in civile hechtenis heeft gezeten en nog niet voldoet, zal de executant worden toegelaten, om bij request te verzoeken, dat het belang, hetwelk hij in de voldoening van het vonnis heeft, op eene geldsomme gewaardeerd, en de gegijzelde daarin gecondemneerd worde; te dien einde daarbij overleggende eene memorie van kosten, schaden en interessen door de niet-voldoening veroorzaakt; welke memorie bij appointment van den regter, zal worden gesteld in handen van den gegijzelden, om binnen acht dagen te debateren, op pene van absoluut verstek, en zullen vervolgens de voorschreven schaden en interessen, na resumtie dier memorie en het daarop gediende debat, door den regter op eene pecuniële somme getaxteerd worden.

276. De voldoening dezer somme zal de triumfant mogen vervolgen, bij executie op des gecondemneerdes goederen, in dier voege, als nopens executie in art. 222 en volgende geordonneerd staat; en zal de gegijzelde niettemin, in beslotene hechtenis moeten blijven, tot dat de voorschreven begroeting gedaan en de executant, zoo wegens de pecuniële somme, als de kosten daarover gevallen, voldaan zal zijn.

277. Executeurs, voogden, curateurs, rentmeesters, gemagtigden of anderen niet uit eigen hooft, maar in qualiteit, tot betaling gecondemneerd zijnde, kunnen den aanvang of voortgang eener executie ten humen opzichte voorkomen of beletten, door te betalen, of in voldoening aan te wijzen al hetgeen zij in hunne qualiteit bezitten, om ter requisitie van den executant, onder eede ter rolle verklarende, dat zij geene andere goederen, penningen of effecten, in dezelve qualiteit bezitten, of zich ter kwader trouwe kwijt- of weerloos gemaakt hebben, en mits betalende de kosten, welke op de reeds begonnen executie mogten gevallen zijn.

278. Indien zoodanige betaling of aanwijzing expurgatie, hetzij vóór, hetzij in den loop der executie niet geschiedt, wordt de executie tegen die persoon, op dezelfde wijze, als in art. 265 en volgende, met betrekking tot andere condemnatien bepaald is, bij gijzeling voortgezet.

Van Paro executie.

279. Alhoewel ordinair niemand, die iets van een ander heeft te pretenderen, hetzelfde bij executie vermag in te vorderen, zonder alvorens ten laste van zijnen debiteur condemnatie te hebben geëbtineerd, zoo zullen hiervan echter geëximieerd zijn en blijven, en regt van parate executie hebben, zoodanige collegien en ambtenaren, dewelke uit hoofde van hunne speciale commissie en instructie, 's lands gemeene middelen en inkomsten innen, misgaders die van Gouvernements wege besoon en bevoegd zijn, in de pakhuizen verkoopt te houden en contracten van aanneming en levering te sluiten, alsmede al die degenen, welke tot het doen van publieke vendutien van Gouvernements van parate executie zal zijn aangesteld.

280. Tot het bewerkstelligen van parate executie zal men, na voorgaande insinuatie en renovatie, bij request aan den regter moeten verzoeken appointment, om zijne debiteuren te dagvaarden, ten einde condemnatie misgaders executoren te hooren verzoeken, om door den Deurwaarder paratelijk te worden te werk gelgd;

handelende de Deurwaarder daarmede in dier voege, als hiervoren onder de materie van executie of gijzeling is ter neder gesteld.

281. Opzigtelijk de verschuldigen der pachten of andere dergelijke regstreeks aan het Gouvernement verschuldigde gelden, zal men, indien de schuldenaars (Chinezen of Inlanders zij), slechts behoeven request te presenteren, daarbij, onder overlegging van het besluit der Hooge Regering, van den Regter verzoekende qualificatie op den Deurwaarder, om, ten behoeve van den lande, paratelijk executie te doen aan de goederen van den nalatige, met benoeming van twee Regters-commissarissen, om ten overstaan van dezelve die executie te bewerkstelligen, en wijders, zoo zij geene genoegzame aanwijzing van goederen doen, hen over te brengen in beslotene hechtenis.

282. Niemand zal zich zelven tot de parate executie kunnen of mogen verbinden, en al ware het dat iemand zulks had gedaan, zal hij echter niet mogen geëxecuteerd worden zonder prealable condemnatie, tot obtenu van dewelke de creditur ordinaris modo zal moeten procederen.

Van Oppositie in cas van executie.

283. Wanneer de triumfant, of ook degenen, die regt van parate executie heeft, iemand executeert, die niet in *condemnatione* is, of goederen aantast, welke niet zijn executabel, of ook het executeren verder dan het vonnis strekt, of ook dat de gecondemneerde betaling of compensatie alleget, welke zijne partij niet wil admitteren, en generallyk als iemand, die in zijne persoon of goed, geëxecuteerd wordt, vermeent dat omtrent de executie iets onbehoorlijks is gecommiteerd, of eenige formaliteiten zijn gecommiteerd, zal dezelve geëxecuteerde zich aan den Regter kunnen adresseren en bij request verzoeken, appointment om ontvangen te worden als opposant, met de clausele poenzal tegen den verderen voortgang der executie, waarop, alvorens te disponeren, geordonneerd zal worden, voor Commissarissen te compareren, met of zonder surseance van de executie, naar gelegenheid van zaken, om daarna omtrent het appointment bij den Regter te disponeren, zoo die zal oordeelen te behooren. En hetzelfde verleend zijnde, zal daarin summierlijk voor Commissarissen worden geëxecuteerd en ten verbale voldoening, om daarop door den Regter vonnis te hooren vellen.

Van proceduren op de preferentie en concurrentie, in cas van insolventie.

284. Ter erlanging van eenen ingang in regten ten dezen, of het verzoek der regterlijke autorisatie daartoe, zal door een Procureur uit naam en van wege den bewindhebber in eenen desolaten boedel, aan den dagelijken regter, bij request, worden verzoekt appointment, krachtens hetwelk alle bekende en onbekende crediteuren tegen zekeren, door den Regter te bepaalde regtdag, bij edictale citatie zullen worden opgeroepen, om ter rolle te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, tot het opgeven hunner pretentien, misgaders hunne vermeende actie te instituieren, en voort te procederen tot het *judicium preferentiae et concurrentiae*.

285. De credituren in dier voege geëbtineerd zijnde, en zich in der minne nog niet hebbende kunnen verstaan, ten einde ten dage dieneende, op hun accord wilige condemnatie te verzoeken, zullen, zoo in persoon als door gemagtigden, niet alleen hunne pretentien opgeven en ter rolle doen innen; maar ook om hun vermenend regt te verifiëren en justificeren, eenen gearticuleerden eisch met de daartoe dienende stukken mogen overgeven, waarvan een iegelijk der credituren zal mogen ligen kopijen, om binnen acht dagen na derzelver bekoming, daartegen te schrijven bij een secret debat zonder meer. Wanneer tevens door den bewindhebber in den boedel over de deugdelijkheid eener opgegevene schuld eeng verhefde wordt gemaakt, zal het hem vrij staan, om kopij der overgelegde stukken te verzoeken en dag tot antwoord ten naasten te nemen, en des noods, aldus van acht tot acht dagen de voldingen, tenzij bij die regter, naar gelegenheid der zaak, volgens de bijzondere bepalingen bij dit reglement op de manier van procederen, anders wordt geordonneerd.

286. De impletranten zullen, voor zoo veel betreft de defaillerende credituren, verzoeken het eerste default, en een tweede appointment tegen gelijken bekwaam dag, en zoo voorts, ten dage dieneende, het tweede default, met een derde appointment *ex super abundantia* tegen gelijken bekwaam regtdag, met admisse om te dienen van Intendit en een eeuwig stilzweigen te hooren opleggen.

287. Tevens zijn de impletranten gehouden, om op den eersten regtdag, waarop de zaak dient, nevens het relaas van de behoorlijk gedane citatie, bij edicte over te leggen, om nader op den inventaris van stukken bekend gesteld te worden, zoodanige boedelrekening, als in art. 15 van het Provisionele reglement op de administratie der desolaten boedels is beschreven, ten einde de credituren daarvan visse, des noods kopij en dag tot een secret debat zonder meer, kunnen erlangen; alsmede om den regter tot het houden van het *judicium preferentiae et concurrentiae* in staat te stellen, misgaders om bij het vonnis, zoo over de gevorderde administratie penningen, als de ongelden, tot op het ligen van hetzelfde vonnis toe, uitspraak te doen, met bekendstelling der sommen, welke daarvoor worden in rekening geleden, onder approbatie of correctie der overgelegde rekening.

288. Te dien einde zullen, na het sluiten van dit geding, al de daartoe behorende stukken, bij schriftelijke ordonnantie der regtkant, aan den voet der rolle te beschrijven, worden gesteld in handen van twee Regters-Commissarissen, met qualificatie om den bewindhebber voor zich te ontbieden, ten einde de overgelegde rekening te verifiëren, onder exhibitie van den inventaris des boedels, de vendu-rol, misgaders de quantiteiten der afbetaalde posten, om daarover schriftelijk aan de regtkant te dienen van rapport, alsmede omtrent de gepretendeerde administratie penningen en andere ongelden, met bijvoeging hunner consideratien, zoo zij die hebben; en verder de regtkant mondeling te dienen van advies omtrent de preferentie en concurrentie.

289. Tot het houden van een tweede *judicium preferentiae et concurrentiae* ten behoeve van zich nader opdoende creditur of credituren, zal niet worden geëxecuteerd, dan krachtens de daartoe van de Hooge Regering geëbtineerde brieven van substantieel relief, en een daarop, na behoorlijk voldingen, verkregen vonnis met interinment, en mits voldoende de kosten zoo van dit geding, als van het opvolgende *judicium preferentiae et concurrentiae*.

290. Wanneer de Officieren van justitie, te Batavia van wege den Gouverneur Generaal, en elders van de Gouverneurs of Residenten, onder kennisgeving van zekere uit eenen desolaten boedel, onder den bewindhebber zich bevindende gelden, welke, of niet zijn toegewezen of niet afgehaald, volgens art. 17 van het Provisionele reglement op derzelver administratie, den last ontvangen, om daarover te procederen ten behoeve van den lande, zullen zij van den dagelijken regter, bij request, appointment verzoeken, ten einde bij edictale citatie op te roepen, elk een iegelijk, die zich tot dezelve penningen geregtigd mogt achten, om zijne actie te instituieren, op pene van een eeuwig stilzweigen tegen de non-comparanten en dat, voor het profijt van dien, of bij gebrek van eene deugdelijk bevondene prejentie, dezelve gelden zullen worden verklaard aan den lande te zijn vervallen. Zulzende daarin worden verleend twee defaulten, om daarna, ten derden regtdag, *ex super abundantia* te zien dienen van Intendit met de verificatoire bescheiden, en te zien en hooren concluderen in regten, en regt verzoeken, terwijl elk der drie gezegde regtlage zal moeten dienen, zes weken na den dag van elk geëbtineerd appointment.

291. Indien zich iemand, ten dage dieneende, als eischer opdoet, zal deze gehouden zijn, met den Officier voort te procederen, zoodaer door den regter, naar gelegenheid der zaak, achtervolgens dit reglement op de manier van procederen, zal worden geordonneerd, ten zal door den regter, in geval van default, den defaillanten een eeuwig stilzweigen worden oplegd, onder verklaring dat die gelden aan den lande zijn vervallen; en anderszins, in geval van opgekomen vorderingen, na voldingen, worden gevonnisd, zoo als bijken zal in goede justitie te behooren.

292. Na pronunciatie van het vonnis, zal, naar aansluiting van het gestatueerde op het einde van gezegd art. 17 van het Provisionele reglement op de administratie der desolaten boedels, door de Officieren van justitie een behoorlijk afschrift daarvan te Batavia, aan den Gouverneur Generaal en elders, aan den Gouverneur of resident, worden aangeboden, tot kennisgeving nopens den aanloop der zaak.

293. Wanneer degene, die de aangifte eens boedels als desoloot heeft gedaan, of deszelfs regt verkrijgende, naderhand zich in zoodanigen verbeterden staat zal vinden, om, ten genoegen zijner credituren, alle schulden af te doen en mitsdien mogt verlangen om al wat tot zijnen boedel behoort, zal hij daartoe van den regter, op wiens ordonnantie de boedel wordt of is geëbtineerd, bij request, mogen verzoeken, om zijne credituren, misgaders den bewindhebber, te dag-

waarden ter openbare rolle, op zekeren bekwamen dag, om het verzoek tot rehabilitatie te aanhooren en zich daarop te verklaren. En zal de regter, voor het profijt van het eerste défaut, na examinateur de overgelegde stukken, den requirant, bij kennis, mogen rehabiliteren onder opheffing der desolatie verklaring, hem herstellende in den staat, waarin hij vóór datum van deze was; terwijl hij tegenspraak van het verzoek, partijen zullen moeten procederen bij peremptorie termijn van acht tot acht dagen, en daarna dadelijk, of op den naaste regtdag, hare gemelde dingtalen, mitsgaders de stukken en monumenten daartoe relatief, wederzijds overleggen, onder een register bij hunne Procureurs onderteeckend, en daarop regt verzoeken, zonder eenige verdere figuur van proces.

Van Revisie.

294. Een iegelijk, die vermeent bezwaard te zijn, bij eene sententie of arrest, door het Hooge Geregts-hof ter eerste instantie gewezen, zal daarvan mogen komen in revisie, uitgezonderd in al zoodanige zaken, waarvan, volgens art. 200, geen provocatie of hooger beroep wordt vrijgelaten, zoo als ook niet tegen 's Hof's sententien, waarvan het gewijste niet hooger is dan vijf honderd guldens, zonder interessen daaronder te rekenen; terwijl alverder geen revisie zal worden toegelaten tegen sententien of arresten, in de tweede instantie, appel, reformatie of reductie bij den Hove gewezen. En ook nimmer *pro Deo*.

295. Die in revisie wil komen, zal dezelve binnen tien dagen na de pronunciatie der sententie, moeten doen aanteekenen ter griffie, en voorts, bij een request, inhoudende de redenen en middelen, waarmede men het bezwaar betoogt, met bijvoeging van de sententie van het Hof, moeten verzoeken appoinement van revisie, met dien verstande echter, dat bij hetzelfde request geene nieuwe feiten geposeerd mogen worden.

296. Het geobtinereerde appoinement zal zoo tijdig geëxploiteerd moeten worden, dat het uiterlijk binnen den tijd van één jaar, na den dag der pronunciatie van het arrest of de sententie in kwestie, wanneer de impetrant van revisie in Indie, en van twee jaren, wanneer des impetrants principal in Europa, Afrika of Amerika woonachtig is, zal kunnen dienere, op pene van desertie. En zal het exploit ten minste drie weken te voren geschieden.

297. Ten dage dienende, zal de impetrant eerst en vooraf onder den Griffier consigner de boete, ter somme van drie honderd guldens; wijdens dienen van zijnen eisch en conclusie, zijnde daarbij eenige andere redenen of middelen te mogen allegeren, dan die in zijn appoinement van revisie zullen zijn vervat; waartegen de gedaagde, zoo hij geene exceptien heeft voor te stellen, zal wel anderszins staande rolle moeten worden afgedaan en beslist, dadelijk zal mogen dienen van libellens antwoord met contrarie conclusie, dan wel simpele contrarie conclusie nemen, en daarbij persisteren; zullende in alle gevallen, voor repliek en dupliëc worden gepersisterd, om ten naasteen volgende wederzijds te dienen van inventaris, in regten te concluderen en regt te verzoeken; terwijl op denzelfden inventaris alleenlijk tot het te revideren proces gereferreerd, en buiten het appoinement en de notulen in revisie niets geproduceerd of overgelegd zal mogen worden, dan alleen des noods eene deductie of een advertissement van regten, behoort in een enveloppe gesloten, verzegeld en beschreven, om ten dage van het *judicium revisitum*, bij den Hove en adjunct-reviseurs geopend te worden.

298. De gedaagde in revisie, zal echter, bij wege van reconventie, geene grieven *à minima* mogen propanderen, maar zich bij eenig gedeelte van de sententie mede bezwaard achiende, insgelijks gehouden zijn, daarvan revisie te verzoeken, appoinement te ligen, de boete te consigner en verder alles te doen, wat van den impetrant van revisie gezegd is; zullende in die gevallen beide revisien te zamen voltdongen, en bij eene sententie in revisie *simul et semel* afgedaan moeten worden.

299. Indien het tevens mogt gebeuren, dat de impetrant van revisie, ten dage dienende, niet compareert, wordt verleend *Comparuit* en voor het profijt van dien, wordt de revisie verklaard desert, en de impetrant gecondemneerd in de kosten met confiscatie der boete. En is het, dat de gedaagde niet compareert, zoo gaan er twee défauts, wordende voor het profijt van het eerste défaut, verleend eene tweede citatie, met intimatie tegen eenen door het Hof te bepalen regtdag, en voor het profijt van het tweede défaut, wordt geprocedeed tot uiting van den processe; zullende niettegenstaande dat het proces ten voordeele van den defaultant wordt getermineerd, de defaultant nogtans in de kosten van het défaut worden gecondemneerd.

300. De impetrant van revisie zal vervolgens gehouden zijn, binnen ééné maand na het voltdingen, bij request (zonder bijvoeging van kopij der sententie), houdende een verhaal, hoe hij zich bij die sententie bezwaard acht, daarvan is gekomen in revisie en dezelve heeft voltdongen, van den Gouverneur Generaal verzoeken, dat het noodige getal adjuncten moge worden benoemd, om met en benevens het Hof zijn proces te revideren.

301. Bij dispositie op hetzelfde request zullen, voorts benoemd worden acht, zeven, zes, vijf of vier adjunct-reviseurs, naarmate de sententie is gearresteerd bij negen, acht, zeven, zes of vijf regters in den Hove, of altijd één minder dan de regters, die over de sententie gezeten hebben; zoo veel mogelijk regtsgeleerden en die noch tot elkanderen, noch tot den President of de Leden in den Hove, staan in betrekking van vader en zoon, broeder, oom en neef, broeders of zusters zonen, noch anderen van gelijken grade, hetzij van den bloede of bij huwelijk; mitsgaders tot partijen litiganten of ééné derzelve in zoodanige betrekking, als waarom President en Raden gehouden zijn, zich van de behandeling der zaken te onthouden.

302. En zal van die benoeming mede aan den Hove, bij aanschrijving, worden kennis gegeven; waarna van wege den Hove, elk der benoemde adjunct reviseurs zal worden aangeschreven, om op zekeren bekwamen dag te compareren in Raden, en in handen van den President den vereischten eed af te leggen, zullende zij moeten *« Beloven en zweeren (of verklaren), dat zij in den processe geen advies geven noch geconsuleerd hebben, directlijk noch indirectlijk; dat zij hunne opzichten opreglijk zullen uiten, zoodanig als zij in hunne conscientie en goede justitie zulven bevinden te behooren, zonder eenige gunst, haat of simulatie. En dat zij secret zullen houden, hetgen zij van den processe, gedurende de visitatie van dien, hooren en verstaan zullen.»* Zeggende voorts:

« Zoo waarlijk hijs mij God Almygtyg.»

303. Aan de zijde van het Hof zal de revisie wel geschieden, zoo veel mogelijk bij dezelfde Raden, welke over de sententie in kwestie hebben gezeten, en zonder onderscheid of zij voor of tegen dezelve hebben gevoterd; doch zoo het kwam te gebeuren, dat of de President, of een of meerdere Leden van het Hof niet over de sententie gezeten hadden, zullen dezelve echter uit kracht van hun ordinair ambt, in revisie zijn mederegters, en zonder dat tegen over de meerdere leden een of meerder adjuncten verzocht zullen worden.

304. Wanneer het daarentegen door ziekte, sterfgeval of andere bestaande vacature mogt komen te gebeuren, dat de revisie, mitsgaders het openen en voteren, zoude moeten geschieden bij een minder getal leden, dan waarbij de sententie in kwestie gewezen is; zullen alvorens tot het een of ander over te gaan, door het Hof zoo vele der adjunct reviseurs worden benadikt en ontslagen, als noodig is, om hun getal te brengen tot op één minder dan de aanwezige leden van het Hof; dus uiterlijk tot vier, waar volgens de Instructie van het Hof, niet meerder dan vijf van deszelfs leden daarbij tegenwoordig kunnen zijn.

305. Ten einde zeker te zijn, dat in revisie geene andere stukken worden geëxploiteerd, dan waarop in de voorgaande instantie, is regt verzocht, zal in alle zaken bij den Hove worden geobserveerd, dat nadat van wege de eene of andere partij van inventaris zal zijn gediend, de acten, monumenten of stukken in het geheel of ten deele niet zullen worden uitgegeven, ten ware om redenen, als van accord van tusschen partijen of anderen, zulks bij request verzocht zijnde, bij appoinement van het Hof expressie jk zal wezen toegestaan; en nadat de zaak ter eerste instantie definitieflijk zal zijn getermineerd, zal dezelve uitgifte niet mogen geschieden, tenzij de succumbende partij in persoon of door iemand, daartoe bij speciale procuratie gemachtigd, zal hebben gereconuiceerd van revisie; welke reconuicie echter niet noodig zal zijn in zaken van zulken aard, of waarin zoodanige sententie is gepronuiceerd, dat daarvan geene revisie kan vallen, mis nogtans in dat geval, geene restitutie van de zakken met stukken zal mogen geschieden, dan met voorkennis van het Hof; zullende het echter aan ieder der partijen, die eenige originele of documenten mogt hebben gepresenteerd, vrij staan, dezelve te ligen en gemaakt, met dien verstande echter, dat de kopij authentiek der geligte stukken ten zijnen koste

306. Wanneer de zaken in revisie, door den Raad met de adjunct-reviseurs, zijn afgelezen, en dat een aanvang is gemaakt met daarover te opineren, zullen de gezamenlijke regters van revisie gehouden zijn, bij de anderen te blijven, tot dat de stemmen allen zijn opgenomen en de sententie niet alleen gearresteerd, maar ook gepronuiceerd zal zijn.

307. De executie van eene sententie, welke reparabel is, zal door geene revisie worden gestuit, maar na verloop van tien dagen na derzelve pronunciatie, niettegenstaande de geprocedeerde revisie, kunnen worden gedreiged, en wel zonder eenige cautie, tenzij de succumbant, binnen den gestelden tijd van tien dagen, zijn request om in revisie ontvangen te worden, hebbe gepresenteerd, waarbij hij dan tevens mag verzoeken, dat de triumfant zal worden gecondemneerd, cautie te stellen voor de restitutie van hetgeen hij bij executie zal bekomen, in geval hij revisie mogt worden verklaard, erret in de sententie in kwestie te zijn begaan.

308. Doch zoo de gemelde executie zoude zijn irrepairabel, zal de succumbant dezelve kunnen strekken, met binnen tien dagen, na de pronunciatie der sententie ter rolle, de wederpartij geopenen zijnde, request te presenteren; daarbij zijn voor-nemen, van in revisie te willen komen. Te kennen gevende, en onder betoog, dat de executie tien definitieve irrepairabel zoude zijn, verzoekende surseance van dezelve; in welk geval, zoo de zaken haast Vereischen, het aan partij zal vrijstaan, van het tof te verzoeken, dat hem succumbant een korte tijd worde geprefigereerd, binnen welken hij zijne revisie zal gehouden zijn te vervolgen, en den dag van regten te doen dienen op poene van desertie; waarop bij het Hof zal worden gedisponeerd, zoo als hetzelfde oordeelt te behooren.

309. De termijnen nopens het interjeteren, het verzoeken en het voltdingen in cas van revisie, met den aankleve van dien, worden strikt gerekend, zoodanig dat in materie van revisie geen relief of request civil, tegen het verloop van den bepaalden tijd, toegelaten wordt. En is het ook, dat de impetrant niet binnen ééné maand na het voltdingen, request heeft gepresenteerd, met verzoek om adjunct-reviseurs, zal de gedaagde bij request kunnen erlangen, dat de impetrant mag worden gedagvaard, om het mandement van revisie te zien verklaren desert, met condemnatie van denzelfden in de kosten van de revisoire instantie.

310. Eene sententie in revisie, dan wel ter tweeder instantie bij den Hove gepronuiceerd, zal volkomen effect sorteren, hetzij daarbij de sententie in kwestie worde gecorrigeerd of niet; zonder dat daartegen eenige exceptien, provocatiën, revisie, super-revisie, gratiën, relieven, quereelen van nulliteit of eenige andere beneficiën of remedien, hoe die ook mogten worden genaamd, geene uitgezonderd, directlijk of indirectlijk geadmitteerd of getolereerd zullen worden.

Aanvangende zaken van korte behanding.

311. Bij het Hooge Geregts-hof en bij de Raden van Justitie, elk achtervolgens de bepalingen omtrent derzelve jurisdictie, opzigtelijke personen en zaken, zal eene afzonderlijke rol gehouden worden voor de regtspleging in summere zaken, om dezelve te laten dienen, volgens de daartoe bij elk collegie gemaakte bepaling, hetzij op den gewonen roldag, dan wel op eenen anderen.

312. Voor summere zaken of die van korte behanding, worden gerekend om als zoodanig afgedaan te moeten worden:

1°. Alle vorderingen bij personele en petitoire actien, tot welke somme zij ook mogen behoopen, zoo wanneer daarvan een notarieel of geregtelijk verbindend geschrift bestaat, hetwelk niet uit eenige oorzaak of in eenig opzigt gecontesteerd of vreesproken wordt.

2°. Gelijke vorderingen, zonder zulk notarieel of geregtelijk verbindend geschrift, zoo wanneer die niet zijn boven de duizend guldens, zonder interessen daaronder te rekenen; zijnde het echter verboden, zijne vorderingen te splitsen, wanneer het goede regt zijner partij daarmede zoude worden verkort.

Het is onverschillig, of de, onder n°. 1 en 2 vermelde vorderingen alleen streken tot voldoening en aanzuivering van achterstallige interessen of renten, dan ook tevens tot aflossing van het kapitaal zelf, indien er namelijk eene tijdsbepaling is gemaakt, om dezelve verstreken zijnde, het kapitaal met de interessen te kunnen opeischen. Alsmet dit welke vordering ook uit zoodanig schriftelijk aangegaan contract, mag geëxecuteerd worden, met de daarbij, ingeval van geene voldoening, op zijn tijd bedongene penaltiteiten, de baten en vruchten, mitsgaders alle legale interessen van het verschuldigde, sedert dat de in regten betrokkene kan gerekend worden *in mora* of in te kortkoming zijner verplichtingen te wezen.

3°. Vorderingen ter betaling van huur van vaste goederen, geene van dien uitgezonderd, alsmede alle verschillen over derzelve ontruiming, na het uitside der huur, ingeval die ontruiming door den verhuurder bij wanbetaling der huurpenningen, bij geschrift als voren bedongen is.

4°. Alle questien en verschillen, rakende de voldoening van de inkomende en uitgaande regten, mitsgaders van alle lands en stedelijke gecontereerde belastingen; alsmede van de pa-heten, voor zoo verre betreft de residenten der respectieve Raden van justitie; wordende hiertoe voor vernietigd gehouden, alle vroeger bijzondere verordeningen, bij een of ander afzonderlijk reglement, omtrent eenen van 's lands middelen of belastingen, nopens de regterlijke vervolging voorkomende.

5°. Alle vorderingen ter zake van verleende wissels, onbepaald hoe groot derzelve bedrag zij en onverschillig of dezelve zijn geaccepteerd; doch op den verval dag onvoldaan gebleven, hetzij men den trekker of den betrokkenen en acceptant aanspreke, dan wel de wissels met protest wegens non-acceptatie zijn teruggezonden.

313. Iemand, hetzij alleen of met anderen verplicht zijnde zoodanige regtsvordering te doen, zal daartoe opmaken of doen opmaken eene acte van dagvaarding, behelzende: 1°. Zijne of hunne namen en woonplaatsen, mitsgaders die van zijne of hunne partijen; de qualiteit waarin hij of zij ageren, dan wel zijne of hunne partij aanspreken; gelijk mede van elk dergenen die gezamenlijk worden aangesproken; 2°. eene opgave van hetgeen men eischt, en van den grond waarop die eisch rust; met vermelding der stukken waarmede men zijne vordering wil wettigen; en 3°. Eene betekening van den regtdag waarop de zaak ter rolle dienen zal; met uitspraak van de regtbank, voor welke de partij gedagvaard wordt om te compareren, dan wel gemagtigd te zenden; voorts dezelve acte van dagvaarding ter hand stellen, aan den Deurwaarder dier regtbank, om dezelve te dagvaarding, kopij dier acte van dagvaarding aan den gedaagde zelve, of bij afwezigheid aan zijne huizen-genoeten of bureu overgeven; dezelve behoortijk onderteeckenen, met bekendstelling van den datum waarop die betekening is geschied; voorts aan het origineel onder zijn cachet een relaas hechten, waarbij hij bekend stelt, wanneer hij de geannexeerde acte van dagvaarding heeft geëxploiteerd en zijn wederpartij ordinaire roldag, na verloop van acht vrije dagen daarna dienende. Indien de Deurwaarder de voorgescreven, bij dit en het voorgaande artikel bepaald, niet in acht neemt, is de Deurwaarder gehouden, zoo als bij art. 5 is gezegd.

314. De Deurwaarder zal na gedane dagvaarding, de acte en het relaas, volgens voorgaand artikel ingerigt, aan den eischer ten spoedigste bezorgen, ten einde de zaak volgens liggende orders in het algemeen, door zijnen Procureur ter griffie behoortijk te kunnen laten presenteren, om die volgens het opschrift gesteld aan het hoofd der presentatie, ter Rolle van summere zaken in te nemen.

317. Indien ten dage dienende, geene der partijen verschijnt, wordt het gehouden alsof geene dagvaarding ware geschied en de zaak van de rol geroeijerd ten kosten van den oproenger.

318. Indien noch de eischer, noch een behoortijk gemagtigde van zijntweege compareert, maar wel de gedaagde, zal dezelve kunnen verzoeken *Comparuit*, ten profijte als in ordinaire zaken.

319. Indien de gedaagde niet compareert, noch een behoortijk gemagtigde van zijntweege, zal de eischer dienen van zijnen schriftelijken eisch met de stukken tot verificatie en justificatie van zijn verzoek worden verleend de-*dat* fact, en voor het profijt van dien; voorts op zijn verzoek worden de provisio, waar misse tot het doen eener tweede dagvaarding en toewijzing van de daaromtrent aangenomen die verzoekt mag zijn en voor zoo verre die, volgens het daaromtrent worden beslist, verzoek van purge van het défaut, ten einde door den regter daarin worde beslist, verzoek van de bigebragte redenen zullen vorderen.

320. Indien de gedaagde op de tweede citatie niet compareert, zal, voor het pro-zoo als de bigebragte redenen worden verstorven van alle exceptien dilator en peremtoir. En zal, zonder het verleen van meerdere citatiën, en zonder het dienen

van intendent, op den overgelegden eisch en bijgevoegde stukken, worden geconcludeerd in regten en regt verzoekt; zullende de regter nopens het toewijzen of ontzeggen van denzelfden, met den aankleve van dien, handelen even als omtrent ordinaire zaken, bij art. 16, 17 en 18 is geordonneerd.

321. De gedaagde, dan wel een behoorlijk gemagtigde van zijnentwege, comparerende, zal mogen nemen dag van beraad, dan wel commissie verzoeken ten fine van accord; in welk geval zal worden gehandeld in gelijker voege, als omtrent alle geordonneerde comparities in art. 3 en 4 is vastgesteld.

322. De gedaagde, ten dage van beraad, zoo niet al eerder, eenige exceptie wilende proponeren, zal zich daarin gedragen volgens art. 59, met verpligting, om bij het proponeren, te gelijk over te leveren zoodanige stukken, als waarop hij zijne exceptie grondt. En zullende dezelve staande rolle voldongen worden, zonder het verleen van eenige continuatie, tenzij de regter mocht bevinden, dat zulks tot behoud en betoog van het regt van partij noodig is; doch geenszins op het proponeren van eenige exceptie, waarbij niet mag worden gepersisteerd, als welke bij het eindelijke vonnis ten principale moet worden afgedaan.

323. De gedaagde, vermeende dat zijne zaak verkeerdelijk ter rolle van summier zaken was opgebragt, zal mondeling zijne bedenkingen daaromtrent mogen proponeren, en verzoeken renvoor naar de rol van ordinaire zaken, waarop na des eischers wederspraak te hebben gehoord, daaromtrent, alsmede de kosten, door den regter zal worden beslist, zoo als blijkten zal te behooren.

324. Al ware het ook met wederzijds goevindigen van partijen, dat op de rol van ordinaire zaken gebragt ware een zaak, welke tot de rol van summier zaken behoort, zal de regter zulks niet mogen gedogen, maar gehouden zijn, ambshalve, daartegen te waken; en dus niet alleen, zoo bij het presenteren van een request om appointment, de toelag daartoe blijk, het verzoek te ontzeggen, met de kosten; maar ook, wanneer en in welken staat van het proces het ook komt te blijk, dat zulks bij sub- en obreptie plaats vindt, ongevraagd, partijen des aangaande de noodige opmerkingen te maken, de zaak ter rolle te doen roijeren en partijen, des geraden vindinge, te renvoijeren naar de rol van summier zaken, met condennatie in de kosten ten laste van wien zulks blijkten zal in goede justitie te behooren; mitsgaders van den Procureur, of wel elk van dien, in eene boete van vijf en twintig tot honderd guldens, naar mate hij of zij zulks een of meermalen onderstaan.

325. De gedaagde, den eisch geheel of gedeeltelijk wilende contraderen, zal daartoe mogen nemen, dag tot antwoord, om te dienen ten eerstvolgenden roldage, daarbij tevens overleggende al zoodanige acten en munimenten, als hij tot justitie en verificatie zijner conclusie verlangt over te leggen.

326. De eischer, noodig oordeelende daartegen te repliceren, zal hij ook daartoe mogen nemen, dag ten naasten, en insgelijks daarna de gedaagde, om te dupliceren.

327. Al de in deze genomeerde termijnen zijn reemptoir en op absoluut verstek, tenzij de partij, die dienen moet, na zijne wederpartij te hebben gehoord, van den regter, om d'voor pleitende redenen, continuatie mogt erlangen tot den eerstvolgenden roldag.

328. Nadat gediend is van dupliek, dan wel daarvoor zij gepersisteerd als bij antwoord, hetzij de eischer hebbe gerepliceerd, dan wel daarvoor gepersisteerd, als bij eisch, als wanneer de gedaagde gehouden is ook aanstonds voor dupliek te persisteren, zal dag worden genomen ten naasten, om wederzijds te dienen van inventaris met stukken, te concluderen in regten en regt te verzoeken, met vrijheid voor partijen, om binnen éne maand en niet later na het dienen van inventaris, een gesloten advertisement van regten te mogen presenteren, mits hetzelve op den inventaris bekend stellende, om het alsdan volgens denzelfden te quoteren.

329. Tot het betedigen, of hooren van getuigen, en het beleggen van enquesten, zal gehandeld worden, zoo als daaromtrent is bepaald bij art. 66, en volgende, doch met dit onderscheid, dat alhier geen afzonderlijke dag om appointment dispositief te hooren verzoeken, genomen zal mogen worden, maar het in art. 69 vermelde request, na het dienen van dupliek, ter zelfde rolle gepresenteerd zal moeten worden, hetzij het de eischer, of de gedaagde zij die zulks verlangt te doen, ten einde, partijen over en weder, op den inhoud van het request gehoord zijnde, te dien zelfden dage, door den regter, volgens art. 70 en volgende bij appointment worde gelisponeerd, zoo als bovendien zal worden te behooren. En zal wijders, waar dag tot productie der enquesten is geacordeerd, bij reprochen en salvation, alsmede van acht tot acht dagen peremptoirlijk, insgelijks art. 327, worden voortgeprocudeerd, om daarna ten naasten wederzijds te dienen van inventaris en regt te verzoeken, met vrijheid tevens voor partijen, om als hiervoren gezegd is, een advertisement van regten te mogen presenteren.

330. Al hetgeen in art. 90 tot art. 97 is vastgesteld, nopens het presenteren van requesten civiel tegen judicie verzuimissen, van requesten in justitie, en andere mondelinge verzoeken ter rolle, is voor zoo verre het niet strekt om iets te mogen doen hetgeen bij de voorgaande artikelen, in summier zaken is verboden, ook alhier toepasselijk.

331. Het bij art. 98, omtrent interlocoire vonnissen, vastgestelde is ook hier toepasselijk. En aanbelangende de definitieve vonnissen en derzelver executie zal precieslijk gevolgd worden, al wat over die materien, bij dit teglement, hiervoren is voorgeschreven.

332. Van vonnissen in summier zaken gewezen, is het hooger beroep, bij wege van appel en revisie, in gelijker voege en onder dezelfde verpligtingen toegelaten, als zulks omtrent die middelen van regten, bij art. 181 en volgende is voorgeschreven, met verpligting voor het Hof, om de procedures in cas van appel, in gelijker voege summierlijk gevolg te laten nemen, als bij dit hoofdstuk op de procedures ter eerste instantie is voorgeschreven.

Van kleine zaken.

333. Bij het Hooge Gerechtshof en bij de Raden van Justitie, ieder in den hunnen, zal eene afzonderlijke rol worden gehouden, tot de afdoening van kleine zaken.

334. De rol van kleine zaken zal eenmaal per weke, op eenen daartoe afzonderlijk vastgestellten dag, worden gehouden bij Commissarissen, door elk der Raden van Justitie, volgens derzelver instructie te benoemen. Bij het Hooge Gerechtshof zal, wanneer aldaar zoodanige zaken voorkomen, door den Deurwaarder, na gedaan exploit, van het Hof de noodige commissie worden verzoekt, om op den eenmaal vastgestellten dag daarin te vaceren. Alle zoodanige Commissarissen zullen telkens worden geassembleerd door den Griffier of Gezworen klerk, en hebben de vrijheid om zoo dikwijls meerder te vergaderen, als zij naar gelang der zaak of zaken, noodig oordeelen.

335. Voor kleine zaken, om als zoodanig te moeten worden afgedaan, worden gehouden alle personele en petitoire vorderingen, strekkende tot betaling eener somme van honderd guldens, geene interessen daaronder gerekend, zonder dat nogtans iemand zijne vordering zal mogen splitsen; makende hetgeen verschil, van wat natuur, of uit wat oorzaak dezelve vorderingen voortvloeien; insgelijks alle actien wegens verbale injuriën, welke de aanlegger voor den regter over kleine zaken verkiest te brengen, en waarin de eisch tot aan de profitabilite, geene grotere somme dan honderd guldens bedraagt; in gevallen, waar een eisch strekt tot betaling van eene onbepaalde somme, of om een ander iets te doen verkrijgen, hetwelk niet meer dan honderd guldens waardig wordt gesteld, moet de aanlegger de zaak ook brengen voor den Regter in kleine zaken, mits na den eenen kant de onbepaalde somme of het feit eischende, en aan den anderen kant eene somme van honderd guldens, en dus eenen tweedigen eisch doende, ter keuze van zijne partij en nadere beslissing des Regters. Waar ook nevens de vordering van honderd guldens, wegens huur van vaste goederen, verschil is over derzelver ontruiming, zal het een zoo wel als het ander, bij den Regter in kleine zaken worden behandeld. En de Regter is gehouden, te zorgen, dat deze zaken op geene andere rolle worden gepresenteerd, maar te handelen als in art. 323 is vastgesteld; al ware het, dat men daartoe eene vordering deed, van eene oorspronkelijk veel grootere schuld, onder afslag van hetgeen reeds betaald mogt zijn, en men reeds weet, dat het achterstal de honderd guldens in voege voorschreven niet te boven gaat.

336. Arresten, interdictien, possessoire en andere extraordinaire middelen van regten, mogen niet ter beslissing der Regters over kleine zaken gebragt worden, al waren de belangen daarvan geene honderd guldens bedragende. De Deurwaarder, die tegen dit verbod heeft gehandeld, zal worden gecondemneerd in eene boete van twintig guldens, en verdere correctie voor de herhaling.

337. De partijen zullen in deze zaken, het vermoogen hebben, om of zelve in

persoon voor den regter te verschijnen, en wel zonder eenig praktizijn met zich, dan wel eenen specialen gemagtigde te zenden, doch niet in hoedanigheid van procureur of praktizijn. Een gecondemneerde in de kosten is echter ongehouden, de kosten van zoodanigen gemagtigde te betalen.

338. Omtrent het doen der dagvaardingen en de daartoe noodige acten in kleine zaken, moeten gevolgd worden, de voorschriften omtrent het doen van dezelve in summier zaken, bij de artikelen 313 en 314, met dit onderscheid alleen, dat dezelve in kleine zaken, ten minste drie maal vier en twintig uren vóór den betekenden retdag geschieden moeten. Indien de Deurwaarder deze voorschriften niet in acht neemt, is hij alsmede gehouden, zoo als in art. 5 is gezegd.

339. De aanlegger of eischer is ook gehouden, nevens de citatie te laten afsgaan, kopij van zoodanige acten en bewijzen, als waarop hij, ten dage dienende, zijn eisch en conclusie zal willen gronden, en die hij als dan, in originali zal moeten overleggen; zijnde de Deurwaarders gequalificeerd om de kopijen hier acten voor het accorderen te teekenen.

340. De exploitator zal, diensvolgens, ten minste één dag vóór de comparitie, aan den eischer zoodanige originele stukken moeten teruggeven, alsmede de acte van dagvaarding met het geacordeerd relaas, tegen ontvangst van behoorlijk salaris en voorschot, door den Deurwaarder achter op de acte aan te teekenen.

341. De exploitator zal van zijne dagvaardingen en gedane exploiten eene lijst opmaken, daarin volgende de orde, waarin dezelve door de eischers aan hem zijn ter hand gesteld, met bekendstelling der namen van partijen en waartoe de vordering of eisch is strekkende; voorts dezelve lijst, tweemaal vier en twintig uren vóór den dag der comparitie, ter gratie overleggen, om daaruit de rol te formeren, en voortziedig ten dage dienende, terug te ontvangen, om op last van den regter, naar dezelve de namen der partijen op te roepen, om voor den regter te verschijnen.

342. In geval geene van de partijen verschijnt wordt de zaak ter rolle geroijerd, en wel ten koste van den eischer, tenzij de Deurwaarder mogt relateren, dat hij van den eischer in last had, om aanteekening te verzoeken, dat hij door den gedaagde, zoo omtrent den eisch als de kosten, was tevreden gesteld, zullende van het een en ander aanteekening ter rolle worden gehouden.

343. Het doen van dergelijk relaas, als in het voorgaande artikel, wordt den Deurwaarder of exploitator uitdrukkelijk toegelaten, doch het verder waarnemen van de belangen van eene der partijen wordt hem ten ernstigste verboden, zelfs om zulks is gemagtigde op zich te nemen.

344. In den eischer niet verschijnt, zal de gedaagde worden geabsolveerd van de instantie en de eischer gecondemneerd in de kosten, hetwelk ter rolle wordt aangegeekend.

345. Indien de gedaagde niet verschijnt, en er van de behoorlijke gedane dagvaardingen blijk, zal daarvan aanteekening worden gedaan ter rolle en hij gecondemneerd worden in de kosten van de citatie, met toelating voor den eischer, om hem ten tweedemale te dagvaarden.

346. In het doen dezer tweede dagvaarding zal door den Deurwaarder worden gehandeld, in gelijker voege, als omtrent de eerste is gezegd, tot op den dag der comparitie; en indien de gedaagde op deze tweede citatie niet verschijnt, zal zulks in de rol aangegeekend en hij gecondemneerd worden in de kosten van dezelve citatie; en zal de eischer voorts worden toegelaten, om zijne vordering bij monde voort te dragen en te bewijzen.

347. De regter zal, na opgave der vordering, onderzoek der acte van dagvaarding en verdere stukken, en des noods na invordering van nieuwe stukken verhoor van getuigen, of met oplegging van eenen eed aan den eischer, daarbij in acht nemende de hoedanigheid van den persoon, de natuur en omstandigheden van de zaken, regt doen; doch in alle gevallen, of schoon de gedaagde van dien eisch wordt vrijgesproken, niet alleen de kosten der dagvaardingen ten zijnen laste doen blijven, maar ook hem in de overige kosten over deze zaak kunnen condemneren, en deze uitspraak ter rolle doen aanteekenen.

348. Indien beide partijen verschijnen, doch de gedaagde des regters onbevoegdheid beweert, zullen de redenen door hem, bij monde, worden opgegeven en kortelijk in de rolle aangegeekend; Commissarissen zullen daarvan rapport doen aan het collegie in deszelfs eerste vergadering, en al hetzelve onverwijd die redenen overwegen en daarin uitspraak doen welke uitspraak aan geen hooger beroep onderworpen zal zijn.

349. Indien de gedaagde zoodanige sustenu niet voert, of dezelve verworpen is, zal de regter, na partijen in hunne belangen wederzijds genoodt te hebben, dezelve trachten te bevredigen, en in geval van vergelijk, condemneren tot de nakoming van dat accord, en daartoe hetzelve ter rolle doen aanteekenen.

350. Indien partijen tot zoodanig vergelijk niet kunnen komen, zullen zij aan den regter overgeven de bewijsstukken, welke zij tot staving van hun regt noodig oordeelen, na alvorens aan elkander visie en lecture daarvan te hebben gegeven.

351. Wanneer eene of beide de partijen mogten verlangen, kopij van elkanders stukken te bekomen, of ook eenig uitsel verzoeken, om nadere bewijsstukken te kunnen inleveren, zal de regter, indien hem dit verzoek voorkomt als gegrond, en niet ingerigt te zijn alleen met oogmerk om de zaak te vertragen, hetzelve toestaan, en voorts eenen naderen dag bepalen, op welken de partijen weder voor hem zullen moeten verschijnen, ten einde alsdan de zaak zal kunnen worden beslist.

352. Indien er verklaringen van getuigen zijn overgelegd en degene, tegen wien de verklaringen zijn ingebragt, verzoekt, dat de getuigen voor den regter bij monde gehoord zullen worden, of zoo partijen zich nog op getuigen beroepen, zal de regter gelasten, dat ten dage, door den regter te bepalen, de getuigen zullen worden voorgebragt, om onder eede gehoord te worden. Daartoe zullen geene nadere citatien noodig zijn, ten ware de getuigen ongenegen mogten zijn, om onroepene te komen, wanneer zij op orde van Commissarissen, geroepen zullen worden, om getuigen der waarheid te geven, in zoodanige zaak, als hun bij de acte van dagvaarding wordt bekend gemaakt. In geval de getuige beweert, ongehouden dan wel onbevoegd te zijn, tot het geven van de gevorderde getuigenis, zullen de redenen, door hem bij monde opgegeven, kortelijk ter rolle worden aangegeekend, om verder daarin te handelen, als in art. 343, op eene beweerde onbevoegdheid is gezegd.

353. Na dit alles en nadat partijen over en weder, zoo veel mogelijk, zijn gehoord, zullen Commissarissen de zaak beslissen, uitspraak doen, en die in de rolle doen aanteekenen.

354. Tot het aanhooren van uitspraak, volgens het voorgaand artikel, zullen partijen ten minste vier en twintig uren te voren, op last van den Regter, door den exploitator worden gawaarschuid; en zal de regter ten bepaalden tijde uitspraak doen, zonder onderscheid of partijen al of niet zijn verscheuen.

355. Indien aan eene der partijen de eed is opgelegd, en beide de partijen bij de uitspraak tegenwoordig zijn, zal de eed dadelijk kunnen worden afgenomen of afgevorderd. De partijen of eene derzelve afwezige zijnde, zal degene, die belang bij de afdoening heeft, de andere kunnen doen dagvaarden, om den eed af te leggen of te zien afleggen.

356. Indien op de dagvaarding, die uiterlijk twee dagen te voren, door den exploitator moet zijn gedaan, hij wien de eed is opgelegd, niet verschijnt, zal het daarvoor worden gehouden, alsof hij den eed had geweigerd; tenzij de Regter, om billijke redenen van afwezenheid of soortgelijke, nog een kort uitsel noodig vindt; do. h. indien hij, die den eed zoude zien afleggen, afwezig is, zal de andere tot het doen van den eed worden toegelaten. En zal dit een of ander onder het vonnis worden aangegeekend.

357. De eed, in het voorgaande artikel gemeld, zal altijd door den persoon zelve en voor den Regter worden afgelegd, tenzij hij, wien de eed is opgelegd buiten des Regters jurisdictie woont, of binnen het regtsgebied wonende, ten genoegen van den Regter kan aantoonen, dat hij door ziekte of eeng ander onverzettelijk beletsel, verhandeld is, in persoon te verschijnen; in het eerste geval zal de eed voor den Regter van de woonplaats kunnen worden afgelegd, en in het laatste, een daartoe bijzonder gevomagtigde tot den eed worden toegelaten.

358. Wanneer een gedaagde de schuld wel erkent, doch zijn onvermogen te kennen gevende, om op dat tijdstip te voldoen, eenig uitsel van betaling verzoekt, zal de Regter, indien partijen over het uitsel niet eens kunnen worden, naar aanleiding der omstandigheden, uitsel kunnen verleen, ten langste voor een half jaar, met condennatie tot betaling bij termijnen, waarvoor de gedaagde een of meer borgen ten genoegen van den eischer of ter arbitrage van den Regter, binnen

acht of minder dagen, zal moeten stellen. En zullen dezelve borgen almede moeten compareren ter rolle, om zich aldaar tot borgen te stellen, onder verband dat ieder hunner, bij waarloofing van den gecondemneerde, zich tot de voldoening houdt voor gecondemneerde, om dadelijk te worden geexecuteerd; waarvan ter rolle onder het vonnis aantekening zal moeten geschieden, onder handteekening der borgen en die van den Griffier.

359. Indien zoodanig gecondemneerde, of binnen den bepaalden tijd geen genoegzaam borgtocht komt te stellen, of niet op de termijnen betaalt, zal dezelve terstond wegens het onbetaalde kunnen worden geexecuteerd.

360. Indien iemand, uit kracht eener condempnatie, gerechtigd is, de kosten van zijne partij te vorderen, zal hij binnen acht dagen na de uitspraak, eene lijst of opgave van kosten, door den Deurwaarder, aan den gecondemneerde zenden.

361. Op deze lijst zullen kunnen worden gebracht:

- 1°. De betaalde exploitieurlonen;
- 2°. De kosten van ingewonnen bewijsstukken;
- 3°. De te aalde schryfloozen voor de gevorderde en gegevene kopijen; en
- 4°. De zegels en alle onvermijdelijke kosten wegens de gehoudene rechtspleging.

362. Indien de gecondemneerde weigert of verzuimt, die kosten te betalen, zal zijne partij tegen den eersten rechtsgad voor kleine zaken, mits niet vroeger zijnde, dan acht dagen na de overlevering der lijst, hem doen dagvaarden, met inachtneming van al de daaromtrent gemaakte bepalingen, ten einde de gevorderde kosten door den regter te zien begrooten.

363. Hij zal de lijst aan den regter moeten ter hand stellen, met de stukken daartoe betrekkelijk; en zal de regter, na verhoor van partijen, of anderszins, bij afwezenheid van den gecondemneerde, wanneer van de gedane citatie behoorlijk blijkt, de begrooting maken en ter rolle doen aantekenen.

364. Van de vonnissen der regters in kleine zaken zal geen hooger beroep, onder welken naam ook, worden toegelaten. Dezelve zullen, zoo ten aanzien van de zaak ten principale, als van de kosten, op de gewone wijze ter executie worden gelegd, nadat daartoe de noodige executories, dan wel mogelijk letteren requisitoriaal, van het geheele collegie zullen zijn verzocht en verkregen.

365. Partijen zullen zich voor den regter eerbiedig moeten gedragen, met betamelijke woorden hunne zaken voorstellen, elkander niet beledigen, schelden of bedreigen, op ponne van overwulfd gecondemneerd te worden, in eene boete, naar beviind van zaken, van vijf tot twintig guldens, alles onverminderd de vervolging door den officier van justitie voor het geheele collegie te doen, bij verregaande buitensporigheden.

Aldus gearresteerd, bij Hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, 10 Januarij 1819.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

REGISTER.

Van de Provisiën van Justitie en het aanleggen der zaken, in het algemeen.	Artikel.
» Comparuit	10
» Defauten	13
» Verstekken met derzelver purge.	52
» Delajen.	56
» Preparatoire verzoeken en provisiën, enz.	58
» Exceptiën	59
» Voortgang ten principale, zoo bij antwoord als in reconventie, enz.	61
» Appointement dispositief en nadere productie.	66
» Allerhaande verzoeken, den vorm van rechtspleging rakende.	90
» Interlocutoire vonnissen	98
» Sommige speciale materiën, en eerst van complainte.	107
» Vervolg van complainte.	127
» Mainteun zonder voorgaande complainte.	131
» Spolie.	132
» Focnalcn.	134
» Autorisatiën de facto.	141
» Arresten.	143
» Guarand.	152
» Indemniteit.	157
» Appointement om actiën te institueren.	159
» Beneficie van inventaris.	164
» Brieven van affirmatiën.	167
» Beneficie van cassie.	171
» Evocatie.	178
» Appel.	183
» Attentatien.	189
» Anticipatie.	190
» Desertie.	191
» Reformatie	193
» Reductie.	197
» Vonnissen, waarvan geen hooger beroep wordt toegelaten.	200
» Interruptie.	202
» Appointement om de arrementen van het proces aan te nemen.	203
» Appointement om Procureur acceptant te stellen.	204
» Enquesten valetudinaris en ad perpetuum rei memoriam	205
» Proces in materie van staat, inventaris en rekening.	210
» Vergoeding van kosten, schaden en interessen.	211
» Proceskosten.	212
» Definitive vonnissen.	213
» Executiën.	222
» Vonnissen tot nantisement.	250
» De Consignatie-kas.	251
» Gijzeling.	265
» Parate executie.	279
» Oppositie van executie.	283
» Insolventie en de procedurs van preferentiën en concurrentie in dat cas	284
» Revisie.	294
» Zaken van korte behandeling	311
» Kleine zaken.	333

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, van 10 Januarij 1819, no. 6, (Staatsblad no. 20.)

REGLEMENT op de administratie der Politie en de Criminele en Civile registratie onder den Inlander in Nederlandisch Indië.

Van de beambten der politie

- Art. 1. De oefening der politie over den Inlander is opgedragen:
- 1°. Aan de Hoofden der Dessa's en kampongs.
- 2°. » » Divisie-hoofden.
- 3°. » » Regenten.
- 4°. » » Jaja's of inlandsche fiskalen.
- 5°. » » Residenten.

Van de Dorps- of Dessa's en Kampongs-hoofden.

- 2. De hoofden van dessa's en kampongs, bekend onder de namen van Kowos, Loetra, Petingie, Kapata kampong of andere, zijn in het algemeen verplicht, te waken voor de instandhouding van de rust en veiligheid, en alles aan te wenden, om de goede orde in hunne dessa's of kampongs te bewaren.
- 3. Tot dat einde, en ter voorkoming van alle ongeregeldeheden, zullen zij eene nachtwacht oprigten, en daartoe alle ingezetenen, geschikt tot de waarneming van die dienst, bij beurten oproepen.
- 4. Zij zullen door die nacht al zoodanige lieden, die des avonds na acht uren,

op de wegen worden gevonden, en meer dan hunne gewone goederen of kledingstukken bij zich hebben, of om andere redenen grond tot vermoeden geven, in goede bewaring kunnen doen nemen.

Wanneer echter aan hen deze vermoedens ongegrond mogten voorkomen, zullen zij die lieden dadelijk op vrije voeten stellen, doch in het tegenovergesteld geval, van de gedane apprehensie ten spoedigste kennis geven aan de Divisie-hoofden, onder welke zij behooren.

5. Zij zullen met de meeste vlijt, onderzoek doen naar alle misdaden en wanbedrijven, die tot hunne kennis komen, ten einde de daders te ontdekken, en deze gevonden zijnde, al zoodanige informatiën te kunnen geven, als van hen gevorderd zullen worden.

6. Wanneer een lijk wordt gevonden, van welks dood de oorzaak onbekend is en als misdadig voorkomt, zullen de Dessa's of Kampongs-hoofden zich begeven ter plaatse, waar het zich bevindt, ten einde te zorgen, dat alles in denzelfden staat blijft. Zij zullen dadelijk van het voorval kennis geven aan het Divisie-hoofd.

7. Zij zullen, zoo veel mogelijk, beletten dat de gewapende personen in te groot getal te zamen, en vooral des nachts, rondgaan of reizen, en in alle gevallen, daarvan aan het Divisie-hoofd kennis geven.

8. Zij zullen nimmer op eigen gezag, iemand in arrest mogen nemen.

Wanneer echter iemand op heeter daad wordt betrapt, of de dader van een versch gepleegd misdrijf dadelijk bekend is, en aangewezen wordt, zullen zij denzelfden in bewaring vermogen te nemen, doch tevens gehouden zijn, zoodanigen persoon naar het Divisie-hoofd te doen voeren, met de getuigen en alles, wat tot bewijs van de gepleegde misdaad eenigzins kan dienen.

9. In alle andere gevallen van gepleegde misdaden, zullen zij de aangiften en beschuldigingen ontvangen, onderzoek doen naar de gegrondheid van dezelve, en daarvan verslag doen aan de Divisie-hoofden.

10. Zij zullen de bevelen uitvoeren, die hun van Gouvernements wege door de Residenten, Regenten en andere Hoofden, worden gegeven.

11. Zij zullen alles aanwenden, om onder hunne onderhoorigen den geest van eensegheid en rust te bewaren en te onderhouden, om alle aanleiding tot oneenigheid en twist uit den weg te ruimen, en voorts alle geringe geschillen met onpartijdigheid en naar billijkheid beslissen.

12. In geval deze geschillen van eenen ernstigen aard mogten zijn, zoo dat de oplegging van eenige straf of van vergoeding te passe zoude kunnen komen, zullen zij de partijen naar de Divisie-hoofden verwijzen.

13. Zij zijn verantwoordelijk voor alle goederen van reizigers, die in hunne dessa's of kampongs verloren raken, wanneer die onder hunne bewaring zijn gesteld. Zij zijn gehouden om, daartoe verzocht wordende, zoodanige goederen onder hunne bewaring te nemen.

14. Zij zijn verplicht, een register te houden van al de inwoners, behoorende tot hunne dessa of kampong, en daarop het beroep en den ouderdom van ieder, die vermeld staat, aan te teekenen.

15. Insgelijks zullen zij een register houden van alle geboorten, sterfgevallen en huwelijken.

Tot het houden van deze en van de in het vorig artikel vermelde registers, zullen zij de hulp kunnen vragen van de Dorpspriesters.

16. Ieder jaar zullen zij een afschrift van deze registers zenden aan de Divisie-hoofden, onder wie zij behooren.

17. Aan geen vreemdelingen zullen zij toelaten, zich onder het gebied hunner dessa's of kampongs neder te zetten, tenzij dezelve met een schriftelijk verlof van den Resident voorzien zijn, of dat twee der goedgeste ingezetenen verklaren, hen te kennen voor goede en onschadelijke personen.

Zij zullen de vreemdelingen, die toelating bekomme hebben, op het register der inwoners inschrijven.

18. Een inwoner van eene dessa of kampong vertrekkende of afwezig blijvende, zal het hoofd daarvan kennis geven aan het Divisie-hoofd.

19. Zij zijn in het algemeen verantwoordelijk voor alle daden, welke zij uit dien aard van hunnen post hebben moeten en kunnen tegegaan of voorkomen.

20. Wanneer echter eenige ingezetenen van eene dessa zich op eene plaats buiten dezelve nederzetten, en alzoos een gehucht (doekoes) uitmaken, en het Hoofd der dessa, wegens de afgelegenheid dier plaats, of om andere redenen, aldaar geen waakzaam oog kan houden, noch de politie op eene voldoende wijze waarnemen, zal hij daarvan kennis geven aan het Divisie-hoofd, die daarop met eenige Dessa's-hoofden zal onderzoeken of het raadzaam is, dat zoodanig gehucht blijve bestaan, in welk geval een hoofd over hetzelfde zal worden benoemd, nadat alvorens de toestemming van den Resident zal zijn bekomen.

Van de Divisie-hoofden.

21. De Divisie-hoofden zijn verantwoordelijk voor de rigtige administratie der politie in het gebied van de afdeling, waarover zij zijn gesteld, en ondergeschikt aan de Regenten.

22. Tot uitoefening van dezelve zijn de Dessa's of Kampongs-hoofden onmiddellijk aan hun gezag onderworpen; en zij zijn gehouden na te gaan, of deze aan de hun opgelegde verplichtingen voldoen, dezelve daaraan gedurig indachtig te maken, en, ingeval van nalatigheid of pligtverzuim, daarvan kennis te geven aan den Regent.

23. Zij zullen op eigen gezag, geen apprehensies vermogen te doen, dan alleen in geval iemand op heeter daad wordt betrapt; in alle andere gevallen zullen zij daartoe de bevelen van den Resident vragen en inwachten.

24. Wanneer echter bij hen, door ingezetenen, klagen wegens misdaden worden ingebracht, en er redenen zijn, om te vreezen, dat de aangewezen daders door een te lang uistel mogten ontvlugten, zullen zij dezelve in bewaring kunnen nemen een aan den Resident opzenden, hierin altijd met de meeste omzigtigheid te wer. gaande.

25. In beide gevallen, in de twee voorgaande artikelen vermeld, zullen zij gelijktijdig den Resident een relaas zenden, houdende opgave van al de omstandigheden, welke tot de arrestatie hebben aanleiding gegeven.

26. Zij zullen nimmer, op eigen gezag, een gevangene ontslaan, hetzij deze door een Dessa's-hoofd of door hem zelvez mozt zijn gearresteerd, doch de reden voor een te verlenen ontslag aan den Resident voordragen.

27. Bijaldien het district van een Divisie-hoofd niet grenst aan dat van de verdeling van den Resident, zal de gevangene overgegeven worden aan het Hoofd bijplaats van den Resident, die gehouden zal zijn, hem te zenden aan den van het naastbij gelegen district, die gehouden zal zijn, dan wel, zoo Resident, zoo hij aan het district van deszelfs verblijfplaats grenst.

28. In geen geval zal een gevangene langer dan vier en twintig uren aangehouden mogen worden, zonder verzonden te worden.

29. Wanneer de Divisie-hoofden een schriftelijk bevel ontvangen, tot het doen van eene apprehensie, zullen zij hetzelfde zonder verwijl ten uitvoer brengen, daartoe hunne politiebiedenden gebruikende, en deze op het oogmerk niet, of in geen genoegzaam aantal aanwezig zijnde, zullen zij den bijstand der inwoners van elke dessa kunnen vorderen.

30. Zij zullen in alle gevallen, hetzij wanneer hun geoorloofd is op eigen gezag eene apprehensie te doen, dan wel wanneer dit geschiedt op bevel van de gestukken, tot bewijs der gepleegde misdaad konnende dienen, als gestolene of gestroofde goederen, wapenen en dergelijke meer, benevens den gevangene, aan den Resident opzenden.

31. De kennisgave ontvangende, dat een lijk gevonden is, van welks dood de oorzaak onbekend is en als misdadig voorkomt, zullen zij zich dadelijk, vergezeld van twee Dorps-hoofden, begeven ter plaatse, waar het zich bevindt, ten einde het lijk met de meeste nauwkeurigheid te schouwen, en van deze schouwing een relijk met de meeste nauwkeurigheid te schouwen, en van deze worden, de staat van laas op te maken, waarin omstandig opgegeven zullen moeten worden, die het lijk, de wonden die aan hetzelfde opgebaar zijn, en alle omstandigheden, die enig licht kunnen verspreiden over de oorzaak van den dood.

32. In geval zich, ter gelegenheid van deze schouwing, de verdachten perschoold tegen iemand mogten opdoen, zullen de Divisie hooffden de verdachten in bewaring nemen.

33. Zij zullen bij alle apprehensies, eene korte aantekening houden, van de namen en woonplaatsen der personen, welke als getuigen in de zaak kunnen dienen, mitsgaders van het zakelijke van derzelver depositiën.

34. Zij zullen in geval van brandstichting, roof, braak, verwonding en van alle

misdaden, waarvan de overblijfselen zichtbaar zijn, zich ter plaatse begeven, waar die zijn gepleegd, van hunne bevinding een relaas opmaken en hetzelfde aan den Resident toezenden.

35. Zij zullen, geassisteerd door zoo vele mantries, of andere ondergeschikte Hoofden, als door de Residenten voor ieder zal worden bepaald, ten minste eenmaal des weels, op eene openbare plaats, aanhooren de klagen van hunne onderhoorigen, in kleine zaken, als, scheldwoorden, vechterijen en diergelijke, en daarin verhooren uitpraak te doen.

36. Wanneer de daad genoegzaam bewezen voorkomt, zullen zij, na de hun toegevoegde Hoofden hebben gehoord, den schuldige eene geringe boete kunnen oplegen, niet te hogevangende drie gulden, en dezelve aan den beledigde toewijzen.

37. Zij zullen nimmer, ten gevolge hunner uitspraken, iemand in hechtenis mogen nemen.

38. Zij zullen van hunne uitspraken, iedere week, kennis geven aan den Resident.

39. Zij zullen vijftig onderzoek doen, naar alle misdaden of wanbedrijven, hoe ook genaamd, die tot hunne kennis komen, ten einde de daders te ontdekken, en wanneer die gevonden zijn, alle zoodanige informatie te kunnen geven, als gevorderd zullen worden.

40. Zij zullen de bevoegdheid hebben, om in alle civile geschillen, waarvan de waarde geene twintig gulden te boven gaat, uitspraak te doen.

41. Zij zullen beslissen in alle geringe geschillen, omtrent den loop of het ophouden van water, over begrenzingen van landrijen en dusdanige kwestien, welke gewoonlijk tusschen landbouwers voorkomen.

42. Iemand iets te vorderen hebbende, en zijne vordering voor een Divisie-hoofd brengende, zal deze, zoo de beklagde niet tegenwoordig is, hem dagvaardt tegen den volgende regtdag, wanneer hij na verhoor van partijen, de zaak zal beslissen.

43. Alvorens partijen te hooren, zal van ieder gevorderd worden een regt van een halven gulden, welke onder de Policie-hoofden zal worden verdeeld.

44. Wanneer de eischer afwezig blijft, zal de zaak gehouden worden te zijn gevallen; wanneer de beklagde niet verschijnt, zal den eischer zijn eisch worden toegezegd.

45. De Dorpschouffden zullen altijd met de uitvoering der uitspraken worden belast; en in geval van weigering om daaraan te voldoen, zal de zaak worden gebracht voor den Resident.

46. De Divisie-hoofden zullen van al hunne uitspraken aanteekening houden, ten einde die, daartoe gerequireerd wordende, te kunnen vertoonen.

47. Van alle uitspraken van Divisie-hoofden zal een ieder kunnen in beroep komen aan den Regent, bij wien mede alle klagen zullen worden gebracht over onrechtmatige en eigendunkelijke handelingen van alle Policie-hoofden.

48. De Divisie-hoofden zullen, alle veertien dagen, aan den Regent inzenden een verslag van het voorgevallene gedurende dien tijd, inhoudende de opgaf der gepleegde misdrijven, het getal en de namen der geappreheende personen, de namen der nieuw aangekomene inwoners, met bekenstelling van de plaatsen, van waar zij gekomen zijn, voorts de namen der ingezetenen, die hun district verlaten hebben, en in het algemeen, al wat belangrijk kan zijn voor de administratie der Policie.

49. Zij zullen de geboorte-, sterfte- en huwelijks-register, alsmede die van de bevolking, welke aan hen ten gevolge van art. 14, 15 en 16 van dit Reglement, door de Dessa-hoofden worden gezonden, verzamelen, daaruit een geheel voor hunne divisie opmaken, en hetzelfde aan den Resident toezenden.

50. Zij zullen de bevelen die hun van Gouvernements wege door de Residenten, Assistent residenten, en andere Hoofden gegeven worden, stiptelijk achtervolgen en ten uitvoer brengen.

51. In de residentien, alwaar tusschen de Dorpschouffden en Regenten geene andere hoofden bestaan, zullen de verplichtingen bij de vorige artikelen omschreven, dadelijk aan de Regenten zijn opgedragen.

Van de Regenten.

52. De Regenten hebben het toezigt over de policie in hunne regentschappen, alsmede over de Divisie-hoofden, en verdere beambten, welke hun zijn ondergeschikt.

53. Zij ontvangen alle rapporten van de Divisie hoofden en zenden dezelve aan den Resident, zonder dat het hun, in eenig geval, geoorloofd is, de verzending van dezelve te vertragen.

54. Zij zullen alle verzoekschriften en klagen aannemen, daaromtrent de noodige onderzoekingen en voorzieningen doen, en van alles kennis geven aan den Resident.

55. In elke hoofdplaats van een district zal, ter afdoening van kleine civile zaken, en met uitsluiting van alle criminele, een Bopatijs- of Regentsraad worden gevestigd, waarin de Regent of, bij afwezigheid van denzelfden, de Pattij zal voorzitten, geassisteerd door den Jaxa, den Panghoeloe en zoo vele andere Hoofden, als noodig zal geoordeeld worden.

56. Deze Raad zal eenmaal in iedere week gehouden worden, of zoo veel meer als noodig zal zijn, ter afdoening der voorkomende zaken.

57. Bij deze Bopatijs- of Regentsraden zullen gebracht worden alle zaken, welke ter eerste instantie bij de Divisie-hoofden zijn afgedaan en waarvan in hooger beroep is gekomen. In het voorbrengen van zoodanige zaak, zal van den appellant gevorderd worden eene boete van een gulden.

58. In deren Raad zullen de aanteekeningen van de Divisie-hoofden worden voorgelezen, en wijders zoodanig onderzoek gedaan, als ter inlichting van de zaak dienstig kan zijn.

59. De uitspraak van een Divisie-hoofd wordende te niet gedaan, zal aan den appellant de boete worden gerestitueerd, en dezelve gevorderd worden van den gecondemneerde. Zoo de uitspraak wordt bevestigd, zal die boete verbeurd blijven ten voordeele van den lande.

60. Geen tweede appel zal in eenig geval worden toegestaan.

61. De Bopatijs- of Regentsraad zal ter eerste instantie kennis nemen van zaken, waarin het geschil niet minder bedraagt dan twintig, en niet meer dan vijftig gulden.

62. Iemand iets te vorderen hebbende, zal zijne vordering in geschrifte stellen, en die indienen bij den Regent, welke een afschrift daarvan zal zenden aan den beklagde, met last om binnen eene week, daarop te antwoorden; nadat dit antwoord ingekomen zal zijn, zal de Regent den dag bepalen, waarop de zaak zal worden afgedaan.

63. Wanneer de eischer niet verschijnt, zal de zaak als vervallen worden beschouwd, en wanneer de gedaagde, op de hem toegezondene vordering niet antwoordt, of ten bepaalde dage afwezig blijft, zal de Regent uitspraak doen.

64. Ten bepaalden dage de partijen verschenen zijnde, zal de eisch en het antwoord gelezen, de getuigen gehoord en het noodige onderzoek gedaan worden; de Regent zal vervolgens het gevoelen van den Jaxa en Panghoeloe vragen, en wanneer één van hen met hem in gevoelen overeenstemt, zal hij de uitspraak dien overeenkomstig doen, doch wanneer beide van hem verschillen, zal de zaak gebracht worden bij den Resident, die, na den Hoofdjaxa en Panghoeloe te hebben gehoord, het geschil zal beslissen.

65. Een regt van één gulden zal van iedere partij, bij het indienen van den eisch en van het antwoord, worden gevorderd, welke zullen verdeeld worden onder de beambten van den Raad.

66. Van al het verhandelde zal behoorlijk aanteekening worden gehouden, en een afschrift daarvan bij den Regent verblijven, terwijl een tweede aan den Resident zal worden gezonden.

67. Van de uitspraken van de Bopatijs- of Regentsraden, ter eerste instantie gedaan, zal binnen den tijd van acht dagen geappelleerd mogen worden aan den Landraad van de residentie; doch zal de appellant, in dat geval, gehouden zijn, de vermoedelijke kosten van het appel te deponeren bij den Regent, en bovendien te betalen de boete van één gulden.

68. Wanneer in eene residentie geene Regenten bestaan, zullen de functien bij de voorgaande artikelen aan dezelve opgedragen, dadelijk door de Residenten worden waargenomen.

Van de Jaxa's of inlandische Fiskalen.

69. De Hoofd-jaxa's hebben het toezigt over de gevangenis in de residentien, en zorgen voor de goede bewaring en behandeling der gevangenen.

70. In elke residentie zal niet meer dan één gevangenis mogen zijn, tenzij

echter, uit hoofde van de uitgestrektheid der residentie, door het Gouvernement noodig mogt worden geoordeeld, om er meer daar te stellen.

71. De Jaxa's zullen een nauwkeurig register houden der gevangenen, en daarop, dajelijks en zonder het minste verwijl, aanteekening houden van alle personen, die in de gevangenis worden gebracht, met vermelding op wiens last zulks geschiedt, en van de redenen, welke tot het gevangen zetten aanleiding geven.

72. Insgelijks zullen zij, op hetzelfde register, aanteekening houden van de gevangenen, die ontslagen, of naar eene andere plaats overgebracht worden, met vermelding op wiens last zulks geschiedt.

73. Op denzelfden dag dat eenig persoon in de gevangenis gebracht, of uit dezelve ontslagen of overgebracht wordt, zullen zij daarvan rapport doen aan den Resident.

74. Zij zullen binnen de vier en twintig uren, nadat een gevangene is aangekomen, denzelfden verhooren, en van dit verhoor een schriftelijk verbaal opmaken.

75. Zij zullen de alzo gevangene genome personen brengen bij de eerstkomende zitting van den Resident, en aan dezen overhandigen de relasen van de Divisie-hoofden, de korte opgaven der getuigen, alsmede het verbaal van het door hen gehoude verhoor.

76. In geval de Resident, na het verloopige onderzoek door hem bij deze gelegenheid te doen, oordeelt mogt, dat over de beschuldiging een regtspraak moet gehouden worden, en de zaak des naar de terzitting van de Landraad verwijst, zal de Jaxa, door middel van de Divisie hoofden, de getuigen tegen den bepalen dag doen opkomen, en al zoodanige verdere informatie nemen, als over de zaak licht kunnen verspreiden, of hem door den Resident gelast zullen worden.

Van de Residenten.

77. De Resident is het eerste Hoofd der Policie in zijne residentie.

78. Hij correspondert over zaken, rakende de policie, met den Fiskaal van de afdeling, waartoe hij behoort, en met den Procureur Generaal bij het Hooge Geretshof.

79. Niemand kan, zonder zijne voorkennis en schriftelijk bevel, in hechtenis worden genomen, met uitzondering nogtans van de gevallen, waarin eenig Policie-hoofd eigener autoriteit arrestatiën kan doen, en wel in dit Reglement zijn omschreven.

80. Hij zal echter, op schriftelijke aanvragen van den Procureur Generaal, van den Fiskaal, of ook van eenig Resident, niet vermogen te weigeren een' als suspect opgegeven persoon in hechtenis te nemen, doch zal in zoodanig geval, buiten verantwoordelijkheid blijven voor de door hem gedane arrestatiën.

81. Hij heeft het onmiddellijk toezigt over de gevangenis, en is gehouden, dezelve alle veertien dagen persoonlijk te bezoeken en den staat en de behandeling der gevangenen na te gaan.

82. Op het einde van elke maand zal hij eene lijst opmaken van al de gevangenen, die zich in hechtenis bevinden, houdende eene opgave der redenen, waarom zij gearresteerd zijn, en van den dag, waarop zij in de gevangenis zijn gebracht, en deze lijst aan den Procureur Generaal opzenden.

83. Hij zal op het einde van iedere maand, eene gelijke lijst opmaken, van alle personen, die, krachtens enig vonnis, aan de publieke werken zijn gesteld met vermelding van de dagteekening van het vonnis en van den tijd, voor welken zij tot den arbeid zijn gecondemneerd, en deze lijst mede zenden aan den Procureur Generaal bij het Hooge Geretshof.

84. Tweemaal in iedere week zal hij door den Jaxa, voor zich doen brengen, de personen, die in den loop van die week aangehouden zijn, en onderzoek doen naar de gronden der beschuldigingen, welke tegen die personen zijn ingebracht.

85. Van dit onderzoek zal door den Secretaris, een nauwkeurig verbaal worden opgemaakt.

86. De Resident zal bij dit onderzoek, nagaan den inhoud der rapporten van de Divisie hoofden, en van de daarbij gevoegde schriftelijke verklaringen, van het verloopige verhoor van den Jaxa, en alles wat tot de zaak betrekking kan hebben.

87. Zoo hem, bij dit onderzoek, dadelijk mogt blijken, dat er tegen den beklagde geen genoegzame grond van beschuldiging bestaat, zal hij denzelfden onmiddellijk op vrije voeten doen stellen.

88. Insgelijks zal hij den beschuldigde dadelijk ontslaan, wanneer het gepleegde misdrijf van zoodanigen aard is, dat hetzelfde met geene lijfstraf of met geene gevangenis kan worden geboet, en zal hij in dit geval den beschuldigde aanzeggen, om op eenen door hem te bepalen regtdag, voor den Landraad te verschijnen, ten einde de zaak aldaar worde afgedaan.

89. Wanneer het den Resident, uit het gehouden onderzoek blijkt, dat er genoegzame gronden voor de schuld des beklagden zijn, zal hij nagaan, of dezelve, ter zake van de gepleegde misdaad, te regt moet worden gesteld voor de Regtbank van ommevang, dan wel voor den Landraad, en van zijne uitspraak te dezen aanzien, achter het verbaal van het onderzoek aanteekening doen houden.

90. In het eerste geval zal hij het verhoor, met zijne dispositie, benevens al de stukken tot de zaak behoorende, zenden aan den Ommegaanden regter van het district waarin de residentie gelegen is.

91. Wanneer de beschuldigde, ter zake van de gepleegde misdaad, voor den Landraad moet te regt staan, zal den Resident den dag bepalen, wanneer de zaak kan worden afgedaan, en den Jaxa tevens gelasten, om de getuigen, die gehoord moeten worden, tegen dien dag te doen opkomen.

92. De Resident zal aan den gevangene vragen, of hij ook eenige getuigen wenschte te zijnen voordeele bij te brengen, en dit zoo zijnde, den Jaxa gelasten, ook die op te roepen; zulzende de Resident bovendien verplicht zijn, om, zelfs dan, wanneer het niet door den gevangene wordt gevraagd, en er echter getuigen voor deszelfs onschuld zouden kunnen zijn, die mede te doen oproepen.

93. In het bepalen van den regtdag, zal in acht genomen worden de tijd, welke er vereischt wordt om de getuigen te doen opkomen. Dezelve zal nimmer later gesteld worden dan voirstrekt tot dat einde noodig is.

94. In zal, om hierin met meerdere nauwkeurigheid te werk te kunnen gaan, door iederen Resident eene lijst moeten worden opgemaakt der afstanden van de voornaamste plaatsen tot de hoofdplaats der residentie, en van den tijd welke gewoonlijk vereischt wordt, om dezelve te doorzeilen.

Van de Landraden.

94. In iedere residentie zal eenmaal des weels, in het openbaar een Landraad worden gehouden.

95. De Landraad zal gewoonlijk gehouden worden ter hoofdplaats van de residentie. De Resident heeft echter de bevoegdheid, om denzelfden op andere plaatsen te beleggen, wanneer hij mogt oordeelen dat zulks raadzaam is.

96. De Landraad zal bestaan uit den Resident, of, bij ziekte dan wel noodzakelijke afwezigheid van denzelfden, den Assistent-resident, die daarin zal voorzitten, met de Regenten van de verschillende regentschappen, of zoodanige voornaamste inlandische hoofden, als daartoe door den Gouverneur generaal zullen worden benoemd, en wijders geassisteerd met den secretaris van den Resident, of zoodanigen ambtenaar, dienst van secretaris doende, als door den Resident zal worden aangewezen.

97. Tot het houden van den Landraad zal het echter voldoende zijn, dat met den Resident twee der Regenten of inlandische hoofden tegenwoordig zijn.

98. Bij den Landraad zal mede tegenwoordig moeten zijn de Hoofdjaxa, om de functien van Publicken aanklager te vervullen, alsmede de Hoofdpanghoeloe.

99. De Landraden zullen kennis nemen van alle misdaden door inlanders, Chinezen en andere personen, behoorende tot de Indische volkeren, in de residentie gepleegd, met uitzondering:

10. Van moord, manslag, verraad, oproer, valsche munsterij, en alle daartoe betrekkelijke en als zoodanig strafbaar gestelde misdrijven; roof met geweld, brandstichting en van andere, welke met den dood zoude kunnen gestraft worden.

20. Van knevelarijen en misbruik van gezag, door inlandische ambtenaren gepleegd.

30. Van aanmatiging van gezag, door personen, welke met geene ambten bekleed zijn.

40. Van het verzetten tegen het openbare gezag; en plegen van dadelijkenheden tegen hetzelfde.

100. De Landraad op den bepaalden dag zitting genomen hebbende, zal de gevangene vrij van banden, doch onder de noodige bewaking, worden binnen geleid, en hem door den Resident worden gevraagd zijn naam, woonplaats en onderdom.

101. Daarna zullen worden gelezen de rapporten en andere stukken, tot de zaak betrekkelijk, met uitzondering van de schriftelijke verklaringen van getuigen.

102. De beschuldigde zal gevraagd worden, of hij begrepen heeft hetgeen hem wordt ingebragt, en wat hij daarop te antwoorden heeft.

103. De getuigen zullen vervolgens, één voor één, worden binnen geroepen, en, na den eed te hebben afgelegd, van de waarheid te zullen zeggen, geheel de waarheid en niets dan de waarheid, hunne verklaring ieder afzonderlijk afleggen.

104. Telkens, wanneer een getuige zijne verklaring zal hebben afgelegd, zal aan den beschuldigde gevraagd worden, of hij daarop iets aan te merken heeft.

105. Gestolene goederen, of andere tot overtuiging dienende stukken, zullen, voor zoo verre dit mogelijk is, in de zittingplaats van den Landraad worden gebragt, ten einde aan den beschuldigde te worden vertoond.

106. Na verhoor van de getuigen, die tegen den beschuldigde worden aangevoerd, zullen die, welke te zijnen voordeelen geroepen zijn, hunne verklaring afleggen.

107. Geene getuigen meer aanwezig zijnde, zal de beschuldigde worden onderzocht, en, in geval hij tot geene bekendenis is gekomen, worden getracht, hem daartoe te brengen, door kracht van redenen en aanwijzing van de tegen hem aangevoerde bewijzen.

108. Wanneer de beschuldigde de, door hem gepleegde misdaad bekent, zal hem worden gevraagd, of hij eenige reden van verschooning kan bijbrengen.

109. Geene preparatoirre schriftelijke verklaringen van getuigen, noch extrajudiciële confessies van den beschuldigde, onderhands of op eenigerlei wijze verkregen door Officieren van politie, zullen gerekend worden kracht van regterlijk bewijs tot afdoening eener zaak te bezitten.

110. Alleen zullen van kracht en voor regterlijk bewijs mogen worden gehouden, de verklaringen van getuigen, en daarmede of wel met andere gegronde indicien overeenstemmende vrijwillige confessies van den beschuldigde, bij de zitting van den Landraad afgelegd en gedaan, alsmede alle andere bewijsstukken, als ter zake dienende kunnen zijn; zullende echter, in geen geval, de bekendenis van den beschuldigde vereischt worden, om schuldig te worden verklaard.

111. Een getuige, na het afleggen van zijne voorloopige verklaring, zijde komen te overlijden, of ook wanneer hij, om gewichtige en door den Resident goedgekeurde redenen, niet heelt kunnen compareren, zal zijne schriftelijke verklaring mogen worden voorgelezen en daarop acht geslagen.

112. Het onderzoek afgevoerd zijnde, zal het gevoelen van den Hoofdjaja en van den Hoofdpanghoeloe over de zaak worden gevraagd, en tevens de straf, welke de inlandsche wetten stellen op de misdaad, waarvan de gevangene wordt beschuldigd.

113. De Secretaris zal bij een proces-verbaal, aan het Hoofd de namen dergenen, die bij de zitting tegenwoordig zijn geweest, bekend stellen, en van alle deelen van het onderzoek, in de voorgaande artikelen omschreven, zoo mede van de verklaringen der getuigen en van het advies van den Hoofdjaja en Hoofdpanghoeloe, en verders van al, wat in de zitting merkwaardigs is voorgevallen, naauwkeurig aantekening houden.

114. De Hoofdjaja en de Hoofdpanghoeloe hunne gedachten voorgedragen hebbende, zal de Resident bij den raad in omvraag brengen, of de beschuldigde schuldig is aan de misdaad, welke hem ten laste wordt gelegd, en de conclusie, bij meerderheid van stemmen, opmaken.

115. Ingevalle de stemmen mogten staken, zal de conclusie worden opgemaakt, volgens het gevoelen van degenen, die den beschuldigde onschuldig verklaren.

116. Wanneer de beschuldigde wordt verklaard onschuldig te zijn, zal de Resident gelasten, dat hij dadelijk op vrije voeten zal worden gesteld.

117. Ingevalle hij schuldig wordt verklaard, zal bij de conclusie melding worden gemaakt, zoo wel van de misdaad als van de omstandigheden, welke grond kunnen opleveren tot verzwaaring of vermindering van straf.

118. De beschuldigde schuldig wordende verklaard, zal de Resident eene tweede omvraag doen, naar de gevoelens van de leden van den Landraad, over de straf, welke den schuldigverklarde moet worden opgelegd, hen herinnerende aan het dienaangaande gegeven advies van den Hoofdjaja en Hoofdpanghoeloe.

119. Ingevalle de stemmen mogten staken, zal het vonnis worden opgemaakt naar het gevoelen van degenen, die tot de minste straf verrijzen.

120. Tot geene wreede of verminkende straf zal mogen worden gecondemneerd, en, hiertoe door den Hoofdjaja, Hoofdpanghoeloe of de leden geadviseerd wordende, zal de Resident hun het voorschreven verbod onder het oog brengen.

121. In het opmaken der condemnatiën zullen gevolgd worden de Inlandsche wetten en gewoonten van het eiland, behoudens echter, dat dezelve niet strijdig zijn met de algemeen bekende beginselen van regt, en de bevelen mitsgaders de wetten van het Gouvernement.

122. De vonnissen zullen inhouden:
1°. De namen, de woonplaats en den ouderdom van den gecondemneerde.
2°. De misdaad, aan welken hij is schuldig verklaard, met omschrijving der omstandigheden, welke het misdrijf hebben vergezeld.
3°. De straf, waartoe hij is verzeven.
4°. Den datum waarop het vonnis is gewezen.

123. Bij het vonnis zal kunnen worden bepaald, dat de straf, waartoe wordt gecondemneerd, ter executie zal worden gelegd op of nabij de plaats, waar de misdaad is gepleegd.

124. In geval tot deportatie wordt gecondemneerd, zal de bepaling der plaats daarvan geheel overgelaten worden aan den Gouverneur Generaal.

125. Zoo er gestolene of geroofde goederen gevonden en voorhanden zijn, zal de teruggaaf daarvan bij het vonnis bevolen worden.

126. De vonnissen zullen geschreven worden in de Nederlandsche en de Javaansche dan wel Maleische talen, en binnen vier en twintig uren geteekend worden door den Resident, de tegenwoordig geweest zijnde Leden en den Secretaris.

127. Dadelijk, nadat het vonnis geteekend zal zijn, zal hetzelfde met het verbaal van de terzetting, behoortijk door den Resident en Secretaris geteekend, alsmede met de stukken tot de zaak betrekkelijk, ter approbatie gezonden worden aan het Hooge Gerechtshof, hetwelk daarmede zal handelen, even als met de vonnissen, tot hetzelfde einde, door de Raden van Justitie aan hetzelfde toegezonden; en zal dit vonnis niet ter executie worden gelegd, alvorens de approbatie daarop gekomen is.

128. Hiervan zullen echter uitgezonderd zijn vonnissen, houdende condemnatie tot geene zwaardere en andere straf, dan tot dertig rotting slagen, gevangenis, of om in den ketting te worden geklooken voor den tijd van drie maanden; zullende deze vonnissen, na de pronunciatie, zonder voorafgaande approbatie, ter executie kunnen worden gelegd, doch niettemin, met de daartoe betrekkelijke stukken, gezonden moeten worden aan het Hooge Gerechtshof, hetwelk dezelve zal kunnen te niet doen of veranderen, ingevalle de gecondemneerden daarbij klaarblijkelijk zijn bezwaard.

129. Van het executeren der condemnatiën zal achter elk vonnis aantekening gehouden worden, met vermelding van den dag waarop zul is geschied. Deze aantekening zal door den Resident worden geteekend.

130. In civile zaken zullen de Landraden kennis nemen van alle questien, welke in appel van de Bopatijs of Regentraden voor dezelve worden gebracht, alsmede van alle geschillen, meer bedragende dan vijftig guldens tusschen Inlanders onderling.

131. Zij zullen mede kennis nemen van zaken, waarin een Inlander, hetzij als gedaagde of als eischer voorkomt, onverschillig of de par ij een Europeaan, Chinese of andere vreemde zij, mits de som, waarover geschil valt, geene vijf honderd gulden aan kapitaal te boven ga; zullende, in geval het geschil over eene hoogere som loopt, wel de Inlanders als gedaagden voor de Landraden worden aangesproken, doch de vreemdelingen voor de Raden van Justitie moeten worden geroepen.

132. Eene zaak in appel voor den Landraad gebragt zijnde, zullen de stukken van het eerste geding worden gelezen; voorts zoo wel de reeds gediend hebbende, als nieuwe bewijzen worden onderzocht en daarop regt gedaan; zullende van de daarop gevallen uitspraak geen appel worden toegelaten.

133. Ingevalle de uitspraak van den Bopatijs of Regentraad wordt te niet gedaan, zullen, den appellant de gedeoneerde kosten en boeten worden terug gegeven, en de kosten van den gedaagde gevorderd worden; doch wanneer de uitspraak wordt gecondemneerd, zal de appellant in de boete en kosten worden verzeven.

134. Iemand iets te verdragen hebbende, zal zijnen eisch in geschrifte indienen bij den Resident, en tevens betalen een regt van één gulden en borg stellen voor de kosten. Een afschrift van dezen eisch zal, door den Resident, gezonden worden aan degenen, tegen wien dezelve is gericht, met last om daarop binnen veertien dagen te antwoorden. Bij het dienen van het antwoord zal de gedaagde een regt

betalen van één gulden en twee borgen stellen voor de vermoedelijke kosten.

135. Dadelijk na de ontvangst van het antwoord zal de Resident den dag bepalen, waarop de zaak voor den Landraad zal worden gebragt, om, na verhoor van getuigen en het noodige onderzoek, te worden afgedaan, zoo als ten aanzien van de Regentraden is bepaald, met uitzondering alleen, dat wel het gevoelen van den Hoofdjaja en van den Hoofdpanghoeloe zal worden ingenomen, doch daarna, met meerderheid van stemmen, de zaak beslist, al ware het ook, dat die uitspraak strijdig was met hetzelve gevoelen.

De Secretaris is gehouden, van alles naauwkeurig aantekening te houden.

136. De vonnissen zullen in de Nederlandsche en Inlandsche talen moeten geschreven, en geteekend worden door den Resident en alle tegenwoordig geweest zijnde Leden, alsmede den Secretaris van den Landraad.

137. Het zal een ieder vrijstaan, om van de vonnissen der Landraden ter eerste instantie gewezen, in appel te komen aan de Raden van Justitie van de afdeling waartoe de residentie behoort, mits de condemnatie meer dan vijf honderd guldens bedrage, en hetzelve appel binnen veertien dagen na de pronunciatie ter secretarie van den Resident doende aantekenen.

Van de Ommegaande Regters.

138. Ten minste alle drie maanden zal, in iedere residentie, eene zitting gehouden worden van eene regtbank, ter afdoening der criminele zaken, welke volgens artikel 99 van dit Reglement, van de kennisgeving van de Landraden zijn uitgesloten.

139. Deze regtbank zal worden gepreseed door eenen regter, daartoe voor ieder district door het Gouvernement te benoemen, die zal worden geassisteerd door vier Inlandsche hoofden, als Assessoren, telken jare door den Gouverneur Generaal, op voordragt van den Resident, te benoemen.

In geval van ziekte of andere wettige verhuidering van dezen regter, zal een der leden van den Raad van Justitie, door den Resident daartoe te committeren, de zitting van de regtbank waarnemen.

140. Deze regtbank zal worden geassisteerd door eenen Secretaris, die tevens de functien van Fiskaal zal waarnemen.

141. Bij de zitting van dezelve zullen moeten tegenwoordig zijn, de Hoofdjaja en Hoofdpanghoeloe in elke residentie.

142. De stukken van eene zaak, door eenen Resident, achter volgens artikel 90 van dit Reglement aan den Ommegaanden regter gezonden, bij hem ontvangen zijnde, zal hij dezelve stellen in handen van den Secretaris en Fiskaal.

143. Zoo de Fiskaal mogt oordeelen, dat er meerdere getuigen moeten worden gehoord, dan die, van wie de verklaringen zijn ingezonden, of dat er enige andere stukken of informatien ontbreken, zal hij zich tot den Ommegaanden regter verzoegen, ten einde daarin te doen voorzien, en deze zal daarop aan den Resident de noodige aanschrijving doen afgaan.

144. Daartoe geroezamen grond vindende, zal de Fiskaal eene acte van beschuldiging tegen den gevangene opmaken, en die aan den Ommegaanden regter ter hand stellen.

145. Deze acte van beschuldiging zal moeten inhouden, des gevangenen naam, woonplaats en ouderdom, de misdaad of misdaden, waarvan hij beschuldigd wordt, beschreven met den naam en, zoo veel mogelijk, met de bewoordingen, welke de wet aan iedere soort van misdaden toeëigent, en vergezeld van een verhaal van zoodanige omstandigheden, welke de daad voorafgegaan, vergezeld of gevolgd hebben, en welke eenigermate tot verlichting of verzwaaring van de schuld van den gedetineerde zouden kunnen dienen.

146. De Ommegaande regter zal op eenen bekwaamen tijd, vóór zijne aankomst, in elke residentie aan den Resident kennis geven van de orde, welke bij voornemen is in de afdoening der zaken te volgen, ten einde de getuigen tegen den bepaalde tijd worden geroepen, en niet langer opgehouden dan volstrekt noodzakelijk is.

147. Behalve de zaken, waarvan door den Resident vooraf is kennis gegeven, zullen nog door den Regter van Ommegangen en zijne Assessoren worden afgedaan al de zoodanige, welke gedurende de zitting worden aangebragt, mits de getuigen en bewijsstukken ten bekwaamen tijde kunnen worden voorgebragt.

148. De Regter van ommegangen en Assessoren zitting genomen hebbende, zal aan den beschuldigde gevraagd worden zijn naam, woonplaats en ouderdom, waarna de acte van beschuldiging zal worden gelezen, en wijders geprocedeerd even als hiervoren voor de Landraden is bepaald.

149. Wanneer de beschuldigde gecondemneerd zal worden tot den dood, of wel de straf naast den dood, zal in acht genomen worden het bepaalde bij art. 144, 145 en 146 van het Reglement op de criminele regsvoering bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van Justitie.

150. Ten aanzien van den inhoud der vonnissen, de opzending van dezelve aan het Hooge Gerechtshof, de confirmatie en terugzending dat gehandeld worden overeenkomstig het hiervooren bepaalde, onder den titel van Landraden.

151. De Ommegaande regter een vonnis geapprobeerd terug bekomen hebbende, zal hetzelfde zenden aan den Resident der plaats, waar het is gewezen, ten einde ter executie te worden gelegd. Van de executie zal door den Resident, achter hetzelve aantekening worden gehouden, in voege als bij art. 129 is bepaald, waarna het vonnis aan den Ommegaanden regter zal worden terug gezonden.

152. De Ommegaande regter zal telkens bij gelegenheid van zijn aanwezen in eene residentie, zich naar de gevangenis begeven, om dezelve alsmede den staat der gevangenen, de wijze van voeding, de verpleging der zieken en al wat van eenig belang is op te nemen, en daarin eenig gebrek, verzuim of misbruik ontdekken, den Resident verzoeken, dat de noodige bevelen mogen gegeven worden, om die te doen ophouden en wijders van zijne bevinding, telken reize, verslag doen aan den Gouverneur Generaal en aan den Procureur Generaal.

153. Hij zal mede onderzoek doen naar de wijze, waarop de justitie en polcie in alle residentien wordt geadministreerd, en van zijne bevinding verslag doen aan den Gouverneur Generaal en aan den Procureur Generaal.

154. De Ommegaande regters, hunne Secretarissen, de leden van den Landraad en Assessoren bij den Ommegaanden regter, alsmede de Jaja's en Panghoeloes, zullen afleggen den eed, zoo als die voor ieder van hen hierna staat uitgedrukt.

Eed voor de Ommegaande Regters.

» Ik verklaar en zweer, dat ik om den post van Regter van ommegangen te verkrijgen, aan niemand wie hij zij, hetzij in of buiten het bestuur, iets onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of gevezen zal.

» Ik beloof en zweer dat ik geene giften, gaven of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk van eenige personen, welke ik weten of vermoeden kan, dat voor de Regtbank van ommegangen te regt zouden kunnen staan, of gedurende mijne functien daarvoor te regt gestaan zullen hebben.

» Ik beloof en zweer, den mij opgedragen post met ijver, naar mijne beste kennis en geweten, en overeenkomstig de bestaande instructiën, wetten en reglementen te zullen waarnemen, zonder, om lief of leed, vriend- of vijandschap, gunst of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak daarvan af te wijken, en gelijk een vroom en oprecht regter betaamt.

Eed voor den Secretaris en Fiskaal bij den Ommegaanden Regter.

» Ik verklaar en zweer, dat ik om den post van Secretaris van den Regter van ommegangen te bekomen, aan niemand wie hij zij, hetzij in of buiten het bestuur, iets onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of gevezen zal.

» Ik beloof en zweer, dat ik geene giften, gaven of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk van eenige personen, welke ik weten of vermoeden kan, dat voor de Regtbank van ommegangen te regt zouden kunnen staan, of gedurende mijne functien, daarvoor te regt gestaan zullen hebben.

» Ik beloof en zweer den mij opgedragen post met ijver, en overeenkomstig de bestaande wetten en reglementen, te zullen waarnemen, zonder daarvan om lief of leed, vriend- of vijandschap, gunst of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak af te wijken, en gelijk een vroom en oprecht ambtenaar betaamt.

Eed voor de leden van de Landraden en Assessoren bij de Regtbanken van ommegangen.

» Ik beloof en zweer, geene giften of geschenken te zullen aannemen of mij te laten toezeggen, van eenig persoon, die voor den Landraad (Regtbank van ommegangen) is eenige zaak betrokken is of bij dezelve enige zaak uitstaande heeft; met ijver

naar mijne beste kennis en geweten zal werkzaam zijn, zonder van mijne verplichtingen, om lief of leed, vriend- of vijandschap, gunst of afgunst af te wijken en gelijk een vroom en oprecht regter betaamt."

Eed voor de Jaxa's en Panghoeloe's.

Ik beloof en zweer, het mij opgedragen ambt met ijver en trouw te zullen waarnemen; dat ik al de mij gedane vragen, hetzij in geschrifte of bij monde, oprecht en naar mijne beste kennis zal beantwoorden, en zonder partijdigheid, opgeven wat de geschrevene Wet of van oudts vestigde plaatselijke gewoonte is, en niets dat niet met zoodanige Wet of gewoonte overeenkomstig is, en dat ik geene giften, gaven of geschenken zal aannemen voor het uitbrengen van mijn gevoelen, wanneer het door eenige regtbank gevorderd zal worden."

Aldus gearresteerd bij hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den 10 Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

REGISTER.

Van de beambten der politie.	Artikel.	1
» Dorps- of dessa's- en kampongs-hoofden.		2
» Divisie-hoofden.		21
» Regenten.		52
» Jaxa's of inlandsche fiskalen.		69
» Residenten.		71
» Landraden.		94
» Ommegeande registers.		138

Behoort bij het besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor de Deurwaarders en Exploiteurs bij het Hooge Gerechtshof van, en de Raden van Justitie in Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Deurwaarders zullen de voornoemde collegiën van Justitie, waartoe zij behooren, zoo dikwijls dezelve vergaderd zijn, en Commissarissen, bij alle commissiën en besoiignes, ten allen tijde behoorlijk moeten ten dienste staan, en buiten de plaats der residentie van hun collegie niet mogen reizen of vernachten, zonder alvorens daartoe van dezelve of van den President uitdrukkelijk verlof te hebben verkregen. Zij staan onder de directe bevelen van den President en leden hunner collegiën, en moeten, bij den President of Commissarissen geroepen zijnde, onverwijld komen en de ontvangene bevelen behoorlijk ten uitvoer brengen.

2. Zij zullen toezien en zorg dragen, vóór het aangaan van de vergadering, dat de vergaderzaal in eene behoorlijke orde is.

3. Zij zullen zorg dragen, dat zij, wanneer de collegiën of commissiën vergaderd zijn, bij de deuren van de vergaderzaal tegenwoordig zijn, en zullen niemand binnen laten, zonder consent van den President, nadat de persoon bevorens zal zijn aangediend.

4. De Deurwaarders zullen ook de orders en bevelen van den President en de commissiën, met de meeste vlijt en naauwkeurigheid, uitvoeren en nakomen.

5. Zij zullen ook, in hunne kwaliteit van exploiteurs, alle appointementen, bevelen, ordonnantiën en vonnissen behoorlijk en regelmatig exploiteren en ter executie leggen.

6. Zij zullen, in het doen van exploiten, gehouden zijn, hunne bussen op de borst, mitsgaders hunne wapenstukken in de hand te hebben, op poene van nulliteit van het gedane exploit, en dat de Deurwaarders boven het vergoeden van de schade, door hunne onachtzaamheid veroorzaakt, van hun ambt en bediening zullen worden ontsien.

7. Zij zullen gehouden zijn, alle citatiën, arresten, executiën, en andere exploiten in een boek ordelijk te registreren, en dezelve, des goedgevonden wordende, ten allen tijde aan het collegie te vertoonen, en om partijen, des requirerende, daarvan authentieke extracten te kunnen geven, op poene dat zij, daaromtrent nalatig bevonden wordende, van hunne bediening zullen worden ontsien.

8. Wanneer zij worden gelast of verzocht, eenige exploiten ofte citatiën te doen, zullen zij dezelve in persoon moeten uitvoeren, en aldus den inhoud van het hun, ten einde van exploit, in handen gestelde, onder afgaven ener kopij daarvan aan den gegene, is het mogelijk, aan de personen zelve of bij absentie, aan hunne huisvrouwen of iemand van hunne huisgezinnen, of aan de naaste geburen, bijaldien deze de exploiten willen aannemen, doch, ingeval niemand dezelve wilde aannemen, zullen zij de kopij van de dagvaardingen of exploiten hebben te hechten aan de deuren van de woonsteden der gedaagden.

9. De exploiteurs zullen echter niet gehouden zijn, de citatiën, exploiten, enz. verder persoonlijk te bezorgen, dan binnen de residentieplaats van hun collegie, zullende zij kunnen volstaan, wanneer de personen hooger landwaards in zich ontbonden, de kopijen, appointementen, en de dienvolgens gedane citatiën enz. per missive daar heen te schicken.

10. Hetwelk ook plaats zal hebben, wanneer eenige getuigen moeten worden dagvaard, tot recollement en dezelve door die, welke hen daartoe requireren, niet kunnen worden geconstringeerd tot het kiezen van domicilium citandi binnen voorgezede plaats.

11. En opdat het blijkke, dat alles in goede orde door hen is verrigt, alsmede wat antwoord zij van de gedaagden of anderen hebben ontvangen, zullen zij gehouden zijn, wegens hun gedaan exploit, en het daarop ontvangen antwoord, deugdelijk in schrift te relateren, hetzelfde te onderteekenen en over te leveren aan den gegene, die hen te werk zal hebben gesteld, latende echter kopij van de appointementen en citatiën, met hunne onderteekening bekrachtigd, aan de voorschreven gedaagde of andere personen.

12. De Deurwaarders bij het Hooge Gerechtshof een appointement moettende exploiteren aan personen, buiten de residentieplaats gezeten zijnde, en geen domicilium citandi te Batavia gekozen, maar wel Procureurs, gemagtigden, of onderwinders van zaken, woonachtig hebbende, zullen zij hun exploit, met inachtning van al het invoerge voorschreven daarbij verzeikte, kunnen doen aan zoodanigen procureur, gemagtigde of onderwinder van zaken, voor zoo verre dezelve het willen aannemen, en hij gebreke van dien, hun exploit, bij openbare uitroeping, na voorgaande klokluiding, van de puije van het raadhuys afezen, mitsgaders ter plaats, waar het behoort, affigieren. Van al hetwelk zij in hunne relasen, bijzonder en bescheiden verhaal zullen moeten doen, om al hetzelfde verrigt zijnde, die provisiën van justitie nevens voorschreven relasen aan het Hof over te geven. Behoudens echter de vrijheid voor den impetrant van zoodanige provisie, om letteren requisitoriaal van het Gerechtshof te verzoeken van den regier, onder wien de persoon, tegen wien dezelve is verleid, zijn domicilie gevestigd heeft, ten einde die het appointement, naar dies vorm en inhoud, door den Deurwaarder aidaar, behoorlijk zal laten exploiteren, en het relas daarvan verzenden.

13. De exploiteurs zullen geene executiën, citatiën of exploiten, en mogen weigeren of uitstellen, op poene van arbitraire correctie, en behoudens den geintresseerde zijne actie. Zij zullen echter, ingeval zij tot het bewerkstelligen van het hun opgedragene eenig voorschot of uitgave van geld zouden in eten doen, hetzelfde alvorens van den gegene, die hunnen dienst verricht, kunnen en mogen afvorderen.

14. Zij zullen tevens geene executiën, arresten of personen of goederen, noch andere soortgelijke exploiten doen, om wat oorzaak hetzelfde ook zoude mogen wezen, tenzij daartoe bij regterlijke vonnissen, ordonnantiën, decreten en appointementen, dan wel anderszins door hun collegie, of door den President, schriftelijk geauthoriseerd te zijn.

15. Veelmin eenige provisiën van justitie, apostillen, ordonnantiën, commissiën, appointementen, sententiën, executoriën, of andere dergelijke stukken van de griffie mogen ligt en ter executie stellen, zonder uitdrukkelijk bevel of last van

den gegene, wien dezelve aangaan, van zijnen Procureur, of wien de zaken aanbevolen zijn en aanvaard hebben.

16. Zij zullen ook geene verjaarde appointementen, sententiën ofte commissiën ter executie stellen, tenzij na het decerneren van nieuwe executoriën op dezelve, op poene van nulliteit.

17. Bij het overnemen van voorschreven provisiën van justitie, sententiën, appointementen, executoriën en dergelijke, om bij hen geexploiteerd en ter executie gelegd te worden, zullen zij den gegene, die hun dezelve inhandigt, geven receipten, inhoudende den tijd, wanneer zij dezelve ontvangen hebben, mitsgaders, even als omtrent de citatiën enz., hun wedervaren schriftelijk relateren.

18. Ten einde de exploiteurs, in het uitoefenen van hun ambt, en speciaal in de voorschreven zaken, niet feitelijk mogen worden geresisteerd, maar hunne exploiten ofte executiën kunnen ondernemen en uitvoeren, zullen de respectieve Officiers van justitie gehouden wezen, hun ten allen tijde, op hun verzoek, de noodige assistentie te verleen n.

19. Doch zullen zij, in het doen van hunne executiën en exploiten verplicht zijn, zich stiptelijk te gedragen naar de ordonnantie, daaromtrent bij de Manier van Procureeren beraamd, zonder enige buitensporigheid daarin te begaan, zich onbehoorlijk te gedragen, of iemand ongeschikt te bejegenen, op poene van daarvoor naar exigentie van zaken gecorrigeerd te worden.

20. Daarentegen, zoo zij feitelijk geresisteerd worden in de uitvoering van hetgeen zij bij regterlijk gezag gelast zijn te doen, zullen zij onverwijld, den Officier van justitie daarvan kennis geven, met overlevering van den gegene, wien zij op de resistentie mogten hebben gevat, ten einde, zoo daaromtrent, als tegen denzelfden, zijn ambt en pligt te betrachten.

21. Zij zullen gehouden zijn, voor officieren van justitie, in zaken, hun ambt rakende, de bij de Wet hun opgelegde dienst, promptelijk te volvoeren. Insgelijks den Ontvangers van gemeene landsmiddelen ten dienst te staan, tot het doen van de noodige s'mmatiën en renovatiën aan de nalatige belastingshuldigen, en daarvoor mogen declareren het bij de salarislust daarvoor vastgestelde geld, alsmede den arme lieden voor niet moeten dienen, uitgezonderd zoo wanneer derzelver partij wierd gecondemneerd in de kosten.

22. En opdat al het vorenstaande bij hen worde achtervolgd en in orde waargenomen, zullen zij geene andere bedieningen of functien mogen waarnemen, veel min zich bemoeien of bekreunen met particuliere administratiën of volmagschappen, uitgezonderd voor zoodanige personen, welke hun in den bloede bestaan of aangehouden zijn.

23. Zij zullen zich zorgvuldig wachten, eenig geld te eischen of te nemen van den gegene, wien zij dagvaard, insinueren, sommeren, executoren en arresteren, op poene van sch'rsing of ontzetting van hun ambt, naar vereisch van zaken.

24. Zij zullen echter ongehouden zijn, eenige voorschotten te doen, maar in alle gevallen dezelve vooraf kunnen vorderen van den gegene, die hunne dienst vordert. Verder omtrent de invordering van hun salaris zich gedragen naar luid van het vonnis, de ordonnantie, het decreet of appointement, met vrijheid om, zoo zij het van den in de kosten verwezenen niet kunnen erlangen, hetzelfde te mogen vorderen van den gegene, ten wiens behoeve zij op regterlijk gezag, zijn werkzaam geweest; alles volgens notitie, door hen zelve daarvan op te stellen, daarin zich gedragende naar de vastgestelde salarislust, om daarop bij den Regter, die het gewisde als anderszins gegeven heeft, condemnatie te kunnen erlangen, en wel zonder alvorens een appointement van dagvaarding noodig te hebben.

25. Wijders zullen de Deurwaarders en exploiteurs, bij het aanvaarden hunner bedieningen, en jaarlijks op den eersten regtdag na nieuwjaar, in handen van den President den navolgen en eed afleggen:

« Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Deurwaarder bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië, (of bij den Raad van Justitie te) benoemd te worden, direct of indirect, aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam en voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik den President en Raden in het Hooge Gerechtshof (of President en Leden in den Raad) met allen eerbied en getrouwelyk zal dienen, achtervolgens hetgeen mij bij dezelve zal worden belast; dat ik alle provisiën van justitie, bevelen en vonnissen van het Hof (of van den Raad), waartoe ik zal verzocht en gerequireerd worden, met getrouwheid en naarigheid zal exploiteren, en ten effekte brengen; dat ik, hetgeen ik zoude mogen zien of hooren in Raad, besoiignes van Commissarissen, en al hetgeen verzuigd behoort gehandeld te worden, zal geheim houden; en dat ik voorts alles doen zal, wat een goed en getrouw Deurwaarder en exploitteur schuldig en gehouden is te doen, achtervolgens den inhoud mijner Instructie."

« Zoo waarlijk helpe mij G.d. Almagtig."

Aldus gearresteerd bij Hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den negenden Januarij achttien honderd negentien.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor de Cipers bij het Hooge Gerechtshof van, en de Raden van Justitie in Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Cipers zullen ontvangen alle gevangenen en gegijzelden, die hun van gouvernementwege, of op gezag en bevel des regters, door de Officiëren van justitie en politie toegezon en, of bij de Deurwaarders overgeleverd zullen worden, zullende zij, zonder bevel van regterlijk of politiek gezag, niemand vermogen in te nemen of op te sluiten.

2. Zij zullen ook gehouden wezen, den President aanstands, als iemand ingebragt is, daarvan kennis te geven, met opgave tevens van den naam en toenaam der gedetineerden, alsmede waarom en wanneer zij ingebragt zijn geworden; gelyk: zij ook alle maanden aan den President zullen moeten inhandigen eene specifieke lijst van al de gegijzelden, gearresteerden en gevangenen.

3. Zij zullen gehouden zijn, alle gevangenen getrouwelyk te bewaren en te doen bewaken, zoo wel die om civile als criminele zaken aan hen zijn overgegeven.

4. Zij zullen ten dien einde, verplicht wezen, te wonen en alle nachten te verblijven in de huizinge, voor hen daar toe ingerigt.

5. En wanneer het kwam te gebeuren, dat zij om eenige sufficientie en aanmerkelijke redenen moesten vernachten buiten hunne woonplaatsen, (hetwelk zij zonder speciaal consent van den President, op poene van ontzetting van hun ambt, niet zullen vermogen te doen) zullen zij aan den President verzoek doen, om met een ander bekwaam persoon, gedurende hunne afwezigheid te worden geassisteerd, welko zich dan ook zal houden aan dezelfde verplichtingen, als den Cipier zijn voorgeschreven.

6. Zij zullen ook geene herberg of eenige plaats tot het zetten van drinkgelagen mogen houden, veelmin met de gevangenen of gegijzelden mogen spelen met kaarten, dobbelen of an erzijs, alles op poene van arbitraire correctie.

7. Verder zullen zij scherp toezigt houden, en ook vershuldigd wezen de gevangenen en gegijzelden, die bij hen worden ingebragt, dadelijk exactelijk te visiteren of zij eenige mesen, ijzers of andere instrumenten bij zich of in hunne kleederen hebben, alsmede of er eenig vergift of andere schadelijke medicamenten, bij hen mogten verborgen of verstoken zijn, waarmede zij zouden kunnen uitbreken, of zich om het leven brengen; en dezelve ontdekkende, zullen zij die niet alleen tot zich nemen, maar aanstands van hunne bevinding aan de Officiëren getrouw rapport doen en het gevondene overleveren.

8. Zij zullen ook gehouden wezen, scherpe toezigt te houden, dat de voorschreven instrumenten of schadelijke medicamenten aan de gevangenen niet worden toebragt; waarom zij alle avonden na negen uren, zorgvuldig onderzoek zullen doen en wel toezien, dat niemand eenig vuur, licht, geweer, ofte andere instrumenten bij zich hebbe, met hetwelk hij eenige braak, of zich zelve te kort zoude kunnen doen.

9. Zij zullen geene gevangenen gedurig in de boeien houden, ten ware bij den Regter, of bij den Officier, met voorkennis des Regters, anders gelast worde; alles met dien verstande, dat zoo eenig gevangene, door verzuim of schuld van hen Cijpiers, of hunne sluiters, (voor welke zij verantwoordelijk zijn), kwam uit te breken en te ontvlugten, zij daarvoor aansprakelijk en naar gelegenheid van zaken strafbaar zullen zijn.

10. Zij zullen zoo veel doelmogelijk, de gevangenen van elkander scheiden, inzonderheid die aan een en hetzelfde feit medeplichtig zijn, alsmede de vrouwen van de mannen.

11. En ten einde alles naar orde worde behandeld, zullen zij Cijpiers gehouden wezen, een ordelijk register te houden, en daarin opschrijven en aantekenen de namen en tocnamen van diegenen, welke om civile of criminele zaken, worden ingebragt, alsmede waarom en wanneer zij ingekomen of uitgegaan zijn.

12. Zij zullen vervolgens, ook eenen afzonderlijken inventaris maken van kleederen, geld en andere zaken, die de gevangenen, komende in de gevangenis, bij zich gehad en mede gebragt zullen hebben.

13. De gevangenen, welke naar de zwaarte van hunne misdaden, in boeien of ijzers geslagen, of in beslotene plaatsen worden gezet, zullen zij zonder expresse consent van den Regter, niet mogen verligten noch verzwaren.

14. En vermits de gevangeniszen zijn dienende tot bewaring en niet tot straffe voor de misdadigers, zullen zij gehouden wezen dezelve dagelijks, of ten minste tweemaal per weke, behoorlijk te zuiveren en reinigen, waarop bij de collegien van justitie scherpe acht zal worden geslagen.

15. Zij zullen ook zorg dragen, dat de gevangenen, die in de boeien of ijzers gesloten zijn, van alle vuiligheid gereinigd en hunne beddingen of ligplaatsen, ten minste eens per weke, met warm water en arijn worden afgeschuurd en gezuiverd van alle onreinigheden.

16. De Cijpiers zullen geuieten een vast tractement, uit hetwelk zij verpligt zullen wezen alle ongeden te dragen, welke noodig zijn, om de vertrekken van den Raad, de boeien en de hokken der gevangenen schoon en zindelijk te onderhouden, waartoe zij zich de noodige koelies en gereedschappen zelve moeten aanschaffen.

17. Voor kostgeld zal hun worden geleend zes stuivers daags, voor ieder hoofd van alle 's heeren gevangenen, hetzij Europezen of Inlanders en Chinezten.

18. Zij zullen gehouden wezen, voor hetzelfde kostgeld, den gevangene te geven rijst, visch, zout, groenten, dan wel andere gekookte spijzen, naar gelegenheid van tijd, en schoon zuiver drinkwater.

19. Daarenboven zullen zij voor de gevangenen, die ter dood zijn gecondemneerd, voor extraordinaire spijis en boestkosten, geuieten acht guldens voor elk hoofd.

20. Zij zullen verpligt wezen, de criminele gevangenen, welke boven het hier voorschrevene, op hunne eigene kosten willen teren, van een betere tafel te voorzien, tegen betaling van twaalf stuivers daags, of zoo veel meerder of minder, als door den Regter, naar gelegenheid des tijds of den staat des personen, zal worden geordonneerd.

21. Zij zullen voor personen, welke bij hen in civil arrest of geuzeling zijn geplaatst, eene goede tafel houden, naar het falsoen en den staat der geuzijelden en gearresteerden ter taxatie van den Regter.

22. Voor zoodanige geuzijelden of gearresteerden zullen zij, voor dagelijksch onderhoud mogen declareren, twaalf stuivers voor Europezen, en voor inlanders en Chinezten zes stuivers daags.

23. Wanneer echter, voor zoodanige geuzijelden en gearresteerden eenige spijis, drank, kleederen, geld of iets anders werd toegezonden, zullen zij gehouden wezen, hetzelfde getrouwelijk over te geven, zonder daarvan het een noch het ander te mogen achterhouden, op ponne van arbitraire correctie.

24. Findelijk zullen zij nog, voor sluit- en onsluitgeld, van ieder, die zich onder hunne bewaring bevindt, mogen in rekening brengen achttien stuivers.

25. De gevangenen, die in maniere voorschrevene, op hunne eigene kosten willen teren, zullen wekelijks moeten betalen, of ten genoegen van de Cijpiers daarvoor cautie stellen, gelijk ook zullen moeten doen degenen, op wier verzoek iemand in geuzeling of arrest gebragt is, en zullen zij, tot bekoming van die kostpenningen, en het sluit- en onsluitgeld, regt van parate executie hebben.

26. Voorts zullen zij geene gevangenen uit de boeien mogen ontslaan, dan op autorisatie of last van den Regter, en ten opzichte van de geuzijelden en gearresteerden voor civile zaken en schulden, niet dan met consent en permissie van de geïnteresseerde partijen, en na voldoening van de boei- en andere kosten.

27. Zoo het kwam te gebeuren, dat de principalen, die de geuzijelden of gearresteerden hebben doen logeren of houden, dan wel hunne borgen, niet in staat waren, op hun tijd te betalen, zullen de Cijpiers niet gehouden wezen, voorschrevene geuzijelden en gearresteerden langer te logeren of te houden, mits nochtans den genen, op wiens verzoek dertelzelve zijn ingebragt, acht dagen bevorens waarschuwden, op wiens verzoek dertelzelve zijn ingebragt, acht dagen bevorens waarschuwden, ten einde die binnen voorschrevene tijd den Cijpier kunnen treden stellen, of andere sufficientie borgen stellen voor de kosten, reeds gevallen en nog te vallen.

28. Buiten den ordinaire maaltijd zullen de Cijpiers niet gehouden zijn, eenige spijis op te dischen, ten ware bij ziekte.

29. De Cijpiers zullen ook verpligt en gehouden wezen, alle dagen de vrienden en magen, die toegang tot de gevangenen en geuzijelden hebben, vóór elf uren des voormiddags, en vóór zes uren des achtermiddags te doen bennen gaan, en de ingangen tot de boeien te sluiten en gesloten te houden, tot twee uren des namiddags en des morgens tot acht uren.

30. En bij alden zij ontwaren, dat eenige geuzelaars of civile gearresteerden zich in den drank te buiten gaan, zullen zij zulks beletten, en niet gedogen dat eenige dranken, dan alleen matiglijk, aan dezelve van buiten worden toegebragt.

31. De Cijpiers zullen zich zorgvuldig wachten, de gevangenen, geuzelaars en gearresteerden te beledigen, kwalijk toe te spreken, hen hunne ongedulken te verwijten of anderszins lastig te wezen, op ponne van arbitraire correctie.

32. Inaentgenen wordt ook den gevangenen, geuzelaars en gearresteerden, wel scherpe verboden den Cijpier, zijne supposten, ofte die van zijn gezin, kwalijk te bejegenen, voornamelijk aan de vrouwspersonen eenige oneerbaarheid of iets dergelijks te plegen met woorden of daden, op ponne voorschrevene.

33. Eindelijk zullen de Cijpiers, bij den aanvang hunner bediening, en jaarlijks om den eersten regtdag na nieuwjaar, in handen van den President, den volgenden eed afleggen:

» Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Cijpier bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië, (of bij den Raad van Justitie te) benoemd te worden, direct of indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, » onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven behoofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik den President en leden in het Hooge Gerechtshof (of den President en leden in den Raad) allen eerbied bewijzen zal; dat ik » geene gevangenen of andere aan mij ter bewaring of bewaking toevertrouwd persone, » eenige afvordering, geweld, of overlast doen zal, maar mij in alle zaken, » tot mijn ambt behoorende, naar den inhoud mijner instructie zal gedragen, zoo » als een eerlijk en getrouw ambtenaar verschuldigd en gehouden is.»

» Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!»

Aldus gearsteerd bij hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den 10 Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

(N°. 21.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, n° 7, waarbij gearsteerd wordt eene provisionele instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandsch Indië, en enige bepalingen worden gemaakt omtrent de bijeenroeping der Krijgsraden en de approbatie van derselver vonnissen.

In aanmerking genomen zijnde, dat de Reglementen op de Regtspleging voor de Krijgsraad te water en te lande, bepalingen vervatten, welke het daarijn van eene Hoogere regtbank van appel en revisie onderstellen, en dat alzoo deze Reglementen, zonder zoodanige Hoogere regtbank, geene geregelde werking kunnen hebben;

Dat het dienvolgende noodzakelijk is, om, even als in Nederland een Hoog Militair Gerechtshof bestaat, zoodanig een collegie voor Nederlandsch Indië te vestigen: Dat, de Instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof in Nederland alleenlijk provisioneel zijnde gearsteerd, het raadzaam is, ten einde de eendielige bepalingen, die nog kunnen gemaakt worden niet vooruit te loopen, slechts bij voorraad eene Instructie aan dit Hoogere collegie te geven, en dat daartoe het best zal dienen, dezelve instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof, met die veranderingen en wijzigingen, welke de plaatselijke gesteldheid dezer gewesten vordert: Dat ook de plaatselijke omstandigheden het noodig doen zijn, eenige bepalingen te maken over de bijeenroeping der Krijgsraden en de approbatie van derselver vonnissen:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerste lid. Te bepalen, dat voor Nederlandsch Indië zal worden daargesteld een Hoog Militair Gerechtshof, hetwelk zich zal regelen naar de voor deze gewesten goezigde provisionele Instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof, zoodanig als die aan dit Besluit is geannexieerd.

Ten tweede. Te bepalen, dat de functien van President, Leden, Advocaat-fiscaal en Griffier, zullen worden opgedragen aan ambtenaren te Batavia, met regterlijke bedieningen bekleed, of aan aanwezig zijnde Hoofd officieren, hetzij gepensioneerd of dienstdoende.

Ten derde. Ten aanzien van het bijeenroepen der Krijgsraden en het approberen van derselver vonnissen, de volgende bepalingen te maken:

1° De Krijgsraden bij de landmagt op het eiland Java, zullen bijeengeroepen worden door den Gouverneur Generaal, en altoos gehouden worden te Batavia, Samarang en Sourabaya, tenzij daartoe in bijzondere omstandigheden een andere plaats door den Gouverneur Generaal moet worden aangewezen.

2° De Krijgsraden bij de Landmagt op de etablissementen buiten Java, zullen bijeengeroepen worden door de Gouverneurs of door de Residenten, welke onder geen bepaald gouvernement behooren.

3° In de bijeenroeping der Krijgsraden zullen de voorschriften worden gevolgd, daarmtrent bij de regtspleging bij de Landmagt voorkomende.

4° Voor Batavia zal een Auditour-militair worden aangesteld, doch op andere plaatsen zullen de Fiskaals bij de Raden van Justitie, ofte wel zoodanig persoon, als daartoe zal worden benoemd, met de functien, aan dat ambt verbonden, worden belast.

5° De Krijgsraden bij de Koloniale marine, zullen bestaan uit vijf leden, de President daaronder begrepen, en bijeengeroepen worden, op Java, door den Gouverneur Generaal, en buiten Java, zoo er een genoegzaam aantal Officieren aanwezig is, door den plaatselijken Gouverneur of door den Resident, welke onder geen bepaald gouvernement behoort.

6° De functien van Fiskaal bij deze Krijgsraden zullen waargenomen worden, door den Fiskaal bij den Raad van Justitie, ter plaatse waar die gehouden worden, of door zoodanige personen, als op Java, door den Gouverneur Generaal, en buiten Java, door den plaatselijken Gouverneur of Resident, zullen worden benoemd.

7° Geene vonnissen, houdende condemnatie tot den dood, zullen ter executie gelegd mogen worden, zonder dat alvorens daartoe verlof bekomen zij, op Java, van den Gouverneur Generaal, en buiten Java, van den plaatselijken Gouverneur of Resident.

Dienvolgende zullen al zoodanige vonnissen, welke door het Hooge Militaire Gerechtshof, hetzij in appel zijn gewezen, of na examinatie geapprobeerd, door hetzelfde, met de stukken van het proces, binnen vier en twintig uren na de pronuntiatie of genomen dispositie, den Gouverneur Generaal worden aangeboden, ter erlanging van hetzelfde verlof; zullende de Krijgsraden buiten Java, tot dat einde, hunne vonnissen binnen denzelfden tijd aan den plaatselijken Gouverneur of Resident aanbieden.

8° Behalve de vonnissen, waarvan de gecondemneerde, achtervolgens de bepalingen van het Reglement op de regtspleging bij de Land- en Zeemagt, komt in appel bij het Hooge Militaire Gerechtshof, zullen ook alle andere, geene uitgezonderd, hetzij dat dezelve zij niet appellabel, of dat van het middel van appel geen gebruik is gemaakt, voor zoo verre dezelve op het eiland Java zijn gewezen, met de eerst verrekende post, benevens de stukken van het proces, aan het Hof worden gezonden, om door hetzelfde te worden geapprobeerd of geconfirmieerd, ofte wel gehandeld overeenkomstig deszelfs instructie.

9° De vonnissen in het voorgaande artikel vermeld, doch buiten Java gewezen, zullen op dezelfde wijze ter approbatie worden verzonden aan den plaatselijken Gouverneur of Resident.

10° De Gouverneur of Resident is gehouden, wanneer de gecondemneerde begerde te appelleren, waar zulks bij de Wet wordt vrijgelaten, hem benevens de stukken van het proces, zoo spoedig mogelijk, naar Java te zenden; en, wanneer hij voor zich zelven vermeent de approbatie niet te kunnen verlieven, zal bij de stukken mede aan het Hooge Gerechtshof zenden, ter erlanging van dispositie.

Ten vierde. Den Gouverneur Generaal te verzoeken, de bovenstaande bepalingen in werking te brengen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, n° 7, (Staatsblad n°. 21.)

PROVISIONELE INSTRUCIE voor het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandsch Indië.

Van desselvs gesteldheid en wijze van del'heren.

Art. 1. Het Hooge Militaire Gerechtshof zal bestaan uit negen leden, den President daaronder begrepen, te weten, drie Regtsgeleerden, vier Officieren van de Landmagt, en twee Officieren van de koloniale Zeemagt, en bij zich hebben een Advokaat fiscaal voor de Land- en Zeemagt en een Griffier.

2. Al de leden van het Militaire Gerechtshof zullen moeten hebben bereikt den ouderdom van vijf en twintig jaren, en de Griffier dien van twee en twintig jaren.

3. De President, Leden en Advokaat fiscaal, zullen elkander onderling niet mogen bestaan tot in den vierden graad van bloedverwantschap of zwagschap.

4. De President zal altijd een regtsgeleerde zijn.

5. Zoo wel de regtsgeleerde als militaire leden, zullen ter vergadering zitting hebben, volgens den tijd, waarop zij als leden van het collegie den eed, daartoe hebben afgelegd; zonder dat ten aanzien der militaire leden, derzelver aanstaande hebben afgelegd; zonder dat zij als leden in de dienst te lande of cienniente in de dienst en in den rang, welken zij bevoeren in de dienst te lande of ter zee hebben bekleed, in aanmerking zal kunnen komen.

6. Zij zullen, alvorens in functie te treden, moeten afleggen den eed voor deszelfs respectievelijk bepaald, en hierna uitgedrukt.

7. Het collegie zal wekelijks eene gewone vergadering hebben, des dingsdags morgens, tot het houden der rolle, initsgaders de bevoegdheid van den president, om mede zaken zullen vordere en, behoudens de bevoegdheid van de belegen, bij zaken, welke spoed vereischen, buitengewone vergaderingen te beleggen.

8. Al de leden zijn verpligt, de vergadering bij te wonen, tenzij dezelve door ziekte, of door den president, of de Raad, om gewichtige redenen, verschoond worden.

9. Bij verhindering van den President, of bij vacature, zal deszelfs post worden waargenomen door het oudste regtsgeleerde lid in rang.

10. De President zal hebben het beleid en bestuur over de orde, waarin de zaken, eene na de andere, zullen worden behandeld; hij zal eenigen tijd, vóór het aan gaan der gewone vergadering, in de raadkamer zijn, ten deswege met den Griffier, welke zaken in overweging moeten worden genomen, om deswege met den Griffier, of met de leden, over hunne commissarissen te kunnen spreken.

11. De President zal daarin, zoo veel mogelijk, in acht nemen, dat de zaken, welken bijzonderen spoed vereischen, vóór alle andere worden afgedaan, en dat voorts aan een ieder prompt en onvertoeg regt wedervare

12. Alle beslotene brieven, van wat aard of natuur, aan het Hof toegezonden, zullen door den President worden geopend, en bij de eerste gewone zitting, of eer-

der, aan den Raad medegedeeld, of aan Commissarissen, belast met de zaak, waartoe dezelve betrekkelijk zijn, ter hand gesteld worden.

13. De verzoeken, op welke in den Raad moet worden gedisponeerd, zullen door de partijen, of van hunnentwege, moeten worden ingeleverd bij den President, of wel in de griffie, om ten spoedigste aan denzelve te worden bezorgd. De leden van den Raad zullen zich nimmer met het aannemen of overbrengen daarvan mogen bemoeijen.

14. De President of andere leden van het Hof zullen nimmer aan de partijen, hun verder, dan in den zeden graad van bloedverwantschap, tegenwoordige of voormalige zwagerschap bestaande, en die zij weten of vermoeden, dat enig proces bij het Hof hebben, of zullen krijgen, of in welker zaken door het Hof zal moeten worden geadviseerd, deswegen eenigen raad mogen geven.

15. Zij mogen direct noch indirect, eenige giften, gaven of geschenken, aannemen, genieten, of zich doen toezeggen van eenige personen, die hun verder dan in den voorschreven zede graad bestaat, en die zij weten, of vermoeden, enig proces of andere zaken voor het Hof te hebben, of te zullen krijgen, of in welker zaken zij als leden, zullen zijn gerequireerd, of vermoedelijk gerequireerd zullen worden, en dat zoo wel vóór, als na de uiting van den processe of gegeven advijs, al waren het ook de geringste geschenken van spijs en drank, zoo verre ten aanzien der laatstgemelden de minste vermoedens konden plaats hebben, dat die ter contemplatie van bovengenoemde zaken gedaan wierden.

16. Indien zij ontdekken, eenige geschenken door anderen ten hunnen behoeve ontvangen, of aan dezelve ten hunne respecte gegeven te zijn, of ook, dat zij zelve onwettige of onbedacht, die hebben aangenomen, zullen zij daarvan dadelijk aan het Hof kennis geven, en hetzij de ontvangene geschenken weder terugzenden, indien dit kan geschieden, hetzij de waarde van dezelve uitkeeren, op zoodanige wijze, als het Hof zal goedvinden.

17. De President en andere leden zullen, bij de eerste gewone zitting in ieder jaar na nieuwjaarsdag, of wel anders, bij de eerste gelegenheid in den Raad, uitdrukkelijk moeten verklaren, dat zij, zoo veel zij weten, zich hebben gedragen naar den inhoud der twee voorgaande artikelen, en in geval van eenigen twijfel omtrent deze of gene zaak, verplicht zijn, daarvan aan het Hof kennis te geven, om deszelfs goedvinden te vernemen. Zij zullen in alle gevallen, op nieuw beloven, zich naar de Wet op dat stuk stiptelijk te zullen gedragen.

18. Zij zullen nimmer mogen opebaren, hetgeen geheim behoort te blijven, bijzonder ook niet de gevoelens van hunne medeleden, zelfs niet van henzeve.

19. Tot de deliberatie over enige zaken zullen niet mogen worden toegelaten:

- die aan den beschuldigde bestaan in den zeden of naderen graad van bloedverwantschap, tegenwoordige of voormalige zwagerschap.
- die in de zaak waarover wordt gehandeld, vóór dat zij in den Raad zijn gekomen, advocaten of adviseurs zijn geweest.
- die of zelve, onwetende of onbedacht, of indirect door anderen, ontvangen hebben enige giften, of geschenken, of toezeggingen daartoe, door of van wege den beschuldigde, op een tijdstip dat de zaak, waarover gehandeld wordt, reeds bij het Hof was gebracht, of vermoedelijk gebracht zoude worden.
- die tegen den beschuldigde een proces voor eenigen regter aanhankelijk hebben.

20. De President of andere leden, welke zich in één dezer gevallen bevinden, zullen gehouden zijn, daarvan kennis te geven, en bij gebreke van dien zal het Hof daarop uit zich zelf acht slaan.

21. Wanneer het twijfelachtig is, of het voorendelende zijnde geval onder de hiervoren uitgedrukte behoort, of wanneer de President, of enig ander lid, zich vindt in enige betrekking tot den beschuldigde, hiervoren wel niet uitgedrukt, doch waarom hij wensch van de behandeling der zaak te zijn ontslagen, als, uit hoofde van bijzondere vriendschap, vijandschap, groote gemeenschappelijke belangen, of dergelijke redenen, zal de Raad in afwezigheid van dengenen, wien dit betreft, daarover besliden.

22. Het Hof zal hieromtrent in het oek houden, dat, aan den eenen kant, de vergadering zoo veel mogelijk worde voltallig gehouden, en ook niemand, zonder enige wettige redenen, zich aan de behandeling van de ene of andere zaak onttrekke, en dat, aan den anderen kant, al schijn van niet genoegzame onzijdigheid geveerd worde.

23. De President of enig ander lid, uit hoofde van enige betrekking, hetzij op of zonder zijn verzoek, van de behandeling eener zaak ontslagen zijnde, zal ook de raadpleging der andere leden daarvoor niet mogen bijwonen, maar zich gedurende dezelve uit de raadkamer begehven.

24. Alle sententiën zullen zoo veel mogelijk, door den vollen Raad moeten worden uitgebragt, en niet mogen worden geveld, tenzij de meerderheid der Leden als Regters daarvoor heeft gezeten, en waaronder, zich altijd zullen moeten bevinden twee Officieren van de Land- of Zeemagt, naar mate de sententiën iemand van een dezer twee corpora betreffen, indien geen genoegzaam getal bevoegde Leden is overgebleven, zal het Hof hiervan kennis geven aan den Gouverneur Generaal, ten einde, door denzelve Leden in die zaak worden toegevoegd.

25. Tot het doen van inspectiën, het verhooren van getuigen, of beschuldigden en dergelijke zaken, benoemt het Hof eenen of meer Commissarissen. Het maakt de noodige schikkingen, dat deze en andere werkzaamheden onder al de Leden, buiten den President, zoo veel mogelijk op eenen gelijken voet, verdeeld worden, en bepaalt ten dien einde toebeurten.

26. Alle zaken, waarin Commissarissen werkzaam zijn, zullen zoo veel mogelijk, worden waargenomen op zulke tijden, dat het werk van den Raad daardoor niet worde ver hinderd.

27. Wanneer eenmaal Commissarissen in eene of andere zaak zijn werkzaam geweest, zal verder alles aan hen worden opgedragen, hetgeen daarna in diezelfde zaak voorvalt, of daartoe enige merkelijke of blijkbare betrekking heeft.

28. Wanneer in enige zaken, advijsen, rapporten, berigten, missives of andere uitgebreide stukken, op naam van het Hof, moeten worden opgemaakt, zullen de in die zaak benoemde Commissarissen verplicht zijn, die stukken te stellen en ter goedkeuring in de vergadering te brengen.

29. In alle zaken, waarin dit dienstig wordt geoordeeld, zal de President een rapporteur benoemen, zoo veel mogelijk naar toerbeurten; men zal zorgvuldig geheim houden, wie tot rapporteur is gesteld.

30. De rapporteur zal zijn plicht best doen, om het proces nauwkeurig te doorzoeken en volkomen te verstaan, makende daarvan een behoorlijk recueil of uittreksel, bijzonder in groote zaken, ten einde klaar te kunnen aantoonen, al hetgeen zonde mogen dienstig zijn, tot verstand van het proces, en hetgene daarin voorkomt.

31. Niemand mag Commissaris of Rapporteur zijn in zoodanige zaken, waarin zijn vader, zoon, schoonvader, schoonzoon, broeder of zwager als praktizijnt dient of gediend heeft.

32. In de zaken, welke bij het Hof worden behandeld, zullen alle stukken, aan wederzijden overgegeven, moeten worden gelezen, ten ware eenparig mogt worden begrepen, dat de woordelijke lezing van het een of ander zonder nadeel kan worden achtergelaten.

33. Geen der leden zal, van de partijen of iemand anders, mogen ontvangen enige bewijstukken, memoriën of iets dergelijks, buiten hetgene aan het Hof, den President of Commissarissen, zal zijn overgegeven.

34. In alle zaken zal de President doen hoofdelijke omvraag, brengende het laatste zijn eigen advijs uit, wordende het echter aan den President overgelaten, om, naar mate van de omstandigheden der zaak, bevorens delibererender wijze elkanders opinie te doen opebaren.

35. Een ieder zal zijn gevoelens met redenen bekleeden, doch met alle bescheidenheid spreken van de verschillende gevoelens zijner medeleden.

36. Niemand zal zijne medeleden, onder het advijsen, inspreken, of daarin hinderlijk zijn; niettemin, of toont niet te vatten den staat van het verschal, zal de President, of een ander Lid, na bekomen permissie van den President, hem zulks kortelijk doen opmerken.

37. Niemand vermag, afzwendend zijnde, zijne gevoelens door een' ander doen voordragen, of schriftelijk of anderszins, ten ware hij Commissaris of Rapporteur ware in de zaak, of door ziekte, of andere wettige redenen, belet werd in den Raad te komen; in dat geval zal zijn rapport of advijs wel gehoord of gelezen, maar nogtans

in het optellen der stemmen of het opmaken der conclusie, niet mogen worden medegerekend.

38. De President zal de conclusie opmaken bij eerparigheid, volstrekte meerderheid, of naar hetgene de aard der zaak zal komen te vereischen.

39. De pleidooijen zullen worden gehouden met ongesloten deuren, ten aanhoore van een' jegelijken, ten ware het Hof, in bijzondere gevallen, en om gewichtige redenen, het tegendeel zoude mogen ordonneren.

40. De President of oudste Commissaris zal de goede orde, de stilte, en den eerbied aan de justitie verschuldigd handhaven, en des noods de weerspanningen binnen de gehoorzaal doen gaan, of, ingeval van opzettelijke kwaadwilligheid, in bewaring nemen.

41. De vacantiën voor het Hooge Militaire Geregtschhof zullen dezelfde zijn, als die van het Hooge Geregtschhof van Nederlandsch Indië.

42. Gedurende dien tijd zullen drie leden van het Hof, den President niet daaronder begrepen, te weten, één van de regtsgeleerden, één van de Zeemagt en één van de Landmagt, in de residentie van Hof blijven, om anders op voorkomende zaken te stellen en het Hof buitengewoon te convoceren, indien zulks noodig mogt zijn. En zullen de gemelde drie leden gehouden zijn, gedurende denzelve tijd, op de af- of improbatie der inkomende vonnissen van de Krijgsraden te disponeren, ten einde geene vertraging in den loop der zaken te brengen.

Van de regtsmagt van het Hooge Militaire Geregtschhof.

43. Het Hof oefent het regt uit in naam van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot Hertog van Luxemburg, en maakt daarvan uitdrukkelijke melding in al deszelfs gewijsden.

44. Het oefent deszelfs jurisdictie door geheel Nederlandsch Indië uit over alle militairen en andere tot de Land- en de Koloniale zeemagt behoorende, zoo en in voege die bij de Wet aan deszelfs regtsmagt onderworpen zijn, en zulks wegens alle militaire en commune delicten door dezelve wordende begaan, voor zoo verre daarentrent bij de Wet geene uitzondering is gemaakt, en voor zoo verre die delicten niet betreffen 's lands lasten, middelen en impositiën te water en te lande; blijvende de militairen, wegens alle misdaden en overtredingen omtrent 's lands middelen en impositiën, even als in alle civile zaken, onderworpen aan den competenten burgerlijken regter.

45. Voor hetzelve staan, ter eerste instantie, te regt alle Officieren van de Landmagt, en een hooger rang bekleedende, dan dien van Kapitein bij dezelve, als ook alle Officieren, van welken rang ook, die het bevel in enige stad, sterkte, bezetting of enige andere possessie of post, welke aan den vijand is overgegaan, hebben gevoerd, gelijk mede de Auditeurs-militair bij de respectieve Krijgsraden, voor zoo verre hunne functiën niet aan andere civile ambtenaren zijn opgedragen.

46. Even eens staan voor hetzelve, ter eerste instantie, te regt alle Officieren der Koloniale zeemagt, eenen hooger rang hebbende dan dien van eersten Luitenant ter zee, mitsgaders alle commanderende Officieren van enig koloniaal schip of vaartuig van oorlog, voorts al diegenen, welke aan de militaire jurisdictie ter zee onderworpen zijnde, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, als bij voorbeeld, het uitloopen van schepen, waartoe zij behooren, of anderszins niet kunnen worden te regt gesteld, of tegen welke bij indaging moet worden geprocedeerd, en eindelijk, alle loodsen, welke gedurende hun verblijf aan boord van eenig vaartuig van oorlog, door het vertellen of toebrengen van enige schade aan hetzelve, en alzoo in hunnen dienst als loodsen, hebben gedelinquerd.

47. Nog staan voor hetzelve, ter eerste instantie te regt zoodanige militairen, van welk een rang ook, die zich ter purge stellen.

48. Over geene andere personen, dan die in de laatstvoorgaande artikelen zijn vermeld, zal het Hof ter eerste instantie, deszelfs judicature mogen uitoefenen, dan alleen, wanneer hetzelve, door een bijzonder besluit, daartoe uitdrukkelijk mogt worden gequalificeerd, of wanneer bij het onderzoek der beschuldiging ten laste van officieren en ambtenaren, bij de vorenstaande artikelen opgenoemd, mogt worden bevonden, dat daarin andere personen van minderen rang betrokken zijn, en dat alzoo de dienst der justitie vereischt, dat de zoodanige, uit hoofde der connexiteit, ook voor het Hof te regt gesteld worden; zullende al degenen, welke uit dien hoofde, door het Hof mochten begrepen worden ter eerste instantie aldaar te regt te moeten staan, verplicht zijn, zich aan deszelfs judicature te onderwerpen.

49. Ook zal het Hof niet erkennen, of regtpreken over zoodanige militairen en ambtenaren, die gemeenschappelijk een common delict hebben gepleegd, met andere personen, welke te regt staan voor den burgerlijken regter, of in dat delict zijn betrokken, maar zullen als dan dusdanige militairen en ambtenaren, uit hoofde der connexiteit, aan den burgerlijken regter overgegeven of ter judicature overgelaten worden.

50. Het Hof oordeelt, bij wege van hooger beroep, over alle gewijsden van de respectieve Krijgsraden, welke daarvan niet zijn uitgezonden.

51. Het Hof heeft desgelijks, de approbatie van alle vonnissen van Krijgsraden, welke bij de wet niet speciaal zijn uitgezonden.

52. Ten opzichte van de vonnissen, welke alzoo ter approbatie worden gezonden, onderzoekt het Hof.

Vooreerst, of in de zaak behoorlijk is geprocedeerd geworden.

Ten tweede, of er eene volledige criminele confessie, ten opzichte van de misdaad of misdaden, waarover de delinquant is gecondemneerd, voorendelende is;

Ten derde, of van het aanwezen der misdaad volkomen constere;

Ten vierde, of de straf, waartoe de delinquant is veroordeeld, overeenkomstig is met het voorschift der wet.

53. Wanneer aan het Hof blijkt, dat in eene zaak niet behoorlijk is geprocedeerd geworden, zal hetzelve het vonnis met de stukken aan den Krijgsraad terugzenden, met opgave der abuisen, verzuimen, of informaliteiten in de behandeling der zaak begaan, en met aanschrijving om dezelve abuisen, verzuimen of informaliteiten naar behooren te redresseren, en vervolgens het vonnis met de stukken aan het Hof wederom ter approbatie te doen geworden.

54. Ingevalle het Hof bevindt, dat, onaan gezien er op eene behoorlijke wijze is geprocedeerd, de confessie van den beschuldigde echter niet volledig is, zal hetzelve het vonnis met de stukken aan den Krijgsraad terugzenden, met aanschrijving, om aan den gecondemneerde den weg van appel aan het Hof vrij te laten.

55. Indien het Hof oordeelt, dat het bedenkelijk is, of wel van het aanwezen der misdaad constere, de bij dat vonnis bepaalde straf wel overeenkomstig zij met de wet, zal het Hof hetzelve met de stukken van het proces stellen in handen van den Advocaat-fiscaal, om daarop te dienen van consideratiën en advijs, en vervolgens, na ingekomen advijs en bevinding van zaken, het vonnis aan den Krijgsraad terugzenden, om daarvan, hetzij tot handhaving van het regt van de Hooge Overheid, hetzij ten behoeve van den gecondemneerde, te provoceren aan den Hove naar vereisch.

56. In geval een vonnis alzoo, met de daartoe behoorende stukken, aan het Hof ter approbatie is opgezonden, zal hetzelve onderzoeken of de straf, bij de wet op de misdaad bepaald, aan den gecondemneerde is oplegd, en of het bewijs voldoende is, en zulks alzoo bevindende, het vonnis met deszelfs approbatie terugzenden.

57. Zoo wanneer dit aan het Hof bedenkelijk voorkomt, zal daarin worden gebaald, zoo als bij het voren taande Art. 55 is bepaald.

Van de regtspleging bij het Hooge Militaire Geregtschhof.

58. Hij provisie, en tot hieren nader zal wren voorzien, zal, ten aanzien van de Manier van procederen, worden gevolgd de stijl van praktijk, bij den Hove van Holland, tot in den jare 1810 in gebruik geweest zijnde, met inachtneming der volgende bijzondere bepalingen.

59. In het nemen van precedente informatiën, het beleggen van getuigenissen, het verhooren der gevangenen, zal het Hof zich regelen naar de beginselen en voorschriften ten dien aanzien, bij de regtspleging voor het Krijgsvolk te Lande, bepaald.

60. Alle definitive sententiën bij het Hooge Militaire Geregtschhof ter eerste instantie gegeven, zullen, alvorens te worden geprononceerd, aan den Gouverneur Generaal worden ingezonden. Bijaldien daarop, na verloop van 14 dagen, geene dispositie ter contrarie van den Gouverneur Generaal inkomt, zullen dezelve worden geprononceerd.

61. De sententiën, bij het Hof in appel gegeven, zullen kracht van arrest hebben.

62. De executie der sententiën van het Hof geschiedt door den provoost, ten overstaan van het Hof of Commissarissen uit hetzelve.

63. In geval het Hof eene sententie tot de straffe des doods heeft gegeven, zal tweemaal vier en twintig uren vóór de executie, de dood aan den gecondemneerde worden aangezegd door den Advocaat-fiscaal, geassisteerd met den Griffier van het Hof.

64. Van dien tijd af zal de toegang van zoodanige vrienden en leeraars, als hij verkiezen zal, tot hem vergund worden.

65. Ook zal de toegang der leeraars, ter keuze van den beschuldigde op zijn verlangen, reeds vóór dien tijd worden vergund, wanneer de beschuldigde is onder vermoeden van eene misdaad, waarop waarschijnlijk de doodstraf volgen zal.

66. Het Hof zal naar gelang der omstandigheden, bij de sententie bepalen, dat de executie aan den gecondemneerde zal geschieden in de residentie of ter plaatse, alwaar het vonnis ter eerste instantie is gewezen, of in het laatste garnizoen van den gecondemneerde of wel ter plaatse alwaar de misdaad is begaan.

Van den Advocaat-fiscaal van de Land- en Zee-magt.

67. De Advocaat-fiscaal zal bij het Hooge Militaire Gerechtshof vervolgen al zoodanige misdrijven, als waarvan de cognitie aan hetzelve is opgedragen.

68. Hij zal zoo veel mogelijk toezien, dat de zaken bij de Krijgsraden op eene regelmatige wijze worden behandeld, en ten dien einde met de Auditeurs Militair, de noodige correspondentie houden.

69. Hij is in het algemeen verplicht, na te komen de Manier van procederen, zonder ophouding de beschuldigingen te vervolgen en de condemnatoire sententien dadelijk ter executie te leggen.

70. Hij zal nimmer op eigen gezag een' gevangen of iemand, die op vermoeden van misdaad gearresteerd is, ontslaan of doen ontslaan, en zal zich in alle gevallen gedragen naar de dispositien van het Hof omtrent gevangenen, hetzij dat in bijzondere gevallen access wordt verleend, waar de Wet over het algemeen dit niet vrijstelt, hetzij dat om bijzondere redenen de vrije toegang, anders bij de Wet toegelaten, worde opgeschort.

71. Hij is gehouden in eigen persoon zijne voordrachten in te dienen en des gerequireerd in geschrifte; het staat hem daartoe vrij, ten allen tijde den toegang in den Raad te vragen en zelfs aan den President te verzoeken, dat de vergadering buitengewoon belegd worde, mits in dit laatste geval, opening gevende van de redenen van noodzakelijkheid.

72. Bij zal geen toegang hebben in den Raad, dan na bekomen verlof, hetwelk hem nogtans buiten gewichtige redenen niet zal worden geweigerd; doch hij mag nimmer tegenwoordig blijven bij de deliberatien, maar is gehouden zich te verwijderen, zoodra hij zijne voordrachten gedaan heeft.

73. Hij zal op eigen gezag niet mogen openbaren, hetgene geheim behoort te blijven, bijzonder ook niet hetgene hem in de informatien zal voorkomen ten laste van deze of gene personen, noch ook aan iemand visie of communicatie mogen geven van de kopien of extracten, welke hij bekomt van hetgene bij den Raad, in zijne zaak of te zijne opzichte is verhandeld, verder of anders dan zijn pligt vereischen zal.

74. Hij is ten allen tijde verplicht het Hof te dienen van berigt, of van onderrigting en consideratien en advijs, zoo dikwijls als zulks van hem zal worden gevorderd, mitsgaders aan hetzelve te suppliceren de gerequireerde informatien en stukken, en zich in de waarneming en uitoefening zijner functien, naar de dispositie van het Hof en Commissarissen te gedragen.

75. Hij zal direct noch indirect, mogen ontvangen of genieten eene giften, gaven of geschenken, of zich die doen toezeggen van eenige personen, die hij weet of vermoedt onder suspitie van misdaad te liggen of daarvan door anderen te worden beschuldigd, noch ook van hen, die hij weet of geloof van derzelve nabestaanden, vrienden of begunstigers te zijn, al ware het ook de geringste geschenken van spijs of drank, zoo verre ten aanzien der laatstgemelden, de minste vermoedens daarbij konden plaats hebben, dat die ter contemplatie van bovengenoemde zaken, gedaan wierden.

76. Indien hij ontdoet eenige geschenken, door anderen ten zijnen behoeve ontvangen, of aan dezelve ten zijnen respecte gegeven te zijn, of ook dat bij zelf, onwetende of onbedacht die heeft aangenomen, zal hij daarvan dadelijk aan het Hof kennis geven, en hetzij de ontvangene geschenken weder terug zenden, indien dit kan geschieden, hetzij de waarde van dezelve uitkeeren, op zoodanige wijze als het Hof zal goedvinden.

77. Hij zal alle jaren, bij de eerste gewone zitting na nieuwjaar, of wel anders bij de eerste gelegenheid, in den Raad uitdrukkelijk moeten verklaren, dat hij zoo veel hij weet, zich heeft gedragen naar den inhoud der twee voorgaande artikelen, en alsdan verder handelen als ten opzichte der leden bij art. 17 is omschreven.

78. Hij mag zijn post niet uitoefenen in zaken, waarin als beschuldigde, betrokken worden personen, die hem bestaan in den zeden of naderen graad van bloedverwantschap, tegenwoordige of voormalige zwagerschap, voorbehoudens zijne voordragt, om in bijzondere gevallen, van de waarneming eener zaak te mogen worden verschoond, wogens personen daarin op eenerlei wijze betrokken.

79. In dit geval, gelijk mede, wanneer hij door ziekte of afwezigheid, ambtswege of andere wettige redenen verhinderd wordt, zijnen post waar te nemen, zal het Hof aan den Gouverneur Generaal verzoeken, dat in de waarneming daarvan voorzien.

80. Wanneer eenige criminele zaken zijn afgeloopen, is de Advocaat-fiscaal gehouden, de stukken en informatien ten Hove te brengen, om aldaar bewaard te worden.

81. Bij vacature, zullen alle papieren en registers, die onder den gewezen Advocaat-fiscaal of in zijnen boedel zijn berustende, en tot dit ambt behooren, aan het Hof moeten worden uitgeleverd.

Van den Griffier.

82. De Griffier zal bestemd zijn tot het bijwonen van den Raad, en de commissien en comparitien daaruit voortvloeiende, mitsgaders het doen van inspectien, verhooren van getuigen en beschuldigden.

83. De Griffier zal altijd tegenwoordig moeten zijn bij de vergaderingen, zoo gewone als buitengewone, tenzij hij door ziekte of andere volstrekte beletselen verhindert, of daarvan om gewichtige redenen, door den President verschoond worde.

84. Hij zal ook buiten de vergaderingen op zoodanige andere tijden, ten Hove moeten zijn, als hem zullen worden aangezegd en voorgeschreven, tenzij hij door ziekte of andere volstrekte beletselen verhindert, of om gewichtige redenen, door den President deswegens verschoond wordt.

85. Indien hij in de vacantie, begeert van huis te gaan voor meer dan twee dagen, zal hij moeten zorgen dat men kan weten, waar hij zich waarschijnlijk zal ophouden, om daar te kunnen worde beschreven.

86. Hij zal getrouwelijk aantekenen en te boek stellen, al wat hem bij den Raad of Commissarissen zal belast worden; mitsgaders opmaken, onderteekenen en expedieren alle brieven, dépêches, acten, resolutien, sententien en alle andere stukken, waartoe bij den Raad of Commissarissen zal zijn geresolveerd, voorts doen aanleggen en bijhouden al zulke registers, als bij het Hof zullen worden goedgevonden, en stipielijk geheim houden al hetgene geheim behoort te blijven.

87. Hij zal wilders in en omtrent de uitoefening zijner functien, zich gedragen naar hetgene bij het Hof of bij Commissarissen zal worden goedgevonden.

88. Hij mag zijn post niet uitoefenen in, noch de raadplegingen bijwonen over zaken, waarin een of meer van de partijen hem bestaan in den vierden of naderen graad van bloedverwantschap, tegenwoordige of voormalige zwagerschap.

89. Hij zal aan partijen, hem verder dan voorschreven gaad bestaande, en in dien hij weet of vermoedt, dat dezelve eenig proces bij het Hof hebben of zullen krijgen, of in welker zaken door het Hof zal moeten worden geadviseerd, deswegens geen advijs mogen geven.

90. Hij mag direct noch indirect eenige giften, gaven of geschenken aannemen, genieten of zich doen toezeggen van de zoodanigen, die hem verder dan in den voorgeschreven vierden graad bestaan, en die hij weet of vermoedt, eenig proces moeten worden geadviseerd, of waarin hij als Griffier is werkzaam geweest, al der laatstgemelde, de minste vermoedens daarbij konden plaats hebben, dat die ter contemplatie van bovengenoemde zaken, gedaan wierden.

91. Indien hij ontdoet eenige geschenken, door andere personen ten zijnen behoeve ontvangen, of, aan dezelve ten zijnen respecte, gegeven te zijn, of ook dat

bij zelf die, of onwetende, of onbedacht mogt hebben aangenomen, zal hij daarvan dadelijk aan het Hof kennis geven, en hetzij de ontvangene geschenken weder terug zenden, indien dit kan geschieden, hetzij de waarde van dezelve uitkeeren op zoodanige wijze, als het Hof zal goedvinden.

92. Hij zal alle jaren, bij de eerste gewone zitting na nieuwjaar, of wel anders, bij de eerste gelegenheid, in den Raad uitdrukkelijk moeten verklaren, dat hij zoo veel hij weet, zich heeft gedragen naar den inhoud der twee voorgaande artikelen, en verder moeten verrigten hetgene omtrent de Leden, bij art. 17, is bepaald.

93. Bij ziekte, volstrekt beletsel, zal hij door een' der geemploijeerden ter Griffie, in zijne functien worden vervangen.

Van de Gevangen- of Provoosthuizen.

94. Het Hooge Militaire Gerechtshof heeft, onder het opperbewind en het gezag van het Gouvernement, het toezigt over de Gevangen- of Provoosthuizen waarin personen, tegen welke criminele procedures plaats hebben, in verzeerde bewaring worden gehouden.

95. Het Hof is verplicht, om zorg te dragen en onderzoek te doen, zoo naar het gedrag en omstandigheden der aldaar bewaarde personen, als omtrent de zorg en verpleging derzelve, en zal nauwkeurig hebben toe te zien, dat de Auditeurs-militair, bij de respectieve Krijgsraden, exactelijk gehouden worden aan hunnen pligt te dezen opzichte.

Van de Praktizijns bij het Hof.

96. De Praktizijns zullen niet worden toegelaten, eene dingtalen ter rolle te houden, dan voorzien van eene acte van elke zaak dezelve volmagt, en zal bij het houden der eerste dingtalen, in elke zaak dezelve volmagt moeten worden vertoond, en, voor zoo verre daarvan elders geene minnte ten protocolle gehouden wordt, tevens worden overgegeven, om ter Griffie van het Hof te blijven berusten, ten ware daarin, om redenen, zoude moge worden vergund een korte tijd van uitsstel, waarvan alsdan ter rolle aantekening zal worden gehouden, en binnen welken de Praktizijn zijne volmagt zal moeten leveren, op pene, dat de gehoudene dingtalen zullen worden doorgehaald, en in de zaak gedeponeerd, even alsof degene, wiens volmagt ontbreekt, er in het geheel niet ware verschenen.

97. Wanneer iemand in zijne zaak geen' Praktizijn vrijwillig bekomt kan, zal het Hof aan hem een Praktizijn toevoegen, om hem daarin te dienen, hetzij tegen genot van salaris, hetzij gratis, indien hij van het Hof acte *pro Deo* heeft erlangd, waaraan zich geen der Praktizijns zal mogen onttrekken.

98. Het Hof zal de Praktizijns behoorlijk tot hunnen pligt houden, zoo in het getrouwelijk waarnemen der zaken van hunne meesters, als omtrent de wijze van berekening van hun salaris, en voorts zorg dragen dat dezelve zich in hunne pleidooien en schriften onthouden van alle onbetamelijke en injurieuse uitdrukkingen. En zal het Hof degenen, welke zich in dit een of ander merklijk misgaan, verbieden, in zoodanige zaak eenig salaris te mogen rekenen, of hun eene boete opleggen ter discretie van den Hove; naar mate de aard en het gewigt der zaak vereischen zal.

Eed voor den President en Leden van het Hooge Militaire Gerechtshof.

Ik beloove en zweer (verklaar), dat ik om tot President (lid) van het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct noch indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg en van wege Hoogstedenzelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn ambt als President (lid), van het Hooge Militaire Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid, zal waarnemen; dat ik mij in alle zaken, bij het Hof voorkomende, zal gedragen met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder daarin aan de partijen toe te treden eene gunst of ongunst, en zonder mij daarvan te laten aftrekken door eenige beweegredenen hoegenaamd, en dat ik, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof vastgesteld.

Eed voor den Advocaat-fiscaal der land- en zee-magt.

Ik belove en zweer (verklaar), dat ik, om tot Advocaat-fiscaal van het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct noch indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg en van wege Hoogstedenzelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn ambt, als Advocaat-fiscaal bij het Hooge Militaire Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik, zoodra eenige misdaden of vermoeden van misdaden ter mijner vervolging staande, tot mijne kennis zijn gekomen, daarvan zonder uitsel en zooveel mogelijk, de rechte waarheid zal trachten op te sporen, en doen hetgene mijn ambt vereischen zal; en dat ik daarin zal te werk gaan met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder den schuldige of zijne vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder den onschuldige te kwellen, en dat ik, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen, de Instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof vastgesteld, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

Eed voor den Griffier van het Hooge Militaire Gerechtshof.

Ik belove en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier van het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandsch Indië te worden benoemd, direct noch indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg en van wege Hoogstedenzelve, den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn ambt als Griffier van het Hooge Militaire Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik getrouwelijk en met alle oprechtheid zal aantekenen, opmaken, te boek stellen en expedieren, al wat mij bij het Hof of Commissarissen, zal belast worden; dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt behooren, zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal openbaren de gevoelens van de Leden, het Hof of Commissarissen, noch ook hetgene in de informatien zoude mogen voorkomen, of iets anders hetgene geheim behoort te zijn; en dat ik, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof vastgesteld, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

Aldus gearresteerd, bij hunne Excellentien, Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den tienden Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 22.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 13 Januarij 1819, n°. 23, waarbij gearresteerd worden de Reglementen op de reis- en verblijfskosten van civile ambtenaren en militaire officieren.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. Te-arresteren, zoo als gearresteerd worden bij dezo, de Reglementen op de reis- en verblijfskosten van civile ambtenaren en militaire officieren, zoo als dezelve aan dit Besluit zijn gevoegd.

2°. Den Gouverneur Generaal te noodigen, dezelve in werking te brengen. Accordiert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 13 Januarij 1819, n°. 23. (Staatsblad n°. 23.)

REGLEMENT op de reis- en verblijfskosten van civile ambtenaren. Art. 1. Geen civil ambtenaar, met uitzondering alinea van de zoodanigen, welke

uit den aard hunner posten en volgens hunne Instructiën, tot het doen van reizen en inspectiën verplicht zijn, zal eene reize ten dienste van den lande aanspraak gevende op vergoeding van reis en verblijfkosten, mogen ondernemen of daartoe last aan zijne onderhoorigen geven, zonder vooraf tot dat einde de autorisatie van den Gouverneur Generaal bekomen te hebben.

2. In buitengewone en dringende gevallen echter, zullen de Hoofdamtbanenaren, mitsgaders de Residenten, op hunne verantwoordelijkheid, zich in persoon op reis mogen begeven, of daartoe schriftelijke autorisatie aan hunne onderschikten kunnen verleenen, mits zij de onverwijld noodzakelijkheid daarvan ten spoedigste aan den Gouverneur Generaal voorstellen, zonder wiens goedkeuring en autorisatie, ook in deze gevallen, geene reis- en verblijfkosten zullen worden toegevoerd; ingevalle van afkeuring zullen de voormelde ambtenaren verplicht zijn, om voor het gebruik van postpaarden en alle andere transportmiddelen, volgens het bestaande tarief op de postrijen, of ingevalle de bepalingen bij het marschreglement vastgesteld, onverwijld de betalingen in 's lands kas te storten, zonder dat de vergoeding dezer schade, door hen van hunne onderhoorigen, die hunnen last hebben opgevoerd, zal mogen worden gevorderd.

3. De in 's lands dienst reizende civile ambtenaren, zullen overal gebruik kunnen maken van de postpaarden, langs de wegen, alwaar de gestationeerd zijn, zonder eenige betaling, echter voor niet meer dan één rijtuig; zij zijn verplicht, daarvoor een schriftelijk bewijs af te geven van den Resident of anderen hoogstciviel plaatselijken ambtenaar, door wiens district zij passeren, en zullen in dit bewijs duidelijk vermelden:

- a. Naam, toenaam en qualiteit.
- b. Den last, op welken zij reizen (wanneer de reis niet ingevalle art. 2 op eigen gezag geschiedt).
- c. De plaats, van waar zij komen, en die hunner bestemming.
- d. De naam en qualiteiten der personen, die hen vergezellen.
- e. Het getal der aan hen verstrekte postpaarden of andere transportmiddelen, welke hun verschaft zijn geworden.

Dit bewijs zal moeten ingerigt zijn, overeenkomstig het model La. A. Zij zijn bovendien gehouden, den schriftelijken last, ingevalle welke zij reizen, des gereputeerd, aan de Residenten te vertoonen, en daarenboven een, door hen voor eensluidend geteekend afschrift, ter hand te stellen aan den Resident, die hun de eerste transportmiddelen verschaft, mitsgaders aan den Resident in wiens district hunne reize een einde neemt.

4. Langs wegen, waar geene postelabbelementen van landswege bestaan, zullen de Residenten, of andere hoogste plaatselijke civile autoriteiten, verplicht zijn aan de reizende civile ambtenaren, met inachtname der voorschriften, bij het laatst voorgaande artikel bepaald, de noodige transportmiddelen, zonder eenige betaling, te verschaffen; gemelde autoriteiten zullen almede verplicht zijn, op vertoon van de daarvoor afgegevene schriftelijke bewijzen, dadelijk te zorgen, om de betaling aan de personen, door welke deze transportmiddelen zijn geleverd, te doen worden, volgens het tarief bij het marschreglement van 7 Maart 1817 bepaald, wordende den Residenten, op hunne verantwoordelijkheid gelast, om alle verdragingsveel meer moeijelijkheid, in de voldoening dezer gelden te vermijden.

5. Wanneer een ambtenaar van bestemming veranderd, zal het Besluit zijner aanstelling de plaats vervangen van eene qualificatie tot reizen, en hij zal, ten aanzien van de transportmiddelen, in den volsten zij gelijk staan met ambtenaren, welke in commissie reizen.

6. De Residenten zullen, met het einde van elke maand, aan de Hoofd-directie van de financiën eene staat inzenden van de civile ambtenaren, welke gedurende de afgelopen maand, hetzij met extra rijtuigen en extra post, dan wel met de gewone postwagens, of op eenige andere wijze, op 's lands kosten, door hunne districten hebben gereisd. Deze staat zal ingerigt zijn volgens het hieraan geannexeerde model La. B, en vergezeld moeten zijn, van de door hen voor eensluidend geteekende afschriften der bewijzen, welke onder hunne berusting zijn.

7. De Hoofd-directie van de financiën zal deze staten en bijlagen, met hare aanmerkingen, aan de Algemeene rekenkamer ter liquidatie opzenden, en na terugkoming derzelve, de noodige zorg dragen, dat de opgemaakte staten geliquideerde kosten, op 's lands boeken worden gebragt, ten laste van de respectieve departementen, waartoe de reizende civile ambtenaren behooren.

8. Het zal aan alle civile ambtenaren, welke Secretarissen hebben, vrijstaan zich door dezelve op hunne reize te doen vergezellen.

9. Aan de na te melden civile ambtenaren, in commissie reizende, zullen voortaan ter voormaking hunner reis- en verblijfkosten, worden toegestaan, de navolgende dagelden, hoven en behalve twee en een halven stuiver per paal afstands, door hen op den grooten postweg afgelegd, ter bestreding van kleine uitgaven aan de bediende der postrijen, enz. als:

Aan de Directeurs der houthousschen en van de civile gebouwen, mitsgaders aan de Hoofd-inspecteurs, zonder onderscheid, elk	10
Aan Inspecteurs van de financiën, mitsgaders aan de Regters van ommegang en aan den inspecteur van de Postrijen, elk	8
Aan alle andere inspecteurs, zonder onderscheid, mitsgaders aan de Secretarissen van de hieboven gemelde ambtenaren, indien zij afzonderlijk reizen, elk	4
Met hunne chefs reizende	6

De Directeur tot de zaken van landbouw, kunsten en wetenschappen, en de ambtenaren van zijn departement, worden om hunne reizen gedefrojreerd volgens de bepalingen van het Besluit van Commissarissen Generaal van 14 December 1818 n°. 6.

10. Deze dagelden zullen echter, door de in art. 3 gemelde ambtenaren, niet den lande in rekening mogen worden gebragt, tenzij dezelve zich verder dan 12 palen afstands van hunne vaste verblijfsplaats moeten verwijderen, of bij eenen minderen afstand, verplicht zijn hun nachterverblijf buiten hunne vaste residentie te houden.

11. Voor deze dagelden, zullen de ambtenaren verplicht zijn, zich van eigen rijtuig te voorzien, indien zij geen gebruik maken van den postwagen.

12. Ook bij gewone verplaatsingen zullen de dagelden en defrojementen, in art. 9 bepaald, worden genoten, echter onder die verstande, dat, wanneer mogt blijken, dat tot de reis een grooter tijd ware besteed, dan volstrekt noodig was, het daggeld alleen zal worden betaald voor den afgelegden afstand, tegen de berekening daggeld alleen daags, welke berekening in allen geval, bij verplaatsingen, het maximum der te accorderen dagelden zal zijn.

13. De Residenten zullen, elk in zijne residentie, zonder eenige betaling, zich mogen bedienen van de postpaarden langs de wegen, alwaar dezelve gestationeerd zijn, mits telkens, wanneer zij daarvan gebruik maken, hiervan doende blijken, op den staat bij art. 3 vermeld.

Zij zullen binnen den omtrek hunner Residentiën, langs de voormelde wegen reizende, geene reis- en verblijfkosten, noch dagelden den lande in rekening mogen brengen; binnenlands langs wegen reizende, alwaar geene post etablissementen bestaan, zullen de Residenten zich zelve, ten koste van den lande, van de noodige transportmiddelen moge voorzien, mits in acht nemende de bepalingen, bij art. 4 hieboven voorgeschreven. Zij zullen, voor deze binnenlandsche reizen, geene dagelden den lande in rekening moge brengen, doch daarvoor zal jaarlijks, voor elke residentie, een defrojement van driehonderd guldens zijn bepaald.

14. De Residenten, op last van het Gouvernement, verplicht zijnde, buiten den omtrek hunner respectieve residentiën, in 's lands dienst te reizen, zullen, behalve het genot van vrije transportmiddelen, een daggeld genieten van tien guldens.

15. De Collecteurs der landelijke inkomsten zullen elk in zijne residentie, wanneer zij in hunne functiën reizen, overeenkomstig de bepalingen, bij het 3de artikel van dit Reglement voorgeschreven, mede het genot hebben van vrije postpaarden langs de groote wegen. Zij zullen binnen 's lands reizende, zich zelve van de noodige transportmiddelen moeten voorzien, en daarvoor eene schadeloosstelling genieten van vier honderd guldens in het jaar, op een declaratoir, door hen om de drie maanden op te maken en te teekenen, hetwelk door den Inspecteur van de financiën, onder wiens afdeling zij behooren, moet zijn geveiseerd. Zij zullen boven deze betalingen, geene dagelden of andere defrojementen genieten, en de bovengemelde schadeloosstelling wordt bij deze expresselijk verklaard te behooren tot den post, en niet tot den persoon.

16. De Assistent-residenten, de Opreieners der landelijke inkomsten, en die der houthousschen, zullen op speciale vergunning van den resident, zonder betaling

insgelijks gebruik mogen maken van de postpaarden, langs de wegen, alwaar dezelve gestationeerd zijn, met inachtname der bepalingen, bij art. 3 hieboven gemaakt. Zij zullen echter, behalve de reis- en verblijfkosten, aan hen bij het Besluit van Commissarissen Generaal, van 11 December 1818, n°. 1, respectievelijk toegekend, op geene dagelden of andere defrojementen aanspraak kunnen maken.

17. Hooge ambtenaren tot het Algemeene bestuur behoorende, zullen, wanneer zij tot het ondernemen van commissie-reizen in dienst van den lande verplicht zijn, door de zorg der Residenten, met inachtname der bepalingen, bij art. 3. en 4., van dit Reglement voorgeschreven, voor 's lands rekening van vrije transportmiddelen worden voorzien.

Zij zullen daarenboven de bevoegdheid hebben, om de declaratiën hunner verblijf- en reiskosten aan den Gouverneur Generaal aan te bieden, ten einde de door hen gedane uitgaven uit 's lands kas terug te erlangen.

Ten aanzien van de mindere ambtenaren, welke niet uit den aard hunner betrekkingen tot reizen in 's lands dienst verplicht zijn, en aan welke speciale commissiën worden opgedragen, zullen de dagelden op voordragt van de Hoofden der departementen, onder welke zij sorteren, telkens bij het Besluit, waarin hunne commissie is vervat, worden bepaald; zulzende bij dit zelfde Besluit worden geregeld, gedurende welken tijd zij, na hunne aankomst ter plaatse hunner bestemming, de volle dagelden of slechts een gedeelte daarvan zullen genieten.

18. De bij dit Reglement vastgestelde dagelden en alle andere, waaromtrent geene nadere bepaling zal zijn gemaakt, zullen worden genoten van den dag, waarop een ambtenaar zijne reize heeft aangevangen, tot en met den dag, dat hij op de plaats van zijn vast en gewoon verblijf zal zijn terug gekeerd.

19. De civile ambtenaren, in 's lands dienst reizende, zullen echter niet langer op deze reizen mogen vertoeven, dan de aard hunner commissie of werkzaamheden, of de meerdere of mindere spoed, waarmede zij verplicht zijn te reizen, vordert.

20. In alle orders en autorisatiën tot het ondernemen van reizen in commissie, zal worden bepaald, of die reizen over zee, of over land heen of terug, zullen moeten worden gedaan. Het reizen over zee zal als het verkieslijkst worden beschouwd, indien zulks buiten koste van den lande, of met een lands vaartuig kan geschieden, doch anders niet.

21. Wanneer civile ambtenaren over zee moeten reizen, zal aan hen, door de zorg der Residenten, van 's lands wege scheepsgelegenheid worden bezorgd. Bij verplaatsing zal hetzelfde geschieden voor hen en hun huisgezin, waaronder wordt verstaan de vrouwen en kinderen, zonder meer.

Het transport niet met lands vaartuigen kunnende geschieden, zullen de transportkosten moeten blijven binnen de bepalingen van de tarieven, reeds gearresteerd of nog te arresteren.

22. De gezaghebbers der schepen zullen, in dergelijke gevallen, alleen gehouden zijn, aan de passagiers behoorlijk logies, water en brandhout te verschaffen.

Wegens de tafel zullen de passagiers, welke voor 's lands rekening over zee reizen, met de gezaghebbers, dan wel onderling overeenkomen, en zal aan hen daarvoor worden toegeestaan, twee derde gedeelten van het daggeld volgens art. 9, van dit Reglement, ingaande met den dag, waarop hunne inscheping door de hoogste plaatselijke civile autoriteit wordt bepaald, en eindigende met den dag hunner ontscheping op de plaats van hunne bestemming.

23. Civile ambtenaren, welke op de plaatsen, verwaarts zij gezonden worden, of alwaar zij zich in hunne ambtsbetrekkingen moeten ophouden, verplicht zijn rijtuigen te huren, zullen de onkosten daarvoor afzonderlijk op hunne declaratiën mogen brengen, mits de noodzakelijkheid der gebruikte rijtuigen, en dat dezelve wezenlijk gebruikt zijn, behoorlijk blijke. Te belanghebbenden zullen te dien einde, de quantitiën van de verhuurders der rijtuigen door de hoogste civile plaatselijke autoriteit doen viseren en bij hunne declaratiën overleggen.

24. De civile ambtenaren zullen hunne declaratiën van dagelden en defrojementen, ingerigt volgens het hieraan geannexeerde model La. C., met de daarbij behoorende bijlagen, binnen de maand, na welke hunne reizen zijn volbragt, aan de Hoofd-directie der financiën aanbieden, die dezelve ter liquidatie zal inzenden aan de Algemeene rekenkamer, en vervolgens onverwijld order zal stellen, dat de geliquideerde sommen aan de belanghebbenden worden voldaan.

25. Aan de civile ambtenaren, welke in 's lands dienst moeten reizen, zullen ten hunne verzoeken, gelden in voorschot ter goedmaking hunner verblijf- en reiskosten, kunnen worden toegestaan, mits zodanig voorschot niet te boven ga twee derden der vermoedelijke kosten. Van deze voorschotten zal onverwijld worden kennis gegeven aan de Hoofd-directie der financiën en de Algemeene rekenkamer, ten einde daarop bij de finale liquidatie te letten.

26. Ambtenaren van eenen minderen rang in commissie reizende, en in dezelve commissie de functiën van hoogere ambtenaren bekleedende, zullen de dagelden genieten, welke aan deze hooge ambtenaren zijn toegekend.

27. Door het tegenwoordige Reglement, vervallen alle vroegere Reglementen op de reis- en verblijfkosten der ambtenaren, bijzonderlijk die van 14 Julij 1816, n°. 7, en 15 October 1816, n°. 44.

Aldus gearresteerd bij besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 13 Januarij 1819, n°. 23.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

BIJLAGE LA. A.

Ik ondergeteekende (a), wonende te, houder van eenen schriftelijken last (b), gedagteekend (c), waarvan een door mij geteekend afschrift, door mij is ter hand gesteld aan den Resident van (d), mij ingevalle den last (e), moettende begeven van (f), naar (g), verklaar bij deze, dat ten mijnen verzoeken, aan mij, ter bevordering mijner reize van hier naar (h), door den Resident van (i), zonder eenige betaling, zijn verstrekt geworden (k) postpaarden, voor mij en de navolgende mij vergezellende personen als (l).

Tjicandi, 5 Februarij 1819.
N. N.

- a. Naam, toenaam en qualiteit.
- b. Naam van de autoriteit, op welker order of autorisatie de reis is geschiedt.
- c. Datum, nummer of letter van de schriftelijke order of autorisatie.
- d. Naam van de plaats, van waar de reis is begonnen.
- e. Vermelding of de reis met spoed, met extra-post of met den ordinairen postwagen moet worden gedaan.
- f. Naam van de plaats, van waar de reis een' aanvang heeft genomen.
- g. Naam van de plaats der definitive bestemming.
- h. Naam van de plaats, alwaar op nieuw transportmiddelen moeten worden verschaft.
- i. Naam van de residentie, alwaar de transportmiddelen worden bezorgd, of wanneer de Resident niet aanwezig is, van de hoogste civile plaatselijke autoriteit, die de transportmiddelen levert.
- k. Vermelding van het getal der postpaarden, rijpaarden en koolies.
- l. Vermelding mede van het getal der bedienden.

RESIDENTIE PACCALONGANG

CIVIL DEPARTEMENT.

Reis-kosten.

MAAND-STAAT, FEBRUARIJ 1819.

Civile Ambtenaren.

	Namen en Qualiteiten.	Van welke plaats komende.	Naar welke plaats gaande.	Authoriteiten, op welke last de reis is gedaan.	Reis-route.	Dag van de aankomst.	Dag van het vertrek.	Palen afstand.	Gewone transportmiddelen.	Kosten, volgens het tarief der Posten.	Buitengewone transportmiddelen.	Verelingen, volgens het Marsch-reglement.	N ^o . der bijlagen.
1	N. N. Inspecteur van den Waterstaat te Samarang.	Samarang.	Tagal.	Z. E. de Gouverneur-Generaal, besluit van . . .	Paccalongang, Tagal.	26 Febr.	27 Febr.		4 post paarden.	f 28			1
1	N. N. Inspecteur van de Houtbosschen te Samarang.	Samarang.	Cher bon.	Generale autorisatie.	Paccalongang, Tagal.	28 " 25	28 " " "	42 42	4 post paarden.	- 29			2
										f 56			

PACCALONGANG, 3 MARCH 1819. De Resident, N. N.

DECLARATIE van reis- en verblijfkosten van N. N. (kwaliteit), wonende te Batavia, gedurende eene reis, gedaan ingevolge het bij deze declaratie in originali overgelegde Extract-Besluit van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal, van den 13 Januarij 1819, n^o.

Bijlage La. C.

DATUM 1819.	SPECIFICATIE.		Palen afstand.	Volle dagen.	Competerende gelden.	N ^o . der bijlagen.
Februarij 5	Van Batavia	naar Tjanjor vertrokken	77	1		
" 6	" Tjanjor	" bandong	48	1		
" 7	" bandong	" Cheribon	89	1		
" 8	" Cheribon	" Paccalongang	89	1		
" 9	" Paccalongang	" Samarang	64	1		
TOTAAL			367	5		
" 17	Voor daggelden, vijf dagen, à f 6 daags.				30	
"	" paalgeld, drie honderd zeven en zestig palen, à 2 1/2 stuivers				30	17 1/2
"	" verblijfkosten te Samarang, van den 9 tot den 20, zijnde elf dagen, à f 6 daags				66	
"	" rijtuig-huur, gedurende mijn verblijf te Samarang, van 14 tot 20 Februarij 1819, ingesloten, bijkens quitantie.				13	6
" 21	Van Samarang naar Paccalongang vertrokken		64	1		1
" 22	" Paccalongang	" Tagal	42	1		
" 23	" Tagal	" Cheribon	47	1		
" 24	" Cheribon	" Sumadang	59	1		
" 25	" Sumadang	" Tjanjor	78	1		
" 26	" Tjanjor	" Buitenzorg	38	1		
" 27	" Buitenzorg	" Batavia	39	1		
TOTAAL			367	7		
"	Voor daggelden, zeven dagen, à f 6 daags.				42	
"	" paalgeld, drie honderd zeven en zestig palen, à 2 1/2 stuivers				30	17 1/2
Bedragende het totaal eene som van twee honderd en twaalf guldens, elf stuivers.					f 112	11

Ik ondergeteekende verklaar, op den eed aan den lande gedaan, dat ik de bovenstaande declaratie ter goeder trouw en naar mijne beste kennis heb opgemaakt; dat ik de aan mij opgedragen commissie met den meesten spoed heb trachten ten einde te brengen; en dat de uitgaven, door mij daarbij den lande in rekening gebracht, werkelijk door mij ten dienste van den lande zijn gedaan geworden.

BATAVIA, den

Maart 1819.

N. N.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van den 13 Januarij 1819, n°. 23. (Staatsblad n°. 22.)

REGLEMENT op de reis- en verblijfkosten der Officieren.

Art. 1. In den tijd van vrede en rust, en bij den gewonen loop van zaken, zal geen Officier eene reis in commissie ten dienste van den lande, aanspraak gevende op vergoeding van reis- en verblijfkosten, mogen ondernemen, of daartoe last aan zijne onderhoorigen geven, zonder vooraf, tot dat einde de autorisatie van den Gouverneur Generaal bekomen te hebben.

2. In buitengewone en dringende gevallen echter, zullen de Kommandanten der groote militaire afdelingen en andere Hoofdofficieren, een opperkommandement voerende, zich in persoon op reis mogen begeven, of daartoe schriftelijke autorisatie aan hunne ondergeschikten kunnen verlenen. Zij zullen gehouden zijn, de noodzakelijkheid daarvan onverwijld aan den Gouverneur Generaal voor te stellen, zullende zonder deszelfs uitdrukkelijke goedkeuring en autorisatie, in de bedoelde gevallen, geene reis- en verblijfkosten worden te goed gedaan, terwijl zoodanige reizen afgekeurd en de voormelde autorisatie geweigerd wordende, voor het gebruik der postpaarden en alle andere transportmiddelen, volgens het bestaande tarief op de posten, of ingevolge de bepalingen bij het Marsch-reglement vastgesteld, onverwijld in de kas van de naast bijgelegene residentie, de belangen zullen moeten worden gestort door dengenen, die de reis op eigen gezag heeft ondernomen, of daartoe den last heeft gegeven, zonder dat de vergoeding van deze schade, immer van hem, die dezen last heeft opgevolgd, zal mogen worden gevorderd.

3. De in commissie reizende officieren zullen overal gebruik kunnen maken van de postpaarden langs de wegen, alwaar die gestationeerd zijn, zonder eenige betaling, echter voor niet meer dan één rijtuig; zij zijn verplicht, daarvoor een schriftelijk bewijs af te geven, aan den Resident of anderen hoogsten civilen plaatselijken ambtenaar, door wiens district zij passeren, en om in dit bewijs duidelijk te vermelden:

- Naam, toenaem en qualiteit.
- Den last, op welken zij reizen (wanneer de reis niet ingevolge art. 2 op eigen gezag geschiedt.)
- De plaats, van waar zij komen, en die hunner bestemming.
- De namen of qualiteiten der personen, die hen vergezellen.
- Het getal der aan hen verstrekte postpaarden, of de andere transportmiddelen, welke aan hen zijn verschaft geworden.

Dit bewijs zal moeten ingerigt zijn, overeenkomstig het hieraan geannexeerde model La. A.

Zij zullen bovendien, des gerequireerd, gehouden zijn, den schriftelijken last, ingevolge welken zij reizen, aan de Residenten te vertoonen, en daarenboven een door hen voor eensluitend, geteekend afschrift moeten ter hand stellen aan den Resident, die hun de eerste transportmiddelen verschaft, mitsgaders aan den Resident, in wiens district hunne reis eene einde neemt.

4. De schriftelijke orders, tot reizen over land, door de Kommanderende officieren, op autorisatie van den Gouverneur Generaal, of op eigen gezag aan hunne onderhoorigen af te geven, zullen, zoo veel mogelijk moeten bepalen, de dagreizen en de plaatsen, alwaar de reizende Officieren hunne nachtverblijven zullen moeten nemen.

5. Laags wegen, waar geene postëtablissements van lands wege bestaan, zullen de Residenten of andere hoogste plaatselijke civiele autoriteiten, verplicht zijn, aan de reizende Officieren, met inachtneming der voorschriften, bij de laatst voorgaande artikelen bepaald, de noodige transportmiddelen, zonder eenige betaling te verschaffen. Gemelde autoriteiten zullen alzede verplicht zijn, op vertoon van de daarvoor

afgegeven schriftelijke bewijzen, dadelijk te zorgen, om de betaling aan de personen, door welke deze transportmiddelen zijn geleverd, te doen geworden, volgens het tarief, bij het Marsch-reglement van 7 Maart 1817 bepaald, wordende de Residenten, op hunne verantwoordelijkheid gelast, om alle verdrag, veel meer moeilijkheid, in de voldoening dezer gelden te vermijden.

6. De Residenten zullen met het einde van elke maand, aan den Onder-Inspecteur van de militaire afdeling, waaronder zij behooren, van de militaire personen, welke gedurende de afgelopen maand, hetzij met extra rijtuigen en extra-post, dan wel met de gewone postwagens, of op eenige andere wijze, op 's lands kosten, door hunne districten hebben gereisd, eenen staat inzenden, ingerigt volgens het hieraan geannexeerde model La. B.

Zij zullen dezen staat vergezeld doen gaan, van de door hen voor eensluitend geteekende afschriften der bewijzen, welke onder hunne berusting zijn.

De Onder-Inspecteurs zullen deze staten en bijlagen naauwkeurig examineren, en de Onder-officieren, met hunne aanmerkingen, aan den Inspecteur van de militaire administratie opzenden, die denzelfden met zijne consideratiën aan de Algemeene rekenkamer ter liquidatie zal aanbieden.

De Algemeene rekenkamer deze staten geliquideerd hebbende, zullen dezelve vervolgens gezonden worden aan de Hoofddirectie der financiën, die de noodige orders zal stellen, dat de geliquideerde kosten op 's lands boeken worden gebracht, ten laste van het Militaire departement.

7. Het zal aan alle militaire Officieren, welke Adjudenten hebben, vrijstaan, zich door dezelve op hunne reizen in commissie te doen vergezellen.

8. Aan Officieren, in commissie reizende, zullen voortaan ter goedmaking hunne teer- en verblijfkosten, worden toegestaan de navolgende daggelden, boven en behalve twee en een halven stuiver per paal afstands, door hen op den grooten postweg afgelegd, ter bestrijding van kleine uitgaven aan de bedienenden der posten enz. als:

Aan een' Kolonel	f 10, -
" " Luitenant-kolonel of Majoor	8, -
" " Kapitein	6, -
" " Eerste Luitenant	4,15
" " Tweede	3,15
" " Chirurgijn van de 3de klasse, Kadet of Adjutant-onder-officier	2,15

Adjudenten, met hunne chef reizende, genieten slechts twee derden van het voor hunnen rang bepaalde daggeld.

9. Officieren van eenen hooger rang, dan in art. 8 vermeld, in 's lands dienst reizende, zullen restitutie genieten van de door hen geimpendeerde verblijf- en teer-kosten, en te dien einde vrijheid hebben, hunne declaratiën aan den Gouverneur Generaal aan te bieden.

10. Voor de daggelden, in art. 8 bepaald, zullen alle onkosten, ook die van het rijtuig, door den reizende worden gedragen.

11. Officieren in 's lands dienst reizende, zullen niet langer op deze reis mogen vertoeven, dan de aard hunner commissie vordert. De Inspecteur en de Onder-Inspecteurs van de militaire administratie zullen gehouden zijn, om bij het examineren specteurs van de militaire administratie zullen gehouden te zien, dat, door de belanghebbenden declaratiën der daggelden, naauwkeurig toe te zien, dat, door de belanghebbenden, geene daggelden den lande worden in rekening gebracht, strijdig met de bij den artikel voorgeschreven bepaling.

12. Deze verblijfkosten zullen worden gerekend, in te gaan van den dag, waarop men eene reis in commissie aanvangt, en geheel genomen worden geteekend acht dagen na de aankomst op elke plaats, werwaarts men gezonden wordt; doch de commissie op zoodanige plaats langdurig durende dan acht dagen, en voor de vijfde en zesde, met de vier eerste klassen van het tarief, met de helft, en voor de vijfde en zesde, met een derde verminderd worden.

Op de terugreis zullen de verblijfkosten wederom voluit worden genomen, van en met den dag, waarop dezelve wordt aangevangen, tot en met den dag der terug-

komst op de plaats, van waar men is uitgegaan, of zoodanige andere plaats, waar men gestationeerd wordt.

13. Officieren, welke op de plaatsen, verwaarts zij in commissie gezonden worden, rijkten moeten huren, zullen de onkosten daarvan afzonderlijk op hunne declaratiën mogen brengen, mits de noodzakelijkheid der gebruikte rijkten en dat dezelve wezenlijk gebruikt zijn, behoorlijk blijke. De belanghebbenden zullen te dien einde, de quantiteiten der verbruisten van de rijkten, door de hoogste plaatselijke militaire of civile autoriteit geverifieerd en geteekend, bij hunne declaratiën moeten overleggen.

14. Staf- en andere Officieren, welke indemniteit van fourage genieten, zullen geene daggelden mogen declareren, dan wanneer zij zich verder dan twaalf palen afstands, van hunne vaste verblijfplaats of garnizoen verwijderen.

15. In alle orders en authorisatiën tot het ondernemen van reizen in commissie, zal worden bepaald of de reizen heen en terug over zee, of over land zullen moeten geschieden.

16. Geene Officieren, welke zich uit hoofde van plaats- of garnizoensverwisseling, naar elders moeten begeven, zullen met hunne huisgezinnen de reis derwaarts over land mogen doen, tenzij op eene speciale authorisatie van den Gouverneur Generaal.

17. De bepalingen bij dit Reglement voorkomende, zijn alleen toepasselijk op Officieren, welke alleen en zonder troepen over land reizen, onder dien verstande, dat indien bij gewone verplaatsingen mogt blijken, dat tot de reize een grootere tijd ware besteed, dan volstrekt noodig was, het daggeld alleen zal worden uitbetaald voor den tijd, die daartoe vereischt wordt, tegen de berekening van 40 palen daags, welke berekening, in allen geval, bij verplaatsingen, het maximum der te accorderen daggelden zal zijn. Met troepen marcherende, worden de Officieren, volgens het Marsch-reglement, gedefroijeerd.

18. Wanneer militaire Officieren in commissie over zee moeten reizen, zal aan hen, door de zorg der Residenten, van 's lands wege scheepsgelegenheid worden bezorgd. In geval deze reizen eene verwisseling van verblijfplaats en garnizoen ten doel hebben, zal mede, in voege voorschreven, scheepsgelegenheid worden gegeven voor hunne huishoudingen, onder welke benaming alleen moeten worden verstaan de vrouwen en kinderen.

De Residenten zullen, in het bezorgen van scheepsgelegenheid aan Officieren, in gewone gevallen, blijven binnen de bepalingen van de tarieven, reeds gearresteerd of nader te arresteren.

19. De gezaghebbers der schepen zullen, in dergelijke gevallen, alleen gehouden zijn, aan de passagiers behoorlijk logies, water en brandhout te verschaffen.

20. Wegens de tafel zullen de passagiers, welke voor 's lands rekening over zee reizen, met de gezaghebbers, dan wel onderling overeenkomen, en zal aan hen daarvoor worden te goed gedaan, twee derde gedeelten van het daggeld, volgens art. 8 van dit Reglement, ingaande met den dag, waarop hunne inscheping door de hoogste plaatselijke civile autoriteit wordt bepaald, en eindigende met den dag hunner ontscheping op de plaats van hunne bestemming.

21. De militaire Officieren zullen hunne declaratiën van daggelden en defroijementen, ingerigt volgens het hieraan geannexeerde model La. C, met de daarbij behoorende bijlagen, binnen de maand, na welke hunne reizen zijn volbragt, in duplo aan den Onder-Inspecteur van de militaire afdeling, waaronder zij behooren, inzenden, die dezelve onverwijld, met zijne aanmerkingen, aan den Inspecteur zal doen geworden, om met dezelve consideratiën aan de Algemeene rekenkamer ter liquidatie te worden aangeboden.

De Algemeene rekenkamer deze staten geliquideerd hebbende, zal dezelve vervolgens terug zenden aan den Inspecteur van de militaire administratie, tot wiens ressort zulks behoort, om daarop onverwijld de betaling te doen geschieden.

22. Aan de Officieren, welke in commissie moeten reizen, zullen, op hunne aanvragen, door de Onder-inspecteurs van de militaire administratie, de noodige voorschotten mogen worden gedaan, in geen geval te boven gaande twee derden van het waarschijnlijk defroijement, hetwelk na volbragte commissie zal kunnen worden gereclameerd.

Deze gelden zullen, op ordonnantie van gemelde Onder-inspecteurs, uit de militaire kas worden betaald, en door de zorg dezer ambtenaren, bij de liquidatie der declaratiën, worden ingehouden.

23. Inlandsche officieren worden almede gedefroijeerd en behandeld volgens het tegenwoordige Reglement, met in achtneeming van het bepaalde bij het Besluit van 15 Mei 1817, n. 13, (Staatsblad n. 31.)

24. In de buiten-etablissemten zullen de in dit Reglement vastgestelde bepalingen alsmede van kracht zijn, gewijzigd naar de plaatselijke omstandigheden, op den voet, bepaald bij het Besluit van 7 Junij 1817, n. 7, (Staatsblad n. 39.)

25. Officieren der Koloniale marine, over land in commissie reizende, zullen daarvoor worden gedefroijeerd op de wijze, bij dit Reglement bepaald.

26. Door het tegenwoordige Reglement vervallen de bepalingen van 14 Julij 1816, n. 7, (Staatsblad n. 2, 25 September 1816, n. 4 (Staatsblad n. 14) en 15 October 1816, n. 45 (Staatsblad n. 20.)

Aldus gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 13 Januarij achtien honderd en negentien, n. 23.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIS.

BIJLAGE La. A.

Ik ondergeteekende (a), in garnizoen te . . . , houder van eenen schriftelijken last van (b), gedagteekend (c), waarvan een door mij geteekend afschrift, door mij is ter hand gesteld aan den Resident van (d), mij ingevolge den last (e), moettende begeven van (f), naar (g), verklaar bij deze, dat ten mijnen verzoeke, aan mij, ter bevordering mijner reize van hier naar (h), door den Resident van (i), zonder eenige betaling, zijn verstrekt geworden (k) postpaarden, voor mij en de navolgende mij vergezellende personen als (l).

Tijkandje, 5 Februarij 1819.
N. N.

- a. Naam, toenaam en qualiteit.
- b. Naam van de autoriteit, op welker order of autorisatie de reis is geschied.
- c. Datum, nummer of letter van de schriftelijke order of autorisatie.
- d. Naam van de plaats, waar de reis is begonnen.
- e. Vermelding of de reis met spoed, met extra-post of met den ordinaire post-wagen moet worden gedaan.
- f. Naam van de plaats, van waar de reis een aanvang heeft genomen.
- g. Naam van de plaats der definitive bestemming.
- h. Naam van de plaats, alwaar op nieuw transportmiddelen moeten worden verschaft.
- i. Naam van de residentie, alwaar transportmiddelen worden bezorgd, of, wanneer de Resident niet aanwezig is, van de hoogste civile plaatselijke autoriteit, die de transportmiddelen levert.
- k. Vermelding van het getal der postpaarden, rijpaarden en koelies.
- l. Vermelding mede van het getal der bedienden.

RESIDENTIE BATAVIA.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bijlage La. B.
1. MILITAIRE AFDEELING.

Reis-kosten.

MAAND-STAAT, FEBRUARIJ 1819.

Militaire Officieren.

	Namen en Qualiteiten.	Van welke plaats komende.	Naar welke plaats gaande.	Authoriteiten, op welke last de reis is gedaan.	Weis-route door deze residentie.	Dag van de aankomst.	Dag van het vertrek.	Palen afstand.	Gewone transportmiddelen.	Kosten, volgens het tarief der Post-terijen.	Buitengewone transportmiddelen.	Metalingen, volgens het Marsch-reglement.	N. der bijlagen.
1	N. N. Kapitein Ingenieur te Samarang.	Samarang.	Pandeglang en Anjer.	Z. E. de Gouverneur-Generaal, besluit . . . Januarij 1819 . . . N.º.	Tijkandje Geram Pandeglang Geram Anjer.	10 Febr. 11 " "	10 Febr. 24 " "	19 15 15 23	4 postp. " " " " " " " " 4 postp.	f 12 20 " " " " " " - 15 10 " " f 28	1 Heeren p. 1 Claddak do 4 Battoors. 1 Heeren p. 1 Claddak do. 4 Battoors. " "	f 1 15 2 1/2 1 15 2 1/2 1 15 " "	1 2 3 4

GERAM, 2 Maart 1819.
De Resident van Bantam,

DECLARATIE van reis- en verblijfkosten van N. N. Kapitein-Ingenieur in garnizoen te Batavia, gedurende eene reis, gedaan ingevolge het bij deze declaratie in ori-ginaal overgelegde Extract-Besluit van Zijne Exo-cellen te den Gouverneur Generaal, van den Januarij 1819, n.º. naar Samarang en terug.

DATUM 1819.	SPECIFICATIE.		Palen afstand.	Volle dagen.	Competerende gelden.	N. der bijlagen.
Februarij 5	Van Batavia	naar Tjanjor vertrokken	77	1		
" 6	" Tjanjor	" bandong	48	1		
" 7	" bandong	" Cheribon	89	1		
" 8	" Cheribon	" Paccalongang	89	1		
" 9	" Paccalongang	" Samarang	68	1		
		TOTAAL	367	7		
" 17		Voor daggelden, vijf dagen, a f 6 daags			20	
" 27		" paalgeld, drie honderd zeven en zestig palen, a 2 1/2 stuivers			30	
" "		" verblijfkosten te Samarang, van den 9 tot den 17, zijnde 8 dagen, a f 6 daags			48	
" "		" verblijfkosten als voren, van den 17 tot den 27, zijnde 10 dagen, a f 3 daags			30	
" "		" rijkten-huur, gedurende mijn verblijf te Samarang, van 14 tot 27 Februarij 1819, ingesloten, blij-kens quitantie			23	18
Maart 1	Van Samarang	naar Paccalongang vertrokken	64	1		
" 2	" Paccalongang	" Tagal	42	1		
" 3	" Tagal	" Cheribon	47	1		
" 4	" Cheribon	" Sumadang	59	1		
" 5	" Sumadang	" Tjanjor	78	1		
" 6	" Tjanjor	" Buitenzorg	38	1		
" "	" Buitenzorg	" Batavia	39	1		
		TOTAAL	367	7		
" "		Voor daggelden, zeven dagen, a f 6 daags			42	
" "		" paalgeld, drie honderd zeven en zestig palen, a 2 1/2 stuivers			30	
		Bedragende het totaal eene som van 339 guldens, 23 stuivers			f 339	23

Ik ondergeteekende verklaar, op den eed aan den lande gedaan, dat ik de bovenstaande declaratie ter goeder trouw en naar mijne beste kennis heb opgemaakt; dat ik de aan mij opgedragen commissie met den meesten spoed heb trachten ten einde te brengen; en dat de uitgaven, door mij daarbij den lande in rekening gebracht, werkelijk door mij ten dienste van den lande zijn gedaan geworden.

BATAVIA, den Maart 1819. N. N.

(No. 23.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië**, van 15 Januarij 1819, no. 12, waarbij gearresteerd wordt eene Instructie voor de Algemeene rekenkamer van Nederlandsch Indië.

Is, na deswege gehouden besnoesne, goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, de instructie voor de Algemeene rekenkamer, zoo als dezelve aan dit besluit is geannexéerd.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal van Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, no. 12.

INSTRUCTIE voor de Algemeene Rekenkamer van Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Algemeene Rekenkamer zal bestaan uit eenen President, Vice-President en vier Leden, en worden bijgestaan door eenen Secretaris en Adjunct-secretaris.
2. De President, Vice-president en Leden moeten zijn volle dertig jaren oud; zij, en ook de Secretarissen, mogen uit geenelei hoofde aan den lande rekenpligtig wezen, en aan elkanderen, ten tijde hunner aanstelling niet bestaan in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

3. Zij zullen geen aandeel of belang mogen hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaak, waarover met den lande, om voordeel of winst, eenige handel wordt aangegaan. Zij mogen ook geene ordonnantie of andere schuldvorderingen ten laste van den lande koopen, of voor hunne rekening nemen.

4. De Rekenkamer moet ten minste driemaal des weeks vergaderen, of zoo dikwijls meer, als tot eene spoedige en geregelde afdoening van zaken noodig bevonden wordt.

De President brengt alle stukken, die aan de Kamer, of aan hem, in zijne betrekking, worden toegezonden, ter overweging van de vergadering, en maakt het besluit op bij meerderheid van stemmen; bij het staken derzelve zal de stem van den President voor twee gerekend worden.

5. De President en Leden mogen niet raadplegen over enige zaak, henzelfe of hunne naastbestaanden, in of binnen den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap betreffende.

6. Aan den President wordt overgelaten, de verdedeling der werkzaamheden onder de Leden. Elk Lid zal van de stukken, hem ter zameniging opgedragen, in de volle vergadering verslag doen.

7. De Leden zullen met het nazien en afdoen der hun opgedragen onderzoekingen den meest mogelijke spoed maken, en het is bijzonderlijk aan de zorg van den President bevolen, eene rigtige en spoedige afdoening van alle hangende zaken te bevorderen.

8. Het nazien en onderzoeken van de boeken, rekeningen, staten of andere stukken, zal niet altoos aan dezelfde Leden mogen opgedragen worden, maar jaarlijks in andere handen worden gesteld; wordende zulks bij deze aan den President op het ernstigste aanbevolen.

9. Alle zaken, bij de Rekenkamer verhandeld wordende, zullen blijven geheim, en van dezelve zal aan niemand, dan aan de Kamer, derzelve bedienenden, en de daarin betrokken personen, opening gegeven worden.

10. De President en Secretaris zijn bijzonderlijk belast met de zorg, dat alle registers, charters en papieren, bij de Kamer in orde worden gehouden, en dat aan niemand eenig accés toe, of kopy van dezelve worde gegeven, verder of anders, dan ingevolge deze Instructie, of den aard der zaken, vereischt wordt.

11. De Algemeene rekenkamer heeft het oppertoezicht op de rigtige invordering, verantwoording en het gebruik van 's Lands penningen, goederen en eigendommen in Indië.

12. Alle collegiën of personen, zonder onderscheid, aan welke het bestuur van 's Lands penningen, goederen of eigendommen is toebetrouwd, zijn misdien, aan de Rekenkamer, rekening en verantwoording schuldig, van hun gehouden bestuur en handelwijze; gelijk mede alle rekeningen en verantwoordingen van pachters, aannemers of leveranciers, aan derzelve herziening en goedkeuring onderworpen zijn.

13. Het oppertoezicht van de Rekenkamer strekt zich wijders uit tot het bestuur, gehouden door Weesmeesters, Boedelmeesters, en alle andere personen in openbaar gezag, belast met de bezorging van eenige onbeheerde of insolvente boedeis.

14. De Algemeene rekenkamer zal speciaal toezien en zorgen, dat de door den Gouverneur Generaal in Bate ingewilligde gelden, tot de bij de jaarlijksche begroeting der uitgaven van den Lande vastgestelde posten en geene andere worden gebruikt; zij zal geene posten in rekening lijdén, dan die overeenkomstig de algemeene reglementen, instructiën en bevelen, behoorlijk daarop gebragt en met de overgelegde bescheiden bezeugen worden.

15. Alle declaratiën van pretensien ten laste van het Gouvernement, welke voor eenige liquidatie vatbaar, of aan eenige berekening of verrekening onderworpen zijn, zullen door de Hoofddirectie der financiën aan de Rekenkamer ter liquidatie worden gezonden, nadat dezelve alvorens, door het Departement van Administratie, waartoe zij behooren, en door gemelde Hoofddirectie, prelabel zullen zijn geëxamineerd, en met derzelve aanmerkingen voorzien.

Ten blijk van naauwkeurige examinatie, zullen de declaratiën met het visa van een der Leden van de Rekenkamer moeten zijn gemunieerd.

Het appointement van finale liquidatie, zal door den President geparaphéerd en door den Secretaris gecontrasigneerd worden.

16. Van alle Besluiten van de Hoofddirectie der financiën, houdende autorisatie tot enige betaling of verstrekking, zal door gemelde Hoofddirectie een duplicaat worden gezonden aan de Algemeene rekenkamer, die dezelve, voor zoo verre den zakelijke inhoud betreft, zal registreren op zoodanige respecten en onderdeelen der jaarlijksche begroeting, als waartoe de betaling of verstrekking behoort.

17. De registratie, in het voorgaande artikel voorgeschreven, zal echter in geen geval enige vertraging in de executie der daarbij vermeldde Besluiten mogen te weeg brengen; nogtans zal de Algemeene rekenkamer verplicht zijn, om gemelde Besluiten naauwkeurig te examineren, en om ingeval zij vermeent, dat dezelve met de algemeene of bijzondere verordeningen strijdig zijn, hare bedenkingen aan de Hoofddirectie der financiën mede te deelen, die onverwijld de gevraagde ophelderingen zal moeten geven. De Algemeene rekenkamer oordeelende in de gegeven ophelderingen niet te kunnen berus en, zal gehouden zijn, hare bedenkingen aan de beslissing van het Gouvernement te onderwerpen.

18. Alle rekeningen van Ontvangers, pakhuismeesters en alle andere comptablen, in welke de belangen van den staat zijn betrokken, zullen, na alvorens door de Gouverneurs of Residenten en door de Hoofddirectie der financiën, of zoodanig ander bijzonder Departement van administratie, waaronder de rendanten behooren, prelabel te zijn geëxamineerd en met derzelve aanmerkingen voorzien, aan de Rekenkamer ter finale opmaking en sluiting worden gezonden.

19. De Rekenkamer is bevoegd en gehouden, om, met voorkennis en concurrentie van de Hoofddirectie der financiën, den vorm der rekeningen te arresteren en aan de verantwoordingschuldigen voor te schrijven.

20. Tot het hooren, opnemen en sluiten van enige rekening, wordt de presentie van ten minste drie leden van de Kamer gevorderd.

21. De rekeningen, van alle aanmerkingen gezuiverd of anderszins voor eene gaven afdoening vatbaar, moeten door de Leden, welke met derzelve opmaking zijn belast, geteekend en door den Secretaris gecontrasigneerd worden.

22. In de genomen Besluiten mag bij herziening, geene verandering gemaakt worden, dan door een gelijk getal leden, als bij het voorgaande artikel is bepaald.

23. De Rekenkamer zal geene bezwaren mogen leggen ten laste van den lande, maar bij berandiging van posten, die door hetzelfde zouden dienen gedragen te worden, daarvan aan den Gouverneur Generaal kennis geven.

24. Van alle bevonden abusien ten nadeele van den lande, zal door hem, ten

wiens laste dezelve komen, bij wijze van boete, eensom worden betaald, niet te bovengaannde het een zesde van het bedrag, naar mate van het meer of min verschoonlijke van het verzuim.

Omtrent het gebruik en de verdedeling van die boeten, zullen op voorstel van de Kamer, nadere voorzieningen gemaakt worden.

Van goederen en producten zal het ware kostende, of de geldswaarde berekend, en de boete dienvolgens bepaald worden.

Deze bepaling verhindert in geenen deele het regt en den pligt van de respectie Officeren van justitie, om de rekenpligtigen, die zich aan bedrog of kwade trouw hebben schuldig gemaakt, in regten aan te spreken.

25. De rekenpligtigen, welke zich bij eenige uitspraak van de algemeene rekenkamer bezwaard achten, kunnen zich deswege aan den Gouverneur Generaal adresseren, die daaromtrent in Bate beslissen zal, gelijk dezelve vermeent te behooren. De verzoekschriften, daartoe door de belanghebbenden in te dienen, moeten gedaan worden binnen drie maanden, nadat de beslissing van de Kamer ter hunner kennis zal zijn gekomen. Na verloop van dien tijd zal op dezelve geen acht geslagen worden.

26. Wanneer de Rekenkamer noodig oordeelt, rekenpligtige personen tot het geven van ophelderingen voor zich te onthouden, zullen deze bij beslotene brieven worden uitgenoodigd.

Ten aanzien echter van zoodanige rekenpligtigen, welke niet in de hoofdplaats van Indië residenten, zal de Rekenkamer, alvorens dezelve op te roepen, verplicht zijn daartoe de autorisatie van den Gouverneur Generaal te verzoeken.

27. De Rekenkamer ziet toe, dat alle ontvangers, betaalmeesters, administrateurs en andere rekenpligtigen hunne rekening en verantwoording inzenden, binnen reeds bepaalde of nader te bepalen tijden. Zij zal in het bijzonder, de hand houden aan de rigtige verantwoording van penningen ter goeder rekening of in mindering verstrekt, wanneer haar blijkt dat een nieuw voorschot is toegestaan, en dat van het vroegere voorschot na verloop van drie maanden, nog geene rekening is ingeleverd; ofte ook wanneer blijkt, dat de voorwaarden van het contract, uit welks kracht in mindering enige betaling gedaan wordt, niet vervuld worden, zal zij dadelijk daarvan aan den Gouverneur Generaal kennis geven, opdat deze de noodige voorziening zou kunnen nemen, om te voorkomen, dat 's lands geldelijke belangen door onmatige betalingen kunnen lijdén.

28. De Rekenkamer zal de vereischte registers van belastingen houden, zoo van gelden, welke ter goeder rekening of uit eenigen anderen hoofde, door of van wege den lande, zijn voorgeschoten, als van goederen, materialen en werktuigen, die in de pakhuizen zijn opgeslagen.

29. Van alle Besluiten en bepalingen, door de Hooge Regering, betrekkelijk de directie en administratie der financiën genomen, zal dadelijk aan de algemeene rekenkamer worden kennis gegeven, alsmede van alle voorschietingen aan de respectie aannemers, leveranciers enz. gedaan, zoo wel als van alle remissien of uitsstellen van belastingen of betalingen, door den Gouverneur Generaal in Bate verleend.

Het staat wijders aan de Rekenkamer vrij, bij de Algemeene secretaris of elders, zoodanige openingen of afschriften te vragen, als zij vermeent noodig te hebben; aan die verzoeken zal steeds met den meesten spoed moeten voldaan worden.

30. Aan de Rekenkamer wordt uitdrukkelijk aanbevolen, het doen van al zulke voordragten, als naar haar inzien, kunnen strekken tot verbetering in de beheering van 's lands godmiddelen en goederen, en tot het daarstellen van geregelde en gepaste bezuinigen.

31. De Rekenkamer zal hare bijzondere aandacht daarop vestigen, dat de materiele verantwoording, als uit haren aard moeilijk en meer ingewikkeld, dan geldelijke beheeringen, met de meest mogelijke zorg worde gade geslagen, en gewaakt tegen alles, waardoor de verantwoording zoude worden truchteloes gemaakt.

Zij moet te dien einde, niet alleen zorgen, dat alle afschrijvingen behoorlijk gedaan, en de registers steeds bijgehouden worden, maar bijzonderlijk ook met de Hoofddirectie overleggen de meest geschikte middelen, om in deze voor 's lands belang te zorgen.

32. De Rekenkamer zal aan de rekenpligtigen, welke zullen bevonden worden te zijn quitte, of in voorschot, de noodige acte van decharge doen toekomen.

De sloten van rekening, waarbij de rekenpligtigen schuldig blijven, zullen ter regelmatige invordering, aan de Hoofddirectie der financiën worden ingezonden; terwijl de sloten van rekeningen, waarbij de rekenpligtigen in voorschot zijn, mede ter kennis van gemelde Hoofddirectie zullen worden gebragt, ten einde derzelve kunnen worden uitbetaald.

33. De Rekenkamer moet tweemaal in het jaar, en wel met het einde der maanden Junij en December, een algemeen verslag van hare verrichtingen inzenden aan den Gouverneur Generaal.

Zij zal daarbij telkens voegen, eene naauwkeurige lijst van alle rekeningen, staten of andere stukken, door haar opgenomen, met uitdrukking van de namen der daarin betrokken personen en administratiën, en van den tijd, waarover de rekeningen loopen.

Zij zal, ter zelfder gelegenheid of wel tusschen tijds, wanneer zij zulks voor het belang van den lande noodig oordeelt, zonder aanzien van personen, naar waarheid opgeven, alle nalatigheid of grove abusien, welke bij rekenpligtige of bestierende personen mogten plaats vinden, ten einde (des noods) dezulke in hunne dienst zoude kunnen geschorst, daarvan geheel onttrekt of ten hunnen aanzien, zoodanige andere voorzieningen genomen worden, als bevonden zal worden te behooren. De Kamer heeft echter vrijheid, om daartoe termen vindende, een matig uitstel tot het indienen der rekeningen en verantwoordingen te verleenen.

34. De Kamer ziet toe, dat de ambtenaren tot het stellen van eenigen borgtocht verplicht, aan die verplichting voldoen.

Zij zal op al'e verzoeken tot vermindering of overdragt van onderpanden, gesteld door dienstdoende ambtenaren, of door de zoodanigen, wier rekeningen niet zijn gesloten, worden gehoord.

35. Den President, Vice-president, Leden, Secretarissen en aan de andere beëdigde ambtenaren bij de Rekenkamer, wordt verboden het aannemen van enige geschenken, giften of gaven, hetzij onmiddellijk of middellijk, van enige rekenpligtige of andere personen, welke bij de Rekenkamer iets te verrigten hebben.

36. De President, de Vice-president en Leden van de Algemeene rekenkamer zullen, alvorens hunne werkzaamheden aan te vangen, in handen van den Gouverneur Generaal, den volgende edel afleggen:

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den post van President, (Vice-president of Lid) der Algemeene rekenkamer te bekomen, aan niemand, wie hij zij, in of buiten het bestuur, iets, onder welk voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Dat ik gehouwen en getrouw zal zijn aan zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg.

» Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.

» Ik befoel, den mij aanbetrovenden post met al mijn vermogen, overeenkomstig de wetten en instructiën deswege vastgesteld en nog vast te stellen, getrouwlijk en in ijerig te zullen waarnemen, zonder om lief of loof, daarvan af te wijken. Dat

» ik mij steeds bekwamen zal, om te beantwoorden voor te komen, dat het laud op Algemeene rekenkamer is operig, om namelijk voor te verkort of benadeeld.

» enige wijze, in deszelfs geldelijke belange worde Almagtig.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.

37. De Secretaris en verdere beambten bij de Algemeene rekenkamer, zullen in handen van den President van de kamer, den eed van zuivering, getrouwheid en geheimhouding afleggen.

Aldus gearresteerd bij Hunne Excellentien Commissarissen Generaal en negentien. Blij bekend.

landsch Indië, den vijftienden Januarij dezes jaars achtienhonderd en negentien.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 24.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, n°. 18, waarbij gearresteerd wordt een Provisioneel Reglement op de administratie der desolatie-boedelkamers in Nederandsch Indië.**

In aanmerking genomen zijnde, dat de administratie en afdoening der desolatie boedels in een naauw verband staat met de regtspleging in civile zaken, en dat deze slechts provisioneel, bij besluit van 10 dezer, n°. 6, zijnde gearresteerd, hiertoe ook geene definitieve bepalingen kunnen worden gemaakt;

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zooals gearresteerd wordt bij deze, het *Provisioneel Reglement op de administratie der desolatie boedelkamers in Nederlandsch Indië*, zoo als hetzelfde aan dit besluit is geannexceerd.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, no. 18, (Staatsblad no. 24.)

PROVISIONEEL REGLEMENT op de Administratie der desolatie boedels in Nederlandsch Indië.

Art. 1. De administratie en beheering van desolatie boedels wordt toevertrouwd aan de Weeskamers, zoo als die, bij Publicatie van 23 October 1818, zijn ingesteld, om ook, elk voor zelve ressort, de plaatselijke Desolatie-boedelkamer te wezen; en zulks onverschillig, tot welke Natie degene behoort, wiens boedel zich in zoodanige ongelukkigheid bevindt, ook ten aanzien van de Weeskamer te Batavia.

2. Deze beheering is blootelijk administratief, onder de verplichting, van over en omtrent alle verschillen, van welken aard of waarde ook, de uitspraak des dagelijkse registers te moeten inwinnen en volgen, langs de gewone Manier van procederen.

3. De Weeskamers zijn ook niet bevoegd, een' boedel als desoloot of insolvent ter administratie aan te nemen of te aanvaarden, door wien ook als zoodanig aangegeven, dan op de schriftelijke autorisatie des registers.

4. Ook vermogen zij geen' boedel, welken zij volgens hare primitive bestemming, krachtens gezegde Instructie, als onbeheerd ten behoeve van afwijze of minderjarige erfgenen hebben aanvaard, en nader desoloot bevinden, op eigen gezag, als zoodanig vervolgens te administreren; maar zijn en blijven gehouden, om, achtervolgens het 5de en 13de artikel harer Instructie, zich bij een schriftelijk verzoek, voor en van harentwege door een' Procureur getekend, onder overlegging van verificatoire bewijzen, te vervolgen tot den dagelijkse register, ten einde te worden geautoriseerd, om, in hoedanigheid der plaatselijke Desolatie-boedelkamer, dien boedel als zoodanig te administreren en te beneficiëren ten behoeve der belanghebbenden.

5. In alle andere gevallen, waarin op de Weeskamers, als de plaatselijke Desolatie-boedelkamers, eene autorisatie wordt verleend tot het aanvaarden, administreren en beneficiëren van boedels, waarvan zij de administratie nog niet hadden, zullen zij, door twee Commissarissen uit haar midden, benevens haren Secretaris, onverwijld door verzegelen al wat denzelven wordt aangewezen, of blijken zal tot den boedel te behooren, om daarna, bij de eerstmogelijke gelegenheid, op dezelfde wijze, niet alleen alle goederen, losse en vaste, maar ook alle boeken en papieren, tot den boedel behoorende, naauwkeurig te inventariseren, metzaders in bewaarderhand te nemen, daarin handelende volgens art. 7 en 8, (in het begin) harer meergewaagde Instructie.

6. De Commissarissen zullen aan den man, die zijn boedel heeft aangegeven, alsmede, in alle gevallen, ten behoeve der vrouw en kinderen, derzelver dagelijkse kleederen moeten laten. Wanneer tevens door Commissarissen getwijfeld wordt aan de getrouwe op-, aan- en overgave van al het tot den boedel behoorende, zullen zij daarvan aan de Kamers verslag doen, staande het aan de Kamers als dan, om, ten aanzien van dat alles, met betrekking tot het afvoeren van den eed bij den register, te handelen als aan de Kamers, met betrekking harer Instructie, en onder dezelfde strafbedreiging voor dengenen, die blijken zal daarbij, vroeger of later, eene misdadig te hebben gepleegd.

7. De Kamers zullen voorts, door hare Commissarissen, naarstelijk doen onderzoeken, of ook iets uit den boedel verminderd, verstoken, of op eenige wijze, door wien ook, ten nadeele der crediteuren gehandeld zij; onder de verplichting voor die Commissarissen, om ten aanzien van dergelijke ontdekking, zoo tot het maken van eenen naderen inventaris, als het doen van rapport, aan de Kamers te handelen, als omtrent dat alles, bij art. 9 harer Instructie, is voorgeschreven.

8. Zij zijn voorts gehouden, alle naarstigheid aan te wenden om de uitstaande schulden te innen, metzaders alle mogelijke voordeelen des boedels te behartigen, zelfs door het gebruik maken van middelen van regten. Zij zijn echter niet bevoegd, zonder autorisatie des registers, aanleggende wijze procedures te voeren, welke niet een klaarlijkend en ontegensprekelijk recht tot grondslag hebben.

9. De Kamers zijn ook gehouden, om zoo ras zij de autorisatie des registers, om een' boedel als desoloot te administreren, hebben ontvangen, in de couranten eene advertentie te doen plaatsen, waarbij, onder vermelding van de autorisatie des registers en bekendstelling der namen van dengenen, wiens boedel het is, wordt opgeroepen elk en een iegelijk, die aan denzelven boedel iets verschuldigd is, of van denzelven te vorderen heeft, om daarvan opgaven te komen doen ter Secretaris der Kamer, alwaar dan op de lijst van de schulden des boedels aantekening zal worden gehouden van de vertooude vordering, alsmede p dezelve gesteld zal worden gezonden enz., onder teekening van den Secretaris, of bij deszelfs afwezen van den Boekhouder, om aldus aan den houder terug gegeven te worden.

10. Wanneer de Kamers, op het rapport harer Commissarissen wegens de inventarisatie, alsmede der opgekomen schuldeischers, na een overzigt van den staat des boedels, geene hoop of gegrond vooruitzigt vinden, om met de crediteuren een enigzins gunstig accoord te kunnen sluiten, ten einde daarop door de Weeskamer ten lasten van dengenen, wiens boedel zij administreert, en ten behoeve der crediteuren eenige willige condemnatie te verzoeken, en diensvolgens den boedel te verevenen, zijn zij bevoegd en verplicht, de losse goederen des boedels, ten overstaan van twee harer gecommitteerden, door vendumeesters, waar die zijn, of anders door haren bode, in het openbaar aan den meestbiedende te doen verkoopen; zullende in het laatstgemelde geval, waar geen vendumeesters zijn, de gecommitteerden worden geassisteerd door den Secretaris der Kamer tot het houden van de vendurool, met duidelijke bekendstelling door wien en tegen welken prijs elk stuk gekocht zij.

11. Wanneer nogtans, door de uitgebreidheid des boedels, de verkoop niet zoo schielijk gevolg zoude kunnen nemen, en daarin echter eenige celbare, of voor wederf vatbare waren, alsmede lijfeigenen, paarden of enig vee, gevonden worden, hebben de Kamers de bevoegdheid om, tot voorkoming van schaden en kosten, onverwijld al hetzelfde, in maniere als boven, te gelde te maken.

12. Tot den verkoop van vaste goederen, zal evenwel niet mogen overgegaan, dan na verkregene autorisatie des registers, waarna die verkoop, als van 's heeren wege geschiedende, gevolg zal hebben met inachtneming van al het, omtrent eene verkoop bij wege van executie, voorgeschrevene bij het Reglement op de manier van procederen in civile zaken.

13. In en omtrent al wat tot de administratie der boedels behoort, zoo opzigtelijk het doen van uitbetalingen, ter verzorging van het lijk eens desoloot overledenen, als anderszins ten aanzien van de ontvangsten eniger gelden, metzaders het verliezen van quantiteiten daarvoor, alsmede het bewaren der gelden, en wat dies meer, zullen de Kamers zich gedragen naar de voorschriften op en omtrent dat alles bij hare meergemelde Instructie betrekkelijk hare primitive administratie; met verdere verplichting tevens, om van de administratie van desolote boedels afzonderlijke boeken te houden, en de daartoe behoorende bescheiden afzonderlijk te vergaderen, onder duidelijke aanwijzing tot welken boedel het een en ander behoort.

14. Uiterlijk binnen drie maanden, na de geordonneerde administratie, zonder hetzelfde om eniger hande reden te mogen uitstellen, zullen de Kamers, achtervolgens de wetsbepalingen op de Manier van procederen te dien aanzien, van den register de noodige autorisatie verzoeken, om alle bekende en onbekende crediteuren op te roepen, tot het opgeven hunner pretenstien, en hun vermeend recht te doen gelden, en voort te procederen tot de preferentie en concurrentie.

15. Om daarbij te kunnen oordeelen over hetgene den boedel ten goede en ten kwade staat, alsmede om de Kamers te strekken tot verantwoording harer administratie, zullen zij ten dage, tegen welken de dagvaarding en oproeping is verleend, bij den register overleggen eene, door de handteekening van haren President en Secretaris bekrachtigde boedelrekening, met opgave van het *Debet en Credit*, alsmede der berekende administratie-penningen, en alle mogelijke ongelden tot op het ligen van het vonnis op de preferentie en concurrentie toe, ten einde, zoo door de crediteuren, als door den register, daarin kan worden gehandeld, zoo als bij de Manier van procederen is voorgeschreven.

16. Na de pronuntatie van het vonnis, zullen zonder het minste oponthoud, de daarbij vermelde crediteuren door de Kamers worden opgeroepen, om te compareren voor Commissarissen, en achtervolgens het vonnis, de voldoening te erlangen, de preferentien bij uitbetaling hunner preferentien en de concurrenten bij ponds ponds verdeling, naar grootte der schulden; alles voor zoo verre de gelden toereikende zijn, met dien verstande tevens, dat al die voldoeningen zullen moeten geschieden onder cautie de *resituendo*, ten einde degenen, die nader moeten opkomen, en bij een tweede *judicium preferentiarum et concurrentiarum*, zouden blijken beter recht te hebben, daardoor aan het hunne zoude kunnen geraken.

17. Wanneer het na dit alles, mogt gebeuren, hetzij door het niet opkomen van crediteuren, of langs welken weg ook, dat, na het houden van het *judicium preferentiarum et concurrentiarum*, zich onder de Weeskamers nog overschietende gelden bevinden, waarmede bij het vonnis geene toewijzing aan iemand is gedaan, of welke, in weerwil der gedane oproeping, om tot den ontvangst voor Commissarissen te compareren, binnen den tijd van negen weken niet zijn afgehaald, zal door de Weeskamers, onverwijld daarna, van het een of ander kennis worden gegeven, te Batavia, aan den Gouverneur Generaal, en elders, aan den Gouverneur of Resident, met verzoek om autorisatie op de Officiëren van justitie, ten einde die gelden, bij ontstentenis van daartoe gerechtigden, zullen worden verklaard aan den lande te zijn vervallen; zullende door de Officiëren, vervolgens, daarin worden gehandeld, overeenkomstig het daaromtrent voorgeschrevene, bij de Manier van procederen in civile zaken, ten einde, na afloop van het geding, die gelden door de Kamers zullen worden uitgekeerd aan den daartoe gerechtigde, dan wel overgebracht in 's lands kas, naar gelang van het vonnis des registers.

Aldus gearresteerd bij Hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, 15 Januarij 1819.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 25.) **PUBLICATIE van 19 Januarij 1819, houdende kennisgeving van het nederleggen van het bestuur der Commissarissen Generaal en van de intwijding der Hooge Regering van Nederlandsch Indië.**

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Wij hebben de taak Ons door den Koning opgedragen, naar Ons vermogen volbragt. Wij hebben heden het oppergezag over deze gewesten, waarmede Zijne Majesteit Ons bekleed had, afgelegd, en de Hooge Regering van Nederlandsch Indië plechtiglijk ingewijd.

Wij brengen ter kennis van het algemeen, dat tot Raden van Indië zijn aangesteld:

Petrus Theodorus Chassé.
Jacob Andries van Braam.
Mr. Herman Warner Muntinghe en
Reinier D'Osij.

Tot Algemeenen Secretaris,
Jan Christiaan Baud.

Tot Tweede Secretaris,
Peter Le Clercq.

Wij gelasten, in naam des Konings, aan allen, die zich in Nederlandsch Indië bevinden, ambtenaren of bijzondere personen, inwoners en vreemdelingen, om voortaan het opperste gezag en de magt aan den *Gouverneur Generaal in of buiten Indië*, toekomende, te erkennen, te eerbiedigen en te gehoorzamen.

Wij betuigen (nzen dank aan allen, die ten goede hebben medegewerkt, bijzonderlijk aan die Collegiën en ambtenaren, welker bedieningen door andere wrijtingen zullen vervangen worden.

Wij ontslaan deze laatsten uit de dienst des Konings, voor zoo veel hunne tegenwoordige betrekkingen aangaat; maar verlangen, dat zij in de waarneming daarvan blijven voortgaan, tot 1 Februarij aanstaande, of zoo veel langer als 's lands dienst vereischen zal.

Wij gelasten, dat alle andere in de hun toebetrouwde werkzaamheden voortgaan. Wij vermaanen als des Konings dienaren, om van hunne liefde en hunnen eerbied voor Hoogstendzelven bewijzen te geven, door eene heilige volbrenging hunner pligten, en eene standvastige opvolging van de bevelen door den Gouverneur Generaal, Zijner Majesteits vertegenwoordiger, uit te vaardigen.

En op dat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse, waar zulks gebruikelijk is. Gegeven te Batavia, den zestienden Januarij des Jaars achttien honderd en negentien.

CORNELIS THEODORUS ELOUT.
VAN DER CAPELLEN.
A. A. BUIJKES.
Ter ordonnantie van Commissarissen Generaal,
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 26.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 3 Februarij 1819, n°. 19, houdende bepalingen omtrent het verliezen van pensioenen uit het civile Weduwen- en wezenfonds der civile ambtenaren op de buiten-etablissemten.**

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelyk. De volgende bepalingen te maken, omtrent het verliezen van pensioenen uit het Weduwen- en wezenfonds der civile ambtenaren op de buiten-etablissemten.

1°. Ter voorkoming van ongelegenheid zal aan de daartoe gerechtigde weduwen en wezen van civile ambtenaren op de Buiten-etablissemten, door de Gouverneurs, Commissarissen of Residenten dier bezittingen, pensioen kunnen worden toegelegd uit het civile Weduwen- en wezenfonds, onder de nadere approbatie van den Gouverneur Generaal, mits blyvende binnen de bepalingen van het Reglement van 10 Junij 1817, art. 26, 27, 28 en 29.

2°. Zoodanige pensioenen zullen echter nimmer worden toegestaan, dan nadat, door of van wege de verzoekers, in behoorlijke orde zal zijn geproduceerd.

a. De doopcel van den overledene.

b. De acte van huwelijk.

c. Eene attestatie de vita der weduwe en voor elk der kinderen, welke door twee aan het fonds contribuerende ambtenaren zal kunnen worden verleend.

d. Een certificaat van de hoegrootheid van deszelfs overledenen tractement, af te geven door den ambtenaar, die hetzelfde heeft uitbetaald, waarbij zal moeten worden vermeld, eene opgave van de gedane inhoudingen ten behoeve van het fonds en van den tijd, sedert en tot wanneer de overledene aan het fonds heeft contribueerd.

17. De Directie van deze Weduwen- en wezenkas zal toezien, dat de onderstand en gratificatie, voor ouderlooze wezen of kinderen van eene hertrouwde weduwe, werkelijk ten behoeve derzelve en tot verzorging van hunne opvoeding worden besteed.

De voogden of moeders, als voogdessen over hare minderjarige kinderen, zullen deswege aan de Directie dezer kas verantwoordelijk zijn.

16. Bij het overlijden van eenen Officier, deelgenoot aan deze kas, hetzij hij zich in activiteit of op pensioen bevindt, zal aan zijne weduwe, aan zijne erfgename of aan Commissarissen in den boedel, tot het bestrijden der kosten van de begraafenis, uit deze Weduwen- en wezenkas betaald worden, te weten, zoo de overledene is geweest.

Luitenant-generaal of Generaal-majoor f 200
 Kolonel, Luitenant-kolonel of Majoor - 150
 Kapitein, 2de kapitein, 1ste of 2de Luitenant - 100

17. Het deelgenootschap aan deze kas wordt verloren door gevraagde of bekomen demissie.

Indien een Officier, die zijne demissie bekomen heeft, gehuwd is, zal hij aanspraak hebben op het remsours van het jaar pensioen, of van het gedeelte daarvan, dat hij, volgens het bepaalde bij art. 5 en 6, zal hebben betaald, doch in geen geval zal eenige restitutie der betaalde contributie geschieden.

Het deelgenootschap wordt insgelijks verloren, door vonnissen tot infamie of lijfstraf; de schuldige of zijne erfgename zullen gelijk remsours genieten.

18. De Directie van deze Weduwen- en wezenkas zal gevoerd worden door eene commissie van drie leden, door ons te benoemen, bestaande uit twee Generaals of Hoofdofficieren, en een lid van den Raad van State, geassisteerd door euen administrateur en euen kassier.

De Administrateur zal een tractement genieten van f 2000 jaarlijks.

De functien van Kassier zullen vervuld worden door den Betaalmeester van oorlog, die deswege een defroijement van f 1000 's jaars zal genieten.

Deze tractementen zullen in het budget van het Departement van oorlog worden begrepen.

19. Onze Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog, zal de superintendente hebben over de administratie van deze Weduwen- en wezenkas.

Hij zal de noodige administrative instructien geven, zoo aan de Directie, als met overleg van onzen secretaris van Staat voor de financiën, aan derzelver Kassier.

20. De contributiën zullen maandelijks op de tractementen worden ingehouden, en op de pensioenen worden gekort, telkens wanneer daarvan betaling geschiedt. De contributiën zullen steeds voor volle maanden worden betaald; eene contributie, die in moet gaan vóór of op den 15, zal voor eene geheele maand worden betaald, en na den 15 niet gerekend worden. Eene contributie, die eindigen moet voor of op den 15, zal niet betaald worden; na den 15 daarentegen voor de geheele maand.

21. De Directie zal geene fondsen uitzetten, dan op eene door Ons, op voordragt van onzen Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog, daartoe te verleenen speciale autorisatie.

22. De Directie zal alle drie maanden den staat der kas, en alle jaren hare finale verantwoording aan het Departement van Oorlog inzenden; hare jaarlijksche verantwoording zal ons worden voorgelegd door intermissie van onzen Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog.

23. Wanneer een Officier deelgenoot aan deze kas komt te overlijden, zal zijne weduwe tot het bekomen van pensioen, zich bij requeste moeten adresseren aan het Departement van Oorlog, daarbij overleggende:

De doodeedul van haren man.

Een certificaat van derzelver huwelijk en den staat van dienst van haren man, geëcertificeerd door de Administrateurs van het korps waartoe hij behoorde; of zoo hij tot geen korps heeft behoord, door zijnen laatsten superieur, en gevisceerd door den Onder-Inspecteur van de administratie der armée in de provincie.

Zoo de weduwe meer dan drie minderjarige kinderen heeft, zal zij tevens tot het bekomen der gratificatie van vijftig gulden voor ieder kind, boven het getal van drie, moeten overleggen de doodeeduls van al hare minderjarige kinderen, en eene attestatie de vita voor ieder derzelve.

24. Onze Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog zal, na ingenomen te hebben het advies der Directie van deze weduwen- en wezenkas, eene acte van pensioen verleenen aan iedere weduwe, welke zich met overlegging der vereischte bewijzen, daartoe zal hebben geaddresserd.

Wanneer zij meer dan drie minderjarige kinderen zal hebben, zal haar daarenboven eene acte van consent voor de bepaalde gratificatie, voor ieder kind, boven het getal van drie worden verleend.

25. Wanneer een Officier-weduwenaar, deelgenoot aan deze kas komt te overlijden, welke een of meer minderjarige kinderen nalaat, zullen de voogden der kinderen, ter bekoming van onderstand en gratificatiën, of alleen van onderstand, ten behoeve derzelve aan het Departement moeten inzenden:

De doodeedul van den vader.

Deszelfs dienststaat geëcertificeerd en gevisceerd, zoo als bij het laatst voorgaande artikel is bepaald.

De doodeedul van al de minderjarige kinderen en eene attestatie de vita voor ieder derzelve.

26. Wanneer eene gepensioneerde weduwe komt te overlijden, welke niet meer dan drie minderjarige kinderen nalaat, zullen de voogden, tot het bekomen van onderstand voor dezelve, aan het Departement van Oorlog moeten inzenden:

De doodeedul van de moeder.

De doodeedul en eene attestatie de vita van ieder kind.

Wanneer het getal der minderjarige kinderen meer dan drie bedraagt, en mitsdien derzelver doodeeduls en attestatiën de vita, ten gevolge van het bepaalde bij art. 23, reeds bij het overlijden van den vader, aan het Departement van Oorlog zullen zijn ingezonden, zullen de voogden alleenlijk de doodeedul der moeder behoeven in te zenden.

27. Wanneer eene gepensioneerde weduwe, welke niet meer dan drie minderjarige kinderen zal hebben, zich wederom in het huwelijk begeeft, zal zij ten einde den bepaalden onderstand voor hare kinderen te behouden, aan het Departement van Oorlog moeten inzenden de doodeedul en attestatie de vita van ieder kind.

Indien echter het getal van hare minderjarige kinderen meer dan drie bedraagt, zal zij alleenlijk van haar aan te gaan huwelijk aan het Departement van Oorlog behoeven kennis te geven.

28. Onze Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog zal, na ingenomen advies der Directie van deze weduwen- en wezenkas, het noodige consent aan de voogden van ouderlooze kinderen, of aan eene hertrouwde moeder van minderjarige kinderen, verleenen voor den onderstand en de gratificatie, of voor den onderstand alleen ten behoeve van zoodanige kinderen.

29. De pensioenen, gratificatiën en onderstand zullen uit deze kas alle drie maanden worden betaald op advijs brieven, welke door den administrateur van het fonds zullen opgemaakt, en aan de belanghebbenden afgezonden worden, overeenkomstig de betalingsrollen, welke bij de Directie zullen worden opgemaakt.

Tot meerder gerief der weduwen en wezen binnen 's lands woonachtig, zullen deze betalingsrollen provincies gewijze worden opgemaakt en in dezelve worden betaalbaar gesteld.

30. Ieder gepensioneerde weduwe zal, tot het bekomen van betaling, gehouden wezen, telken drie maanden, eene attestatie de vita en een certificaat van haren weduwestaat aan de Directie van deze Weduwen- en wezenkas in te zenden.

Indien zij meer dan drie minderjarige kinderen heeft, en daarvoor de bepaalde gratificatie geniet, zal zij daarenboven, eene attestatie de vita voor al hare kinderen moeten inzenden.

Indien zij hertrouwd is, en den onderstand voor hare kinderen trekt, zal zij alleenlijk de attestatie de vita van haren kinderen behoeven in te zenden.

31. Gelijke attestatie de vita zullen de voogden van ouderlooze wezen, tot het bekomen van den onderstand, voor hunne pupillen moeten inzenden.

32. De pensioenen der weduwen, de onderstanden en gratificatiën voor kinderen, zullen ingaan met den dag na het overlijden van hunne mannen of vaders; onder deze mits notgans, dat de verzoeken daartoe binnen den tijd van drie maanden, na de overlijden, zullen moeten zijn ingediend.

33. Na overlijden, zullen moeten zijn ingediend.

34. De pensioenen der weduwen, die overlijden van haren man, geen request tot het be-

komen van pensioenen, binnen den bepaalden tijd van drie maanden, mogt hebben ingediend, zal zij niettemin, het regt tot het bekomen van pensioen behouden, wanneer zij hetzelve in het vervolg mogt reclamieren; doch aldaan zal haar pensioen niet eerder ingaan, dan met den dag, waarop hetzelve aan haar zal worden verleend.

33. Het kwartaal, waarin eene gepensioneerde weduwe komt te overlijden, zal ten volle aan hare erfgename worden uitbetaald.

Indien zij minderjarige kinderen nalaat, zal de onderstand voor dezelve met het volgende kwartaal ingaan.

34. Het kwartaal der gratificatie voor meer dan drie minderjarige kinderen, alsmede van den onderstand voor ouderlooze wezen of kinderen van eene hertrouwde weduwe, zal ook ten allen tijde, voluit worden uitbetaald, hetzij bij overlijden der kinderen, of wanneer zij den ouderdom van 18 jaren bereiken.

35. Alle gepensioneerde weduwen zullen gehouden zijn, hunne woonplaats op het grondgebied van den Staat te vestigen. Wanneer echter eene weduwe of wijf haar man buiten 's lands zal zijn geboren, en zij verlangt mogt, in haar of zijns geboorteland te gaan wonen, zal zij zich moeten onderwerpen aan eene korting van een derde van het geloof van haar pensioen.

De korting van een derde zal niet toepasselijk wezen op de gratificatie voor ieder minderjarig kind, boven het getal van drie, noch op den onderstand en gratificatie voor ouderlooze wezen, welke zich buiten 's lands zullen bevinden; ook niet wanneer beide hunne ouders geboren Nederlanders mogten zijn geweest.

36. Wij reserveren ons, om bij speciale Besluiten, in de behoefte te voorzien van al zoodanige weduwen van Officieren, welke ten gevolge der vorenstaande bepalingen, geene aanspraak op het bekomen van pensioen uit deze Weduwen- en wezenkas zullen hebben.

37. Afschrift van dit Besluit zal worden gezonden aan Onzen beminden zoon den Erfprins, aan Onzen beminden zoon Prins Frederik, aan Onzen Commissaris Generaal van Oorlog, die met de executie van hetzelve wordt belast, aan Onzen Secretaris van Staat voor de financiën, en aan de Algemeene rekenkamer.

Gegeven te 'sGravenhage, den 14 Januarij, des jaars 1815, het tweede van Onze Regering.

(geteekend) WILLEM.
 Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,
 (geteekend) A. B. FALCK.
 Accordeerd met deszelfs origineel.
 De Griffier ter Algemeene Staats Secretarij,
 (geteekend) S. DASSEVAEL.
 Voor eeucluidend afschrift
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
 SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ. ENZ. ENZ.;

Gezien de voordragt van Onzen Commissaris Generaal van Oorlog, van 28 dezer, n° 16, en bij amptlie van Ons Besluit van 14 Januarij laatstleden, n° 29;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Dat onder de Militaire ambtenaren, rang van Officier hebbende, welke aan de Weduwen- en wezenkas der Officieren van de landmacht zullen contribuieren, en wier weduwen of wezen, na hun overlijden, aanspraak op de bepaalde pensioenen zullen hebben, moeten worden begrepen:

a. De inspecteurs der administratie bij de armée, van onderscheidene graden en derzelver Adjuncten; zullende hunne weduwen of wezen aanspraak hebben op het pensioen, volgens den rang, waaraan hunne mannen of vaders waren geassimileerd.

b. De Commissies van 's lands magazijnen van oorlog, voor zoo veel zij vóór het aanvaarden van hunne functien zijn geweest active dienstdoende Militaire Officieren bij de armée, in welk geval, na hun overlijden, hunne weduwen of wezen aanspraak zullen hebben, op het pensioen, volgens den rang, dien zij als magazijns-commissies, zullen hebben bekleed.

c. De leden van het Geneeskundige bestuur, voor zoo veel zij te voren, zullen zijn geweest Militair Officier van gezondheid bij een korps of hospitaal der armée; zullende hunne weduwen of wezen aanspraak hebben op het pensioen, bepaald voor de weduwen van Luitenant-kolonels.

d. De Officieren van gezondheid bij de korpsen en hospitalen der armée, die van de derde klasse daaronder begrepen, met bepaling dat de weduwen of wezen van de officieren van gezondheid van de eerste klasse, zullen genieten het bepaalde pensioen voor weduwen van Kapiteinen, en de weduwen of wezen van Officieren van gezondheid van de tweede klasse, het pensioen bepaald voor weduwen van Luitenanten; terwijl in het bijzonder geval, wanneer een Officier van gezondheid van de derde klasse, de permissie om te huwen, mogt hebben bekomen, en eene weduwe of wezen nalaten, te kunnen opzigte naar gelang van omstandigheden special zal worden voorzien.

Met verdere bepaling, dat al de voorschrevene Militaire beambten, aan welke het deelgenootschap aan de Weduwen- en wezenkas wordt toegekend, bij het aangaan van huwelijken aan dezelfde verplichtingen, als de Officieren der armée onderworpen zullen wezen.

2°. Dat de Officieren, welke slechts honoraire rangen bekleeden, alsmede alle Officieren, welke in afwachting hunner destinatie, eene maandelijksche toelagen genieten, geen deelgenootschap aan de Weduwen- en wezenkas zullen hebben, doch dat daaronder niet zullen zijn begrepen zoodanige Officieren, welke een tractement van non-activiteit genieten, als zullende deze gehouden zijn, aan de Weduwen- en wezenkas te contribuieren.

3°. Dat aan de Officieren der vreemde troepen, in dienst van dezen Staat, zal worden afgevraagd, of zij al of niet in deze Weduwen- en wezenkas deel willen nemen.

In het eerste geval zullen zij, als alle andere Officieren, in dezelve worden opgenomen, en zoo zij in dit aanbod niet toetreden, zijn zij verplicht, voor hunne eigene weduwen en wezen te zorgen, die door deze weigering alle aanspraak, zoo wel op dit fond s, als op 's lands schatkist, verliezen.

4°. Dat op alle bijzondere aanvragen van Officieren of Militaire beambten, rang van Officier hebbende, hetzij om het deelgenootschap aan de Weduwen- en wezenkas te verkrijgen, of om daarvoor te wezen gelibereerd, door den Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog, na ingenomen te hebben de consideratiën van de Directie der kas, zal worden gedisponeerd, zoodanig als bij, ingevolge de bestaende besluiten, zal bevinden te behooren.

Onze Commissaris Generaal van Oorlog wordt belast met de executie van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen beminden zoon den Erfprins.

Gegeven in 'sGravenhage, den 24 Februarij des jaars 1815, het tweede van Onze Regering.

(geteekend) WILLEM.
 Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,
 (geteekend) A. B. FALCK.
 Voor eeucluidend afschrift.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 32.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 11 Maart 1819, n°. 3, houdende bepaling van het zegel, waarop de acten van de Chinese Officieren zullen moeten worden geschreven, en van de fournissementen, welke voor titulair rangen zullen moeten worden betaald.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze:

1°. Dat van nu af aan, de effectieve Chinese Officieren bij hunne benoemingen, zullen volstaan met de betaling van het zegel, bij art. 31 der Ordonnantie op het regt van het klein zegel, de dato 16 October 1817, voor hunne respectieve rangen vastgesteld, zonder tot eenige andere fournissementen verplicht te zijn; wordende

mitsdien uitdrukkelijk ingetrokken het deswege bepaalde bij de besluiten der Britsche regering, van 13 Mei en 18 November 1812.

2°. Dat bij het toestaan van honoraire rangen aan Chinezen, door hen zullen worden gedaan de navolgende betalingen

Titulaire Kapiteins.	
Te Batavia	f 1900
Te Samarang	1800
Te Sourabaja	1800
Op andere plaatsen van Java en Madura	1000
Titulaire Luitenants.	
Te Batavia	f 600
Te Samarang	550
Te Sourabaja	550
Op andere plaatsen op Java en Madura	300

Alles ten behoeve van het Chinesche hospitaal.

3°. Dat deze fournissementen dadelijk, bij de uitreiking der acten, zullen moeten worden betaald in handen van de Residenten, die dezelve zullen storten in 's lands kas, en daarvan zullen kennis geven aan de Hoofddirectie der financiën, ten einde de gelden te kunnen doen overbrengen in het fonds van het Chinesche hospitaal.

4°. Dat buiten en behalve de hierboven gemelde contributien, de titulaire Officieren der Chinezen zullen onderworpen zijn aan de betaling der zegels, waarop hunne acten zullen worden geschreven, in de volgende evenredigheid:

Voor titulaire Kapiteins.	
Te Batavia, op een zegel van	f 200
Te Samarang, "	150
Te Sourabaja, "	150
Op alle andere plaatsen op Java en Madura, op een zegel van	80
Voor titulaire Luitenants.	
Te Batavia, op een zegel van	f 80
Te Samarang, "	60
Te Sourabaja, "	60
Op alle andere plaatsen op Java en Madura, op een zegel van	50

5°. Dat wanneer aan effectieve Officieren der Chinezen wordt verleend honorabel ontslag, met behoud van rang, het bewijs daarvan blootelijk zal bestaan in een extract besluit, op een zegel van één gulden.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Bate.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 33.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 19 Maart 1819, n°. 13, waarbij wordt gearresteerd de Instructie voor de Divisie-Kommandanten der Koloniale Marine.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te arresteren gelijk wordt gearresteerd bij deze, de Instructie voor de Divisie-Kommandanten der Koloniale Marine, zoo als dezelve is geïncorporeerd in het 2de deel van het register der instructiën, onder n°. 3.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal voornoemd.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij het Besluit van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 19 Maart 1819, n°. 13, (Staatsblad n°. 33.)

INSTRUCTIE voor de Divisie-kommandanten der Koloniale Marine.

Art. 1. Een Officier tot Divisie-kommandant benoemd wordende, zal zich dadelijk bekend maken met den staat der gewapende vaartuigen, welke onder zijne bevelen zijn geplaatst, en met al de bijzonderheden daartoe betrekking hebbende, en zorgen dat hij ten allen tijde in staat is, om dienaangaande alle informatiën te kunnen geven, welke van hem gevorderd worden.

2. Niet alleen de vaartuigen der Koloniale Marine aan zijne divisie geattacheerd, maar ook alle andere, welke in de havens onder zijn ressort binnen loopen, zijn aan hem ondergeschikt.

Bij zal echter, nimmer de bestemming van zoodanige binnen vallende vaartuigen mogen veranderen, dan wanneer de dienst zulks dringend vordert, bijzondere hij deswege verantwoordelijk.

3. Onverminderd de pligt en de verantwoordelijkheid van de Scheeps-kommandanten, wordt de Divisie-kommandant voor de zekerheid der Koloniale vaartuigen, bepaalt de veiligste en geschikte ankerplaatsen, naar mate van den aard en de grootte der vaartuigen en is aansprakelijk voor alle nadeelgevolgen, welke door eenig verzuim, ten dezen aanzien, mogten ontstaan.

4. Hij slaat de spoedige en doelmatige uitrusting der in dienst gestelde vaartuigen gade, belet alle onnoodige uitgaven en vertragingen, doch waakt ook, van den anderen kant, dat aan de vaartuigen niets ontbreke, wat dezelve kan in staat stellen, om aan het oogmerk der uitrusting te voldoen, en bepaaldelijk dat dezelve voor eenen genoegzamen tijd, naar gelang der seizoenen, worden geïncorporeerd.

Hij is wegens dit alles, in den volsten zin, verantwoordelijk.

5. Bij het opleggen van vaartuigen, wordt de Divisie-kommandant, dat alle nog overgeblevene scheepsbehoefden, rantsoenen, en wat dies meer is, behoorlijk afgeleverd en verantwoord worden. Hij doet daarvan nauwkeurige restantlijsten opmaken, welke door den Onder-commissaris der marine zullen moeten geïncorporeerd worden. Deze lijsten zendt hij aan den Chef van het korps in, met zijne aanmerkingen.

6. De Divisie-kommandant houdt een wakend oog op al zijne onderhoorigen, spoort hen aan, tot een goed zedelijk gedrag, en tot het verzamelen van alle nuttige kundigheden, bijzonderlijk die, welke meer bepaaldelijk tot het vak der Marine behooren. Hij zendt, onder ultimo Juni en December van elk jaar, aan den Chef van het korps nauwkeurige en gedetailleerde conductielijsten in, van alle Officieren en kadets welke onder zijne orders hebben gestaan.

7. De Divisie-kommandant voorziet de kommanderende Officieren van vaartuigen van behoorlijke instructiën, en deelt dezelve mede aan den Chef van het korps. Hij zal daarbij telkens, aan de Officieren aanbevelen, om te zorgen, dat bij het visiteren van vaartuigen in zee, geenerhande afpersingen of andere kwellingen voor de handelaren plaats hebben, en voorts bedacht zijn om, naar aanleiding van het Besluit van den Gouverneur Generaal, van den 21 Maart 1818, n°. 1, (Staatsblad n°. 18), zoo veel mogelijk te bepalen, welke havens, in den loop der kruistogten en reizen kunnen worden aangedaan.

8. In den gewonen loop van zaken ontvangt hij alle bevelen, door middel van den Chef der Koloniale marine. In buitengewone omstandigheden, onmiddellijk van hooger hand bevelen krijsende, geeft hij daarvan onverwijld executie, met kennisgave aan den Chef van het korps.

9. De Divisie-kommandant geeft van het vertrek en de bestemming der Koloniale vaartuigen kennis aan de plaatselijke autoriteit, en zorgt dat zulks ook door alle kommanderende Officieren in zijne divisie worde gedaan, zoo als reeds is bepaald, bij Besluit van den Gouverneur Generaal, van 16 November 1818, n°. 28, (Staatsblad n°. 77).

Op de uitoefening der civile autoriteiten, verleent hij bescherming en transport aan de eigendommen en goederen van den lande, alsmede aan de lands ambtenaren, en is verantwoordelijk voor de gevolgen, welke uit zijne weigering mogten voortvloeien.

Hij zorgt in het bijzonder voor het convoieren der zoutpauwen en houtvloten, en verleent ook convooi aan particuliere vaartuigen, wanneer zulks noodzakelijk is, en buiten nadeel van de dienst kan geschieden.

10. Hij onderhoudt steeds de beste verstandhouding met de civile en militaire magten, zorgt dat hetzelfde door zijne onderhoorige worde betracht, en werkt, voor zoo veel van hem afhangt, met beide mede tot bevordering van 's Konings dienst.

11. Hij tracht eene nauwkeurige kennis te verkrijgen van alle kusten, baaien, havens, vaarwegen enz. niet alleen binnen, maar ook buiten zijne divisie, zorgt dat op de reizen en kruistogten der Koloniale vaartuigen, nuttige waarnemingen worden gedaan, tot verbetering der zeekaarten, doet zich daarvan verslag geven, en deelt dezelve mede aan den Chef van het korps. In de conductielijsten zal hij in het bijzonder, gewag maken, welke Officieren te dezen aanzien hebben uitgenunt.

12. De Divisie-kommandant verzekert zich, vóór het in zee zeilen van eenig Koloniaal vaartuig, dat de kommanderende Officier van de noodige zeekaarten, seinboeken en instrumenten is voorzien. Beide zijn deswege in eenen gelijken graad verantwoordelijk, wordende de Divisie-kommandant, bovendien nog gelast en geautoriseerd, om al het ontbrekende, alsmede al wat door verwaarloozing mogt bedorven zijn, dadelijk in te koop en ten koste van den kommanderende Officier, van wiens tractement het bedrag van zoodanige inkoop door den Commissaris der marine zal worden ingehouden, op de aangifte van den Divisie-kommandant.

13. De Divisie-kommandant zorgt, dat de equipagien niet worden mishandeld, alsmede dat een ieder de hem toekomende betalingen en rantsoenen rigtig ontvangt, en hij zal het als een 'ziner eerste pligten beschouwen, om, onverminderd de gewone inspetiën, zich dikwijls te verzekeren:

- Dat de vivres en het water goed zijn, en dat vooral het laatste in genoegzame hoeveel aan boord is
- Dat de uitbetalingen geregeld en behoorlijk geschieden.
- Dat aan tuig noch schip iets ontbreekt.
- Dat de batterij en de kruidkamer zich in goeden staat bevinden.
- Dat er een genoegzame voorraad geneesmiddelen aan boord is.
- Dat niemand rantsoen geniet, die daarop geen recht heeft, en
- Dat alles behoorlijk wordt gade geslagen, en geene voorzorgen tot conservatie van schip en tuig enz worden gespaard.

14. De Divisie-kommandant doet zich de noodige rapporten, mutatielijsten, en andere staten der vaartuigen, tot zijne divisie behoorende geven, zoowel met betrekking tot het personeel, als het materieel, gaat dezelve nauwkeuriglijk na, en formeert daaruit zijne rapporten voor den Chef van het korps, naevolgens de bevelen, hem door dezen reeds gegeven of nader gegeven wordende, deze rapporten doende vergezeld gaan van zijne consideratiën over alles, wat tot welzijn van de dienst kan strekken.

15. Bij de aankomst van een Koloniaal vaartuig, zal zich de Divisie-kommandant dadelijk de noodige rapporten doen geven, omtrent de volbrachte reize of commissie, en den staat van het schip en volk, en na dezelve met aandacht te hebben nagegaan, zal hij in persoon het vaartuig en de equipage inspecteren en zich bij die gelegenheid doen voorleggen:

- De rollen der equipage.
- Den inventaris.
- De consumptielijst der vivres, gedurende den volbragten togt.
- Het scheepsjournaal, met de daartoe behoorende aantekeningen.
- Het seinboek.
- De aan boord zijnde zeekaarten.
- Het register der orders, betrekking hebbende tot de loopende dienst. Waarna hij nauwkeuriglijk zal nagaan.
- Of al de manschappen der equipage aan boord zijn, dezelve doende voor zich komen van de eerste tot de laatste folio.
- Of, bij het verbruiken van scheepsbehoefden, al het noodige is in acht genomen, naar gelang van omstandigheden.
- Of, bij de consumptie der vivres, niets ongeregelds heeft plaats gehad, en of dezelve van goede hoedanigheid zijn, waarvan hij zich door examinatee verzekert.
- Of het journaal behoorlijk is gehouden, en of op de reize alle gelegenheden zijn te baat genomen, om nuttige waarnemingen te doen.

16. Van deze inspectiën doet de Divisie-kommandant verslag aan den Chef der Koloniale marine, en hij is verantwoordelijk voor alle ongeregelheden, welke door verzuimde inspectiën mogten ontstaan.

17. De militaire inspectiën bij deze Instructie aan de Divisie-kommandanten voorgeschreven, verminderen in geene deele de verplichting der Ondercommissarissen en Monstercommissarissen, om, ook hunner zijds, alle maatregelen te nemen, welke tot behoud en bevordering van regelmatigheid en orde in de administratie der Marine kunnen strekken, naevolgens de bepalingen dienaangaande reeds gemaakt, of nog te maken. De Divisie-kommandanten zullen in het algemeen, zoo veel mogelijk, hierin met de Ondercommissarissen der marine medewerken, en zullen hun in het bijzonder gelegenheid geven om, vóór het vertrek der koloniale vaartuigen, de comptabiliteit derzelve behoorlijk na te gaan en te regelen. Tot dat einde wordt bij deze, aan de Divisie-kommandanten eene stipte nakoming aanbevolen, van het bepaalde bij het Besluit van den Gouverneur Generaal, van 26 Februarij 1818, n°. 3, (Staatsblad n°. 12.)

18. De Divisie-kommandant waakt, dat van de sloepen der Koloniale vaartuigen geen gebruik worde gemaakt, tot het invoeren van handelsgoederen, en zal op de aanvraag der ambtenaren van de inkomende en uitgaande regten, hun de noodige hulp geven; om zich hiervan des noods, door een onderzoek aan boord, te verzekeren.

19. De Divisie-kommandanten te Batavia, Samarang en Sourabaja, zijn tevens kommandanten der reeden, en worde gerekend hun verblijf te houden op het wachtschip, alwaar alle rapporten van binnen komende Koloniale vaartuigen, ter eerste instantie, ontvangen worden.

Alle krijgsraden en andere vergaderingen, welke de dienst vereischt, worden gehouden in de kajuit van het wachtschip.

20. De politie der reede wordt te Batavia, Samarang en Sourabaja, geëfend door het wachtschip.

De Kommanderende Officier neemt mitsdien, kennis van alle storingen der rust, welke voortvallen buiten de rivieren of zeehoefden, onverminderd echter de magt en de bevoegdheid te dezen aanzien, bij de bestaande Reglementen, aan den Officier van justitie toegekend.

21. De Kommandant der reede is gehouden, alle hulp, ook binnen de hoofden en rivieren, aan de burgerlijke ambtenaren te verleenen, niet alleen tot beteugeling van storingen der rust, maar ook tot het tegengaan van inbreuken op de Wet op het heffen der inkomende en uitgaande regten. Hij heeft de bevoegdheid, om de papieren van alle vertrekkende schepen te examineren, en bij bevinding van verkeerdheden, de schepen aan te houden.

22. De Kommandant der reede zal zich niet hemoeien met kleine geschillen, aan boord van particuliere schepen voorvallende, ten ware zijne tuschenkomst daartoe wierd verzocht.

Hij zal de gevraagde hulp niet vermogen te weigeren, en zal zorgen, dat dezelve, onder het toezigt van een' Voorlooper of bekwamen Onder-officier, worde verleend.

23. Hij doet alle rustverstoorders in verzekering brengen op het wachtschip, en zorgt dat buiten wettige verandering, binnen 24 uren, ten overstaan van eenen of meer der scheeps overheden van het vaartuig waartoe zij behooren, proces-verbaal van het gebeurde worde opgemaakt.

Naar gelang van de omstandigheden, behandelt hij de zaak correctieel, of geeft de schulden over aan den burgerlijken rechter, zich in twijfelachtige gevallen deswege confererende met den Officier van justitie. Wanneer de zaak wordt beschouwd, als niet vallende in de termen, om bij wijze van correctie te worden afgedaan, zal de schuldige van boord gehaald, van wege den Officier van justitie, die daartoe schriftelijk aanvraag zal doen.

24. De overheden van particuliere schepen, betalen 15 stuivers daags voor elken den geneten daarvoor het gewone scheepsrantsoen.

25. Ingeval van brand op de reede, zal de Divisie-kommandant, door zijne per-

LANDELIJKE INKOMSTEN

RESIDENTIE

LANDRENTEN.

Van den aanslag der Landrenten van de Ongebouwde Eigendommen, over den jare 1800

AFDEELINGEN.		G-TAL DER			AANSLAG.		
N ^o .	NAMEN.	Dessa's.	Huisgezinne.	Landbouwers of huurders.	Onzuiver bedrag.	Inkomen der Dessa's hoofden; procent.	Zuiver bedrag.
Generaal Totaal...							

Aldus opgemaakt, door mij ondergeteekenden Resident van den
Gezien en geverifieerd, door mij ondergeteekenden Inspecteur van de Financiën in de afdeling den

Ongebouwde eigendommen.
BELASTING 11.

Landrenten. Landelijk inkomen. Pigem N^o.
1°. Deze dienst ten bewijze, dat alle landerijen behoorende tot de Dessa. in het istrict
2°. zijn gehuurd van het Gouvernement, door het Dessa's hoofd.
en de inwoners van gemelde Dessa, voor het loopende jaar 18 en voor eene som van
2°. De huur is gerekend ingegaan te zijn, den eersten Januarij en te eindigen den laatsten December van dit jaar.

3°. Het Dessa's hoofd moet, met de oudsten des volks in zijne dessa, de velden onder de ingezetenen verdeelen, naar billijkheid, zonder partijdigheid. Hij mag uit de verdeling geene winsten ontleenen, noch iets meer van de ingezetenen vorderen of ontvangen, dan de hierboven gemelde som bedraagt, welke door de gezamenlijke landhuurders moet worden opgebracht. Het Dessa's hoofd anders handelende, zal, als een knevelaar worden beschouwd.

4°. De in deze pigem bepaalde huur, zal, vóór den laatsten December van dit jaar, geheel moeten zijn afbetaald.

5°. Het Dessa's hoofd moet zorgen, dat de landhuurders het door hen verschuldigde voldoen, zoodra zij daartoe in staat zijn, en moeten dezulken, die niet betalen, aan den Onder-collecteur en aan den Opziender of Assistent-resident van zijn district bekend maken.

6°. De landhuurders kunnen hunne landrenten betalen in geld of in producten. Het Gouvernement zal de producten aannemen in betaling;

De padie, de hangmat 200 katjes of 250 pond voor f
» rijst, » piksel » 100 » » 125 » »
» Koffij, » » » 100 » » 125 » »

7°. Het Dessa's hoofd is verplicht, om de landrenten, die hij in geld of in producten ontvangt, dadelijk aan het Gouvernement te leveren; wanneer hij hieromtrent in gebreke blijft, zal hij dadelijk worden afgezet, en hij zal als een landloos worden gestraft, wanneer hij de bij hem ontvangene gelden vervaemd of tot eigen gebruik bezigt.

8°. Het geld moet gebracht worden bij den Onder-collecteur van zijne districten, en de producten moeten geleverd worden in het pakhuis N^o. te

9°. Voor elke ropij, welke het Dessa's hoofd aan het Gouvernement van de hierboven gemelde som der landrenten opbrengt, zal hem door het Gouvernement gegeven worden een dubbelteje of tien koperen duiten.
Gegeven te den 18

De Resident van

Pigem N^o.

Residentie. Onzuiver bedrag van den aanslag.
Afdeling. Inkomen van het Dessa's hoofd.
District. Zuiver bedrag van den aanslag.
Dessa. Vooruitbetaling op den bruto aanslag.
Dessa's hoofd.

Tarief der Producten.

Padie, de hangmat à 200 katjes. . . f

Rijst, de piksel à 100

Koffij, de » à 100

De producten te leveren in het pakhuis N^o. te

BEWIJS VAN BETALING.

Datum.	Specificatie.	Aanslag.			Verificatie van den Opziender.
		Bruto.	8 1/2 pct.	Zuiver.	
1819.	De aanslag bedraagt Betalingen voor den aanslag. In producten f Padie, hangmat f Rijst, piksel f In geld -	f	f	f	
2 Junij.	Achterstand bij den aanslag. Betalingen na den aanslag. In geld -	f	f	f	
3 Aug.	Achterstand (Handteekening van den Onder-collecteur.) In padie, hangm. f In geld -	f	f	f	
	Achterstand (Handteekening van den Onder-collecteur.)	f	f	f	

(N°. 37.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 13 April 1819. n°. 5, houdende bepalingen ten aanzien der politie in de residentie Batavia.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen te maken, ten aanzien der politie in de residentie Batavia.

1°. De residentie Batavia zal worden verdeeld in vier kwartieren, als:

- Het noorder kwartier.
- Uitmakende de stad en voorsteden.
- Het ooster kwartier.
- Het wester kwartier.
- Het zuider kwartier.

2°. De limieten van het noorder kwartier uitmakende de stad en voorsteden, zullen zijn als volgt:

Aanvang nemende van de uitmonding der Antioische rivier, langs dezelve tot den daarover gelegen brug: van daar langs den weg, loopende naar de gracht Sontar, en deze volgende tot de plaats, alwaar de oude slokkan wordt ontmoet.

Van daar langs den ouden slokkan, tot de plaats, alwaar dezelve eenen hoek vormt, en vervolgens in eene rechte lijn tot de brug beneoeden de Baazar te Weltevreden en verder langs de gracht van het kampement van dien naam, tot aan den grooten weg naar Buitenzorg.

Voorts deze weg volgende, tot aan dien, welke naar Tanabang leidt, en langs deze tot aan de brug over het spruitje mienting, en van deze, in eene rechte lijn, noordwestwaarts tot de brug over de krokot nabij Tanabang, en van daar, in eene rechte lijn, tot aan den ketting.

Eindelijk van den ketting noordwestwaarts, langs de gegraven Grogol of zoogenaamde Hilgers-weg, en de ooster ring-sloot, en van het einde derzelve in eene rechte lijn tot aan de zee.

3°. Enz.
4°. De stad en voorsteden zullen worden verdeeld in vijf wijken, en deze in zoo vele onderdeelen, als noodig zullen worden bevonden.

5°. De ommelanden zullen worden verdeeld in mandoorschappen en wijken, na een behoorlijk onderzoek, op welke wijze deze verdeling het best met de plaatselijke gesteldheid kan worden overeengebragt.

6°. In elk der vijf wijken van de stad en voorsteden van Batavia, zal worden gesteld een Onderschoot, als beambte der regtspolitie, onder zoodanige instructie, als nader zal worden bepaald.

7°. Ter vervolging der politie-zaken, welke door de Onderschooten in de stad en voorsteden, dagelijks bij den Resident zullen worden aangebragt, zal aan den fiskaal, tot hulp, worden toegevoegd een ambtenaar, onder de benaming van Adjunct-fiskaal, die voor hem en in zijnen naam zal handelen.

8°. In het zuider kwartier zal het opzigt over de politie zijn opgedragen aan den Assistent-Resident der ommelanden, in persoon geholpen door eenen Onderschoot. In de ooster en wester kwartieren zullen schouten worden gesteld, aan elken van welke zal zijn toegevoegd een Onderschoot, al welke ambtenaren geheel ondergeschikt zullen zijn aan den Resident, en den Assistent resident voor de ommelanden.

9°. Enz.
10°. In de ommelanden zullen de Hoofden der mandoorschappen en de Wijkmeesters de functien waarnemen, bij het Reglement op de administratie der politie en op de regtsvordering onder den inlander, aan de Divisie-hoofden opgedragen, en zullen hunne rapporten onmiddellijk doen aan den Assistent resident of Schout van het kwartier.

11°. De Hoofden der mandoorschappen en Wijkmeesters, zullen echter hunne functien geheelijk bepalen, tot die van beambten van politie, en zullen zich zorgvuldig hebben te onthouden van de regtspraak, welke bij het evengemelde Reglement aan de Divisie-hoofden, zoo in civile als in politie zaken is toebehoord. In alle geschillen van dien aard, hoe gering ook, zal de beslissing verbliven aan de Landraden, die daarin zonder appel, zullen recht doen, voor zoo verre de zaken niet van dien aard zijn, dat dezelve reeds ter eerster instantie voor die Raden hadden moeten gebracht worden, en dat van die beslissing, bij art 137 van gemeld Reglement, het appel is toegestaan.

12°. In elk der drie kwartieren, uitmakende de ommelanden van Batavia, zal ter assistentie bij de Landraden, worden benoemd, een Jaks en een Paughoeloe.

13°. Enz.

17°. De kleeding der politie-dienaren zal zijn als volgt:
Een korte blaauwe rok met groenen kraag en opslagen, blaauwe broek en witte linnen borstrok en eene sabel, hangende aan een' zwarten band om het lijf, voorzien van eene koperen plaat, waarop zal worden gegraveerd het woord Politie, mitsgaders het nummer, dat de houder in de rolle der politie dienaren heeft.

18°. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 38.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 April 1819, n°. 3, waarbij gearresteerd wordt, het Reglement en Tarif op de berekening, validering, afschrijving en vergoeding van onderwigt en spillagiën voor de Pakhuismeesters en de overheden van schepen.

Is, na deliberatie, goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te arresteren zoo als gearresteerd wordt bij deze, het Reglement en Tarif op de berekening, validering, afschrijving en vergoeding van onderwigt en spillagiën voor de Pakhuismeesters in Nederlandsch Indië en voor de Overheden van schepen, voor het Gouvernement op vracht varende, zoo als hetzelve aan deze Resolutie is geannexéerd.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië in Rade, van 16 April 1819, n°. 3, (Staatsblad n°. 38.)

REGLEMENT op het berekenen, validoren, afschrijven en vergoeden van spillagiën en onderwigt voor de Pakhuismeesters in Nederlandsch Indië, mitsgaders voor de Overheden van schepen voor het Gouvernement op vracht varende.

Art. 1. De spillagië, bij het na te melden Tarif bepaald, wordt alleen toegestaan om de Pakhuismeesters en Scheepsoverheden, mitsgaders andere bewaarders en overbrengers van 'lands goederen, hoe ook genaamd, te dekken tegen tekortkomingen, welke werkelijk en zonder hunne schuld of toedoen zijn ontstaan.

2. Elk minder verlies dan de spillagië, alsmede alle overwigt en overbevingen op bewaarde en overgevoerde goederen, blijven het eigendom van den lande.

3. Aan de Pakhuismeesters en Scheepsoverheden zal niet worden ten laste gebracht, het bederf aan de bewaarde of overgevoerde goederen ontstaan, mits zij aantoonen en bewijzen, dat hetzelve niet is veroorzaakt door verzuim of verkeerde behandeling van hen zelve of hunne onderhoorigen.

4. Minderheden, veroorzaakt door spillagië en bederf, zullen niet mogen afgeschreven worden, dan op speciale autorisatie, op de wijze hieronder te bepalen. Meerderheden echter zullen dadelijk bij de bevinging derzelve, moeten ingenomen worden, en zal daarvan te gelijker tijd, rapport worden gedaan aan den ambtenaar, aan wien de Pakhuismeester, die de meerderheid bevindt, onmiddellijk ondergeschikt is.

5. Wanneer bij de Pakhuismeesters goederen ontvangen worden in kassen, handgerektschikt is. Soekels, balies en diergelijken, welke inhoud aan stukken, maat, el of gellen wigt, niet zuiver kan worden ingenomen, zullen zij het bruto gewigt, bij hunne kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, bij het bruto gewigt met een onderhoeken te verhandelen en te verantwoorden, mits dat bruto gewigt met een onderscheidend nummer of merk op elk derzelve worde bekend gesteld, en overigens de scheidend nummer of merk op elk derzelve worde bekend gesteld, en overigens de kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, zich bevinden in eenen welgeconditioneerden en ongehavenden staat.

6. Ingeval een of meer kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, bij de ontleding vangt, niet wel geconditioneerd zijn, of dat er verschil is in het bekend gestelde

bruto gewigt, zullen de Pakhuismeesters tot het netto wegen, tellen of meten overgaan, doch niet anders, dan in tegenwoordigheid van Gecommiteerden, de benoeming van welke door de Pakhuismeesters, dadelijk na de bevinding, in geschreefde zal worden verzocht van de autoriteit, onder welke zij onmiddellijk staan.

7. Van elke opening, navinging, natelling, of nameting, in tegenwoordigheid van Gecommiteerden, zal worden opgemaakt behoorlijk proces-verbaal, om te dienen waar het behoort.

8. De Pakhuismeesters, zoo wel als de scheepsoverheden, zijn verantwoordelijk voor alle fusten, kisten, balen, sockels, zakken, en voor alles wat tot inpakking, berging of emballage gediend heeft, en nevens de goederen is ontvangen.

9. Ten aanzien der specerijen wordt, in het bijzonder bepaald, dat, in geen geval, eenige opening van kisten, vaten, sockels, balen, zakken, of diergelijken, specerijen inhoudende, zal mogen geschieden, dan ten overstaan van expresse Gecommiteerden, telke reize te benoemen door de autoriteit, aan welke de Pakhuismeester onmiddellijk ongederscht is.

10. In zelve voege zal het garbuleren der notenmuskaat, altijd geschieden moeten in tegenwoordigheid van speciale Gecommiteerden.

11. Opdat de bovenstaande bepalingen naauwkeurig zouden kunnen gevolgd worden, zal voortaan, bij den afscheep van Gouvernements goederen, op elke kist, kasse, vat, pak, baal, kanasser en diergelijken, terwijl het gewogene nog op de schaal ligt, het bruto gewigt gemerkt, en de hoeveelheid of het gewigt op de factuur en het cognossement van lading duidelijk en naauwkeurig bekend gesteld worden. In zelve voege zal worden bekend gesteld, het getal der kisten, zakken, pakken, vaten of diergelijken, waarin de goederen zijn bevat, alsook het merk of nummer, waarvan dezelve zijn voorzien, terwijl voorts de scheepsoverheden, voor rekening van het Gouvernement op vracht varende, verplicht zullen zijn, bij het cognossement van lading behalve voor het getal, ook nog te teekenen voor de hoeveelheid, mitsgaders voor de soort of qualiteit der bij hen ter vervoer ontvangen wordende goederen, met vrijheid echter, om daarbij te voegen zoodanige aanmerkingen, als zij, ter verzekering hunner eigene belangen, zullen vermeenzen te behooren.

12. Bij den afscheep zal naauwkeuriglijk aangeteekend, en bij het cognossement speciaal genoteerd worden, of de Scheepsoverheden het goed bruto of netto. Bij het gewigt of bij de maat ontvangen hebben, dan wel of hetzelfde hun is voorgeeld; bij vervoer van tin zal aangeteekend worden, het getal der schuitjes, de grootte van de kleine stukken onderscheidende, en bij het overbrengen van suiker, enz het tarra der kannasser, zakken en diergelijken, alsmede hoeveel aan gewigt te gelijk op de schaal is geweest, ten einde daarop, bij uitlevering, te kunnen acht slaan, en het goed op dezelfde wijze te kunnen doen afleveren, waarop hetzelfde ontvangen is.

13. Een weegsel, zal nimmer meer, dan vijf of zes honderd ponden mogen bedragen, en om de tien weegsels zal het goed en de gewigten van schaal moeten verwisselen.

14. De Scheepsoverheden zullen verplicht zijn, alle goederen, door hen ter vervoer ontvangen, getrouwelijk in 's Gouvernements pakhuizen over te brengen, en beginnen moeten te verantwoorden de stukken, kisten, zakken pakken vaten en diergelijken, gemerkt, zoo als bij het cognossement van lading is bekend gesteld waarna eerst tot het verifiëren van het getal, gewigt of de maat zal worden overgegaan.

15. Wanneer echter eenige kisten, kassen, balen of diergelijken, met stuk of pond goederen, aan de Scheepsoverheden behoorlijk gesloten, goed geconditioneerd en verzegeld afgeleverd zijn, zullen zij kunnen volstaan, met zoodanige kisten, kassen, balen of anderen pakken, ongeopeud, gaaf, ongeschonden en goed geconditioneerd en verzegeld, wederom te verantwoorden, zonder in dat geval, voor den inhoud aansprakelijk te zijn, mits in allen geval het bruto gewigt overeenkome.

16. Bij het overbrengen van suiker en tin, zullen de Scheepsoverheden kunnen volstaan, in het eerste geval, met de uitlevering van het bruto gewigt, en in het laatste, met dat van het aantal schuitjes door hen ontvangen, mits dezelve gaaf en ongeschonden zijn.

17. Ten aanzien van de suiker en het tin wordt nog bepaald, dat, nadat de kannassers suiker en de schuitjes tin rigtig en ongeschonden uitgeleverd zijn, en de schuitjes tin overeenkomen met het ingeladen getal, dezelve in presentie van de Scheepsoverheden, door eene commissie, daartoe door de plaatselijke autoriteit te benoemen, naauwkeurig zullen nagewogen en de kannasser getard worden, ten einde aldus het juiste gewigt te constateren.

18. Geene afscheppingen uit, of ontvangsten in 's Gouvernements pakhuizen hoegenaamd, zullen in den vervolge mogen gedaan worden, anders, dan ten overstaan van beide partijen, namelijk den afleveraar en den ontvanger, dan wel van iemand hunnentwege, welke echter daartoe schriftelijk door hen zal moeten geautoriseerd en gemagtigd zijn, in het bijzonder zullen de Scheepsoverheden gehouden zijn, bij de ontvangst en de weging, door hunne persoonlijke tegenwoordigheid en door pertinente aantekeningen van het gewigt, voor hunne belangen te waken, en zij zullen zich nimmer kunnen beroepen op ontvangsten en afleveringen ter goeder trouw, en buiten hunne tegenwoordigheid gedaan.

19. De Pakhuismeesters, zoo wel als de Scheepsoverheden, die zullen bevonden worden schuldig te zijn, aan het ter kwader trouw achterhouden of verduisteren van goederen, hun ter bewaring of tot den vervoer toebetrouwd, zullen deswege criminelijk actionabel, en behalve de vergoeding der schade, onderworpen zijn aan zoodanige straffen, als bij de wetten daartegen zijn bepaald.

20. Alle bewaarders en vervoers van 's lands goederen, zijn tot vergoeding gehouden en verplicht, telken reize wanneer door verzuim, gebrek aan voorzorg, dan wel anderszins door hun toedoen, eenige schade of minderheid aan die goederen ontstaat. Mitsdien zal in geen geval, zelfs dan niet wanneer blijken voorhanden zijn, dat er geene kwaade trouw heeft plaats gehad, eenige spillage worden te goed gedaan, zoo niet bij behoorlijk beëdigde verklaring blijkt, dat de mindere hoeveelheid of het bederf is veroorzaakt, buiten toedoen van den bewaarder of overvoerder.

21. Bij bevinding van eenige minderheid of bederf, zullen de bewaarders of vervoers gehouden zijn, daarvan eene naauwkeurige verklaring aan den Gouverneur, Resident of eerst aanwezige civile autoriteit te geven, met duidelijke aanhaling tevens van de redenen, waaraan zij de minderheid of het bederf toeschrijven.

22. Voor zoo veel aangaat de scheepsoverheden, zal de verklaring, in het voorgaande artikel bedoeld, mede moeten onderteekend zijn door ten minste twee opvarenden van het schip of vaartuig, met welk de goederen zijn overgevoerd, en in allen geval, door den eersten officier of stuurman.

23. De Gouverneurs, Residenten of eerst aanwezige civile autoriteiten, oordeelende dat de opgegeven oorzaken der minderheid of schade, voldoende en aanneemelijk zijn, zullen de beëdiging der ingelverde verklaring laten gevolg nemen, mits de bevonden minderheid of het bederf niet te boven ga de spillage, bij het ondervolgende tarief toegestaan.

24. De beëdiging zal geschieden voor de plaatselijke civile autoriteit.

25. De verklaring beëdigd zijnde, door de personen die dezelve hebben gegeven, zal daarop de afschrijving van het mindere of het bederfne kunnen gevolg nemen.

26. In het tegenovergestelde geval, namelijk, wanneer de Gouverneur, Resident of eerst aanwezige civile autoriteit, oordeelt, dat de aangegevene redenen voor de minderheid of het bederf onvoldoende en onaanneemelijk, dan wel van dien aard zijn, dat meerdere ophelderingen dienaangaande worden vereischt, als ook, wanneer de minderheid of het bederf de toegestane spillage te boven gaat, zal de verklaring worden gesteld in handen eener commissie van onzijdige personen, ten einde sammeer en met den meesten spoed het noodige onderzoek daarin te bewerkstelligen.

27. De processen-verbaal van het voorschreven onderzoek, zullen met de bijlagen, behoorlijk geauthenticeerd, zoo spoedig doenlijk, gezonden worden aan de Hoofddirectie van financiën, die dezelve zal examineren, en met hare consideratiën en advijs, aan den Gouverneur Generaal aanbieden, om daarop verder, naar vereisch van zaken, te beslissen.

28. De spillage zal worden berekend naar het volgende.

TARIEF.

Voor de Pakhuismeesters en andere bevoerders.

Soort van goederen.	Op partijen, binnen het jaar uitgeleverd of afgescheept.	Op partijen over het jaar gelegen hebbende.
Aluin. A.	2 per 100 pond.	3 per 100 pond.
Boter. B.	5 dito.	5 dito.
Dranken, Olie en verdere natte waren, op bottels of flesschen ontvangen. D.	2 percent.	2 percent.
Dito, op fusten ontvangen. Dinding. E.	4 dito.	5 dito.
Gommen en Gomlak. F.	5 per 100 pond.	5 per 100 pond.
Harpuis. G.	2 dito.	3 dito.
Katjang. H.	2 dito.	3 dito.
Kamfer. I.	2 dito.	3 dito.
Kardamon. J.	50 pond per koyang.	50 pond per koyang.
Kapok. K.	1 per 100 pond.	1 1/2 per 100 pond. Twee jaar gelegen hebbende 2 1/2
Katoen. L.		en vervolgens alle jaar 1 en vervolgens alle jaar 1 en hoofde van dezelfd, u
Kaaijer. M.		vervolgens alle jaar 1 en hoofde van dezelfd, u
Koljibonen. N.		vervolgens alle jaar 1 en hoofde van dezelfd, u
Koper. (Japansch) O.		vervolgens alle jaar 1 en hoofde van dezelfd, u
Peper. (ongeharpte) P.	1 dito.	2 per 100 pond.
Dito geharpte. Q.	1/2 dito.	5 dito.
Pik. (Manillas) R.	4 dito.	5 dito.
Poetjoek. S.	2 dito.	3 dito.
Radio. T.	5 dito.	8 dito.
Radix China. U.	2 dito.	3 dito.
Bijst. V.	50 pond per koyang.	100 pond per koyang.
Salpeter. W.	2 per 100 pond.	3 per 100 pond.
Sappanhout. X.	1 dito.	2 dito.
Slootplaten. Y.	2 dito.	3 dito.
Spek. (gezouten) Z.	5 dito.	5 dito.
Spijkers. AA.	1 dito.	1 1/2 dito.
Staal. AB.	1 dito.	1 1/2 dito.
Suiker. (poeder) AC.	1 dito.	2 dito.
Tamarinde. AD.	3 dito.	4 dito.
Teer. AE.	4 dito.	5 dito.
Tin. AF.	1/8 dito.	1/8 dito.
Verfstoffen. AG.	1/2 dito.	1 dito.
Vleesch. (gezouten) AH.	5 dito.	5 dito.
Was. AI.	2 dito.	3 dito.
Zeep. AJ.	2 dito.	2 dito.
Zout. AK.	5 dito.	5 dito.
Zwavel. AL.	3 dito.	5 dito.

Voor de Scheepsoverheden en andere vervoersders.

Aluin A.	3 per 100 pond.
Boter B.	5 per dito dito.
Dranken, in bottels of flesschen D.	2 percent.
Dito, in vaatwerk E.	6 dito.
Foelie, zie specerijen. F.	
Garrioffel nagelen, zie specerijen. G.	
Gommen H.	3 per 100 pond.
Harpuis (Inlandsche), los ontvangen wordende I.	5 per dito dito.
Dito in zaken J.	4 per dito dito.
Dito (Europesche) K.	3 per dito dito.
Katjang L.	50 pond per koyang.
Kamfer (Japansche) M.	1 1/2 per 100 pond.
Kaneel, zie specerijen. N.	
Kardamon O.	2 per dito dito.
Kapok P.	4 per dito dito.
Katoen Q.	2 per dito dito.
Kaaijer R.	3 per dito dito.
Koljibonen S.	1 per dito dito.
Koper (Japansch) T.	1/2 pond op ieder kistje wegende 100 Japansche katjes 120 7/8 pd. Amsterdamsch.
Nagelen U.	
Noten-muskaat.) Zie specerijen.	
Olie V.	8 percent.
Peper W.	2 per 100 pond.
Pik X.	4 per dito dito.
Poetjoek Y.	3 per dito dito.
Radio Z.	8 per dito dito.
Radix China. AA.	2 per dito dito.
Bijst (nieuwe) AB.	50 pond per koyang.
Dito (overjarige) AC.	100 dito per dito.
Salpeter AD.	4 per 100 pond.
Sappanhout AE.	2 per dito dito.
Slootplaten AF.	1 per dito dito.
Specerijen in soorten, namelijk Nagelen, Noten, Foelie en Kaneel AG.	1 per dito dito.
Spek. (gezouten) AH.	5 per dito dito.
Spijkers AI.	1 per dito dito.
Staal AJ.	1 per dito dito.
Suiker (poeder) AK.	3 per dito dito.
Nota. Deze 3 per 100 pond, te laten strekken ten favoure van de Scheepsover-	

heden, bijaldien het bruto gewigt der kannassers niet accordeert met het bruto gewigt in het cognossement, doch intendeend ten favore van de afzenders, wanneer het bruto gewigt accordeert en er echter een verschil in de tarra der kannassers bevonden wordt.

Tamariude	4	per 100 pond.
Teer	8	per dito dito.
Tin	1/8	per dito dito.

NB. Dit komt ten favore der afzenders, bijaldien het getal schuitjes accorderende, bij het nawegen eene minderheid bevonden wordt.

V. Vleesch (gezoulen)	5	per 100 pond.
W. Was	3	per dito dito.
II. IJzer	1 1/2	per dito dito.
Z. Zout, bij vervoer buiten Java	8	per dito dito.
Zout, bij vervoer van de eene plaats van Java naar de andere	5	per 100 pond.
Zwavel	5	per dito dito.

29. Alle vergoedingen, zoo wel van minderheden als van bederf, zullen worden berekend naar den uitkoop- of marktprijs, voor de bewaarders ter plaatse, alwaar de goederen zijn liggende, en voor de vervoerders ter plaats van de aflevering. Aldus gearresteerd bij den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië in Rade, den zestienden April des jaars achttien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 39.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 23 April 1819, n°. 8, houdende nadere explicatie van art. 24, van het Reglement op de heffing der in- en uitgaande regten.

Is goedgevonden en verstaan, bij wijze van explicatie van Art. 24 van het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, bepalende: dat geene oorslogsbehoefden zullen mogen worden in- of uitgevoerd, noch ook te lande vervoerd, zonder de uitdrukkelijke vergunning van den Gouverneur Generaal, te verklaren; dat daaronder niet moeten worden verstaan, zoodanige wapenen, als noodig zijn tot het verdedigen der kustvaartuigen tegen de zeevoerders, maar dat tot het naar en van Noord brengen van dusdanige wapenen, permissie zal kunnen worden verleend door de respectieve Residenten, mits zich vooraf verzekerende, dat die wapenen niet als voorwerpen van handel worden vervoerd, en dat dezelve werkelijk voor de zekerheid der vaartuigen noodig zijn.

Accordeert met het register der handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 40.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 8 Mei 1819, n°. 6, houdende eenige voorschriften bij de uitbetaling der gepensioneerden uit het Weduwen- en wezenfonds der civile ambtenaren, in acht te nemen.

Is besloten:

Alle Landsontvangers aan te schrijven, gelijk dezelve worden aangeschreven bij deze:

1°. Om, naar aanleiding van art. 4 van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 4 Maart 1817, n°. 16, (Staatsblad n°. 14), bij de uitbetaling van de geauthooriseerde pensioenen, gratificatiën, en onderstanden uit het Weduwen- en wezenfonds voor civile ambtenaren, zich niet alleen te verzekeren, dat de genieëficieerden werkelijk in leven zijn, maar ook dat derzelver regt op pensioen nog in zijn geheel bestaat; en daartoe te vorderen.

Voor de weduwen.

Attestatiën de vita, en bewijs van inwoning op de plaats der uitbetaling. Certificaat van weduwenstaat.

Voor de kinderen en wezen.

Attestatiën de vita, en bewijs van inwoning op de plaats der uitbetaling. Certificaat voor de jongens, dat zij niet in civile of militaire betrekking en beneden de 18 jaren oud zijn; en voor de meisjes, dat zij minderjarig en ongehuwd zijn; met last, deze bewijzen, nevens de kasrekening, aan Directeuren van gemeld civil Weduwen- en wezenfonds in te zenden.

2°. Om telkens, wanneer eene weduwe van eenen civilen ambtenaar of van een Koloniaal zeeofficier, dan wel de voogden van kinderen of wezen van civile ambtenaren of van Koloniale zeeofficiëren, welke uit het civile Weduwen- en wezenfonds pensioen of onderstand genieten, hetzelfde pensioen of onderstand niet komen ontvangen, dan wel in gebreke blijven, om de gerequiseerde bewijzen van leven en regt tot onderstand in te zenden, alsdan dadelijk het noodige onderzoek te doen naar de redenen van dit achterblijven, met last om bij bevinding dat het regt op pensioen van de weduwe, of een of meer der kinderen of wezen, heeft opgehouden, daarvan onverwijld kennis te geven aan de Directie van het fonds.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 41.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 8 Mei 1819, n°. 10, waarbij gearresteerd worden, de Provisionele bepalingen voor de geuone aanstellingen van Kadets en Luitenants bij de Koloniale Marine, en het examen van deze laatste.

Is besloten, te arresteeren de Provisionele bepalingen, betrekkelijk de gewone aanstellingen van Kadets en Luitenants bij de Koloniale marine en het examen van deze laatste, zoo als dezelve, aan dit Besluit zijn geannexceerd, met last op den Chef der Koloniale marine, om deze bepalingen in werking te brengen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 42.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 10 Mei 1819, n°. 8, omtrent den uitsluitenden handel en verkoopsprijs van het zout te Palembang en Banksa.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Enz.

Ten tweede. Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 9 van het Besluit van Commissarissen Generaal van 19 Junij 1818, n°. 10, te arresteeren de Publicatie, aan

Ten derde. Enz.

Ten vierde. Te bepalen, dat, zoo wel te Palembang, als op het eiland Banksa, het zout uit 'slands pakhuizen zal worden verkocht, bij geene kleinere hoeveelheid dan een pikol, en voor den prijs van vier guldens Indisch de pikol.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 10 Mei 1819, n°. 8, (Staatsblad n°. 42.)

PUBLICATIE.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Kommandeur, van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.,

IN RADE;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 19 Junij 1819, n°. 18, (art. 9) is bepaald, dat de handel in zout op Palembang en Banksa bij uitsluiting aan het Gouvernement zal worden getrokken; Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, van nu af aan een ieder te verbieden, om te Palembang of Banksa of derzelver onderhoorigheden, van welke plaats het ook zijn mogt, zout in te voeren, anders, dan voor rekening en op last van de Hooge Regering dezer landen; zullende een ieder die strijdig met dit verbot mogt handelen, buiten de verbeurdverklaring van het zout, nog ondergaan zoodanige straffen, als op den handel en invoer van verbodene waren zijn gesteld.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in alle residentiën en alomne worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den tienden Mei, een duizend acht honderd en negentien.
VAN DER CAPELLEN,
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 43.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 10 Mei 1819, n°. 14, waarbij de bepalingen omtrent de vacantiën voor het Hooge Geregtshof, onder den Raad van Justitie te Batavia, onder eene restrictie, worden toepasselijk verklaard.

Is goedgevonden en verstaan, de bepalingen bij de Instructie voor het Hooge Geregtshof, omtrent de vacantiën voorkomende, ook toepasselijk te verklaren op den Raad van Justitie te Batavia, onder deze restrictie nogtans, dat daaronder niet zullen begrepen zijn de eerste woensdagen na Paschen en Pinksteren, op welke dagen de Raad van Justitie geene vacantie zal hebben.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 44.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 14 Mei 1819, n°. 6, omtrent den uitsluitenden handel en verkoopsprijs van het zout te Pontiana, Mampawa en Sambas.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Enz.

Ten vierde. Te bepalen, dat de handel in zout op Pontiana, Mampawa en Sambas, bij uitsluiting zal worden gedreven door het Gouvernement, en daarvan kennis te geven aan den volke, bij de Publicatie aan deze resolutie geannexceerd.

Ten vijfde. Te bepalen, dat het zout te Pontiana, Mampawa en Sambas, uit 'slands pakhuizen zal worden verkocht in geene mindere hoeveelheid, dan een pikol, en tegen den prijs van vier guldens en vijftien stuivers Indisch, de pikol.

Ten zesde. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 14 Mei 1819, n°. 6, (Staatsblad, n°. 44.)

PUBLICATIE.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.,

IN RADE;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo wij in overweging genomen hebben, de noodzakelijkheid om de bepalingen, op den handel in zout in de etablissementen van Pontiana, Mampawa en Sambas, op het geheel in overeenstemming te brengen met die, welke op dat onderwerp op het eiland Java in werking zijn.

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, van nu af aan een ieder te verbieden, om te Pontiana, Mampawa, Sambas, en derzelver onderhoorigheden, van welke plaats het ook zijn moge, zout in te voeren, anders dan voor rekening en op last van de Hooge Regering dezer landen, zullende degenen, die dit verbot mogt overtreden, buiten de verbeurdverklaring van het zout, nog ondergaan zoodanige straffen, als zijn gesteld op den handel en invoer van verbodene waren.

En opdat niemand hiervan onwetendheid zoude voorwenden, zal deze in alle residentiën en alomne worden afgekondigd en aangeplakt, in de Nederlandsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den veertienden Mei des jaars een duizend acht honderd en negentien.
VAN DER CAPELLEN,
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 43.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 24 Mei 1819. n°. 4, waarbij wordt gearresteerd een ander model van Hoofdelijke registers of Grootboek voor de landrenten.

Is goedgevonden en verstaan:
 Eerstelijk. Met referie tot art 29 van de Provisionele instructie voor de ambtenaren en gremptoyeerdien bij de administratie, collecte en contrôle der landrenten, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 13 Julij 1818, n°. 2, te bepalen, dat, in stede van het daarbij vermelde model van een Hoofdelijk register behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 24 Mei 1819, n°. 4, (Staatsblad n°. 45.)

of Grootboek van de belastingsschuldigen, gequoteerd La. F. voortaan zal worden gevolgd het model aan deze resolutie geannexeerd, onder bepaling voorts, dat deze registers gedrukt en in genoegzame getalle aan de Collecteurs der landrenten zullen toegezonden worden.
 Ten Tweede. Enz.

Accordeert met het Register der Handelingen en Resolütien van den Gouverneur Generaal in Rade.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

Dienstjaar 18

Landelijke Inkomsten.

Hoofdelijk Register of Groot-Boek van de collecte van het middel der Landrenten op de Ongebouwde Eigendommen over den jaer 1800 en

RESIDENTIE		AFDEELING.				DISTRICT.			No.			
Dessa		Dessa's Hoofd		No.		No.		No.				
Legger van den aanslag 18	F ^o .	Bruto bedrag van den aanslag	Inkom. van het Dessa's Hoofd a 8 1/2 pc. f	Zuiver bedrag van den aanslag	No.	BETALINGEN.				Bepaalde waarde der Producten.		
						Jaar.	Maanden.	In Producten.	In Geld.		Totaal.	Inkomen der Dessa's Hoofden.
Generaal Totaal												
Hemissien enz.												
Totaal ten bedrage van den aanslag												

(N°. 46.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 24 Mei 1819, n°. 9, bepalende de havens, welke vreemde schepen in den Molukschen archipel zullen mogen binnen loopen.

Is goedgevonden en verstaan:
 Provisioneel te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze:
 1°. Dat vreemde schepen, welke op hunne reizen naar elders, den Molukschen archipel passerende, door bekomme schade, gebrek aan mondbehoefden of andere wettige redenen, verplicht zijn, eene haven te zoeken, zullen mogen binnenloopen in de havens van Amboina, Ternate, Menado en Kema.
 2°. Dat aan dezelve, in andere gedeelten der Moluksche Eilanden, den toegang zal worden geweigerd, en zij aldaar binnen vallende, naar eener der voormelde vier havens zullen worden overgewezen.
 3°. Dat aan de schippers van zoodanige schepen zal worden toegestaan, zich bij particulieren van het benoedigde te voorzien, en eene genoegzame hoeveelheid goederen te verkoopen, om de gemaakte onkosten te betalen, zonder meer, onder deze expresse bepaling nogtans, dat geene oorlogsbehoefden, waar of onder wat voorwendsel ook, zullen mogen worden van de hand gezet.
 4°. Dat de civile autoriteit door de meest gepaste middelen zal waken, dat, gedurende het verblijf van vreemde schepen in eene van de bovengenoemde havens, geen verboden handel worde gedreven.
 Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en Resolütien van den Gouverneur Generaal in Rade.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 47.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 24 Mei 1819, n°. 11, bepalende dat, bij nalatigheid van 's lands pachters, zonder eenigen naderen speciaal last, de vereischte qualificatie op den Deurwaarder om parate executie van den regter zal kunnen worden verzoekt.

Is goedgevonden en verstaan:
 Eerstelijk. Met referie tot art. 281, van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken, onder anderen houdende, dat bij het request, waarbij vanden regter wordt verzoekt qualificatie om ten behoeve van den Lande paratelijk executie te doen, aan de goederen van nalatigen pachters, zal moeten worden overgelegd een Besluit der Hooge Regering, en uit aanmerking, dat 's Lands belangen aanmerkelijk zouden lijden, indien in elk geval ten voorschreven einde eene speciale Resolutie van de Regering moest worden geprovoceerd, eens voor al te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat, bij nalatigheid van 's Lands pachters, in het opbrengen hunner pachtpenningen, zonder eenigen naderen speciaal last, van den regter zal kunnen worden verzoekt de vereischte qualificatie op den Deurwaarder, om parate executie aan des nalatigen goederen te doen; zullende in elk zoodanig geval bij het verzoek worden overgelegd, een afschrift der tegenwoordige Resolutie.
 Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en Resolütien van den Gouverneur Generaal in Rade.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 48.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 3 Junij 1819, n°. 7, houdende bepaling voor de Weeskamers, om teccemaal 's jaars rapport over den staat derzelve aan den Gouverneur Generaal in te zenden.

Is goedgevonden en verstaan:
 Eerstelijk. Enz.
 Ten achtste. Te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat, door al de Weeskamers, onder ultimo Maart en ultimo September van elk jaar, aan den Gouverneur Generaal zal worden ingezonden, een rapport over de inning der renten op de belemingen bij de Kamers voortloopende, en onder ultimo December en ultimo Junij bevorens respectievelijk vervallen zijnde, met eene nominatieve lijst van de personen, welke hunne renten hebben aangezuiverd, en van de zoodanigen, als daarin achterlijk zijn, vergezeld van eene opgave der middelen, welke tegen de nalatigen zijn in het werk gesteld, in overeenstemming met het bepaald bij art. 46 vande Instructie voor de Weeskamers.
 Ten negende. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 49.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade van 3 Junij 1819, n°. 11, waarbij gearresteerd wordt de Algemeene orde voor de scholen van middelbaar onderwijs in Nederlandsch Indië.

Is goedgevonden en verstaan:
 Eerstelijk Te arresteren de Algemeene orde voor de scholen van middelbaar onderwijs in Nederlandsch Indië, zoo als dezelve aan deze resolutie is geannexeerd.
 Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

Behoort bij de resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 3 Junij 1819, n°. 11, (Staatsblad n°. 49.)

ALGEMEENE orde voor de scholen van middelbaar onderwijs.

- Art. 1. De scholen voor het middelbare onderwijs zullen voornamelijk dienen om aan de kinderen, behalve hetgeen in de lagere scholen geleerd wordt, tevens meer andere voor verdere beschaving noodige kundigheden, als de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen, het teekenen, de muziek enz. te doen onderwijzen.
- Het algemeene Reglement van het schoolwezen, bij Besluit van Hunne Excellentien Commissarissen Generaal, van 16 Januarij 1818 gearresteerd, zal ook op deze scholen toepasselijk zijn.
- Aangezien het meerdere aantal van onderscheidene kundigheden, die in de scholen voor het middelbare onderwijs worden geleerd, zullen, ter vermindering van verwarring of oppervlakkigheid in het onderwijs, de onderwijzers, na raadpleging met de Schoolopzieners hunner plaats, zorgen, dat het onderwijs in hunne scholen behoorlijk geregeld, en de leerlingen daartoe in een bepaald aantal van klassen verdeeld worden.
- Het onderwijs in eenige vreemde taal, zal aan geenen leerling worden gegeven, die niet vooraf de Nederduitsche taal spreken, lezen en schrijven kan.
- De Onderwijzers in deze scholen zullen de schoolopzieners, onder welkeer opzigt hunne school gesteld is, met den staat der school, het aantal, de namen der leerlingen, en dierzelfver ouders bekend maken, en met dezelve, ten allen tijde, over de beste en meest doelmatige inrigtingen hunner school raadplegen.
- Zij zullen door geene andere personen eenig onderwijs in hunne school doen geven, dan door dezulken, die vooraf door de Commissie van onderwijs of door Schoolopzieners geëxamineerd zijn, en eene acte van toelating hebben verkregen.
- Zij zullen tot het onderwijs van geene leerboeken, zonder toestemming van den Schoolopziener, mogen gebruik maken.
- Uit den voorraad van schoolboeken, bij het Departement van landbouw, kunsten en wetenschappen voorhanden, zullen almede aan de scholen voor het middelbare onderwijs, tegen daarvoor vastgestelde prijzen, op aanvraag van den Schoolopziener, boeken mogen worden afgegeven.
- De Onderwijzers zullen zoo veel mogelijk zorgen dat, behalve de Nederduitsche taal en het lezen, schrijven en rekenen, tevens, ten allen tijde, in hunne school de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen, de Aardrijkskunde, Geschiedenis en het Teekenen, op verlangen der ouders of voogden, onderwezen worden.
- De schoolgeelden zullen niet, dan met voorkennis en goedkeuring van den Schoolopziener bepaald worden.
- Zij zullen vooral zorgen, dat geene ongerogeligheden in hunne scholen plaats hebben; dat de leerlingen wel gekleed en gereinigd ter school komen, gedurig onder een waakzaam opzigt blijven, zich in het spreken altijd van gepaste uitdrukkingen bedienen, zich altijd wel gedragen en in het bijzonder tot een goed zedelijk gedrag, en alzoo tot dien trap van beschaving worden opgeleid, waartoe de meest fatsoenlijke en meest beschaafde klasse der maatschappij onderscheiden, en als door de instelling der scholen voor het middelbare onderwijs hoofdzakelijk bedoeld is.
- De Onderwijzers zullen nauwkeurig aantekening houden, en vervolgens aan den Schoolopziener verslag doen, van de onderscheidene vorderingen hunner leerlingen en aan dertelven dezulken doen kennen, die in het bijzonder boven anderen uitmunten.
- Leens in het jaar zal in deze scholen, een openlijk examen worden gehouden; zullende alsdan tevens de leerlingen, welke het meest in vorderingen uitmunten, tot eene hoogere klasse worden bevorderd, en aan dezelve loffelijke getuigschriften, of ook wel prijzen ter aanmoediging, worden uitgedeeld.
 Aldus gearresteerd bij resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 3 Junij 1819, n°. 11.

Mij bekend.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 50.) **BESLUIT** van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 11 Junij 1819, n°. 1, waarbij wordt gearresteerd het Tarif van rantsoenen voor de Koloniale en Koninklijke Marine in Indië.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Met alteratie, in zoo verre, van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 14 Julij 1816, n°. 7, (Staatsblad n°. 2.) te arresteren, het volgende Tarif van rantsoenen voor de schepen en vaartuigen der Nederlandsche Koninklijke Marine, in Indië gestationeerd, en voor de Europeesche manschappen van de Koninklijke Koloniale Marine, mitsgaders voor alle personen, geene Inlanders zijnde, welke in 's Konings dienst worden over zee gevoerd.

In zee en op de reede.

- 23 ponden rijst 's maan s.
 1 " gedroogde visch 's weeks.
 1 " varkens-vet of gic 's weeks.
 1/2 NB. Een dezer artikelen niet goed te krijgen zijnde, zal voor 1/4 pond varkens vet of gic, een mutsje olie worden verstrekt.
 1 mutsje olie 's weeks.
 1/2 pond koffij 's weeks.
 1 " suiker 's weeks.
 1/16 " thee 's weeks.
 1/2 " tamarinde 's weeks.
 3 mutsjes inlandschen, of 2 mutsjes hollandschen azijn, 's weeks.
 1 lood peper 's weeks.
 1 mutsje arak per dag.
 6 oncen zout per week.
 2 " gedroogde uijen 's weeks.
 2 ponden hard brood of bes-huit 's weeks.
 1/2 " podding meel, of dit niet verkrijgbaar zijnde, 2 ponden aardappelen en groente tot hutspot, éénmaal 's weeks.
 1/2 " sago per week.

NB. Bij de sago zal bovendien 1 mutsje hollandschen azijn per hoofd worden verstrekt.

In zee.

- 6 ponden katjang boonen 's maands.
 1 1/2 " a' gerookt spek 's weeks, 4 1/2 pond ieder maal.
 1 " a' gezouten vleesch, of versch spek 's weeks.
 3 ponden versch vleesch in de week, of zoo dit niet verkrijgbaar is, 3 ponden versch spek.
 2 stuivers groenten en 1/2 pond aardappelen per hoofd, drie maal in de week voor poespas.
 1 pond versch spek of gezouten vleesch 's weeks.
 NB. drie maal 's weeks zal per zes koppen 1 pond rijst voor de poespas worden te goed gedaan.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 51.) **BESLUIT** van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 12 Junij 1819, n°. 9, houdende bepalingen, ten aanzien van het presenteren en uitbetalen van wissels door de Gouverneur en Residenten, op de Algemeene kas van Nederlandsch Indië afgegeven wordende.

Is goedgevonden en verstaan :

Het volgende te bepalen, ten aanzien van het presenteren en uitbetalen van wissels, welke door de Gouverneur en Residenten op de Algemeene kas van Nederlandsch Indië worden afgegeven.

Eerstelyk. Alle wissels, onder de voorgemelde descriptie vallende, zullen in de eerste plaats, gepresenteerd worden aan den Resident van de plaats, alwaar de houder woonachtig is.

Deze zal op den wissel, onder zijne eigene handteekening, den dag der presentatie bekend stellen, en zal den wissel overgeven aan den Resident tegen een receipt, waarop de inhoud des wissels, voor zoo veel noodig, benevens de dag der presentatie zal moeten worden specificieerd.

Ten tweede. De Resident zal den alzo gepresenteerden wissel met zijne consideratiën aan den Gouverneur Generaal zenden, met bijvoeging, waar de houder verlangt dat de uitbetaling geschiede.

Ten derde. De qualificatie tot uitbetaling verleend zijnde, en op den wissel geene aanmerking vallende, wordt het zigt gerekend te zijn ingegaan van den tijd der presentatie.

Ten vierde. De autoriteiten zijn verplicht, alle ter acceptatie aangeboden wissels, mitsgaders de verzoeken om uitbetaling uit eene andere dan de gespecificeerde kas, van de houders in persoon aan te nemen, zonder in dit geval, noch in het algemeen, in den loop der geheele handeling het indienen van verzoeken of andere documenten op zegel te mogen vergen; wordende uitdrukkelijk verstaan, dat de houders van alle in deze bedoelde wissels aan geene andere zegelgelden zullen onderhevig zijn, dan voor de zegels, waarop de wissels zelve zijn geschreven.

Ten vijfde. Het zal de plicht van alle daarbij geconcentreerde collegiën en ambtenaren zijn, en hun wordt bij deze op het sterkste aanbevolen, te zorgen dat de geaccepteerde wissels stipitiel op den vervaldag worden uitbetaald, en dat, in het algemeen, den houders van wissels op den lande, zoo veel doenlijk, het verkrijgen hunner betaling worde gemakkelijk gemaakt.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.
 De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 52.) **BESLUIT** van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 18 Junij 1819, n°. 11, houdende last op de Residenten van Batavia, Samarang en Sourabaja, om door hunne handteekeningen te bekrachtigen, de verklaringen die, door de Ontvangers der inkomende en uitgaande regten, op de manifesten der naar Nederland vertrekkende schepen gesteld worden.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. De Residenten van Batavia, Samarang en Sourabaja, elk in den zijnen, speciaal te authoriseren, om door hunne handteekeningen te bekrachtigen de verklaringen, welke ten gevolge van art. 23 van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, en art. 29 en 30 van de Instructie voor de Ontvangers van die middelen, door de laastgemelde ambtenaren worden gesteld, onder de manifesten van naar Nederland vertrekkende schepen, opzettelijk de betaling der uitgaande regten, en de consignatie van de meerdere drie procent, welke door vreemde schepen, niet naar Nederland vertrekkende, zouden behooren te worden voldaan.

Ten tweede. Te bepalen, dat, ter wegneming van alle difficulteiten, welke de erkensing der handteekeningen van de voormelde residenten, in Nederland zoude kunnen ontmoeten, die handteekeningen nu en vervolgens bij elke nieuwe benoeming, aan het Ministerie van Koloniën zullen worden kennelijk gemaakt.

Ten derde. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 53.) **RESOLUTIE** van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Junij 1819, n°. 6, houdende verlossing voor schepen, te Samarang of Sourabaja uitgeklaard hebbende, om alvorens de reize naar dezelve eendelige bestemming te vervolgen, de reede van Batavia te mogen aandoen.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat alle schepen, welke onder de bepalingen van art. 2, van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, van Samarang of Sourabaja zijn uitgeklaard naar Europa, Amerika, of eenige bezittingen van Europeesche Mogendheden, in Azia of Afrika, vrijheid zullen hebben, om, alvorens de reize naar derzelver eendelige bestemming te vervolgen, de reede van Batavia aan te doen, ten einde zich aldaar van noodwendigheden of instructiën te voorzien, onder dezen expressen verstande uogtas, dat door deze toelating, op geenerhande wijze aan de bestaande bepalingen op de heffing der inkomende en uitgaande regten, wordt gederogerd, en dat alle scheepspapieren zullen blijven in derzelver geheel, zoo als dezelve op de plaats der uitklaring zijn verleend, zullende blootelijk op de acte van uitklaring van zoodanige schepen, door den Havenmeester te Batavia, worden bekend gesteld, de dag, wanneer het schip of vaartuig, op de reede is gekomen, en wederom van daár, naar deszelfs bestemming is vertrokken.

Ten tweede. Den Resident van Batavia aan te schrijven en te gelasten, om door gepaste middelen te waken, dat geen misbruik worde gemaakt, van de hij deze toegestane vergunning, en bijzonderlijk, dat dezelve niet worde aangemerkt, als eene permissie, om op meer dan éne plaats lading in te nemen; wordende integendeel bij deze, ten overvloede, uitdrukkelijk verklaard, dat de bepaling, dat de geheele lading zal moeten zijn ingenomen, op de plaats der uitklaring, op het strengste zal worden gehandhaafd.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 54.) **RESOLUTIE** van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Junij 1819, n°. 12, bepalende het salaris voor dengenen, die bij Gouvernements verkooping of verpachtingen, als Afslager fungeert.

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat bij alle publieke verkooping of verpachtingen voor rekening van het Gouvernement, aan dengenen, die als Afslager fungeert, mits geen tractement als zoodanig van den lande genietende, uit 's lands kas zal worden uitbetaald ten honderd van het bedrag der verkochte of verpachte middelen, onder deren verstande echter, dat dit salaris, in geen geval, zal mogen te boven gaan de som van éen honderd guldens.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 55.) **RESOLUTIE** van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Junij 1819, n°. 20, bepalende het bewijs, hetwelk door de Gouverneurs en Residenten, bij het in vrijheid geraken van ter hunner plaatsen gelegeerde personen, aan dezelve zal moeten worden uitgereikt.

Is goedgevonden en verstaan, in het algemeen te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat, wanneer gecondemneerden tot relegatie of kettingarbeid, weder in vrijheid worden gesteld, hetzij uithoofde van de ommeekost van den tijd, gedurende welken zij tot die straffen waren verwezen, hetzij krachtens eenige speciale dispositiën n eene daartoe bevoegde magt, de Gouverneur of Residenten der plaatsen, waar zij hunne straffen hebben ondergaan, zullen gehouden zijn, aan hen daarvan af te geven een bewijs, in de Nederduitsche en de Lands talen, op behoorlijk papier geschreven, houdende vermelding van het vonnis, waarbij zij zijn gecondemneerd, van den daarbij bepaalden tijd van relegatie of kettingslag, van den dag, waarop zij zijn ontslagen, en wanneer dit het geval mogt zijn, van de bijzondere dispositie, krachtens welke zij op vrije voeten zijn gesteld.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 56.) **RESOLUTIE** van den Gouverneur Generaal in Rade, van 26 Junij 1819, n°. 11, nader vaststellende het personeel voor de Bosschen in de residentie Samarang.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Met alteratie, in zoo verre, van het bepaalde bij art. 7 van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 9 Januarij jl., n°. 4, het volgende personeel voor de bosschen in de residentie Samarang vast te stellen, te weten :

1. Een Europeeschen opzicker van de 1ste klasse;
2. Twee van de 2de klasse.
3. Drie Inlandsche boschhoofden van de 1ste klasse.
4. Drie van de 2de klasse.
5. Zes Inlandsche schrijvers bij de boschhoofden.
6. Achtien magangs of oppassers.
7. Vier en twintig boschwachters.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 57.) **RESOLUTIE** van den Gouverneur Generaal in Rade, van 26 Junij 1819, n°. 21, bepalende dat de Chinesche Jonken zullen kunnen volstaan met de betaling van deszelfs uitgaande regten, als voor de Nederlandsche schepen zijn vastgesteld.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Enz.
Ten tweede. Te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat de Chinesche Jonken zullen gelijk gesteld worden met de schepen, genoemd bij art. 28 van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, en dat dezelve mitsdien, zullen kunnen volstaan, met de betaling van deszelfs uitgaande regten, als voor Nederlandsche schepen zijn vastgesteld.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
 J. C. BAUD.

(N°. 53.) PUBLICATIE van 3 Julij 1819, houdende bepalingen omtrent het registreren der slaven.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

I N R A D E ;

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo Wij in ervaring gekomen zijn, dat de bestaande bepalingen omtrent de slaven, ten deele in onbruik zijn geraakt, ten deele onvolledig en in de tegenwoordige omstandigheden ondoelmatig zijn, en dat vooral wordt gevoeld het gemis van een algemeen en nauwkeurig register van alle lijfeigenen;

En nademaal Wij in overweging genomen hebben, dat bij ontstentenis van een zoodanig register, velerlei misbruiken en verkeerdheden kunnen plaats vinden; Dat daardoor groote moeilijkheid wordt onderhouden in het heffen van de belasting, bekend onder den naam van het *hoofdgeld der slaven*;

Dat het zamenstellen van een dussdanig register niet behoeft te wachten naar de meer volledige wetsbepalingen, welke na den afloop van het dienaangaande bevelen onderzoek, zullen worden ingevoerd, maar intengende nu reeds dadelijk kan en behoort te worden tot stand gebracht;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen daar te stellen;

Art. 1. In geheel Nederlandsch Indië zal worden aangelegd een nauwkeurig register van alle thans aanwezige lijfeigenen, zonder onderscheid van jaren of geslacht, aantoonende:

- a. Naam, geslacht en geboorteland der lijfeigenen.
- b. Derzelver ouderdom bij de eerste registratie.
- c. Den naam van den eigenaar.
- d. Het register zal worden gesplitst in tweeën, het eene, voor de lijfeigenen, welke boven de acht jaren oud en dus onderhevig aan de belasting op de slaven zijn, het andere voor kinderen, beneden den ouderdom van acht jaren.
3. Dit register zal, op de eilanden Java en Madura, in den loop van dezen jare, en op de overige bezittingen binnen eenen plaatselijk te bepalen tijd, moeten zijn tot stand gebracht.

4. Op dit register zullen almede in den vervolge worden aange teekend:

- a. Alle veranderingen van eigenaar, welke met de lijfeigenen voorvallen.
- b. De geboorte van alle kinderen, door slavinnen gebarnd wordende.
- c. Het overlijden van alle lijfeigenen.
- d. Het vertrek van alle lijfeigenen naar elders.
- e. De aankomende lijfeigenen van andere plaatsen.

5. Een ieder, die lijfeigenen bezit, of wel onder dezelfde beheering heeft, zal dezelve op zoodanige wijze, als door de plaatselijke autoriteiten zal worden bepaald, aangeven. De aangifte zal op elke plaats, moeten zijn afgevoerd, éene maand vóór de ommekeer van den termijn voor de opmaking van het register gesteld, en zal mitsdien, op Java en Madura, vóór den eersten dag der maand December aanstaande moeten zijn gedaan.

6. Van de aangifte der lijfeigenen zal worden verleend een schriftelijk bewijs.

7. De ambtenaren, tot het ontvangen der opgaven gecommiteerd, zullen des noods, kunnen vorderen, dat de als lijfeigenen opgegeven personen voor hen worden gebracht, en dat bewezen worde, dat dezelve in waarheid lijfeigenen zijn, en toebehooren aan dengenen, die als eigenaar wordt gemeld.

8. In het algemeen zullen geene andere bewijzen van eigendom als voldoende worden aangemerkt, dan transporten, welke zijn opgemaakt overeenkomstig de deswege bestaande bepalingen.

9. Slaven, welke thans voortvlugtig zijn, zullen, even als de anderen, in het register worden begrepen, doch zal van hunne afwezigheid op het register worden aanteekening gehouden.

10. Alle lijfeigenen, welke niet binnen den gestelden tijd ter registratie zijn aangegeven, zullen worden beschouwd als geëmancipieerd, en van den band der slavernij ontslagen.

11. Bij overgang van eigendom van lijfeigenen, uit welken hoofde ook, zal de overschrijving niet op de oude eigendomsbewijzen gesteld worden, zoo als nu toe heeft plaats gehad, maar zal van heden af, in elk zoodanig geval, een nieuw transport voor eenen Notaris en getuigen worden opgemaakt.

12. Bij overgang van eigendom van lijfeigenen, zal daarvan worden kennis gegeven ter plaatse, alwaar het register der slaven wordt gehouden. Hiervan zal worden verleend een schriftelijk bewijs, hetwelk woordelijk in de acte van transport zal worden geinsereerd, en zonder welke geen Notaris eene zoodanige acte zal vermogen op te maken, sub poene van eene boete van een duizend gulden Indisch.

13. Van de geboorte van een slavenvind, zal binnen den tijd van twee maal vier en twintig uren, worden opgave gedaan ter plaatse, alwaar het register wordt gehouden, op verbeurte van eene boete van vijftig gulden Indisch.

14. Bij het overlijden van lijfeigenen, zal daarvan, binnen twee maal vier en twintig uren, worden kennis gegeven ter plaatse, alwaar het register wordt gehouden, met overgite van het transport of bewijs van eigendom, ten einde daarop het overlijden te kunnen aanteekenen, alles op verbeurte van gelijke boete als voren.

15. Van het wegtoegen van lijfeigenen, en het terugkeeren van die welke voortvlugtig zijn, zal in zelfver voege worden kennis gegeven, op gelijke boete als voren.

16. Bij verhuizing van lijfeigenen, van de eene residentie naar de andere, zal daarvan op beide plaatsen moeten worden aangifte gedaan, op verbeurte van eene gelijke boete als voren. Op de plaats van aankomst zal geene registratie kunnen geschieden, dan op vertooning van een schriftelijk bewijs, dat op de plaats van het vertrek de aangifte behoorlijk is gedaan.

17. Alle wettigen, reglementen en publicatiën omtrent de registratie der slaven, blijven in volle kracht, voor zoo verre daarin bij de voorgaande bepalingen geene verandering is gemaakt.

En opdat niemand hiervan onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze in de Nederlandsche, Indische en Chinesche talen worden gepubliceerd en geafligend, waar zulks behoort en gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle collegiën, ambtenaren, justiciëren en officieren aan de nauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den derden Julij des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

Do Algemeene Secretaris,

J. C. BAUD.

(N°. 59.) PUBLICATIE van 3 Julij 1819, houdende bepaling voor den aanslag, de inning, en het beheer van de belasting op de vaste en onroerende goederen over het eiland Java.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

I N R A D E ;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen Salut! doen te weten: Alzoo Ons is gebleken, de noodzakelijkheid, om ten aanzien van de reële belasting op de vaste en onroerende goederen, nadere bepalingen te maken, waardoor nu in het vervolg, aan den aanslag, de inning en het beheer van dit middel over het geheele eiland Java, die regelmatigheid, zekerheid en algemeene werking worden gegeven, welke daaraan thans ontbreken;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze:

Art. 1. De belasting van het half procent in de residentieën Batavia en Buitenzorg, zal over den jare 1819, worden geheven, overeenkomstig de thans bestaande

wetten en verordeningen, doch volgens eene hierna te meldene nauwkeurige opname, registratie en taxatie van alle vaste en onroerende goederen, aan particulieren toebehoorende, onverschillig of deze goederen tot nu toe al dan niet, aan deze belasting zijn onderworpen geworden, en alzoo met uitzondering alleen van de zoodanige, welke ingevolge de bestaande wetten en verordeningen, daarvan behooren te blijven vrijgesteld.

Ten tweede. Aan de belanghebbenden, welke in der tijd zullen vermeenen bezwaar te zijn met de taxatie hunner goederen, zal gelegenheid worden gegeven, om hunne bezwaren op te geven en daarvan redres te verzoeken, zullende aan hen, te dien einde, vóór dat de aanslag definitief zal worden gearresteerd, bekend worden gemaakt, tot welke som hunne goederen, naar de bovengemelde taxatie, in het middel van het half procent zijn berekend geworden.

Ten derde. Inmiddels, en tot zoolang de in het eerste artikel bepaalde opname en taxatie zal zijn volbragt, zal de voornoemde belasting worden geheven bij anticipatie, en volgens de registers voor den jare 1818 gearresteerd, met dien verticpatie, en volgens de registers voor den jare 1818 gearresteerd, met dien verticpatie, dat, na de voltooiing der nieuwe taxatie, het meerder gehevene aan de belanghebbenden, bij wijze van liquidatie, teruggegeven, doch daarentegen het te min gehevene, op gelijke wijze, van hen alsnog zal worden ingevorderd; terwijl deze liquidatie zal geschieden met diegenen, die alsdan eigenaren der goederen, zullen zijn, behoudens nogtans het regres van deze jegens den vorigen eigenaar, en wederkeurig van laatstgemelden jegens eerstgenomenden, naar mate er eene suppletie of teruggave van betaling zal moeten plaats hebben.

Ten vierde. Al zoodanige percelen, welke tot dus verre, ten onregte aan de belasting van het half procent zijn onttrokken, en nog niet zijn aangeslagen geworden, doch welte ingevolge het 1ste artikel van deze Publicatie, daaraan over dezen jare 1819 moeten worden onderworpen, zullen voor dit jaar worden getaxeerd en geregistreerd, om daarvan ingevolge die taxatie even als van alle andere, de voormelde belasting bij anticipatie te worden geheven; zullende deze percelen, vervolgens, gelijkelijk met alle de overigen, aan de liquidatie worden onderworpen.

Ten vijfde. Voormelde belasting zal in de residentieën Batavia en Buitenzorg worden geheven door eenen bijzonderen Ontvanger.

Ten zesde. In de overige residentieën van Java, alwaar het middel van het half procent reeds werkelijk bestaat, zal hetzelfde, voor het loopende jaar, worden geheven op denzelfden voet, als in den jare 1818, voor zoo verre zulks niet reeds heeft plaats gehad.

Ten zevende. In alle residentieën van Java, geene uitgezonderd, zal door expresselijk daartoe te benoemen personen of commissiën, nog in den loop van dit jaar, worden begonnen en zoo spoedig mogelijk ten einde gebracht, eene nauwkeurige opname en des noods opmeting, alsmede eene taxatie van alle onroerende goederen, zoo ongebruikte als gebouwde, aan particulieren toebehoorende, mitsgaders van al zoodanige Gouvernements gronden, welke thans in het bezit zijn van particulieren, ten einde voor beide afzonderlijke aanteekeningen en kadasters te formeren.

Ten achtste. Er zal eene Hoofdcmissie, te Batavia gezeten, worden benoemd, welke de directie en het oppertoezicht zal hebben over de opname, meting en kadastrering, hierboven bepaald, mitsgaders over de commissiën, ambtenaren en geëmplojeerden daartoe behoorende.

Ten negende. Deze Hoofdcmissie zal tevens, in de residentieën van Batavia en Buitenzorg, zijn belast met de werkzaamheden, elders aan de plaatselijke commissiën opgedragen en zal, tot dat einde, geassisteerd worden door het noodige aantal deskundige personen.

Ten tiende. De belasting voor het half procent, voor dezen jare, zal alomme moeten zijn voldaan, binnen de volgende termijnen:

Te Batavia en Buitenzorg.

Over de eigendommen, gelegen in het noorder kwartier, anders gezegd de stad en voorsteden van Batavia, voor ultimo Augustus aanstaande.

Over de eigendommen, gelegen in de ooster, wester en zuider kwartieren, uitmakende de Ommelanden van Batavia, mitsgaders in de residentie van Buitenzorg, vóór ultimo September aanstaande.

Te Samarang.

Vóór den laatsten September aanstaande.

Te Soerabaja.

en in alle andere residentieën alwaar dit middel bestaat, op den tot nu toe gebruikelijken tijd.

Ten elfde. De verschuldigde belasting voor vroegere jaren, zal vóór 31 December 1819 moeten zijn aangezuiverd en wel op de thans bestaande registers, zonder nadere verrekering.

Ten twaalfde. De belasting op de bepaalde tijden niet voldaan zijnde, zal de Resident of Ontvanger aan de nalatigen, binnen veertien dagen daarna, door een geregtshode doen expliciteren een sommatiebijlet, om de belasting binnen veertien dagen te komen voldoen, met de boete van vijftig ten honderd, welke bij deze op dat verzuim wordt gesteld.

De belasting alzoo éene maand na de eerste bepaling niet zijnde ingekomen, zal dadelijk daarna aan den nalatige, in voege voormeld, worden geëxploiteerd een bijjet van renovatie, om de belasting binnen veertien dagen te voldoen, met de boete van honderd ten honderd.

Ten dertiende. De Geregtshode zal, tot voldoening van de kosten van zijn exploit en de zegels van zijne relasen, hebben actie en regt van parate executie tegen de gesommeerde en gerenoveerden.

Ten veertiende. Indien de belastingsschuldigen niet hebben voldaan, zullen binnen twee maanden na den eersten termijn, waarop de betaling had behooren te geschieden, aan den Fiskaal, tegen behoorlijk receptis, worden overgeleverd de relasen van sommatie en renovatie om vervolgens daarop, bij parate executie, tot invordering van de belasting met de boete geprocedeerd te worden.

Ten vijftiende. De aangeslagen percelen zullen, voor de voldoening der belasting en der boete, wezen executabel, en worden verkocht voor gereed geld.

En opdat hiervan geene opwetendheid worde voorgewend, zal deze in de Nederlandsche, Indische en Chinesche talen worden gepubliceerd en geafligend, alomme, waar zulks gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle collegiën, ambtenaren, justiciëren en officieren, aan de nauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den derden Julij des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

Do Algemeene Secretaris,

J. C. BAUD.

(N°. 60.) PUBLICATIE van 30 Julij 1819, houdende bepalingen ten aanzien van het verkrijgen der meerderjarigheid.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo het Zijne Majesteit den Koning heeft behaagd, bij Besluit van 17 Februarij 1819, La. B. 4, de in Nederland vigerende bepalingen ten aanzien van het verkrijgen van de meerderjarigheid, toepasselijk te doen worden, op al de buiten de gelegen koloniën, bezittingen en etablissementen van den Staat;

En nademaal aan Ons is in last gegeven, om van deze bepaling in Nederlandsch Indië een doelmatig gebruik te maken;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden te bevelen, geluk Wij bevelen bij deze, dat, in uakoming van het deswegens gestatueerde bij het bovengemelde Koninklijk Besluit, van 17 Februarij 1819, La. B. 4, in Nederlandsch Indië voor meerderjarig worde gehouden, een ieder die den ouderdom dat hebben bereikt, op welken in Nederland, volgens de aldaar vigerende wetten, de meerderjarigheid verkregen wordt.

En opdat niemand hiervan onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden gepubliceerd en geafligend op alle plaatsen in Nederlandsch Indië, waar zulks gebruikelijk is.

lijsten, rekeningen of andere stukken, door de Officieren der Genie, behoorlijk door hen geverifieerd, in te dienen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 69.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 10 September 1819, n°. 1, betrekkelijk de in Nederland gemaakte bepalingen voor de uittelling der soldo's van militaire nalatenschappen, bij de Weeskamer-kas te Batavia overgebracht.**

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Voor informatie aan te nemen, dat door het Ministerie van het Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien, de volgende bepalingen zijn gemaakt, omtrent het overmaken der soldo's van militaire boedels, welke, krachtens het *Reglement op de breeddering en verantwoording der nalatenschappen van overledene militairen in Indië*, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 6 Junij 1817, n°. 10, worden gestort in de Weeskamer-kas te Batavia, te weten:

- Dat van alle staten der boedels van Officieren en andere militaire personen in Indië, waarvan het zuivere saldo der nalatenschap, ter somma van *honderd Nederlandsche gulden en daarenboven*, in de Weeskamerkas te Batavia zal zijn overgebracht, behoorlijk geautenticeerde afschriften, aan de, bij testament gestelde of *ab intestato* bekende erfgename, hetzij dezelve zich in dit rijk of buiten hetzelfde woonachtig bevinden, zullen worden gezonden, onder kennisgeving, dat het saldo der nalatenschap van den overledene, in de Weeskamer-kas te Batavia is berustende, om aldaar te worden uitgereikt aan zoodanigen persoon of personen, als daartoe bij behoorlijke notariële acte zal of zullen worden gemachtigd; mitsgaders onder verdere informatie, dat om de afgifte dezer gelden te verkrijgen, geene der vereischte geregelijke bewijzen, dat zij werkelijk zijn de eenige en algeheele erfgename van den overledene, moeten worden achterwege gelaten, ten einde te voorkomen, dat bij de geringste omissie in deze bij de Weeskamer te Batavia zwagigheden zouden kunnen bestaan, waardoor de afgifte der gelden zoude vertraagd worden.
- Dat alle soldo's der nalatenschappen van overledene militaire personen in Indië, waarvan het zuivere bedrag, ter somma van minder dan *honderd Nederlandsche gulden*, in de Weeskamer-kas te Batavia zal zijn gestort, aan derzelver erfgename, hetzij dezelve binnen dit rijk, of buiten hetzelfde, woonachtig zijn, *alhier te land* zullen worden uitbetaald; echter onder dien verstande, dat de belanghebbenden zich daartoe, bij behoorlijk request, met overlegging der vereischte bescheiden, dat zij als eenige en wettige erfgename tot de nalatenschap van den overledene zijn gerechtigd, aan dit Ministerie zullen behoeven te adresseren.
- Dat alle betalingen, welke uit hoofde voorschreven, alhier te lande geëffectueerd worden, zullen gevolg nemen uit de bij dit Ministerie voorhanden zijnde Indische fondsen, en dat vervolgens, alle deswege ingekomene of gewisselde stukken en bescheiden, hetzij in *originals*, of wel bij authentieke koppen, aan den Heer Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, zullen worden toegezonden, ten einde met de Weeskamer te Batavia te kunnen worden verrekend.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 70.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 10 September 1819, n°. 40, houdende bepalingen ter voorziening in de meest dringende reparatiën op de buiten-*etablissemmenten*, waarop de magtiging van den Gouverneur Generaal niet gevoelig kan worden ingewacht.**

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat te rekenen van den tijd dat dit Besluit op de onderscheidene bezittingen zal bekend worden, de bevelvoerende Officieren op alle buitenbezittingen verplicht zullen zijn, om van alle aanmakingen of reparatiën, waarbij 's lands dienst werkelijk is geconcentreerd, en die door hen zoo dringend noodzakelijk worden geoordeeld, dat niet vooraf de magtiging van den Gouverneur Generaal zal kunnen worden ingewacht, kennis te geven aan de hoogste plaatselijke civile magt, met verzoek, om tot het doen dier aanmakingen of reparatiën de noodige gelden, volgens overgelegde begrooting, beschikbaar te stellen; welk verzoek door zoodanige magt ter zijner verantwoordelijkheid al of niet zal worden toegestaan, onder gehoudenis, om van zijne verrigting aan den Gouverneur Generaal, dan wel aan de civile autoriteit, waaronder hij dadelijk ressorteert, te moeten berichten; bijzondere echter de Militaire kommandanten verantwoordelijk voor de noodzakelijkheid der reparatiën of werken, voor welke uitvoering de aanvragen door hen worden gedaan.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 71.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 12 September 1819, n°. 8, waarbij verklaard wordt, dat het verbod, vervat in art. 25 der Wet op de inkomende en uitgaande regten tegen den uitvoer van *noten-muskaat*, ook toepasselijk is op de Balische *mannetjes*, dan wel *wilde noten*.**

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Enz.

Ten vierde. Ten einde alle onzekerheid weg te nemen, welke ten aanzien van het verbod tegen den uitvoer van Balische *mannetjes*, dan wel *wilde noten*, niettegenstaande de duidelijke letter van de wet, blijkt te bestaan, bij deze te verklaren, dat dezelve zijn begrepen onder de bepalingen, voorkomende in art. 25 der Wet op de inkomende en uitgaande regten, gearresteerd op 28 Augustus 1818, Staatsblad n°. 58.)

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 71^a.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 20 September 1819, n°. 6, nader bepalende het aantal Scholen bij de armée in Indië.**

Is besloten:

Eerstelijk. Met alteratie van art. 1 van het Besluit van 13 Junij 1818, n°. 9, (Staatsblad n°. 39), betrekkelijk de Scholen bij de armée in Indië, te bepalen, dat het aantal dier scholen zal zijn als volgt:

Eene school voor het Regiment infanterie van linie, n°. 18.

Eene school voor elk der matemelende Bataillons infanterie, als, voor het 19, 20, 21, 22 en 23 Bataillon.

Eene school voor het Regiment huzaren, n°. 7.

Eene school voor het 1ste en 2de bataillon, 3de Regiment artillerie.

Eene school voor het garnizoen van Amboina.

Eene school voor het garnizoen van Banda.

Eene school voor het garnizoen van Ternaten.

Eene school voor het garnizoen van Makassar.

Eene school voor het garnizoen van Malakka.

Ten Tweede. Enz.

Accordeert met het register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 72.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 22 September 1819, n°. 18, houdende bepalingen voor de verzending van bannelingen, aanbevolen aan de zorg van den Fiskaal te Sourabaja.**

Is goedgevonden en verstaan, uit aanmerking der plaatselijke gesteldheid te Sourabaja, en met alteratie in zoo verre van het Besluit van den 12 September 1818, n°. 5, te bepalen:

Eerstelijk. Dat, voor zoo veel betreft de bannelingen, welke door de zorg van den Fiskaal te Sourabaja moeten worden verzonden, de Residenten, alvorens de geconcentreerde naar Sourabaja op te zenden, van derzelver aanwezig zullen kennis geven aan den Fiskaal voornoemd, met toezending der noodige stukken en inlichtingen. *Ten tweede.* Dat de Fiskaal zich daarna zal verstaan met den Resident van Sourabaja, omtrent den tijd der opzending, en ook of het niet, ter voorkoming van onnoodige transporten, beter is, de geconcentreerde op eene andere plaats dan Sourabaja, van waar dezelve met meer gemak kunnen worden ingescheept, te verzamelen. *Ten derde.* De Fiskaal te Sourabaja zal van dit een en ander, in tijds kennis geven aan de daarbij geconcentreerde Residenten, welke in deze naar zijne aanwijzingen zullen te werk gaan.

Ten vierde. De Fiskaal te Sourabaja, zal al de geconcentreerde, welke ter verzending gereed zijn, onverschillig of dezelve reeds te Sourabaja zijn verzameld, of nog op andere plaatsen worden aangehouden, begrijpen in de registers La. A, B en C, welke hij verplicht is, volgens het Besluit van den 12 September 1818, n°. 5, te houden; bijzondere aan hem speciaal aanbevolen, de zorg voor de geregelde en spoedige verzending der bannelingen, en het inwinnen van de noodige informatie omtrent de voorhanden zijnde scheepsgelegheden.

Ten vijfde. De verzending van zoodanige bannelingen, als door de zorg van den Fiskaal te Batavia moeten worden ingescheept, zal blijven op den voet bij het Besluit van 12 September 1818, n°. 5, bepaald, zonder eenige verandering.

Accordeert met het register der handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 73.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 1 October 1819, n°. 41, bepalende de grenzen der reeden van Rembang en Toeban.**

Is goedgevonden en verstaan, met referentie aan art. 6 van het Havenreglement, van 28 Augustus 1818, de grenzen der reeden van *Rembang* en *Toeban* te bepalen als volgt: De reeden van *Rembang* zal zich uitstrekken tot op een mijl afstands ten noorden van het residentie-huis of den vlagge-stok, en zal oost en west zijn bepaald door het rif van *Karang-gorang* en het *Spinne-kops eiwand*.

De reede van *Toeban* zal zich uitstrekken tot op een en een vierde mijl ten noorden van den vlagge-stok, houdende den hoek van *Auweer* in het noordwesten, de bocht van *Auweer* in het westen, en de rivier van *Loggoon* in het oosten.

Accordeert met het register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 74.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 1 October 1819, n°. 42, bepalende de grenzen van de reede van Samarang.**

Is goedgevonden en verstaan, met referentie aan het 6de artikel van het Havenreglement van 28 Augustus 1818, te bepalen, dat de reede van *Samarang* zich zal uitstrekken noordwaarts een mijl uit de wal, bregende het Gouvernements-huis *Bodjong* regt in het zuiden, de kerk van *Samarang* zuiden 20 gr. oost, en het huis op *Kalie-banting* zuiden 31 gr. west.

Accordeert met het register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 75.) **RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 4 October 1819, n°. 11; 1°. Bepalende dat, voor als nog, voor de meting van 's lands houtwerken, van de Rijnslandsche maat zal worden gebruik gemaakt. 2°. Fasistellende het tarief voor de berekening der geldswaarde van houtwerken. 3°. Eenige bepalingen bevattende, ten aanzien van het gebruik de verstreking en den particulieren verkoop van houtwerken.**

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te bepalen, dat op de stapelplaatsen en in de bosschen van den lande, vooreerst nog zal in gebruik blijven de Rijnslandsche maat, overeenkomstig het dienaangaande bevolen bij het 3de artikel van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 10 October 1817, n°. 4, en dat mitsdien, voor alsoog, buiten effect zal blijven artikel 2 van het nadere Besluit van Commissarissen Generaal van 9 Januarij j.l. n°. 6, waarbij de Amsterdamsche voetmaat voor de meting van 's lands houtwerken werd aangenomen.

Ten tweede. Te arresteren het tarief voor de berekening der geldswaarde van houtwerken, zoo als hetzelve aan deze resolutie is geconcentreerd, onder bepaling dat voor zoo verre hetzelve zal moeten dienen, om de geldswaarde te berekenen van houtwerken, te Batavia verbruikt of verstrekt wordende, de daarbij voorkomende prijzen zullen worden verhoogd met vijf procent.

Ten derde. Ten aanzien van het gebruiken en verstreken van hout, voor werken, welke door den lande worden ondernomen, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij dez.

Dat alle houtwerken, welke voortaan ten dienste van de Genie, de civile gebouwen, de Koninklijke Nederlandsche en Koloniale marine, den Waterstaat, of anderszins ten behoeve van het gouvernement bezigtig, en uit 's lands voorraad verstrekt zullen worden, aan de onderscheidene Departementen, aan welke dier verstrekingen geschieden, zullen worden toegerekend, overeenkomstig het bij deze resolutie gearresteerd tarief.

b. Dat bij geene aanbesteding van publieke werken, de geldswaarde der houtwerken van de uitbesteding zal mogen blijven uitgesloten; doch dat, indien voor noodig wordt gehouden, de houtwerken geheel of gedeeltelijk aan den aannemer te verstrekken, het contract zal moeten inhouden, dat die houtwerken aan den aannemer zullen worden afgegeven van 's lands stapelplaats, overeenkomstig het vorgemelde tarief.

Ten vierde. Te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat de houtwerken, welke in dringende gevallen, vooral ten behoeve van particuliere schepen, beoogd zijn, en niet bij de kooplieden voorhanden of of de publieke veilingen te verkrijgen mochten zijn, en welke overeenkomstig het besluit van Commissarissen Generaal, van 9 Januarij jl., n°. 6, op bijzondere vergunning van het Gouvernement, zullen worden afgestaan, almede overeenkomstig het bij deze resolutie gearresteerde tarief zullen worden berekend.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 4 October 1819, n°. 11. (Staatsblad n°. 75.)

TARIEF voor de berekening der geldswaarde van houtwerken, welke uit 's lands voorraad verstrekt, of bij Gouvernements werken verbruikt worden.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (60, 59, 58, 57, 56 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

Een balk van 51 tot 60 voeten, volgens proportie, niet minder dan 9 duim moete houden, zoo ka, indien er echter van minder dikte zijn en verkocht worden, de berekening naar 9 duim geschieden, en men zegt, b. v., 60 voet 9 duim doet f 2,90, wal 8 duim? enz.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (55, 54, 53, 52, 51 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (50, 49, 48, 47, 46 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

Lij balken van 41 tot 50 voet geldt dezelfde aanmerking, als bij die van 51 tot 60 voet rekende naar 8 duim.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (45, 44, 43, 42, 41 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (40, 39, 38, 37, 36 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (35, 34, 33, 32, 31 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

Aanmerking als voren, aangaande balken van 31 tot 40 voeten, rekenende naar 7 duimen.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns for beam lengths (30, 29, 28, 27, 26 voeten) and 3 rows for thickness (Dik.), price (Prijs.), and weight (Duum, Guld., Cents.).

Balken van 26 tot 30 voeten, rekenende naar 6 duimen.

Prijs volgens tabelle, (zie pickhouten.)

van 12 duimen	cts. 1.70
„ 10 „	„ 1.10
„ 8 „	„ 65
„ 7 „	„ 49
te zamen	cts. 3.95
gedeeld door 4	cts. 98 ³ / ₄
gemultipliceerd met 15 voeten is	cts. 14.81 ¹ / ₄
Ergo	f 14.81 ¹ / ₄

En op die wijze alle andere soorten van scheepshouten, tot dek-balken inclusive.

GEKAPTE EN GEZAAGDE ZWALPEN EN PLANKEN.

Lang.	Breed.	De lengte met de breedte gemultipliceerd, uitmakende de aangenomene D v o e t e n voor Zwalpen en Planken.	Dik.	Prijs naar duimen dikte.	
				Duimen	G u u . C r i m .
23 h.	11 h.	270	1	3	30
25	12	300	1 h.	4	95
27	13 h.	365	2	8	25
„	„	„	2 h.	9	90
„	14 h.	390	3	13	20
„	„	„	3 h.	14	85
„	„	„	4	18	15
„	15 h.	420	4 h.	21	45
„	„	„	5	24	75
„	„	„	5 h.	28	05
„	„	„	6	31	35
„	„	„	6 h.	34	65
„	„	„	7	37	95
„	„	„	7 h.	41	25
„	„	„	8	46	20

NB. h. beteekent 1/2

De berekening van gekapte en gezaagde houtwerken is als volgt: De lengte wordt met de breedte en vervolgens met den prijs der dikte, bij tabel, per duim gemultipliceerd, en het daaruitkomende met de in de tabel bepaalde divisors gedeeld; het facit is het kostende van het begeerde stuk hout; b. v.: een gezaagde plank van 20 voeten, breed 10 à 11 duimen en dik 1 duim, wat zoude dezelve kosten?

De lengte is 20 voeten.
Breed 10 à 11 duimen, is gemiddeld 10¹/₂ duim.
gemultipliceerd is 210 duimen.
De prijs van 1 duim (vide tabel is) cts. 330
gemultipliceerd is cts. 69300

Gedeeld door den divisor van 1 duim (volgens tabel 270), facit f 2.56¹/₂

GEKAPTE EN GEZAAGDE ZWALPEN EN PLANKEN.

Wat zou kosten een lijfhout-zwalp, lang 58 voeten, breed 18 à 19 duimen en dik 7 à 8 duimen?
De lijfhout-zwalp is lang 58 voeten.
Breed 18 à 19 duimen, gemiddeld is 18¹/₂ duim.
gemultipliceerd is 1073 duimen.
Dikte, volgens tabel, is 7 duimen f 37.95
„ „ „ 8 „ - 46.20
te zamen f 84.15
gemiddeld is f 42.07¹/₂
gemultipliceerd komt f 45146.47¹/₂

Gedeeld door den divisor van 7 à 8 duim, zijnde 420.
De lijfhout-zwalp kost derhalve f 107.49
Op die wijze moeten alle gezaagde en gekapte platte houtwerken berekend worden.

LIGTE HOUTWERKEN.

Tonne planken, of legger-duigen,
1ste soort, het 100 f 33.00
2de soort, het 100 - 26.40
Sierappen het 100 f 11.00
Aldus gearresteerd bij resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 4 October 1819.
Mij bekend.
De Algemeene Secretaris
J. C. BAUD.

NB. Voor zoo verre de houtwerken te Batavia verstrekt of verbruikt worden, moeten de bovenstaande prijzen met vijfzig ten honderd worden verhoogd, overeenkomstig het bepaalde bij art. 2 der bovengemelde resolutie.

(N°. 76.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 4 October 1819, n°. 10, bepalende de inkomende regten voor de Chinese jonken van Tjinglim komende.

Is goedgevonden en verstaan: Eerstelijk enz. Ten tweede. Te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat Chinese jonken, van Tjinglim komende, in den vervolge, met opzigt tot de heffing der inkomende regten, zullen gelijk staan met die van Ennni, zoodat van eene groote jonk van Tjinglim zal worden gevorderd f4000 en van eene kleine f3000 indisch. Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 77.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 19 October 1819, n°. 3, bepalende dat de Landraad, bij afwezenheid der Resident en Assistent-Resident, door den Secretaris der residentie zal kunnen gepreseed.

Is goedgevonden en verstaan, met referentie aan art 94 van het Reglement op de administratie der politie en de criminele en civile rechtsvordering onder den Infanterie, gearresteerd bij besluit van Commissarissen Generaal, van 10 Januarij 1819, n°. 8, te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat in zoodanige residentien, alderzelve verandering van den Resident op de hoofdplaats aanwezig is, de Landraad bij telerlandsch Indië.

cretaris der residentie, in welk geval de eerste geëmployeerde ter Secretarij van den Resident, de functien van Secretaris van den Landraad zal waarnemen.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 78.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 28 October 1819, n°. 5, nader bepalende het zegel waarop de acten van aanstelling zullen worden geschreven.

Is goedgevonden en verstaan, met alteratie in zoo verre van art. 31 van de Ordonnantie op het regt van het klein zegel, gearresteerd bij Publicatie van Commissarissen Generaal, van 16 October 1817, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze: 1°. dat wel aan alle ambtenaren, bij derzelver eerste benoeming, zal worden uitgereikt eene acte van aanstelling, geschreven op het zegel, bij art. 31 van de voormelde ordonnantie vastgesteld, doch dat bij verplaatsingen, het zegel van de acten van aanstelling, slechts zal worden berekend naar het meerdere inkomen, hetwelk door de verplaatsing wordt verkregen, in volgender voege: Wanneer het tractement, of de emolumenten jaarlijks vermeerderd met f 300 en daar beneden, zal het zegel zijn van f 2
- 400 „ „ „ „ - 4
- 500 „ „ „ „ - 5
- 600 „ „ „ „ - 6
- 700 „ „ „ „ - 7
- 800 „ „ „ „ - 8
- 900 „ „ „ „ - 9
- 1000 „ „ „ „ - 10

en zoo vervolgens; onder dien verstande, dat, wanneer de verplaatsing geene vermeerdering of ook wel eene vermindering van inkomsten te weeg brengt, de acte van aanstelling in allen geval zal moeten worden geschreven op een zegel van f 1. 2°. at de acten van aanstelling voor Inlandsche hoofden, ten aanzien van het zegelregt, in den volsten zin zullen gelijk staan met die van andere ambtenaren van den Lande, en dat mitsdien, het zegel voor die acten zal worden berekend naar de hoegroothed der tractementen, of de wijze bij het eerste gedeelte van het 31ste artikel der voormelde Ordonnantie vastgesteld, met de wijziging aan die bepaling gegeven, door art. 1 der tegenwoordige resolutie. 3°. dat op elke acte van aanstelling, welke bij verplaatsing aan eenen ambtenaar wordt uitgereikt, in margine zal worden aangegeekend, het verschil van inkomsten door die verplaatsing te weeg gebracht, en naar hetwelk het zegel waarop de acte is geschreven, is berekend.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 79.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 3 houdende bepalingen omtrent de benoeming van translateurs in vreemde talen, en derzelver salarissen.

Is goedgevonden en verstaan: Eerstelijk. Te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze: a. Dat waar zulks voor het algemeene belang wordt noodig geoordeeld, vaste translateurs in de vreemde talen zullen worden benoemd. b. Dat deze translateurs, alvorens hunne functien te kunnen oefenen, zullen worden beëdigd door de Raden van Justitie, naarvolgens een formulier van eed, door het Hooge Geregtsch Hof te arresteren, en aan dezelve Raden toe te zenden. c. Dat deze translateurs, voor de werkzaamheden welke zij voor particulieren verrigten, zullen worden betaald, naarvolgens de salarisljst aan deze resolutie gemeeceerd. d. Dat wanneer deze translateurs worden gerequireerd, om ten dienste van den Lande werkzaam te zijn, dezelve almede naarvolgens de bovengemelde salarisljst zullen worden betaald. Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij Resolutie van 25 November 1819, n°. 3, (Staatsblad n°. 79.)

SALARISLIJST voor de Gezeorene translateurs.

Voor schriftelijke vertaling.
Uit de Fransche, Engelsche of Hoogduitsche in de Nederlandsche taal, voor het translaat van alle acten, schriften, munimenten, facturen, cognossemten, extracten uit trouw, doop en doodregisters, enz.,
eene bladzijde en minder inhoudende f 4
twee bladzijden - 6
en voor iedere verdere bladzijde daarboven - 1
Uit de Nederlandsche in de engelsche, Fransche of Hoogduitsche talen, voor het translaat van alle stukken,
eene bladzijde en minder inhoudende f 5
twee bladzijden - 8
en voor iedere verdere bladzijde daarboven - 1¹/₄
Uit de eene vreemde taal in de andere, voor het translaat van alle stukken,
eene bladzijde en minder inhoudende f 6
twee bladzijden - 9¹/₂
en voor iedere verdere bladzijde daarboven - 1¹/₂
zullende onder de vorenstaande salarissen niet begrepen zijn de te impenderen regelden.
Onder verderen verstande, dat voor de tweede, derde of meerdere afschriften van het vertaalde, voor elk derzelve een derde van de voorschreven salarissen in rekening zal worden gebracht, en wijders iedere bladzijde groves der translaat zal moeten inhouden 28 regels.

Voor mondelinge vertolking.

Voor vacatiën
eën uur en minder beloopende f 5
twee uren - 8
en voor ieder uur daarboven - 2
zullende hieronder niet begrepen zijn, de voldoening der verscheidigde wagenvracht, wanneer een translateur buiten de stad of voorsteden wordt gerequireerd, om te vaceren tot mondelinge vertolking.
Aldus gearresteerd bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 3.
Mij bekend.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 43.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 4 waarbij gearresteerd wordt eene Instructie voor de Drukkers en Exploiteurs bij het Hooge Geregtsch Hof van Nederlandsch Indië.

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, gelijk wordt gearresteerd bij deze.

de Instructie voor de Deurwaarders en Exploiters bij het Hooge Gerechtshof in Nederlandisch Indië, zoo als dezelve aan deze Resolutie is geannexieerd

Accordeert met het Register der Handelingen en Resolutiën van den Gouverneur Generaal in Bate,

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie in Rade, van 25 November 1819. n. 4. (Staatsblad. n. 80.)

INSTRUCTIE voor de Deurwaarders en Exploiters bij het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Deurwaarders zijn bestemd om het Hof, zoo dikwijls hetzelve vergaderd is, ten dienste te staan; zoo mede zullen zij Commissarissen uit hetzelve, bij alle commissiën en besnoeiingen, moeten assisteren, en buiten de residentie Batavia niet mogen reizen of vernachten, zonder alvorens daartoe van den President verlof te hebben verkregen; zij staan onder de directe bevelen van den President en Leden van het Hof, en moeten bij den President, Commissarissen of Griffier gearoepen zijnde, onverwijld komen en de ontvangene bevelen behoorlijk ten uitvoer brengen.

2. Zij zullen toezien en zorg dragen, vóór het aangaan van de vergadering, dat de vergadering in eene behoorlijke orde zij.

3. Zij zullen zorg dragen, dat zij, wanneer het Hof of Commissarissen vergaderd zijn, bij de deuren van de vergadering tegenwoordig zijn, en zullen niemand binnentreden laten zonder toestemming van den President, nadat de persoon bevoorens zal zijn aangediend.

4. Zij zullen ook, in hunne qualiteit van exploiters, alle appointementen, mandamenten, ordonnantiën en bevelen, behoorlijk en regelmatig exploiteren en ter executie leggen.

5. Zij zullen in het doen van exploiteren, in hunne uniform gekleed en van hunne busen op de borst, mitsgaders van hunne zijgeweren moeten voorzien zijn, op ponne van het vergoeden van de schade door hunne onachtzaamheid veroorzaakt, en daarenboven van hun ambt en bediening te worden ontzet.

6. Zij zullen gehouden zijn, alle citatiën, arresten, executiën en andere exploiten, in een boek ordelijk te registreren, om dezelve, des goedgevonden wordende, ten allen tijde aan het collegie te vertoonen, en om partijen, des requirerende, daarvan authentieke extracten te kunnen geven, op ponne dat zij, daaromtrent nalatig bevonden wordende, van hunne bediening zullen worden ontzet.

7. Wanneer zij worden gelast of verzocht, eenige exploiten of citatiën te doen, zullen zij dezelve in persoon moeten uitvoeren, en aldus den inhoud van het hun ten einde van exploit, in handen gestelde, onder afgave eener kopij daarvan, aan dengenen, tegen wien hetzelve is gericht, bekend maken, en zulks met behoorlijke bescheidenheid, is het mogelijk aan de personen zelve, of bij absentie, aan hunne huisvrouwen of iemand van hunne huisgezinnen, of aan de naaste gezinde, bijaldien deze de exploiten willen aannemen; doch ingeval niemand deze wilde aannemen, zullen zij de kopij van de dagvaardingen of exploiten hebben te hechten aan de deuren van de woonsteden der gedaagden.

8. De Exploiters zullen echter niet gehouden zijn, de citatiën, exploiten, enz. verder persoonlijk te bezorgen, dan binnen de residentie; zullende zij kunnen volstaan, wanneer de personen zich elders onthouden met de kopijen, appointementen, en de dienvolgens gedane citatiën, enz. per missive daartoe te zenden.

9. Hetzelfde zal ook plaats hebben, wanneer eenige getuigen moeten worden gedagvaard tot recollement, bijaldien zoodanige getuigen hetzij elders garnizoen houden, dan wel gedetacheerd zijn.

10. En opdat blijk, dat alles in goede orde door hen is verrigt, alsmede wat antwoord zij van de gedaagden of anderen hebben ontvangen, zullen zij gehouden zijn, wegens hun gedaan exploit en het daarop ontvangen antwoord, deugdelijk in schriften te relateren, hetzelve relaas te onderteekenen en over te leveren aan dengenen, die hen te werk zal hebben gesteld; latende echter kopij van de appointementen en citatiën, met hunne onderteekening bekrachtigd, aan de voorschreven gedaagden of andere personen.

11. Ingevalle zij eenig appointement moeten exploiteren aan personen, niet te dezer residentie aanwezig, zullen zij, met inachtning van al het invoege voorschreven daarbij vereischte, volstaan kunnen aan derzelver Procureur, gemagtigde of onderwinder van zaken, te Batavia woonachtig, zoodanig exploit te doen: behoudens echter de vrijheid voor den impetrant van zoodanige provisio, om letteren requisitoriaal van het Hof te verzoeken aan den regter, onder wien de persoon, tegen wien dezelve is verleid, zijn domicilium gevestigd heeft, ten einde die het appointement, naar deszelfs form en inhoud, door den Deurwaarder aldaar, behoorlijk zal laten exploiteren en het relaas daarvan overzenden.

12. De Exploiters zullen geene executiën, citatiën of exploiten mogen weigeren of uitstellen, maar inteedelc gehouden zijn, inzonderheid voor den Advocaat-fiscaal, in zaken zijn ambt rakende, den bij de Wet hun opgelegden dienst promptelijk te volvoeren, alles op ponne van arbitraire correctie.

13. Zij zullen tevens geene executiën of arresten op personen of goederen, noch andere soortgelijke exploiten doen, om wat oorzaak het ook zoude mogen wezen, tenzij daartoe bij regterlijke vonnissen, ordonnantiën, decreten en appointementen geautoriseerd.

14. Ten einde de exploiters in het oefenen van hun ambt niet feitelijk mogen worden geresisteerd, maar zij hunne exploiten ofte executiën kunnen ondernemen en uitvoeren, zullen de respectieve Officiëren van Justitie, zoodmede de nabij zijnde Militaire wachten, hun ten allen tijde, op hun verzoek of inroeping, de noodige assistentie verleenen.

15. Doch zullen zij in het doen van hunne executiën en exploiten verplicht zijn, zich jegens een iegelijk behoorlijk en geschikt te gedragen, op ponne van daarover, naar exigentie van zaken, gecorrigeerd te worden.

16. Daarentegen, zoo zij feitelijk geresisteerd worden in de uitvoering van hetgeen zij bij regterlijk gezag gelast zijn te doen, zullen zij onverwijld den Advocaat-fiscaal daarvan kennis geven.

17. Zij zullen zich zorgvuldig wachten, eenig geld te eischen of te nemen van dengenen, dien zij dagvaardden, insinueren, sommeren, executeren en arresteren, op ponne van schorsing of ontzetting van hun ambt, naar vereisch van zaken.

18. Zij zullen echter ongehouden zijn, eenige voorschotten te doen, maar in alle gevallen dezelve vooraf kunnen vorderen van dengenen, die hunne dienst vordert; voorts, de ordonnantiën, het decreet of appointement, met vrijheid om, zoo zij het van den den in de kosten verwezenen niet kunnen erlangen, hetzelve te mogen vorderen van dengene, ten wiens behoeve zij op regterlijk gezag zijn werkzaam geweest.

19. Wijders zullen de Deurwaarders en exploiters bij het aanvaarden hunner bedieningen, en jaarlijks op den eersten regechtsdag na nieuwjaar, in handen van den President, den navolgenden eed afleggen:

"Ik beoef en zweer (verklaar), dat ik, om tot Deurwaarder bij het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandisch Indië benoemd te worden, middellijk of onmiddellijk, aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam en voorwendel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik den President en Leden in het Hooge Militaire Gerechtshof met allen eerbied en getrouwelijk zal dienen, achtervolgens hetgeen mij bij dezelve of door den Griffier van huentwege zal worden belast; dat ik alle provisien van justitie bevelen en vonnissen van het Hof, waartoe ik zal verzocht en gerequireerd worden, met getrouwheid en naarachtigheid zal exploiteren en ten effecte brengen; dat heigen ik zoude mogen zien of hooren in Rade, besnoeiingen van Commissarissen; en al hetgeen verder behoort geheim gehouden te worden, zal geheim houden, en dat ik voorts alles doen zal, wat een goed en getrouw Deurwaarder en Exploiterer schuldig en gehouden is te doen, achtervolgens den inhoud mijner instructie."

Zoo waarlijk helpt mij God Almachtig.

Aldus gearresteerd bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n. 4. Nij bekend.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N. 81.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n. 7, waarbij gearresteerd wordt eene Instructie voor het Vendukantoor te Batavia.

Is goedgevonden en verstaan: met intrekking van alle tot dus verre in werking geweest zijnde bepalingen voor het Vendukantoor te Batavia, voor hetzelve te arresteren, gelijk gearresteerd wordt bij deze, de instructie, die onder de bijlagen dezer Resolutie te vinden is, en voorts te bepalen dat dezelve zal worden in werking gebragt van en met 1 Januarij 1820.

Accordeert met het register der Handelingen en Resolutiën van den Gouverneur Generaal in Bate,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n. 7, (Staatsblad n. 81.)

INSTRUCTIE voor het Vendukantoor te Batavia.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Het Vendukantoor te Batavia zal zijn zamengesteld uit

een Superintendent,
twee Vendumeesters,
een Boekhouder en Secretaris,
een Assier,

en worden bijgestaan door
een Adjunct-boekhouder,
een Adjunct-kassier,
een eersten en tweeden Afslager,
een Venduschrijver,
en verdere geëmployeerden en bedienden.

2. Alle openbare verkooping, zonder uitzondering, worden bij dit kantoor gehouden.

3. Alle werkdagen, met uitzondering van de zaturdagen, zullen voor verkooping en zijn vastgesteld. Buiten de verplichting tot het houden van verkooping voor Gouvernements rekening, zullen de zaturdagen ter beschikking van het vendukantoor blijven overgelaten.

De verkooping op de vaste verkoopdagen zullen beginnen des morgens ten half negen, en duren tot des namiddags ten en uur.

4. De verkooping zullen toegestaan worden, volgens een rooster, daarvan op het Vendukantoor te houden, zoodat de eerste aanvraag den eersten open dag bekomen zal. Te dien einde zullen deze aanvragen dadelijk, in tegenwoordigheid van dengenen, die dezelve doet, worden opgetekend in een daartoe expresselijk aangelegd register. Hetwelk voor een ieder ter visie open zal liggen, en door den Resident op ieder vel zal moeten zijn geparapherd, en het eerste en laatste vel geteekend. Verkoopingen echter, ten behoeve van sterfbedels of op regterlijk gezag te houden, zullen altijd aan alle anderen voorgaan; ook zullen vertrekende personen te dezen aanzien preferentie genieten; doch zal buitendien, aan niemand boven anderen eenige voorkeur gegeven, maar de orde, waarin de aanvragen in het register zijn opgetekend, stiptelijk gevolgd moeten worden.

Aan niemand zal meer dan een dag om de veertien dagen worden vergund, ten ware er geene andere verkooping mogten zijn aangeeteekend.

5. De Superintendent zal, met overleg van Vendumeesteren, iedere week bepalen de vendutiën welke in de volgende week zullen worden gehouden, en daarin moeten observeren de volgorde, bij het 3de artikel voorgeschreven. Deze bepaling zal tijdig genoeg moeten geschieden, om in de courant te worden bekend gemaakt.

6. Ten einde er geen misbruik worde gemaakt van eenen aangevraagd en verkregen dag, zal de Superintendent verplicht zijn, van de verkoopers te vragen, en de verkooper om aan den Superintendent te geven, een declaratoir, houdende in eene som de waarde der te verkoopen goederen, waarvan om eenen geheelen verkoopdag te kunnen erlangen, het minimum niet beneden de drie eusend gulden zal mogen bedragen. Dit declaratoir zal door den verkooper moeten zijn geteekend, doch vrij zeven van het regt van klein zegel.

7. Wanneer aan het Vendukantoor door iemand, eene verkooping willende houden, daartoe geene genoegzame hoeveelheid of waarde aan goederen wordt opgegeven, namelijk, wanneer deze opgave beneden het bepaalde minimum van drie eusend gulden is, zal hetzelve daartoe geen bijzonderen dag vermogen af te zondere, maar gemelde goederen moeten verwijzen naar de eerstvolgende geschikte gelegenheid, overbrenkingsdag te volgen bij art. 5 bepaald, ten einde alsdan met meer andere gelijktijdig te worden verkocht, of wel tot de verkooping die het Vendukantoor, na de Gouvernementsverkoopingen, nog zal verkiezen op de zaturdagen te houden, naar aanleiding van de vrijheid tot beschikking over dien dag, bij art. 3 aan hetzelve toegekend.

8. Op het reudentment van alle verkooping, zal ten behoeve van het Gouvernement, naar de bepaling hieronder bij art. 10 gemaakt, aan vendusalaris berekend worden.

Bij den opslag.

Van losse of roerende goederen, seven procent.

Van vaste of onroerende goederen, vijf procent.

Bij den afslag.

Van losse of roerende goederen, zes procent.

Van vaste of onroerende goederen, vier procent.

Mitsgaders een per mille ten behoeve van de armen, te betalen van alle verkooping, die bij den opslag of bij den afslag gehouden worden.

9. Van goederen, geveld doch ongehouden wordende, zal ten behoeve van het Gouvernement door den onpouder betaald worden:

Van losse of roerende goederen, een procent.

Van vaste of onroerende goederen, een vierde procent, gerekend op het bedrag, waarvoor de goederen zullen ongehouden zijn.

10. Het vendusalaris, mitsgaders het een per mille voor de armen, zullen bij den verkoop, zoewel van roerende als van onroerende goederen, komen ten laste van de koopers; met dezen verstande nogtans, dat van goederen, bij den opslag verkocht, het additioneel procent door de verkoopers zal worden voldaan. Ten laste van de koopers zal mede komen 's tierren gerechtigheid op de overdragt van vaste of onroerende goederen, tenzij de verkoopers het tegendeel bij de voorwaarde uitdrukkelijk bepalen.

De overige ongelden, als van de vendu-annonce en het zegel voor het vendu-extract, zullen door de verkoopers gedragen worden.

11. Het vendukantoor zal heffen zes ten honderd van het bedrag in geld van alle loterijen van roerende en onroerende goederen, die, na verkregen consent van den Resident, zullen gespeeld worden, te voldoen door dengenen, door wien de loterij zal wezen aangelegd, vóór dat de loterij een aanvang zal mogen nemen, en zulks op de hoete van het dubbel van dat salaris.

12. De verkooping zullen gehouden worden bij den opslag of bij den afslag ter keuze van den verkooper.

13. Bijaldien ten verkoopdag de verkooper goed mocht vinden, om slechts een gedeelte der goederen, op het bij art. 3 vermeld declaratoir gespecificeerd, te doen veilen, of dat het ongeveilde, ingeval er geen specifiek declaratoir bestaat minder dan het bij het declaratoir opgegeven minimum mogt bedragen, zullen in het eerste geval, al de overblijvende goederen door den Afslager worden getaxeerd, tegen den waarshijnelijken prijs, welken dezelve bij verkoop, zouden hebben opgebracht, en zal de verkooper gehouden zijn, om het regt van ophouding van al de onverkochte goederen, volgens deze taxatie, te voldoen; terwyl in het tweede geval, het ophoud salaris zal moeten worden betaald over eene som, het verschil uitmakend tusschen de waarde van hetgeen werkelijk verkocht is, en de bepaalde som in het declaratoir vermeld. Op gelijke wijze zal gehandeld worden, wanneer de verkooping, eenmaal in de courant geannonceerd zijnde, door den ver-

inleveren eenen algemeenen staat in duplo, gelijk aan den maandelijkschen, doch loopende over het geheele afgelopen jaar, om daarmee te handelen als in art. 47 is bepaald.

49. De gelden, welke, ingevolge art. 31, niet door de regthebbenden zullen wezen geligt, zullen zes maanden na den vervaldag op eene afzonderlijke rekening van onafgehaalde gelden worden geboekt, en dezulke, welke langer dan twaalf maanden alzo zijn blijven voortloopen, zullen in 's lands kas worden overgebracht, om aldaar te worden gedeponeerd, waarvan echter, bij het vendukantoor, duidelijke registers zullen moeten worden gehouden.

50. De borgtochten voor de beampten van het vendukantoor, loopen, na hun ontslag of overlijden, zoo lang tot dat er geene uitstaande zaken meer ter hunner verantwoording zijn, of tot dat het kantoor hen behoorlijk voor de overgave zal hebben gequitteerd.

Van den Superintendent.

51. De Superintendent wordt beschouwd te gelijk als Commissaris, die het belang van het Gouvernement en daarbij dat van particulieren onmiddellijk surveilleert, en als administrerend medelid; zullende in beide betrekkingen, voor alle abusien, welke hij had kunnen en behooren voor te komen, verantwoordelijk zijn.

52. Hij zal houden een behoorlijk toezigt over al de leden en ambtenaren tot het kantoor behoorende, en aan dezelve geene zoodanige bevelen, als hij, tot instandhouding en bevordering van eene goede administratie, overeenkomstig de bestaande instructien zal noodig oordeelen.

53. Hij is bepaaldelijk belast om te zorgen, dat door geen der leden van het kantoor van de instructien worde afgeweken, en zal de afwijkingen of dadelijk doen herstellen, of daarvan kennis geven aan den Resident, zoo dezelve eene hoogere voorziening mogten vorderen.

54. De Superintendent zal zorg dragen, dat de boeken altijd effen zijn en in behoorlijke orde blijven.

55. De Superintendent zal op geene verkooping persoonlijk iets mogen kopen, noch dit voor anderen mogen doen.

56. Hij zal in handen van den Resident afleggen den volgenden eed:

» Ik beloof en zweer, den mij aanbetrouwden post van Superintendent van het vendukantoor, met al mijn vermogen, overeenkomstig de instructien reeds vastgesteld, of nog vast te stellen, getrouw en ijverig te zullen waarnemen; dat ik het belang van het Gouvernement en dat van particulieren naarstiglijk zal gadeslaan en behartigen, en niet gedogen, dat door eenig lid van het vendukantoor van de gegevene instructien worde afgeweken, om lief of leed, vriend of vijandschap, gunst of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak.

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.»

Van de Vendumeesteren.

57. De beurtverwisseling van Vendumeesteren tot het houden van vendutiën zal zijn om de veertien dagen; bijzondere niettemin eener ieder van hen verplicht, bij ziekte of andere wettige afwezenheid, des anderen beurt waar te nemen.

58. De beampten, speciaal voor de verkooping afgezonderd, zijn dadelijk ondergeschikt aan den fungerenden Vendumeester.

59. Zij zullen op de vendutiën, bij welke zij fungeren, niet mogen kopen of voor hunne rekening laten kopen, noch zulks voor anderen doen.

60. Vendumeesteren zullen, ten einde met den staat der debiteuren van het kantoor bekend te zijn, vrijheid hebben te ligen of te doen ligen uit de armenieven van het kantoor, al zoodanige koppen of extracten uit de boeken, registers of lijsten van de debiteuren en derzelver borgen gehouden wordende, als zij zullen vermeenzen noodig te hebben. Zij zullen in geen geval, hunne verantwoordelijkheid kunnen denken met het voorwenden van onwetendheid, wanneer zij de voorgescrevene bepalingen omtrent het verliezen van credit mogten hebben te buiten gegaan.

61. Van iedere verkooping, hetzij van roerende of onroerende goederen, zal eene behoorlijke vendurol, bij wege van proces-verbaal, gehouden worden; in het hoofd zal worden aangeteekend de tijd en plaats van de verkooping, door wien of op wiens vordering, voor wiens rekening en ten wiens behoeve; zoo ook ten wiens overstaan de verkoop geschiedt; of er ook eenige bijzondere voorwaarden zijn, zoo ja, die beschrijven en zoo neen, daarvan bij de vendurol nota houden.

Van iedere verkooping, op regterlijk gezag gehouden wordende, zal eene afzonderlijke vendurol gehouden en daarbij geene andere goederen ingenomen worden. Goederen op zoodanige verkooping aangebracht en ten zelfden dage opgeveild wordende, moeten bij eene nieuwe vendurol worden aangeteekend.

De verkooping afgelopen zijnde, zullen de Vendumeester en Venduschrijver de vendurol teekenen, en die mede, te dien einde, moeten aanbieden aan dengenen, door wien of ten wiens overstaan de verkoop is gedaan, om des verkiezende, almede te teekenen, en bij weigering, daarvan aantekening te houden; zullende zij zich, ten aanzien van verkooping op regterlijk gezag gehouden, gedragen naar hetgeen dienaangaande, bij art. 230 van de Manier van procederen in civile zaken, is voorgeschreven.

62. De Vendumeesteren zullen de vendurollen niet anders vermogen te laten schrijven, dan op geheele velen papier in eene quatern ingebonden, waarvan de velen door den Resident moeten zijn gearapheerd en het eerste en laatste vel geteekend.

Deze quaternen zullen door den Boekhouder, aan den fungerenden Vendumeester worden afgegeven. Vendumeesteren zullen verplicht zijn, dadelijk na den afloop der vendutie, elke bladzijde der vendurol, met bekendstelling van het getal koopjes vendutie, elke bladzijde te authenticeren, en voorts op de eerste en laatste bladzijden het getal der bladzijden en der koopjes bekend moeten stellen.

63. Zij zullen zorgen, dat in de vendurollen niets doorgehaald, veranderd of bijgeschreven worde. Bij het ontdekken van eene fout, welke eene doorhaling, verandering of bijvoeging noodzakelijk maakt, zullen zij daarvan in margine aantekening houden, met duidelijke bekendstelling van de woorden of posten, welke veranderd, doorgehaald of bijgevoegd zijn, en zulks dadelijk onderteekenen. Zij zullen zorgen, dat niets dan hetgeen werkelijk verkocht is, in de vendurol worde geschreven, en even zoo, dat alles wat opgeveild is, ofschoon het ook niet moge zijn verkocht, daarin worde opgeteekend.

64. Voór het houden der verkooping, zal door den Venduschrijver het geheele hoofd van de vendurol, met de conditiën van den verkoop, duidelijk en verstaanbaar voorgelezen, en dit door den afslager in de Maleische taal nader herhaald en uitgelegd moeten worden.

65. Wanneer de Vendumeester vermeent, op grond zijner instructie, aan iemand geen credit te kunnen verliezen, zal hij het regt hebben, de dadelijke betaling te vorderen, en, bij gebrek van dien, of zoo geen bekend persoon voor hem goed wil staan, het verkochte terstond wederom te doen openveilen en andermaal te verkoopen.

66. Hij zal een gelijk regt hebben, wanneer bij verkoop van vast goederen, de koper de vereischte borgen, staande de vendutie, niet stellen kan.

67. In de gevallen, bij de voorgaande artikelen uitgedrukt, zullen de eerste kopers, wanneer de goederen bij weder verkoop meer halen, daarvan geen voordeel genieten, maar gehouden zijn, om hetgeen de goederen bij den tweeden verkoop minder dan bij de eerste openveiling rendoren te vergoeden, en daarvoor des noodig, op gelijke wijze, als voor andere schulden, aan het vendukantoor, in regten, bij parato executie worden achtervolgd.

68. Vendumeesteren zullen nauwkeurig toezien, dat in de vendurollen geene verkeerde namen geschreven, en ook altijd de voornamen daarbij gesteld worden; het zal toegestaan zijn, dat de eene persoon voor rekening van den anderen koopt, mits dat de namen van beide worden ingeschreven, en dat hij die koopt, door den Vendumeester, op grond zijner instructie, zelfs het bedrag te kunnen voldoen.

69. De fungerende Vendumeester zal zorgen, dat de lijsten der verkochte en niet terstond afgegevene goederen, na het eindigen der vendutie, of uiterlijk den volgenden dag, uitgetrokken en door hem geteekend aan de verkoopers uitgereikt worden, ten einde in de aflevering zich daarnaar te kunnen gedragen.

70. Vendumeesteren zullen eene hoofddirectie van financiën, waarvan het beloop door het Gouvernement, op voordragt van de Hoofddirectie van financiën, zal bepaald worden.

71. Zij zullen in handen van den Resident, afleggen den navolgenden eed:

» Ik beloof en zweer, dat ik op de vendutiën die door mij, als Vendumeester, zullen gehouden worden, met al mijn vermogen trachten zal de goederen te verkoopen tegen de hoogste prijzen. Dat ik, voorts in hetgeen mijn ambt aangaat, mij opreis, onpartijdig en getrouw gedragen zal, overeenkomstig de instructien mij bereids gegeven, of nog te geven, zonder daarvan af te wijken om lief of leed, vriend of vijandschap, gunst of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak.

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den post van Vendumeester te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.»

Van de Boekhouder en Secretaris en zijne Adjunct.

72. De Boekhouder is belast met de bewaring van al de archieven, boeken en papieren, welke tot het kantoor behooren.

73. Hij is insgelijks belast met het houden der boeken, de administratie in het algemeen betreffende, bestaande in de volgende:

Een aantekening- en quantiteboek.

Een algemeen grootboek.

Een contra-kasboek.

en voorts zoodanige bijboeken, als door de Hoofddirectie van financiën zullen worden vastgesteld, op de voordragt van het vendukantoor, haar door den Resident aan te bieden.

74. Hij zal zorgen, dat de vendurollen naar de orde der dagteekeningen in de voorstaande boeken overgebracht, en de rekeningen tijdig uitgeschreven worden.

75. Hij zal van de Besluiten van het kantoor register houden, hetwelk in iedere bijeenkomst, na resumtie en approbatie, door de leden zal moeten onderteekend worden.

76. Alle, zoo wel de maandelijksche als de jaarlijksche staten, zullen door hem opgemaakt, geteekend en nadat zijnde in de vergadering van het kantoor zijn goedgekeurd, door den Superintendent geveiseerd en ingezonden worden.

77. Hij zal van alle ontvangsten en uitgaven, welke door den Kassier geschieden, contraboek houden, en hetzelve dagelijks met den Kassier confronteren en nevens denzelve teekenen.

78. De Adjunct-boekhouder zal staan onder de onmiddellijke orders van den Boekhouder. Hij zal denzelve in zijne werkzaamheden assisteren, en bij ziekte of afwezenheid, de dienst dadelijk waarnemen.

79. De Boekhouder zal hebben het onmiddellijke toezigt over, en verantwoordelijk zijn voor de werkzaamheden van de gecommitteerden en klerken van het kantoor, uitgezonderd die welke den Kassier zijn toegevoegd.

80. De leges van de venduetracten, als anderszins, zullen door hem aan den Kassier opgegeven, en door dezen laatsten behoorlijk aan de kas van het vendukantoor verantwoord worden.

De Boekhouder zal van de leges een afzonderlijk boek houden, en maandelijks daarvan eene opgave aan de vergadering doen, om met het voor dat object in kas gestorte te kunnen worden vergeleken.

Een tarief van de leges, door den Resident geteekend, zal op de meest zichtbare openbare plaats in het kantoor worden opgehangen.

81. De Boekhouder, zoo wel als de Adjunct-boekhouder, zullen, in handen van den Resident, afleggen den volgenden eed:

» Ik beloof en zweer, den mij aanbetrouwden post van Boekhouder en Secretaris (Adjunct-boekhouder) van het vendukantoor met ijver en naarstigheid te zullen waarnemen; dat ik geene posten boeken of afschrijven zal, dan die, welke behooren geboekt of afgeschreven te worden; dat ik overigens, mij gedragen zal als een getrouw Boekhouder betaamt, overeenkomstig de instructien bereids gegeven, of nog te geven; dat ik getrouw zal te boek stellen, hetgeen in de bijeenkomsten bij het vendukantoor is besloten, en de uitgifte van alle papieren conform zal doen zijn aan de registers en boeken.

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.»

Van den Kassier en zijnen Adjunct.

82. De Kassier is belast met alle ontvangsten en uitgaven bij het kantoor, zoo als hierboven, bij art. 46, is bepaald.

83. Hij zal van alle ontvangsten en uitgaven houden een dagelijksch kasboek, hetwelk iederen dag, met het contrakasboek van den Boekhouder geconfronteerd, afgesloten en door beide geteekend zal worden. Hij zal het kantoor niet mogen verlaten, vóór dat dit geschied zij.

84. De Kassier zal contra-boek houden van de groote kas, en iederen zaterdag, in de bijeenkomst een afschrift van hetzelve, loopende over die week, door den Superintendent en door hem geteekend, den Boekhouder ter hand stellen.

85. De Adjunct-kassier zal staan onder de onmiddellijke bevelen van den Kassier. Hij zal denzelve in zijne werkzaamheden assisteren en, bij ziekte of afwezenheid, deszelfs ambt waarnemen. De Kassier is ook in dit geval, voor de administratie van zijnen Adjunct verantwoordelijk, doch zal het hem vrijstaan, om van denzelve, ten zijnen behoeve, te vorderen eenen borgtocht, niet te bovengaan de som van vijf duizend gulden.

86. Alvorens zijn bediening te aanvaarden, zal de Kassier borgtocht moeten stellen tot zoodanig bedrag, als door het Gouvernement, op voordragt der Hoofddirectie van financiën, zal worden bepaald.

87. De Kassier, zoo wel als de Adjunct-kassier, zal, in handen van den Resident, afleggen den navolgenden eed:

» Ik beloof en zweer, dat ik den mij aanbetrouwden post van Kassier (Adjunct-kassier) van het vendukantoor met ijver en naarstigheid zal waarnemen; dat ik alle ontvangsten en uitgaven nauwkeurig zal aantekenen en te boek stellen, en overigens mij gedragen, als een getrouw ambtenaar betaamt, overeenkomstig de instructien, bereids gegeven of nog te geven.

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.»

Van den Venduschrijver.

88. De Venduschrijver zal onmiddellijk aan den fungerenden Vendumeester ondergeschikt zijn, en onder toezigt van denzelve zorgen, dat aan de bepalingen, ten aanzien der vendurollen voorgeschreven, nauwkeurig worde voldaan.

89. Hij zal geene veranderingen of doorhalingen in de vendurollen mogen maken, zelfs geene abusien redresseren; alleen zal hij, met kennis en op last van den fungerenden Vendumeester, bij een eventueel en bijklaar abusie enige verandering of doorhaling mogen doen, welke de Vendumeester dan in margine, door zijne parapheur, zal approberen, met bekendstelling van de woorden of posten, welke veranderd of doorgehaald zijn.

90. Hij zal zich zorgvuldig wachten, van geene posten, als verkocht op de vendurollen te brengen, of bekend te stellen, dan die, welke waarlijk in het openbaar zijn verkocht, en zal hij evenzeer alles wat opgeveild is, ofschoon niet verkocht wezende, moeten inboeken.

91. Hij zal verplicht zijn, dadelijk na den afloop eener verkooping, de vendurol, behoorlijk geteekend, aan den Boekhouder ter hand te stellen.

92. Bij ziekte zal de Venduschrijver door een der commissen van het kantoor vervangen worden.

93. Hij zal bij het kantoor, in handen van den Superintendent, afleggen den navolgenden eed:

» Ik beloof en zweer, dat ik de instructie voor mij, als Venduschrijver beraamd, of nog te beramen, mitgeders de bevelen van den Superintendent en van Vendumeesteren stiptelijk zal nakomen en achtervolgen, en voorts, bij gedragen, als een getrouw Venduschrijver toestaat en betaamt.

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.»

Van de Venduafslagers

94. De Venduafslagers, ofschoon ondergeschikt aan het kantoor, zullen, voor zoo

veel de oefening van deze hunne functie betreft, staan onder het onmiddellijke bevel van den fungerenden Vendumeester.

95. Zij zullen, bij den opslag of afslag van goederen nauwkeurig letten, wie het laatste en hoogste bod gedaan, dan wel wie het eerste gekund heeft; zij zullen, om geene redenen hoegenaamd, te dezen aanzien, den eenen boven den anderen verkeerdelijk eenige preferentie geven, op verbuurte van hun ambt. Het mijnen en opbieden zal niet door teekens, maar met verstaanbare woorden moeten geschieden. De afslager zal duidelijk moeten zijn in het op- of afslaan der goederen, zoo, dat hij voor een ieder verstaanbaar is.

Ingeval van verschil zal de Vendumeester de toewijzing doen, volgens zijne beste overtuiging, of de vrijheid hebben, om de goederen andermaal te doen openveilen.

96. De afslagers zullen op de vendutien, waar zij fungeren, noch zelf koopen, noch voor hunne rekening laten koopen, of dit voor anderen mogen doen.

97. Zij zullen belast zijn, met de bewaring en het onderhoud van de vendutafel, het zeil en de verdere toebehooren voor de verkooping, en zorgen, dat de noodige bestellingen altijd in tijd gemaakt zijn.

98. Zij zullen bij het kantoor, in handen van den Superintendent, doen den navolgende eed:

» Ik beloof en zweer, dat ik de Instructie voor mij, als Afslager bij het Vendu- kantoor, gemaakt of nog te maken, mitsgaders de bevelen van den Superintendent en van Vendumeesteren stiptelijk zal nakomen en achtervolgen, en voorts mij gedragen, als een getrouw afslager toestaat en betaamt.»

» Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.»

» Zoo wederlijk helpe mij God Almagtig.» Aldus gearresteerd, bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 7.

Mij bekend, De Secretaris Generaal, J. C. BAUD.

(N°. 82.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 15, waarbij aan de ambtenaren, niet tot het Algemeene Bestuur behoorende, vrijheid gegeven wordt, om hunne klerken, schrijvers en mindere bedienden, selve in dienst te stellen.

Is goedgevonden en verstaan: met referentie tot artikel 21 van het Reglement op het bevel der Regering in Nederlandsch Indië, en ten gevolge op de Resolutie in Rade, van 9 Februarij jl., n°. 28, (Staatsblad n°. 27), in het algemeen te bepalen, ge- gelijk bepaald wordt bij deze, dat alle ambtenaren, niet tot het Algemeene Bestuur behoorende, vrijheid zullen hebben, om hunne eige klerken, schrijvers en mindere bedienden, met overleg van de Gouverneurs en Residenten, onder welker onmiddellijk gezag zij respectievelijk zijn geplaatst, aan te nemen, mits zich houdende aan de voor die posten vastgestelde tractementen en sommen, mitsgaders aan de ver- pligting, om zoodanige geemploojerden nominatief op de tractementen lijsten bekend te stellen, en om bij elke mutatie, ingevolge de bestaande bepalingen, te doen blij- ken, van den tijd waarop de ingang van het tractement kan worden gereclameerd.

Accordeert met het register der Handelingen en Resolu- tiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 83.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 Decem- ber 1819, n°. 13, waarbij gearresteerd wordt een Provisioneel Regle- ment op de Judicature en Manier van procederen in zaken, be- treffende de pachten van den Lande.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te arresteren, gelijk gearresteerd wordt bij deze, het Provisioneel Re- glement op de Judicature en Manier van procederen in zaken, betreffende de pach- ten van den Lande, zoo als hetzelfde aan deze Resolutie is geannexéerd; onder be- paling voorts, dat hetzelfde zal in werking komen van en met 1 Januarij 1820.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der Handelingen en, Re- solutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

Behoort bij Resolutie van den Gouver- neur Generaal in Rade, van 16 Decem- ber 1819, n°. 13, (Staatsblad n°. 83.)

PROVISIONEEL Reglement op de Judicature en Manier van procederen, in zaken, betreffende de pachten van den Lande.

Over de vervolgins tegen pichters, ingeval zij hunnen pachtischat niet voldoen.

Art. 1. De pachters, in gebreke blijvende hunnen pachtischat te voldoen, zal in de Residentien van Batavia, Samarang en Sourabaja, bij de Raden van Justitie te- gen hen geprocedeerd worden, bij parate executie, op de wijze, vastgesteld bij art. 281 van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken.

2. In de overige residentien van Java zullen de Residenten, in hetzelfde geval, qualificatie op hunnen Secretaris verlieven, ten einde de parate executie, in voege voorschreven, te bewerkstelligen.

Over de verdringen tegen pachtischuldigen, ingeval zij hunne pacht niet voldoen.

3. Wanneer de pachtischuldigen in de Residentie van Batavia, Samarang en Sourabaja, in gebreke blijven hunne verschuldigde pacht te voldoen, zal tegen hen ge- procedeerd worden bij parate executie; met dien verstande, dat, wanneer de ver- schuldigde pacht de som van één honderd guldens niet te boven gaat, de pachters de pachtischuldigen zullen roepen voor Commissarissen van de kleine rol bij de Ra- den van Justitie, ten einde aldaar condemnatie en executio te hooren verzoeken, om door den Beurwaarder paratelijk te worden te werk gelegd, alles met achter- volging der voorschreven, vervat in art. 333 en volgende van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken, onverminderd de bevoegdheid der pachters, Ken Resident, ter erlanging van regten in te slaan, zich te vervoegen tot den plaatselij- die uitspraak niet kunnen bevredigen, of de pachtischuldige in gebreke blijft daaraan te voldoen de zaak raauwelijk, in voege voorschreven, bij den regter te brengen, ter erlanging van condemnatie en executio.

4. Wanneer de verschuldigde pacht de som van één honderd guldens te boven gaat, zal tot het bewerkstelligen van de parate executie worden geprocedeerd voor de Raden van Justitie, op de wijze bij art. 780 van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken bepaald, onverminderd de nadere bepalingen van art. 331 en volgende, aangaande zaken van korte behandeling, waaronder, volgens § 4, ook alle questien, rakende de pachten behooren, dus onder anderen mede brengende, dat het bij art. 250 gevorderd wordende appointment tot dagvaarding komt te vervallen, en zulks zonder aanzien, hoe groot de gevorderde pachtischat zij.

5. In de overige residentien van Java, met uitzondering van Sourakarta en Djocjakarta zullen de condemnatie en executio, tot het bewerkstelligen van parate executie, verleend worden door de Landraden, nadat de pachtischuldigen, die het moeten verzoeken daarvan, voor dezelve geroepen zullen zijn, door den daartoe van wege den Resident gemagtigden persoon.

6. Te Sourakarta en Djocjakarta, alwaar geene Landraden bestaan, zullen de Re- sidenten alleen in deze hetzelfde verrigten, als voor de andere residentien aan de Landraden is opgedragen.

Over de judicature in geval van overtredingen.

7. Alle geregtelijke vervolgingen wegens overtredingen der pachtconditiën, de somma van vijf en twintig guldens te boven gaande, zullen ter eerster instantie ge-

bragt worden voor de Raden van Justitie, ter vervolging der respectieve Officieren van justitie, om de plano daarin regt te spreken; behoudens het middel van hooger beroep aan het Hooge Geretshof, om almede door hetzelfde de plano gedeceerd te worden, indien de vordering is boven de honderd guldens, doch tot de voor- schreven somma van vijf en twintig guldens te Batavia, Samarang en Sourabaja voor den Resident, en in de overige residentien, met uitzondering van Sourakarta en Djocjakarta, voor den Landraad.

8. De Residenten te Batavia, Samarang en Sourabaja, zullen in zoodanige za- ken, welke krachtens het voorgaande artikel, ter hunner beslissing worden gebracht, uitspraak doen op de vordering van de Officieren van justitie, even als bepaald is bij art. 10 van het Reglement op de criminele regsvoering bij de Raden van Justitie.

9. De uitspraak van gemelde Residenten zal wezen zonder hooger beroep.

10. In zaken, betreffende overtredingen van de pachtconditiën, welke krachtens art. 7 hierboven, voor de Landraden moeten worden gebracht, zal na verhoor van partijen, op de vordering van den Jaxa, de plano, en zonder dat van eenige schrifture worde gevend, uitspraak worden gedaan.

11. Ten aanzien van het appél van zoodanige zaken, mits de vijf en twintig gul- dens te boven gaande, zal gevolgd worden het bepaalde bij art. 9 voor de residen- tien Batavia, Samarang en Sourabaja, en zal, in geval van hooger beroep, de Fiskaal bij den Raad van Justitie, voor welken de zaak wordt gebracht, gehouden zijn zich te voegen bij den pacht.

12. De bepalingen, vervat in de Publicatie van 14 September 1817, betreffende het kennis nemen in de zaken, rakende pachten te Sourakarta en Djocjakarta, zullen, voor zoo verre de vervolging van overtredingen en misdaden betreft, in volle kracht blijven; terwijl hetgeen geacht moet worden te zijn vastgesteld ten aanzien van pachtischuldigen, welke in gebreke blijven te betalen, bij deze wordt verklaard te zijn vervallen door het bepaalde bij art. 6 hierboven.

Over de judicature in geval van misdaden.

13. In alle zaken, waarin termen tot eene publieke aanklagte mogten worden ge- vonden, of waarin de pachters van eenige excessen of overtreding der pachtcon- ditiën mogten worden beschuldigd, en waarin dus het regt der Hooge Overheid da- delijk zal zijn betrokken, zullen, behalve te Sourakarta en Djocjakarta, waar an- dere bepalingen bestaan, de beschuldigten te regt gesteld worden voor hunnen dage- lijkschen regter.

Over de judicature in geval van geschil tusschen de pachters en het Gouvernement.

14. Wanneer er eenige twijfel mogt ontstaan over het verstand der pachtcon- ditiën, of over de regten en verplichtingen van de pachters, alsmede over de toe- pasing der conditiën op voorkomende zaken, zullen de geschillen ter eersten instantie gebracht worden voor de Raden van Justitie, op een daartoe door den pachtier aan den regter te presenteren requisit, houdende eene duidelijke voordragt der zake, en daarna een verzoek om dispositie des regters, die, alvorens te disponeren, het- zelve request, bij ordonnantie zal stellen, eerst in handen van den plaatselijken Resident, ten einde daarop, uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen, te deuen van bedenkingen, voorts, na ontvangst van deszelfs schriftelijk antwoord, bij eene tweede ordonnantie, nevens des Residenten antwoord, in handen van den Officier van Justitie, om, insgelijks binnen den tijd van veertien dagen, te dienen van gemotiveerde schriftelijke conclusie, ten einde daarna te disponeren, zoo als be- vonden zal worden in goede justitie te behooren; alles met vrijheid voor den genen, die zich bij deze regterlijke dispositie bezwaard mogt achten, daarvan te komen in hooger beroep bij het Hooge Geretshof, door hetwelk, zoo met opzigt tot de ont- vangst der klagen, als dertelver afdoening, gehandeld zal worden, als door den lageren regter.

Over de verdeling der boeten en confiscatiën.

15. Het zuivere bedrag van ingevorderde boeten of verbeurd verklaarde waren en goederen, zal komen voor een derde gedeelte ten voordeele van 's Lands kas, het andere derde gedeelte voor den Officier van justitie, welke tot behoefing of ver- beurdverklaring procedeert, terwijl het overige derde gedeelte, in gelijke aandeel- en, zal worden genoten bij den pachtier en den aanbreyer.

Aldus gearresteerd bij den Gouverneur Generaal in Rade, op den 16 December 1819.

Mij bekend, De Secretaris Generaal, J. C. BAUD.

(N°. 84.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Decem- ber 1819, n°. 18, houdende verklaring, welke schepen en vaartui- gen der Indische vorsten en volker- n bedoeld zijn bij art. 28 van het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten.

Is goedgevonden en verstaan, bij explicatie van art. 28 van het Reglement op het heffen der inkomende en uitgaande regten op Java en Madura, gearresteerd bij Be- sluit van Commissarissen Generaal, van 28 Augustus 1818, te verklaren, gelijk wordt verklaard bij deze:

1°. Dat alle Inlandsche vaartuigen, of de Inlandsche wijze getuigd en met Inland- sche roeren voorzien, de Chinese, Siamsche en dergelijken daaronder begrepen, toebehoorende aan Inlandsche volkeren, waarmede het Nederlandsche Gouvernement in geene vijandschap is, en voorts alle vaartuigen, op de Europeische wijze getuigd, toebehoorende aan Inlandsche vorsten, waarmede de Nederlandsche Regering in da- delijk verband staat, met Nederlandse schepen zullen zijn gelijk gesteld.

2°. Dat daarentegen, alle op de Europeische wijze getuigde schepen en vaartui- gen, behoorende aan Inlandsche vorsten, met welke het Nederlandsche Gouverne- ment niet directelijk in verband staat, zullen worden verstaan niet te vallen in de termen van het 28ste artikel van het voormelde Reglement, en mitsdien als vreemde schepen worden behandeld.

Accordeert met het register der handelingen en resolu- tiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 85.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 Decem- ber 1819, n°. 29, bij ampliatie op de Algemeene instructie voor de Weeskamers in Nederlandsch Indië, eenige bepalingen daartellen- de, wegens het overmaken van gelden naar Nederland.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Met referentie aan het 3de artikel van het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 8 December 1818, n°. 7, houdende aan- schrifting aan de Weeskamer te Batavia:

» Ikken, wanneer deselve eenige gelden van boedels, onder hare administratie behoorende, naar Nederland zal moeten overmaken, daarvan kennis te ge- ven aan den Gouverneur Generaal, ten einde aan dezelve daartoe zekere ge- »tegenheden voorts van de Algemeene instructie voor de Weeskamers in Neder- »landsch Indië, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 23 Octo- »ber 1818, n°. 40, de volgende bepalingen te maken, omtrent het overmaken van »Gelden door de Weeskamers naar Nederland.

1°. Het overmaken door de Weeskamers van gelden, toebehoorende aan uitlan- dige personen en collegiën, welke door hunnen staat de bevoegdheid bezitten om, hetzij die gelden door gemagtigden te doen ontvangen, of wissels op de Weeskamers te trekken, dan wel deswege aan de Weeskamers bepaald voorschriften te geven, waardoor de verantwoordelijkheid der Kamers gedeekt zijve, zal geschieden buiten bevoegdijenis van het Gouvernement, op dezelfde wijze als door bijzondere execu- teren en beredderaars zoude worden gedaan.

2°. Tot het overmaken van renten van kapitalen, toebehoorende aan onmondigen die uitlandig zijn, zal kunnen worden gebruik gemaakt van 's Lands kas; zullende die uitlandig zijn, zal kunnen worden gebruik gemaakt van de Weeskamers in 's Lands kas over- voor elke honderd Indische guldens alzo door de Weeskamers in 's Lands kas over- gebracht aan dezelve worden uigereikt eene assignatie van honderd en twintig gui- dens Nederlandsch courant, op het Ministerie der Koloniën in Nederland.

3°. De vergunning, in het voorgaande artikel vermeld, zal mede toepasselijk zijn op de gevallen waarin, ten gevolge van den bepaalden wil eens testateurs, Kapitaal naar Nederland moeten worden overgemaakt; onder deze mits nogtans, dat de belanghebbenden onmondig zijn, of nog zullen zijn, wanneer de gelden in Nederland betaalbaar zullen wezen, en anders niet.

4°. De stortingen zullen geschieden op aanvragen aan de Hoofddirectie van financiën, die, na van den plaatselijken Resident de noodige bewijzen ontvangen te hebben, de assignatie in *triplo* opmaken en aan den Gouverneur Generaal ter teekening aanbieden zal, waarna dezelve aan haar zal worden geretourneerd, om, na vooraf gaande registratie, aan de daarbij belanghebbende Weeskamer te worden uitgereikt.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 86.) PUBLICATIE van 16 December 1819, bepalende dat het eiland Timor eene onmiddellijke onderhoorigheid van Java zal zijn.

Wij GOBERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.,

I N R A D E;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Nademaal bij eene resolutie, op heden in Rade van Indië genomen, is bepaald dat het eiland Timor eene onmiddellijke onderhoorigheid van Java zal zijn;

En nademaal hetzelfde eiland mitsdien heeft opgehouden te behooren tot het Gouvernement der Molukkos, waarmede hetzelfde bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 24 Januarij 1817, n°. 22, was vereenigd;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, van de voormelde bepaling bij deze onze openbare Publicatie, aan een iegelijk kennis te geven, met bijvoeging dat de uitzondering op de vrije vaart en handel, welke ten aanzien van de Molukse eilanden, bij art. 117 van het Reglement op het beleid der Regering, het Justitiewezen, de Culture en den Handel in 's lands Aziatische bezittingen is gemaakt, alsnu heeft opgehouden op het eiland Timor van kracht te zijn, alwaar, van nu af aan, gelijke vrijheid van vaart en handel zal bestaan, als in de overige Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom, waar zulks gebruikelijk is worden geaffigeerd en gepubliceerd in de Nederlandsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder ooglaking of aanzien des persoons.

Gegeven te Buitenzorg, den zestienden December des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN.
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

